

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ МДУ**

ДЕБЮТ

Збірник тез доповідей студентів

**ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ
МАРІУПОЛЬ**

МАРІУПОЛЬ – 2018

ББК 94я43
УДК 08(063)

Дебют. Збірник тез доповідей студентів факультету іноземних мов за результатами участі у Декаді студентської науки – 2018 / За заг. ред. д.політ.н., проф. К.В. Балабанова, к.е.н., проф. О.В. Булатової. – Маріуполь, 2018. – 352 с.

Редакційна колегія:

д.філол.н., доц. Павленко О.Г., д.п.н., проф. Соколова І.В.,
к.п.н., доц. Кажан Ю.М., к.філол.н., доц. Назаренко Н.І.,
к.філол.н., доц. Федорова Ю.Г., к.філол.н., доц. Гутнікова А.В.,
к.філол.н., доц. Рибалка І.С., к.п.н., доц. Задорожна-Княгницька Л.В.,
ст.викл. Бердіна О.О.

Матеріали збірника висвітлюють результати науково-дослідної роботи студентів МДУ, які присвячені питанням філології, літературознавства, лінгвокраїнознавства тощо.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Радою молодих вчених Маріупольського державного університету.

Протокол № 5 від 27 лютого 2018 р

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

Маріупольський державний
університет, 2018

СЕКЦІЯ ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО В ЛІТЕРАТУРІ

УДК 821.111-2(043)

Арабаджи Галина Володимирівна

ЕСТЕТИКА ПАРАДОКСУ ТА АБСУРДУ У ТВОРЧОСТІ ДРАМАТУРГІВ ХХ СТОЛІТТЯ Г. ПІНТЕРА ТА С. БЕККЕТА

Актуальність роботи пояснюється тим, що хоча драми абсурду починають свій життєвий цикл у середині ХХ століття, через неканонічність зовнішньої форми на змістовному рівні таких драм досі залишається безліч загадок. З огляду на це, цікавим буде дослідити абсурдність у драмі Семюела Беккета «Чекаючи на Годо» та її трансформацію у драмі Гарольда Пінтера «Сторож».

Перш за все потрібно пригадати те, що ХХ ст. є епохою переосмислення сталого суспільного устрою, появою нових напрямків філософської науки, поштовхом до яких стали числені революції та світові війни. Одною з цих філософських течій постає екзистенціальна філософія – безпосереднє віддзеркалення духовної кризи тих часів, повних песимістичності та абсурду [1].

Саме екзистенціальна філософія була поштовхом для появи драм абсурду на сценах Франції 1950-х років. Хоча драми абсурду мали театральну направленість, їм були притаманні суттєві відмінності від звичного в літературі поняття «драми» як жанру театру, мистецтва. Наприклад, у драмах абсурду була *«відсутня свідомо настановна на сатиричне висвітлення подій і персонажів»* [2, с. 116]. Крім того, замість динамізму розгортання подій спостерігається статичність, через що зростає роль пустоти, адже дійові особи драм абсурду не чують один одного, а їхні репліки суперечливі [3].

Не буде перебільшенням сказати, що твір С. Беккета «Чекаючи на Годо» є втіленням естетики абсурду, тобто у повній мірі можна дослідити наявність системи поглядів на світ як на алогічний простір, розглянувши художній світ цієї драми [4].

Наприклад, у драмі «Чекаючи на Годо» присутні два головних персонажі Володимир та Естрагон (героями їх назвати було б недоречно), які нескінченно та даремно чекають когось на ім'я Годо. Однак невідомо і те, чому вони хочуть побачити цю людину, та й вони самі не знають, ким є цей Годо, і чи існує він насправді.

Що стосується часових та просторових характеристик, то вони зберігаються протягом усього твору, що підкреслює статичність створеного художнього світу твору. На початку Першої дії повідомляється, що головні дійові особи, Володимир та Естрагон, знаходяться у вечірній час десь на сільській дорозі, де є лише самотнє деревце і більш нічого. Друга дія має подібну характеристику: теж саме місце, теж самий час, тільки вже наступного дня.

У свою чергу, відсутність описовості характерів зі сторони автора спонукає до спроби зрозуміти дійових осіб драми через діалоги, але це є доволі складною задачею, бо постійно повторюванні фрази Володимира та Естрагона знищують будь-яку надію як на їх взаєморозуміння, так і на спробу зазирнути до їх внутрішнього світу.

Отже, притаманні екзистенціальній естетиці риси в повній мірі були реалізовані С. Беккетом у драмі абсурду «Чекаючи на Годо», оскільки дійові особи підвладні настроям безнадійності та беззмістовності буття, що у значній мірі впливає на процес комунікації героїв. Відтак статичність домінує як на структурному, так і на змістовному рівнях драми, що є характерним для абсурдистської літератури.

При дослідженні драми Г. Пінтера «Сторож» нами був встановлен безсумнівний вплив естетики Беккета на творчість цього письменника-драматурга, хоча й абсурдність дещо трансформується у його творі [5].

Необхідно зазначити, що драма «Сторож» посилює ідеї екзистенціальності буття, не зважаючи на збільшення кола дійових осіб (у порівнянні з двома у Беккета) до трьох:

бездомного Девіса та братів-власників Астона та Міка. Характерним є те, що це ніяк не знижує рівня абсурдності комунікації. Усі троє повторюють тіж самі репліки та «говорять у порожнечу», не чуючи один одного.

Як і в «Чекаючи на Годо», так і у «Сторожі» останній епізод має майже однакову побудову: Естрагон хоче піти від Володимира, але і так не зрушає з місця; Девіс бажає залишити дім братів, але не наважується це зробити.

З іншого боку, початок драми Пінтера побудован у традиційних канонах, що було неприйнятним для Беккета. Правдоподібність життєвої ситуації Девіса, який пізніше стане важелем соціально-психологічного конфлікту, навіть не викликає сумнівів, бо прагнення арендувати житло є цілком природним бажанням для безхатінка.

Тому можна зробити висновок, що абсурдні ситуації у драмі Г. Пінтера приховані за доволі правдоподібною формою, що одразу створює парадоксальність ситуації – дійові особи спілкуються на буденні теми, але комбінація довгих пауз та нескінченно повторюваних слів позбавляє сенсу їх розмови:

«Астон. Я недавно зашел в пивную. Заказал портер. Мне принесли в толстой кружке. Сел, а пить не могу. Не могу пить партер из толстой кружки...»

Девіс (с большим чувством). Если б только распогодилось! Я бы тогда отправился в Сидкап!

Астон. В Сидкап?

Девіс. Погода сейчас такая дрянная, как я попаду в Сидкап в этих ботинках?

Астон. А зачем тебе в Сидкап?

Девіс. Там мои бумаги! (Пауза.)

Астон. Твои – что?

Девіс. Мои бумаги! (Пауза.)» [5].

Отже, у ХХІ сторіччі увага глядачів досі прикута до драм абсурду, де через дійових осіб змальоване сучасне людство, яке неспроможне досягнути зміни у світі. С. Беккет, як один із засновників драми абсурду, прикладом свого твору «Чекаючи на Годо», заперечує канонічну побудову драми, адже у драмах абсурду статичність замінює динамізм дії. Знаходячись у центрі зовсім незрозумілих обставин, дійові особи не можуть порозумітися, адже їх начебто діалог насправді сприймається як два монологи.

У свою чергу, у драмі Г. Пінтер «Сторож» дещо трансформує абсурдність естетики Беккета, збільшивши кількість дійових осіб у драмі, змалювавши дійсно правдоподібну життєву картину, але абсурдність реплік зумовлює парадоксальну ситуацію, в якій звичайна буденність втрачає будь який сенс.

Література

1. Сілаєва Т. О. Філософія: курс лекцій / Т. О. Сілаєва. – Тернопіль: СМП «Астон», 2000. – 160 с.
2. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Пулинець. – К. : Радян. шк., 1971. – 485 с.
3. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посібник / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гричаник. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
4. Бекетт С. В ожидании Годо [Електронний ресурс] / С. Беккет. – Режим доступу : http://www.theatre-library.ru/files/b/beckett/beckett_9.html
5. Пінтер Г. Сторож [Електронний ресурс] / Г. Пінтер // Театральная библиотека Сергея Ефимова. – Режим доступа : www.theatre-library.ru/files/p/pinter/pinter_5.doc

УДК 821. 111-312. 6

Гріченко Тетяна Сергіївна

АВТОБІОГРАФІЗМ У ТВОРАХ ЧАРЛЬЗА ДІККЕНСА І МАРКА ТВЕНА

Актуальність та вибір теми нашого дослідження пов'язані з тим, що твори з елементами

автобіографії, написані для читачів «різного віку» видатним американським письменником Марком Твеном і англійським реалістом Чарльзом Діккенсом, міцно увійшли в дитячу літературу на правах класичних творів, повз яких не проходить жоден сучасний школяр. Ті теми та проблеми, котрі підіймаються у романах зарубіжних письменників, є донині актуальними та цікавими для читачів ХХ та ХХІ ст.

Мета роботи – проаналізувати роман Марка Твена «Пригоди Тома Соєра», дослідити автобіографічні риси на засадах біографічного методу й визначити прототипи характерів головних героїв. Окрім цього, встановити художні принципи втілення образу Девіда Копперфілда, на основі реальних життєвих фактів самого Чарльза Діккенса.

Автобіографія – літературно – документальний жанр, головним героєм творів якого вважається сам автор. Естетична цінність автобіографії зумовлюється пропорційним співвідношенням у ній художнього й документального елементів, важливими є точність фактичного матеріалу, достовірність зображуваних подій, які часто поєднуються з домислами, накладанням на факти авторських симпатій чи антипатій. Кожен автор, який обирає себе за прототип, надає твору своєрідного стилістичного забарвлення, долучає своє бачення власної долі та відображення довкілля, літературного, культурного, соціального контексту. Автобіографія, відтворюючи та інтерпретуючи життя повністю, водночас є засобом самопізнання автора [2, с. 543].

До числа кращих письменників які працювали в автобіографічному жанрі ХІХ – ХХ століття, можна віднести Г. Адамса, Г. К. Честертон, Марка Твена, Г. Дж. Уеллса та Чарльза Діккенса.

Чарльз Діккенс (1812 – 1870) – англійський письменник, один із найпопулярніших романістів вікторіанської епохи. Стиль Діккенса барвистий і поетичний, з присутністю гумору. Популярна його сатира на снобізм британської аристократії. У своїх романах Діккенс охопив все багатство і різноманітність життєвих явищ. Він швидко придбав любов і симпатію читачів за глибину проникнення в душевний світ героїв, за увагу, яку він проявляв до життя окремої людини, до шляхів її розвитку і становлення як особи.

Саме таким твором, що увібрав в себе всі сторони майстерності письменника, став його роман «Девід Копперфілд», (1850). Необхідно зауважити, що «Девід Копперфілд» – є першим і єдиним досвідом Чарльза Діккенса в жанрі автобіографічного роману. Історія Девіда Копперфілда об'єднує всі сюжетні лінії і всіх персонажів, при цьому приватні історії перетворюються на етапи пізнання головним героєм світу і самого себе [2, с. 552]. В образах і характерах героїв роману міститься багато цікавих особливостей, які відповідають як образу самого Чарльза Діккенса, так і людям, добре йому відомим. Наприклад, прототипом Девіда Копперфілда є сам письменник, комедійний Мікобер – нагадує його батька – Джона Діккенса, міс Мочер – практикантка дружини письменника, а образ Дори є майже точним відтворенням образу Мері Біднел – яка була першим коханням Чарльза Діккенса. Багато епізодів, які мають автобіографічний характер, допомагають нам відчувати переживання автора за своїх героїв: період свого – життя, коли він працював на фабриці вакси, Діккенс описав у романі «Девід Копперфілд» – перед нами безпомічна маленька дитина, яка пізнала всю тяжкість виснажливої праці та голоду, відчула біль приниження та самотності [2, с. 553].

Безсумнівно, письменник не зображує в своєму романі конкретних осіб, а малює типові образи, використовуючи для їх створення, тільки деякі деталі та особливості поведінки, котрі властиві реальним людям.

Загалом, вибір Діккенсом імен часто натякає на ту роль, яку персонаж відіграватиме в оповіді, наприклад містер Мердстоун в «Девіді Копперфілді» є очевидним сполученням слів murder (вбивство) та stone (камінь). Є в романі й цілі сцени, які в точності відповідають реальним ситуаціям, взятим з життя самого письменника. Наприклад, сватання і одруження Девіда повторюють історію сватання Діккенса до Кетрін Хоггард, що стала згодом його дружиною – місіс Діккенс.

На підставі вищезазначених фактів, ми можемо зробити висновок про те, що історія головного героя «Девіда Копперфілда» є цілком правдивою, завдяки реалістичному зображенню

життя, героїв й характерним побутовим деталям, які є невід'ємною частиною автобіографічного роману.

Марк Твен (1835 – 1910) – псевдонім Семюела Ленгхорн Клеменса – один з найвідоміших реалістів і сатириків в американській літературі. Автор численних оповідань, повістей, романів, памфлетів, найцінніших автобіографічних записок і літературних листів, він здобув світову славу завдяки книгам про пригоди Тома Соєра і його товариша Гекльберрі Фінна. Добре відомо, що у романі «Пригоди Тома Соєра» наявні деякі автобіографічні риси. Без зайвих зусиль у творі можна побачити «протестантську» натуру й норовливий характер, який був притаманний письменнику ще з дитинства. Марк Твен 13 років прожив у невеличкому затишному містечку Ганнібал, на західному березі Міссісіпі. Це місто згодом він перенесе на сторінки своїх повістей під назвою Сент – Пітерсберг. Для Твена рідний Ганнібал став джерелом тих життєвих вражень, які згодом відіграли надзвичайну роль у його творчому житті. І горезвісна недільна школа з різками як єдиним засобом педагогічного виховання і безглуздим зубрінням біблійних текстів як основного методу «християнського виховання». І запаморочливо – нудні церковні проповіді, і таємний продаж спиртних напоїв в трактирі «Суспільство тверезості», і кримінальні злочини, і святенницьке благочестя забобонних обивателів, і мальовничі околиці з відокремленими острівцями на Міссісіпі, і таємнича печера з нескінченними лабіринтами, і пошуки скарбів, і нічні зустрічі на кладовищі, і хлопчачі ігри в піратів і розбійників, і багато – багато іншого, все це – не вигадано автором, як і самі герої [1, с. 54; 3, с. 190].

У передмові до повісті про Тома Соєра Марк Твен пише: "Більшість пригод, описаних в цій книзі, відбулися насправді: дві – три пригоди – зі мною, інші – з моїми шкільними товаришами, серед яких Джон Бріггс і Уїлл Боуен". Гек Фінн існував насправді, образ героя засновано на образі одного з ліпших друзів дитинства Твена, відомого як Том Бленкешип. Прообразом Беккі Тетчер стала дівчинка Лаура Хаукінс – сусідка Марка Твена. Саме тут перед її вікном маленький Твен пробував свої сили в нехитрій акробатиці, щоб звернути на себе увагу Лаури, зовсім так, як це робив Том Соєр в його оповіданні. Суддя Тетчер – батько Лаури. Молодший брат Тома, Сід – це Генрі, молодший брат Твена, який загинув у результаті вибуху пароплава «Пенсільванія»; кузина Мері – сестра Твена Памела; тітка Поллі – мати письменника. Цікаво, що прототипом Тома Соєра є не тільки сам автор, а також його однокласник Уїлл Боуен і хлопець з Шоунітауна – Томас Соєр Співі. Цей жвавий веселий дванадцятирічний хлопчик розповідав Твену про свої шкільні витівки, зрештою саме ці події стали основою для написання пригодницького твору [5, с. 370]. Том Соєр зображений в романі, як звичайний хлопчик, жартівник, пустун, фантазер, але бунтарський дух і особиста думка завжди була йому присутня. Том готовий щодня «здійснювати подвиги», йому ніколи нудьгувати, він безтурботний і прудкий. Наприкінці повісті про Тома Соєра, Твен написав: "Більшість героїв цієї книжки живуть і досі; вони щасливі й процвітають", це вкотре підтверджує наявність автобіографізму в романі американського письменника [4, с. 225].

У підсумку можна зазначити, що, ознайомившись й проаналізувавши романи видатних зарубіжних письменників ХІХ – ХХ століття, таких як Чарльз Діккенс і Марк Твен, ми зможемо визначити наявність автобіографічних реалій у їх творчості й встановити художні принципи втілення образів головних героїв на основі реальних фактів з життя письменників.

Література

1. Зверев А. М. Мир Марка Твена: Очерк жизни и творчества / А. М. Зверев. – М. : Прогресс, 1995. – 180 с.
2. Ковалів Ю. І. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.2 / Ю. І. Ковалів. – К. : Академія, 2007. – 624 с.
3. Лібман З. Я. Марк Твен: Життя і творчість / З. Я. Лібман. – К.: 1987. – 270 с.
4. Мендельсон М. А. Марк Твен / М. А. Мендельсон. – М.: 1984. – 320 с.
5. Пригодій С. В. Марк Твен: Пригоди Тома Соєра. Пригоди Гекльберрі Фінна / С. В. Пригодій. – Х., 2003. – 470 с.

ХАРАКТЕР КОНФЛИКТА В РОМАНЕ И.В.ГЁТЕ «СТРАДАНИЯ ЮНОГО ВЕРТЕРА»

Настоящая работа посвящена исследованию творчества немецкого писателя И.В. Гёте, а именно – изучению характера конфликта в его романе «Страдания юного Вертера». Для изучения заявленной темы считаем первоочередной важностью подробно рассмотреть и детально исследовать вопросы формирования эстетических позиций автора, а также определить характер конфликта в данном романе.

Изучив творчество Иоганна Вольфганга Гёте, стало очевидным, что оно далеко не ограничивалось работой автора исключительно в одном жанре. Автор заработал известность, создав палитру поэтических, драматических и автобиографических работ, публикация которых происходила в два этапа, что и предопределило деление творчества Гёте на два периода. Уже традиционно эти периоды в творчестве Гёте принято называть «штюрмерский» и «веймарский». Общеизвестным фактом является то, что эти периоды получили такие названия благодаря событиям, произошедшим в стране. А именно, название первого периода связано с движением «Буря и натиск». Это движение развернулось в Германии в 60 - 80-е годы XVIII в., и в последствии сыграло значительную роль в развитии немецкой литературы. Участниками движения были молодые люди, именуемые «бурными гениями». Немецкий эквивалент «бурного гения» - это «штюрмер». Основа эстетики «штюрмера» заключалась в высокой оценке фольклора, проявлении внимания и уважения к национальному своеобразию литератур. Они также ввели в моду так называемую «штюрмерскую драму», вдохновителем которой явился молодой Гёте [1].

Для более глубокого понимания природы конфликта в исследуемом романе Гёте необходимо изучить понятие «конфликта» как основополагающей составной целостного литературного произведения. Таким образом, «конфликт» как одна из категорий, которые пронизывают всю структуру художественного произведения, являясь его движущей силой, определяя эстетическое содержание произведения и, находясь в прямой зависимости от его характера, может классифицироваться следующим образом: социальный и психологический, внешний и внутренний, трагический и комический, межнациональный и межконфессиональный. Однако, стоит заметить, что классификация конфликта художественного произведения не ограничивается перечисленными примерами. Известным является и тот факт, что конфликт также может быть перенесен в сферу чувств, определяя жанровое своеобразие романа как психологического (например, трагедии Ж. Расина, «Страдания юного Вертера» И. В. Гёте, психологические романы Ж. Санд, Г. Мопассана и др.) [2].

Рассмотрев другую трактовку понятия «конфликт» в литературном произведении, удалось выяснить, что кроме того конфликтом является столкновение противоположных взглядов действующих лиц в эпосе, драме, в произведениях лиро-эпического жанра, а также в лирике, если в ней присутствует сюжет. Он реализуется в словесных и физических действиях героев и разворачивается благодаря развитию сюжета. Здесь стоит говорить о двух видах сюжетного конфликта. Один из них: любовный, он представляет собой взаимоотношения между героями, построен на любовных коллизиях и характерен для традиционной драмы классицизма и любовного романа. Другим видом конфликта в произведениях литературы является философский. Он вмещает в себя постановку и решение философских проблем: жизни и смерти, основ бытия, а также существования человека [3].

Итак, базируясь на вышеизложенных определениях конфликта, обратимся к исследованию художественного мира самого произведения. Отметим, что общеизвестным является тот факт, что роман носит характер автобиографического романа в письмах. Ученые утверждают, что роман «Страдания юного Вертера» основан на реальных событиях из жизни писателя – его любви к Шарлотте Буфф, невесте его друга Кестнера. В основу романа положен любовный треугольник, в результате которого главный герой Вертер переживая безответную любовь к

невесте своего друга, кончает жизнь самоубийством. Такое развитие сюжетной линии и даёт основание определить конфликт данного произведения как любовный.

"Послушай, пойми меня, я погибший человек, я не в силах более терпеть! Сегодня я сидел у нее... я сидел, а она играла на фортепьяно разные мелодии, и в игре ее была вся глубина чувства....Я оторвался от нее и...господи! Ты видишь мою муку, ты положишь ей конец" [5, с.24].

Более глубоко изучив роман «Страдания юного Вертера» и взяв за основу отношение к роману как к таковому, который носит черты автобиографического, открыло перед нами возможность констатировать, что в произведении автор использовал и продолжил традиции так называемого эпистолярно - дневникового повествования, популярного среди писателей эпохи сентиментализма. Авторы этого художественного направления акцентировали важность чувственной составной человека, сфокусировавшись на его внутреннем, духовном мире, его переживаниях, сопереживании другим. Существует мнение, что данный роман является «самым интимным произведением Гёте» [4]. Считается, что следующие строки как нельзя более ярко демонстрируют данное утверждение: *«Они были в твоих руках, ты стирала с них пыль, я целую их тысячу раз, потому что ты прикасалась к ним. И ты, посланница небес, покровительствуешь моему решению, и ты, Лотта, протягиваешь мне оружие, ты, из чьих рук я желал принять смерть и, ах! теперь принимаю ее»* [5, с.31]. Очевидным становится и то, что роман в письмах - это и форма, и способ, и путь изложения чувств героя романа, которые способствуют созданию ощущения вовлеченности во внутренний мир героя. Роман состоит из писем главного героя, адресованных другу, но поскольку письма остаются без ответа, они больше напоминают страницы личного дневника. Письмо от 18 июля 1771 года: *"Куда я собрался? Откроюсь тебе по секрету. Еще две недели мне придется пробыть здесь, а затем я надумал посетить н-ские рудники, но дело вовсе не в рудниках. Я хочу быть поближе к Лотте — вот и все. Я смеюсь над собственным сердцем... и потворствую ему"* [5, с.11]. Однако, не только организация повествования в романе Гёте послужила причиной трудности определения его жанрового своеобразия. Роман «Страдания юного Вертера» оправданно называют и эпистолярным романом, и лирическим дневником и лирическим романом, а по мнению большинства литературных критиков, весь мир в данном произведении представлен через субъективные переживания героя. Важным видится то, что роман является ключевым для периода увлечения Гёте «штюрмерством». Сам Гёте не без гордости писал в автобиографии: *"Действие моей книжечки было велико, можно сказать, даже огромно - главным образом потому, что она пришла ко времени. Как клочка тлеющего трупа достаточно, чтобы взорвать большую мину, так и здесь взрыв, происшедший в читательской среде, был столь велик потому, что юный мир сам уже подкопался под свои устои"*. В отличие от более ранних «Геца фон Берлихингена» и «Прометей», здесь в центре повествования находится бунтарь не столько действующий, сколько чувствующий и переживающий [6].

Нельзя не отметить и историческое значение "Вертера". Оно заключается в том, что Гёте удалось вместить в этот небольшой по объёму роман некоторые центральные, наиболее жгучие проблемы его времени. Личность самого же Вертера противоречива, поскольку он в постоянном разладе и с окружающими, и с самим собой. Так как для юноши единственный смысл жизни — это любовь к Лотте, которая, с точки зрения религиозной морали считается греховной, поскольку герой жертвует собой ради покоя любимой женщины. Итак, конфликт романа представляет столкновение личного чувства героя-индивидуалиста с официальной моралью. Следовательно, с этого ракурса изучения конфликта романа его можно определить как психологический. Трагическая развязка этого конфликта свидетельствует о глубоком понимании писателем реальности. В романе есть две сюжетные линии, одна из которых — это отношения Вертера с его окружением. Здесь конфликт приобретает остро - социальный характер, а бунтарство Вертера становится сознательным возражением современной ему действительности. Юноша ненавидит общественный порядок, который построен на иерархии. В письме от 24 декабря 1771 он пишет: *"А это блистательное убожество, а скука в обществе мерзких людишек, кишащих вокруг! Какая борьба мелких честолюбий; все только и смотрят, только и*

следят, как бы обскакать друг друга хотя бы на полшага; дряннейшие и подлейшие страсти в самом неприкрытом виде" [5, с.17]. Ограниченный в проявлении собственной инициативы, герой-индивидуалист замыкается в мире личных переживаний. Это и есть вторая и основная линия конфликта романа - отношения Вертера с Лоттой и ее женихом, а со временем мужем, Альбертом. Лотта во многом похожа на Вертера. Она способна на глубокие и искренние чувства, любит Вертера, но чувство обязанности побеждает.

Подводя итоги, важно отметить, что в романе "Страдания юного Вертера" изображаются любовные переживания, но, помимо этого Гёте удалось вложить в произведение глубокие проблемы развития личности. Под оболочкой любовного конфликта он показал неразрешимое противоречие между развитием личности и общественными условиями в мире частной собственности, и для этого было необходимо развить этот конфликт во всех направлениях. Особенностью исследуемого романа является то, что Гёте удалось вложить в изображение любовной трагедии всю жизнь своей эпохи со всеми ее конфликтами. Автор пережил распад героических иллюзий революционного периода и, несмотря на это, сохранил в своеобразной форме гуманистические идеалы своей молодости, изобразил их конфликт с буржуазным обществом более полно, широко и всесторонне [7].

Литература

1. Канаев И. И. Гёте как естествоиспытатель / И.И. Канаев — Л.: Наука, Ленингр. отд., 1970. — 465 с.
2. Луков А. Словарь литературоведческих терминов – [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.litdefrance.ru/199/688>
3. Коваленко А.Г. Художественный конфликт в русской литературе XX века (структура и поэтика художественного конфликта в русской литературе XX века). Пособие по спецкурсу / А.Г. Коваленко.– М.: Изд-во РУДН. 2001.– 57 с.
4. Своеобразие художественного метода жанра - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://bibliofond.ru/view.aspx?id=553146>
5. Гёте И.В. Страдания юного Вертера / И.В. Гёте; пер. с нем. Н.Касаткиной,
6. Избранные произведения в двух томах. Том II. М., «Правда», 1985
7. Вильмонт Н. Гёте И. / Н. Вильмонт. Избранные произведения в 2 тт.-Т. 1.-М., 1985.-С. 9-52
8. Библиотека "Полка букиниста" – [Электронный ресурс]. http://society.polbu.ru/lukach_realism/ch01_i.html

УДК 821.111(410+73)-31(043)

Дегерменджи Аліна Димитріївна

ТИПОВЕ ТА ВІДМІННЕ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ ЦИКЛУ РОМАНІВ ДЖ. ГОЛСУОРСІ ТА В. ФОЛКНЕРА

Соціальні умови розвитку Великобританії та США у 20-30-х роках XX століття схилиють письменників виступити з критичною переоцінкою буржуазних цінностей, через це, література цього періоду знову набуває рис реалізму, а літературознавці характеризують цей період розквітом англomовної літератури [1, с. 203].

Актуальність дослідження пояснюється новизною заявленої теми, адже незважаючи на той факт, що Дж. Голсуорсі та В. Фолкнер є одними з найвидатніших представників англomовної літератури періоду першої половини XX ст., художні світи творів цих авторів, на наш погляд, мають багато як спільних, так і відмінних рис.

Згідно з цим, порівняльна характеристика творчості письменників представляє інтерес для сучасного літературознавства, оскільки вона проводиться вперше.

Отже, дослідивши твори Дж. Голсуорсі та В. Фолкнера, стало зрозуміло, що найбільш вагомим у творчості обох письменників є тема власництва та жаги до наживи.

Грунтовним матеріалом нашого дослідження стали цикл романів Дж. Голсуорсі «Сага про Форсайтів» (1906-1921) та романи В. Фолкнера: «Селище» (1940), «Місто» (1957), «Особняк»

(1959).

Цикл романів Дж. Голсуорсі «Сага про Форсайтів», який нараховує шість романів та чотири інтерлюдії, ще часто називають епопеєю, хронікою буржуазного класу й хронікою сім'ї, адже Джон Голсуорсі зобразив картину англійської дійсності, показав розвиток, підйом та занепад англійської буржуазії від середини XIX ст. до 30-х років XX ст. [2].

У «Сазі про Форсайтів» Дж. Голсуорсі висвітлює історію династії Форсайтів, почавшої свій рід від «гордовитого Досета», звичайного підрядника, який розбагатів на будівельних замовленнях та згодом поклав в основу сімейства Форсайтів ключові традиції та устава, одними з яких були нестримне бажання власництва та здобуття капіталу.

На початку роману «Власник» Старий Джоліон характеризує Досета таким чином, що стає зрозумілим відношення молодих Форсайтів до нього:

«Упорный был человек, кремень; и не очень отёсанный». Второе поколение Форсайтов чувствовало, что такой родитель, пожалуй, не делает им особой чести. Единственная аристократическая чёрточка, которую они могли уловить в характере «Гордого Досета», было его пристрастие к мадере» [3, с. 23].

Тому, не потребує пояснення той факт, що у своїх романах Дж. Голсуорсі виводить поняття «снобізму» як еквівалент «форсайтизму», й які по суті характеризують жагу до наживи й прагнення до досягнення шановного статусу у суспільстві [2].

Вважаємо, що вищевикладене, можна проілюструвати даною цитатою з діалогу між «молодим» Джоліоном та Босіні з роману «Власник»: *«Все мы, конечно, рабы собственности, вопрос только в степени, но тот, кого я называю «Форсайтом», находится в безоговорочном рабстве. Он знает, что ему нужно, умеет к этому подступиться, и то, как он цепляется за любой вид собственности – будь то жены, дома, деньги, репутация, – вот это и есть печать Форсайта.»*; *«...мне кажется, что среди людей моей профессии есть много таких Форсайтов, как вы их называете.»* [3, с. 243].

Відтак, Форсайти ігнорують всіх, хто не належить до обраної верхівки середнього класу. Це поважні у суспільстві буржуа, чиє життя цілком підпорядковане власницьким інтересам, що й становлять основу їхнього добробуту і могутності.

На наш погляд, одним з яскравих прикладів типового «обліку» та поведінки Форсайтів є зустріч Старого Джоліона із сином після довгої розлуки:

«Всегда присущую лицу сына приветливость теперь прикрывала ироническая маска, как будто обстоятельства жизни заставили его надеть непроницаемую броню. Черты лица носили явно форсайтский характер..» [3, с. 42-43].

Вищенаведена цитата добре ілюструє сутність «снобізму» чи «форсайтизму»: це явище, яке набувається в ході життя, більш того, як стверджував Дж. Голсуорсі, справжнім Форсайтом є не той, хто носить це прізвище, проте кожний кому власна філософія «власника» й хто слідує законам світу «власників». Це людина, яка дивиться на речі тільки з практичного боку, й для якої гроші стали основною метою існування.

Важливо підкреслити, що тема накопичення багатства та соціального піднесення також висвітлювалась і у творчості американського романіста В. Фолкнера, хоча й з декотрими відмінностями.

Так, дослідивши трилогію В. Фолкнера, є підстави стверджувати, що головною темою, поєднавши три романи автора стало зображення соціального піднесення сімейства Сноупсів, американців-південців, історію яких письменник починає з 90-х років XIX ст. (а якщо вважати епізодичні екскурси в минуле, то навіть з кінця громадянської війни Півночі і Півдня Америки) і продовжує до другої половини 1940-х років [1, с. 204].

Водночас, проведене дослідження виявило той факт, що саме у романах про Сноупсів письменник вперше застосовує й наділяє особливим змістом поняття «сноупсізму» або «сноупсовщини» як комплексу агресивних руйнівних сил в американському житті, яке й було зображено з особливою силою в період створення трилогії.

«Сноупсізм» постає як символ сліпого накопичення капіталу, а також як система придушення особистості.

Отже, зображуючи комерційний дух, пануючий у США в період ХХ ст., який підміняє всі справжні духовні цінності єдиною цінністю – грошима, В. Фолкнер доводить процес дегуманізації людини у суспільстві. Людина з її неповторною в кожному випадку індивідуальністю перетворюється в бездуховну істоту, здатну на все заради наживи та надбання високого соціального статусу у суспільстві, що є спільною рисою для обох героїв [4].

Такою істотою, стає Флем Сноупс – головний герой трилогії В. Фолкнера, який за нашим спостереженням, втілює в собі всі риси «сноупсізму».

Згідно з відомим літературознавцем Б. Грибановим, Флем Сноупс користується слабкими сторонами оточуючих його людей для того, щоб обманювати їх та виманювати в них гроші. Для нього не існує моральних, людських міркувань, він не знає що таке кохання, жалість чи співчуття. Замість серця у нього знак долара [5, с. 251].

На нашу думку, підтвердженням зазначеного вище, є цитата з роману «Місто»: *«Сноупсам всё всегда удается оттого, что они все, как один, стараются добиться того, чтобы слова «быть Сноупсом» значили не просто принадлежать к зоологическому виду, но и не ведут неудач, и добиваются этого, соблюдая одно-единственное правило, закон, священную клятву – никогда никому не открывать, как им это удается»* [6].

Проте, хоча трилогія й закінчується покаранням Флема – він помирає від рук свого ж родича, у фіналі стає зрозумілим, що «сноупсізм», як і самі Сноупси, не може бути переможеним [4].

Так, один з героїв трилогії – Гевін Стівенс, підчас похорон «головного Сноупса», побачивши цілу групу відомого сімейства підтверджує дану думку, та характеризує їх наступним чином:

«Они похожи на волков, которые пришли взглянуть на капкан, где погиб волк покрупнее, волк-вождь, волк-главарь, как сказал бы Рэтлиф, волк-хозяин; и теперь смотрят – не достанется ли им хоть кусочек приманки» [6].

Таким чином, незважаючи на те, що «головний» Сноупс у фіналі роману помирає, «сноупсізм» як і «форсайтизм» є явищем невмираючим, а самі Сноупси, як в свою чергу і Форсайти – не можуть бути переможеними, – така естетика світосприйняття авторів.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що цикли романів Дж. Голсуорсі та В. Фолкнера дають широку і змістовну картину дійсності періоду ХІХ-ХХ ст., а також висвітлюють вади американського та англійського буржуазного суспільства даного періоду.

Водночас, в художньому світі романів авторів виникають такі поняття як «форсайтизм» та «сноупсізм», які за своїм змістом є схожими, й характеризують жагу до наживи та власництва. Більш того, обидва поняття є узагальнюючою характеристикою вищих колів англійського буржуа з одного боку, та американського суспільства, з іншого. Таким чином, незважаючи на певні відмінності, художні світи романів Дж. Голсуорсі та В. Фолкнера, на яких базується наше дослідження, мають багато спільних рис.

Література

1. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посібник / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гричаник. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
2. Домбровская Е. Я. Джон Голсуорси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://noblit.ru/node/1154>
3. Голсуорси Д. «Сага о Форсайтах». Собственник. Последнее лето Форсайта. В петле. Пробуждение. Сдается в наем / Д. Голсуорси; под ред. Л. М. Суриса. – М. – Берлин: Директ-Медиа, 2015. – 1151 с.
4. Анастасьев Н. А. Фолкнер. Очерк творчества / Н. А. Анастасьев. – М.: Худож. лит., 1976. – 221 с.
5. Грибанов Б.Т. Фолкнер / Б. Т. Грибанов. – М.: Молодая гвардия, 1976. – 352 с.
6. Фолкнер У. Деревушка. Городок. Особняк. [Електронний ресурс] : худ.література. / У. Фолкнер. – Режим доступу: <http://lib.ru/INPROZ/FOLKNER/mansion.txt>

ВПРОВАДЖЕННЯ ВІКТОРІАНСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ У КОНТЕКСТ СОЦІАЛЬНОГО РЕАЛІЗМУ НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ МАРГАРЕТ ДРЕББЛ

Однією з відмінних рис англійської постмодерністської літератури кінця ХХ століття є діалог з культурною спадщиною попередніх епох і, зокрема, з вікторіанською культурою та літературою. Сучасне суспільство ідеалізувало поняття вікторіанства з почуття ностальгії, туги за колишньою могутністю Великобританії та естетичними ідеалами цієї країни. Це призвело до того, що вікторіанська література стала величезною творчою базою для творчості сучасних англійських письменників. Вікторіанство дорівнювалося особливому способу мислення, світогляду, і якщо у післявоєнній Європі слово «вікторіанський» спочатку мало негативний відтінок і позначало, насамперед, прояв регресивності, емоційної стриманості, сексуальної пригніченості, несвободи, то у кінці ХХ століття воно вже набуло комплементарний характер, поступово впроваджуючись у реальність того часу. Вікторіанські цінності, вікторіанський стиль, вікторіанський склад розуму набули свого великого значення у контексті соціального реалізму [1].

Письменники сучасності постійно звертаються у своїй творчості до літератури ХІХ століття, прагнучи переказати або інтерпретувати класичні зразки вікторіанської прози при відображенні сучасної картини світу. Слід зазначити, що друга половина ХХ століття ознаменована пошуками виходу з кризисного економічного, політичного становища і, звичайно, моральної кризи. І саме література Англії намагалася відбити протиріччя епохи і знайти шлях до їх подолання. Відбулося загострення загальної уваги на проблемі пошуку молодими людьми свого місця у житті, на проблемі самоствердження, розкриття свого «я». У налагодженні економічної, політичної та моральної ситуації суспільства були покликані допомогти відбитки вікторіанської епохи, адже ключовими словами даного періоду є традиційність, впевненість у добробуті, респектабельність, регламентованість побуту, а головне – економічна та політична стабільність.

Тож, актуальністю нашого дослідження є розгляд нового підходу до трактування вікторіанської традиції у межах соціальної картини Англії та його впровадження у творчість англійської письменниці Маргарет Дреббл.

Якщо письменники модерністської спрямованості прагнули «порвати» з минулими творами, то письменники другої половини ХХ століття орієнтувалися на літературні зразки своїх великих попередників ХІХ століття: Ч. Діккенса, У.Теккерея, сестер Бронте, Джордж Еліот та ін. [2, с. 156].

Ретельно розглядалось становлення жінки у сучасному суспільстві, адже трактування її образу саме у цей період кардинальним чином відрізнялося від її зображення у ХІХ столітті. Жінки сучасності, на відміну від своїх попередниць, отримали реальні можливості самореалізації у науковій, освітній та інших сферах. Саме таким чином вони змогли відмовитися від залежного положення і, завдяки своїй творчій активності, вийти за рамки сімейного побуту. Цей процес мав своє відображення, насамперед, у літературі, завдяки якій письменники завжди намагаються відтворити певні зміни суспільного клімату. У другій половині ХХ століття активно починає розвиватися жіноча проза, яка виявляє чудові можливості самовизначення жіночої половини суспільства. Їх світовідчуття відображає «особливу реальність», у яку входять звичні життєві події та буденні явища, що й представляють живий літературний інтерес. Через символічні образи, низку перетворень, змін і взаємопроникнення явищ буття розкривається сутність жіночого бачення світу та передаються різноманітні аспекти існування особистості у сучасному світі.

Продовжуючи традиції великих попередників – Дж. Остен, Дж. Еліот, Т. Гарді, Г. Джеймса, А. Беннета та інших класиків англійської літератури Маргарет Дреббл є новатором нового літературного напрямку, художні твори якої – це, перш за все, романи «про молодих жінок, написані молодою жінкою», що дозволило і критикам, і читачам віднести їх до так званої «жіночої прози». Критика з самого початку, з дебюту М. Дреббл у літературі у 1963 році,

визначила присутність вікторіанської традиції в її ранніх творах. На думку критиків, письменниця вважається свідомою традиціоналісткою: «Я вважаю за краще стояти у кінці вмираючої традиції, ніж у витоків нової, до якої я не маю ні найменшої симпатії» [3, с. 25]. Ціле покоління жінок ідентифікує себе з героями М. Дреббл, які, на думку читачок, представляють їх власні проблеми: «Її героїні були поглинені проблемами існування і самовизначення у світі чоловіків, часом суперечливими пошуками себе в якості дружини і матері, задовго до того, як почався жіночий рух у 60-70х роках ХХ століття» [3, с. 13].

Дуже яскраво і правдиво передається образ сучасної жінки у романі Маргарет Дреббл «Один літній сезон» (1964). Головна героїня – Емма Еванс, яка одночасно є й оповідачем у творі. Буденні явища, відображені у тексті роману та втілені в образ жінки, презентують читачам сучасну картину світу. Пожертвування головною героїнею своїми кар'єрними можливостями заради сім'ї заслуговує великої уваги. Вона нехтує своїм бажанням залишитися у Лондоні, намагаючись зануритися у сімейний побут. Жінка робить усе заради свого чоловіка, якому надійшла пропозиція провести театральний сезон у місті Херефорд. Психологізм та у той самий час гордівливність головної героїні відіграють велику роль у формуванні її образу у контрасті з соціальними протиріччями. Будучи відомою манекенницею і фотомоделлю, вона завжди вважала себе відмінною від інших, більш того завжди хотіла такою бути, відмовляючись від того, що їй подобалося, якщо виявляла, що це подобається багатьом. Але Емма завжди «розуміла, що ніколи не опанує ніяку справу, ніколи не досягне класу професіоналів» [4, с. 10]. Говорячи іншими словами, вона прекрасно бачила бездарну гру молодої акторки, але сама б ніколи не змогла вийти на сцену замість неї. І ось у певний момент, виявивши себе схиленою «над пральною машиною, вишукуючи випадкові гудзики і мокрі волосяні шматки» [4, с. 72], ту, «якій на роду було написано потрапляти з вогню та в полум'я» [4, с. 72]. Емма розуміє, що хоче бути вільною та вирішує вийти за рамки браку – у суспільство. Нарешті, вона усвідомила, що потребує визнання та самореалізації. Увесь соціум, який оточує Емму, жінка вважає бездарним, хоча й вона сама не знайшла застосування своєму таланту та розуму. Емма є лише однією з «розсерджених молодих жінок» Маргарет Дреббл, яка не задоволена своєю долею та намагається її змінити шляхом реалізації себе як самостійної жінки.

Вже у перших творах Дреббл відчувається протест героїнь, які виступають проти існуючої пуританської етики, що обмежує молоде покоління нав'язаними заборонами, які заважають їх самовираженню. Ці ідеї знайшли своє відображення у романі «Мій золотий Єрусалим» (1965). Клара Моем, головна героїня роману, ніколи не була в Ізраїлі. Єрусалим – це для неї не тільки місто, в якому вона прагне побувати, а й місце поза простором і часом, до якого вона прагне всією душею. Усе своє життя вона мріяла вирватися із задушливого будинку на півночі Англії, з сім'ї, в якій не було любові, де вона не відчувала себе вільною. Клара завжди хотіла жити, а не мріяти про життя і дотримуватися суворих правил матері, але навіть виїхавши на навчання в Лондон, подалі від родини, дівчина не відчуває довгоочікуваної свободи. Сімейні узи породжують страх назавжди залишитися у рідному місті. Кларі хочеться любити, але їй здається, що їй цього не дано, але все ж таки вважає, що «любов, чия б вона не була і чим би не була викликана, не буває ані смішною, ані нікчемною» [5, с. 25]. Вона любить бувати у гостях, галасливі компанії, але ніколи не запрошує друзів до себе, вона не вміє приймати гостей. Вона порушує материнські заборони, адже дівчина не вміє по-іншому, оскільки їй здається, що вона не така як усі і, що їй не вирватися зі звичного кола. Усе змінюється, коли на одному з поетичних вечорів, їй зустрічається прекрасна Клелія Денем, сімейство якої є повною протилежністю сім'ї Клари, для якої дивно, як родичі її нової знайомої прив'язані один до одного і скільки душевного тепла в їх будинку. Героїні так хотілося знайти свій «золотий Єрусалим», місце, де її будуть любити, де вона буде щасливою та вільною. «Деякі мені натякають, що всьому має бути межа, навіть найкращому. Я вважаю, що хорошему межа якраз не потрібна» [5, с. 72]. Дівчина не була впевнена, що події, які з нею відбуваються, – є тим, про що вона так мріяла: «Я знайшла те, що шукала, а якщо ні, значить цього просто не існує» [5, с. 37]. Усі соціальні протиріччя Клари з оточуючими її людьми ніяким чином не впливають на світосприйняття дівчини: «Клара раптом подумала, звідки, за що зійшло на неї це несподіване,

незрозуміле благословення; її охопила божевільна жалість до всіх тих, хто його не удостоївся, хто не вирвався звідси: вона жахнулася своєї єдиності. Так, тісні були врата, і схили міських пагорбів кишили безліччю людей, що тісняться і стогнуть у своїх осередках-оселях; і тільки вона одна, світла душа, безстрашно спрямовувалася кудись до сяючих, лише їй дарованих, доступних лише їй небес» [5, с. 31].

Таким чином, незважаючи на те, що англійська література ХХ століття тяжіла до формування образу сильної жінки, у тексті творів все ще зберігалися певні відбитки вікторіанської моралі. Романи М. Дреббл, як яскравий цьому приклад, були присвячені бунту молоді розумної жінки, її протесту проти тихого шлюбу та певних життєвих стандартів. У творах письменниці ми можемо прослідкувати еволюцію жіночого образу – від зображення вікторіанської жінки до формування вільної особистості, яка виказує протест соціальній дійсності. Крім того, у текстах романів авторки показана боротьба жінки з вікторіанськими цінностями та її бажання вийти за рамки сімейного побуту.

Література

1. Толстих О.А. Англійський постмодерністський роман кінця ХХ століття і вікторіанська література: дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.03 «Література народів країн зарубіжжя» / О.А. Толстих ; Єкатеринбург. Уральський держ. ун-т. – 2008. – 155 с.
2. Кабанова І.В. Світова література / І.В. Кабанова. – К. : Ліцей, 2002. – 272 с.
3. Kenyon O. Margaret Drabble. Foregrounding the Female / O. Kenyon // Women novelists today. – New York: St. Martin's press, 1988. – P. 85-103
4. Дреббл М. Один летний сезон / М. Дреббл. – Москва: Прогресс, 1972. – 177 с.
5. Дреббл М. Камень на шее. Мой золотой Иерусалим. / М. Дреббл. Санкт-Петербург: Амфора, 2000. – 476 с.

УДК 821.111-311.1

Ільїна Єлизавета Юріївна

СПЕЦИФІКА ФОКАЛІЗАЦІЇ З ТОЧКИ ЗОРУ ГЕРОЯ З СИНДРОМОМ МНОЖИННОЇ ОСОБИСТОСТІ (ЗА РОМАНОМ І. УЕЛША «БРУД»)

«Бруд» («Filtth», 1998) – роман шотландського письменника Ірвіна Уелша (Irvine Welsh), який зображує моральний та психічний розлад шотландського детектива Брюса Робертсона. Головний герой, він же оповідач, страждає від психічного розладу, а саме синдрому множинної особистості [1]. В зв'язку з цим об'єктом нашого дослідження ми обрали тип наративу, який формується з точки зору оповідача з розщепленням особистості, а предметом є специфіка фокалізації.

Згідно сучасної наратології фокалізація – це організація в оповіданні точки зору і методи донесення її до читача / глядача [2, с. 391]. Точка зору – це позиція, з якої ведеться оповідь в художньому творі. Російський лінгвіст Б. А. Успенський виділяє у своїй праці «Поетика композиції» чотири плани прояви точки зору, а саме: план ідеологічної оцінки, план фразеологічної характеристики, план просторово-часової перспективи, план суб'єктивності / об'єктивності опису.

Ідеологічний рівень найменш доступний для формального дослідження: при його аналізі доводиться в тій чи іншій мірі використовувати інтуїцію. В даному випадку цікавить те, з якої точки зору автор у творі оцінює і ідеологічно сприймає зображуваний їм світ. В принципі це може бути точка зору самого автора, явно або неявно представлена в творі, точка зору оповідача, яка збігається з автором, точка зору когось з дійових осіб. [3, с. 22-33].

Точка зору в плані фразеології виявляється, коли автор описує різних героїв різною мовою або взагалі використовує в тому чи іншому вигляді елементи чужої або заміщеної мови при описі; при цьому автор може описувати одну дійову особу з точки зору іншої дійової особи (того ж твору), використовувати свою власну точку зору або вдаватися до точки зору якогось третього спостерігача (який не є ні автором, ні безпосереднім учасником дії) [3, с. 36-38]. У певних випадках точка зору оповідача може бути – з більшою або меншою мірою – фіксованою в просторі або в часі, тобто ми можемо догадуватися про місце (яке визначається в просторових

або часових координатах), з якого ведеться розповідь. Це місце оповідача може збігатися з місцем певного персонажа в творі, тобто автор в цьому випадку ніби веде репортаж з місця знаходження даного персонажа [3, с. 102].

Коли автор будує свою розповідь, перед ним відкриті дві можливості: він може вести опис з посиланням на ту чи іншу індивідуальну свідомість, тобто використовувати якусь свідомо суб'єктивну точку зору, або ж описувати події по можливості об'єктивно. Інакше кажучи, він може оперувати даними якогось сприйняття (декількох сприйнятів) або ж відомими йому фактами. (Можливі різноманітні комбінації зазначених принципів.) У творах художньої літератури персонажі описуються або з першої, або з другої точки зору. У тих випадках, коли авторська точка зору спирається на ту чи іншу індивідуальну свідомість (сприйняття), говорять про психологічну точку зору [3, с. 138].

Ж. Женетт у своїй науковій праці «Фігури» у визначенні категорії фокалізації поєднує три різні характеристики наратора: 1) його знання, 2) його здатність до інтроспекції і 3) його точку зору. Якщо зосередитися на останній межі, то трьома ступеням фокалізації відповідають такі типи точки зору:

1. «Нульова фокалізація»: розповідь ведеться з точки зору всезнаючого оповідача.
2. «Внутрішня фокалізація»: розповідь ведеться з точки зору персонажа.
3. «Зовнішня фокалізація»: розповідь ведеться з точки зору об'єктивного оповідача, що не має доступу до свідомості персонажа (або не дає доступ до неї читачеві) [4, с. 64].

У романі йдеться про життя єдинбургського детектива-сержанта Брюса Робертсона, який прагне отримати посаду детектива-інспектора. Керол, дружина Брюса, чекає просування чоловіка по службових сходах і вважає, що якщо він по-справжньому любить її, то повинен домогтися підвищення. Брюс веде безладне статеве життя, вживає наркотики, алкоголь, застосовує неприпустимі заходи при допитуванні підозрюваних. Плетучи інтриги, він поступово заплутується в них сам, створюючи нові проблеми. У якийсь момент Брюс усвідомлює, що Керол разом з донькою давно пішла від нього, а весь цей час він спілкувався з нею в своїх галюцинаціях, переодягаючись у жіночий одяг. Під час однієї прогулянок в різдвяну ніч Робертсона ловлять і б'ють місцеві хулігани. Вони намагаються поквитатися з Брюсом, але тому вдається вбити ватажка банди. Від Брюса відвертаються всі, крім дівчини Мері – вдови померлого від серцевого нападу чоловіка, якого Брюс намагався врятувати. У розв'язці Робертсон споруджує петлю для повішення. В останній момент перед смертю він бачить за склом своїх вхідних дверей свою дружину з донькою [5].

При аналізі фокалізації роману, ми вважаємо доцільним виділити окремо три позиції, з яких ведеться розповідь. *Перша* позиція – Брюс Робертсон, головний оповідач, який страждає від синдрому множинної особистості. Точка зору Брюса домінує у романі. *Друга* позиція – Керол, дружина Брюса, його друга особистість. *Третя* позиція – глист, підсвідоме Брюса.

За класифікацією французького літературознавця Ж. Женетта для роману характерна внутрішня фокалізація, отже розповідь ведеться з точки зору персонажа (декількох персонажів) [2]. Але за класифікацією Б. А. Успенського позиції мають відмінності [3].

На ідеологічному рівні позиції Брюса і Керол співпадають. Брюс та Керол (у свідомості Брюса) – ідеальна подружня пара. Вони обидва чекають підвищення Брюса, вважаючи, що воно покращить їх відносини. Брюс та Керол сподіваються на краще майбутнє, переслідують одну ціль. У випадку Брюса друга особистість не конфліктує з першою, а доповнює її. Глист же відрізняється на цьому рівні, адже є підсвідомим Брюса та усвідомлює реальні мотиви, причина та цілі головного героя. Тільки він здатен раціонально аналізувати ситуації та робити якісь висновки, що для Брюса з його хворобою не є можливим.

Точки зору в плані фразеології з трьох позицій відрізняється. Не дивлячись на те що в ідеологічному плані Брюс та Керол співпадають, мова героїв відрізняється. Асоціальне життя Брюса характеризується його мовою (використання вульгаризмів, нецензурної лексики). Друга ж особистість копіює мову дружини та є зовсім несхожою на мову Брюса. Мета Брюса здобути підвищення та насолоджуватися життям, саме яскраве повне жаги та розпусту описую Брюс, коли Керол (друге Я Брюса) завжди виправдовує вчинки Брюса. Вона не бачить справжніх

вчинків Брюса. Керол живе минулим та сподівається на краще майбутнє, але не бачить сьогодення. Мова глиста дуже проста та на початку роману характеризується кількома словами, які виявляють потребу їсти. З погіршенням стану Брюса репліки глиста збільшуються. Як і Керол, глист говорить про причини деяких вчинків Брюса, але не виправдовуючи його, а тільки аналізуючи.

Що стосується плану просторово-часової перспективи, позиції оповідачів також відрізняються. Брюс – єдиний герой, який живе у реальному світі. Він перебуває у певному місці (поліцейський відділок, власна квартира, готель, ін.) та у певний час (ранок, вечір, вихідний, Різдво, ін.). Перебування Керол у часі та просторі також можна охарактеризувати деякими просторово-часовими одиницями, наприклад: похід до кафе, нічна прогулянка по місту, але просторово-часове перебування Керол загалом має внутрішній характер. Простір, у якому перебуває глист, обмежується кишечником Брюс, час, у якому існує глист, загалом визначити важко, поскільки поява глиста обумовлюється алкогольним або наркотичним станом Брюса, що ускладнює визначення простору та часу самим героєм.

У психологічному плані також можна виділити відмінності. Наратив Брюса та Керол (двох особистостей головного героя) деформується через хворобу Брюса, що робить їхню розповідь суб'єктивною. Глист же раціонально аналізує ситуації та робить висновки, він усвідомлює причини та наслідки, є єдиним, хто об'єктивно описує події у романі.

Роблячи висновки, ми можемо сказати, що роман, оповідач у якому страждає від синдрому множинної особистості, має особливу структуру наративу. Специфіка фокалізації виявляється у відмінності точок зору нараторів у різних планах (ідеологічному, фразеологічному, просторово-часовому, психологічному). Кожна особистість має своє специфічне суб'єктивне уявлення про світ та перебування у цьому світі. Загалом співпадання існують, що пояснює причини появи хвороби (самовиправдання Брюсом самого себе та необхідність підтримки близької людини), але відмінності вказують на порушену психіку та дисгармонійне існування героя.

Література

1. Filth [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.publishersweekly.com/978-0-393-31868-5>
2. Женетт Ж. Фигуры / Ж. Женетт. – 1-2 том. – М. : изд. им. Сабашниковых, 1998. – 944 с.
3. Успенский Б. А. Поэтика композиции / Б. А. Успенский – СПб. : Азбука, 2000. – 348 с.
4. Шмид В. Нарратология / В. Шмид. – М. : Яз. славян. культуры, 2003. – 312 с.
5. Welsh I. Filth / I. Welsh. – Norton, 1998. – 392 p.

УДК 82.02

Кудря Наталія Олексіївна

ПЕРЕХІД ВІД ПРОСВІТНИЦТВА ДО РЕАЛІЗМУ

Актуальність теми дослідження. Європейська література XIX століття залишила людству багатий інтелектуальний спадок в царині мистецтва, зокрема яскраві літературні твори романтичного та реалістичного напрямків. Література Англії тієї доби означена здобутками Дж. Остін, сестер Бронте, Ч. Діккенса і В.М. Теккерея, Е. Гаскелл і Джордж Еліот та інших майстрів красного письменства, чії твори є предметом досліджень нинішніх науковців. В процесі літературознавчого аналізу необхідно звертати увагу на спадкоємність провідних художніх рис, що з'єднують епохи в єдиному культурному процесі. Ніщо не з'являється на пустому місці і тому багато літературознавців вважають, що реалізм XIX століття ввібрав в себе найкращі ознаки реалізму Просвітництва. Одним із кращих прикладів цього твердження є творчість Джейн Остін. Нагальна потреба висвітлити риси просвітницького реалізму і засади філософії раціоналізму в творах письменниці зумовлює актуальність даної роботи.

Мета роботи – проаналізувати шлях розвитку реалізму у контексті англійської літератури XIX сторіччя.

Перш за все, вважаємо доцільним дати визначення поняттю «реалізм», тому, слід зазначити, що **реалізм** (франц. realisme — матеріальний, предметний) — один з основних

художньо-творчих принципів (методів) літератури і мистецтва XIX-XX ст., усвідомлювався як відтворення справжньої сутності первинної реальності суспільства і людської особистості [1, с. 858].

Розвиток європейської культури XVIII ст. відбувався в умовах інтенсивного впливу Просвітництва — потужного ідейного руху того часу. Просвітництво було рухом загальноєвропейським, у XVIII ст. воно поступово охопило всі країни континенту, але проявлялося в них із різною масштабністю й радикальністю, що залежало, насамперед, від соціально-політичного становища тієї або іншої країни.

Однією з найважливіших структурних рис Просвітництва є його раціоналізм, справжній «культ розуму», створений просвітителями. У розумі просвітители вбачали той Архімедів важіль, за допомогою якого вони сподівалися перевернути світ — принаймні, світ суспільного й духовного життя. Світ здавався просвітителям величезною і якісно дуже однорідною ареною діяльності розуму, для котрого немає ніяких меж і непереборних перепон.

Не можна не звернути увагу на те, що середина XVIII ст. відзначена інтенсивним розвитком просвітницького реалізму. Письменники-просвітники гостро критикували феодальні порядки, стверджували думку про встановлення справедливого суспільного ладу шляхом освіти та морального виховання людини, пропагували ідеї добра і справедливості, возвеличували людину — трудівника, критикували паразитизм панівних класів, стверджували гуманні стосунки між людьми.

Якщо освітити свідомість людини, вважали просвітники, благородними ідеями і громадянськими почуттями, світ змінить своє обличчя, зникне гніт і несправедливість, настане "золотий вік", коли згинуть перешкоди до розвитку всебічних наукових знань, настане царство розуму, гармонія духовного і фізичного. Творцями естетики просвітницького реалізму стали Дені Дідро (1713-1784) у Франції і Готхольд Ефраїм Лессінг (1719-1781) у Німеччині.

Виникнення реалізму стало одним з ідеологічних відображень найбільшого прогресивного перевороту, пережитого людством в епоху Відродження, для якого характерними були такі літературні напрями, як романтизм та сентименталізм. Реалізм виникає в епоху, коли людина усвідомлює свою власну цінність і суверенність. Звільнення людини від пут середньовічного аскетизму, розкріпачення її почуттів, жага земних насолод, прагнення до об'єктивного, наукового пізнання життя, бурхливе кипіння пристрастей – все це можна вважати ґрунтом для створення нового літературного напрямку.

Починаючи з 30-х рр. XIX ст. реалізм набуває розвитку у Франції, а згодом в інших європейських літературах. На відміну від романтизму, який зосереджував увагу на внутрішньому світі людини, основною для реалізму стає проблема взаємин людини і середовища, впливу соціально-історичних обставин на формування духовного світу (характеру) особистості. Замість інтуїтивно-почуттєвого світосприйняття на перше місце в літературі висувається пізнавально-аналітичне начало, а типізація дійсності утверджується як універсальний спосіб художнього узагальнення. Першим теоретиком реалізму вважається художник Жан Дезіре Гюстав Курбе, який у передмові до каталогу виставки своїх творів під назвою «Реалізм» (1855), обґрунтував програмові засади напрямку. Розробку теоретичної бази продовжили письменники Шанфлорі та Дюранті, які виступили з деклараціями на сторінках журналу «Реалізм» (1856—1857).

Характерними рисами реалізму XIX ст. можна сміливо вважати наступні:

- раціоналізм, раціоцентричний психологізм (ототожнення психіки і свідомості, недооцінка позасвідомих процесів);
- правдиве, конкретно-історичне, всебічне зображення типових подій і характерів у типових обставинах при правдивості деталей;
- принцип точної відповідності реальній дійсності усвідомлюється як критерій художності, як сама художність;
- характер і вчинки героя пояснюються його соціальним походженням та становищем, умовами повсякденного життя;
- конфліктність (драматизація) як сюжетно-композиційний спосіб формування художньої

правди; - вільна побудова творів;

- превалювання (перевага) епічних, прозових жанрів у літературі, послаблення ліричного струменя мистецтва;

- розв'язання проблем на основі загальнолюдських цінностей [2].

Розвиток реалізму XIX ст. в Англії є досить своєрідним у порівнянні з аналогічним процесом у інших країнах Європи. Основна риса реалізму - соціальний аналіз. Саме XIX ст. диктує проблему індивідуальності особистості. Це й стало основною передумовою появи реалізму. Він формується з двох течій: філістерство (класицизм, заснований на наслідуванні природі - раціоналістичний підхід) і романтизм.

Саме в цей час були створені такі романи, як «Домбі і син» Діккенса, «Ярмарок Марнослава» Теккерея, «Джен Ейр» Ш. Бронте, «Мері Бартон» Гаскелл та «Аргументи Розуму» Остін. У ці ж роки виступила плеяда чартистських поетів, публіцистів і критиків, найбільш відомим серед яких був Е. Джонс. У прозі цих років відбилися настрої широких народних мас, їх протести проти соціальної несправедливості.

Вважаємо доцільним зупинитися на характеристиці творів саме Ш. Бронте «Джен Ейр» та Дж. Остін «Аргументи Розуму».

Джейн Остін (Jane Austen, 1775-1817) – англійська письменниця, провісниця реалізму в англійській літературі, сатирик, писала так звані романи нравів. Її книги є визнаними шедеврами, які поєднують в собі простоту сюжету, глибоке психологічне проникнення в душі героїв і іронічний, м'який, істинно «англійський» гумор.

На прикладі творчості просвітителів Остін виробила критерії істини і краси. І все ж просвітницькі традиції виявилися тісні для письменниці. Зі сторінок романів Джейн Остін встає своєрідний, особливо незвичний для літератури її часу світ, в якому немає таємниць, непояснених випадків, фатальних збігів, демонічних пристрастей. Дотримуючись принципів своєї естетики, Остін описувала лише те, що знала. А це були не соціальні та історичні катаклізми, а звичайне, зовні нічим не примітне життя її сучасників.

Шарлотта Бронте (Charlotte Bronte, 1816-1855) була англійським романістом і поетом, старшою із трьох сестер Бронте, чий роман стали класикою англійської літератури. Вперше вона опублікувала свої твори (включаючи її найвідоміший роман Джейн Ейр) під псевдонімом Каррер Белл (Currer Bell).

Новаторський характер роману «Джен Ейр» полягає в тому, що його героїнею виступає жінка, яка відстоює свою людську гідність, право на самостійне трудове життя і любов. Вона активна і вольова. Образ свободолюбивої та відчайдушної жінки, яка серйозно роздумує про своє життя та сміливо заявляє про свої прагнення та почуття, був новим явищем у англійських романах того часу.

У образі Джен Ейр Шарлотта реалізувала свої уявлення про жінку, здатну визначити своє життя, стати не тільки супутницею свого чоловіка, але й достойною подругою для нього. В умовах вікторіанської Англії така постановка проблеми була сприйнята як прояв великої сміливості поглядів письменниці. Образа, подібного Джен Ейр, не було ні в кого з сучасників Бронте [3].

Підводячи підсумки, треба зауважити, категорія «реалізм» в широкому сенсі визначає відносини літератури до дійсності взагалі, незалежно від того, до якої течії або напряму в літературі належить даний автор. Будь-який твір в тій чи іншій мірі відображає дійсність. Але вимога життєподібності не означає відмову від засобів художньої умовності. Мистецтво письменника полягає в умінні концентрувати реальність, малюючи героїв, яких, може бути, і не було насправді, але в яких втілилися подібні їм реальні люди.

Реалізм як напрям в англійській літературі виник в XIX ст. Питання про виникнення реалізму вирішується дослідниками по-різному, але коріння його бачать в епохах Відродження і Просвітництва. «Головна художня установка реалізму - типізація, зображення «типових характерів у типових обставинах» [4, с. 239].

Література

1. Николукин А. Н. Литературная энциклопедия терминов и понятий/ А.Н. Николукин. - М.: НПК «Интелвак», 2001. – 858 с.
2. Реалізм [Електронний ресурс] / Ukrclassic. - Режим доступу: <http://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2782-realizm-viznachennya>
3. Классический реализм в английской прозе 19 века [Электронный ресурс] / Studentguide. – Режим доступу: <https://studentguide.ru/shpargalki-po-zarubezhnoj-literature/klassicheskij-realizm-v-anglijskoj-proze-19-veka-vidy-chteniya-na-urokax-literatury.html>
4. Мещеряков В.П. Основы литературоведения / В.П. Мещеряков. - М.: Московский лицей, 2000. - 236-243 с.

УДК 821.21- (043)

Лисокобилка Катерина Вікторівна

ФЕМІНІСТИЧНІ МОТИВИ В ДРАМАХ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

На помежів'ї ХІХ – ХХ століть філософські ідеї Заходу, проникаючи в Україну, переакцентували вітчизняні естетичні погляди. З погляду Н. Шумило, «притаманне українцям романтичне художнє мислення, збагачуючись досвідом реалістичного осягнення дійсності, відроджувалося хвилею неоромантизму» [1, с. 5]. Український неоромантизм включав характерні риси імпресіонізму, символізму, реалізму. За допомогою художніх засобів цих стилєвих течій українські неоромантики намагалися показати складний і суперечливий внутрішній світ героя/героїні.

Окремо стоїть питання про ставлення Лесі Українки до літературного українського фемінізму й фемінізму взагалі. У статті «Новая женщина» западноевропейской беллетристики» Леся Українка говорила про відмінне від західноєвропейського становище української жінки: «Дальше всех пошла в этом направлении Россия, где женский вопрос считается теоретически решенным, да и практически женщина там пользуется гораздо большей материальной и нравственной независимостью, чем в Западной Европе, что сразу бросается в глаза даже поверхностному наблюдателю и лучше всего чувствуется самой русской женщиной, когда ей приходится попадать в западноевропейскую обстановку» [2, с. 82-83].

Серед модерних позицій Лесі Українки, разом з Ольгою Кобилянською, С. Павличко назвала фемінізм письменниці, хоча висловлювала досить суперечливі думки: «І Леся Українка, і Кобилянська, керуючись пріоритетом мистецтва, дуже остерігалися будь-якої тенденційності, в тому числі і феміністичної. [...] Позбутися тенденційності не вдалося жодній з них. [...] Феміністичні ідеї Лесі Українки не завжди лежали на поверхні, як, наприклад, у Кобринської чи навіть Кобилянської в ранніх її творах» [3, с. 73].

Також відоме іронічне ставлення до фемінізму Лесі Українки, яке виявилось в реакції письменниці на створення Н. Кобринською журналу, у відповідь на лист О. Маковея, де він просить зробити акцент на «жіночій літературі», Леся Українка висловлює своє нерозуміння того, чому в Галичині таке модне «жіноче питання». У цитованій статті письменниця іронічно пише: «Новая женщина» ничего не делает иначе, как из чувства долга, самопожертвования, всегда с трагическим видом героини-жертвы; в таком типе «новой женщины» много элементов комического <...>. Это тип только что освобожденной рабыни со всеми его трогательными и отталкивающими сторонами» [2, с. 95].

Письменниця визнавала ідею повної рівноправності жінки, але ніколи не стежила за феміністичним рухом, не любила жіночих журналів, клубів і речей. Ставлення Лесі Українки до фемінізму нагадувало її ставлення до християнства: за своєю життєвою поведінкою вона була християнкою, але не приймала церковно-книжного християнства, віддаючи перевагу авторитету живій особистості Христа. Ідеологія фемінізму не є головною для Лесі Українки, але в її творчості в образах сильних, рішучих жінок проступають феміністичні мотиви. Особливо це проявилось в драматургії – у центр своїх драм «Остання пісня Марії Стюарт», «Одержима», «Блакитна троянда», «Бояриня», «Лісова Пісня» вона ставить сильну жінку.

Характери героїнь, їхня поведінка – це репрезентація бачення проблеми «жінка і світ» самою авторкою. У своїй першій п'єсі – «Блакитна троянда», в якій відбилися автобіографічні моменти, письменниця зображує головну героїню в трагічній ситуації. Любов Гощинська роздвоєна поміж світом патріархальним і світом власних бажань. П'єса суворо засуджує систему, що вимагає від жінок поведінки, яка заперечує волю самовираження. Любов кохає Ореста, але не може віддатися власним почуттям, оскільки розуміє, що її ідентичності загрожує ототожнення з чоловіком у світі чоловіки. «Блакитна троянда», попри очевидну ще письменницьку невправність драматурга-дебютанта, засвідчила серйозність і зрілість феміністичних переконань авторки, її чутливість до модерних мистецьких тенденцій. Для Лесі Українки вже тут фемінізм бачиться однією з найважливіших рис модерної культури» [4, с. 111]. У цій п'єсі, а також у «Лісовій пісні», «Камінному господарі» та «Боярині» «жіноче» переважає над «чоловічим». В усіх чотирьох драмах жінки домінують над своїми товаришами-чоловіками. Але, на думку В. Агеєвої, проблеми суспільного становища жінки, жіночої освіти, ставлення до шлюбу постають або через фантастичні сюжети, як наприклад, у «Лісовій пісні», або хронологічно дистанційовані – «Бояриня», «Кассандра». Крім того, у драмі «Бояриня» яскраво проявляється спорідненість феміністичної та національної проблематики. Живучи в Російській імперії, Леся Українка не могла відокремити феміністичних поглядів від своєї національної ідентичності. Фемінізм зливається з націоналізмом, бо в дійсності обидва поняття в розумінні письменниці поставали в якості ідеології визволення.

Репрезентація жінки у творчості Лесі Українки була яскравим вираженням модерністської орієнтації на суб'єктивність. Жіночі образи у творчості письменниці – це лицареси, які перевертають класичну гендерну ієрархію і проявляють ініціативу вибору, яка, за звичаєм, надавалася чоловікам. Жіноча тема стала центральною лінією її творчості та інтелектуальних пошуків. Характерною рисою художнього світу Лесі Українки є використання інверсії узвичаєних гендерних ролей, розміщення сильної жінки в осердя драматичного конфлікту. Концептуальним є зауваження Лесі Українки, яке лаконічно і переконливо пояснює, чим зумовлені зміни у модерній літературі та культурі загалом: «Мужеська «рація» в погляді на деякі справи дуже однобока, тому ми її доповнимо своєю рацією, може, теж однобокою, але тільки з них обох може вийти щось ціле і справедливе» [2, с. 150]. В епістолярії Лесі Українки можна знайти й інші мітки, які дозволяють стверджувати, що вона усвідомлювала свою письменницьку місію саме в оприлюдненні голосу жінки, який історично опинився на маргінесі культурних процесів. Письменниця пишалася гендерними особливостями своїх творів, наприклад, була певна, що «історію Мавки може тільки жінка написати» [2, с. 405], а художній світ «Камінного господаря» розцінювала як український варіант легенди про Дон Жуана, «оригінальний тим, що його написала жінка».

У драмі «Одержима» визначальною рисою образу Міріам є любов: до чоловіка, Бога – Месії, Батьківщини. Слова Міріам про страждання, зраду, смерть, якими вона визначає три найважчі випробування в своєму житті, позначають його сенс: вона страждала разом з Христом, сприймаючи його муки як свої; вона зрадила Христа; вона помирає, сприймаючи смерть як покарання за цю зраду. Міріам – особистість, яка живе сильними, навіть екзальтованими почуттями, головне з яких – її пристрасна любов до Месії.

У творах Лесі Українки здійснювалося докорінне руйнування патріархального устрою. Це кидало виклик традиційним стереотипам щодо дійової особи, ситуації, місця дії і навіть сюжету та плану оповідання. Радикальний переворот традиції у новому баченні статі призвів до того, що Леся Українка стала чи не найзагадковішою постаттю з-поміж українських письменників (В. Агеєва, О. Забужко, С. Павличко). Хоча внесок у літературу та унікальність творчої манери авторки стали загальноновизнаними, вони ніколи не були повністю декодовані. Один з її критиків, Михайло Драй-Хмара, зауважив, що Лесю Українку мало розуміли або й зовсім не розуміли її сучасники. Сама вона була цілком свідома, що публіка не розуміла її, і це завдавало їй чимало болю. У драмах Лесі Українки яскраво проявилися риси жіночого сприйняття і бачення світу. Особливий колорит названим творам надають автобіографізм, суб'єктивізм, ліризм, емоційність, схильність письменниці до деталізації.

Література

1. Шумило Н. М. Під знаком національної самобутності / Н. М. Шумило. – К.: За друга, 2003. – 354 с.
2. Українка Леся. Зібрання творів: У 12 т. – К.: Наук. думка, 1975 – 1979 – Т. 8. – Літературно-критичні та публіцистичні статті. – 1977. – 319 с.
3. Павличко С. Фемінізм / Передм. Віри Агеєвої. /С. Павличко. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. – 322 с.
4. Агеєва В. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації: Монографія. – 2-ге вид., стереотип / В.Агеєва – К.: Либідь, 2001. – 264 с.

УДК 821.111 312 (043)

Меркулова Світлана Ігорівна

АВТОРСЬКА ВІЗІЯ ЛОНДОНА В РОМАНАХ П. АКРОЙДА

Пітер Акройд – британський письменник, поет і літературний критик. Цікавим є той факт, що свій шлях у літературі Пітер Акройд починав із поезії: в 1973 році вийшла його дебютна поетична збірка «Лондонський скнара» (1973), потім «Сільське життя» (1978), «Розваги Перлі» (1987).

Популярність письменникові принесли романи «Велика лондонська пожежа» (1982), «Хоксмур» (1985), «Англійська музика» (1992), «Будинок доктора Ді» (1993), «Процес Елізабет Крі» (інша назва «Ден Лено і Голем із Лаймхауса, 1995) і літературно-біографічні книги про Т. Чаттертона, Ч. Діккенса, О. Уайлда, Т. С. Еліота, У. Блейка, Т. Мора [1].

Вивчення художніх стилів інших епох, широке знайомство з історією літератури, живопису, музики, архітектури, з історичним минулим Лондона і Британії в цілому, а також дослідження різноманітних філософських ідей та майстерне володіння тим, що зараз широко іменується досягненнями «гуманітарної думки», – всі ці риси знайшли своє відображення в творчості Акройда. Слід сказати, що інтерес Пітера Акройда до Лондону проявляється у величезному захопленні письменника історією міста. З самого першого свого прозового досвіду Акройд-романіст створює свою версію його історії, свій Лондон як особливий художній простір [2, с. 99].

Вже у першому романі П. Акройда «Велика Лондонська пожежа» проявляються основні художні принципи письменника, які потім знайдуть своє відображення у його подальших творах. Саме тут зароджуються основні теми його творчості: традиційність, англійськість, історія і, звичайно ж, Лондон. Для створення образу англійської столиці автор неодноразово спирається на традицію зображення Лондона в національній літературі, що говорить про принцип інтертекстуальності у його творчості.

«Велика лондонська пожежа» – не історичний роман, як можна було б очікувати за його назвою; події твору цілком розгортаються в сучасності. Автор грає з очікуваннями читача: замість розповіді про відому пожежу 2-5 вересня 1666 р, під час якої вигоріла центральна частина Лондона, пропонується історія, в кульмінації якої знищується кінопавільйон, збудований для зйомок кінофільму за романом Ч. Діккенса «Крихітка Дорріт» [4, с. 228]. За задумом автора, «Велика лондонська пожежа» є продовженням «Крихітки Дорріт». Роман складається з двох частин і безлічі сюжетних ліній, що переплітаються одна з одною, кожна з яких так чи інакше, у свою чергу, пов'язана з вікторіанським письменником і його творчістю. Акройду вдається, малюючи сучасний Лондон, відтворити дух Лондона часів Чарльза Діккенса, творця перших образів Лондона-мегаполісу.

Крізь усю творчість Акройда можна простежити концепцію особистості, якої дотримується письменник. Умовно все людство поділяється на два типи: візіонери і раціоналісти. Перші володіють вродженим почуттям безперервності, традиції, трансцендентності. У других ця інтуїтивна здатність відсутня. Раціоналісти не цікавлять П. Акройда, тому героями своїх романів і біографій він робить людей особливого складу – візіонерів [2, с. 99].

У повсякденному житті звичайний житель мегаполісу не здатний зчитувати символи міста,

тому йому недоступна повна картина, широка панорама всього міста. Але персонажі Пітера Акройда здатні помічати щонайменші деталі, тому вони і є візіонерами, адже їм доступні інші способи бачення і розуміння міста. Герої Акройда пересуваються по Лондону в основному пішки, рідко користуючись будь-якими транспортними засобами (автомобіль, метро). У творчості письменника «фігура мандрівника» визначає відносини між суб'єктом і містом» Таким чином, для письменника і його героїв прогулянка по місту є найкращим способом пізнання і конструювання простору, що перегукується з розумінням прогулянки як процесу декодування і читання мегаполісу [3, с. 25].

Кожен із центральних героїв творів Пітера Акройда на свій лад виступає візіонером. Візіонерська традиція у творчості письменника тісно пов'язана з Лондоном. Герої його романів – справжні лондонці або за фактом народження, або за родом діяльності [4, с. 231]. Акройд неодноразово підкреслює зв'язок героя з Лондоном. Дуже часто Лондон, який уявляє для себе головний герой, є важливішим, ніж жива міська реальність, тому і в подальшій творчості, зображуючи столицю через сприйняття героя-візіонера, Акройд незмінно продовжує тенденцію розмивання її реальних обрисів, відходу від деталей повсякденної метушні, а також підміни реального міста містом, створеним в уяві героя [3, с. 25].

Інший роман письменника «Хоксмур» є першим романом у творчості Акройда, де він прямо зображує історичне минуле. Книга отримала високу оцінку критиків і читачів, про що свідчать престижні літературні премії і нагороди (Whitebread Novel Award, 1985; Guardian Fiction Prize, 1985). Зберігаючи намічену у «Великій лондонській пожежі» типологію героїв-візіонерів, Акройд в романі «Хоксмур» інакше організовує структуру мотивів роману, збільшує часові межі образу Лондона. Саме у цьому романі Акройд розвиває оповідальну техніку створення образу міста, в якій поєднуються принцип постмодерністської фрагментарності на рівні наративу та внутрішній єдиний ідейний стрижень [2, с. 101]. У романі композиційно чітко оформлені дві сюжетні лінії. В непарних розділах книги, дія яких відбувається на початку XVIII ст., архітектор Ніколас Дайер, помічник Крістофера Рена і таємний антагоніст великого архітектора, противник Просвітництва і учасник сатанинської секти, здійснюють на місці будівництва своїх церков ритуальні вбивства, завдяки яким він сподівається досягти безсмертя через низку перевтілень [3, с. 77]. Прототипом героя послужив знаменитий англійський архітектор Ніколас Хоксмур, за проектом якого було зведено кілька парафіяльних церков в Лондоні. У цих розділах розповідь ведеться від імені Дайера.

Дія другої сюжетної лінії розгортається в 80-і рр. XX ст. В парних розділах спочатку від імені всезнаючого автора описуються три вбивства, що здійснюються поблизу церков, зведених Хоксмуром, а в другій частині роману в парних розділах з'являється немолодий детектив Ніколас Хоксмур, який веде розслідування серії загадкових вбивств [2, с. 103]. Говорячи про специфіку зображення Лондону у цьому романі, варто зауважити, що Лондон XVIII в. ми бачимо очима героя-оповідача, Ніколаса Дайера. Вказується точний час, коли розгортаються події, – 1712-1715 рр., тобто відразу після того, як в 1711 році була створена комісія для побудови нових церков, що було важливим етапом у розбудові Лондона після Великої Пожежі 1666 р [4, с. 229]. На фоні страшних картин зачумленого Лондона в «Хоксмури» починається історія Ніколаса Дайера. На очах хлопчика від чуми помирають його батьки, що назавжди психічно травмує його. «І чи варто дивуватися тому, що вулиці стояли неабияк спустошеними; всюди на землі лежали тіла, від яких виходив запах, .. і навіть ті, які залишалися живими, були всього навсього ходячими трупами, що дихали смертю і один на одного дивилися зі страхом. Чи живі ще? Ще не померли? – такими були їхні звичайні питання одне до одного».

Лондон нашого часу в романі має навіть зовні подібні риси з містом XVIII в. Все ті ж райони Лондона, що і два століття тому, наприклад, Лаймхаус, служать місцем проживання бездомних і жебраків, все так само вони стають легкою здобиччю злочинців. Але у той же самий час автор фіксує окремі риси міста нового століття: в ньому чутна по радіо і телебаченню музика, екскурсовод туристичної групи, що оглядає церкву та намагається розважити туристів вигадками про минуле. Акройд занурює читача в атмосферу великого міста із штучним освітленням, рекламними вогнями і різноманітністю звуків [2, с. 105-106].

Отже, у висновку можна сказати, що П. Акройд, як письменник-постмодерніст, по-своєму осмислює проблему художньої творчості, співвідношення мистецтва і дійсності, правди і вимислу. У романах письменника постійно діють різноманітні творчі особистості: поети, письменники, архітектори, актори. Варто відзначити, що романи Акройда також об'єднані наскрізною тематикою (проблеми часу, пізнання, співвідношення реальності і вигадки і т.д та єдиним композиційним принципом (протиставлення різних часових пластів, точок зору, оповідних манер). Окрім спільної тематики, твори П. Акройда об'єднані наскрізним образом Лондона. Найбільше зближує романи письменника загальний образ Лондона як давньої метрополії, як Міста, в якому минуле продовжує жити в образах сучасності, як лабіринту вулиць і провулків, в якому, як по потаємним місцям свідомості, блукають його персонажі. Цікаво, що в романі «Хоксмур» образ Лондона розірваний між двома часовими пластами оповіді, але при цьому автор вибудовує образ внутрішньої єдності і незмінності за рахунок повторів подій, імен, за рахунок єдності місць дії в тимчасових планах минулого і сьогодення.

Література

1. Биография П. Акройда [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.livelib.ru/author/11748-piter-akrojd>
2. Наумова О.А. Образ Лондона в художественном мире Питера Акройда / О. А. Наумова // Образование, язык, культура на рубеже XX-XXI вв. – Уфа, 1998. – ч.3. – С.99–109.
3. Струков В.В. Художественное своеобразие романов Питера Акройда (к проблеме британского постмодернизма) / В.В. Струков. – Воронеж : Полиграф, 2000. – 182 с.
4. Шубина, А.В. Биография города как новый тип исторического повествования / А.В. Шубина // Известия РГПУ им. А.И. Герцена. 2009. №96. – С. 228-231.

УДК 821.111-32

Процких Віра Сергіївна

ФЕМІНІСТИЧНИЙ ДИСКУРС У АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТОРІЧЧЯ

Американський словник Merriam-Webster визнав словом року «фемінізм», тобто у 2017 році користувачі онлайн версії словника частіше за все шукали визначення саме цього слова [1]. Феміністичний рух, як соціально-політичний супротив патріархальному устрою суспільства, який активізувався ще у кінці ХІХ сторіччя, у другій половині ХХ сторіччя перейшов також у площину соціології та літературно-критичної думки [2]. Дивлячись на суспільно-політичні процеси сучасності, можна вважати, що ідеї фемінізму є не менш актуальними, ніж на початку зародження руху. Ми вважаємо, що для ґрунтовного аналізу сучасного феміністичного дискурсу у літературі треба звернутись до його генезису та розвитку у літературі минулого сторіччя, зокрема у англомовній літературі.

Належним чином феміністична літературна критика почалася у результаті «другої хвилі» фемінізму, тобто після нової активізації жіночого руху в США та Європі під час кампанії 1960-х років за цивільні права. Самі дослідниці, які працюють з феміністичною критикою, вважають її свідомим вираженням кульмінації століть практики жіночого письма, а також практики жінок, які пишуть про жінок, і чоловіків, які писали про жінок [3, с. 2].

Варто відзначити, що феміністична літературна критика не має сформульованої єдиної ідейної бази, бо існує кілька шкіл та тенденцій у межах дискурсу, які у своїй основі існують за принципами міждисциплінарності та інтерпретації концепції різних теоретичних моделей [2]. Феміністична критика вплинула на академічне вивчення літературних текстів, принципово змінюючи канон самого навчання, і встановила нову методику аналізу. Крім того, вона радикально вплинула на такі паралельні процеси як публікація, рецензування та визначення літературного прийому. Феміністичні літературні дослідження вплинули на низку академічних дисциплін, таких як лінгвістика, філософія, історія, релігієзнавство, соціологія, антропологія,

дослідження фільмів та медіа, культурологія, музикознавство, географія, графіка, економіка та правознавство [3, с. 1].

Теорія феміністичної критики ґрунтується на ідеї, що свідомість сучасної людини, незалежно від її статі та гендерної ідентичності, знаходиться під впливом патріархальних цінностей з їх «чоловічим шовінізмом», де жінкам відводиться другорядна роль додатка до чоловіка [2]. Але час змінюється, і виникає необхідність переосмислення ролі жінки в суспільстві, її зображення. Так пояснюється необхідність феміністичного перегляду традиційних поглядів та цінностей, а також важливість створення жіночої історії, зокрема жіночої літератури, й захисту незалежності жіночого начала [4, с. 52]. Таким чином, феміністична критика має широку проблематику: від реконструкції жіночої історії і жіночої літературної традиції, ревізії патріархальних канонів та стереотипних уявлень в умовах культурного імперіалізму до проблеми андрогінії і пошуку нових гендерних ролей [4, с. 52].

Елементи з різних сучасних шкіл критично-філологічної думки були запозичені протягом свого історичного розвитку: психоаналізу, структуралізму, постструктуралізму, деконструктивізму. Ідеї Ж. Дерріда, Ж. Лакана, М. Фуко лягли в основу феміністичної критики [4, с. 52]. Саме Дерріда вводить до широкого обігу термін „фалологоцентризм“, з яким ототожнює «патріархальний логос». Специфіка феміністичної критики й полягає в тому, чи логоцентризм розглядається як фалологоцентризм або як фалоцентризм. Фундаментальне питання конфронтації з логосом патріархальної культури феміністична критика, в залежності від своєї філософсько-теоретичного напрямлення, намагалася вирішити по-різному, але завжди за замовчуванням приймаючи «особливий інтуїтивно-безсвідомий жіночий спосіб осягнення світу» [4, с. 52].

Сімона де Бовуар, французька письменниця, філософ, ідеолог французької феміністичної критики, у своїй праці «Друга стать» ввела поняття «інакшість» та «автентичність» щодо особистості жінки і запропонувала розуміти поняття «фалос» як «вираження трансцендентального перетворення» жіночого «Я» в «іншого» [4, с. 52].

Пізніший англо-американський варіант фемінізму (К. Міллет, Е. Шовалтер, С. Губар), спочатку послуговувався переважно соціологічними методами, а потім захоплюється тенденціями французького літературознавчого фемінізму [2]. На думку Елейн Шовалтер, «гінокритика», як вона називає феміністичну критику, фокусується на двох аспектах: жінка як читач чоловічих текстів та жінка як творець власних текстів. Е. Шовалтер стверджує, що жінці як письменниці варто віднайти «власну тему, власну систему і власний голос», тим вона критикувала ідеологічний фемінізм, який лише переосмислював патріархальний канон [2].

Специфічність американського феміністичної критики текстів ґрунтується на авторитеті психолого-біологічного й соціального жіночого досвіду й жіночого сприйняття літератури. Важливо зазначити, що акцентується увага в межах дискурсу на специфіці жіночого читацького досвіду. Досвід жінки потерпає від нав'язаних традиційних культурних стереотипів чоловічої свідомості, тобто чоловічого сприйняття. У зв'язку з цим одним з головних питань є рецепція жінки-читачки чоловічих і жіночих текстів [3, с. 3].

Після того, як у кінці ХХ сторіччя поняття «гендер» увійшло до широкого використання в академічному світі, велика кількість науковців, підтверджуючи гендерну специфіку письма, переносять це поняття у поле феміністичної критики, хоча «феміністична інтерпретація передбачає ідеологію, спрямовану на деконструкцію патріархальної системи, деконструкцію традицій», а гендерна – показ особливостей жіночого та чоловічого письма [2].

Аналізуючи феміністичний дискурс у англomовній літературі ХХ сторіччя, ми будемо фокусувати увагу на британських та американських письменницях. Так, неможливо оминати постать Вірджинії Вулф та її вагомий внесок у літературу та літературну критику.

В. Вулф бачила фемінізм основою своєї творчої діяльності, а також однією з головних тем своїх есе та романів. Письменниця працювала з літературною історією жінок, намагаючись відродити забуті у «чоловічій історії» жіночі голоси та жіночий досвід [5, с. 107]. Однак, письменниця також розглядала жіноче питання з різних поглядів. У своєму романі «Орландо» В.Вулф наголошує на андрогінію розуму, тобто кожна людина має в собі як фемінне, так й маскуліне. Так, у цьому романі письменниця засуджує соціальну нерівність чоловіків та жінок [5, с. 107].

Американський феміністичний рух розвивався протягом десятиліть, починаючи з часів Громадянської війни, досягнувши найвищої точки свого розвитку з ідеями радикального фемінізму, який сьогодні є останнім проявом давньої національної традиції політичної боротьби за права жінок [6, с. 25]. Говорячи про досвід США, слід зазначити, що історія жіночої літератури ХХ сторіччя починається ще наприкінці ХІХ. Американські письменниці зазвичай зображали сильних жінок, які здатні чинити опір патріархальному суспільству [6, с. 25].

У перші роки після Другої світової війни жінки-письменниці були відносно непомітні, і це не дивно, враховуючи пануючий консервативний настрій в Америці протягом 1950-х та початку 60-х. Але післявоєнний період відзначився сильними письменницями, такими як Мері МакКартні, Фланері О'Коннор [6, с. 33]. Після Другої світової війни американські письменниці почали говорити не тільки про сильних та мужніх жінок, а скоріше про гендерно зумовлене насилля над жінками. Крім того, чорні жінки також активно брали участь у створенні жіночої літературної історії США [6, с. 33].

Однією з найвидатніших поеток та письменниць США є Сільвія Плат, яка стала «символом художниці-жертви і мучениці у чоловічому суспільстві». У своїй поезії Плат показала власні максималізм і безумство як центральну травматичну точку в життєвому досвіді американських жінок [6, с. 33].

Для американських письменниць не менш важливою є расова ідентичність. Лоррейн Хенсбері, Еліс Волкнер, Мая Аглу – одні з найяскравіших представниць афроамериканської феміністичної літератури Америки. У своїх творах вони показували реальне важке життя афроамериканок, ставлення до них як білих чоловіків, так і чоловіків однієї з ними раси [6, с. 35].

Крім того, як британські, так і американські письменниці приділяли увагу темі жіночої сексуальності та сексуальної орієнтації. Наприклад, героїня книги «Колодязь самотності» - Стівен Гордон – гомосексуальна жінка. Американські авторки часто зображали «Бостонські шлюбні» - союз двох гомосексуальних жінок, наприклад, у романі «The Country of the Pointed Firs» Сари Орт Джейвett [6, с. 27].

У підсумках варто сказати, що феміністичний дискурс, незважаючи на різноманітність методів та напрямків, перш за все фокусується на жіночому досвіді та історії та досвіді жінок як читачок у літературній традиції, де панує патріархальний канон.

Література

1. Словник Merriam-Webster обрав словом року «фемінізм» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/web/online_media/slovník_merriamwebster_obrav_slovom_roku_feminizm/
2. Феміністична критика: теоретичний аспект [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-1a47855108bb8>

3. Plain Gill A History of Feminist Literarz Criticism / Gill Plain, Susan Sellers. – New York: Cambridge University Press, - 2007. – 366 с.
4. Гуменюк Катерина Феміністичний дискурс в літературі / Катерина Гуменюк // Книгознавчий часопис «Коло». – 2014. – №11. – С. 49 – 57.
5. Fernald, Anne E. Virginia Woolf: feminism and the reader / Anne E. Fernald – М.: PALGRAVE MACMILLAN, 2006. —236 с.
6. Nilsen Helge Norman American Women's Literature in the Twentieth Centurv: A Survey of Some Feminist Trends / Helge Norman Nilsen // American Studies in Scandinavia. – 1990. - №22. – С. 25-37

УДК 821.111-31(043)

Тімаєва Євгенія Анатоліївна

АВАНТЮРНИЙ РОМАН ЯК ФЕНОМЕН РОМАНІСТИКИ

У сучасній літературознавчій думці існує декілька поглядів на авантюрний роман як феномен романістики. Завдяки своїй жанровій матриці він займає особливе місце серед видових модифікацій роману, тому літературознавці ще не прийшли до єдиного підходу щодо визначення цього поняття. Вітчизняні і зарубіжні літературознавці застосовують до поняття «авантюрний роман» такі найменування (терміни): власне «авантюрний» (М. Бахтін, Б. Томашевський, І. Франко), роман «жильбазівського» типу (Н. Вердеревська), «крутійський» (Р. Гром'як, Г. Поспелов), «пригодницький» (Р. Гром'як). Н. Бернадська, О. Галич та А. Ткаченко вважають такі романи, як «авантюрний» і «пригодницький», нетотожними і визначають їх як два самостійні варіанти роману.

І. Франко, досліджуючи етапи становлення жанру роману в праці «Влада землі в сучасному романі», встановив, що першим романом був грецький поганський роман, у якому розповідалося «про дивовижні, страшні або веселі пригоди двох закоханих істот, яких розлучила неприязнь та інтриги злих людей і які, врешті, добиваються щасливого поєднання» [1, с. 176]. Отже, на його думку, жанр роману ґрунтується на пригоді, тому, на наш погляд, пригодницький роман є найдавнішим серед інших різновидів романістики. А. Ткаченко і М. Бахтін визначають, що авантюрний роман є одним з перших видів жанру роману, у ньому закладена «жанрова матриця», інваріант романного жанру [2, с. 7]. Але, слід зауважити, що цей тип роману не є канонічним, для нього, як для інших жанрів, характерним є стале культивування, нашарування нових ознак, притаманних тій чи іншій добі. В. Домбровський та О. Галич роблять висновок, що навіть саме поняття «роман» як жанр походить від середньовічних авантюрних і пригодницьких романів. В. Домбровський у праці «Українська стилістика і ритміка: Українська поетика», простежуючи розвиток роман як жанру, зауважує, що «...ймення «роман» з'являється в середні віки. Так називали оповідання про фантастичні, чудесні лицарські пригоди, складені невіршованою простонародною мовою, яка для відрізнення від латини – мови Церкви й духовного письменства (*lingua latina*), називалась романською (*lingua romana*)» [3, с. 320]. О. Галич розділяє вищезазначені погляди, що «перші грецькі романи мали авантюрний характер» [4, с. 265]. У цих романах дія розгорталася довкола нездоланних перешкод героїв, їхнього примусового розлучення та щасливого кінця.

Авантюрний роман як окремий різновид роману було виокремлено І. Франком як «лицарський», «злодійський», Д. Загулом та С. Гаєвським як «лицарський роман», «роман пригод». А. Ткаченко класифікує романи за двома аспектами: діахронічний і тематичний. З погляду діахронії романи поділяються на «античний роман, у Середньовіччі – рицарський роман, у добі Відродження – пасторальний та преціозний, авантюрний, готичний роман жахів, просвітницький роман виховання, романтичний, реалістичний, натуралістичний, соцреалістичний, модерністський і постмодерністський, антироман» [2, с. 85]. За аспектом тематики – на родинний, соціально-побутовий, історичний, філософський, сатиричний, утопічний, еротичний, пригодницький та інші. Н. Бернадська в монографії «Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція» узагальнює варіанти сучасної романістики і акцентує, що «найчисленніша група різновидів роману виділяється за тематикою: авантюрно-

пригодницький; авантюрно-філософський; біографічний (автобіографічний); <...> детективний; <...> історичний; лицарський; любовний; любовно-авантюрний; любовно-сімейний <...> пригодницький; психологічний; роман-випробування <...> роман таємниць <...> фантастичний; шпигунський» [5, с. 222]. Визначено чотири типи роману: роман «жильблавівського» типу (крутійський роман), роман кульмінації особистості, роман лінійно-біографічної долі, роман саморозвитку особистості. Дослідниця Т. Бовсунівська виділяє серед різновидів романної форми авантюрний роман [6, с. 107]. У розробленій сюжетній концепції жанрів вона виокремлює декілька типів романних сюжетів, де перше місце належить авантюрному романному сюжету, у якому авантюра набуває романного значення, стає «організуючим принципом випадкового зчеплення родієвих рядів і зіткнення героїв забезпечує необхідну свободу для розгортання романного сюжету» [6, с. 137].

«Літературна енциклопедія» визначає авантюрну прозу як твори «із гострим динамічним сюжетом, з пригодницькими ризикованими ситуаціями, з діями, іноді не співвідносними з реальною метою чи можливостями персонажів, здатних на маловірогідний, але адекватний екзистенційний вибір за найекстремальніших умов» [8, I, с. 16]. Часовим виміром авантюрного твору є «архетип з характеристиками часу зненацька, що розпочинається там, де причиново зумовлений перебіг подій поступається стихії чистої випадковості, постаючи несподіваною різночасовістю» [8, I, с. 16]. Тексти пригодницької літератури скеровані на сталі привертання уваги читача несподіваними пригодами з життя героя. Virізнюються такі її провідні риси: «динамічний, захоплюючий сюжет, різкі несподівані повороти подій, елементи інтриги, конфлікт добра, романтичний, значною мірою ідеалізований герой – яскрава індивідуальність, який нерідко володіє надприродною силою». Варіантами пригодницького роману виступають «морські», історико-пригодницькі, соціально-пригодницькі і сенсаційні романи. Авантюрний або пригодницький роман має подібні типологічні доміанти з фантастичним та науково-фантастичним, детективним та політичним романами.

Літературознавці наділяють авантюрний роман гібридизацією (синкретичністю), властивістю безперервно модифікуватися, перетворюючись у вже нові види роману. Еволюційно на основі авантюрного жанру розвинулися детективна, фантастична література, трилери і горори (романи жахів). Підґрунтя будь-якого варіанту авантюрного або пригодницького роману становить авантюрний сюжет, який несе потенційний жанровий зміст.

За М. Бахтіним, авантюрна ситуація характеризується наступними ознаками: 1) універсальністю по відношенню до героя (у ній «може опинитися будь-яка людина як людина»); 2) надлишковістю по відношенню до життєвої і соціально обумовленої («біографічної») ситуації героя; 3) протиставленням до біографічної ситуації героя; 4) непередбачуваністю та несподіванкою, тобто випадковістю [7; с. 139]. Авантюрна сюжетна ситуація завжди суперечлива. Її суперечливість – це протиріччя героя як людини з зовнішніми по відношенню до нього силами й обставинами, випадковими або накинутими йому ззовні. Отже, авантюра або пригода є несподівана, незапланована подія, що сталася на зло або навіть на благо героя. Вона порушує усталений, нормальний перебіг приватного життя героя і змушує описувати і розкривати його особисту долю. Таким чином, авантюрний сюжет за своїм жанровим змістом може бути романним сюжетом, якщо він виявляє і вибудовує події особистої долі героя.

Авантюрний роман можна ототожнювати з «ідеальним типом» (інваріантом) романної форми, раннім зразком. Його структурні елементи (розповідь у формі опису пригоди в часі та просторі, насиченість персонажами і подіями-пригодами) є основними для жанру роману в цілому. Жанр авантюрного роману екстраполює основні свої структурні елементи на низку пізніх, але близьких за жанром текстів. Треба брати до уваги той факт, що жанр розвивається, виникають нові тексти, які відносяться до цього жанру, і його інваріант корегується з урахуванням нових зразків. Значна кількість різноманітних зразків пригодницького або авантюрного роману вказує на життєздатність цього жанру романістики.

Література

1. Франко І. Влада землі в сучасному романі / І. Франко // Франко Іван. Збір. творів : У 50-ти т. – К. : Наукова думка, 1981. – Т. 28. – С. 176–195.
2. Ткаченко А. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства : підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів / Анатолій Ткаченко ; [2-е вид., випр. і доповн]. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2003. – 448 с.
3. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка: Українська поетика / Володимир Домбровський. – Дрогобич, 2008. – 450 с.
4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К., 2001. – 488 с.
5. Бернадська Н. І. Український роман : теоретичні проблеми і жанрова еволюція : [монографія] / Н. І. Бернадська. – К. : «Академвидав», 2004. – 368 с.
6. Бовсунівська Т. В. Основи теорії літературних жанрів : [монографія] / Т. В. Бовсунівська. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 519 с.
7. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет / М. М. Бахтин. – М. : «Художественная литература», 1975. – 504 с.
8. Літературна енциклопедія : У двох томах. Т. 1, 2. : [автор-укладач Ю. І. Ковалів]. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 608 (624) с.

УДК 821.111-31

Соловійова Альона Олександрівна

СПОВІДЬ ПРО «ВТРАЧЕНІ ІЛЮЗІЇ» В РОМАНІ «АГНЕС ГРЕЙ» А. БРОНТЕ

Анна Бронте (Anne Bronte, 1820 – 1849) – англійська письменниця, поетеса. Найчастіше її називають молодшою з трьох сестер Бронте. Так склалося, що на протязі багатьох років її творчість залишалася забутою, але зараз вона знову набула популярності. Творчість сестер відображала процеси, які ознаменувалися розквітом жанру роману і становленням критичного реалізму. У романах з'являються нові типи героїв, які тонко відчують, глибоко замислюються над життям і активно діють. Перу А. Бронте належать два романи – «Агнес Грей» (1847) та «Незнайомка з Вілдфел-Холу» (1848).

Перший роман Енн Б. «Агнес Грей» написаний від першої особи. В основу роману покладено особисті переживання і враження авторки. Тон оповіді стриманий і довірливий. Йдеться про події, на перший погляд незначні, але важливі для оповідачки, яка правдиво і просто розповідає про себе, вводячи читача в коло своїх повсякденних турбот і переживань. «Книгу цю я розпочала з твердим наміром нічого не приховувати, — повідомляє Агнес Грей, — щоб ті, хто забажав би, могли дістати користь, осягнувши чуже серце». Агнес Грей – це сама Е. Бронте. Її твір має автобіографічний характер, і водночас це – не лише розповідь про те, що їй судилося пережити, коли вона була гувернанткою і виховувала чужих дітей [1, с. 52]

«Агнес Грей» – одне з характерних явищ літературного життя Англії 40-х років ХІХ ст., у ньому відобразилися тенденції часу, пов'язані з посиленням інтересу до проблем становища жінки в суспільстві. В той час навіть вислів «роман про гувернантку» ввійшов у вжиток: молоді жінки з середнього класу потребували заробітку, який вони могли знайти тоді, лише працюючи гувернантками або компаньйонками.

Для героїні «Агнес Грей» порив до нового життя і самостійності при зіткненні з реальністю призводить до розчарування. У романі виразно звучить тема втрачених ілюзій. Ця тема поширилася в європейських літературах середини ХІХ століття з легкої руки О. Бальзака. В 1837 році вийшов у світ його роман «Втрачені ілюзії», лейтмотивом якого стала ідея розчарування та неминучого руйнування життєвих ідеалів [2, с. 65]. На прикладі життя головного героя твору Люсьєна Шардона письменник висловив не тільки крах його життєвих планів, але й руйнування надій всього суспільства на покращення умов життя, які виникли внаслідок Великої Французької революції 1789-1793 рр. Тобто, як видається, популярність

означеної теми спричинена об'єктивними та суб'єктивними факторами.

Мрія та дійсність, як виявилось також в житті героїні англійського роману, не співпадають. Агнес переконується в цьому, потрапивши до будинку багатіїв Блумфільдів. Нові випробування розпочалися для неї в сім'ї містера Меррея, власника помістя Хортон-Лодж. Життя як в дворянській, так і в буржуазній родині, в якості залежної особи змушує Агнес дійти висновку, що у неї, гувернантки, є лише одно право – «підкорятися і догоджати». Але, треба зазначити, що розчарування Агнес не озлоблюють її серця, не притуплюють її «морального слуху». Зустріч з вікарієм Фестоном і кохання до нього змінюють її життя: «Я із подивом переконалася, що світ аж ніяк не складається лише з Мерреїв, Хетфільдів, Ешбі та їм подібних і що досконалість натури зовсім не витвір моєї уяви». Героїня Анни Бронте осягає простоту і вічну істину: найвища радість – у «можливості та бажанні бути корисним» [3, с. 192]. Агнес мріяла про нове життя і про фінансову допомогу родині, але її мріям не судилося збутися. Лише зустріч з Фестоном змінила її життя, відповідно – авторка має змогу завершити роман благополучним романтичним фіналом [4, с. 54].

Головна відмінність творчої манери наймолодшої Бронте від стилю старших сестер полягає в реалістичності її романів. Непохитна твердість у дотриманні моральних принципів поєднувалась у неї з неодмінною суворістю самооцінки. Сила духу і вимоглива доброта спонукали до дієвого гуманізму. Цими рисами, властивими їй особисто, Енн наділила і своїх героїнь. У її книгах не має таємниць та трагічних збігів. Її персонажі – звичайні, а не фатальні, жінки та чоловіки, які живуть у реалістично зображеній англійській провінції.

Література

1. Назаренко Н. І. Проза Анни Бронте на українських теренах / Н.І. Назаренко // Вісн. Маріупол. держ. ун-ту. Сер. Філологія / гол. ред. проф. К. В. Балабанов. – Маріуполь, 2012. – Вип. 7. – С. 50–58.
2. История западноевропейской литературы XIX века / Т. В. Соколова, А. И. Владимирова, И. П. Володина и др. – СПб. : Академия, 2003. – 336 с.
3. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник / За ред. Н. Михальської та Б.Щавурського. — Тернопіль: Навчальна книга , 2005. – 824с.
4. Назаренко Н. І. Специфіка української рецепції творчості сестер Бронте : моногр. / Н. І. Назаренко. – Донецьк : ФОП Дмитренко, 2013. – 230 с.

СЕКЦІЯ ЛІНГВОДИДАКТИКА

УДК 372.881.111.22(043)

Бохонов Максим Володимирович

НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ

Дедуктивний і індуктивний методи відображають принципово різні підходи до процесу навчання. Вони полягають у здатності розкривати логіку змісту матеріалу. Застосування цих моделей передбачає вибір певної лінії розкриття суті теми – від загального до часткового і навпаки.

Слово індукція походить від латинського терміну. Він означає перехід від конкретного, одиничного знання про певні предмети класу до загального висновку про всі родинні об'єкти. Індуктивний метод базується на даних, отриманих в ході експерименту і спостережень.

Індуктивний метод займає особливе місце в наукових заходах. Він включає в себе в першу чергу обов'язкове накопичення експериментальної інформації. Ці відомості виступають в якості основи для подальших узагальнень, оформлених у вигляді наукових гіпотез, класифікацій і так далі. Разом з цим необхідно відзначити, що таких прийомів часто виявляється недостатньо. Це обумовлюється тим, що умовиводи, отримані в ході накопичення досвіду, нерідко виявляються помилковими при виникненні нових фактів. У цьому випадку використовується індуктивно-дедуктивний метод. Обмеженість моделі вивчення "від часткового до загального" проявляється також і в тому, що відомості, отримані за допомогою неї, самі по собі не виступають як необхідні. У зв'язку з цим індуктивний метод повинен доповнюватися порівнянням.

Індуктивний метод може бути повним. В цьому випадку умовивід робиться за результатами вивчення абсолютно всіх предметів, представлених в певному класі. Також існує неповна індукція. В цьому випадку загальний висновок є результатом розгляду тільки деяких однорідних явищ або об'єктів. У зв'язку з тим, що в реальному світі вивчити всі факти не представляється можливим, в навчальному процесі в середній школі використовується неповний індуктивний метод дослідження. Висновки, які робляться при цьому, відрізняються ймовірним характером. Достовірність висновків підвищується в процесі підбору досить великого числа випадків, щодо яких вибудовується узагальнення. При цьому самі факти повинні бути різними і відображати не випадкові, але істотні властивості об'єкта вивчення. При дотриманні цих умов можна уникнути таких поширених помилок, як поспішність умовиводу, змішування простих послідовностей подій з причинно-наслідковими зв'язками між ними і так далі.

Індуктивний метод досить широко використовується в шкільній освіті. Діти в початковій школі знайомляться з різними природними явищами. Це дозволяє збагатити їх ще невеликий досвід і обсяг знань про навколишній світ. У старших класах отримані в початковій школі відомості виступають в якості бази для засвоєння узагальнюючих даних. До індуктивному методу звертаються тоді, коли необхідно показати закономірність, характерну для всіх об'єктів / явищ однієї категорії, але докази її запропонувати ще не можна. Використання цієї моделі дозволяє зробити узагальнення очевидним і переконливим, уявити, як впливає висновок з вивчених фактів.

Слабкість індукції полягає в тому, що вона вимагає більшого часу для розгляду нового матеріалу. Відповідно до сучасних тенденцій, які передбачають збільшення в освітніх програмах обсягу інформації теоретичного характеру і введення відповідних моделей вивчення, підвищується значення логістичних форм піднесення матеріалу. В першу чергу зростає роль дедукції, аналогії, гіпотези і інших. Розглянута ж модель ефективна тоді, коли інформація носить, переважно, фактичний характер або пов'язана з формуванням понять, суть яких може стати зрозумілою тільки при таких міркуваннях.

К. Д. Ушинський високо цінував застосування індукції при вивченні граматики. На спеціально підібраних прикладах він розвивав у дітей вміння помічати закономірності мови і робити самостійні узагальнення, формулювати правила, що мало величезне значення в розвитку

мислення молодших школярів [цит. за 1, с. 32]. Учні самі формулюють правило, намагаючись через контекст осмислити нове граматичне явище, визначити його форму і з'ясувати закономірності його вживання.

Послідовність дій, які рекомендуються при застосуванні індуктивного методу:

1. Дається текст або набір речень іноземною мовою, де часто зустрічається нове граматичне явище, в тому числі і на контрасті з уже відомими граматичними явищами / формами / структурами. Учитель формулює мовні завдання. Доречно використовувати різні підказки в тексті, наприклад, підкреслення або виділення різними кольорами особливостей форми даної граматичної структури, підбір таких речень, де контекст використання даної структури настільки зрозумілий і прозорий, що учні зможуть з легкістю вивести правило. Завдання повинно бути посильним для учнів, інакше воно займе невиправдано багато часу, а неправильні висновки, зроблені самостійно, можуть закріплюватися у свідомості і приводити в подальшому до стійких помилок.

2. Формулювання учнями правила.

3. Використання граматичної структури у вправах [2].

Така модель навчання граматики має певні переваги, а саме:

- 1) забезпечує реалізацію проблемного навчання;
- 2) стимулює самостійне спостереження за мовними феноменами;
- 3) розвиває здогадку за контекстом;
- 4) сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу, що вивчається [3, с. 648].

Але, з іншого боку такий спосіб пояснення граматичних явищ має і певні мінуси.

- 1) може займати багато часу;
- 2) не всі мовні явища можна пояснити індуктивно;
- 3) невірне сформульоване правило може призводити до стійких помилок.

Таким чином, в процесі пояснення граматичних явищ учням необхідно використовувати як дедуктивний, так і індуктивний методи.

Література

1. Мукатаєва Н. М. Організація навчально-виховного процесу з іноземних мов у 2013/2014 навчальному році (інструктивно-методичний лист) / Н. М. Мукатаєва, Е. О. Осипенко. – Миколаїв, 2013. – 45 с.

2. Євченко О. В. Вивчення німецької мови як другої після англійської [Електронний ресурс] / О. В. Євченко. – Режим доступу: english.ucoz.com/documents/Algoritm.doc.

3. Чорна С. С. Особливості навчання другої іноземної мови студентів немовних спеціальностей / С. С. Чорна // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах. – Випуск № 33(86). – Запоріжжя, 2013. – С. 646–651.

УДК 372.881.111.22 (043)

Вознюк Світлана Валеріївна

МЕТОД ПРОЕКТІВ У НАВЧАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Сьогодні в освітній системі нашої країни спостерігається зміна парадигми шкільної освіти. Ці зміни пов'язані з пошуком таких методів навчання, які змогли б підготувати молоде покоління до сучасного рівня життя. Одним з перспективних методів навчання, які мають глибокий потенціал для розвитку, виховання і навчання повноцінної освіченої особистості сучасного суспільства, на нашу думку, є метод проектів.

Є. С. Полат стверджує, що метод проектів є не тільки творчим і захоплює діяльність учнів, а й стимулює комунікативну діяльність учасників проектів. Звідси й впливає його перспективність стосовно навчання іноземної мови в загальноосвітній школі [1].

Проте впровадження методу проектів зараз реалізується не настільки масштабно, як він на те заслуговує, і тому звернення до нього є актуальним.

Ми розуміємо під методом проектів спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми, яка повинна завершитися цілком реальним, наочним практичним результатом, оформленим тим або іншим чином. Це сукупність прийомів, дій учнів у їх певній послідовності для досягнення поставленої задачі - рішення проблеми, особисто значущої для учнів і оформленої у вигляді якогось кінцевого продукту. Метод проектів завжди спрямований на стимулювання інтересу учнів до певної проблеми, на активізацію їх самостійної роботи, на самоосвіту, розширення кругозору. Проектна діяльність передбачає (через рішення однієї або декількох проблем) практичне застосування отриманих знань, орієнтуючи їх на обрану спеціальність. Тому, щоб досягти такого результату, необхідно навчити школярів самостійно мислити, знаходити і вирішувати проблеми, залучаючи для цієї мети знання з різних областей, вміння прогнозувати результати і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Метод проектів сьогодні широко використовується в школі під час навчання іноземної мови для узагальнення знань і умінь з вивченої теми.

Основна ідея даного підходу до навчання іноземної мови полягає в тому, щоб перенести акцент з вправлення на активну розумову діяльність учнів, що вимагає володіння певними мовними та мовленнєвими засобами.

Необхідно виділити також важливу особливість методу проектів – вплив проектної діяльності на мотиваційну сферу особистості. На наш погляд «мотив – це те, що визначає, стимулює, спонукає людину до вчинення будь-якої дії», а мотиваційна сфера або мотивація в широкому сенсі слова розуміється нами як «спрямованість, ціннісні орієнтації, установки, соціальні очікування, домагання, емоції, вольові якості та інші соціально-психологічні характеристики» [2]. Проектна методика створює такі умови, за яких школярі ставлять перед собою завдання, вирішуючи їх творчо, спільно з викладачем планують діяльність з виконання проекту, співпрацюють з метою ефективного вирішення проблеми. Для успішної організації проектної діяльності особливо важливими мотиви інтелектуально-пізнавального плану.

Існує багато класифікацій проектів за різними критеріями [3]. Проаналізувавши найбільш загальні типологічні ознаки, ми створили власну кваліфікацію проектів, яка відповідає реаліям викладання іноземної мови в школі:

1. За тривалістю проекту:

- а) мікропроекти (проект на один урок),
- б) макропроекти (проект на 5-6 уроків).

2. За типом проекту:

а) дослідницькі (вимагають добре продуманої структури, визначених цілей, обґрунтування актуальності предмета дослідження для всіх учасників, позначення джерел інформації, продуманих методів, результатів; мають структуру, наближену до дійсно наукового дослідження),

б) творчі (припускають відповідне оформлення результатів; не мають детально відпрацьованої структури спільної діяльності учасників; темами проекту можуть бути проблеми, пов'язані зі змістом якогось твору, статті, фільму, життєвої ситуації),

в) рольово-ігрові (структура також тільки намічається і залишається відкритою до закінчення проекту; учасники беруть на себе певні ролі, обумовлені характером і змістом проекту, особливістю вирішуваної проблеми),

г) інформаційні (спочатку спрямований на збір інформації про який-небудь об'єкт, явище; ознайомлення учасників проекту з цією інформацією, її аналіз і узагальнення фактів, призначених для широкої аудиторії, часто інтегруються в дослідницькі проекти і стають їх органічною частиною, модулем),

д) практично-орієнтовані (вимагає добре продуманої структури, навіть сценарію всієї діяльності і участь кожного з учнів; особливо важлива організація координаційної роботи в плані поетапних обговорень, коректування спільних і індивідуальних зусиль, в організації презентації отриманих результатів і можливих способів їх впровадження на практиці, а також організація систематичної зовнішньої оцінки проекту).

3. За кількістю учасників:

- а) індивідуальні,
- б) парні,
- в) групові.

4. За характером контактів:

- а) серед учасників одного класу,
- б) серед учасників декількох класів одного віку,
- в) серед учасників всієї школи,
- г) серед учасників різних шкіл,
- д) регіональні проекти,
- е) міжнародні проекти.

Отже, застосування проектної методики формує у школярів вміння працювати з інформацією, яка представлена іноземною мовою, і використовувати цю інформацію на практиці; удосконалювати навички побудови монологічного висловлювання і ведення діалогу; брати активну участь у постановці проблемних завдань, шукати способи їх вирішення, аргументуючи свій вибір, активно використовуючи в роботі іноземну мову. Крім того, учні набувають навичок роботи в команді, що особливо актуально у сучасному суспільстві.

Проектна методика сприяє підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови, оскільки на заняттях акцент навчання з викладача переноситься на учнів, створюючи умови для відносин співробітництва і взаємодії між школярами, формуючи емоційне середовище, виявляючи інтерес і потребу в навчанні, сенс і мету навчання.

Література

1. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка / Е. С. Полат // Иностранные языки в школе. – 2000. – № 2. – С. 31-36
2. Теплова Н. А. Метод проектов как реализация личностно-ориентированного подхода в обучении иностранным языкам / Н. А. Теплова // Преподавание английского языка: новые подходы. – 2006. – № 1. – С. 45-46.
3. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учебное пособие [Текст] / [Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров] ; под ред. Е. С. Полат. – Москва : Издательский центр «Академия», 2008. – 272 с.

УДК 373.3/5.091.3

Гусак Христина Павлівна

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

У наш час школа стає найважливішим фактором формування нових життєвих установок особистості. Вихід України до європейського та світового простору, посилюють значущість іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування. Саме через зміни, пов'язані з процесами глобалізації, виникла необхідність формування комунікативної компетенції. Вона посилюється в умовах інтенсивного розвитку інноваційних технологій, глобалізації інформаційно-освітнього простору, в якому відбувається міжкультурна взаємодія.

Метою навчання іноземної мови в середній школі є досягнення мінімально достатнього рівня комунікативної компетенції, яка передбачає здатність учня реалізувати свої знання, вміння та навички для безпосереднього й опосередкованого спілкування на мові, що вивчається. Вона являє собою взаємодію основних систем знань і умінь, необхідних для здійснення спілкування.

Комунікативна компетентність – здатність особистості застосувати у конкретному спілкуванні знання мови, способи взаємодії з навколишніми й віддаленими людьми та подіями, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями. Наявність у людини комунікативної компетенції дозволяє їй взаємодіяти з іншими людьми в побутовій, навчальній, виробничій, культурній та інших сферах життєдіяльності, використовуючи різні знакові системи (серед яких мова, безумовно, займає домінуюче становище),[1].

Ця тема є актуальною, тому що ми живемо в час сучасних технологій і інновацій, де англійська мова зустрічається на кожному кроці, вона диктує правила життя. Саме за нею майбутнє, а тому ми повинні робити все можливе, щоб діти з юних років вивчали і розуміли іноземну мову. Вивчення іноземних мов у середніх навчальних закладах має практичну мету – навчання учнів мовленнєвої діяльності іноземною мовою. Для того щоб найповніше реалізувати цю мету, необхідно створити досить ефективну та надійну систему вправ і послідовно використовувати її в навчальному процесі.

Об'єкт дослідження: комунікаційна компетенція, що застосовується при вивченні іноземної мови.

Предмет дослідження: формування іншомовної комунікативної компетенції як фактор розвитку пізнавальних здібностей учнів старших класів середньої школи.

Мета дослідження: вивчення сутності й формування іншомовної комунікаційної компетентності як фактору розвитку пізнавальних здібностей в учнів.

Досягнення зазначеної мети передбачає реалізацію таких **завдань:**

- визначити поняття комунікаційна компетенція та її основні функції;
- охарактеризувати сучасний стан розвитку іншомовної комунікативної компетенції;
- визначити роль комунікативної компетенції учнів на уроках іноземної мови.

Для розкриття цієї теми необхідно використовувати такі **методи:**

- описовий;
- огляд наукових праць і досліджень з даної теми;
- теоретичний аналіз.

Дослідники Ю. Жуков, Л. Петровська, П. Растянников трактують комунікативну компетентність як синонім поняттю «компетентність у спілкуванні». За визначенням цих авторів, комунікативна компетентність – це здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з людьми [2].

Актуальні питання підвищення ефективності освітнього процесу, орієнтованого на формування іншомовної комунікативної компетенції учнів, розробляли О. Бодальов, Ю. Ємельянов, Н. Кузьміна, С. Макаренко, Ю. Паскевська, Л. Петровська, Н. Чепелева, В. Черевко та ін. Однак, незважаючи на велику кількість публікацій, багато аспектів даної проблеми не отримали належного розгляду й досі залишаються «відкритими».

Одним з основних критеріїв сформованості комунікативної компетенції особистості є рефлексія, коли людина здатна оцінити свою позицію відповідно до позиції та інтересів партнера. Необхідно, щоб у людини були також сформовані вміння встановлювати зв'язок з співрозмовником, аналізувати його повідомлення, адекватно реагувати на них, вміло користуючись як вербальними, так і невербальними засобами спілкування. Основною метою навчання іноземної мови в сучасній школі є розвиток особистості школяра, здатного використовувати іноземну мову як засіб спілкування, який бажає брати участь в міжкультурній комунікації на мові, що вивчається.

Дослідники стверджують, іншомовна комунікативна компетенція засвідчує необхідний рівень сформованості досвіду міжособистісної взаємодії, що гарантує ефективне та успішне функціонування в полікультурному суспільстві [3, с. 13], дає змогу створювати позитивний настрій спілкування для комунікантів, обирати комунікативно цілеспрямовані способи вербальної та невербальної поведінки, забезпечує можливість розуміти й зумовлювати відповідні мовленнєві висловлювання за допомогою засобів іноземної мови.

Формується іншомовна комунікативна компетентність завдяки використанню автентичних матеріалів. Наукові статті, аудіозаписи, підручники, відеоматеріали, газети та журнали – це лише невеликий перелік автентичних джерел, які повинен використовувати кожен учень для вивчення іноземної мови. Найкраще запам'ятовуються і несуть користь відеоматеріали, оскільки дають можливість поєднати звукові та зорові образи, що надзвичайно краще засвоюється в розумі учнів, а також розробка на уроках мовленнєвих ситуацій, в яких діти стають активними учасниками комунікації. Треба зазначити, що такі завдання сприяють одночасному розвитку вмінь та навичок аудіювання та говоріння.

Якщо ж більш докладно говорити про компоненти комунікаційної компетенції, то на думку М.З.Біболетова, вона складається з [4; с.8]:

Мовна компетенція, полягає у вміннях учнів в говорінні (діалогічна і монологічне мовлення), аудіюванні, читанні та писемному мовленні;

Мовна компетенція – володіння вимовою, лексичною і граматичною сторонами мови, а також володіння графікою і орфографією

Соціокультурна компетенція – володіння певним набором соціокультурних знань про країни, що вивчається (в тому числі про поведінку, етикеті) і вмінь використовувати їх в процесі іншомовного спілкування, а також уміння представляти свою країну і її культуру.

Компенсаторна компетенція – вміння виходити їх положення в умовах дефіциту мовних засобів при отриманні і передачі інформації;

Навчально-пізнавальна компетенція – це загальні і спеціальні навчальні вміння, способи і прийоми самостійного вивчення мов і культур, в тому числі з використанням нових інформаційних технологій.

Та все ж таки безумовно, «тільки взаємозалежне нормування всіх складових комунікативної компетенції при навчанні забезпечить розвиток комунікативних умінь в основних видах мовленнєвої діяльності в процесі оволодіння школярами мовними соціокультурними знаннями і навичками», [5; с.7].

Підсумовуючи, потрібно сказати, що основною стратегією навчання іноземним мовам проголошений особистісно-орієнтований підхід, що ставить в центр навчально-виховного процесу особистість школяра, врахування його здібностей, можливостей, схильностей і потреб. Треба зазначити, що саме від уміння вчителя правильно організувати урок і грамотно вибрати ту чи іншу форму проведення заняття залежить ефективність навчального процесу і формування мовної активності учнів.

Нетрадиційні форми проведення уроків дають можливість не тільки підняти інтерес учнів до досліджуваного предмета, а й розвивати їх творчу самостійність, навчати роботі з різними джерелами знань. Потенціал нетрадиційних форм робіт на уроках можна охарактеризувати за допомогою визначення наступних цілей навчання:

- формування комунікативних компетенцій;
- формування в учнів інтересу і поваги до культури країни мови, що вивчається;
- виховання культури спілкування і потреби в практичному використанні мови в різних сферах діяльності;
- розвиток мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей, розвиток ціннісних орієнтацій, почуттів і емоцій учня.

Запорукою успішного формування комунікативної компетенції, яким повинен володіти випускник загальноосвітньої школи, є різноманітність використовуваних різних форм і методів на уроках англійської мови. Як підсумок, учні долучаються до культури країн мови, що вивчається, а також розширюють знання про культурну спадщину рідної країни, що дозволяє учням брати активну участь в діалозі культур.

Література

1. Сафонова В.В. Коммуникативная компетенция: современные подходы к многоуровневому описанию в методических целях // О чем спорят в языковой педагогике / В.В.Сафонова. – М.: Еврощкола, 2004. – 236 с.
2. Жуков Ю. М. Диагностика и развитие компетентности в общении / Ю. М. Жуков, Л. А. Петровська, П. В.Растянников. – М.,1990. – 255 с.
3. Вольфовська Т. Комунікативна компетентність молоді як одна з передумов досягнення життєвої мети / Т.Вольфовська // Шлях освіти. – 2001. – №3. – С. 13–16.
4. Биболетова М. З. и др. Примерные программы среднего общего образования. Иностранные языки / М. З. Биболетова, Н. П. Грачева, Е. Н. Соколова, Н. Н. Трубанева. – М. : Просвещение, 2005. – 113 с.

5. Смирнов И.Б. Формирование основ культурно-страноведческой компетенции учащихся старших классов средней школы [Текст] / И. Б. Смирнов – СПб.: Лен. Гос. Обл. ун-т. им. А.С. Пушкина, 2012.– С. 7–9.

УДК – 372.881.111.22

Забирко Ксения Валерьевна

ОПТИМИЗИРУЮЩИЙ ПОТЕНЦИАЛ МОБИЛЬНЫХ ПРИЛОЖЕНИЙ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

Процесс обучения иностранному языку призван быть оптимальным, то есть обеспечивать достижение предполагаемых результатов обучения максимально эффективным способом. Вопросы оптимального обучения получили особую актуальность в педагогической науке во второй половине XX века и активно разрабатывались в трудах таких ученых, как Ю.К. Бабанский, М.М. Поташник, В.П. Верхола, А.Л. Бердичевский и др. [1, с. 18].

Однако вопрос оптимального обучения едва ли можно считать решенным. Так, И.М. Попов отмечает, что «оптимизация обучения – это постоянный и, по сути, бесконечный процесс. Одной из задач теории и методики профессионального образования является непрекращающийся поиск новых путей оптимизации обучения» [2, с. 23].

Посему, в целях поддержания оптимальности процесса обучения учеными и преподавателями продолжают осмысливаться новые формы, методы и средства обучения. Одним из активно разрабатываемых в наше время оптимизационных решений стало мобильное обучение иностранным языкам. Мобильное обучение понятие не новое, но новые устройства с расширенными возможностями явились толчком для роста уровня интереса, в том числе, и среди изучающих иностранные языки. В настоящее время пользователи операционных систем iOS и Android имеют выбор из сотни тысяч программ. Они рассчитаны на изучение лексики с прослушиванием аудиозаписей, отработку глагольных форм, предоставляли возможность общения с носителями языка в рамках форумов и обсуждений различных тем. Также стали популярны различные приложения, которые позволяли обмениваться информацией в режиме онлайн. В исследовании же С. Джозефа и М. Атер отмечается, что нередко мобильные приложения дублируют иные, традиционные формы обучения иностранному языку (например, тексты или классические тренировочные упражнения). В то же время, предпочтение отдается именно мобильной форме исходя из удобства ее использования. Ученые также приводят теоретически обоснованные рекомендации по использованию мобильных технологий в обучении иностранным языкам (предъявление материала, соответствующего уровню обучающихся, стимулирование взаимодействия и сотрудничества, представление вербальной и визуальной информации в связке и т. д.), которые не столько отражают уникальность мобильного обучения, сколько несут более фундаментальный и универсальный характер [3, с. 10].

Институт ЮНЕСКО по информационным технологиям в образовании обнаружил некоторые изменения, которые способны произвести мобильное обучение в массовом образовании. Применительно к сфере обучения иностранным языкам в свете оптимизации, отмечают некоторые возможности мобильных приложений: персонализация обучения; гарантия продуктивного, рационального использования времени при аудиторной работе; достижение оптимального соотношения затрат и эффективности, а также обеспечение связи и взаимодополняемости формального и неформального обучения [4]. Несомненно, данные качества лингвообразовательного процесса могут быть достигнуты и с помощью других средств обучения, но в данном случае мобильное приложение выступает максимально емким проводником этих новых возможностей, сочетая в себе все перечисленные преимущества.

Люди используют и будут продолжать пользоваться компьютерами и ноутбуками, но с быстрым ростом популярности мобильных устройств способ их использования изменяется. В качестве персональных устройств, смартфоны или планшеты идеально подходят для обучения. Мощность и маленькие размеры устройств позволяют изучать язык практически в любом месте. Разумеется, существуют программы, использование которых будет затруднено в связи с

недостаточной языковой компетенцией обучающегося, но это естественно. В настоящее время все подобные приложения нацелены на то, чтобы помочь и направить человека в его желании выучить язык. Прогрессивные преподаватели предлагают следующие формы аудиторной работы с использованием смартфонов: чтение и обмен интересными газетными статьями; просмотр трейлеров к кино, проверка расписания театральных представлений; просмотр курсов, которые предлагают зарубежные школы и университеты; составление списка покупок или расписания на день и обмен ими с другими; обсуждение прогноза погоды с использованием активной лексики; поиск и обсуждение рецептов, написание собственных и обмен ими с другими; использование карт рейсов автобусов, поездов или метро и организация путешествия по международным направлениям; расположение ресторана в определенном районе, обсуждение меню, цен, вопросов транспорта [5, с. 165].

Опыт зарубежных исследований показывает, что внедрение специально разработанных мобильных приложений в процесс обучения иностранному языку может обладать определенным оптимизирующим потенциалом. В целях повышения эффективности обучения иностранному языку зарубежные ученые создавали, применяли и описывали в своих исследованиях мобильные приложения, призванные оптимизировать обучение иностранному языку [1, с. 21].

Литература

1. Черных Л. В. Оптимизирующий потенциал мобильных приложений в обучении иностранному языку / Л. В. Черных // Филол. аспект. – 2016. – № 4. – С. 18–21.
2. Попов И. М. Оптимизация обучения иностранному языку в процессе профессиональной подготовки студентов технических вузов: на материале обучения говорению: : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.08 И. М. Попов. – СПб., 2001. – 21 с.
3. Joseph S. Mobile Devices for Language Learning: Multimedia Approaches / S. Joseph // Research and Practice in Technology Enhanced Learning. – 2009. – Vol.4 (1). – P. 7–32.
4. UNESCO Policy Guidelines for Mobile Learning [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://plus.google.com/101585536317791920522/posts/8q5BNX2CttH>
5. Сон И. С. Мобильное обучение в изучении иностранных языков / И. С. Сон // Теория и практика образования в современном мире : материалы III Междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, май 2013 г.). – СПб. : Реноме, 2013. – С. 164–167.

УДК 373.3(043)

Зозуля Катерина Віталіївна

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ

Сучасний світ характеризується глобалізацією, інтенсивною інформатизацією, динамізмом. Наразі освіта ставить перед освітою завдання формування особистості, здатної жити і діяти в нових умовах. Перед сучасною українською людиною постає необхідність оволодіння хоча б однією-двома іноземними мовами. Інноваційні методики дозволяють вивчати мови вже з дошкільного віку, проте середня освіта не може забезпечити школярів доскональними знаннями з іноземної мови. Це актуалізує проблему формування в учнів навичок самоосвіти, які дали б їм змогу самостійно засвоїти одну, дві або три іноземні мови.

Актуальність дослідження полягає в тому, що принцип індивідуалізації навчання німецької мови в контексті використання методу проектів є одним з найдієвіших засобів вдосконалення комунікативних вмінь та навичок.

Об'єктом дослідження є принцип індивідуалізації навчання німецької мови за допомогою методу проектів.

Предметом дослідження є всі стадії та етапи навчання з використанням принципу індивідуалізації.

В ході навчального процесу виділяють велику кількість нестандартних методів і форм

роботи для кращого засвоєння матеріалу. Науковці, серед яких В. Безпалько, Н. Наволокова, Г. Селевко, пропонують такі технології навчання, як проблемні, ігрові, розвивальні, колективні, технологія розвитку критичного мислення, програмного та інтерактивного навчання, або проектна технологія, яка представляє в цій роботі для нас найбільший інтерес.

Так, серед сучасних технологій навчання іноземних мов найбільшого поширення упродовж останніх десятиліть набув метод проектів. Така його популярність зумовлена наступними характеристиками: проект є самостійно планованою та реалізованою школярами роботою, в якій спілкування органічно вплітається в емоційно-інтелектуальний контекст іншої діяльності (гри, анкетування, випуску журналу тощо); робота над проектом – творчий процес. Учні самостійно чи з допомогою вчителя здійснюють пошук шляхів розв'язання важливої для них проблеми, що передбачає самостійне перенесення знань, навичок та умінь у нову ситуацію; проект дає змогу привнести у навчальний процес інтерактивні форми навчання. В ході проекту кожний учень має можливість проявити активність, самостійність і творчий потенціал. Учень приймає активну участь в організації процесу і конструюванні змісту навчання, як іноземної мови в цілому, так і конкретного уроку. Інакше кажучи, метод проектів дає змогу реалізувати принцип особистісного орієнтування та індивідуалізації навчання іноземної мови [1].

Під поняттям індивідуалізації слід розуміти виділення одного індивіда за його характерними особливостями, врахування особливостей конкретної індивідуальності. Поняття індивідуалізації процесу навчання визначають як організацію навчально-виховного процесу, при якій вибір способів, прийомів, темпу навчання враховує індивідуальні відмінності учнів, рівень розвитку їх здібностей до навчання [2].

О. Кірсанов розглядає індивідуалізацію навчальної роботи "як систему виховних і дидактичних засобів, що відповідають цілям діяльності і реальним пізнавальним можливостям колективу класу, окремих учнів і груп учнів, що дозволяють забезпечити навчальну діяльність учня на рівні його потенціальних можливостей з врахуванням цілей навчання"[3].

У дослідженнях Г. Кумаріної, В. Володька індивідуалізація навчання розглядається як найповніше врахування індивідуальних особливостей кожного окремого учня в реальному навчально-виховному процесі.

В. Онищук виділяє три рівні розвитку індивідуалізації навчання. Перший рівень – це врахування загальних особливостей учнів на різних етапах їх навчання і розвитку; другий – характеризується втіленням диференційованого підходу (використання різноманітних навчальних програм і планів, навчальних завдань з різним ступенем важкості для різних груп учнів); а третій – індивідуальний підхід до кожного учня, який здійснюється з урахуванням відмінностей учнів, і створює сприятливі умови для їх спільної продуктивної діяльності. Індивідуалізацію навчання на всіх його рівнях В. Онищук розглядає як комплекс організаційних, дидактичних і методичних заходів [4].

Як стверджує І. Унт, індивідуалізацію можна розглядати з точки зору процесу навчання, змісту освіти і побудови шкільної системи. Перша точка зору передбачає відбір форм, методів і прийомів навчання, друга – створення навчальних планів, програм, навчальної літератури і складання відповідних завдань, а третя – формування різних типів шкіл і класів.

Індивідуалізація має відносний характер. Як правило, враховуються індивідуальні особливості групи учнів, які мають приблизно схожі особливості, а не кожної окремої особистості; враховуються особливості, найбільш важливі з точки зору навчання; в деяких випадках тільки властивості, які притаманні даному учню (наприклад, здібності у певній галузі). Індивідуалізація інтегрується з груповими формами роботи.

Виділяють такі види індивідуалізації, як розвиваюча, мотивуюча, формуюча та регулююча.

Процес розвиваючої індивідуалізації базується на врахуванні психічних особливостей учня, особистісних якостей і рівні їх розвитку. Такий тип індивідуалізації реалізується шляхом підбору і адаптації вправ, спрямованих на розвиток психічних процесів і особистісних якостей.

Змістом мотивуючої індивідуалізації є врахування відмінностей у мотиваційній сфері оволодіння учнями іноземною мовою та цілеспрямоване формування в них внутрішніх мотивів

оволодіння іноземною мовою. Способом втілення в навчальний процес є виконання завдань, які відповідають їх запитам та рівню знань.

Процес формуючої індивідуалізації допомагає виробити індивідуальний стиль засвоєння іноземної мови з урахуванням особливостей нервової системи особистості і сформованого раніше стилю діяльності. В ході реалізації мають бути враховані особливості нервової системи учня та індивідуальний стиль діяльності.

Змістом регулюючої індивідуалізації є тимчасове спрощення і часткове варіювання навчальних завдань з іноземної мови для окремих учнів, а також ускладнення та розширення програмних вимог для добре підготовлених і зацікавлених у вивченні іноземної мови учнів. Даний вид індивідуалізації реалізується шляхом підбору і виконання вправ, що відповідають їхньому рівню володіння мовою [5].

Отже, реалізувати мету формування багатомовної особистості можна за допомогою принципу індивідуалізації навчання на базі втілення у навчальний процес методу проектів.

Література

1. Зимняя, И. А. Проектная методика обучения иностранному языку / И. А. Зимняя, Т. Е. Сахарова // Иностранные языки в школе. – 1991. – № 3. – С. 9–15.
2. Яременко В. Новий тлумачний словник української мови / В. Яременко. – К.: Аконті, 2008. – 862с.
3. Кирсанов А. А. Индивидуализация учебной деятельности как педагогическая проблема / А. А. Кирсанов. – Казань: Издательство Казанского университета, 1982. – 224с.
4. Дидактика современной школы: пособие для учителей / ред. В. А. Онищука. – К.: Рад.шк., 1987. – 351с.
5. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземної мови / С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.

УДК 373.3/.5.091.31

Іваненко Ірина Сергіївна

ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ В УЧНІВ

Соціальні перетворення в сучасному суспільстві докорінно змінили погляди людей на життя (медицину, науку, освіту). Наразі вчені займаються вдосконаленням системи освіти втілюючи у життя інноваційні технології вивчення іноземних мов. Найпопулярнішою серед іноземних мов є англійська. Існує багато методів щодо ефективного вивчення мови у домашніх умовах. Люди по-різному сприймають інформацію, тому мову можна вивчити будь-яким зручним для кожного індивіда способом. Це наприклад аудіо матеріал, кінофільми або ж онлайн заняття з репетитором за допомогою скайпу.

У сучасному суспільстві вчителі зорієнтовані на те, щоб надати обов'язкову для навчання інформацію, але ж якщо звичайні лекції замінити інтерактивними іграми за допомогою яких учні будуть одночасно і навчатися і розважатися, то таким чином вони запам'ятають набагато більше інформації.

Актуальність теми зумовлена потребою розвитку інноваційних технологій, які активно впроваджуються у життя, а також важливість серед них методу проблемного навчання. З допомогою методу проблемного навчання успішності досягають навіть найслабші учні, адже вони теж шукають правильне рішення таким чином здійснюючи розумову і творчу діяльність. У процесі дискусій на заняттях навіть діти, які не сприймаються класом, стають частиною колективу під час обговорення певної проблеми.

Метою роботи є дослідження основних завдань та методів проблемного навчання та його роль у формуванні пізнавальних здібностей в учнів.

Проблемний підхід у навчанні – це шлях міркувань, спостережень, роздумів, розумової та творчої діяльності за допомогою якого досягається розв'язання проблем, спростування або підтвердження тез, а також створення висновків щодо певного питання.

Суть навчання полягає у створенні проблемної ситуації, її усвідомленні і розв'язанні

шляхом спільної рівноправної діяльності вчителя та учня. Вчитель у цьому випадку виступає як провідник, тобто він направляє дітей на те рішення, яке є правильним, але діти самостійно повинні дізнатися правду.

Технологія проблемного навчання була широко розповсюджена у 20-30-х роках в школах та ґрунтувалась на теоретичних положеннях американського філософа, психолога і педагога Дж. Дьюї (1859 –1952), який у 1894 р. відкрив експериментальну школу, де навчання проводилось у формі гри. Заняття з читання, письма, математики проводилось лише тоді, коли цього забажають діти у зв'язку зі своїми потребами та інстинктами. Адже для активної пізнавальної діяльності учень повинен бути зацікавлений цим матеріалом. Джерело інтересу педагог бачив перш за все у застосуванні знань, що пов'язано з переживанням учнем почуття радості пізнання, гордості від почуття «володаря знань». У практиці оптимальні умови до такого виховання створюються в процесі проблемного навчання [1].

Основними завданнями проблемного навчання є:

- 1) розвиток мислення та творчих здібностей;
- 2) уміння вирішувати проблеми нестандартним способом.

В. І. Загвязинский, І. Н. Емельянова виявили що структура проблемної ситуації складається з наступних ланок:

- 1) Виявлення протиріч, невідповідностей, невідомих моментів усвідомлення їх як утруднень, виникнення прагнення до їх подолання (створення проблемної ситуації);
- 2) Формування та формулювання завдання (задачній ситуації);
- 3) Аналіз умови задачі, встановлення залежності між даними умови, між умовою і вимогою (питанням), пошук відсутньої для вирішення інформації;
- 4) Розчленовування проблеми на підпроблеми, складання проекту (програми) рішення;
- 5) Пошук ідеї, висування гіпотези;
- 6) Вибір і здійснення системи дій та операцій по виявленню шуканого (власне рішення);
- 7) Перевірка рішення;
- 8) Введення отриманого результату в наявну структуру знань і способів діяльності, вихід на нові проблеми і завдання [2].

Т. В. Кудрявцев займаючись вивченням проблемних ситуацій виділяв два типи проблемних ситуацій: первинні і вторинні.

Первинні проблемні ситуації – виникають у тому разі, коли учень, нашттовхуючись на протиріччя, ще не усвідомлює його відчуває при цьому здивування, подив, певний дискомфорт. Наприклад, не володіє здатністю до логічного узагальнення учень першого класу на запитання вчителя: «Чому ти це дерево називаєш дубом?» - відповідає: «Тому що у нього є стовбур і гілки». Тоді вчитель вказує на березу і питає: «Так, по-твоєму, і це дуб? Адже тут теж є стовбур і гілки!» Дитина ще не усвідомлює розбіжність власного судження з фактом дійсності [3].

Вторинна проблемна ситуація має місце там, де проблема усвідомлена і чітко сформульована, тобто суб'єкт бачить, в чому полягає суперечність. Так, проблемну ситуацію у студентів медичного інституту, які вивчають курс фізіології, викликала наступна задача. Собаку привели в аудиторію і погодували м'ясом з метою продемонструвати роботу шлункових залоз. Однак досвід не вдався. Незважаючи на те що м'ясо було з'їдено, з залоз собаки протягом лекції "не виділилося ні краплі секрету. Яка причина невдачі, якщо відомо, що тварина здорова і шлунок знаходиться в хорошому стані? Студенти повинні були подумки «перенести» собаку з відомого їм контексту (в лабораторних умовах з залоз собаки виділяється секрет) в новий (незвичайна для тваринного обстановка аудиторії викликала у нього відповідну реакцію напруження, яка зумовила розвиток гальмування в травному центрі нервової системи [3].

Обов'язковим елементом для ефективного навчання є зацікавлення учня щодо запропонованої теми. На основі цього К. Баханов побудував процес навчання у вигляді схеми:

- 1) Створення навчальної проблеми розв'язання якої потребує додаткової інформації;
- 2) Отримання інформації таким чином, щоб вона не була прямою відповіддю, а залишала моменти для роздуму;

- 3) Повернення до робочої гіпотези, її спростування або підтвердження;
- 4) Узагальнення і фіксація основних інноваційних моментів шляхом усного закріплення або запису на дошці чи у зошитах.

Після виконання пошукового процесу учнями, вчитель повинен обов'язково перевірити результати учнів та виправити помилкові варіанти.

Перевірка результатів вирішення проблемних завдань здійснюється декількома способами:

- 1) Перевіркою учнівських записів;
- 2) Зачитуванням відповідей та їх аналізуванням;
- 3) Виконанням тестових завдань;
- 4) За допомогою інтерактивних методів: «Займи позицію», «Уявний мікрофон», «Коло думок», «Асоціативний куш», «Виправ помилки Петрика» тощо.

Важливе місце при вивченні будь-якого матеріалу надається засобам вивчення. Як зазначає Мельникова Е.Л «Засоби навчання – це допоміжні інструменти діяльності вчителя і учня. Вони поділяються на ідеальні і матеріальні. До ідеальних належать слова вчителя та опорні сигнали. Серед матеріальних засобів виділяють:

- 1) підручники і навчальні посібники;
- 2) наочні засоби;
- 3) технічні засоби;
- 4) лабораторні роботи;
- 5) Інтернет [4].

Проблемний метод розв'язання питань має наступні переваги:

- 1) вчить мислити творчо;
- 2) формує знання-переконавання (тобто такі, щодо вірогідності яких учень не сумнівається);
- 3) формує стійкі знання, адже інформацію учень здобув самостійно і таким чином він запам'ятає її на більш довгий час;
- 4) надає впевненості у власних силах, задоволення у здійсненні пошуків;
- 5) формує початкові навички пошукової та дослідницької діяльності;
- 6) сприяє позитивному ставленню учня до навчання.

Проблемне навчання є одним з найсучасніших методів освіти. Завдання методу полягає у тому, що проблемне навчання допомагає у розвитку логічного мислення у дитини, творчих здібностей, нестандартності щодо вирішення певних питань. Метод сприяє зацікавленості дитини у процесі навчання, його прагненню дізнатись якомога більше. Також він сприяє підвищенню самооцінки учня та зближує його зі своїм класом задля вирішення спільної проблеми.

Проблемну ситуацію повинен створити вчитель і існує велика кількість шляхів і правил її створення: спонукання учнів до пояснення певних явищ або фактів, виявлення протиріч, вибір правильної відповіді та логічне її обґрунтування, формування методу узагальнення інформації, зіставлення явищ або фактів.

Доведено що проблемний метод дійсно є одним із факторів формування пізнавальної діяльності серед учнів. Метод має велику кількість переваг, а недоліків під час дослідження не було виявлено. Отже, проблемний метод має високу ефективність як для учнів, так і для вчителів. Це цікавий метод який є рекомендованим для використання у школі на заняттях з англійської мови.

Література

- 1) Юровчик В. Г. Проблемне навчання як метод організації навчальної діяльності учнів на уроках природничого циклу / В. Г. Юровчик. – Україна, м. Луцьк: Волинський інститут післядипломної педагогічної, 2013. – 30 с.
- 2) Загвязинский В. И., Емельянова И. Н. – Теория обучения и воспитания / В. И. Загвязинский, И. Н. Емельянова. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://stud.com.ua/47371/pedagogika/teoriya_navchannya_i_vihovannya
- 3) Кудрявцев В. Т. Проблемное обучение: истоки, сущность, перспективы. / В. Т. Кудрявцев – М., Знание, 1991. – 80 с.

4) Мельникова Е. Л. Технология проблемного диалога: методы, формы, средства обучения. / Е.Л. Мельникова – М., Баласс, 2008. – 150 с.

УДК 372.881.111.22

Лобанова София Борисовна

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СЕРВИСОВ GOOGLE В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ

В конце XX в. наше общество вошло в стадию развития, получившая титул «информационное общества». На протяжении тысячелетий накапливались знания и совершенствовались методы их хранения. С изобретением компьютера появилась возможность более эффективно обрабатывать и представлять информацию. Но сегодня от человека требуется «учиться на протяжении жизни», ведь знания переживают себя довольно быстро. В первую очередь, это отражается на образовании, что вынуждено непрерывно совершенствоваться. Таким образом, современной системе образования нужна перестройка - разработка и внедрение других методов организации обучения. Для школьника настоящего времени, живущего в эпоху информационных технологий, компьютер становится значимой составляющей жизни. Это показывает важность формирования особой информационной культуры личности и нового мышления [1, с. 14-20].

При работе с ПК изменяется и значение учителя, основная задача которого состоит в стимулировании творческой деятельности учащихся, направлении их внешнего и внутреннего развития в нужное русло. Поэтому неизбежен пересмотр уже устоявшихся организационных форм учебной работы. Если раньше в обучении преобладал объяснительно-иллюстративный метод, то сегодня урок должен быть полон практических и творческих заданий поискового и исследовательского характера. Главная роль принадлежит самостоятельной, индивидуальной и групповой работе [3, с. 103-140]. Согласно вышесказанного к задачам современного урока можно отнести следующее:

- формирование стабильных глубоких знаний предмета;
- развитие у школьников навыков и умений самостоятельного овладения знаниями;
- формирование мотивации самообучения и самовоспитания;
- опора на нравственные общечеловеческие ценности [2, с. 14-16].

Если рассматривать обучение иностранным языкам, следует подчеркнуть, что главной целью есть коммуникативная компетенция. Для этого нужно создать условия практического овладения языком для каждого в отдельности. Учитель должен делать акцент на методы обучения, которые дают шанс всем ученикам открыться [4, с. 49-59]. Как показал опыт, реализации данных целей и задач способствует внедрение в процесс образования современных педагогических технологий, например:

- научно-исследовательский подход;
- работа в команде;
- использование новых информационных технологий и интернет - ресурсов.

Google имеет сервисы Google Apps специально для образовательных учреждений – почта Gmail, облачное хранилище данных Drive, сервисы для создания таблиц, документов, а также презентаций, сайтов (Sheets, Docs, Slides) [5, с. 60-81]. Google сервисы имеют свои преимущества, а именно:

- Блокировка рекламы;
- Техническая поддержка 24/ 7 в телефонном режиме или по почте;
- Безопасная передача и хранение информации;
- Возможность наблюдения и редактирования всех созданных аккаунтов.

Сервисы Google бесплатны, удобны, просты, и доступны в применении. Они имеют большой объём для хранения информации и удобные параметры, обладают большим количеством инструментов для командной и индивидуальной работы, работают на любых устройствах. [1, с. 3-24]

Сервіси Google орієнтовані на співпрацю людей в мережі і для навчання в такій середі важливі можливості комунікації і командної роботи. Дані сервіси дозволяють вчитися по-різному, вдосконалювати перевірку знань, позитивно мотивувати, правильно організувати процес навчання, забезпечити сильну віддачу, сформувати дослідницькі навички, надати доступ до різних систем інформації, електронним бібліотекам, іншим ресурсам [2, с. 16-204].

Часто використовуються такі функції сервісу Google Docs: Google Документ - написання реферату, лекції; Google Презентація; Google Таблиця - створення кроссвордів або проведення досліджень; Google Рисунок - перевірка знань, коректування готових малюнків відповідно до завданням; Google форми - опитування, вікторини, анкетні, тести. Слід зауважити, що для роботи з сервісами Google достатньо мати особистий акаунт.

Література

1. Сысоев П. В Современные учебные Интернет-ресурсы в обучении иностранному языку/ П. В Сысоев, М. Н Евстигнеев // Иностранные языки в школе – СПб, 2008. – №6. – С. 3 – 28.
2. Полат Е. С Интернет на уроках иностранного языка/ Е. С Полат // Иностранные языки в школе. М.: – 2001. – №2, 3. – С. 10 – 48.
3. Зубов А. В Информационные технологии в лингвистике / А. В Зубов, Зубова И. И // Информационные технологии в лингвистике – М.: Академия, 2004. – 208с.
4. Судаков А. В Формирование информационно-образовательной среды / А. В Судаков // Школа. – 2006. – №2 – С. 49 – 59.
5. Belz J. A Computermediated Intercultural Foreign Language Education / J. A Belz, S. L Thorne // – Boston: – Heinle & Heinle, 2006. – С. 53 – 110.

УДК 372.881.111.22 (043)

Костиць Олександра Олександрівна

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ НАВИЧОК ЧИТАННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Поступове реформування та інновація навчального процесу згідно з загальноєвропейськими вимогами щодо якості освіти є характерними рисами сучасного стану освіти в Україні. Ефективність навчання іноземних мов зумовлюється здатністю вчителів скористатися позитивним досвідом вітчизняних та зарубіжних учнів. Вивчення та застосування на практиці сучасних інноваційних методів та технологій надають можливість учителям упроваджувати нові та вдосконалювати традиційні методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу та рівень знань учнів. Уміння педагога застосовувати різні технології не тільки навчання, але й контролю дає змогу творчо підходити до організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, обираючи в конкретних умовах ту технологію навчання або контролю, яка найкраще забезпечує засвоєння знань, формування навичок, розвиток умінь, а також ефективно та об'єктивно визначає та оцінює рівень їх сформованості [1].

В області вивчення різних методів контролю досягнуто значних результатів. Аналіз спеціальної літератури показує, що в методиці навчання іноземних мов робилося багато спроб щодо вирішення проблеми організації контролю і оцінки знань. Останнім часом велика увага приділяється проблемі раціональної організації самостійної роботи учнів. Одним з можливих розв'язань цієї проблеми є розробка і впровадження в навчальний процес тестових форм контролю.

Питання тестування привертають в останні роки все більшу увагу педагогів та вчителів. Аналіз спеціальної літератури показує, що у сфері тестології досягнуто значних результатів. Проблема використання тестового контролю у навчально-виховному процесі знайшла відображення в дослідженнях і публікаціях вітчизняних та зарубіжних дослідників, які обґрунтовують доцільність його впровадження з метою підвищення ефективності системи навчання та контролю; визначають зміст, завдання, функції та особливості організації

тестування різних видів мовленнєвої діяльності на різних етапах навчання іноземної мови (В. Л. Банкевич, М. С. Бернштейн, В. О. Коккота, Н. І. Красюк, О. А. Куніна, О. П. Петрашук, О. Г. Поляков) [2, с.56].

Тестування – цілеспрямоване, однакове для всіх випробовуваних обстеження, що проводиться в чітко контрольованих умовах, дозволяє об'єктивно зміряти характеристики педагогічного процесу, що вивчаються [3, с. 89]. Тестовий контроль допомагає вчителю оперативно перевірити рівень формування уявлень і понять учнів, визначити їх просування в навчанні. Використання тестів для перевірки знань учнів підвищує їх об'єктивність, дозволяє визначити рівень самостійної роботи. Це дуже важлива функція тестів, так як вона дозволяє підвищити ефективність навчального процесу.

Тест, як форма контролю, призначений для визначення (діагностики) рівня навченості характеризується такими рисами:

- а) простота процедури виконання;
- б) стандартність структури;
- в) дрібне дозування навчального матеріалу;
- г) легкість здійснення зворотного зв'язку;
- д) можливість безпосередньої фіксації результатів,

Перераховані характерні риси тестів роблять їх особливо придатними для проведення як поточного, так і підсумкового контролю, значною мірою усуваючи суб'єктивізм в оцінках і різко знижуючи час, що витрачається вчителем на перевірку виконаних завдань. Для визначення рівня навченості існують різні види тестів, залежно від характеру навчального матеріалу (аспекту мови).

Дослідники тестової методики стосовно читання іншомовних текстів довели, що тести є не тільки ефективним інструментом контролю, а й адаптації.

Специфіка тестів для контролю читання полягає в наступному:

- перш за все, тести допомагають зосередитися на витяганні інформації з потрібною повнотою і глибиною;
- стимулюючи інтелектуальну активність учнів, тест вимагає мінімального застосування продуктивних форм;
- тест - хороший інструмент адаптації, так як сам матеріал тесту служить підкріпленням;
- полегшуючи і прискорюючи розуміння, тест дає можливість пред'явити великі вимоги до об'єму читання.

Для контролю розуміння в процесі читання доцільно використовувати як найбільш адекватні виборчі тести множинного вибору в наступних різновидах:

- а) вибір правильної відповіді на питання;
- б) завершення розпочатого висловлювання на основі запропонованих тез;
- в) розташування по порядку, угруповання фактів;
- г) перехресний вибір, встановлення відповідностей;
- д) викреслення спеціально вставлених зайвих слів;
- е) заповнення пропусків спеціально пропущеними словами [4].

Тести дають можливість для виявлення рівня знань учнів, деяких індивідуальних характеристик навчальної діяльності дітей, таких, як темп діяльності, зосередженість, ступінь розвиненості пам'яті, уваги, ставлення до справи. Отже, робота з тестами допомагає вивчати і враховувати особистісні особливості кожної дитини і продуктивніше індивідуалізувати навчальний процес.

Оскільки мова йде про контроль знань учнів старшої школи, слід враховувати психологічні особливості дітей даної вікової групи. Слід зазначити, що у цьому віці відбуваються суттєві зміни в психіці дитини. У неї починає розвиватися теоретичне мислення, починають розвиватися власні погляди та думка, в тому числі розуміння значущості освіти. А найголовніше – у дітей з'являється новий вид навчального мотиву-мотив самоосвіти, представлений поки в найбільш простих формах (інтерес до додаткових джерел знань). Враховуючи особливості учнів

старшої школи, для перевірки сформованих знань та навичок, доцільно використовувати тестування, як форму контролю [5].

Підводячи підсумки, хотілося б наголосити на необхідності комплексного підходу контролю рівня навченості з іноземної мови. Використання тестів в якості прийому контролю на уроках іноземної мови в старшій школі дозволяє учневі зосереджуватися на отриманні інформації з текстів з потрібною повнотою, точністю і глибиною. Тестовий контроль вміння читання дозволяє зводити до мінімуму вербальну активність учнів (аналіз і синтез, узагальнення і конкретизацію, порівняння і розрізнення), не надаючи негативного впливу на рівень розумової активності.

Література

1. Аронина Л.И. Современные проблемы преподавания иностранных языков в школе и вузе // Л.И. Аронина / Иностр. языки в школе, 2009. – №1. – С. 45-67.
2. Ивашина А.С. Тестовый контроль знаний.: Москва, 2003. - 125с.
3. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий: Учебная книга для преподавателей вузов, учителей школ, аспирантов и студентов педвузов. 2 изд., испр. и доп. - М.: Адепт, 1998. – 200 с.
4. Алексейчук І.С. Про технологію створення системи тестування / І.С. Алексейчук // Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. – К.: НМЦВД, 2000. –С.43-92.
5. Справочник психолога средней школы О.Н. Истратова, Т.В. Эксакусто. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://psylist.net/praktikum/00347.htm>

УДК 372.881.111.22

Матвієнко Тетяна Андріївна

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

Електронні пристрої давно і міцно увійшли в життя сучасної людини: бізнес, реклама, навчання, тренінги – все це базується на інформаційних технологіях. Одна з нових тенденцій розвитку і використання сучасних електронних пристроїв – орієнтація на навчальні заклади, в першу чергу, школи [1].

Стрімкі темпи зростання інформатизації та розвитку інформаційно-комунікаційних технологій диктують сучасній людині умови життя: мобільність, активність, вміння «економити» час і сили, жити в ногу з часом. Зростаючий інтерес учнів до інформаційно-комунікаційних технологій стає відправною точкою в освітньому процесі.

Одним з напрямків у цій галузі, який найбільш інтенсивно розвивається, є мобільне навчання, що зумовлено розширенням ринку мобільних пристроїв. Вони стають невід'ємною частиною нашого життя, вбудовуються в освітній процес. Ще на початку 2000-х років Д. Кіган визначив мобільне навчання як «предвісник навчання майбутнього» [2].

Ідея використання мобільних технологій в освітньому середовищі стає все більш актуальною. У 90-х роках з появою персональних кишенькових комп'ютерів (PDA) починається розвиток і оцінка мобільного навчання студентів, з'являються перші фундаментальні дослідження в області мобільного навчання, а також перші навчальні проекти для мобільного середовища. Т. Андерсон аналізує теорію і практику електронного навчання; М. Шарплз вивчає навчання в мобільну еру; М. Аллі розглядає електронні ресурси в форматі навчальних об'єктів; Д. Тракслер розглядає мобільне навчання на основі SMS-системи підтримки викладачів [3].

Аналіз зарубіжної та вітчизняної педагогічної літератури показав, що більшість трактувань поняття «мобільне навчання» (mobile learning, m-learning) ґрунтуються на технологічних особливостях мобільних пристроїв або на дидактичних можливостях їх застосування. Так, з технологічної точки зору мобільне навчання – це передача і отримання навчальної інформації з використанням технологій WAP або GPRS на будь-який портативний мобільний пристрій, за допомогою якого можна вийти в Інтернет, отримати або знайти

матеріали, відповіді на питання в форумі, зробити тест і т. п. [4].

Мобільне навчання – це діяльність, яка здійснюється регулярно за допомогою компактних, портативних, мобільних пристроїв та технологій і дозволяє учням стати більш продуктивними, спілкуючись, отримуючи або створюючи інформацію [5].

Мобільне навчання – це можливість отримувати або надавати інформацію будь-якого формату на персональні мобільні пристрої [6].

Дж. Тракслер стверджує, що мобільне навчання змінює повністю процес навчання, оскільки мобільні пристрої модифікують не тільки форми подачі матеріалу і доступу до нього, а й сприяють створенню нових форм пізнання і менталітету [7]. Навчання стає своєчасним, достатнім і персоналізованим («just-in-time», «just enough», «just-for-me»).

Таким чином, більшість вчених схиляються до того, що визначення «мобільний» характеризує дві основні складові педагогічного процесу – доступ до засобів навчання й форми реалізації навчальної інтеракції. Учень сьогодні може мати миттєвий доступ до навчальних матеріалів і програм, навчальних ресурсів, виконувати завдання, спілкуватися з педагогом в будь-який час і в будь-якому місці.

Вивчення дисципліни «Іноземна мова» за допомогою мобільних пристроїв є порівняно новим способом її вивчення, що набирає популярність серед багатьох користувачів смартфонів і планшетних комп'ютерів [8]. Вивчення німецької мови передбачає, що процес буде безперервним, а значить, навчання за допомогою мобільних інформаційних технологій, з використанням гаджетів сприяє підвищенню якості й інтенсивності навчання за рахунок вільного доступу до мобільних інформаційних технологій.

Існує безліч методів навчання іноземної мови, зокрема, німецької, які передбачають використання інформаційних технологій і технічних засобів, що забезпечують високу інформативну ємкість навчального матеріалу, стимулювання пізнавальної активності учнів, підвищення наочності заняття, інтенсивності його проведення, індивідуалізації і диференціації.

Інтерактивні технології можуть використовуватися в організованому процесі іншомовного навчання поряд з традиційними методами навчання як допоміжний засіб для вирішення ряду освітніх завдань: введення лексико-граматичного матеріалу, відпрацювання навичок вимови, автоматизації граматичних навичок, формування і розвитку навичок мови, сприйняття на слух, читання, листи, переклад і т.д. Крім цього, інтерактивні технології можуть успішно застосовуватися для здійснення різних форм контролю за якістю засвоєння учнями навчального матеріалу (поточного, підсумкового).

Мобільні додатки дають змогу набагато ефективніше здійснювати тренування лексико-граматичного матеріалу, пропонуючи учню в разі неправильної відповіді аналогічне завдання до тих пір, поки результат тренування не буде досягнутий. Застосування інтерактивних технологій з метою здійснення контролю також робить даний процес більш ґрунтовним і якісним, передбачаючи можливість варіативності тестів і практично виключаючи можливість повторення варіантів.

Одним із завдань викладача на занятті з іноземної мови є збереження психологічно комфортної атмосфери, при якій не знижується самооцінка учнів, зберігається доброзичлива атмосфера, мотивуюча їх до пізнавальної активності. При необхідності мобільний пристрій гарантує конфіденційність виконання поставленого завдання, коли результати діяльності того, хто навчається відомі тільки йому і викладачеві.

Серед широко відомих мобільних додатків, орієнтованих на вивчення німецької мови можна назвати програми: Німецька з Nemo, Lern Deutsch, Duolingo, Memrise, Rosetta Stone, LinguaLeo та ін. [8].

Мобільний додаток Німецька з Nemo є навчальною програмою, за допомогою якої можна не тільки заучувати нові слова, а й тренуватися у вимові, записуючи себе на вбудований диктофон. Ця функція призначена для виправлення акценту. У режимі плеєра користувачі записують свою промову та порівнюють її з вимовою німецького диктора.

Гра Lern Deutsch буде цікавою як дітям, так і дорослим. Користувачеві пропонується вивчати нові слова та пропозиції, подорожуючи по містах Німеччини. Виходить своєрідне

знайомство з мовою, культурою та історією Німеччини. За кожне правильно пройдене завдання гравець отримує новий аксесуар для свого персонажа. У додатку можна об'єднуватися з друзями.

За допомогою програми Duolingo, що знаходиться у вільному доступі, можна вчити як німецьку мову, так і італійську, французьку, іспанську, англійську, португальську мови. Вона може використовуватися як додатковий посібник з інтерактивними вправами для тих, хто вивчає німецьку мову з нуля. З'єднання з мережею Інтернет необхідно для завантаження чергового етапу інтерактивних занять. Освітній курс розділений на рівні за принципом «від простого до складного». В освітньому додатку Duolingo тренуються такі навички як письмова й усна мова (вам запропонують вимовити вивчені фрази), читання та аудіювання.

Навчальний мобільний додаток Memrise, за допомогою якого можна вивчати як німецьку мову, так і багато інших мов, є продовженням однойменного сайту. Цей додаток має інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, що в свою чергу дозволяє користувачеві відразу приступити до вивчення іноземної мови. Заучування нових слів за допомогою зображень, практичних інтерактивних завдань на повторення й закріплення сприяють більш ефективному засвоєнню лексики.

За допомогою програми Rosetta Stone ви не будете заучувати правила й виконувати завдання – методика побудована на асоціативному ряді. Усе навчання ведеться на німецькій мові, що у багато разів підвищує ефективність курсу.

Програма для запам'ятовування слів LinguaLeo пропонує чотири види тренування: слово-переклад, переклад-слово, конструктор слів, аудіювання. Програма інтегрована з сайтом, що дозволяє вивчати іншомовні слова, читати, слухати навчальні тексти, розв'язувати кросворди. Усі слова, що підлягають вивченню на сайті, стають доступними й в мобільній версії.

Використання нових інтерактивних технологій у навчанні іноземних мов передбачає активну позицію самого учня в процесі засвоєння знань. Подібний вид пізнавальної діяльності виключає пасивне сприйняття інформації й сприяє розвитку пізнавальної самостійності.

Необхідно також відзначити, що візуалізація навчального матеріалу – створення навчального середовища з наглядним поданням інформації, використанням кольору, звуку, анімації, фото, відео у додаток до тексту в інтерактивному режимі роботи створюють інтегроване інформаційне середовище, в якому слухачі знаходять якісно нові можливості, з залученням в процес навчання емоційної й понятійної сфери, що сприяє більш глибокому засвоєнню лексичного матеріалу, оптимізує його структурування.

Таким чином, запропонований підхід до організації навчання німецької мови з використанням мобільних пристроїв не тільки продовжує сформовані раніше традиції навчання іноземних мов з використанням технічних пристроїв, але і розширює їх за рахунок використання принципово нових можливостей мобільних платформ. Він розширює навчальне середовище іноземних мов, виводячи її за межі комп'ютерного додатка і навіть комп'ютерної мережі. При цьому навчання іноземної мови, зокрема, німецької мови з використанням мобільних інформаційних технологій реалізується в вигляді самостійної та ігрової діяльності, що в свою чергу, сприяє успішному засвоєнню німецької мови.

Література

1. Современные гаджеты в помощь школьнику [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.babylessons.ru/sovremennye-gadzhety-v-pomoshh-shkolniku/>.
2. Keegan D. The future of learning: From eLearning to m-Learning [Електронний ресурс] / Desmond Keegan. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <https://eric.ed.gov/?id=ED472435>.
3. Куклев В. А. Становление системы мобильного обучения в открытом дистанционном образовании : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / Куклев В. А. – Ульяновск, 2010. – 46 с.
4. Ливская Е. В. Мобильное обучение иностранному языку: теория, методология и практика применения в вузах / Е. В. Ливская. // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. – 2013. – №1. – С. 187–195.

5. Ballantyne N. Are Smartphones Useful for Vocabulary Learning? An Appraisal [Електронний ресурс] / Ballantyne // Learning Solutions Magazine. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.learningsolutions-mag.com/articles/693/are-smartphones-useful-for-vocabulary-learning-an-appraisal>.
6. HiST Mobile Project: Connecting Technology and People [Електронний ресурс] // Developing Excellence in Education and Learning (DEEL) Research Unit, Sor-Trondelag University College in Trondheim, Norway. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.histproject.no/node/256>.
7. Traxler J. Current state of mobile learning [Електронний ресурс] / Traxler // Mobile learning: Transforming the delivery of education and training. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.aupress.ca/index.php/books/120155>.
8. ТОП-30 мобільних додатків для вивчення англійської [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://linguatrip.com/blog/apps-learn-english-android-ios/>.

УДК 378.091.313

Поліщук Інна Володимирівна

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

На сьогодні дуже складно забезпечити необхідний рівень освіченості студентів ВНЗ, застосовуючи лише традиційні методи навчання. Особливо складна ситуація з вивченням іноземних мов, зокрема, англійської. Тому залучення нових ефективних методів навчання іноземної мови для підготовки студентів стало не лише бажанням, а й необхідністю.

Інтерактивні методи навчання є актуальним способом роботи викладача в аудиторії, тренера в групі та педагога в будь-якому освітньому закладі. Інтерактивні методи навчання, на відміну від традиційних, базуються на активній взаємодії учасників навчального процесу, при цьому основна увага надається взаємодії слухачів між собою. Такий підхід дозволяє активізувати навчальний процес, зробити його більш цікавим для учасників

Актуальність: тема спрямована на огляд та розуміння поняття інтерактивного методу та його застосування на заняттях з англійської мови.

Метою є аналіз інтерактивних методів, дослідження інтерактивних методів, які завдання можна вирішити за допомогою інтерактивних методів.

Мета передбачає виконання таких **завдань**:

- Основна характеристика «інтерактива»;
- Визначити суть інтерактивного навчання;
- З'ясувати яким повинен бути учасник інтерактивного навчання;
- З'ясувати особливості застосування інтерактивних методів навчання на заняттях з англійської мови.

Об'єктом дослідження є інтерактивні методи, що застосовуються на заняттях англійської мови.

Серед передових методів у сучасному навчальному процесі вивчення англійської мови, велику увагу приділяють інтерактивним методам, заснованих на індивідуальному підході до студента, спрямованих на розвиток не лише творчого потенціалу вивчаючої іноземну мову, але й на вміння мислити та швидко реагувати, покращуючи комунікаційні навички.

Слово «інтерактив» (пер. з англійської «inter» – взаємний, «act» – діяти) означає взаємодіяти. «Інтерактивне навчання» можна визначити як взаємодію викладача та студента в процесі спілкування та навчання з метою вирішення лінгвістичних та комунікативних завдань. Інтерактивна діяльність включає організацію та розвиток діалогічного мовлення, спрямованих на взаємодію, взаєморозуміння, вирішення проблем, важливих для кожного із учасників навчального процесу.

Основна характеристика «інтерактивного навчання»:

- Це спеціальна форма пізнавальної діяльності;

- Навчальний процес організовано так, що практично всі слухачі заохочені до процесу пізнання, вони мають можливості розуміти і рефлексувати з приводу того, що вони знають і думають;

- На заняттях обов'язковою є атмосфера взаєморозуміння, підтримки один одного, бажання працювати разом, групами;

- На заняттях застосовуються дослідницькі процеси, ділові гри, робота з документами, різними джерелами інформації, використовувати творчі завдання [1].

Інтерактивне навчання передбачає:

- Моделювання різних життєвих ситуацій;

- Вирішення та постановка проблем;

- Виконання різноманітних творчих завдань, що сприяють кращому засвоєнню мови.

Дидактичний аспект інтерактивних технологій досліджують такі відомі вчені, як Г.М. Брос, М.В. Кларен, Л.В. Пироженко, Н.Ф. Фомин, О.І.Пометун, Н. Суворова та інші.

Л.В. Пироженко та О.І. Пометун, визначають умовну робочу класифікацію інтерактивних технологій за формами навчання (моделями), у яких реалізуються інтерактивні методи. Їх розподіляють на чотири групи залежно від мети заняття та форм організації діяльності студентів: інтерактивні технології кооперованого навчання, інтерактивні технології колективно – групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань [4, с. 49].

На нашу думку, інтерактивні методи навчання працюють як в середині групи, так і за її межами. Роль викладача в ході інтерактивного навчання не є головною, але викладач повинен зацікавити, донести суть інтерактивного навчання та зуміти правильно організувати навчальний процес та правильно застосувати наявні ефективні методи. Завданням викладача є: створити сприятливі умови в групі для висловлювання власної думки кожного з учасників, ознайомити студентів з чітко сформованими правилами інтерактивної гри та направити студентів у правильну сторону розвитку подій. З групи студентів, які притримуються власних точок зору, необхідно зробити команду, частиною якої є викладач, поділити створену команду на групи, об'єднуючи студентів за інтересами або з власних міркувань викладача. Як правило, працюючи в групах, командах у студентів покращуються їх комунікаційні навички, бажання виділитися, або ж стати лідером. Таким чином, створюється умови для індивідуального самовираження всередині групи, вміння працювати в команді, розвивається дух суперництва, який сприяє мотивації студентів до розширення знань для покращення комунікації та словесного закріплення своїх позицій. Це є дуже корисним у вивченні саме англійської мови, бо живе спілкування – це одна із сходинок до вивчення іноземних мов.

Технологія навчальної діяльності у парах була вперше запропонована А.Г. Рівінім ще в 1911 році, проте лише в 90-ті роки поступово набуває популярності. Інтерактивна взаємодія характеризується високим показником інтенсивності спілкування учасників, їх прямою комунікацією, зміною використаних прийомів та форм спілкування, що допомагає урізноманітнити сприйняття інформації, тим самим, покращуючи її засвоєння [4, с. 35-37].

Використання інтерактивних методів навчання спонукає не лише студента, але й викладача до постійної творчості, сприяє розвитку педагогічних здібностей, орієнтує на пошук унікальних якостей студентів, особливостей їх мислення.

Заняття з англійської мови із застосуванням інтерактивних технологій проходить в чотири етапи:

1) Підготовка. Цей етап передбачає організаційні моменти, такі як ілюстративний роздатковий матеріал, обговорення та вирішення місця проведення та використання інших технічних засобів.

2) Вступ. На цьому етапі досить важливим є пояснення правил, мети, сформоване завдання даної «інтерактивної» гри, розподілення на групи, розподіл ролей та встановлення відведеного на «гру» часу.

3) Проведення. Обов'язковим є обговорення заданих викладачем ситуацій, самостійний або груповий пошук рішень, формування відповідей.

4) Рефлексія та результати. Важливою складовою цього етапу є обговорення результатів «гри», оцінювання, чи досягнуто мети та чи вирішені завдання, поставлені на початку гри, та, звичайно, зворотній зв'язок [2, с. 7-11].

До інтерактивних методів навчання відносять презентацію, евристичні бесіди, рольові ігри, дискусії, «мозковий штурм», конкурси з практичними завданнями та їх подальше обговорення, проектування бізнес планів, проектів, проведення творчих заходів, використання мультимедійних комп'ютерних програм та залучення англомовних спеціалістів. Для прикладу розглянемо інтерактивну гру.

Гра – найбільш доступний для студентів вид діяльності, спосіб переробки отриманих із зовнішнього світу вражень [3, с. 7-10]. У грі яскраво проявляються особливості мислення та уяви, емоційність, активність, розвиваюча потреба в спілкуванні.

Розглянемо приклади деяких найцікавіших інтерактивних ігор.

Grabamminute—гра, в якій студенту надається 1 хвилина, для представлення терміну, написаного на інтерактивній картці. Учасник має надати найбільше інформації про даний предмет/термін, його значення, використання, тощо. Перемогу отримує студент, який надав найбільш повну та зв'язну інформацію про вказаний в картці предмет або термін.

Перевірка знань: словниковий запас з певної теми у поєднанні з граматикою. Ця гра є хорошим способом закріпити та повторити пройдений матеріал.

Chainstory—гра на логіку, прояв фантазії та індивідуальності. Суть гри полягає у продовженні історії попереднього студента.

Перевірка знань: словниковий запас з певної теми та загального словникового запасу в поєднанні з граматикою.

Особливості гри: покращується навички швидкого реагування, логічного мислення, підвищується увага, не меншу роль віддають фокусуванню на сюжеті історії, що допомагає розвивати пам'ять.

Висновки: заняття з англійської мови показали, що саме при залученні інтерактивних технологій навчання збільшується активність учнів, бо їх робота не є пасивною, збільшується увага, інтерес до навчання. Вони відчувають себе не просто слухачами, а частиною команди, роботи, розвивають в собі вміння вислуховувати думки інших, погоджуватись з ними або відстоювати свою, самостійно шукати аргументи, пояснювати логічність та послідовність своїх думок англійською мовою, що і сприяє швидшому засвоєнню англійської мови.

Література

1. Шевчук П. Інтерактивні методи навчання : навч. посібник / П. Шевчук, П.Фенрих. – Щecin : WSAР, 2005. – С.7–23.
2. Гін А. Безкровна атака: Технологія проведення навчального мозкового штурму: [Цікава і проста форма навчальної діяльності] /А. Гін– К., 2000. – №8. – С.7–11.
3. Крамаренко С. Г. Інтерактивні техніки навчання, як засіб розвитку творчого потенціалу учнів / С.Г. Крамаренко. –М. 2002. – № 5–6. – С.7–10.
4. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко–К., 2004. –192 с.

УДК 372.881.111.22 (043)

Слепканьова Дар'я Віталіївна

ВИКОРИСТАННЯ АУДІО-ВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти з іноземної мови головною метою навчання іноземних мов є практичне опанування учнями умінь мовлення на рівні, достатньому для здійснення іншомовного спілкування. Але при формуванні аудитивної компетентності учнів виникають труднощі, причини яких у використанні застарілих методик, відсутності технічного забезпечення та інше. Отже, актуальність нашого дослідження зумовлена труднощами оволодіння учнями аудитивною компетенцією.

Спочатку визначимо поняття компетентності в аудіюванні та його особливості.

Компетентність в аудіюванні є здатністю слухати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах прямого й опосередкованого спілкування. Складниками компетентності в аудіюванні є вміння, навички, знання, комунікативні здібності.

Аудіювання базується на природній здатності, яка удосконалюється у процесі індивідуального розвитку людини і дає їй можливість розуміти інформацію в акустичному коді, накопичувати її в пам'яті чи на письмі, відбирати та оцінювати її згідно з інтересами чи поставленими завданнями. Важливими факторами формування такої здатності є: перцептивні та мовленнєвомоторні передумови; загальні інтелектуальні передумови; знання та вміння в рідній мові; іншомовні знання та вміння та мотивація. Ці фактори складають основу для розвитку специфічних навичок і вмінь. На ній базується навчання аудіювання згідно з вимогами Державного освітнього стандарту з іноземної мови [1].

Значну роль у процесі аудіювання відіграє механізм антиципації або ймовірного прогнозування, який дає можливість за початком слова, словосполучення, речення, цілого висловлювання передбачити його закінчення. Найвідповідальнішу роль в аудіюванні відіграє механізм осмислення, який здійснює еквівалентні заміни шляхом перетворення словесної інформації в образну.

Для формування німецькомовної аудитивної компетентності учнів старшої школи використовують аудіовізуальні засоби навчання. Аудіовізуальні засоби навчання – особлива група технічних засобів навчання, які отримали найбільше поширення в навчальному процесі, що включає екранні і звукові посібники, призначені для пред'явлення зорової та слухової інформації.

Слід зазначити що питаннями теорії і практики застосування аудіовізуальних засобів навчання займалися І. І. Дрига, Л.С.Зазнобіна, І. М. Кошман, М. В. Ляховицький, Л. П. Прессман, Г. І. Рах, Л. В. Чашко)

Дидактичні особливості аудіовізуальних засобів навчання:

- висока інформаційна насиченість;
- раціоналізація підношення навчальної інформації;
- реальність відображення дійсності [2].

Аудіовізуальні засоби навчання є ефективним джерелом підвищення якості навчання завдяки яскравості, виразності та інформативною цінності зорово-слухових образів, що відтворюють ситуації спілкування і навколишню дійсність.

Наприклад, при застосуванні звукових кінофільмів, телепередач, відеозаписів – у створенні звукоглядацького образу беруть зображення, яке звучить і написане слово, музика, шуми, а часто і колір. Синтез цих виразних можливостей робить їх особливо сильним засобом навчання і виховання. При цьому на заняттях успішно реалізуються дидактичний принцип наочності, можливість індивідуалізації навчання і одночасно масового охоплення учнів, посилюється мотиваційна сторона занять [2].

Аудіовізуальні засоби освіти на сучасному етапі включають в себе:

- 1) фонограми: всі види фонограм, фонотестів, фонозапису текстів, оповідань, аудіоуроків і аудіолекцій.
- 2) відеопродукція: відеофрагменти, відеоуроки, відеофільми, відеолекції, тематичні слайди і транспаранти.
- 3) комп'ютерні навчальні посібники: електронні підручники, самовчителі, посібники, довідники, словники, прикладні навчальні, контролюючі програми, тести та навчальні ігри.
- 4) інтернет: мережеві бази даних, відеоконференції, відеотрансляції, віртуальні семінари, телеконференції на спеціальних тематичних форумах, телекомунікаційні проекти.

При використанні аудіовізуальних засобів навчання на уроках слід враховувати пізнавальні закономірності навчальної діяльності учнів, їх підготовленість до сприймання і засвоєння навчального змісту аудіовізуальними засобами. Важливо забезпечити органічне поєднання їх зі словами вчителя, іншими засобами навчання, відповідність між змістом і навчально-виховним завданням уроку, застосування різних методичних прийомів, спрямованих на розвиток пізнавальних можливостей учнів [2].

Залежно від характеру відеоматеріалу та навчальної мети, як стверджує Беррі Томалін у книзі «Video in the English class», визначається певна послідовність навчальних дій, а також специфічні відеоприйоми роботи. Найбільш типовим для сучасної методики навчання іноземних мов з використанням відео слід уважати триетапний розподіл навчальних дій [3].

Перший етап (розуміння) передбачає загальне ознайомлення з відеофрагментом та виконання вправ, спрямованих на розуміння послідовності дій та причинно-наслідкових зв'язків. Другий етап (мовна практика) передбачає паузовий перегляд відеофрагмента з метою привернення уваги учнів до відібраних мовних одиниць, уживання яких коментується викладачем та систематизується у процесі виконання комунікативних вправ. Третій етап (мовленнева практика) основним завданням є стимулювання активної комунікативної діяльності учнів на основі ситуації відеофрагмента з використанням опрацьованого мовного матеріалу.

Одне з обов'язкових умов ефективного навчання іноземних мов – висока мотивація школярів. Над підвищенням мотивації слід працювати постійно, а залучення відеофільмів (чи відеофрагментів) сприяє рішенню цієї задачі.

Отже, використання аудіовізуальних засобів навчання сприяє створенню умов для формування німецькомовної аудитивної компетентності, адже уроки з використанням відео дуже добре привертають увагу учня, дають можливості творчого прояву особистості та підтримують в учнів інтерес до вивчення мови.

Література

1. Бігич О. Б. Навчання аудіювання / О. Б. Бігич // Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах у структурнологічних схемах і таблицях : [навч. посібник] / [С. Ю. Ніколаєва, С. В. Гапонова, Е. Г. Арванітопуло та ін.]. – К. : Ленвіт, 2004. – С. 76-84
2. Зайченко І. Педагогіка / І. Зайченко // Педагогіка: [навч. посібник] / [Зайченко І. та ін.] - К. : Освіта України, 2009. – 200 с.
3. Barry Tomalin Video, TV and Radio in the English Class: An Introductory Guide / Tomalin B. - GB : Macmillan, 1986. – 110 p.

УДК: 372.881.111.22(043)

Тимофеева Вікторія Валеріївна

ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ

З точки зору різних авторів у процесі навчання діалогічного мовлення можна виділити кілька підходів. Розглянемо деякі з них. І.Л.Бім відзначає, що в методиці навчання іноземної мови існує дві основні стратегії навчання діалогічного мовлення: шлях «знизу» (від частини до цілого) і шлях «зверху». При використанні шляху «знизу» учні опановують окремі мовленнєві дії окремо на основі серії вправ. При цьому вони здобувають уміння співвідносити ці дії одну з одною: твердження-перепитування, питання-відповідь і т.д. Але, для того, щоб забезпечити самостійну мовленнєву взаємодію учнів і одержати бажаний мовленнєвий продукт, а також запланований результат – уміння здійснювати основні функції спілкування, необхідно модулювати цю взаємодію за допомогою мікродіалогів [1, с. 67].

Цьому в найбільшій мірі сприяє створення ігрових ситуацій, що забезпечують найбільш адекватні умови для породження висловлень. Саме в подібних умовах найбільш успішно формуються такі властивості діалогічного мовлення, як його вмотивованість ситуацією спілкування, експресивність, цілеспрямованість. Робота над розвитком вмінь діалогічного мовлення, як правило, відбувається в парах.

Другий шлях оволодіння діалогічним мовленням – це шлях «зверху», який досить розповсюджений у практиці навчання іноземних мов і припускає ознайомлення учнів з діалогом-зразком шляхом його прочитання за ролями або прослуховування (відповіді на питання за змістом). Як правило, такий шлях передбачає відтворення діалогу. На відміну від першого шляху, тут дії учнів значно більше засновані на процесах запам'ятовування і репродукції, при чому як вихідний об'єкт засвоєння виступає готове мовленнєве висловлювання. І хоча даний зразок мовлення розчленовується у процесі роботи над ним, і перетворюється шляхом підстановок і заміщень, але все-таки основне навантаження лягає тут на пам'ять учнів, а

їхні дії не завжди вдається в достатній мірі комунікативно мотивувати і стимулювати, якщо не зробити ставку на інтерпретацію цього діалогу, на роботу над змістом слова.

Більш того, якщо слідувати в роботі над діалогічним мовленням тільки цим шляхом, то в умовах обмеженого часу в школі це ніколи не приведе до формування досить мобільних продуктивних мовленнєвих умінь. Однак дотримуватись тільки першого шляху теж було б недостатнім. Часто учні вагаються з вибором предметного змісту для свого висловлювання, якщо не вдається відносно «чітко» визначити його заданою ситуацією.

У цьому значенні готові зразки діалогічного мовлення служать їм певною опорою для композиційного оформлення і вибору засобів вираження думки, почуттів. Саме тому необхідно поєднувати обидва зазначені шляхи і використовувати їх у тісному взаємозв'язку.

З погляду професора Г.В.Рогової навчання діалогічного мовлення включає в себе рішення наступних двох задач: 1) навчання реплікування; 2) навчання вміння розгортати одну з реплік діалогу в зв'язне висловлювання, у мікромонолог.

Г.В.Рогова виділяє певні етапи у навчанні діалогічного мовлення. Перший етап полягає в сприйнятті діалогу на слух, а потім із графічною опорою готового діалогу з метою загального розуміння його змісту, виявлення діючих осіб і їхніх позицій. Другий етап – аналітичний – припускає виявлення і «засвоєння» особливостей даного діалогу (мовних кліше, еліптичних речень, емоційно-модальних реплік, звертань). Третій етап – відтворення за ролями – драматизація, що припускає повне «присвоєння» даного діалогу. Тут закінчується робота над підготовленим діалогом. Четвертий етап – етап стимулювання діалогічного спілкування на основі подібної, але нової ситуації [2, с. 189].

Г.В.Рогова стверджує, що після сприйняття діалогу на слух і в графічній формі учні повинні виконати тест, що покаже міру розуміння діалогу. Цей тест на зіставлення, при його виконанні учні підбирають до персонажів діалогу їх репліки. Після цього відбувається «розбір» діалогу, що полягає у виявленні його специфічних особливостей: звертань, що містяться в тексті, розмовних кліше, еліптичних речень і т.д. Потім учні розігрують діалог близько до тексту (третій етап).

Бажано, щоб вони робили це по пам'яті, тому до кожного виконавця додається «суфлер», який підказує учням репліки, дивлячись у книгу, якщо для них це складно. Нарешті, учням пропонуються нові ситуації (четвертий етап); вони створюються шляхом зміни окремих її компонентів. При цьому учням потрібно дати опори, на основі яких здійснюється діалогічне спілкування.

Багато методистів, зокрема Г.В.Рогова, називає цей підхід «дедуктивним». Прихильники такого підходу посилаються на те, що в природних умовах дитина засвоює систему мови «зверху вниз»: від великих інтонаційно-синтаксичних блоків до їхніх елементів, розвиток йде шляхом вичленювання елементів з цілого, приналежність до цілого полегшує пригадування і т.п. Недолік цього підходу у тому, що він зовсім не розвиває вміння самостійно використовувати матеріал у мовленні, зосереджуючи увагу на формальній стороні мови [2, с. 236].

Шлях від цілого діалогу до засвоєння його елементів приводить до того, що настає передчасна автоматизація елементів у тому взаємозв'язку, у якому вони використані у цілому діалозі. Таким чином, це веде до його механічного завчання й обмежує можливості вільної розмови у нових умовах. Другий шлях – це шлях від діалогічної єдності до цілого діалогу (шлях знизу). Використовуючи цей шлях, зручніше навчати розгортання репліки, використанню мікромонологів. У такого роду діалогічних єдностях стимулююча репліка будується таким чином, що вона викликає розгорнуту відповідь. Для цього стимулюючій репліці потрібно додати відповідний характер. Вона повинна бути виражена серією питань або питанням типу «чому?» і «від чого?», «з якою метою?». Шлях «знизу» припускає також виконання завдань на відновлення одної з реплік.

Цей індуктивний підхід здобуває все більше прихильників завдяки тому, що з перших же кроків направляє на навчання взаємодії, що лежить в основі діалогічного мовлення; становлення мовних умінь і навичок при такому підході відбувається в процесі спілкування. Опора на аналогію відіграє велику роль на нижньому рівні розвитку умінь, при формуванні

первинних умінь, і тут еталонний діалог може зіграти свою роль, не для завчання, а як зразок для наслідування.

На більш високому рівні на перший план виступає задача навчити школярів самостійно планувати мовленнєві дії «через усвідомлення мотивів, цілей і можливих результатів дії», а також «розширювати зміст і форму мовних значень, адекватних змісту».

Отже, відповідно до індуктивного шляху навчання підготовка до ведення діалогу включає: 1) удосконалювання психічних механізмів діалогічного мовлення; 2) формування навичок використання мовного матеріалу, типового для діалогічного мовлення; 3) оволодіння вмінням взаємодії з партнерами в умовах внутрішньої та зовнішньої мовленнєвої ситуації; 4) навчання запитувати інформацію, реагувати на питання; 5) з набраних реплік скласти мінідіалоги; 6) етап встановлення логічних зв'язків між мікродіалогами, складання макродіалогу.

Література

1. Бим И.Л. Теория и практика обучения немецкому языку в средней школе / И.Л. Бим. – М.: Просвещение, 1988. - 256с.
2. Рогова Г.В. Методика обучения английскому языку на начальном этапе в средней школе / Г.В. Рогова, И.Н. Верещагина. – М., 1988. – 324 с.

УДК 378.091.313

Тосхопаран Юлія Володимирівна

ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

На сучасному етапі розвитку суспільства, вивчення іноземних мов є невід'ємною складовою у навчанні кожної людини. Англійська – міжнародна мова, тому вчені приділяють значну увагу методам її викладання. А як усім відомо, більшість людей після закінчення школи і навіть університету можуть лише читати і перекладати іноземні тексти зі словником, деякі – можуть писати, і дуже рідко – розмовляти нею. А все це відбувається чому? Тому, що всі методи викладання спрямовані на досконалий переклад та гарне читання, але ніяк не на розвиток комунікації іноземною мовою. Тому, обрана тема є актуальною, вона повністю нерозв'язана і потребує детальнішого вивчення. Адже з'ясувати і використовувати інноваційні методи важливо, бо вони допоможуть збагатити науковий досвід у цій сфері та підвищити рівень ефективного вивчення англійської. Викладачі також прагнуть вдосконалити викладання англійської в зв'язку з глобалізацією, яка вимагає використання електронних ресурсів і інноваційних технологій.

Починаючи з 50-х років ХХ ст. науковці досліджували різні аспекти інновацій. А вивченням інноваційних методів викладання англійської мови займалися і займаються наші сучасники, а саме: Заблоцька, Скуратівська, Карпова, Кравчук, Куца, Школяр, Філенко та ін. Тому дана тема потребує подальшого розгляду.

Мета: Визначити який з представлених методів є найкращим для вивчення англійської мови.

Досягнення зазначеної мети передбачає виконання таких **завдань**:

- 1) Розглянути новітні методи.
- 2) Порівняти інноваційні методи.
- 3) Дослідити ефективність певного методу на практиці у вивченні англійської мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, у методиці навчання іноземних мов виокремлюють такі загальновідомі лінгвістичні методи: граматико-перекладний; прямий; читальний; ситуативний; аудіо-лінгвістичний; когнітивний; емоційно-гуманістичний; комунікативний; мовчазний метод (The Silent Way), метод Microwave Device («Мікрохвильовий прилад»), метод ситуативного підсилення (Hall's Situational Reinforcement) та ін. Кожен із цих методів є цінним й має свої переваги та недоліки. Тому теоретики та практики, залежно від мети, якої вони хочуть досягнути у процесі навчання іноземної мови, здійснюють пошук нових форм, методів та прийомів, які б забезпечили ефективність процесу навчання й покращили якість освіти [1].

Тому з швидкими темпами розвитку наук, масовою глобалізацією та зі світовим

реформуванням в галузі освіти до загальновідомих методів додаються й інноваційні методи. Вони допомагають ефективніше вивчити іноземну мову в умовах сучасності.

До інноваційних навчальних методів можна віднести: навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (storyline method), метод симуляцій, метод каруселі, метод навчання по станціям, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «кейз-стаді» (робота над проблемними ситуаціями, студенти розглядають проблему, аналізують ситуацію, представляють свої ідеї та варіанти розв'язання проблеми в ході дискусії) [2].

Метод сценарію (storyline method)

Даний метод заснований на поєднанні запланованих навчальних змістів – наприклад: Магази́ни-Товари-Продаж – з інтересами та ідеями учнів. Отримуючи «імпульси» від вчителя (так звані ключові питання), учні роблять свій внесок в створення історії.

Цей метод обходиться без текстових підручників. Мова йде про креативне планування, підбір гіпотез, переживання, систематизацію та презентацію роботи. Спроекована історія містить також елементи з драми та рольової гри. Вчитель задає лише рамки дії та представляє окремі епізоди. Учні ставлять свої питання та знаходять самі на них відповіді.

Ознаки проектного методу:

- Орієнтованість на дію
- Робота в команді
- Самоорганізація студентів
- Ситуативна спрямованість, співвідносність з реальним життям
- Інтердисциплінарність (міжпредметні проекти)
- Цілісність – проект розглядається як ціле
- Орієнтованість на продукт, результат

Традиційно виділяють такі фази проекту:

1. Ініціювання – винайдення ідеї для проекту
2. Початок проекту
3. Проведення проекту
4. Презентація результатів проекту
5. Оцінка (рефлексія) проекту

Метод навчання по станціям

Навчальна техніка, при якій студенти виконують роботу над навчальним матеріалом, який упорядкований у вигляді станцій (студенти отримують робочі плани з обов'язковими та вибірковими завданнями). При навчанні по станціям у учнів є можливість вибору стосовно розподілу часу, послідовності виконання завдань та соціальної форми, що використовується (індивідуальна робота, парна робота, групова робота).

Таким чином студенти при використанні даного методу навчаються планувати свій час, навчаються самооцінці, аналізу власного навчального успіху, плануванню та проведенню етапів роботи. Робота по станціям дозволяє здійснювати диференціацію по здібностям, інтересам студентів, по ступеню складності завдання.

Метод симуляції

Особливо в навчанні іноземної мови студентів економічних спеціальностей вузів можна з успіхом застосовувати метод симуляцій. В кібернетиці даний термін використовується для моделювання та імітації реальності.

В навчанні мова йде про різноманітні симуляційні бізнес-ігри, які надають студентам можливість відпрацьовувати свої навички, застосовувати знання з метою вирішення тієї чи іншої задачі в так званому «безпечному середовищі», яке імітує реальні ситуації, наприклад, в бізнесі, в роботі в компанії.

Симуляції характеризуються високим ступенем зацікавленості учасників, що цілком поринають гру, втілюються в свою роль, вболівають за результат роботи, оскільки від командного духу, швидкості прийняття рішень залежить загальний результат гри.

Завдяки симуляції формується навичка стратегічного планування у студентів, розвивається

вміння працювати в команді, проводити перемовини, переконувати ділового партнера. Симуляції впорядковують знання учнів, готують їх до необхідності прийняття в майбутній діяльності швидких та вмотивованих бізнес-рішень.

Існують комп'ютерні симуляції, де учасники працюють з комп'ютерною програмою, керують уявною компанією та настільні симуляції, де учасники, компанії, підприємства «існують» у вигляді фішок, карт.

Метод рольової гри

Рольова гра є активним методом навчання, засобом розвитку комунікативних здібностей студента. Рольова гра пов'язана з інтересами студентів, є засобом емоційної зацікавленості, мотивації навчальної діяльності. Рольова гра виступає активним способом навчання практичного володіння іноземною мовою. Рольова гра допомагає подолати мовні бар'єри студентів, значно підвищує обсяг їх мовленнєвої практики. Це навчання в дії.

Існує велика кількість форм, типів рольової гри на уроках іноземної мови. Так, наприклад, можна використовувати рольову гру «На співбесіді», де студенти беруть на себе роль роботодавця та працівника.

Проаналізувавши деякі новітні методи очевидно, що підґрунтям інноваційних методів є сучасний інтерактивний метод. Але якщо зробити глибший аналіз, то ми побачимо, що на деякі інновації вплинув і комунікативний метод. Тож на основі такого аналізу можна зробити класифікацію походження інноваційних методів. В майбутньому така диференціація методів допоможе у процесі викладання. Адже знаючи походження новітніх методів можна їх гармонійно поєднувати і використовувати більш ефективніше. А створену класифікацію через певний проміжок часу можна вдосконалювати та доповнювати [2].

Комунікативний метод: метод сценарію, метод рольової гри, аудіовізуальний метод навчання; метод конкретних ситуацій (МКС), або кейс-метод; брейнстормінг («мозковий штурм»); діалог Сократа (Сократів діалог); «дерево рішень»; метод інтерв'ю (інтерв'ювання); проблемний (проблемно-пошуковий метод).

Інтерактивний метод: проектний метод, метод навчання по станціях, метод симуляції, навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод групових пазлів, метод «кейз-стаді».

Оскільки перед вищими навчальними закладами поставлено завдання готувати висококваліфікованих, грамотних спеціалістів з належним інтелектуальним потенціалом, тому до студентів ставляться високі вимоги, які полягають не лише в досконалих знаннях фахових дисциплін, але й у високому рівні володіння англійською мовою.

Дуже часто можна почути: «Ми вчимо англійську мову, але не вміємо говорити». Вважаємо, що застосування інноваційних методів допоможе вирішити цю проблему й зробить процес оволодіння англійською мовою захоплюючим і цікавим. Тож, задля розв'язання цієї проблеми потрібно звернути увагу на інноваційні методи які виникли на основі комунікативного методу та активно застосувати їх на практиці [3].

Вивчення та застосування на практиці інноваційних методологічних підходів надають можливість викладачам впроваджувати та удосконалювати нові методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу та рівень знань студентів. Впровадження інноваційних методів значно поліпшує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, створює умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами [4].

На даний час немає універсального інноваційного методу, який ефективно впливав би на вивчення всіх рівнів мови (англійської). Але шляхом поєднання деяких з них можна досягти значних успіхів у викладацькій та навчальній практиці.

З усього зазначеного очевидним є те, що науковці повинні й надалі вивчати інноваційні методи викладання англійської мови. В зв'язку з прискореним розвитком у науці вони постійно з'являються, і тому потребують дослідження. А також, чим більше викладач буде застосовувати новітні методи, тим цікавіше, легше і ефективніше буде відбуватись навчання у студентів ВНЗ.

Література

1. Заблоцька М. Використання інноваційних методів у процесі навчання англійської мови професійного спрямування / М. Заблоцька – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua
2. Скуратівська М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов / М. Скуратівська – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/skurativska-mo-suchasni-metodi-ta-tehnologiyi-vikladannya-inozemnih-mov-u-vischiy-shkoli-ukrayini/>
3. Куца С. Сучасні методи викладання іноземних мов. / С. Куца – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/757>
4. Школяр Л. Школяр Лілія Педагогічні нововведення. Використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови / Л. Школяр - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://gisap.eu/ru/node/4417>

УДК 378.016:811.111

Щетиніна Діана Олександрівна

ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Актуальність даної роботи обумовлена тим, що питання вищої якісної освіти в Україні є актуальним протягом багатьох років. Тому дуже важливим є реформування та постійне вдосконалення освітніх процесів задля досягнення більш якісних результатів. Завдяки глобалізації та започаткування євроінтеграції в Україні важлива роль відводиться вивчання англійської мови. І тому неодноразово розглядають проблему власне викладання англійської мови в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах.

На сьогоднішній день існує багато інноваційних методів та програм ефективного викладання англійської мови за допомогою сучасних приладів. Проте всі ці програми налаштовані загалом на те, щоб студенти знали лексику, граматику та інші особливості англійської мови і могли говорити, читати та писати цією мовою. І через великий акцент власне на запам'ятовуванні типових фраз та правил забувається головна мета освітнього процесу – навчити студентів правильно спілкуватися в найрізноманітніших ситуаціях, приймати нестандартні рішення тощо. Оскільки здатність критичного мислення є невід'ємною частиною сучасного життя. І розвиток цих здібностей дадуть поштовх для реалізації більш продуктивного мислення студентів, що допоможе їм не тільки в навчанні, а й у подальшому житті.

Мета: розкрити сутність технології критичного мислення, з'ясувати переваги використання технології критичного мислення в сучасних освітніх програмах, а також визначити його основні прийоми під час викладання англійської мови.

Перш ніж перейти до розгляду застосування технології критичного мислення в освітніх процесах, слід розібратися в особливостях англійської мови і з'ясувати важливість застосування цієї технології під час викладання та вивчення англійської мови. Як зазначають Тягло А. В. та Воропай Т. С., англійська мова постійно змінюється, зазнає впливу інших мов, має різні ряд різних рівнів використання і як і всі мови світу має свої діалекти. Тому важливим є не тільки вивчення академічної мови, а й повсякденної, враховуючи її різноманітність й різні рівні використання. Також важливим є те, що одно слово й те ж слово в різному контексті може мати й різне значення і саме тут важливо, щоб студенти могли проявляти здібності критичного мислення й швидко реагувати на всі ці зміни [1].

Також детально розглядає важливість вивчення технології критичного мислення український дослідник С. Терно, визначаючи критичне мислення як наукове мислення, сутність якого полягає у прийнятті обміркованих рішень щодо довіри будь-яких тверджень [2].

Таким чином, критичне мислення – це мислення вищого порядку, яке спирається на інформацію, усвідомлене сприйняття власної інтелектуальної діяльності та діяльності інших. Відповідно, формування навичок критичного мислення передбачає розвиток здатності студентів аналізувати навчальну інформацію з позиції логіки та особистісного підходу з метою

використання отриманих результатів до стандартних або нестандартних ситуацій і проблем, а також здатність ставити нові запитання, давати обґрунтування та приймати самостійні логічні рішення [3].

З вищеподаного виходить, що застосування технології критичного мислення є важливим невід'ємним процесом викладання та вивчення англійської мови, оскільки завдяки застосуванню саме цього методу студенти не тільки слухають та відповідають на запитання типовими фразами, а й вчаться правильно мислити й знаходити навіть нестандартні рішення в типових ситуаціях, або робити правильні висновки у нестандартних ситуаціях.

Далі слід з'ясувати техніку застосування зазначеної технології. Дженні Л. Стіл, Куртіс С. Мередит, Чарльз Темпл вказують, що для того, щоб відбулось повнозначне, критичне розуміння, розраховане на довгий строк, студенти мають бути активно залучені до навчального процесу. Активне залучення означає, що учні мають усвідомити своє власне мислення у свої словах. До того ж вони мають висловлювати свої знання та розуміння через активне мислення у ході письма, або через спілкування [4].

Зазначені дослідники виокремили такі етапи застосування технології розвитку критичного мислення:

1. Актуалізація (обговорення до ознайомлення з інформацією);
2. Усвідомлення змісту;
3. Рефлексія (обговорення після ознайомлення з інформацією).

Таким чином, у студентів формується особистий план мислення щодо певної теми [4].

Суттю зазначеної технології є ненав'язливість, відсутність категоричності з боку вчителя, надання студентові можливості пізнати себе та свої думки у процесі навчання. Тобто, в даній технології змінюється роль викладача та студента. Студенти постають не пасивними слухачами лекції, а активними її учасниками. Вони мислять, діляться своїми міркуваннями та прислухаються до інших, тим самим загаючи свої знання.

Отже, можна розширити зазначені етапи, що виокремили дослідники Дженні Л. Стіл, Куртіс С. Мередит, Чарльз Темпл, такими етапами:

- сприйняття інформації з різних джерел;
- аналіз різних точок зору, вибір власної точки зору;
- зіставлення з іншими точками зору;
- добір аргументів на підтримку обраної позиції;
- прийняття рішення на основі доказів.

Таким чином, технологія критичного мислення постає складним процесом, який починається з ознайомлення з інформацією і завершується прийняттям обґрунтованого логічного рішення.

Також технологія критичного мислення містить в собі різноманітні техніки та прийоми власне розвитку критичного мислення у студентів. Особливо ефективно ці прийоми можна використовувати під час викладання англійської мови, оскільки дисципліна «Іноземна мова» передбачає роботу з різноманітною інформацією, її аналіз, обговорення; на основі почутого чи прочитаного створюються власні думки, які можна представити у розмовному або письмовому вигляді. І слід не забувати, що курс англійської мови передбачає вивчення мови на основі наявності чотирьох видів мовленнєвої діяльності – аудіювання, говоріння, читання та письмо. Така різноманітність процесів роботи викладача зі студентами дозволяє використовувати та розвивати власне технологію критичного мислення й допомагає студентам не тільки показати свої знання, а й навчитися слухати інших і робити на основі всього почутого власні логічні висновки.

Отже, в технології розвитку критичного мислення можна виокремити наступні прийоми:

1. «Мозковий штурм»

Мета: розвиток творчого типу мислення.

Перший етап – створення банку ідей, можливих рішень проблеми. Приймаються й фіксуються будь-які пропозиції. Критика і коментарі не допускається.

Другий етап – колективне обговорення ідей та пропозицій. На цьому етапі – головне знайти

раціональне в кожній ідеї, спробувати поєднати їх в одне ціле.

Третій етап – вибір найбільш перспективних рішень з точки зору наявних на даний момент ресурсів. Цей етап може бути навіть відстрочений у часі і проведений під час наступної зустрічі.

2. Розбиття на «кластери»

Кластер («гноно») – виділення смислових одиниць тексту та графічне їх оформлення у визначеному порядку у вигляді грона. Тобто це графічний прийом систематизації матеріалу.

В центрі зазначається тема, а навколо неї великі смислові одиниці. Система кластерів охоплює більшу кількість інформації, ніж отримуємо при звичайній роботі. Завданням цієї роботи є не тільки систематизація матеріалу, але і встановлення причинно-наслідкових зв'язків між «гнонами».

3. Стратегія «Джигсо» (Мозаїка)

Метою даного прийому є вивчення та систематизація великого за обсягом матеріалу.

Кожен студент отримує певну частину великого тексту. Протягом часу кожен вивчає свою частину і потім по черзі кожен повинен розповісти прочитану їм інформацію іншим. Таким чином, студент повинен сприйняти зміст усього тексту за допомогою свої однокласників.

4. Синквейн

Синквейн – це вірш, який вимагає синтезу інформації і матеріалу в стислих виразах. Слово «синквейн» походить від французького, яке означає «п'ять». Таким чином, синквейн – це вірш, що складається з п'яти рядків:

- тема називається одним словом (зазвичай іменником);
- опис теми в двох словах (двома прикметниками);
- опис дії в рамках теми трьома словами (дієслова);
- фраза з чотирьох слів, що показує відношення до теми (почуття однією фразою);
- синонім з одного слова, що повторює суть теми.

Метою синквейна є розвиток умінь вчитуватись, вслухуватись, виділяти головне, визначати власну позицію до отриманої інформації. Синквейн підштовхує студентів до розмірковувань та критичного аналізу теми [4].

Розглянувши деякі прийоми, які застосовуються в рамках технології критичного мислення, можна сказати, що навчати студентів самостійно формувати, обґрунтовувати власну думку можна багатьма простими способами, але при цьому ця робота буде більш ефективна, ніж звичайне читання лекції. І звичайно, за допомогою таких прийомів можна зацікавити студентів до дисципліни «Іноземна мова» і зробити навчання не тільки корисним, а й цікавим.

Отже, з усього вищенаведеного можна зробити висновок, що технологія критичного мислення – це здатність людини чітко виокремити проблему, самостійно проаналізувати інформацію, логічно побудувати свої думки та обґрунтувати їх. А головною перевагою зазначеної технології є те, що завдяки їй студент вчиться швидко мислити і швидко знаходити рішення навіть у незвичних ситуаціях. Метою застосування технології критичного мислення є навчити студента формувати власну думку, правильно вести дискусії та самовдосконалюватися у подальшому житті. І за допомогою використання цієї технології як вивчення англійської мови, так і інших дисциплін буде легким, невимушеним та цікавим й легко запам'ятовуватиметься новий матеріал.

Література

1. Тягло А. В., Воропай Т. С. Критическое мышление: проблема мирового образования XXI века / А.В. Тягло, Т.С. Воропай. – Харьков: Постметодика. Ун-т внутр. дел, 1999. – 285 с.
2. Курнос Л. Б. Развитие критического мышления учнів на уроках англійської мови / Л. Б. Курнос // Таврійський вісник освіти. – 2015. – №2 (50). – Частина I.
3. Потьомкіна В. Є. Формування навичок критичного мислення на уроках англійської мови / В. Є. Потьомкіна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/potomkina-ve-formuvannya-navichok-kritichnogo-mislennya-na-urokah-angliyskoyi-movi/>
4. Павлюк Л. М. Формування навичок критичного мислення на уроках англійської мови: методичні рекомендації / Л. М. Павлюк. – Ківерці: відділ освіти Ківерцівської райдержадміністрації, 2014. – 48 с.

ІНТЕРНЕТ ТЕХНОЛОГІЇ В ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Наше життя змінюється, час іде вперед і сфера навчання не стоїть на місці. Останнім часом все частіше піднімаються питання про застосування нових технологій у викладанні іноземної мови у вищих навчальних закладах.

В даний час впровадження персонального комп'ютера, технології мультимедіа і глобальної інформаційної комп'ютерної мережі Інтернет впливає на систему освіти, викликаючи значні зміни в змісті і методах навчання іноземних мов. Перед сучасним учителем постає проблема пошуку нового педагогічного інструменту. У своїй педагогічній діяльності я прийшла до висновку, що в сучасних умовах, враховуючи велику і серйозну зацікавленість учнів інформаційними технологіями, можна використовувати цю можливість в якості потужного інструменту розвитку мотивації на уроках англійської мови.

Комп'ютер дозволяє якісно змінити контроль за діяльністю учнів, забезпечуючи при цьому гнучкість управління навчальним процесом. Роль викладача тут не менш важлива. Він підбирає комп'ютерні програми до уроку, дидактичний матеріал і індивідуальні завдання, допомагає учням в процесі роботи, оцінює їх знання і розвиток. Застосування комп'ютерної техніки робить і дозволяє здійснити обґрунтований вибір найкращого варіанту навчання.

Впровадження інтернет технологій в університети, це не тільки нові технічні засоби, але і нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Завдання викладача полягає в тому, щоб створити умови практичного оволодіння мовою для кожного студента, вибрати такі методи навчання, які дозволили б кожному виявити свою активність, свою творчість. Завдання викладача полягає також в тому щоб, активізувати пізнавальну діяльність студента в процесі навчання іноземним мовам.

Компетентність підходу характеризується тим, що він носить метапредметний характер, забезпечує цілісність загальнокультурного особистісного і пізнавального розвитку і саморозвитку, лежить в основі організації і регуляції будь-якої діяльності незалежно від її спеціально-предметного змісту. Особливо важливо це сьогодні, коли студент повинен бути мобільним, креативним, здатним застосовувати свої знання на практиці, вміти мислити нестандартно. Всі ці фактори сприяють тому, щоб викладач міняв звичну структуру заняття і традиційні педагогічні технології.

Розробкою даної теми займалась Брейгіна М.А. Однією з технологій, що забезпечує особистісно-орієнтоване навчання, є метод проектів, як спосіб розвитку творчості, пізнавальної діяльності, самостійності. Проекти можуть поділятися на монопроекти, колективні, та Інтернет-проекти. Хоча в реальній практиці найчастіше доводиться мати справу зі змішаними проектами, в яких є ознаки дослідницьких, творчих, практико-орієнтованих і інформаційних. Робота над проектом - це багаторівневий підхід до вивчення мови, що охоплює читання, аудіювання, говоріння і граматику. Метод проектів сприяє розвитку активного самостійного мислення учнів і орієнтує їх на спільну дослідницьку роботу. На мій погляд, проектне навчання актуально тим, що вчить співпраці, а навчання співпраці виховує такі моральні цінності, як взаємодопомога і вміння співпереживати, формує творчі здібності і активізує учнів. Загалом, в процесі проектного навчання, простежується нерозривність навчання і виховання.[1]

Актуальність дослідження полягає в тому, що в час інтернет технологій які можуть допомагати в навчанні даній темі приділено незначну кількість уваги з наукової точки зору.

Об'єкт дослідження: вивчення студентами іноземної мови за допомогою інтернет технологій.

Предмет дослідження: застосування інтернет технологій у вивченні іноземної мови.

Мета дослідження: дослідити інтернет технології як один з методів вивчення іноземної мови.

Для розкриття цієї теми необхідно використовувати такі методи:

- описовий

- огляд праць і досліджень з даної теми

У викладанні англійської мови, як і будь-якого іншої іноземної, застосування комп'ютерних технологій дозволяє вивести студентів на принципово новий рівень оволодіння нерідною мовою і краще зрозуміти її.

У практиці інформаційними технологіями навчання називають всі технології, що використовують спеціальні технічні інформаційні засоби (ЕОМ, аудіо-, відео- кіно-). Коли комп'ютери стали широко використовуватися в освіті, з'явився термін нова інформаційна технологія. Комп'ютерні (нові інформаційні) технології навчання - це процес підготовки і передачі інформації, кого навчають, засобом здійснення яких є комп'ютер. За допомогою інформаційно - комунікаційних технологій на заняттях можна вирішувати цілий ряд дидактичних завдань: формувати навички та вміння читання, використовуючи матеріали глобальної мережі; удосконалювати вміння писемного мовлення; розширювати словниковий запас; формувати у стійку мотивацію до вивчення англійської мови. Студенти можуть брати участь в тестуванні, у вікторинах, конкурсах, олімпіадах, що проводяться по мережі Інтернет, листуватися з однолітками з інших країн, брати участь в чатах, відеоконференціях і т.д. Учні можуть отримувати інформацію з проблеми, над якою працюють в даний момент в рамках проекту. Це може бути спільна робота іноземними студентами з інших країн.[2]

Залучені в практику викладання іноземних мов вчителі та викладачі можуть отримати будь-який вид інформації в інтернеті. Інтернет також забезпечує відповідь на практично будь-яке питання. Більшість викладачів вважає, що вони можуть отримати багато користі з використання інтернет-ресурсів. Інтернет використовується як спосіб отримання інформації, відновлення знань або обмін досвідом з іншими викладачами з інших країн. За допомогою інтернету доступні підвищення кваліфікації викладачів, всілякі тестування і отримання сертифікатів, що підтверджує рівень володіння мовою і майстерності викладача. Варшауер, Шецер і Мелоні запропонували п'ять головних причин використовувати інтернет для навчання іноземної (англійської) мови). Причини наступні:

- 1) справжність;
- 2) грамотність;
- 3) взаємодія;
- 4) фактор живої мови;
- 5) розширення можливостей.

Пошукові системи допомагають знайти Інтернет-версії вікторин та ігор з відомих телешоу або пропонують посилання на цікаві гри. При наявності локальної мережі, є можливість пограти всією групою, де студенти можуть допомагати один одному, більш того знайти партнерів по грі десь за кордоном. Можливо, це не варіант для кожного уроку, але завершення навчального семестру або вивчення великого розділу підручника таким способом - за допомогою гри - здається цілком прийнятним для підвищення пізнавальної активності сучасної молоді. [3]

При вивченні англійської мови можуть застосовуватися типові прикладні програмні забезпечення: текстові редактори, графічні редактори, системи управління базами даних, так і спеціальні програми, призначені для засвоєння англійської мови: мультимедійні навчальні програми, тести, електронні підручники. Використання сучасних технологій дає людині можливість орієнтуватися в сучасному суспільстві, формує здатність особистості швидко реагувати на запити часу.

З огляду на важливу роль інтернету в сучасному житті кожного індивідуума, використання інтернету в практиці викладання іноземних мов неминуче. В цілому використання інтернет-ресурсів в контексті викладання іноземних мов надає переваги як для викладачів, так і для учнів. Використання інноваційних технологій, таких як інтернет і мережеві ресурси, також є мотиватором інтелектуального розвитку учнів в освітньому аспекті.

Зокрема, викладачам доцільно розглядати використання інтернет-ресурсів з метою підвищення власної мовної та методичної компетенції, створення бази для обміну досвідом з викладачами з інших навчальних закладів і країн, отримання ширшого обсягу педагогічного,

методичного та мовного матеріалу. Інтернет дає можливість знайомства з носіями мови, обговорення поточних професійних питань, а також можливість дистанційного вступу в різні міжнародні організації з метою заочної участі в різного роду заходах.

Таким чином, застосування комп'ютерних технологій на уроках англійської мови значно підвищує інтенсивність навчального процесу. При навчанні за допомогою інтернет комп'ютерних технологій засвоюється набагато більша кількість матеріалу, чим це робилося за один і той же час в умовах традиційного навчання. Крім того, матеріал при використанні комп'ютера засвоюється міцніше. Підвищується рівень мотивації до предмета, учні отримують досвід міжнародного спілкування, що сприяє розвитку міжкультурної компетенції, вдосконалюють свої вміння у використанні Інтернет - технології як засобу автентичної комунікації, джерел інформації.

Література

1. Брейгіна М.Є. Проектна методика //Іноземні мови в школі / М. Є.Брейгіна. – 2004.– № 2. – С. 20–23.
2. Овсішер Г.М. Інтернет і освіта: перші кроки. У збірнику: Стратегії навчання англійській мові: теорія і практика /Г.М.Овсішер. – Самара, 1998. – 120 с.
3. Гальскова Н. Д. Сучасна методика навчання іноземних мов / Н. Д. Гальскова. – М. : Аркти, 2003. – 192 с.

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОГО, ТИПОЛОГІЧНОГО І ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНОГО МОВОЗНАВСТВА

УДК 821.111-92'373.7(043)

Алтуніна Катерина Ігорівна

ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ СТИЛІ НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ГАЗЕТ

Лінгвістична наука на сучасному етапі її розвитку характеризується інтенсивним зростанням міждисциплінарних зв'язків, однак, незважаючи на численні дослідження, проведені за останні роки, й досі не існує робіт, в яких стилістичне функціонування фразеологічних одиниць в мові англійської газети вивчається з точки зору системності зміни їх властивостей під впливом лінгвістичних особливостей досліджуваного стилю. Цим пояснюється **актуальність** нашої роботи.

Мова газети, як один з найважливіших засобів масової інформації, являє собою надзвичайно значний об'єкт для лінгвістичного дослідження. Сформований історично функціональний стиль мови англійської газети має на сучасному етапі власну систему стилістичних засобів, специфіка якої залежить від умов комунікації газетної мови.

Мова англійської газети розглядається в роботі як складна функціонально-стильова єдність стилістично нейтральних і емоційно експресивних засобів мови, відібраних в процесі комунікації для виконання функції інформації як основної і функції переконання, як другорядної. Безпосередньо у тексті друга з них реалізується у прагматичній установці тексту, матеріалізує усвідомлений намір відправника повідомлення надати відповідний вплив на одержувача. Поряд з функціональним газетним стилем на сторінках англійської газети співіснують і інші функціональні стилі англійської мови – публіцистичний, наукової прози, офіційно-діловий, а також з'являються твори художньої літератури [1, с. 16].

У лінгвістичній літературі зазначається, що саме для газетної мови оцінність мовних засобів виступає у якості її основної характеристики [2, с. 56].

Прагматична установка тексту детермінує відбір і подачу інформації в газетному матеріалі таким чином, щоб в кінцевому рахунку було здійснено найбільш адекватний вплив на систему цінностей реципієнта. Впливаючий характер комунікації в сфері масової інформації сприяє виробленню особливих форм вираження ставлення суб'єкта мовлення до змісту повідомлюваного, що виливається у філологічну категорію оцінності мовних засобів [3, с. 92].

У нашій роботі оцінність розуміється як виражене в семантиці мовного знака ціннісне ставлення суб'єкта оцінки до її об'єкту за типом "добре-погано". Оцінність грає виняткову роль у мовній (в тому числі газетній) комунікації. Лінгвісти, що працюють в порівняно новій галузі мовознавства – прагмалінгвістиці, приходять до висновку, що дана категорія є, ймовірно, базовою частиною авторської позиції, точки зору або, оперуючи текстовими категоріями, образу автора, а публіцистичний текст побудований на оцінці, починаючи з відбору та монтажу інформації, й аж до особливостей її вираження [4, с. 8].

Однією з найважливіших особливостей мови газетних текстів є, з одного боку, стандартизація використовуваних в газеті мовних засобів, а з іншого боку, їх експресивність, призначення якої – спеціально залучити до того чи іншого факту увагу читача.

Призначення стандартних лексичних засобів – полегшити сприйняття інформації читачем і, тим самим, досягти певного комунікативного впливу на читача; крім того, стандартні засоби використовуються для того, щоб надати тексту одноманітність і сприяти ясності повідомлення [5, с. 163].

В англійській пресі можна спостерігати розмаїття такого роду лексики. Улюбленим прийомом газетного тексту є використання образної фразеології. Так, вираз *to bite the bullet* (укр. проявляти мужність, терпіти біль, горе) прийшов в мову з медицини тих часів, коли методи

анестезії ще не були відомі і хірурги радили пораненим закусити кулю, щоб легше було перенести страшну фізичну біль [5, с. 169].

Відома в США фраза *can not fight City Hall* (укр. даремна справа) вживається американцями в тих випадках, коли хочуть підкреслити безпорадність людини в боротьбі зі стихією або з переважаючими силами. Ще одна фраза *checkered career* (укр. кар'єра людини, яка пройшла крізь вогонь, воду і мідні труби) нерідко вживається в пресі США, коли мова йде про кар'єру політичних діячів [5, с. 174].

Буржуазна англійська преса рясніє лексикою, що відбиває місцеві реалії, наприклад, махінації в ході передвиборчих кампаній: *smear tactics* (укр. тактика обмовлення своїх політичних супротивників); *patronage politics* (укр. роздача посад за фінансові послуги, надані американським кандидатам, так званими *fat cats* (укр. фінансовими ділками)); *news media campaign* (укр. висвітлення питання засобами масової комунікації під певним кутом зору) [5, с. 177].

Прагнення до експресії в мові газет нерідко призводить до всякого роду навмисним посиленням стилю. Таке явище особливо характерно, наприклад, для сучасної преси Англії.

Досить образними і експресивними є такі, наприклад, широко відомі вирази, як *hot-potato issue* (укр. делікатне питання); *wild-cat strike* (нелегальна страйк); *backroom deals* (закулісна політична гра); *to beat the air* (займатися порожньою справою); *hard-core voters* (укр. виборці, які незмінно голосують за одну й ту саму партію) [5, с. 181].

Отже, однією з найважливіших особливостей мови публіцистичних текстів, (в тому числі й мови англійських газет), є, з одного боку, стандартизація використовуваних в газеті мовних засобів, а з іншого боку, їх експресивність. Розглядаючи англійські публіцистичні тексти ми виявили ряд спільних рис, що характеризують їх з точки зору реалізації прагматичної складової: наявність фразеологічної одиниці розмовного характеру, використання гри слів, а також, використання образів, безпосередньо пов'язаних з людиною та її оточенням.

Література

1. Наер В. Л. Прагматика наукових текстів / В. Л. Наер. – М. : Наука, 1985. – С. 14-25.
2. Солганік Г. Я. Лексика газети / Г. Я. Солганік. – М. : Зовнішня шк., 1981. – 112 с.
3. Зільберт Б. А. Системно-функціональне дослідження текстів масової інформації та пропаганди : автореф. дис. ... докт. філол. наук / Б. А. Зільберт – М., 1988. – 45 с.
4. Максютова О. М. Мовна реалізація прагматичної установки в британській пресі : автореф. дис. ... канд. філол. наук / О. М. Максютова – М., 1984. – 25 с.
5. Костомаров В. Г. Із спостережень над мовою газети / В. Г. Костомаров. – М. : Думка, 1965. – С. 163-181.

УДК 373.3/.5.018:004]:81/82

Белова Катерина

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Діти вступають в світ, який змінюється у всіх сферах: науковій, технологічній, політичній, економічній, соціальній та культурній. Раніше інформацію з будь-якої теми дитина могла отримати за різними каналами: підручник, довідкова література, лекція вчителя, конспект уроку. Але, сьогодні, з огляду на сучасні реалії, вчитель повинен вносити в навчальний процес нові методи подачі інформації. Виникає питання, навіщо це потрібно. Мозок дитини, налаштований на отримання знань у формі розважальних програм по телебаченню, набагато легше сприйме запропоновану на уроці інформацію за допомогою медіа засобів [2, с. 59].

Досягнення в сфері інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) сприяють покращенню освіти. ІКТ підвищують якість викладання та навчання, обмін знаннями й інформацією. Запровадження ІКТ в школах безумовно змінює освіту. Можливо не тільки працювати з дистанційним навчанням але й застосування ІКТ для більш тісної співпраці між школами, ІКТ також відкриває шлях для нового педагогічного підходу, в якому учні мають грати

більш активну роль, ніж до того. Використовуючи ІКТ як інструмент в навчанні, учні мають мати можливість спілкуватися, створювати презентації в PowerPoint, взаємодіяти з іншими, використовуючи сучасні технології [4, с. 38].

Соціальні медіа стали реальністю нашого сучасного існування як виду. Більшість учнів відволікається від навчання, коли вони проводять безкінечні години онлайн-спілкування зі своїми друзями в Twitter або Facebook. Однак цю ситуацію можна обійти за допомогою продуманої стратегії. Ми можемо отримати вигоду з інтересу та участі учнів на цих платформах, щоб слугувати їм освітнім контентом.

Вважаємо, що в роботі слід поєднувати традиційні методи навчання та сучасні інформаційні технології, у тому числі і комп'ютерні. Адже використання комп'ютера на уроці дозволяє зробити процес навчання мобільним, строго диференційованим та індивідуальним. Проте, існують переваги уроків з використанням ІКТ над традиційними: дітям на таких уроках цікаво, вони отримують задоволення від роботи в комп'ютерному класі; сприйняття матеріалу учнями на таких уроках стає більш емоційним, а тому і більш ефективним; за допомогою комп'ютера легко проводити тестування, тому що учні не ображаються на оцінку, бо комп'ютер для них є об'єктивним; здійснюється робота зі структурованою і чіткою інформацією; інформацію можна представити у вигляді таблиць, схем, малюнків, алгоритмів тощо; є можливість для демонстрації великої кількості графічних ілюстрацій, які можна або відсканувати з книги, або завантажити з Інтернету [3, с. 36].

Цілком очевидно, що мультимедійне середовище застосовується для посилення наочності, підключення одночасно декількох каналів представлення інформації, для доступнішого пояснення навчального матеріалу. У будь-який момент учитель може за допомогою гіперпосилань перейти до деталізації інформації, за допомогою анімації «оживити» матеріал, що вивчається, тощо.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) стає все більш затребуваним у школі, значна кількість учнів вже мають базові навички володіння комп'ютером. Цифрове середовище, в якому будуть жити діти, має привести до переосмислення методів і прийомів викладання в школі [4, с. 40]:

Надзвичайно важливою у використанні ІКТ на заняттях та поза ними є роль викладача. Необхідно, щоб кожен викладач зрозумів: комп'ютер у навчальному процесі – не механічний педагог, чи заступник/аналог викладача, а засіб навчання, що підсилює і розширює можливості його навчальної діяльності. Те, що викладач бажає одержати в результаті використання машини, у неї необхідно запрограмувати. Тому викладач має бути інформаційно та інформативно компетентним.

Наразі в Україні (в більшості шкіл) ІКТ використовуються в трьох напрямках (рис. 1).

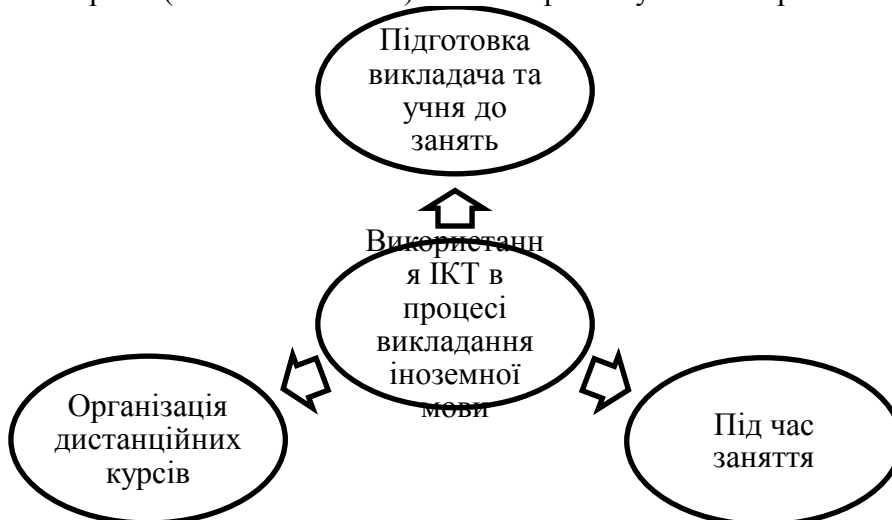

Рис. 1. Використання ІКТ в процесі викладання іноземної мови

Науковець Carmen Vega зазначає, що при навчанні мов за допомогою комп'ютера виникають нові методи та форми навчання, такі як [5, с. 17]:

1. *autodidaxie* – тобто самоосвіта, яка досягається під час використання мережі Інтернет для збирання та обробки інформації;
2. *apprentissage guide* – форма навчання, яка характеризується тим, що учень самостійно вибирає форми роботи з матеріалом, який йому було запропоновано викладачем;
3. *apprentissage dirige* – форми самоосвіти, коли як навчальний матеріал, так і методи його опрацювання добираються викладачем.

На сучасному етапі використання мультимедійного середовища й нових навчальних систем дозволяє створити принципово новий формат навчального процесу. Найбільшою перевагою таких нових форм і методів є встановлення студентом свого власного ритму навчання. Тобто, таким завдяки цим формам і методам ми максимізуємо особистісно-орієнтований підхід до навчання. Учні мають можливість:

- ✓ тренувати правопис;
- ✓ вивчати лексичний матеріал;
- ✓ удосконалювати розуміння аудіотексту;
- ✓ розвивати техніку читання;
- ✓ вивчати граматику;
- ✓ тренувати вимову [1, с. 97].

Отже, використання ІКТ у процесі викладання іноземних мов:

- ✓ значно розширює та урізноманітнює програму вивчення іноземних мов в школі;
- ✓ надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів (комп'ютерне подання мовного матеріалу на основі художньої літератури, матеріалів інформаційних сайтів; робота зі словником та ін.);
- ✓ зацікавлює учнів до вивчення іноземних мов;
- ✓ розширює мотивацію учнів до навчання, надаючи їм можливість працювати над мовою у зручному для них темпі, сприяючи, таким чином, індивідуалізації навчання та ефективному оволодінню іноземною мовою.

Літератури

1. Жук Ю. О. Планування навчальної діяльності з урахуванням використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій / Ю. О. Жук // Інформаційні технології і засоби навчання: зб. наук. праць. – К.: Атіка, 2005. – С. 96–99.
2. Пехота О. М. Освітні технології / О. М. Пехота. – К.: «А.С.К.», 2002. – 225 с.
3. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. Пометун. – К.: 2007. – 144 с.
4. Hawkins Robert J. Ten Lessons for ICT and Education in the Developing World / Hawkins Robert J. – New York: In World Bank Development Indicators, World Bank, 1998. – P. 38-43.
5. Vera C. L'Internet en classe de FLE. Pearson Educacion. Espagne, 2001. – 48 p.

УДК 811.111'342.4:82-1(043)

Бойко Дар'я

ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ ПОЕЗІЇ

Послідовність фонем слугує будівельним матеріалом смислової, емоційної, художньої складової поетичних творів англійської мови. Звуки, влітаючи в канву тканини поезії, допомагають поетам створювати унікальні образи, покликані відтворити певні емоційні стани ліричних героїв чи художнього світу поетичного твору, сконцентрувати читацьку увагу на темах, що є провідними у віршах, увиразнити мову поезії тощо.

У зв'язку з тим, що фонетичне вираження англомовної поезії, має широке функціональне навантаження, мовознавці не змогли оминати увагою дану тему. Різні аспекти питання фонетичних особливостей поезії англійської мови досліджувала ціла плеяда науковців, серед яких: Л. Гаращук та І. Голубовська, що займалися порівнянням фонетичних засобів української

та англійської мов у сфері художнього дискурсу, М. Костюк, яка зосередилася на функціях звукових повторів у поетичних творах, Т. Левіна, що досліджувала звукове навантаження англійської поезії відповідно до хронологічних рамок розвитку англійської мови, Р. Гром'як, І. Білодід, О. Колесник опрацьовували теоретичну базу фонетичного складу мови тощо.

Проте, попри ряд розробок теми фонетичних особливостей англійської поезії, поза увагою мовознавців залишилося чимало питань, що стосуються предмету даного дослідження. Таким чином, недостатня розробка в теорії і визначила актуальність представленої роботи.

Мова поезії є виразною, поети досягають цієї виразності не лише за допомогою художніх чи стилістичних засобів, а й вдаючись до фонетичних прийомів.

Серед фонетичних прийомів, пов'язаних з фонетичними проявами поетичного мовлення можна виділити наступні:

- 1) звуковий повтор, що є засобом емоційно-естетичного впливу на читача;
- 2) звуконаслідування, завдяки якому автори твору досягають необхідного емоційного стану.

Окремим виявом звукового вираження поезії є римування, яке створює відповідну поетичному твору мелодику.

Розглянемо окремо кожне із перелічених фонетичних явищ.

Мовознавець Р. Гром'як у своєму «Літературознавчому словнику-довіднику» наголошує, що звуковий повтор – це основний принцип художньої, переважно поетичної фоніки [1, с. 282]. Інший дослідник І. Білодід [2, с. 100] погоджується зі своїм колегою щодо визначення поняття звукового повтору, а також додає, що існують декілька типів даного фонетичного явища, а саме:

- 1) регулярні звукові повтори, до яких він відносить співзвучання за співвідношенням голосних і приголосних звуків;
- 2) нерегулярні фонетичні повтори, які розрізняються за акустико-артикуляційними характеристиками звуків.

Таким чином, до звукових повторів можна віднести алітерацію, асонанс, анафору та епіфору.

Алітерація – це фонетичний прийом, який полягає в повторенні однорідних приголосних звуків задля підвищення інтонаційної виразності вірша, для емоційного поглиблення його смислового зв'язку [3, с. 179].

Алітерація є достатньо поширеним в англійській поезії звуковим повтором. Приклади цього прийому наявні ще в давньоанглійських текстах, наприклад, у поемі «Beowulf» можна знайти «the folk-kings' former fame we have heard of» [4]. Як видно з прикладу, звуки [f] та [h] неодноразово повторюються, що надає твору більшої ритмічності.

Асонанс – це фонетичний прийом, що являє собою концентроване повторення голосних звуків у поетичному рядку чи строфі. [1, с. 67].

Наприклад, у поезії Едгара Алана По «Raven» зустрічаємо: And the silken sad uncertain rustling of each purple curtain / Thrilled me – filled me with fantastic terrors never felt before... [5].

У першій строфі наявний повтор звука [z:] у словах uncertain, purple, curtain, де поєднання букв e та r, u та r утворюють один і той самий звук. На початку другої строфи поет вдається до повторення звука [i], а наприкінці – [e]. Завдяки асонансу По створює внутрішню риму у кожному новому рядку свого вірша, що додає його твору мелодичності.

Анафора та епіфора є протилежними явищами фонетичної складової поезії, вони позначають не просто повторення звуків, а цілих слів. Анафора – це прийом, що відображає повторення певних слів на початку строфи, в той час як епіфора являє собою прийом повтору слів наприкінці віршового рядка. Ці фонетичні прийоми використовуються поетами з метою підсилення певної думки, що є основою для розуміння змісту поезії. Так, Вільям Шекспір у своїй роботі «King John» підкреслює, що художній світ його поезії сповнений божевілля: «Mad world! Mad kings! Mad composition!» [6].

Звуконаслідування – це імітація засобами мови різних позамовних звукових явищ [1,

с. 508]. Як правило, автори вдаються до цього фонетичного прийому з метою створення відповідного акустичного ефекту. Наприклад, Едгар Алан По у вірші «The Bells» для того аби якомога чіткіше зобразити звук дзвонів вдається до звуконаслідування: How they **tinkle, tinkle, tinkle**, / In the icy air of night!; / To the **tintinnabulation** that so musically wells / From the bells, bells, bells, bells, / Bells, bells, bells – / From the **jingling** and the **tinkling** of the bells [5].

Рима – суголосся закінчень у суміжних та близько розташованих словах [1, с. 581]. Зазвичай звукове співпадіння у віршових рядках починається з останнього наголошеного складу. Рима слугує для підсилення смислового та емоційного звучання вірша, адже римовані слова привертають до себе найбільшу увагу читача, окрім цього суголосся закінчень наприкінці строфи задає мелодику поезії. Так, Едгар Алан По у своєму творі «To my mother» римує перший віршовий рядок з третім (above – love), а другий з четвертим (another – mother), вдаючись до так званої перехресної рими: Because I feel that, in the Heavens **above**, / The angels, whispering to one **another**, / Can find, among their burning terms of **love**, / None so devotional as that of «**Mother**»... [5].

Таким чином, фонетичні особливості англomовної поезії є різноманітними. Поети використовують широкий арсенал фонетичних прийомів для того, щоб увиразнити мову поезії, підкреслити основну думку твору, передати особливі емоції, притаманні віршу. Саме завдяки суголосю звуків поезія набуває мелодійного звучання. Фонетичні особливості поетичних творів породжують яскраві образи в читацькій уяві, а також роблять стиль письма поетів впізнаваним.

Література

1. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К. : Академія, 1997. – 752 с.
2. Літературна мова : Фонетика / І. К. Білодід. – К. : Наук. думка, 1993. – 582 с.
3. Колесник О. С., Гаращук К. В., Гаращук Л. А. Теоретична фонетика англійської мови / О. С. Колесник, К. В. Гаращук, Л. А. Гаращук. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. – 232 с.
4. Beowulf [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bit.ly/2nLTuSR>.
5. По Э. А. Лирика [Електронний ресурс] / Э. А. По. – Мн. : Харвест, 1999. – Режим доступу : http://lib.ru/INOFANT/POE/poe_poems.txt.
6. Shakespeare W. King John [Електронний ресурс] / W. Shakespeare. – Режим доступу : <http://shakespeare.mit.edu/john/full.html>.

УДК 811.11'373.7

Голивець Олена

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ

Мова реклами займає особливе місце серед тих функціонально-стильових утворень, які відносяться до масової інформації, об'єднані масовою комунікацією. Рекламна діяльність передбачає, з одного боку, заняття рекламою як сферою бізнесу, спрямованого на створення рекламної продукції. З іншого боку, реклама - «готовий продукт», який представляє собою багаторівневий текст як деяке лінгвоаудіовізуальное ціле, втілене в засобах масової інформації або іншим способом [1].

Такий текст має за мету сповістити реальних і потенційних споживачів про той чи інший товар, послугу, видовище, впливати на свідомість адресата рекламного тексту, наполегливо закликати його зробити покупку.

Мета дослідження полягає у визначенні лексичних особливостей рекламних текстів англійською мовою, так як лексична одиниця є мінімальною складовою тексту, яка несе інформацію про рекламований товар або послугу. Лексика текстів головним чином нейтральна, проте представлені практично всі лексичні пласти крім екзотизму, поетизмов, архаїзмів, діалектизмів і арготизмов. Рекламний текст повинен бути складений таким чином, щоб бути

зрозумілим і цікавим практично будь-кому [2].

Нейтральна лексика є основним масивом словникового запасу, що найбільш активно використовується. Відповідно, чим вище відсоток нейтральної лексики в рекламному тексті, тим більш доступною читачеві представляється реклама. Далі слідує наукова лексика. Така лексика викликає такі почуття як довіру у зв'язку з тим, що наукою займаються висококваліфіковані фахівці, так і недовіру, тому що наукові терміни в більшості своїй малознайомі або незнайомі людям, що не пов'язані з науковою сферою. Безперечно, рекламодавець буде у вигіршній позиції, якщо наукова лексика зацікавила потенційного покупця [3].

Укладачі рекламних текстів в якості інструменту залучення уваги використовують неологізми. Метою є привернути увагу, підкреслити, що такого товару раніше не було. Книжкова лексика також зустрічається в рекламних текстах. Відсоток книжкової лексики є не значним, проте, це досить, щоб не перетворювати текст в літературний твір. Книжкова лексика висловлює загальнонаукові поняття, що, враховуючи наявність наукових термінів в тексті, дозволяє уникнути перевантаження [4].

Необхідно відзначити наявність варваризмів в рекламних текстах. Варваризми є запозиченими слова, що «оживляють» текст. Поряд з науковою лексикою вони використовуються для привернення уваги, підкреслення зв'язку з іншою культурою, широке поширення рекламованого товару.

У рекламних текстах також присутня публіцистична лексика. Їй властиві особлива актуальність, загостреність проблематики, емоційність, спрямованість до максимального впливу на читачів. Зазвичай до використання публіцистичної лексики вдаються з двох причин: підкреслити актуальну проблему або створити враження глобальності проблеми.

Розмовно-побутова лексика дозволяє людині стати більш сприйнятливою до переконання. Вона руйнує бар'єр між виробником товару та потенційним клієнтом. В особливих випадках вона шокує - що є гарантом запам'ятовування реклами. Офіційно-ділова лексика представлена поряд з науковою лексикою. Вона надає тексту серйозність, а на думку деяких читачів, і велику достовірність викладеним фактам [5].

Підводячи підсумки, важливо відзначити, що лексика і стиль рекламних повідомлень є комбінацією практично всіх відомих мовних стилів: літературного, наукового, публіцистичного, розмовного, офіційно-ділового. Така комбінаторика пояснюється соціолінгвістичною спрямованістю рекламної діяльності, орієнтованої на соціально-разнорядну аудиторію, з одного боку, і цілі і завдання реклами, що визначають підбір лінгвістичних засобів для її вираження - з іншого. Основною при складанні рекламного тексту є нейтральна лексика, так як рекламні тексти у засобах масової інформації, орієнтовані на широкого споживача.

Література

1. Ластовецкая М.А. Вариативность англоязычного рекламного текста как фактор его прагматического воздействия / М.А. Ластовецкая. – МГУ: автореф., 2005.
2. Антрушина Г.Б. English Lexicology / Г.Б. Антрушина, О.В. Афанасьева, Н.Н. Морозова. – М.: Дрофа, 2000.
3. Назайкин А. Н. Рекламная деятельность газет и журналов / А.Н. Назайкин. – М.: РИП-Холдинг, 2002.
4. Бернадская Ю.С. Текст в рекламе: Учебное пособие для студентов вузов / Ю.С. Бернадская. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008
5. Мартинович Е.А. Рекламный текст в аспекте проблемы функционального стиля / Мартинович Е.А. – Ч.: Вестник гос.унив., 2012.

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПОВЕДІНКИ ДОНАЛЬДА ТРАМПА

Мовна поведінка кандидата в президенти від Республіканської партії чи не найяскравіше репрезентує його світогляд, принципи та систему цінностей. Особливості мовлення Трампа від самого початку його кампанії викликали спантеличення в аналітиків, політологів та медійників.

Актуальність дослідження полягає у тому, що мовна поведінка Дональда Трамп є важливою частиною його перемоги, і є новим явищем в американській політичній комунікації.

Мета дослідження з'ясувати, в чому ж специфіка мовного дискурсу Дональда Трампа.

Дослідники феномену Трампа одностайні в своїй оцінці домінуючої ролі емоційної складової в його риторичі. Когнітивісти переконливо доводять, що переважна більшість людей доходять тих чи інших висновків та приймають рішення на основі емоцій, а не в результаті логічних операцій. Навіть ті рішення, які нам здаються результатом раціональної аргументації, є часто наслідком емоційної складової роботи нашого мозку. За посередництва метафор, асоціацій, прототипів, культурних нарративів, тобто т. зв. когнітивних структур, мозок нерідко без нашої свідомої участі приймає рішення, робить вибір, інтерпретує явища, дає оцінку подіям тощо. Апеляція до ірраціональної складової мозку виборця можлива завдяки численним “когнітивним викривленням”, які на сьогодні детально описані в нейролінгвістиці та когнітивістиці [1].

То в який спосіб Дональд Трамп маніпулює почуттями та емоціями електорату і яке вираження ці маніпуляції дістають в його мовній поведінці? Можна виділити кілька дискурсивних стратегій, якими послуговується Трамп, а саме:

1. жорстка категоризація та демонізація цілих сегментів населення країни, проти яких негативно налаштований або може бути потенційно налаштований значний відсоток його цільового електорату (мусульмани, іммігранти з Мексики та з Центральної Америки, жінки, неповносправні тощо);

2. нагнітання страхів, побоювань та занепокоєності щодо внутрішньо-економічної та зовнішньополітичної ситуації США. Кандидат експлуатує реальну стурбованість середнього та робітничого класу країни, що є прямим наслідком фінансово-економічної кризи 2008-2009 рр., а також непевної ситуації в світі в цілому (пов'язаної з потоками сирійських мігрантів до Європи, активністю ісламських терористів, переформатуванням політичних союзів у Європі та світі загалом тощо) та своєю риторикою виводить її на рівень паніки [2];

3. генерування дискурсу, в якому Америка та американці представлені в ролі жертви. Це особливо вдала стратегія, оскільки вона апелює до багатьох його співвітчизників, які в такий спосіб пояснюють зниження власних доходів, послаблення ролі США у вирішенні питань міжнародного значення, невігідні (на їхню думку) умови участі США у міжнародних торговельних договорах, особливо ТТП (“Договір про Транс-Тихоокеанське Партнерство”, який підписали дванадцять країн, що мають вихід до Тихого океану), поява на світовій арені нових “гравців” (для прикладу, Китай) та ін.

4. пропонування “готових” рішень до вкрай складних економічних, політичних та соціальних проблем. Для багатьох є спокусою вважати, що питання, над якими ламають собі голову традиційні політики впродовж тривалого часу, можуть мати легке і швидке розв'язання. Вони часто не здають собі справи, що певні проблеми характеризуються об'єктивно високим рівнем складності і що їхнє вирішення залежить від багатьох (часто різновекторних) чинників. Трамп експлуатує цю когнітивну особливість виборців, обіцяючи, наприклад, збудувати стіну на кордоні США з Мексикою та депортувати 11 млн. іспаномовних іммігрантів, які не мають легального статусу, і таким чином вирішити проблему нелегальної імміграції. Аналогічно нереалістичні (вже не говорячи негуманні) рішення він пропонує в питаннях боротьби з тероризмом, оподаткування, участі в НАТО та в низці торговельних договорів [3].

Очевидно, що можна виділити ще інші дискурсивні стратегії президентської кампанії Трампа, але ми зупинимося на перелічених і спробуємо проаналізувати їхню мовну репрезентацію.

1. Перше, що привертає увагу будь-кого, хто слухає його промови, виступи, прес-конференції, дебати на телебаченні тощо, це конверсація або й навіть верникуляризація та вульгаризація політичної мовленнєвої поведінки. Під цим маємо на увазі апроксимацію політичного дискурсу до розмовного реєстру, а в випадку з аналізованим кандидатом — використання відверто просторічних (англ. vernacular, “просторічний”) елементів та вульгаризмів (We cannot afford to be so nice, folks! (пер. “Народ, ми не можемо собі дозволити бути такими добренькими”); We need to find out what the hell is going on (пер. “Треба вияснити, що в дідька відбувається”). Таку тактику мовної саморепрезентації кандидата, який є мільярдером, причому не сам “себе зробив”, а народився в сім’ї магната, провадить відповідний для еліти стиль життя і, по суті, не має жодних точок дотику зі своїм цільовим електоратом, можна розглядати як компенсаторну, як таку, що наближає кандидата до пересічного американця. Недарма ідентичність найповніше відображається в мовленні. Окрім того, можна стверджувати, що демократичність” мовних форм також зумовлена бажанням дистанціюватися від традиційних, “мейнстрімових” республіканців, так званого республіканського “істеблішменту”, котрий, як і решта американського політикуму, дотримується узвичаєних норм політичного мовлення [2].

2. Характерним маркером мовленнєвої поведінки Трампа є також спрощений синтаксис, що теж, по суті, пов’язане з описаним вище наближенням політичного мовлення до буденної розмови. Кандидат зазвичай не використовує складних речень і навіть у заздалегідь підготовлених виступах воліє послуговуватися простими реченнями і неускладненими конструкціями. Висловлювання на кшталт We’re big fat dummies. This will be over (пер. “Ми повні йолопи. Але цьому прийде кінець”) становлять більше 85 відсотків у мовленні Трампа. Йому також властиві фрагментовані синтаксичні структури, тобто коли одне синтаксичне ціле подробити на одно-двослівні неповні речення, що власне притаманне розмовному реєстру: I’m going to build a wall. A big, beautiful wall. Huge. And I’m going to make Mexico pay for it (пер. “Я побудую стіну. Велику, шикарну стіну. Гігантську. І я примушу Мексику за неї заплатити”) [1].

3. Впадають у вічі також постійні повтори сказаного. Такі повтори є різнотипними і серед них можна виділити наступні: (1) дослівне повторення синтаксичної(-их) конструкції (-й): We have become so politically correct that we don’t know what the hell we’re doing. We don’t know what we’re doing (пер. “Ми зробилися такими політично коректними, що вже й не знаємо, що до біди ясної твориться. Не знаємо, що твориться”); (2) повтори ідентичної(-их) лексичної(-их) одиниці(-ь): Mexico does not like us. Mexico is not our friend. Mexico is the new China (пер. “Мексика нас не любить. Мексика нам не друг. Мексика — це новий Китай”); (3) тип повтору, при якому висловлювання є семантично аналогічними, але лексично різними, тобто попереднє речення відтворюється в семантично синонімічній формі: We are being eaten alive on the job market. Our jobs are being taken away from us (пер. “Нас живцем поїдають на ринку робочої сили. У нас відбирають робочі місця”). При цьому створюється враження, що кандидат говорить багато, але насправді ніякої нової інформації нові речення не несуть.

4. Цілковито новою для американської політичної комунікації є особливість кандидата в президенти від Республіканської партії давати прізвиська своїм опонентам і, як зазначалось в попередньому пункті, їх повторювати при кожній нагоді. Прикладом слугують Crooked Hillary (пер. “Шахрайка Гіларі”), Lying Ted (“Брехун Тед”), Little Marco (“Малюк Марко”), Corrupt Kaine (“Корумпований Кейн”), Low-energy Bush (“Низькоенергетичний Буш”). Щодо останнього прізвиська йдеться про одного з колишніх опонентів-республіканців Трампа Джеба Буша, який, на думку Трампа, має надто низький рівень (життєвої) енергії, аби бути президентом. На перший погляд така тактика звертатися до людей, послуговуючись образливими прізвиськами, може видатися примітивнуватою та інфантильною, оскільки зазвичай властива дітям на ігровому майданчику. Проте з погляду когнітивістики вона має потужний ефект. Якщо, для прикладу, повторювати вкрай негативне означення crooked в поєднанні з іменем Клінтон, через деякий час в мозку утворюються зв’язки (лінки), які уможливають автоматичну асоціацію між іменем конкурента та шахрайством [3].

Резюмуючи сказане, відзначимо, що мовна поведінка кандидата в президенти Дональда

Трампа є певною мірою новим явищем в американській політичній комунікації, оскільки їй властиві атрибути, які не спостерігалися в політичному мовленні раніше або, якщо й мали місце, то проявлялися значно меншою мірою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Риторика Дональда Трампа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.1tv.ru/news/2017-08-12/330588-ritorika_donalda_trampa
2. Особенности Политической Риторики Дональда Трампа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/lingvostilisticheskie>
3. Мовна поведінка Дональда Трампа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ny-consulting.com/ru/2017/>

УДК811.161.2'42:659.127:32

Коновалова А.

МАНІПУЛЯТИВНІ ПРИЙОМИ В РЕКЛАМНОМУ ТА ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСАХ: ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ

Комерційній та політичній рекламі присвячено велику кількість наукових праць, проте проблема системного виокремлення актуалізаторів семантичного маніпулювання відзначається недостатньою, зумовлюючи актуальність таких досліджень [1, с. 4]

Реклама – це система методів психологічного впливу на масову аудиторію з метою керування її поведінкою, що пов'язано зі зміною чи закріпленням певних переконань. Рекламі «завдяки своїй різноманітності, повторюваності, лаконізму та емоційності притаманні величезні можливості впливу на масову свідомість», де маніпулятивність реалізується у створенні в адресата ілюзії незалежності, самостійності у прийнятті рішень або дій, виникнення яких, проте, заздалегідь спрогнозовано маніпулятором, який “так кодує своє повідомлення, щоб реципієнт декодував його не будь-яким способом (саме в цьому й міститься обмеження свободи адресата), а так, як це потрібно маніпулятору» [1, с. 6].

На думку ж В. П. Белянїна, «спеціально створені тексти провокують дезорієнтацію (плутанину) мислення за допомогою подвійного смислу, натяків, асоціацій, порівнянь, які викликають стан нерозуміння, здогадок тощо”. Отже, «мистецтво» маніпулювання переважно «полягає в організації повідомлення, в умінні правильно сформулювати прозорий смисл і завуалювати в ньому прихований, який і змушує людину голосувати за того чи іншого кандидата, купити той чи той товар». Маніпулятивність може створюватися великою кількістю засобів, які називають техніками, прийомами, методами, стратегіями та ін. [1 с. 6].

Переважає більшість цих прийомів і застосовується в комерційній та політичній рекламі, де найпопулярнішими моделями маніпулювання є «наклеювання ярликів», «сяюче узагальнення», або «блискуча невизначеність» (опис конкретної особистості або ідеї лише з позитивними емоціями, приховуючи негативні сторони), «перенесення», або «трансфер» (спонування до появи позитивних / негативних асоціацій), «загальний вагон», «розмивання понять», «заміна імені», «семантичне маніпулювання», або «лінгвістична косметика» тощо. Ми ж дотримуємося думки, що майже всі ці прийоми є різновидом власне семантичного маніпулювання, бо суть зазначеної маніпуляції полягає в тому, щоб сконструювати певний семантичний простір, ретельно дібрати лексеми з позитивними чи негативними асоціаціями залежно від комунікативної стратегії, створити потрібний експліцитний / імпліцитний смисл повідомлення: «Семантичне маніпулювання викривлює суть факту, події, зовнішньо зберігаючи об'єктивну формулу» [2, с 138].

Популярність такої маніпуляції пояснюється тим, що «люди зазвичай не замислюються про варіативність мовних висловлювань, вважаючи повідомлення про будь-яку подію адекватним віддзеркаленням реальної ситуації». Саме тому, доречніше деякі з вищезазначених прийомів уналежнити до власне актуалізаторів семантичного маніпулювання, а саме:

імплікатури, багатозначність, застосування омонімів, лексем з позитивною семантикою, іншомовних слів, термінів, бо саме ці явища дають змогу маніпулювати значеннями, створювати варіативну інтерпретацію дійсності [2, с. 138].

Відзначимо, що з метою найефективнішого впливу в маніпулятивних дискурсах застосовують одночасно декілька актуалізаторів, які і створюють приховану смислову запрограмованість. Імпліцитна інформація часто використовується в рекламній та ПР-комунікації для присвоєння об'єкту оцінних значень та підвищення цієї оцінки. Причому імпліцитна інформація, як правило, не усвідомлюється адресатом, «вона діє поза аналітичними процедурами оброблення інформації, тому адресат не схильний її оцінювати, ставитися до неї критично, і, таким чином, імпліцитній інформації притаманний великий маніпулятивний потенціал. Наприклад, слоган партії «Віче» «Думай! Будь особливим! Голосуй за Віче!» окрім експліцитного змісту про те, що потрібно голосувати саме за цю партію, містить імпліцитну інформацію – той, хто думає, голосує за Віче, інші ж не думають. Таке повідомлення принижує того реципієнта, у якого інша думка, й підвищує оцінку прибічника цієї партії. У цьому зверненні також наявна лексема особливий, яка є багатозначною, що уналежнює її до маніпулятивних актуалізаторів [3, с. 214].

Популярність застосування полісемії полягає в тому, що людина переважно не помічає багатозначності мовних конструкцій, а також схильна розуміти повідомлення у більш вигідному для себе. Полісемантичність порушує однозначність вираження думки й призводить до «змішування» значень слів: «Саме багатозначність як найважливіша імманентна властивість мовної системи надає можливість оперування остаточною кількістю мовних одиниць у нескінченній множинності контекстів, а також детермінує явище семантичної дифузності» [4, с. 6–7].

Наступними актуалізаторами семантичного маніпулювання є лексеми з позитивною семантикою, які викликають у реципієнтів відповідні емоції, що є сприятливими умовами для навіювання (інколи цей прийом називають «магія слів»). Залежно від стратегії добирають слова з позитивним або негативним навантаженням, що створює відповідний асоціативний ланцюг при сприйнятті повідомлення. Переважно така інформація спотворюється за допомогою перебільшення або применшення вагомості певного явища, об'єкта, суб'єкта тощо. Дослідниця О. І. Шейгал у цьому аспекті зазначає, що «міцний афективний складник подібних найменувань блокує раціонально-критичне сприйняття дійсності й робить перепони її адекватному розумінню» [4, с. 14].

Наприклад, у політичному слогані “Єдиний спосіб змінити ситуацію – обрати Віктора Януковича та Партію регіонів. Покращення Вашого життя вже сьогодні” фіксуємо позитивно забарвлені лексеми покращення, єдиний, які викликають відповідне ставлення адресатів. Вагомим актуалізатором семантичного маніпулювання є іншомовні слова й терміни, за допомогою яких можна непомітно викривити смисл повідомлення, надати йому псевдонауковості, “викликати враження вагомості проблеми, наведених доводів, високого рівня професіоналізму та компетентності» [5, с. 17].

Інколи надлишок іншомовних слів та термінів призводить до десемантизації повідомлення. Наприклад: «Ligene. Моє відкриття. Нова серія косметичних засобів Ligene – антицелюлітна програма має комплексну дію, ефективно редукуючи целюліт. Вона блокує синтез жирів і призводить до їх спалювання, вигладжує і підтягує тіло. Натуральні ефірні масла із мандариново-грейпфрутовим ароматом зменшують стрес і помножують задоволення від її використання. Косметичні засоби Ligene створюються на базі авторських комплексів активних складників». Цей рекламний текст окрім позитивно забарвлених лексем нова, ефективно, натуральні, задоволення, активний, містить варваризм Ligene, термінологічні лексеми синтез, редукуючи, що асоціюються з якісною продукцією і застосуванням новітніх технологій, а також створюють ефект науковості [6, с. 79].

Отже, організація маніпулятивного дискурсу вимагає майстерного конструювання семантичного простору таким чином, щоб реципієнт сприймав смисл повідомлення як єдино можливий варіант інтерпретації дійсності, тобто декодував його відповідно до інтересів

маніпулятора. Аналіз рекламних та політичних дискурсів показав, що їх маніпулятивність створюється за допомогою таких актуалізаторів семантичного маніпулювання, як імплікатури, багатозначність, застосування омонімів, лексем з позитивною семантикою, іншомовних слів, термінів. Функціонування ж в одному дискурсі одночасно декількох актуалізаторів вагомо підвищує сугестивний потенціал впливових контекстів. Результати розвідки дадуть змогу поглибити уявлення про механізм створення і функціонування маніпуляцій, що допоможе реципієнтові ефективно нейтралізувати їх [6, с. 80].

Література

1. Ковалевська Т. Ю. Метамоделна кваліфікація мови в нейролінгвістичному програмуванні /Т.Ю Ковалевська. – Одеса: Астропринт, 2003. – С. 3–7.
2. Панкратов В. Н. Манипуляции в общении и их нейтрализация/В.Н.Панкратов. – М.: Изд-во Института Психотерапии, 2001. – 208 с.
3. Пирогова Ю. К. Имплицитная информация как средство коммуникативного воздействия и манипулирования (на материале рекламных и PR-сообщений)/ Ю.К.Пирогова – М., 2001. – С. 209 – 227.
4. Рюмшина Л. И. Манипулятивные приёмы в рекламе / Л.И.Рюмшина. – М.: ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ», 2004. – 240 с.
5. Шейгал Е. Семіотика політичного дискурсу / Е.Шейгал. – М.: Гнозис, 2004. – 326 с

УДК [811.111+811.112.2]’373.7

Криволап Сергій

ОСОБЕННОСТИ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОЙ ВЕРБАЛИЗАЦИИ КОНЦЕПТА ЛЮБОВЬ В АНГЛИЙСКОМ И НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКАХ: ЛИНГВОКОГНИТИВНЫЙ АСПЕКТ

Фразеология, как объект изучения, представляет исключительную важность для науки перевода, так как в «шкале непереводаемости» фразеологизмы, или фразеологические единицы (ФЕ), занимают едва ли не первое место: «непереводаемость» фразеологии отмечается всеми специалистами в числе характерных признаков устойчивых единиц; на неё неизменно ссылаются сторонники «теории непереводаемости»; с переводом ФЕ испытывает сложности как теоретик перевода, так и переводчик-практик. Родоначальником теории фразеологии является швейцарский лингвист французского происхождения Шарль Балли. Именно он впервые систематизировал сочетания слов в своих книгах «Очерк стилистики» и «Французская стилистика», куда включил главу о фразеологии. Слово «фразеология» (от греч. Phrasis «выражение, оборот») имеет несколько значений. В качестве лингвистического термина оно употребляется для определения особой отрасли языкознания, которая изучает устойчивые словосочетания с осложненной семантикой [1, с.68-73].

Фразеологические единицы заполняют пропуски в лексической системе языка, которая не может полностью обеспечить наименование познанных человеком новых сторон действительности, и во многих случаях выступают единственными наименованиями предметов, качеств, процессов, состояний, ситуаций. Образование фразеологизмов ослабляет противоречие между потребностями мышления и ограниченными лексическими ресурсами языка. В тех же случаях, когда у фразеологизмов есть лексический синоним, они обычно отличаются в стилистическом отношении. Фразеология включает в себя три раздела: идиоматику (полностью или частично переосмысленные обороты как мотивированные, так и немотивированные); идиофразематику (обороты, первые фразеоматические варианты, которые имеют буквальные, но осложненные значения, а во вторых вариантах — полностью переосмыслены); фразеоматику (обороты неидиоматичного характера, но с осложненным значением). Английская фразеология очень богата и у нее многовековая история. Вообще фразеология считается сокровищницей языка, поскольку именно в фразеологизмах находит свое отражение история народа, его культура и быт. Фразеологизмы чаще всего носят национальный характер. Вместе с

национальными фразеологизмами в английской фразеологии существует много международных фразеологизмов. Английский фразеологический фонд — это сложный конгломерат коренных и заимствованных фразеологизмов с преобладанием первых. В некоторых фразеологизмах сохраняются архаические элементы — представители предшествующих эпох [2, с.5].

За последние несколько десятилетий из частного лингвистического вопроса фразеология выросла в крупный раздел языкознания; о ней и по многим ее проблемам написано множество работ. В связи с этим, в рамках современной лингвистики и переводоведения существует широкий диапазон определений понятия «фразеологизма» различных авторов, имеющих зачастую различные точки зрения.

«Фразеологизм» — (фразеологическая единица, идиома), выполняющее функцию отдельного слова устойчивое словосочетание, значение которого не выводимо из значений составляющих его компонентов» [3.].

«Фразеологизм» — устойчивый оборот речи, не переводимый дословно на другой язык; идиома [4].

«Фразеологизм — устойчивые сочетания слов с осложнённой семантикой, не образующихся по порождающим структурно-семантическим моделям переменных сочетаний» [5, с.5].

Необходимо отметить, что в английской и американской лингвистике более употребимым является не термин «фразеологическая единица» (phraseological unit), а так называемое «set-expression», что означает в сущности одно и то же, наравне с последним также используется понятие «идиомы» (idiom). Наиболее распространенной классификацией английских фразеологических единиц является тематическая классификация. В ее рамках разными учеными выделяются группы фразеологизмов по семному составу значений. Классификация имеет основные типы, сформированные по наличию основной архисемы (например, испытывать эмоции), которые далее делятся на более частные группы (такие как, волнение, страх, безразличие и т.д.). Применяется также и классификация по соотношенности фразеологизмов с определенными частями речи (так называемая смысловая классификация). В основу разделения принадлежность основного слова выражения к какой-либо части речи. А.В. Кунин и И.В. Арнольд выделяют следующие разделы:

- глагольные устойчивые сочетания;
- устойчивые сочетания с прилагательными;
- устойчивые сочетания с существительными;
- устойчивые выражения с предлогами [5, с.212-217]

Семантическая классификация В. В. Виноградова была переработана в соответствии с английским языком А. В. Куниным. Он последовательно разрабатывал структурный аспект английских фразеологических единиц. Также А. В. Кунин разработал, помимо вышеуказанной классификации фразеологических единиц по соотношенности с частями речи, и классификацию английских фразеологизмов с точки зрения их происхождения. Он выделил следующие категории: собственно английские (которые он подразделяет по времени возникновения на древнеанглийские, среднеанглийские, новоанглийские) и заимствованные (в том числе библеизмы, грецизмы) [5, с.212].

Образный компонент концепта «любовь» в современном английском языке объективируется рядом когнитивных метафор, которые имеют характер в синхронический и диахронический аспектах. Эти метафоры делятся на три основные группы: онтологические (метафоры, связанные с вместилищами и субстанциями), структурные (метафоры, связанные с человеческой деятельностью, с физиологическими состояниями человека, с природными явлениями, с живыми существами) и пространственные (метафоры, которые концептуализируют любовь как движение по вертикали, движение по горизонтали, движение в сторону и метафора начала движения). Группа онтологических метафор включает в себя метафоры любви как вместилища, субстанции, предмета и единства группа структурных метафор состоит из четырех подгрупп. Вербальное выражение чувства любви связано с социо-культурными нормами общества. Речь влюбленных обуславливается социальными, культурными, историческими,

гендерними, психологічними факторами, дозволяє виділити його в окремий дискурс — дискурс любові, який має особливості як вербального, так і невербального характеру.

Концепт «любовь» є цікавим об'єктом саме лінгвістичного дослідження ще й тому, що культура любові в європейській лінгво-культурній зоні є переважно культурою вербальною, тісно пов'язаною з усною (літературною і повсякденною) мовою. У мові про любов діє закон мовного посилення емоції: констатація емоції посилює саму емоцію, а іноді навіть створює її. Оскільки любов є вторинною по відношенню до інстинктивних емоцій, культурно обумовлені почуття, саме мовна репрезентація любові, культурно детерміновані засоби її вербального вираження є основними ексplikативними представленнями, які сформувалися в даній культурі в цьому почутті. [6.]

У межах діяльності по класифікації російських фразеологізмів, відомий радянський лінгвіст В. В. Виноградов виділив три базових типи фразеологічних одиниць, які отримали назви «фразеологізм сращивания», «фразеологізм единства» і «фразеологізм сочетания» [7, с.342-344].

Литература

1. Ахманова О.С. Основы фразеологии. – М.: Москва, 1985. – С.276
2. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка: Учебник для факультетов иностранного языка. – М.: Дубна: Феникс+, 1986. – С.336.
3. Прохоров А. М. Большой Энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1997. – С.811
4. Кузнецов С. А. Большой толковый словарь русского языка. – М.: Норинт, 1998. – С.1433
5. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка, издание третье – М.: Дубна: Феникс+, 1996. – С.445
6. Луков Вал. А. Концепт любви в мировой культуре // Информационный гуманитарный портал «Знание. Понимание. Умение» / 2008 – Культурология [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zpu—journal.ru/ezpu/2008/4/Lukovs_love/
7. Виноградов В. В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины. – М., 1946. – С.344.

УДК 811.111'38 (043)

Кудлай Вікторія

СВОЄРІДНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МЕТАФОР У ТВОРАХ ДЖ. ГОЛСУОРСІ

Використання різноманітних лексичних і стилістичних одиниць, фонетичних і граматичних законів мови надають тексту певну своєрідність. Упродовж останніх двох десятиліть у світовій лінгвістиці з'явилася численна кількість наукових студій, які демонструють неабиякий інтерес учених щодо метафоричного феномену.

У лінгвістичному словнику за редакцією В.Н. Ярцевої [1] це – троп або механізм мови, який полягає у вживанні слова, що позначає деякий клас предметів, явищ і т.п., для опису та найменування об'єкту, що входить в інший клас, або найменування іншого класу об'єктів, аналогічного даному в якомусь відношенні. У метафорі пряме й переносне значення, різні асоціації об'єднуються внутрішньо, і це зумовлює її образну новизну і цілісність. Реальні ознаки переплітаються з переносними, змішуються ознаки образу і значення, доповнюючи і збагачуючи одна одну. Втрачається ізольованість, відокремленість одного й іншого поняття – з'являється єдиний образ [2].

Дуже яскраво представлене різноманіття метафор у творах Джона Голсуорсі. Центральна тема творчості автора – тема власності. До зображення світу власників, до розкриття психології людини-власника, погляди і уявлення якого обмежені рамками його класу, а вчинки і дії скуті

загальноприйнятими в його середовищі нормами поведінки, Голсуорсі звертається на всьому протязі свого творчого шляху [3].

Так, для розкриття цієї теми, для створення портретів персонажів, яскравих характеристик героїв найчастіше використовує такі художні засоби як – епітети, порівняння, повтори, синекдоху і метафори. Але найбільше уваги автор приділяє такому типу виразних засобів як метафора.

Розглянемо деякі види метафор, які ми виділили, та приклади вживання у творах Джона Голсуорсі.

Значна частка виразних засобів належить метафорі часу. Як стверджують дослідники «велика частина нашого розуміння часу являє собою метафоричний варіант нашого розуміння руху в просторі»; час заснован на явищі мінливості, причинності, безповоротності. Наприклад: “Even grief sobbed itself out in time; only Time was good for sorrow—Time who saw the passing of each mood, each emotion in turn; Time the layer-to-rest...”; “...what a lot of water had run under bridges since the death of Aunt Ann...”; “There are moments of disillusionment in the lives of men from which the sensitive recorder shrinks”.

Найбільш часто вживаються антропоморфні метафори, засновані на порівнянні неживих предметів або тварин, рослин з людиною. Наприклад: “London had already begun to disgorge its workers as he neared Putney Bridge...”; “London, which they had conquered and became merged in”.

Наступний вид метафор це аніمالістична метафора, заснована на порівнянні з тваринами: “The brutes!” What brutes he did not know, but the expression exactly summed up their joint feeling, and restored a measure of equanimity”; “Like cattle when a dog comes into the field, they stood head to head and shoulder to shoulder, prepared to run upon and trample the invader to death”.

Цікава представлена флористична та колірна метафора, яка дає значну виразність в описі героїв, наприклад: “...and after that half-hour all bearers of the Forsyte name would feel the bloom was off the rose. He had no illusions like Shakespeare that roses by any other name would smell as sweet”; “Leaves fell, lives drifted down—Death! To decide about death”; “It left you bare, like those trees when they lost their leaves; barer and barer until you, too, withered and came down”; “The colour deepened in Irene's face; and James watched her suspiciously”; “He had remained young and green in heart”.

Як видно з наведених прикладів, Дж. Голсуорсі використовує у своєму романі значну кількість виразних засобів для характеристики персонажів, які характеризують людину, надаючи опису стилістичного забарвлення. Та найчастіше письменник використовує позитивно і негативно заряджені метафори для характеристики різних персонажів, з метою створення яскравих героїв. Синтезуючи різні тропейстичні можливості, метафора тим самим заявляє про себе як про універсальну фігуру художнього мислення, функціональний потенціал якої здатний до комплексної реалізації авторського задуму, до оптимального здійснення його структурно-сміслової цілісності.

Література

1. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М. : Советская энциклопедия, 1990 – 685 с.
2. Антонова О. В. Лінгвокогнітивний механізм метафори / О. В. Антонова. – 2007 – с. 134–140.
3. Домбровская Е. Джон Голсуорси [Електронный ресурс] / Е. Домбровская. – Режим доступу: <http://noblit.ru/node/1154>
4. Galsworthy J. The Forsyte Saga / J. Galsworthy. – Cedric Watts, 2012. – 722 p

СЕМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ С. МОЕМА «THE PAINTED VEIL»

Найчастіше С. Моем використовує стилістичні засоби на семасіологічному рівні. *Семасіологія* (від грец. *sēmasía* – значення, зміст і грец. *lógos* – слово) – розділ мовознавства, що вивчає лексичні значення мовних одиниць – окремих слів, фразеологізмів і т. ін. та зміни значень. Основи семасіології остаточно не розроблено. Найпростішим шляхом вивчення мовного матеріалу є шлях від форми до змісту, бо зміст і форма в мові становлять діалектичну єдність.

Сучасна семасіологія має певне коло завдань: 1) розкриття семіотичної, психологічної, логічної, етнокультурної, когнітивної природи значення слова; 2) розмежування значення та смислу; 3) установа типології значення; 4) визначення семантичної структури лексеми й лексико-семантичного варіанта; 5) пояснення природи метонімії й метафори, динаміки значень у мовленні й тексті; 6) опис організації польової семантики; 7) дослідження семантики як результату когнітивних процесів категоризації й концептуалізації досвіду тощо. Виразні засоби являють собою фігури заміщення, тобто різні способи вторинної номінації: фігури кількості – гіпербола, літота; фігури якості – метафора, персоніфікація, алегорія, іронія.

Стилістичні прийоми семасіології представлені фігурами суміщення, тобто стилістично значимими засобами поєднання в синтагматичній послідовності значень одиниць одного рівня: фігури суміщення (фігури тотожності – порівняння, синоніми-заступники, уточнюючі синоніми; фігури протилежності – антитеза). У центрі уваги семасіології опинилося зображення у творі діяльності людини, пізнання нею процесів зовнішньої та внутрішньої суб'єктивної дійсності, сприйняття навколишнього світу і почуття героїв.

Польова організація семантики ґрунтується на послідовності значень лексичних одиниць одного рівня: *And he was always exceedingly polite. He rose to his feet when she entered a room, he gave her his hand to help her out of a car, if he chanced to meet her in the street he took off his hat, he was solicitous to open the door for her when she left a room, he never came into her bedroom or her boudoir without a knock* [1, chap. XII].

Для розкриття характеру Волтера автор використовує фігури тотожності – уточнюючі синоніми та ідіоматичний вираз зі значенням «виявляти, показувати свої здібності, можливості в чому-небудь»: *It bored him to talk about himself. It made him shy and uncomfortable. He did not know how to be open* [1, chap. XIII]. Емоційний стан Чарльза вдало передає метафора зі значенням «усмішкою виявляти певні почуття (переважно радість, задоволення): *Though his eyes were smiling she had seen in them a quick look of surprise* [1, chap. XIV]. Рівень майстерності Таусенда у грі характеризується за допомогою антитези: – *How does he play? – Not badly. He plays a winning hand very well, but when he has bad cards he goes all to pieces* [1, chap. XIV].

Кітті у весільній сукні нагадує Чарльзу конвалію (порівняння на основі спільної ознаки – кольору): *He remembered the dress she wore; it was her wedding dress, and he said she looked like a lily of the valley* [1, chap. XV].

Обмірковуючи складну життєву ситуацію, Кітті доходить висновку: *It was strange that Walter with all his cleverness should have so little sense of proportion.* / Дивно, що Волтер при його розумі немає почуття співмірності (зовнішня краса і зміст). Героїня порівнює себе з лялькою (на основі спільної ознаки – зовні приваблива, але бездушна), не можна висувати надто високі вимоги до ляльки, тому звинувачує в усьому чоловіка: *Because he had dressed a doll in gorgeous robes and set her in a sanctuary to worship her, and then discovered that the doll was filled with sawdust he could neither forgive himself nor her.* Раптово роздуми обриваються, відкриттям: *His soul was lacerated. Was it what they called – a broken heart – that he suffered from?* [1, chap. XLVII].

Автор використовує сугестію (від лат. *suggestio*, від *suggero* – навчаю, навіую) – силу впливу художньої образності на уяву та почуття читача, енергію художнього слова. Це багаторазово використовувані в повсякденному житті пізнавальні вербальні знаки, сприйняття

яких викликає у свідомості читача ряди певних асоціацій.

Метафора «грати на почуттях» підсилюється порівнянням «як арфіст на струнах арфи»: Now that she had learnt something of passion it diverted *her to play lightly, like a harpist running his fingers across the strings of his harp, on his affections* [1, chap. XV]. Розквіт краси Кітті відбувається під впливом кохання, прекрасне асоціюється з квітами і соковитими фруктами, щастя відбивається в очах особливим блиском, тому автор використовує порівняння: She was like a rosebud that is beginning to turn yellow at the edges of the petals, and then suddenly she was a rose in full bloom. Her starry eyes gained a more significant expression; her skin (that feature which had always been her greatest pride and most anxious care) was dazzling: it could not be compared to the peach or to the flower; it was they that demanded comparison with it [1, chap. XVI].

В уяві Кітті поставав непривабливий образ Чарльза, через образу вона бачила його у викривленому дзеркалі, письменник використовує гіперболу, щоб передати почуття відрази героїні: His thick curling hair was a little too long and too carefully brushed; in order to hide the fact that it was greying, there was too much oil on it; his face was too red, with its network of mauve veins on the cheeks, and his jowl was too massive: when he did not hold his head up to hide it you saw that he had a double chin; and there was something apelike in those bushy, grizzled eyebrows of his that vaguely disgusted her. He was heavy in his movements, and all the care he took in his diet and all his exercise did not prevent him from being fat; his bones were much too well covered and his joints had a middle-aged stiffness. His smart clothes were a little tight for him and a little too young [1, chap. LXXIII]. Однак намальований уявою Кітті образ не відповідає дійсності.

Автор використовує антитезу, різко протиставляючи уявний образ персонажу: His hair was not grey at all, oh, there were a few white hairs on the temple, but they were becoming; and his face was not red, but sunburned; his head was very well placed on his neck; and he wasn't stout and he wasn't old: in fact he was almost slim and his figure was admirable – could you blame him if he was a trifle vain of it? - he might have been a young man. And of course he did know how to wear his clothes; it was absurd to deny that: he looked neat and clean and trim [1, chap. LXXIII].

Література

1. Maugham W. Somerset The Painted Veil: novel [Electronic resource]. – Access Mode: <http://english4success.ru/Upload/books/>

Панчищенко Євгенія

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ БЛОГ-ДИСКУРС. ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

У сучасній лінгвістиці з'явилася потреба залучення до досліджень проблем мови і комунікації багатьох інших областей знання, переосмислення традиційних уявлень про мову, розгляду різних сторін мовнорозумової діяльності.

У другій половині ХХ століття з'явився інтерес з боку лінгвістів до поняття «мовної особистості». У наукових дослідженнях ще відсутня його єдина трактування, а цей термін тільки починає входити в лінгвістичні дослідження. Феномен рівнів мовної особистості знаходиться під постійним і пильним оком багатьох лінгвістів, таких як В. В. Виноградов, М. М. Бахтін, Г. І. Богиня, К. Ф. Седов, В. Д. Лютикова і ін.

Таким напрямком в лінгвістиці є когнітивно-дискурсивний, побудований на основі традиційних підходів і використання методологічного апарату інших наук, який просунув лінгвістику на якісно новий рівень дослідження когніції і дискурсу на основі комплексної когнітивної методології [3].

З цієї точки зору дискурс визначається як «зв'язний текст в сукупності з екстралінгвістичними, прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами; мова, розглянута як цілеспрямована, соціальна дія, як компонент, що бере участь у взаємодії людей і механізмах їх свідомості (когнітивних процесах). Дискурс – це мова, «занурена в життя» [1].

З точки зору лінгвістики блоги представляють собою новий феномен мови, на основі якого з'являється можливість дослідження дискурсу в когнітивному аспекті. Розглянемо блог як мережеву комунікативну структуру, що представляє окремий жанр Інтернет-дискурсу.

Блог, як жанр політичного дискурсу, з'явився відносно нещодавно, близько десяти років тому і виділився він у зв'язку з дослідженнями можливостей Інтернету. З того часу структура його значно змінилася, і тепер блог – це публічний майданчик, спрямований на оперативне поширення інформації і усвідомлену орієнтацію на публічного читача, а також залучення до соціально-значущих проблем.

Англомовний політичний дискурс, у свою чергу, володіє специфічними характеристиками даного поняття, такими як: політична коректність, орієнтація на майбутнє, виховання громадської думки, частотне використання цитувань, публічний характер дискурсу, високий рівень впливу і високий відсоток використання термінології і специфічних термінів. Політичний дискурс, на сьогоднішній день, може розглядатися не тільки як дискурс політиків, а й як дискурс реагування, що є реакцією на перший. Зміст даного мовного твору політичний, проте реалізується він у неінституціональній сфері. Також можна виявити тенденцію до зрощення з іншими дискурсами, наприклад, з мас-медійним. Ця залежність робить політичний дискурс публічним і масовим.

В якості одного з характерних проявів віртуальної мовної особистості може бути розглянуто її вербально-семантичний рівень, згідно з яким передбачається вивчення і опис її лексикону. Одиниці даного рівня – окремі слова, об'єднані у стандартні словосполучення, прості речення і фрази, які виступають як своєрідні кліше і шаблони, не дозволяють проявити індивідуальність мовної особистості, однак вона важлива для її становлення.

Наприклад, в ході аналізу даного рівня мовної особистості Кріса Вейганта (Chris Weigant), політичного коментатора, автора, та блогера [5], були розглянуті матеріали, створені даним політичним блогером за 2016 рік (у цілому 83 поста). Блог Кріса Вейганта відрізняється від інших блогів, не конкретно політичною позицією, а індивідуальним стилем автора, особливості якого проявляються при мовному, композиційно-стилістичному і прагматичному аналізі створених ним постів і коментарів.

Аналіз мовних особливостей у постах і коментарях показав, що пости К. Вейганта багаті професійною та термінологічною лексикою, яку можна розподілити на кілька тематичних груп:

1) політична лексика: president, constitution, senate, political party, debates, caucuses, authority, totalitarianism, democracy, socialism, ideology, communism, bureaucracy, nazism, nationalism, consolidation, federal law, federal government, presidential race, campaign, governor, political protest, Republicans, Democrats, congress, veepstakesi ін.

2) економічна лексика: corruption, budget, capital, economy, crisis, default, investment, burse, taxes. Наприклад, дані лексеми частотних в наступних постах: "One of the biggest elements in our society that facilitate corruption is the way our politicians finance their election campaigns. The best way to win an election is to get your name out there to the people; however, that takes funding".

3) соціальна лексика: health care, social care, insurance, demography, mortality, natality.

4) духовна лексика: moral, honour, fairness, God, religion, яка є ще однією важливою сферою життя будь-якого суспільства [2].

Особливою рисою індивідуального стилю К. Вейганта - є емоційність мови, експресивність, за допомогою того, що автор використовує лексику різних функціональних стилів, а також різнорівневі емоційно-оціночні мовні одиниці. Жаргонна, діалектна лексика, а часом і лексика з негативним забарвленням складають окрему групу. Це пояснюється тим, що автор має прагматичну установку, яка виявляється в вираженні критичного ставлення автора до американської політичної влади.

Однак, Є. Г. Новикова відзначає такі властивості блог-дискурсу, як порушення текстового, а також фрагментарність візуальної єдності. Це виражається в дискретності структури тексту, синтаксичним членуванням графічними засобами (смайликами, малюнками, графічними символами, фотографіями), гіперпосиланнями, цитатами, множинними аббревіатурами, оклику і питальними знаками, трьома крапками і іншими знаками пунктуації; як правило, вони

передають інтонацію усного мовлення.

Для тексту в блог-дискурсі, на думку Є. Г. Новикової, характерне поєднання різних стилів, неточність цитат, необробленість, велика кількість орфографічних, граматичних і синтаксичних помилок.

До виражених мовних особливостей блог-дискурсу відносяться особливості усного діалогічного мовлення: безліч формул ввічливості, спонукальні обороти (в їх числі спонукальні частки давайте, нумо, нехай), текст містить безліч поправок і уточнень. Уривчастість йому повідомляють скорочення, абрєвіатури, велика кількість простих речень і вставок, еліптичні пропозиції. Використовуються також вступні конструкції, характерні для розмовної мови, знаки оклику та питання пропозиції, сегментовані пропозиції, парцеляції, а також лексика з вираженою експресивною семантикою, звуконаслідувальні лексичні одиниці, знижена і жаргонна лексика [4].

Література

1. Арутюнова Н. Д. Метафора та дискурс [Електронний ресурс] / Н. Д. Арутюнова. – 1990. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.philology.ru/linguistics1/arutyunova-90.htm>.
2. Долгова К. І. Особливості мовної особистості Кріса Вейганта як суб'єкта англomовного політичного блог-дискурсу / К. І. Долгова. // Молодий вчений. – 2016. – С. 654–660.
3. Кубрякова Є. С. Про когнітивну лінгвістику та семантику терміна «когнітивний» / Є. С. Кубрякова. // Вісник Воронежського державного університету. – 2001. – С. 4 – 10
4. Новикова Е. Г. Языковые особенности организации текстов классического и сетевого дневников: Дис. ... канд. филол. наук. Ставрополь, 2005.
5. <http://www.chrisweigant.com/>

УДК 811.161.2'37

Подопригора Ольга

СЕМАНТИКА І СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА СЛОВА

Велика роль у вивченні особливостей семантичного аспекту слова належить Л.С. Виготському [2] і іншим лінгвістам та психологам: А.Г. Гаку [3], О.С. Виноградовій [1], А.А. Леонтьєву [4].

Актуальність дослідження є зрозумілою, адже визначення головних засад семантики як розділу знань, та зокрема семантичної структури слова є важливою задачею сучасної лінгвістики, що дозволяють всебічно вивчати слово як основну одиницю мовної системи та розглядати його в контексті культури, пізнання та комунікації.

Мета і завдання дослідження полягають в розгляданні поняття семантики і семантичної структури слова.

Вважається, що однією з найважливіших функцій слова як знака мови є кодування нашого власного досвіду. Слово виділяє ознаки предметів, дій, та відносин між предметами. [1, с. 12].

Ця основна функція виконується завдяки його семантичній (смісловій) структурі, що включає в себе значення і сенс цього слова [2, с. 24].

Значення слова розуміється сучасною психологією як узагальнене, стійке відображення змісту предмета, що неодмінно включено в суспільно-практичну діяльність людини [1, с. 13].

Варто зауважити, що категорія значення слова цілком сформувалася в процесі історичного розвитку людства. Згідно з визначенням вченого А.А. Леонтьєва, значення слова є те, що може відкриватися в предметі або явищі об'єктивно - в системі певних об'єктивних зв'язків, відносин, взаємодій. Значення слова відбивається, закріплюється, фіксується в мові і набуває завдяки цьому процесу стійкість [4, с. 54].

У широкому сенсі цього слова, семантика є аналізом відносини між мовними виразами і об'єктивною реальністю, реальним або уявним світом, це відношення і сукупність подібних відносин, якщо говорити про семантику будь-якої певної мови. Якщо ми детальніше розглянемо сам термін «семантика», то побачимо, що він утворений від грецького кореня, пов'язаного з

ідеєю «позначення» (Semantikos «позначає») [5].

Семантична структура слова є дуже складною, а за підтвердження цього маємо сказати, що саме значення слова - включає в себе два аспекти (два «рівні»), що пов'язані з функціями слова. Учений Л.С. Виготський вказував на те, що слово завжди позначає предмет (дію, якість), заміщає його ту «виступає його образом». Ця функція значення слова за Л. С. Виготським отримала назву «предметна віднесеність слова». Іншою функцією слова є «власне значення слова», тобто об'єктивне і узагальнене відображення об'єкта [2, с. 64].

Під час аналізу структури слова як елементу мовної системи можна обмежитись лише відношенням значення, тобто відношенням до сигніфікату. Ці відносини постійні для даної одиниці на даному синхронному зрізі мови. При аналізі семантики слова в реалізації, в мові, на перший план виступають відношення позначення, тобто відношення між знаком та денотатом. Ці відношення непостійні, оскільки при вираженні думки в мові один і той же денотат може бути підведений під різні поняття, а значить отримати різне словесне позначення [3, с. 124].

Тут важливо зауважити, що семантична структура слова повинна аналізуватися на рівні визначення, і тут семантична структура розглядається як система значень, де майже завжди є один основний сенс, що домінує. В той час, як інші пов'язані зі спеціальними обставинами, аспектами деякого явища. Цей головний сенс є центром семантичної структури слова. Зазвичай за допомогою основного значення другорядні або похідні значення пов'язані один з одним [3, с. 125].

Кожне окреме значення багатозначного слова може бути представлено у вигляді наборів семантичних компонентів (денотаційних, смислових і прагматичних), які є лише гіпотетичними елементами значення і не є частиною словарного складу самої мови, а скоріше є теоретичними елементами. Схема семантичної структури більшості слів показує, що остання не є простою системою значень, оскільки кожен окремий сенс підлягає подальшому підрозділу до рівня денотативних, конотативних і прагматичних компонентів [4, с. 74].

Отже, можна стверджувати, що слово з певним конкретним значенням позначає і відображає не тільки даний конкретний об'єкт, а й одночасно з цим цілу категорію предметів. Отже, як категоріальне значення слова може виступати саме ця складова [3, с. 126].

Підводячи підсумки, варто зазначити, що говорячи про семантичну структуру слова, лінгвісти мають на увазі, перш за все, різні значення багатозначних слів, зв'язки і взаємини між ними. Семантична структура слова утворюється семантичними компонентами (значеннями, лексико-семантичними варіантами) різних видів [4, с. 78].

При визначенні семантичної структури слова береться до уваги також наявність у лексичного значення (семемі) складових його частин (сем), які в свою чергу пов'язані один з одним відомими відносинами. Різні семи однієї семемі об'єднуються вже тим, що всі вони пов'язані з позначенням одного і того ж предмета, явища і, таким чином, являють собою своєрідне структурне ціле. На цій підставі можна говорити також і про структуру лексичного значення слова, яка складається саме з семантичних компонентів кожного значення. Кожен лексико-семантичний варіант є ієрархічно організованою сукупністю сем [3, с. 81].

Література

1. Виноградова О.С. Гиппокамп и память // О.С. Виноградова. – М.: Восток-Запад, 1975. – 306 с.
2. Выготский Л.С. Мысль и слово // Л.С. Выготский. – М.: Слово, 1975. – 276 с.
3. Гак В.Г. Семантическая структура слова как компонент семантической структуры высказывания // В.Г. Гак. – М.: ТетраСистемс, 1971. – 235 с.
4. Леонтьев А.А. Психолингвистические единицы и порождение речевого высказывания // А.А. Леонтьев. - М.: Наука, 1969. - 307 с.
5. Лингвистический энциклопедический словарь: [Електронний ресурс] //Режим доступу URL: <http://tapemark.narod.ru/les/438a.html>

ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕТАФОРИ

Перш за все, ми б хотіли розібратися що означає термін «концептуальна метафора». Концептуальна метафора – один з найважливіших когнітивних механізмів, заснований на встановленні зв'язків між концептами (концептуальними структурами), що відносяться до різних галузей знань (доменів). На відміну від традиційного «лінгвістичного» розуміння метафори, в інтерпретації Дж. Лакоффа цей термін є універсальною властивістю мислення, яке не належить лише до сфери мови і може виражатися як вербальними засобами, так і невербальними – в живописі, музиці, жестах і т. д. Таким чином, процес концептуальної метафори відбувається на рівні людського мислення, а потім знаходить відображення в мовних структурах [1, с. 56].

На даний момент велика увага приділяється дослідженню концептуальної метафори, яка присутня в роботах як зарубіжних (М. Блек, Дж. Лакофф і М. Джонсон та ін.), так і вітчизняних (Н. Д. Арутюнова, Е. О. Опаріна, В. Н. Телія та ін.) лінгвістів. Така активна розробка теорії концептуальної метафори дослідниками пояснюється традицією вивчення метафори в традиційному системно-структурному аспекті.

Засновниками теорії концептуальної метафори за правом вважаються Дж. Лакофф і М. Джонсон, праця яких «Метафори, якими ми живемо» стала базовим для більшості дослідників феномену метафори. Згідно з концепцією Дж. Лакоффа і М. Джонсона, *«... метафора пронизує все наше повсякденне життя і проявляється не тільки в мові, а й у мисленні і дії. Наша повсякденна понятійна система, в рамках якої ми мислимо і діємо, метафорична за своєю суттю»*. Таким чином, заслуга Дж. Лакоффа і М. Джонсона полягає в поясненні такої обставини, що метафора не обмежується сферою мови, як це раніше вважалося, але поширюється і на сферу мислення. *«Процеси мислення людини в значній мірі метафоричні. ... Метафори як мовні вирази стають можливі саме тому, що існують метафори в понятійній системі людини»*, – йдеться в їх роботі [5, с. 256-268].

На відміну від концептуальної метафори, звичайна метафора — це слово або вираз, що вживається в переносному значенні, в основі якого лежить порівняння неназваного предмета або явища з будь-яким іншим на підставі їх загальної ознаки. Метафора по суті, майже не відрізняється від гіперболи (перебільшення), від синекдоха, від простого порівняння або уособлення і уподібнення. У всіх випадках присутнє перенесення сенсу з одного слова на інше. Метафора часто стає естетичною самоціллю і витісняє початкове вихідне значення слова. Також можна відзначити, що відмінною рисою метафори є її постійна участь у розвитку мови і культури в цілому. Це пов'язано з формуванням метафори під впливом сучасних джерел знань та інформації, використанням метафори у визначенні об'єктів технічних досягнень людства [1, с. 245].

Британські засоби масової інформації на сьогоднішній день є одними з головних форм побудови мови, що пояснюється стрімким розвитком масової комунікації та інформаційних технологій в другій половині ХХ століття. При цьому серед усього обсягу медіа-текстів особливо виділяються тексти політичної та фінансової спрямованості, які не тільки відрізняються кількісним достатком, а й володіють найбільшим прагматичним ефектом. Саме в політичних медіа-текстах найчастіше зустрічаються концептуальні метафори, які спрямовані на формування поглядів і уявлень аудиторії про ту чи іншу подію або явище. Ця властивість політичних текстів ЗМІ пробудило величезний інтерес дослідників різних галузей науки — психологів, політологів, соціологів, лінгвістів. Вивчення самих текстів та їх функціонування з точки зору когнітивно-дискурсивної парадигми, а також аналіз їх прагматичного потенціалу стало одним з пріоритетних напрямків досліджень в останні роки.

Функція впливу реалізується в ЗМІ за допомогою різних лінгвістичних прийомів, що не тільки служать експресивним мовним засобом, але і можуть відображати процес і результат людського мислення. Метафора протягом багатьох століть сприймалася виключно як

риторичний прийом та засіб художньої виразності. Однак, бурхливий розвиток когнітивної лінгвістики в другій половині ХХ століття сприяло тому, що метафора стала розглядатися не як поверхневий мовний феномен, а як невід'ємний елемент концептуальної лінгвістики.

Метафора грає важливу роль в дискурсі засобів масової інформації. Як зауважили Е. О. Менджеріцка і Е. В. Темнова, метафора являє собою один з основних лінгвістичних інструментів впливу на аудиторію в ЗМІ. Використання концептуальної метафори в політичному медіа-дискурсі привертає особливу увагу фахівців, що пояснюється двома основними причинами. З одного боку, метафора, будучи ментальним феноменом, що відображає взаємодію мови, мислення і культури, дає можливість проникнути в структури колективного несвідомого і вивчити ментальність нації. З іншого боку, інтерес дослідників до метафорики в ЗМІ обумовлений потужним прагматичним потенціалом метафори, який складається в концептуалізації картини світу адресата. За визначенням А. Н. Баранова і Ю. Н. Караулова, концептуальна метафора надає мовленнєвий вплив з метою формування у адресата або позитивної, або негативної думки [4, с. 47].

Наприклад, така концептуальна метафора в політичних британських газетах «Суперечка — це війна» акцентує увагу на «військову» стороні спору. Таким чином, автори текстів політичного медіа-дискурсу можуть навмисно використовувати метафори, які відповідають позиції автора або видання, і, навпаки, суперечать йому.

Інша концептуальна метафора, яка отримала широку популярність в сучасному британському медіа-дискурсі, «Політика — це театр». Вона є окремим випадком більш загальної метафори «Життя — це театр». Нерідко автори використовують концептуальну метафору як структуроутворюючий елемент статті, що робить текст більш зрозумілим і доступним для широкої аудиторії, а також підвищує його прагматичний потенціал [8, с. 56].

На завершення можна сказати, що концептуальні метафори значно полегшують процес осмислення аудиторією подій, що відбуваються у світовому та національно політичному житті, тому вони дуже часто використовуються в британських ЗМІ. Метафора дозволяє зробити інформацію доступною для масової аудиторії. При цьому метафора виявляється потужним інструментом впливу: акцентуючи увагу на одних сторонах явища і затемнюючи інші, вона здатна непомітно впливати на свідомість аудиторії, формуючи певне відношення до тих чи інших подій або явищ, а також впливаючи на національні стереотипи.

Таким чином, проаналізувавши та дослідивши теорію концептуальної метафори, яка активно розробляється в галузі когнітивних досліджень, і використовується в британських ЗМІ можна сказати, що цей когнітивний механізм є інструментом мислення і пізнання світу, метафора відображає фундаментальні культурні цінності, так як заснована на національно-культурному світогляді. Саме концептуальна метафора «активно бере участь у формуванні особистісної моделі світу, відіграє вкрай важливу роль в інтеграції ментальної і чуттєво-образної систем людини, а також є ключовим елементом категоризації мови, мислення і сприйняття», що і зумовило таку увагу до даного феномену концептуальної теорії [7, с. 65].

Література

1. Арутюнова Н. Д. Метафора // Лингвистический энциклопедический словарь / Н. Д. Арутюнова. – М., 1990. – С. 245.
2. Балашова Л. В. Метафора в диахронии. / Л.В. Балашова. – С., 1998. – С. 216.
3. Кобозева И. М. Формальная репрезентация метафор в рамках когнитивного подхода / И.М. Кобозева. – М., 2001. – С. 78-84.
4. Кубрякова Е. С. Краткий словарь когнитивных терминов / Е. С. Кубрякова. – М., 1997. – С. 47-49.
5. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафоры, которыми мы живем / Д. Лакофф, М. Джонсон. М.: Едиториал УРСС, 2004. – С. 360.
6. Новоселова А. А. Метафорическая концептуализация сознания в английском и русском языках / А.А. Новосёлова. – Уфа, 2003. – С. 191.

7. Опарина Е. О. Концептуальная метафора // Метафора в языке и тексте / Е. О. Опарина. – М., 1988. – С. 65-77.

8. Петров В. В. Метафора: От семантических представлений к когнитивному анализу / В. В. Петров. – М., 1990. – С. 56-75.

УДК 811.111'255,4

Чебурахіна Валерія

ЗАСОБИ ПЕРЕДАЧІ ОКАЗІОНАЛІЗМІВ НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ ДЖ.К.РОЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР І ОРДЕН ФЕНІКСА»

Переклад okazіональних новоутворень становить одне з актуальних питань перекладознавства. Він пов'язаний з проблемою збереження стилістичних особливостей та художньої своєрідності оригінального тексту. Складність виникає на етапі ідентифікації та розуміння значення авторських новоутворень на мові оригіналу, адже нерідко перекладачі не помічають okazіональну лексику і перекладають її лексикою загальноживаною [4].

Особливу увагу привертають авторські новоутворення в жанрі «фентезі», які вирізняються яскравою образністю та експресивністю. До того ж чисельні okazіоналізми є невід'ємною частиною цього жанру, адже вони створюють атмосферу неповторності та унікальності художнього світу.

Цикл романів Дж.К.Ролінг про хлопчика-чарівника продемонстрував креативний підхід письменниці у сфері словотворення. Тому виникає питання – яким чином можна якісно передати гру слів, необхідну для розуміння реалій художнього світу. Отже, метою нашої роботи стало виявлення особливостей засобів передачі okazіоналізмів на прикладі твору Дж. К. Ролінг «Гаррі Поттер і Орден Фенікса».

В перекладацькій практиці існують два основних засоби передачі: неперекладні та власне перекладні. В українському перекладі [3] твору Дж. К. Ролінг «Harry Potter and the Order of the Phoenix» [6] можна зустріти чимало прикладів використання обох типів.

До неперекладних засобів відносять транскрибування та транслітерацію. Транскрибування – це передача звуків іншомовного слова за допомогою букв алфавіту тієї мови, на яку ведеться переклад [1, с. 208]: *Hogwarts – Гогвортс, Slytherin – Слизерин, Gryffindor – Гріфіндор; Quidditch – квідич* [3;6].

Проте слід мати на увазі, що транскрипція з англійської мови нерідко доставляє значних труднощів у зв'язку з низкою обставин. По-перше, існують значні розходження між англійської орфографією та вимовою. По-друге, проблемою застосування транскрипції є відсутність в українській або російській мові фонем, які існують в англійській мові. Вирішенням вищезазначених проблем є транслітерація.

Транслітерація – це механічна передача тексту й окремих слів, які записані однією графічною системою, засобами іншої графічної системи при другорядній ролі звукової точності, тобто передача однієї писемності літерами іншої [5]. В українському перекладі до цього засобу звертались при передачі назв заклять: *Impedimenta – Імпедімента, Reparo – Репаро, Lumos – Лумос, Locomotor – Локомотор* та ін [3;6].

Існують випадки, коли перекладач при передачі власної назви в одному з її елементів використовує транскрипцію, а в іншому – транслітерацію, як наприклад зробили в українському перекладі назви одного з факультетів Гогвортсу, *Ravenclaw – Рейвенклов*. Назва складається з двох слів *raven* та *claw*; перше передано за допомогою транскрипції, а друге – транслітерації [3;6].

До перекладних засобів передачі належать калькування та описовий переклад.

Переклад шляхом калькування полягає в поелементній передачі складних слів і словосполучень. Перекладається кожний окремий компонент цілого, після чого всі вони механічно сполучаються без будь-яких перетворень і змін. Проте калькування не завжди базується на механічному перенесенні форм мови оригіналу на мову перекладу, особливо якщо

остання синтетична. В такому випадку доводиться вдаватися до деяких трансформацій. У першу чергу це стосується зміни відмінкових форм, кількості слів у словосполученні, афіксів, порядку слів, морфологічного чи синтаксичного статусу слів і т. п. [2, с. 8]. Наприклад: *Wormtail – Червохвіст (a worm – черв'як, a tail – хвіст)*, *Crookshanks – Криволапик (crook – викривлений, a shank – нога)* [3;6].

У ряді випадків при перекладі оказіональної лексики доводиться вдаватися до перебудови структури слова, до повної зміни значення вихідного слова або до обох прийомів одночасно, тобто до того, що називається трансформаційним перекладом [2, с. 8-9]. Це дуже кропітка і творча робота, яка свідчить про перекладацьку майстерність та повагу до авторського стилю. Головна мета цього засобу – зберегти самобутність оригіналу при цьому зробити нове слово зрозумілим для читача мови перекладу [4].

Наприклад *the Come and Go Room* в українському перекладі звучить як *непостійна кімната*. Пов'язано це з тим, що вона з'являлася лише в разі крайньої потреби і кожного разу в іншому місці. Варіант кімната туди-сюди теж можливий, але він носить комічний відтінок, що в контексті твору не був би доречним. І навпаки, трансформацій переклад назви одного з чисельних товарів братів Візлі (*Stink Pellets – смердюляники*) напрочуд точно передав бешкетний характер хлопців, в той час як інші засоби його б повністю нівелювали [3;6].

Таким чином, можемо сказати, що переклад оказіональної лексики – безсумнівно кропіткий, але дуже цікавий процес і використання того чи іншого засобу передачі носить індивідуальний характер.

Література

1. Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. – М.: Международные отношения, 1980. – 343 с.
2. Полюжин М. М. Теорія і практика перекладу з англійської мови на українську / М. М. Полюжин, Н. М. Максимчук. – К: УМК ВО, 1991. – 96 с.
3. Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і Орден Фенікса / Дж. К. Ролінг; пер. з англ. В. Морозов. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2016. – 815 с.
4. Сергеева А.А., Ивлева А.Ю. Способы передачи авторских неологизмов Дж. К. Роулинг на русский язык (на материале переводов романа «Гарри Поттер», издательство «Росмэн») // Гуманитарные научные исследования. 2017. № 2 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://human.snauka.ru/2017/02/20523>
5. Транслітерація: матеріали із Вікіпедії вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Транслітерація>.
6. Rowling J. K. Harry Potter and the Order of the Phoenix / J. K. Rowling. – London: Bloomsbury Publishing, 2003. – 771 с.

УДК:811.111`276.5

Голуб Юлія

ЗАСОБИ ПОПОВНЕННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Молодіжний жаргон - це один з функціональних стилів, до якого звертаються носії мови з не надто високим рівнем освіти та використовують його лише у конкретній комунікаційній ситуації. Це мовне явище, існування якого обмежується не лише віком, а також соціальними, та територіальними структурами [1].

У цій роботі ми хотіли б підкреслити шляхи поповнення мови сленгом. До них відносяться: звуковий, семантичний, морфологічний та саме запозичення. Звукові методи словотворення. Фонологічні методи словотворення: звукова імітація (ономатопея).

Семантичні еквіваленти формуються таким чином: «Ticker» - 1) годинник, 2) серце. Корінь – «Tick» що імітує звук годинника та серцебиття. Англійська версія використовує суфікс er; Однозначна семантика та звукова імітація, яка доповнюється афіксацією.

.The new ticker can help you in such situation. (Новий годинник може допомогти тобі у цій

ситуації.

Звернемося до такого засобу як, перенесення найменування за формою предмета:

«Line» – так молодь називає наркотики, що вживається шляхом їх викладання у лінію та вжити засобом дихання. Переважно це - кокаїн, викладений в лінію.

I saw you, you were doing lines on your phone. Я бачив, як ти викладаєш наркотики на свій телефон [2].

Морфологічні способи словотворення

Морфологічні способи словотворення в англійській мові менш продуктивні, ніж семантичні. Морфологічні способи формування слів включають: складання основ, афіксацію, скорочення слів та їх аббревіацію.

Складання основ здійснюється шляхом поєднання двох основ. Цей засіб є одним з найпопулярніших в англійському сленгу.

«Gatemouth» - базіка: .g. You can't trust him, he is a gatemouth. (Ти не можеш довіряти йому, він базіка).

Афіксація включає до себе декілька засобів таких як префіксація так суфіксація. Розглянемо на прикладі префікс «over».

«Overdose» – наркотичне передозування.

E.g. If you spend money only for drugs, you really face the overdose. (Якщо ти витрачаєш гроші лише на наркотики, ти дійсно матимеш проблеми).

Абревіація – складання усічених основ або усічених і повних основ. Похідні слова, які стосуються способу аббревіації, називаються аббревіатурами (або складноскорочені слова). За значенням аббревіатури еквівалентні словосполученням, шляхом скорочення яких вони утворені:

Скорочення. Скорочення (shortening) – це вкорочення довгого слова або двох коротших, без зміни в їх смислового значенні, що здійснюється найчастіше для зручності, а не для збагачення словникового фонду мови:

Telephone – phone (телефон)

«Uni» – університет: .g. You miss Uni again! It could make you problems. (Ти знов прогулюєш універ, це може спричинити тобі проблеми)

Запозичення з інших мов.

Не лише в нашій мові безліч запозичень, до англійської мови також перейшло багато слів Велика кількість запозичень в англійській мові має єврейське і циганське походження.

Загалом, запозичення такого типу відносяться до кримінального сленгу. Це пояснюється, перш за все з тим, що представники вищезгаданих національних груп часто змінюють місце проживання і тому виявляються в різних маргінальних групах.

З мексиканського:

«Macho» – забезпечений, самовпевнений хлопець:

E.g. I lose it, when I see those machos with the guns. (Я втрачаю контроль, коли бачу тих мачо з пушками).

З іспанського:

«Put» – повія: .g. I can't believe that she was puta, she looks like ordinal easy-going woman. Я не можу повірити, що вона повія – вона виглядає як звичайна, легка в розмові жінка).

Дуже позначилися запозичення з нормандських країн, що вплив у церковній, військовій, та міській сфері. Guard, servant, vassal, prince, government, serf, village (слуга, двір, принц, охорона, васал, уряд, кріпак, село);, battle, banner, victory (військо, бій, прапор, перемога); chapel, prayer, to confess (релігія, каплиця, молитва, сповідатися);, merchant (місто, купець) [3].

Література

1. Беляева Т.М. Нестандартная лексика английского языка / Т.М. Беляева, В.А. Хомяков – Л.: Лен. Университет, 1985. – С. 234.

2. Борисова-Лукашанец Е.Г. О лексике современного молодёжного жаргона: (Англоязычные заимствования в студенческом сленге 60-70-х годов) / Е.Г. Борисова-Лукашанец // Литературная норма в лексике и фразеологии – М.: Наука, 1983, С. 104-120.

3. Степанова В.В. Ознаки слова як основа класифікації лексичних одиниць / В.В. Степанов – Ленінград, 1976, С. 48.

УДК 811.111'373 (043)

Федіна Маргарита Григорівна

ДЕНОТАТИВНА ТА КОНОТАТИВНА СЕМИ ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ СЕМАНТИКИ ПРИКМЕТНИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Конотація (лат. *connoto* – додаткове значення) – це додатковий компонент значення лексичної одиниці, який доповнює зміст лексеми суб'єктивними відтінками оцінки, експресивності, емоційності, функціонально-стилістичної забарвленості [1, с. 249].

Метою нашого дослідження є аналіз денотативної та конотативної семи як невід'ємного компоненту густативних прикметників. Таким чином, ми дослідили структурні компоненти семантики прикметників англійської мови на матеріалі публіцистики.

Актуальність нашого дослідження пов'язана з тим, що дефініція поняття «конотативний компонент» в сучасній лінгвістиці остаточно не має єдиного визначення. Подане поняття характеризується широким спектром визначень, які час від часу мають різні відтінки в своїх тлумаченнях. Вагомість нашого дослідження підкріплюється увагою, у своїх дослідженнях, таких вчених як О.О. Селіванова, В.М. Телія, В.І. Шаховський, І.В. Арнольд [1, с. 250].

Денотативний компонент відображає в узагальненій формі предмети і явища об'єктивної реальності. Денотативний компонент значення лексичної одиниці складає її концептуальне ядро, не несе у своїй семантичній структурі додаткової інформації. В свою чергу конотативний компонент розуміється як додаткова по відношенню до важливого змісту слова інформація [2, с. 188]. Подана інформація може описувати ставлення мовця до предмета або явища, його особисту оцінку, переживання. В.І. Шаховський називає конотацію аспектом лексичного значення одиниці, за допомогою якої кодовано виражається емоційний стан мовця і обумовлене ним ставлення до адресата, об'єкта і суб'єкта мовної ситуації, в якій здійснюється це мовне спілкування [3, с.14].

Для нас є важливим прослідкувати співвідношення конотативного та денотативного компонентів прикметників, тому що подана частина мови є найбільш розповсюдженою серед густативних лексичних одиниць. Таким чином із кулінарних журналів під назвою 'Feel Good Food, Christmas' та 'Women's Weekly Food' методом суцільної вибірки, ми виділили декілька густативних прикметників, які несуть у своїй семантиці денотативний та конотативний компоненти, а також позитивну та негативну оцінки. Після проведеного етапу дослідження ми порівняли прикметники обрані в кулінарних журналах з прикметниками, конотативне значення яких було представлено в жіночому журналі 'Cosmopolitan'.

Таблиця 1

Позитивна оцінка (+)			Негативна оцінка (-)		
Кількість	%	Приклад	Кількість	%	Приклад
249	89, 89	sweet	28	10, 11	bitter
		delicious			pepper
		honey			fat
		tasty			sour

Прикметник *Sweet* 'солодкий' має наступне денотативне значення посилаючись на кулінарні журнали: *having the pleasant taste characteristic of sugar or honey; not salt, sour, or bitter* 'маючи приємний смак, характерний для цукру або меду; не солоний, кислий, або гіркий' [5]. При розгляді прикметника *sweet* в жіночих журналах ми проаналізували наступне конотативне значення. Наприклад, *it was written in such a sweet way* 'це було написано таким милим способом' [4, с. 23]. Таким чином прикметник *sweet* в першому випадку має пряме, денотативне

значення, в другому випадку має конотативне значення.

Прикладом негативної конотативної оцінки густативної лексики може слугувати прикметник *bitter* 'гіркий'. Наступне словникове значення *having a sharp, pungent taste or smell / not sweet* 'маючий різкий, гіркий смак або запах; не солодкий' [5]. Конотативна семантика розкривається через речення в жіночому журналі - *accept it in its bitter entirety* 'прийняти як гірко це б не було' [4, с. 87].

Отже, конотація виходить за межі літературного значення слова, за межі того, що ми думаємо і відчуваємо, коли ми чуємо або бачимо слово. Таким чином ми обрали 249 густативних позитивних прикметників та 28 негативних прикметників із кулінарних журналів, де дослідження показало, що прикметники з позитивною оцінкою складають 89, 89 % і прикметники з негативною оцінкою складають 10,11 %. Відповідно до дослідженої нами статистики ми можемо стверджувати, що густативні прикметники широко використовуються не тільки в кулінарних журналах, а ще й в інших напрямках публіцистики, де виявляється не тільки денотативне значення густативів, а й конотативне.

Література

1. Селіванова О.О. Термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
2. Федорів М. Конотативний компонент лексичного значення похідних іменників з латинськими суфіксами на позначення осіб німецької та української мов / М. Федорів // Науковий часопис НПУ. – 2012. – № 4. – С. 188 – 192.
3. Шаховский В.И. Эмотивный компонент значения и методы его описания / В.И. Шаховский. – Волгоград : Изд-во ГУ, 1983. – 251 с.
4. *Cosmopolitan / Women's Glossy Magazine*, 2017. – № 1. – 173 с.
5. *Short Oxford English Dictionary* [Electronic resource]. – Access mode : <https://en.oxforddictionaries.com/definition/>

СЕКЦІЯ

ЛІНГВІСТИЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ
АНГЛОМОВНИХ КРАЇН

УДК 811.15(410.5):811.111=111

Авезбаєва Гозель Умаркулівна

DIFFERENCES BETWEEN SCOTTISH AND STANDARDISED ENGLISH

Scots is a West Germanic language closely related to English and spoken by about 1.5 million people in Scotland, and also Northern Ireland, where it is known as Ulster Scots or Ullans. Scots is descended from the language of the Angles who settled in northern Britain, in an area now known as Northumbria and southern Scotland, in the 5th century AD. The language was originally known as “Inglis” and has been influenced by Gaelic, Norse, Latin, Dutch, Norman French, Standard French and English.

By the 14th century Scots was the main language of Scotland and was used in literature, education, government and in legal documents. This was the period when Scots literature began to take off and notable literary works include Barbour’s *Brus*, Whyntoun’s *Kronykil* and Blin Harry’s *Wallace*.

After the union of the Scottish and English parliaments in 1707, English became the language of government and of polite society in Scotland, though the vast majority of people continued to speak Scots. English also began to replace Scots as the main written language in Scotland.

Since the 1990s there has been limited use of Scots in education, the media and in literature. In 1983 a Scots translation of the New Testament was published and 1985 saw the publication of the SNDA’s *Concise Scots Dictionary*.

Scots is also known as *braid Scots*, *Doric*, *Scotch* or *Lallans*. Some people classify it as a dialect of English, and while it is closely related to English dialects spoken in Northumbria, it has had its own literary tradition since the 14th century.

The UK government accepts Scots as a regional language under the European Charter for Regional or Minority Languages, and the Scottish Executive recognises and respects Scots (in all its forms) as a distinct language, and does not consider the use of Scots to be an indication of poor competence in English.

There is a distinction to be made between Scottish English and Scots. Scottish English is a variety of English; Scots is a language closely related to English. There also exists a dialect continuum between the two [2].

The chief distinction between Scottish English and other varieties of English is phonological. Scottish English has fewer vowels than, for example, southern English varieties of English. Scottish English tends to contain fewer diphthongs, and the vowels are often more familiar to speakers of other languages. There are different rules in Scottish English governing the length of vowels compared with southern English and US varieties of English. Some words are stressed differently.

There are few other noticeable differences between Scottish English and other varieties of English, but examples of some of these include:

a) obscure grammatical differences: “*This needs done*” (unacceptable in English English) as opposed to “*This needs doing*” (unacceptable in Scottish English); “*I’ve not heard*” (unusual in English English) as opposed to “*I haven’t heard*” (less common in Scottish English). “*Amn’t I?*” (unacceptable in English English) as opposed to “*Aren’t I?*” (unacceptable in Scottish English).

b) a small number of distinctly Scottish vocabulary items including: “*valleys*” become “*glens*”, “*lakes*” become “*lochs*”, “*drainpipes*” become “*rones*”, the weather can be “*dreich*” (“*extremely overcast*”), and so on.

Scots is a different language, although closely related to English, and nowadays is most often written in an orthography based on English. Some example sentences to give a flavour:

“*Ye’re richt crabbit gettin the day!*” = “*You’ve become extremely irritable today!*”

“*The toun’s aicht mile fae here*” = “*The town’s eight miles from here*”

“*He said that Ah’m are, but Ah’m arnae*” = “*He said that I am, but I’m not*” [3].

A small sample words in common everyday use which are typical in Scots English are:

outwith – in England you would say “*outside or beyond*”

bairn = *child*, in Scotland and Northern England, Danish origin

lum = *chimney*; you are less likely to hear this as a stranger.

dreich – *damp* and overcast weather with light rain

The “ch” sound in “*dreich*” and “*loch*” (another specifically Scots word = *lake*) has the same sound as in German, and is totally unknown south of the border, too many English people mispronounce *loch* as “*lock*”, which is totally wrong.

Pronunciation.

As for standardised British English, there are long and short vowel sounds whereas this tends not to be the case in Scottish English where we have fewer vowel sounds.

“Caught – Cot”: in a standardised version of British English these two words would be pronounced differently with the first having a long vowel sound and the second maintaining a short sound. In Scottish English, these two words sound exactly the same as we do not tend to distinguish between long and short vowel sounds.

Just as there is a clear difference in some of the vowel sounds between standard British English and Scottish English, there is also a big difference with how an “r” is pronounced.

“Girl – World – Curl”: in standard English, the “r” in the examples above would almost vanish and not be pronounced, but the same cannot be said for the “r” in Scottish English. The “r” is almost always pronounced and is sometimes almost likened to the “r” sound in Spanish. In other words, it is a much stronger sound than in standardised English.

Pronouns in Scottish English.

Unlike standard English where the personal pronoun “you” is used in both singular and plural, this is not the case in the majority of Scotland where the personal pronoun “yous” is used as the plural. This can seem incorrect as in English a plural second person personal pronoun does not exist but this is linked to whether “Scots” is a dialect of English or an official language in its own right which just bears striking resemblances in both written and spoken English. Many have argued that it is more than a dialect but not quite reaching a fully-fledged language.

e.g. *Have yous finished your homework?*

Are yous okay?

Yous won't believe what I'm going to say.

In addition to using “yous” as a second person plural, Scottish English also allows for the first person plural pronoun “us” to be used in an informal way to represent the first person singular.

e.g. *Can you tell us the news?*

He didn't give us money when I asked him.

In these examples it can be slightly confusing as most people associate “us” with the first person plural, not singular. It is important to keep in mind that this only refers to Scotland and in some cases the very north of England. The location use of this point is being stressed due to the fact that if this were to be used by someone in an area where it is not common, it could be misunderstood or sound strange [3].

References

1. Scots (Scots Leid / Lallans) [Электронный ресурс]: Режим доступа – <https://www.omniglot.com/writing/scots.htm>

2. How is Scottish English (Scots) distinctive from standard English? [Электронный ресурс]: Режим доступа – <https://www.quora.com/How-is-Scottish-English-Scots-distinctive-from-standard-English>

3. Differences between Scottish and British English [Электронный ресурс]: Режим доступа – <https://blog.abaenglish.com/differences-between-scottish-and-standard-english/>

4. Scottish English [Электронный ресурс]: Режим доступа – <https://www.thoughtco.com/scottish-english-1691929>

CHRISTMAS FOOD AND TRADITIONS IN GREAT BRITAIN

For many British families Christmas is the most important holiday of the year. It is a combination of the Christian celebration of the birth of Christ, and the traditional winter holidays.

Most families decorate their houses with coloured paper or holly, and they usually have a Christmas tree in the front room. It is decorated with coloured lights and beautiful toys.

The most important and pleasant tradition of Christmas is the giving of presents. People wrap up their gifts and leave them at the bottom of Christmas tree to be found on Christmas morning. Children leave long socks near their bed hoping that Father Christmas will come at night and bring them small presents, fruits and nuts. Children also write to Father Christmas letters and say what presents they want to get.

In the evening the family will sit down to a big turkey dinner followed by Christmas pudding. Then they may watch the Queen on television as she delivers her traditional congratulations to the United Kingdom [1].

Typically, a Christmas dinner begins at the beginning of the afternoon in the UK. Long ago, those days when the English nobility had a traditional main dish for Christmas was a boar head, fried goat or swans. Gradually, these meat dishes were replaced by fried goose from the inhabitants of western England, in the central part is dominated by a stuffed or simply roasted turkey, but the northerners prefer a smoked goose.

Also the pride of Christmas dinner is the roast lamb, veal kidney casserole, etc. All this is served with Christmas oat cakes, which have an original form in the form of our bagels, but with chopped edges, pies with bird meat and kebben cheese. Cheese and cakes are dipped in a special hot musket or cranberry sauce, the latter is sweet, so this is for lovers.

The traditional dish of the sweet table is Christmas pudding. And if earlier it was ordinary oatmeal with fruit, then instead it is a real work of art. It is filled with raisins, almonds, honey, bread crumbs and prunes. This dessert is prepared by the whole family.

Traditionally, four items are thrown in pudding: a ring, a button, a thimble and 5 shillings. Pudding is the pinnacle art of the housewife, so cooking recipes are passed from mother to daughter, from generation to generation. And later, the lucky ones, who received unexpected gifts, knew what to expect in the future. The coin, say, meant making a profit next year, the thimble predicted an unmarried life for the girl, the button - a bachelor life for the guy, and the ring, of course, symbolized the wedding.

The crown dish of Christmas is poured with rum and set on fire.

But these are not the only delicacies that can be expected from hospitable Englishmen. In the sweet menu you can meet baked apples in a test, a round sand cake, ginger cookies, spicy houses and sticks, baked chestnuts in cranberry sauce, fruit muffins with dried fruits, nuts and candied fruits, all kinds of sweet rolls, almond cakes and creamy cookies.

Britain belongs to those countries that respect their traditions, so you will not see a martini or vodka on the British table. Most likely, you will see hot mulled wine, sharp English ale and hot punch. English women will not give up white or red wine [2].

In Great Britain, there is a traditional belief that whoever first arrives at the threshold of the household will be the one bringing good luck to the lives of the inhabitants of the household living in, for the entire coming year. The tradition is called as "First Footing".

As a part of "First Footing" tradition, the Brits pray for young, healthy, handsome, and a dark haired male to be their first arriver of the New Year. However, a woman, a blonde, or a red colored person is not welcome for the day, as they are considered to bring bad luck for the entire year. Traditionally, strangers are also thought to bring good luck.

More so, if that person carries coal, money, bread, salt, or holy mistletoe with him, then it is considered to be a sign of a good luck and prosperity for the rest of the year.

Traditionally, the first footer is meant to follow and abide by certain customs and traditions. Few of them as mentioned in legends states that the first footer should always enter into the house from the

front door, and should exit from the back door. Also, the first footer, without speaking or wishing to anyone or vice versa, should place the fuel (as carried along) on fire, should place loaf on the table, and should pour in water for the head of the household. Tradition also calls for gifting of the mistletoe by the visitor to any household member.

There is also a popular tradition of exchanging New Year gifts while wishing each other. However, with Christmas day falling few days before the New Year day, this tradition of exchanging gifts is now less followed. Then, there is a tradition of 'burning of bush', which is considered to be a symbol of burning of all past evils and making a new beginning [3].

Christmas in Great Britain is also a time to make Christmas Resolutions. A Christmas Resolution is a commitment to change a habit or engage in a healthier lifestyle. Typical Christmas Resolution's include giving up smoking, losing weight, vowing to get fitter or saving money. However, many of these resolutions, made in a flush of alcohol and partying, are not kept for very long and are apt to be repeated year after year.

Other than this, the Christmas morning see young kids waking up early, and then making rounds of neighborhood while singing New Year celebration songs. In many parts of the United States and Canada groups of people walk from house to house and sing Christmas carols. Some people give singers money or small gifts or invite them for a warm drink.

Many people attend church services on Christmas Eve or Christmas morning. They listen to readings from Bible and singing Christmas carols [4].

The warmth and joy of Christmas makes people much better. A lot of people help the poor, they organize festive dinners for the homeless. North Britain is still preparing a Christmas drink of cereals, cream and honey.

References

1. Christmas in Great Britain [Електронний ресурс]: Режим доступу – <http://engmaster.ru/topic/4092>
2. Enjoy English [Електронний ресурс]: Режим доступу – <http://enjoyeng.ru/interesnye-novosti/prazdniki-v-anglii/rozhdestvenskoe-menyu-v-anglii>
3. New Year in Great Britain [Електронний ресурс]: Режим доступу – <https://skyeng.ru/articles/novogodnie-traditsii-velikobritanii-i-ssha>
4. New Year In Britain. [Електронний ресурс]: Режим доступу – <http://www.dinternal.com.ua/country-study/new-year-in-britain>

УДК 77.03(410)=111

Багаєва Крістіна Василівна

SPIRIT PHOTOGRAPHY

Spirit photography is a type of photography whose primary attempt is to capture images of ghosts and other spiritual entities, especially in ghost hunting and has a strong history dating back to the late 19th century.

Spirit photography was first used by William H. Mumler in the 1860s. Mumler discovered the technique by accident, after he saw a second person in a photograph he took of himself, which he found was actually a double exposure. Mumler then left his job as a jeweler, instead opting to work as a full-time photographer, taking advantage of the large number of people who had lost relatives in the American Civil War. Perhaps his two most famous works are the photograph of Mary Todd Lincoln with the ghost of her husband Abraham Lincoln, and his photo of Master Herrod, a medium, with three spirit guides [1, pp. 107–108].

Other spirit photographers also started to sell photographs. A later spirit photographer was Fred A. Hudson, who took many spirit photographs for spiritualists in 1872. Through the 1880s into the early 20th century spirit photography remained popular, with notable proponents such as Arthur Conan Doyle and William Crookes. William Stainton Moses, another spiritualist, claimed that spirit photography operated by means of a fluid substance called ectoplasm, in which the spirits take form. Some spiritualists authored books supporting spirit photography. Georgiana Houghton

wrote *Chronicles of the Photographs of Spiritual Beings and Phenomena Invisible to the Material Eye* (1892) and James Coates wrote *Photographing the Invisible* (1911).

One of the later spirit photographers was William Hope (1863–1933). The psychical researcher Harry Price revealed that the photographs of Hope were frauds. Price secretly marked Hope's photographic plates, and provided him with a packet of additional plates that had been covertly etched with the brand image of the Imperial Dry Plate Co. Ltd. in the knowledge that the logo would be transferred to any images created with them. Unaware that Price had tampered with his supplies, Hope then attempted to produce a number of Spirit photographs. Although Hope produced several images of spirits, none of his materials contained the Imperial Dry Plate Co. Ltd logo, or the marks that Price had put on Hope's original equipment, showing that he had exchanged prepared materials containing fake spirit images for the provided materials [2, p. 253].

Hope still retained a noted following from spiritualists such as Charles Lakeman Tweedale author of *Man's Survival After Death* (1920) as well as the author and spiritualist Arthur Conan Doyle, who refused to accept any evidence that Hope was a fraud and went to great lengths to clear his name, including writing a book supporting spirit photography, *The Case for Spirit Photography* (1922). In his book *Fifty Years of Psychical Research*, Price listed many spirit photographers who had been exposed as frauds. Price who had spent most of his life studying psychical phenomena wrote that "There is *no* good evidence that a spirit photograph has ever been produced", which is also the view of most psychical researchers.

Other spirit photographers exposed as frauds include David Duguid and Edward Wyllie. Ronald Pearsall exposed the tricks of spirit photography in his book *The Table-Rappers* (1972) [3, p. 152].

Spiritual photography was the subject of discussions among the supporters of spiritualism and their opponents, more than once became the subject of serious analysis by historians, psychologists, sociologists and art historians, is now perceived as a special genre of photography, typical for this time.

Today's digital cameras are just as likely to create a fake haunting. The "grey lady" at Hampton Court, for instance, is almost certainly a quirk of the technology in the girls' camera. The way smartphones take a photo in stages can lead to 'spirits'.

Unlike analogue film, phones tend to take a photo in stages – in the same way a scanner moves over piece of paper. It is a slower process, especially in darker places where the camera phone's image sensors need more time to record enough picture information. This is called 'image aliasing'. As a result, anything moving through the shot at the time could appear distorted.

Despite our knowledge of computer-generated trickery in photos, it seems some are still willing to believe that spirits can be captured on camera. Indeed, according to a Harris poll from 2013, 42% of Americans believe in ghosts; a similar poll in 2014 by YouGov suggests 39% of UK citizens believe a house can be haunted [4].

Like the ghostly apparitions themselves, our thirst to see life beyond this mortal coil may itself be immortal – ever shape-shifting to fit the technology and science of the time.

References

1. Ogden T. *The Complete Idiot's Guide to Ghosts and Hauntings* / T. Ogden. – Alpha Books, 1999. – 378 p.
2. J. Tucker. *Nature exposed: photography as eyewitness in Victorian science* / J. Tucker – Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2005. – 716 p.
3. L. Spence. *Encyclopedia of Occultism and Parapsychology* / L. Spence – Kessinger Publishing, 2011. – 552 p.
4. *The intriguing history of ghost photography* [Electronic Resource]. – Mode of access : <http://www.bbc.com/future/story/20150629-the-intriguing-history-of-ghost-photography>

УДК 392.8(689.1)=111

Бадасен Єлизавета Олександрівна

TRADITIONS OF NATIONAL MEAL IN ZIMBABWE

This topic was chosen because we usually get to know the country by its main dishes and traditions. However, such a state as Zimbabwe in the southern part of the African continent, only a few

people know. So it was decided to choose this topic with the aim of to tell you about the little-known, but interesting in some ways state of Zimbabwe. Namely, the traditions of national meal in Zimbabwe.

The topicality of this topic is that if we were not interested in the cooking of other countries, we would never have known to everyone the salad "Olivier", sushi and pizza. Therefore, it will be useful for you to learn about popular dishes and the traditions of eating in Zimbabwe. Popular dishes include:

Sadza: This is the most common dish found in Zimbabwe and is stiff maize meal that is like a thickened porridge. It can be rolled into a ball and dipped into meat, sauce, gravy, sour milk, or stewed vegetables.

Bota: This is porridge that is flavoured with peanut butter, milk, butter or jam and is traditionally eaten for breakfast.

Dovi: Portuguese traders brought peanut crops into Zimbabwe during the 16th century; as a result, it has become an important ingredient in many dishes. Dovi is a traditional peanut butter stew with meat or vegetables.

Nhedzi: This is a soup made with wild mushrooms.

Mapopo candy: Papaya is one of the main crops in Zimbabwe and so the locals make it into candy. Papaya is cooked in and dusted with sugar to make a sweet treat [1].

A wide range of green vegetables are grown in kitchen gardens and collected wild. They generally are prepared with onion and tomato and sometimes with groundnut (peanut) sauce. Bread is a staple in the urban diet but not as important in rural areas. Foods that are eaten seasonally include milk, boiled or roasted groundnuts, boiled or roasted maize, fruits, termites, and caterpillars. Dry land rice is grown in some parts of the country, but generally rice is not an everyday food.

A few food taboos with serious health consequences are still widely practiced. Traditionally eggs were believed to cause infertility in women and therefore were avoided, but they are now widely consumed. The meat of one's clan totem was traditionally avoided; even today animals representing totems are rarely eaten.

Eating out is not common, even among men in the urban areas. Travelers purchase soft drinks and prepared food, such as fried cakes, potato chips, roasted maize, and sugarcane from vendors. A higher proportion of the white population regularly buys prepared meals and eats in restaurants.

Before eating a meal, a dish of water is placed on the dining table for diners to clean their hands. Even if a person is left-handed, it is considered impolite to eat with the left hand.

Zimbabweans typically sit in a circle on the floor and eat food from one dish or bowl. Guests, however, are served instead of helping themselves. It is considered polite to leave a small amount of food on your plate to show that you have been more than sufficiently provided for.

In general, wooden plates and spoons are used along with Western utensils. In some rural areas, Zimbabweans eat with their fingers. When eating *sadza*, Zimbabweans clean their hands, then using their right hand, pinch off a chunk from the bowl and roll it into a ball in their palm. They dip the ball into relish and bite off a piece, then roll it again and continue the process.

Three meals are typically eaten a day. Breakfast is simple and may consist of *sadza*, porridge made from cornmeal or oatmeal, cereal or bread, and tea. Sometimes leftovers from the dinner before are eaten.

Lunch and dinner are simple as well. *Sadza* with relish is common, served with vegetables and meat, if available. Sour milk and sugar sometimes replace meat or vegetables with *sadza*. Rock shandy, a refreshing beverage, is a mix of lemonade, soda water, and bitters (made from herbs and other plant extracts and used to flavor drinks). Foreign food such as macaroni and cheese and mashed potatoes are now part of Zimbabwean staples.

Certain taboos are associated with Zimbabwean food. For instance, the Ndebele people discourage eating corn out of season. Many ethnic groups do not eat an animal, plant, or other forms of food that bears their family name. For example, if a family name is Nkomo (cattle: cow or oxen), they should not eat beef.

Meat or game is generally eaten on special occasions. The kind of meat provided by the host signifies the importance of the celebration. The bigger the occasion, the bigger the roast that is served. Christmas is an example of such an occasion [2]. An ox, cow, or goat may be slaughtered in the rural

areas, depending on the significance of the event, and may be accompanied by rice. Beer made from millet usually is prepared by women, and roasted groundnuts are served on special occasions [3].

So learning the culture of other countries, we understand our own better. This is based on the characteristics of our brain to respond primarily to differences. Comparing, we comprehend more. And in the overwhelming majority of cases, interest in foreign cultures fosters interest in the culture of their country, as it is closer to us psychologically.

References

1. Zimbabwe Food and Drink [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.goway.com/travel-information/africa-middle-east/zimbabwe/food-and-drink/>
2. Zimbabwe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.foodbycountry.com/Spain-to-Zimbabwe-Cumulative-Index/Zimbabwe.html>
3. Zimbabwe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.everyculture.com/To-Z/Zimbabwe.html>

УДК 796.966(71)=111

Год Тетяна Олександрівна

MONTREAL CANADIENS – THE LEGEND OF ICE - HOCKEY

Sport is very important part of our life. There are many different winter sports like Biathlon, Bobsleigh, Curling, Cross-country skiing, Figure skating, Freestyle, Luge, Speed skating, Slalom, Ski jumping, Snowboarding, Aerial skiing and Ice hockey. Ice hockey is a contact team sport played on ice, usually in a rink, in which two teams of skaters use their sticks to shoot a vulcanized rubber puck into their opponent's net to score points. The sport is known to be fast-paced and physical, with teams usually consisting of six players each: one goaltender, and five players who skate up and down the ice trying to take the puck and score a goal against the opposing team. The game developed in the frozen expanses of North America, and a hundred years ago became the national winter sport of Canada. It also became very popular in the northern states of the United States, and later spread to Europe, Japan, and even to Australia.

The game probably arose from boys playing on the ice. The kids probably fashioned pucks from frozen "horse apples" and adapted tree branches as hockey sticks, and played on cleared stretches of frozen lakes and rivers, and backyard rinks. Soon it was inevitable that teams began to play against each other and leagues were formed.

The earliest mention of the team ice hockey game is a newspaper description of the game played at the Victoria Skating Rink in Montreal in 1875 [1].

Originally the leagues and national competitions in Canada were amateur. In 1917 the first professional league was formed, the National Hockey League (or NHL), with four clubs – Montreal Canadiens, Montreal Wanderers, Ottawa Senators, and Toronto Arenas. Later clubs were formed in American cities, and the NHL spread to the United States. In 1972 a rival professional organisation was formed, the World Hockey Association (or WHA).

In 1893 Lord Stanley, the Governor-General of Canada, presented a silver trophy, the Stanley Cup to the winners and play-offs for the Stanley Cup began, which then became the symbol of professional hockey supremacy.

Canadian-style ice hockey spread rapidly in Europe between the two World Wars. In the northern countries it had to compete against bandy.

The playing area is subdivided into three zones – defensive, neutral and attacking – by two blue lines (called off-side lines). A team's defensive zone is that zone where the goal cage, which it is defending, is located. The zone at the opposite end of the rink is known as the team's attacking zone. The area between is known as the neutral zone and is divided at the centre by a red line. This line plays an important role in the game's body checking regulations. Players are subject to a variety of penalties leading to their dismissal from the ice for two minutes or more, thus giving the other team a one-man advantage for the duration of the penalty or until a goal is scored.

Canadians are ardent sports fans and in most of the big and small cities everyone can have an opportunity to see some sport event. Baseball, basketball and Canadian football (similar to the

American variation of the game) also have a lot of fans. Although the national sport is lacrosse - the game of the indigenous peoples of Canada, in which two teams are trying to hit the opponent's goal with a ball using a club-like projectile, but Canadians like hockey most of all [2].

Hockey is one of the most popular fast-paced sports games in the world. It is an exciting and spectacular game. There are various types of hockey. The most popular and widespread games are field hockey, ice hockey, sledge hockey and street hockey. Field hockey is played on natural grass with a small, hard ball and J-shaped sticks. Ice hockey is one of the most spectacular sports of Winter Olympics. It originally appeared in the expanses of North America hundreds of years ago and is now played in many northern countries. First competitions in Canada were amateur, but gradually they became professional. The first professional league, known as NHL, was formed in 1917. The rules of the game are simple. The players try to score a goal into the opponents' gate. The puck should completely cross the goal line and enter the net. Sledge hockey is played by people with physical disabilities. This sport is played during Winter Paralympics. Street hockey is played on hard surface, usually asphalt, with a ball instead of a puck. Being a rough game, hockey causes many injuries. Nevertheless, people love this game and enjoy watching it.

Between different successful clubs, such as Vancouver Canucks, Quebec Nordiques, Ottawa Senators, the Montreal Canadiens is the Legend of ice – hockey [2].

The Montreal Canadiens is ice hockey club, formally *Le Club de Hockey Canadien*, was founded on December 4, 1909. The Canadiens are the oldest professional hockey franchise in the world. Created as a founding member of the National Hockey Association (NHA) with the aim of appealing to Montreal' francophone population, the Canadiens played their first game on January 5, 1910, and captured their first Stanley Cup in 1916. The team left the NHA and helped found the National Hockey League (NHL) in 1917. They returned to the Stanley Cup finals in 1919, but their series against the Seattle Metropolitans was canceled without a winner due to the Spanish flu - pandemic that killed defenceman Joe Hall. The Canadiens have won the Stanley Cup 24 times: once while part of the National Hockey Association (NHA), and 23 times as members of the NHL. With 25 NHL titles overall, they are the most successful team in league history.

The Canadiens' home rink, the Montreal Arena, was destroyed by fire in January 1918. The team moved into the Jubilee Arena, which subsequently burned down in 1919. After spending seven seasons in the Mount Royal Arena, the Canadiens moved into the Montreal Forum in 1926, sharing it with the rival Montreal Maroons until 1938. After 72 years in the Forum, they moved to the Bell Centre in 1996. The club struggled during the Great Depression, nearly relocating to Cleveland, Ohio, in 1935 and contemplated suspending operations in 1939. Their fortunes rebounded following World War II as they reached the Stanley Cup finals each year from 1951 to 1960, winning six championships, including a record five consecutive titles from 1956 to 1960.

Maurice "Rocket" Richard emerged as the team's star in the 1940s, and during the 1944–45 season became the first player in NHL history to score 50 goals in a single season. Richard sparked the Richard Riot in March 1955 when he was suspended for attacking a linesman. The incident highlighted growing tensions between French Quebec and English Canada, and is regarded as one of the first manifestations of Quebec's Quiet Revolution. In 1959, Jacques Plante revolutionized the game when he became the first goaltender to consistently wear a mask during play. Under general manager Sam Pollock, the Canadiens won nine championships between 1964 and 1978. The 1976–77 team, often regarded as the greatest in NHL history, won 60 games while losing only 8, a record for fewest losses in an 80-game season. With the entry of the World Hockey Association's Quebec Nordiques to the NHL in 1979, a rivalry grew between the Canadiens and the Nordiques, peaking in 1984 when the Canadiens eliminated the Nordiques in six games, but not before the Good Friday Massacre made headlines.

Led by goaltender Patrick Roy, the Canadiens won their 23rd Stanley Cup in 1986 and their 24th in 1993. Roy won the Conn Smythe Trophy as the playoffs' most valuable player both times. The 1993 team set an NHL record with 10 consecutive overtime victories in one playoff year and is the most recent Canadian team to win the Stanley Cup. In 2003, Montreal participated in the first regular season outdoor game in NHL history, defeating the Edmonton Oilers in the Heritage Classic [3].

The Hockey Hall of Fame has inducted over 50 former Canadiens players, as well as ten executives. The team has retired 15 numbers, representing 17 players, and has honoured ten off-ice personnel in its Builder's Row.

References

1. «Winter vocabulary words» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://winter_vocabulary_words/
2. «Освітній портал «Академія» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://academia.in.ua/>
3. «Увлєкательнo о Канаде» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://canadianweb.org/>

УДК 712(410)=111

Давиденко Крістіна Олександрівна

HISTORY OF STONEHENGE

Stonehenge is probably the most important prehistoric monument in the whole of Britain and has attracted visitors from earliest times. It stands as a timeless monument to the people who built it. For centuries, historians and archaeologists have puzzled over the many mysteries of Stonehenge, the prehistoric monument that took Neolithic builders an estimated 1,500 years to erect. Located in southern England, it is comprised of roughly 100 massive upright stones placed in a circular layout. While many modern scholars now agree that Stonehenge was once a burial ground, they have yet to determine what other purposes it served and how a civilization without modern technology – or even the wheel – produced the mighty monument. Its construction is all the more baffling because, while the sandstone slabs of its outer ring hail from local quarries, scientists have traced the bluestones that make up its inner ring all the way to the Preseli Hills in Wales, some 200 miles from where Stonehenge sits on Salisbury Plain. Today, nearly 1 million people visit Stonehenge every year, a UNESCO World Heritage Site since 1986.

Archaeologists believe England most iconic prehistoric ruin was built in several stages, with the earliest constructed 5,000 or more years ago. First, Neolithic Britons used primitive tools – possibly made from deer antlers – to dig a massive circular ditch and bank, or henge, on Salisbury Plain. Deep pits dating back to that era and located within the circle – known as Aubrey holes after John Aubrey, the 17th-century antiquarian who discovered them – may have once held a ring of timber posts, according to some scholars [1, p. 19].

Several hundred years later, it is thought, Stonehenge's builders hoisted an estimated 80 non-indigenous bluestones, 43 of which remain today, into standing positions and placed them in either a horseshoe or circular formation. During the third phase of construction, which took place around 2000 B.C., sarsen sandstone slabs were arranged into an outer crescent or ring; some were assembled into the iconic three-pieced structures called trilithons that stand tall in the center of Stonehenge. Some 50 sarsen stones are now visible on the site, which may once have contained many more. Radiocarbon dating suggests that work continued at Stonehenge until roughly 1600 B.C., with the bluestones in particularly being repositioned multiple times.

Stonehenge's sarsens, of which the largest weighs more than 40 tons and rises 24 feet, were likely sourced from quarries 25 miles north of Salisbury Plain and transported with the help of sledges and ropes; they may even have already been scattered in the immediate vicinity when the monument's Neolithic architects first broke ground there. The smaller bluestones, on the other hand, have been traced all the way to the Preseli Hills in Wales, some 200 miles away from Stonehenge. How, then, did prehistoric builders without sophisticated tools or engineering haul these boulders, which weigh up to 4 tons, over such a great distance?

According to one longstanding theory, Stonehenge's builders fashioned sledges and rollers out of tree trunks to lug the bluestones from the Preseli Hills. They then transferred the boulders onto rafts and floated them first along the Welsh coast and then up the River Avon toward Salisbury Plain; alternatively, they may have towed each stone with a fleet of vessels. More recent hypotheses have them transporting the bluestones with supersized wicker baskets or a combination of ball bearings, long grooved planks and teams of oxen.

As early as the 1970s, geologists have been adding their voices to the debate over how Stonehenge came into being. Challenging the classic image of industrious Neolithic builders pushing, carting, rolling or hauling the craggy bluestones from faraway Wales, some scientists have suggested that glaciers, not humans, did most of the heavy lifting. The globe is dotted with giant rocks known as glacial erratic blocks that were carried over long distances by moving ice floes. Perhaps Stonehenge's mammoth slabs were snatched from the Preseli Hills by glaciers during one of the Ice Ages and deposited a stone's throw away – at least comparatively – from Salisbury Plain. Most archaeologists have remained cool toward the glacial theory, however, wondering how the forces of nature could possibly have delivered the exact number of stones needed to complete the circle [3].

According to the 12th-century writer Geoffrey of Monmouth, whose tale of King Arthur and mythical account of English history were considered factual well into the Middle Ages, Stonehenge is the handiwork of the wizard Merlin. In the mid-fifth century hundreds of British nobles were slaughtered by the Saxons and buried on Salisbury Plain. Hoping to erect a memorial to his fallen subjects, King Aureoles Ambrosias sent an army to Ireland to retrieve a stone circle known as the Giants' Ring, which ancient giants had built from magical African bluestones. The soldiers successfully defeated the Irish but failed to move the stones, so Merlin used his sorcery to spirit them across the sea and arrange them above the mass grave. Legend has it that Ambrosias and his brother Uther, King Arthur's father, are buried there as well [1, p. 32].

While many believed Monmouth's account to be the true story of Stonehenge's creation for centuries, the monument's construction predates Merlin – or, at least, the real-life figures who are said to have inspired him – by several thousand years. Other early hypotheses attributed its building to the Saxons, Danes, Romans, Greeks or Egyptians. In the 17th century, archaeologist John Aubrey made the claim that Stonehenge was the work of the Celtic high priests known as the Druids, a theory widely popularized by the antiquarian William Stukeley, who had unearthed primitive graves at the site. Even today, people who identify as modern Druids continue to gather at Stonehenge for the summer solstice. However, in the mid-20th century, radiocarbon dating demonstrated that Stonehenge stood more than 1,000 years before the Celts inhabited the region, eliminating the ancient Druids from the running.

Many modern historians and archaeologists now agree that several distinct tribes of people contributed to Stonehenge, each undertaking a different phase of its construction. Bones, tools and other artifacts found on the site seem to support this hypothesis. The first stage was achieved by Neolithic agrarians who were likely indigenous to the British Isles. Later, it is believed, groups with advanced tools and a more communal way of life left their stamp on the site. Some have suggested that they were immigrants from the European continent, but many scientists think they were native Britons descended from the original builders [2].

If the facts surrounding the architects and construction of Stonehenge remain shadowy at best, the purpose of the arresting monument is even more of a mystery. While historians agree that it was a place of great importance for over 1,000 years, we may never know what drew early Britons to Salisbury Plain and inspired them to continue developing it. There is strong archaeological evidence that Stonehenge was used as a burial site, at least for part of its long history, but most scholars believe it served other functions as well – either as a ceremonial site, a religious pilgrimage destination, a final resting place for royalty or a memorial erected to honor and perhaps spiritually connect with distant ancestors.

In the 1960s, the astronomer Gerald Hawkins suggested that the cluster of megalithic stones operated as an astronomical calendar, with different points corresponding to astrological phenomena such as solstices, equinoxes and eclipses. While his theory has received quite a bit of attention over the years, critics maintain that Stonehenge's builders probably lacked the knowledge necessary to predict such events or that England's dense cloud cover would have obscured their view of the skies. More recently, signs of illness and injury in the human remains unearthed at Stonehenge led a group of British archaeologists to speculate that it was considered a place of healing, perhaps because bluestones were thought to have curative powers [3].

One of the most famous and recognizable sites in the world, Stonehenge draws more than 800,000 tourists a year, many of whom also visit the region's numerous other Neolithic and Bronze Age marvels. In 1986 Stonehenge was added to UNESCO's register of World Heritage sites in a co-listing with Avebury, a Neolithic henge located 17 miles away that is older and larger than its more famous neighbor. Stonehenge has undergone several restorations over the years, and some of its boulders have been set in concrete to prevent collapse. Meanwhile, archaeological excavations and development of the surrounding area to facilitate tourism have turned up other significant sites nearby, including other henges.

References

1. David Field, Trevor Pearson. Stonehenge World Heritage Site Landscape Project: Stonehenge, Amesbury, Wiltshire Archaeological Survey Report, English Heritage Research Department Report 109-2010 / D. Field, T. Pearson – Swindon, 2010. – 86 p.
2. Stonehenge [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.history.com/topics/british-history/stonehenge>
3. History of Stonehenge [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.english-heritage.org.uk/visit/places/stonehenge/history/>

УДК 37.015.31(410)=111

Єсаулкова Валерія Василівна

PROBLEMS OF UPBRINGING AMERICAN CHILDREN

The great majority of parents have positive and nurturing relationships with their children. In fact, findings from research show that parents and their adolescent children generally have close emotional ties. These findings run counter to anecdotal portrayals of parents as clueless and unconnected, especially when it comes to relating to their adolescent children. In this point we will look at trends among child-parent relations through three markers of these relationships for parents living with children between the ages of 6 and 17: parent-child closeness, the degree to which parents share ideas and talk about things that really matter with their children, and parents' acquaintance with their children's friends.

The great majority of parents (87 percent) reported being very close to their children. Not surprisingly, a greater percentage of parents of 6-year-olds (96 percent) reported being very close to their children than parents of 17-year-olds (76 percent). However, for the most part, parents and children maintained close bonds, with three-quarters of these relationships described as very close, even when the child was 17. Among parents who lived with their children (ages 6-17), most reported feeling very close to their children, even as they grew into adolescence (87 percent). Only about 13 percent of parents reported that they were just somewhat close to their children. Less than 1 percent of parents reported that their relationship was not very close.

Good communication is an important parenting skill. Parents who discuss important matters such as academic performance, puberty, and drug use provide their children with knowledge that can help them lead more productive and safer lives. In addition, conversations about serious topics convey to children that parents are concerned with and interested in their lives [1, p. 38].

The National Survey of Children's Health asked parents to what degree they can share ideas and talk about things that really matter with their children. About 75 percent of parents reported that they were able to share and talk about things that really mattered with their children very well. The percentage declined with the age of the child, with 82 percent of parents of 6 - to 11-year-olds and 70 percent of parents of 12 - to 17-year-olds reporting that they could share ideas and talk with their children very well about things that really mattered. These findings indicate that communication between parents and children is relatively high, even for parents of children at the adolescent stage, when communication can be a greater challenge [2, p. 21].

Researchers find that parental awareness of American children's friends is an important part of parenting. For parents, knowing their children's friends can have a two-fold effect: it can help preempt their children's involvement in negative social activities, and it can keep parents aware of their children's social behaviors. In addition, research finds that parents who monitor their children's

friendships tend to raise more socially adept children. Indeed, of the 10 rules that the National Center for Missing & Exploited Children provides parents, part of rule number one - making sure to know where children are located at all times - is parental awareness of children's friends. Overall, about 43 percent of parents of children ages 6-11 reported meeting all their children's friends, compared with 30 percent of parents of adolescents ages 12-17. Another 42 percent of parents of 6 - to 11-year-olds reported meeting most of their children's friends, whereas 54 percent of parents of 12 - to 17-year-olds reported meeting most of their children's friends. The data suggest that parents of adolescents are more likely to know most rather than all of their children's friends [1, pp. 77-78].

Overall, we find that most parents reported close bonds with their children, communicated with their children about important topics, and were acquainted with most of their children's friends. These findings were apparent even among parents of adolescent children (ages 12-17), who are often presumed to feel distant from their children. Our analyses show that although some declines are seen in these areas as children get older, high parental involvement and positive parent-child interactions endure throughout childhood into the teenage years for most adolescents.

Parenting is not like any other 9 to 5 job. It is never ending and there is never enough time to do everything. No matter how old the child is, a newborn or a toddler, it is never too late to put child first and enjoy being a mum or dad. Many American parents think that they alone know what is best for the children and therefore expect too much from them. They force their children into tuition classes, punish or deprive of some things.

It was already mentioned that there is a problem with drugs and alcohol among American youth. There is currently little solid information regarding how many children have experience with alcohol, either from retrospective recall by adolescents or from surveys of children themselves. Retrospective reports of the age at first drink are not very reliable for this life stage. Reported age of onset generally increases the older the adolescents questioned. For example, in the most recent national data from the 2007 Youth Risk Behavior Survey, the percentage saying they drank alcohol before age 13 decreased from 33.9% for 9th grade students to 19.3% for 12th grade students. That these are not in fact cohort effects, but rather evidence of "forward telescoping," is shown by the fact that although the percentages decline over time, a similar pattern can be seen in each of the surveys [3, pp. 14-15].

More than one-third of U.S. adults (35.7%) are obese. Obesity increases the risk of a number of health conditions including hypertension, adverse lipid concentrations, and type 2 diabetes. The prevalence of obesity in the United States increased during the last decades of the 20th century. More recently there appears to have been a slowing of the rate of increase or even a leveling off. Given the health risks of obesity and its high prevalence, it is important to continue to track the prevalence of obesity among U.S. adults and children. By state, obesity prevalence ranged from 21.0% in Colorado to 34.0% in Mississippi in 2010. No state had a prevalence of obesity less than 20%. Thirty six states had a prevalence of 25% or more; 12 of these states (Alabama, Arkansas, Kentucky, Louisiana, Michigan, Mississippi, Missouri, Oklahoma, South Carolina, Tennessee, Texas, and West Virginia) had a prevalence of 30% or more. The South has the highest prevalence of obesity (29.4%) followed by the Midwest (28.7%), Northeast (24.9%) and the West (24.1%) [4, p. 132]. Obesity among Americans does not just happen overnight, it develops gradually from poor diet and lifestyle choices and, to some extent, from genes. Lifestyle choice is an important factor in influencing on weight on American children. Eating more calories than they need leads to obesity. Lack of physical activity is another important factor that is related to obesity. Many children have activities that involve sitting at a desk for most of the day, and rely heavily on the transport to get around. When it is time to relax, many American children tend to watch TV, or play computer games, and rarely take any regular exercise. Of course some children tend to stay the same weight for years without much effort, whereas others find they put on weight quickly if they are not careful about what they eat. This could be due, in part to their genes.

There is a harmful tendency among American children - juvenile delinquency. There are teens with rich parents, that give them money and expensive things. Envy and the desire to possess the same things can push teenagers to committing a crime and it leads to juvenile delinquency. Juvenile Delinquency refers to criminal acts committed by children or teenagers, specifically anyone below the

age of eighteen. Common sentiment on this issue is that the crimes they commit hurt society and hurt the children themselves. Much research and debate revolves around the problem of juvenile delinquency in the US. There are roughly 75 million juveniles in The United States today. That is, one in four Americans have the potential of being labeled as juvenile delinquents (because they are considered juveniles). More specifically, in 2009 there were 74.5 million juveniles in the US, which was 2 million more than in the year 2000. The population of juveniles in the US is projected to increase until 2015, at least. In fact, the Federal Interagency on Child and Family Statistics reported that the number of juveniles might reach 101.6 million by 2050. If the juveniles delinquency rates were to increase with the population, or even plateau, this would translate into thousands of more juvenile delinquents [2, p. 84].

According to the latest poll, thirty-two percent of parents fear for their child's physical safety when the child is at school. Thirty-nine percent of parents with a child in grade six or higher are more likely to say they fear for their child's safety. Twenty-two percent of parents whose children are in grade five or lower fear for their child's safety. It seems that American children bully for a variety of reasons and when dealing with child bullying we can see that there's usually one person who's the gang leader and his friends who help him. The reasons for bullying in the USA can include: frustration, lack of behaviour skills, abuse at home (the child is being abused and is expressing their anger through bullying), neglect at home, conduct disorder, undue influence or neglect at home (similar to abuse as the child's emotional and behavioural development is being retarded) [3, p. 239]. Statistics show bullying is becoming a huge problem. It is estimated that 160,000 children miss school every day due to fear of attack or intimidation by other students. American schools harbor approximately 2.1 million bullies and 2.7 million of their victims. 56% of students have personally witnessed some type of bullying at school. 15% of all school absenteeism is directly related to fears of being bullied at school. 71% of students report incidents of bullying as a problem at their school. 1 out of 20 students has seen a student with a gun at school. According to bullying statistics, 1 out of every 10 students who drops out of school does so because of repeated bullying [5, p. 201].

References

1. Arkham, T.S. The baby boom: how family-friendly America cheats traditions / Todd Arkham – Columbia Network, Columbia, 2001. – 128 p.
2. Furman, V.A. Behavior: Down with Kids / V.A. Furman, D.S. Alleq, O.P. Nab – Cambridge: University of Cambridge, 2000. – 174 p.
3. Dynamics of household growth / B.O. Stinson et al. // Annual data magazine. 2003. Vol. 14, №5. P. 21 – 33.
4. Dorian, J.D. General USA Statistics over the 20th century / J.D. Dorian – Washington D.C. Press, 2001. – 316 p.
5. Lambert, P.O. Overpopulation Myths / P.O. Lamber – Daily Policy Digest, Ottawa, 2008. – 291 p.

УДК 725.1(73)=111

Жигалова Анастасія Валеріївна

THE WHITE HOUSE

The White House at 1600 Pennsylvania Avenue is the home and office of every U.S. President except George Washington who laid the cornerstone in 1793. James Hoban bases it on a design. In the White House the pressing business of government is being conducted. The White House is museum of American history.

The White House is constructed of white sandstone. In 1814, the House was burnt by the British. Later the charred remains of the building were whitewashed. Since then the House has been always painted white.

The White House has 132 rooms, 54 rooms on the second and the third floors are reserved for the First Family. 5 of the rooms are open to the public. They are the Blue room, East Room, Green Room, Red Room, and State Dining Room.

A million visitors go through the White House every year free of charge. Visitors are not allowed

in the rooms where the President lives and works. But occasionally the president stops by to greet tourists in the public rooms.

Most visitors to the White House enter through the East Wing Lobby. They walk through the East Garden Room to the glass-enclosed colonnade that leads to the Ground Floor of the White House. The colonnade was constructed in 1902. Along the colonnade visitors have a view of the Jacqueline Kennedy Garden. A massive bronze bust of Abraham Lincoln rests in a wall niche. Beginning in 1994 sculpture exhibitions has been held in the Garden [1].

Ground Floor Corridor is made of marble. There are bust of George Washington, Benjamin Franklin and others outstanding Americans. There are portraits of First Ladies.

The Library room served as a laundry until 1902. In 1935 it was remodeled as a library. The library is furnished in the style of the Federal period. Five portraits of American Indians flank the east door. The paintings were given to the White House in 1962.

The Vermeil Room (Gold Room) serves as a display room. There are a Turkish carpet, French mantel and portraits of Jacqueline Kennedy, Anna Roosevelt and Patricia Nixon.

The China Room was designated by Mrs. W. Wilson in 1917 to display the collection of White House china. There is the painting above the mantel «View on the Mississippi».

The Diplomatic Reception Room serves as an entrance to the White House. It is furnished as a drawing room of the Federal period (1790-1820).

The Map Room was used by President Roosevelt as a situation room to follow the course of World War II. Now it serves as a private meeting room for the President or the First Lady. It was decorated in 1994 as a sitting room in the Chippendale style [1].

The North Entrance includes the Entrance Hall and the Cross Hall. They decorated with the portraits of Presidents.

The East Room was designated as the “Public Audience Room”. It is used for large gatherings. The grand piano with gilt American eagle supports was given to the White House in 1938. There is a full-length portrait of George Washington.

The Green Room was intended to be the “Common Dining Room”. On the sofa table are several historic pieces of Presidential silver. Portraits of two presidents hang the doors.

The oval Blue Room contains furnishings in the French Empire style. There are a settee and seven gilded chairs.

The Red Room is one of the four state reception rooms. A portrait of Angelica Singleton Vanture in the Red Room dates from the year 1810-1830.

The State Dining Room seats 140 guests. Its table is surrounded by Queen Ann-style chairs. The Family Dining Room has 8 chairs of furniture from the Federal period.

The East Sitting Hall is lemon-yellow. The Clintons have personalized the room by using their own carpet. In front of the fan window stands a mahogany sofa made in 1800. Above the desk hangs “Florida Sunrise” by M. Heade (1819-1904).

The Queen’s Bedroom is named for its many royal guests including Queen Elizabeth and Princess Ann. It is decorated in shades of rose and white. There is a four-poster bed it.

The Lincoln Bedroom is decorated with American Victorian furnishings. It is used today as a guest room for friends of the President’s family.

The Treaty Room is now President Clinton’s second-floor office and sitting room in the Residence. The walls are covered to simulate red leather.

The Center Hall is brightened by a yellow-and-white color. It serves as a drawing room for the First Family and Presidential guests. There are octagonal pedestal writing desk, the Boston sofa table, chair back settee and four matching chairs in the Center Hall [2, p. 131].

The Yellow Oval Room was the place of the first White House reception on New Year Day. 1801. There are a rare set of four carved armchairs and a writing table there. It serves as a formal drawing room for the President’s family. The room gives access to Truman Balcony. The balcony offers a panorama of the Washington Monuments, and the Jefferson Memorial. First Families use the balcony for dining and viewing Fourth of July fireworks.

The President’s Dining Room serves as convenient place for meals. It is furnished is American

Federal style. It includes the Sheraton pedestal dining table and side chairs with Prince of Wales plumes made in 1800. There is a coffee set with ivory handles made in Paris.

The West Sitting Hall serves as a private living room from the Clinton family. Here Mrs. Roosevelt presided over the traditional morning coffee with family. “Morning o the Claude Monet, hangs on the north wall. It was given to the White House in 1963 by the Kennedy family in memory of President John Kennedy” [2, p. 132].

The West Wing was built in 1902. The West Reception Room was created in 1969. Staff meetings and press conferences take place in the Roosevelt Room. The room the gold medallion presented to Theodore Roosevelt in 1906 when he received a Noble Prize. The Cabinet Room is used for meetings with the Department Secretaries and Congressional leaders.

The President’s Oval Office reflects each of administration dramatically. Most Presidents fill it with personal mementos, such as the photographs of family and friends. The desk chosen by President Clinton was given to President R. Hayes /1877-81/ by Queen Victoria in 1880. There is the coat of arms in a specially woven oval carpet. Above the mantel hangs a portrait of George Washington in Continental Army uniform. There is bronze bust of Benjamin Franklin there. On the south wall “The Avenue in the Rain” by Child Hassam. It is a picture of American flags displayed along Fifth Avenue. The Rose Garden is used by the First Lady to receive her guests. The Rosen Garden often serves as a reception area for the President. The first team of United States astronauts was received in the Rose Garden. It serves as the setting for state dinners. Roses were first planted here by Ellen Wilson in 1913.

References

1. The White House [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cache.lego.com/bigdownloads/buildinginstructions/4619142.pdf>
2. V. L. Polupan English-speaking countries: A cultural reader/ A. P. Polupan, V. V. Makhova. – Харків: Країна Мрій, 2000 – 280 p.

УДК 392.8(71)=111

Згара Світлана Володимирівна

A BRIEF HISTORY OF MAPLE SYRUP

The process of making maple syrup is an age-old tradition of the First Nations people, who used it both as a food and a medicine. They would make incisions into trees with stone and bone implements their tomahawks and use birch bark containers to collect the sap. The sap could be reduced into syrup by evaporating the excess water by plunging hot stones into the sap. They also increased the sugar content by removing the frozen water layer after the nightly freezing of the sap.

When the early European settlers came to North America, they learned from the Nativethe Aboriginal people that sap could be made into sugar. They European settlers had access to metals and used their metal and iron tools to tap the trees and then boiled the sap in the iron or copper kettles. Maple syrup was the preferred sweetener used by the early settlers since white refined sugar from the West Indies was highly taxed and very expensive. As white refined sugar became less expensive, it began to replace maple syrup and maple sugar as a relied-upon sweetener [1].

From the 17th century onward, dairy farmers who wanted to supplement their income from milk, or who just needed a source of sweetener that was better and cheaper than sugar or molasses, drilled small holes in the trees during the brief weather window between winter and spring. (Sap typically runs out of maple trees on days when the temperature is around 40 degrees following a night when the mercury dropped below freezing.) The farmers called the maple tree stands “sugar bushes” and hung buckets under the drilled holes. Every day or two, depending on how fast the sap was running out of the trees, the farmers would empty out the buckets into larger containers or tanks and haul the watery substance to a “sugar house” usually built in the woods. It takes about 40 gallons of sap to make one gallon of maple syrup because sap is about 98% water.

Sugar makers boiled off most of the water over a wood fire, what they were left with was brown sweet syrup. Some sugar makers heated the sap further, turning it into crystallized sugar. Over time, the industry evolved enough that companies from Quebec to Vermont produced ready-made

“evaporators,” essentially giant frying pans with fire boxes built underneath [2].

In the 1970’s, advances in collecting and producing syrup occurred when plastic tubing systems were perfected. Gravity helps the sap run through the tubing directly from the tree to the sugarhouse, saving the labor-intensive task of emptying sap buckets on every tree, every day. Technology to remove some of the water from the sap in order to reduce boiling time has also advanced. Sap is boiled until it reaches 219 degrees Fahrenheit and is then called maple syrup. At this stage, the syrup is filtered to produce a clear amber product [3].

Various pumps and dehumidifiers were introduced into the process by the enterprising Americans (another technological addition to the history of maple sugar) but the rendering process remained slow and expensive. The U.S. started to import maple syrup from Canada, particularly from Quebec, a cold area known for its wealth of sugar maple trees, and has been doing so ever since.

In the United States, maple syrup is still a small industry in New England states, most notably in Vermont, and on a smaller scale, Maine and various other states. In America, Canada, and Europe, syrups are broken down into “grades.” The grading system is slightly complicated. It is judged on color, sugar content, and time of harvesting. A continuing examination of the history of maple syrup reveals that in the Civil War, most Union households used maple sweetener to boycott cane sugar, which was primarily produced by slaves. Today, maple syrups is a favorite for a variety of dishes throughout the country. It is a perennial favorite for breakfast goodies such as pancakes, waffles, and French toast. It can also be used for cooking, replacing sugar as maple syrup health benefits are greater than brown or white sugar. Maple syrup is also used widely in vegan and vegetarians cooking [4].

References

1. A Brief History of Maple Syrup [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://torontoadventures.ca/maplesyrupfestival/a-brief-history-of-maple-syrup/>
2. A Brief History of Maple Syrup [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://time.com/3958051/history-of-maple-syrup/>
3. History of Maple Syrup [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://blogs.massaudubon.org/viewsfromthedrumlin/a-brief-history-of-maple-syrup/>
4. History of Maple Syrup – The History of a Sweet Treat [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.maplesyrupworld.com/pages/Maple-Syrup-History.html>

УДК394.21(73)=111

Калмикова Ксенія Олександрівна

THANKSGIVING DAY: HISTORY AND TRADITIONS

Thanksgiving Day is traditionally a day for families and friends to get together for a special meal. The meal often includes a turkey, stuffing, potatoes, cranberry sauce, gravy, pumpkin pie, and vegetables. Thanksgiving Day is a time for many people to give thanks for what they have.

Thanksgiving Day parades are held in some cities and towns on or around Thanksgiving Day. Some parades or festivities also mark the opening of the Christmas shopping season. Some people have a four-day weekend so it is a popular time for trips and to visit family and friends [1].

Thanksgiving Day has been an annual holiday in the United States since 1863. Not everyone sees Thanksgiving Day as a cause for celebration. Each year since 1970, a group of Native Americans and their supporters have staged a protest for a National Day of Mourning at Plymouth Rock in Plymouth, Massachusetts on Thanksgiving Day. American Indian Heritage Day is also observed at this time of the year. There are claims that the first Thanksgiving Day was held in the city of El Paso, Texas in 1598. Another early event was held in 1619 in the Virginia Colony. Many people trace the origins of the modern Thanksgiving Day to the harvest celebration that the Pilgrims held in Plymouth, Massachusetts in 1621. However, their first true thanksgiving was in 1623, when they gave thanks for rain that ended a drought. These early thanksgivings took the form of a special church service, rather than a feast. In the second half of the 1600s, thanksgivings after the harvest became more common and started to become annual events. However, it was celebrated on different days in different communities

and in some places there were more than one thanksgiving each year. George Washington, the first president of the United States, proclaimed the first national Thanksgiving Day in 1789 [2].

Thanksgiving is a time for gifting your family and friends. The day is a time to show your gratitude and respect to your elders, friends, your siblings and also your colleagues. Popular gifts include thanksgiving flowers, jewelry, baked cookie hampers, chocolate gift baskets, candy-wreaths, wine etc.

Thanksgiving day is the official beginning of the Christmas season. USA witnesses maximum sales volume on the very next day. The following Friday after thanksgiving is famously known as 'Black Friday'. This is so, because of the standard accounting practice of writing profits in black. The ongoing festive spirit, shopping spree, helps the shopkeepers to register maximum sales and profits. The entire atmosphere during the time is euphoric; people get in a holiday mood. Families visit restaurants, amusement parks, gift each other, decorate their house etc.

To this day, Thanksgiving dinner almost always includes some of the foods served at the first feast: Turkey: and/or ham, goose and duck or turduken (a spatchcocked combo of three whole birds!). Stuffing (also known as dressing): a mix of bread cubes, chopped celery, carrots, onions and sage stuffed inside the turkey for roasting. Chestnuts, chopped bacon or sausage, and raisins or apples are also sometimes included in the stuffing. Pies: pumpkin pies are most common, but pecan, apple, sweet potato and mincemeat pies are also quite popular.

Pilgrim Edward Winslow wrote a letter about that now-famous meal in 1621 which mentioned a turkey hunt before the dinner.

Another theory says the choice of turkey was inspired by Queen Elizabeth I who was eating dinner when she heard that Spanish ships had sunk on their way to attack England.

She was so thrilled with the news she ordered another goose be served. Some claim early US settlers roasted turkeys as they were inspired by her actions.

Others say that as wild turkeys are native to North America, they were a natural choice for early settlers. Another Thanksgiving tradition is the Macy's parade in New York City – an annual pageant of floats, cheerleaders, marching bands and gigantic balloons.

The parade dates back to the 1920s when many of the immigrant workers at Macy's department store were keen to celebrate the American holiday with the sort of festival their parents had thrown in Europe. It originally started from 145th Street in Harlem and ended at Herald Square, making a 6-mile (9.7 km) route.

The newest route was introduced with the 2012 parade. This change eliminated Times Square and rerouted the parade down Sixth Avenue, a move that was protested by the Times Square BID, Broadway theatre owners and other groups.

New York City officials preview the parade route and try to move as many potential obstacles out of the way, including traffic signals.

Some Americans must travel long distances to be with their families. In fact, the Sunday after Thanksgiving is the busiest travel day of the entire year. This is usually when people return home from family gatherings.

Not everyone can make the return home each Thanksgiving. So, young people living in cities away from their hometowns sometimes celebrate “Friendsgiving” – a Thanksgiving meal with their friends instead of their family. They gather at someone’s apartment or house and have a “potluck.” This is a meal where everyone who is invited brings food to share with others [3].

References

1. Thanksgiving Day is traditionally a day for families. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.google.nl/amp/www.aljazeera.com/amp/indepth/features/2017/11/thanksgiving-day-celebrate-171115142125961.html>
2. History of Thanksgiving day [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.timeanddate.com/holidays/us/thanksgiving-day>

3. Food and Parade. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telegraph.co.uk/news/0/thanksgiving-day-whats-the-history-of-the-holiday-and-why-does-the-us-celebrate-pilgrim-fathers/>

УДК 687.01(410)=111

Кондратенко Валерія Олександрівна

LONDON FASHION WEEK

London Fashion Week's is the one-week-long event ranks alongside Paris, New York and Milan and it's considered like a big player in the fashion industry.

The event was born in 1984 in a West London car park, with vibrant catwalk shows, exhibitions combining the strong industry focus that it has maintained to this day.

It saw the debut of fashion icons such as Betty Jackson, Ghost, David Fielden and the unforgettable John Galiano. The event continued to prosper until the nineties, when the recession meant that only a handful of designers were chosen to show off their collections in a few rooms at the Ritz, in 1992.

But in 1993, LFW regained its trademark vigour after Naomi's Campbell defile, wearing just a Philip Treacy hat, on the showing of his collection. Later on in the decade student designer Stella McCartney hit success with her entire collection selling out after the 1995 Spring/Summer show.

The late nineties saw debate over the fashion industry and anorexia, when a size 14 Sophie Dahl proudly walked down the runway and sparked controversy. It has taken until August 2010 for a fashion house to act upon the issue, Marc Jacobs is now in the early stages of producing a plus-size range, marking a step in the right direction towards fashion for "real women" [1].

At its core, it's an important industry event that allows designers to show their collections to buyers, journalists and, of course, the odd celebrity, but it also maintains the city's status as a top fashion capital.

London Fashion Week is held two times a year, in February and September, with the support of the British Fashion Council and the Department of business.

It takes place in the Somerset house, a palace, with a long history, a cultural and exhibition centre, which is located in the heart of the London, almost on the banks of the Thames. At the time of fashion week here is the press zone, the center of the Canon, a platform for screenings, dozens of designer showrooms and exhibits photos, clothes, movies (nearly half of the shows take place there).

The British Fashion Council has stated that London Collections: Men, which runs until June 13, will be renamed London Fashion Week Men's from next season, as it looks to make the event more consumer facing.

The news of the rebrand for the autumn/winter 2017 shows in January came as new figures revealed that the men's clothing market is at the forefront of driving growth in the industry. Menswear grew by 4.1 percent in 2015 to reach 14.1 billion pounds, up from 13.5 billion pounds in 2014. This is compared to 3.7 percent growth in womenswear, according to Mintel's British Lifestyles 2016 report, which added that menswear now accounts for 25 percent of the total clothing market.

The British Fashion Council said that the change in name reflects the evolution of the event, which is now in its ninth season, from a two-day showcase to a four-day event, and the new name would help it better reflect its growing consumer focus, adding that London Collections: Men was more of an industry-facing name [2].

London fashion week is the most democratic of the Big four. The event is closed, you can visit it only in the presence of an official invitation. An invitation will be sent after registration on the website and apply to show of a specific designer.

Along with giant screens to catch all the shows, there will also be a variety of talks (including Q&As and panel discussions with industry experts) designer and trend-led catwalk shows and a chance to shop from some must-have British brands.

Big British labels, like Burberry, Mary Katrantzou, Erdem and Christopher Kane, Versace's sister, and other famous designers always join the schedule of all season. Also you can watch all the latest fashion action tucked up in bed if you really want to. The BFC website will be live streaming

selected shows throughout the week-long event.

It is worth noting that it's the most expensive 20 minutes of a fashion house's year, the clothes are ridiculously overpriced and, for the most part, could never be worn by anyone over a size 8 so, what is the point in fashion shows [4].

For that reason alone, fashion week is revered as an increasingly important part of popular culture just like its counterparts in music, art and film. Though, for some reason, they face far less denigration. And, to top it all off, let's not forget that the fashion sector plays a significant role in the UK economy with London Fashion Week alone estimated to rake in £269 million each season.

References

1. A brief history of London Fashion Week. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://londonfashionweekfestival.com/about/>
2. Неделя моды в Лондоне (London Fashion Week). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://london.kiev.ua/sobitiiyniiy-turizm/nedelya-modi-v-londone-london-fashion-week.html>
3. London fashion week 2017: What is the point of five days of runway shows? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.independent.co.uk/life-style/fashion/london-fashion-week-2017-latest-what-is-the-point-lfw-seven-days-runways-style-trend-a7584181.html>
4. The Ultimate Fashion Festival. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://londonfashionweekfestival.com/about/>

УДК 78.085(415)=111

Красюк Катерина Дмитрівна

INSIGHT INTO THE HISTORY OF IRISH DANCE

Irish dance or Irish dancing is a group of traditional dance forms originating in Ireland, encompassing dancing both solo and in groups, and dancing for social, competitive and performance purposes. Irish dance in its current form developed from various influences such as French quadrilles and English country dancing throughout the 18th and 19th centuries. Dance was taught by “travelling dance masters” across Ireland throughout this period, and separate dance forms developed according to regional practice and differing purposes. Irish dance became a significant part of Irish culture, particularly for Irish nationalist movements. From the early 20th century, a number of organisations promoted and codified the various forms of dance, creating competitive structures and standardised styles [1].

Irish dancing has been enjoying renewed popularity in recent years, largely due to Irish dance stage shows like Riverdance and Lord of the Dance.

The nature of the Irish dance tradition has changed and adapted over the centuries to reflect changing populations and the fusion of new cultures. The popular Irish dance stage shows of the past ten years have reinvigorated this cultural art, and today Irish dancing is healthy, vibrant, and enjoyed by people across the globe.

Opinions are divided as to the exact origins of Irish dance. It is certain that it has been around in some form for centuries, although its early form would be far removed from modern Irish dance. Irish dance has evolved and absorbed influences of new cultures over a long period of time to create hybrid offshoots, resulting in the three main forms of Irish dance today. These are: social dance, including céilí and set dancing, seán-nós dancing, and step dancing, arguably the form which has received the most exposure in recent years.

Dance features prominently Ireland's mythology and history. The legends of Tara state that the first ever feis (an Irish festival of music and dancing) was held there millennia ago, and feiseanna were held for trade and communication primarily, but often featured politics, sports and storytelling as well as dance. The feis has remained, but today it is associated chiefly with music and dance, and is often a platform for solo and group step dancers to perform competitively for medals and trophies.

One of the most influential groups to settle in Ireland in terms of their impact on Irish dance were the Normans. In 1413 the first instance of caroling was recorded – this was a Norman custom combining singing and dancing.

Historically the traditional accompaniment for Irish dancing was a harp, bagpipe, or just singing. As the dances got more complex, so did the music. Nowadays, Irish dancing and traditional Irish music go hand in hand, and in the same way that there are a variety of different dances and routines, there is a variety of music and instruments to go with it. Some typical Irish instruments include the fiddle (like a violin but played differently), the bodhran (a hand held drum made of goatskin and played with a special wooden beater called a “tipper”), the tin whistle, the concertina (similar to an accordion), and the uilleann pipes (Irish bagpipes). When solo dancers perform on the stage, a solo instrument generally plays with them.

In the eighteenth century the *dancing master* became prominent in the story of Irish dance. He was typically a colourful character who travelled around a district, lodging in a parish teaching dance to the peasants in the surrounding area. He would stay for a number of weeks, lodging with a local family, and giving lessons for a fee to those who could afford them. A barn or large space had first to be procured in which to hold the lessons; usually this was arranged with a local farmer, whose children in turn received tuition for free. It was often a cause of great excitement and esteem to have a dancing master staying in the parish, and the masters often added to this animation with eccentricity of dress and behavior [2].

There is very little documentary evidence of dance being practised in Ireland prior to the 17th century. Scholars have hypothesised that this may result from the integral and consequently unremarkable nature of dance in pre-modern Irish society, or from the non-literate nature of the Irish cultural tradition. Indeed, the modern Irish words for “dance” – “*rince*” and “*damhsa*” did not develop until the 16th century. The scant evidence available is primarily that of visitors to Ireland, such as a fourteenth-century song written in the South of England, where the poet invites his listeners to “come ant daunce wyt me in Irlaunde”. The first native Irish documentary evidence of dancing is an account of a Mayor of Waterford’s visit to Baltimore, County Cork in 1413, where the attendees “took to the floor” to celebrate Christmas Eve [2; 10].

Accounts of dancing in the seventeenth century suggest that dancing was by that time extremely widespread throughout Ireland. A report from 1600 mentions that Irish dances were group dances similar in form to English country dances, and later references mention the “*rince fada*”, also known as the “long dance” or “Fading”. At this time, dancing was commonly accompanied by musicians playing bagpipes or the Jew’s harp.

The dancing traditions of Ireland probably grew in association with traditional Irish music. Although its origins are unclear, it was later influenced by dance forms from the Continent, especially the Quadrille. Travelling dancing masters taught across Ireland as late as the 18th and early 19th centuries. Because local venues were usually small, dances were often demonstrated on tabletops, or even the tops of barrels. As a result, these early styles are characterized by the arms held rigidly at the sides, and a lack of lateral movement. As larger dance venues became available, styles grew to include more movement of the body and around the dance area [3].

In conclusion, it should be mentioned that Irish dancing is an art form which has risen above its past of English suppression to combine traditional form with modern creating the unique, powerful dance participated in widely throughout the world. The impression that is left with dancers and spectators worldwide has led to its continuous modernization which, in turn, has improved the dance by building updated steps on top of the traditional ones. It is a dance that has a powerful presence and will hopefully evolve continuously throughout the course of time to strike awe and inspire future generations of the world for eternity.

References

1. Irish Dance [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://ipfs.io/ipfs/QmXoypizjW3WknFiJnKLwHCnL72vedxjQkDDP1mXWобuco/wiki/Irish_dance.html
2. Sharon A. Phelan. *Dance in Ireland: Steps, Stages and Stories* / Sharon A. Phelan – Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, 2014. – 170 p.
3. The History of Irish Dance [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.irelandseye.com/dance.html>

GLOBAL ENGLISH EFFECT

English is the dominant international language of the 21st century. It is spoken at a useful level by some 1.75 billion people – a quarter of the world's population. As the language of communications, science, information technology, business, entertainment and diplomacy, it has increasingly become the operating system for the global conversation.

Through colonisation, ship-borne trade with the Americas, North Africa, the Indies and China, and the attendant role of Christian missionaries, the English language was exported worldwide. Arabic and Spanish spread similarly through conquest and religious conversion, across the Islamic world and the Americas, in parallel to the rise of English. But they did not adapt and adopt with the pace and flexibility of English.

As English was spreading, it was also adapting and absorbing, soaking up vocabulary from elsewhere. Arabic, Spanish, Hindi and Malay words all found their way into the English lexicon through trade and colonisation, joining the contributions from a thousand years earlier of Old Norse and Norman French and, with the coming of the Renaissance, Latin and Ancient Greek. In the mid-19th century, the Industrial Revolution generated a variety of new words – a new technical lexicon – such as 'factory', 'steam-press', 'stethoscope': some of them returning to classical roots, others taking on simpler terms, to describe processes, concepts and artefacts that were either new or newly discovered. The process continues and has intensified today – with many more scientific, technological and creative discoveries (and their patents and trademarks) now described and named in English when once they were introduced to the world in German and French. Words expand their meanings to cover new situations ('a computer mouse'); the language incorporates or creates new words to express new concepts ('to email' or 'to google'). The only constant is change. This globalisation of the language has led to a diverse range of 'Englishes', subtly different not just from a 'standard' English, but from each another.

Dialect is no longer restricted in its distinctiveness by region or place. It applies to social groupings; and we can see the development of distinct dialects in cyberspace and in mobile communications – just think of text language as one example – in parallel with the decline of regional dialects as our usage in the UK becomes more geographically homogenised.

If English took hold due to the historic factors of trade, empire, military and industrial might in earlier centuries, technology has enabled it to jump the fence and to thrive without the physical contact which had previously been necessary. The growth of English and the emergence of the internet as a global communication channel are mutually reinforcing trends. This lack of boundaries is important. Previously, the spread of language was governed by those physical encounters, then by the circulation of printed materials, then by radio, television, cinema and other mass media. The arrival of the internet and social media, with the potential for even wider reach, has meant that those languages with the greatest momentum and the most attractive characteristics and attributes, such as widespread usage, immediate applicability, well-regarded cultural ambassadors or accessible teaching and learning, have become the most successful channels of online communication and exchange.

The pace of change this generates is striking. Adaptations, corruptions and tailoring that had previously taken centuries now take only months. The Oxford English Dictionary added approximately 300 new words ("*BitTorrent, cybercast, paywall*" amongst them) to the lexicon in June 2012. Can English readily absorb this pace of change, or will it in some way lose 'integrity'? Its trajectory is difficult to predict. Loan words and changes to structure have been enriching the language for the past 1,500 years – that much is not new. We now must be prepared not just to tolerate, but to confidently embrace the changes being wrought by instant global access, for online and social media usage will have a significant role to play in the next phase of the evolution of English. English has always evolved – and that is its great strength. The extraordinary growth and speed of cross-cultural online communication, combined with the emergence of global English varieties, is creating a new dialect of English for the web: *English 2.0*, the unofficial language of the internet. Here, the rules of the language are relaxed, grammatical and structural purity have become far less important than flexibility and

openness to change, and new loan words are put to immediate and global use. Those who use it can be immediately heard, seen, read and understood by far greater numbers than ever before.

In the same way that a unified currency or an effective free trade agreement can facilitate ease of commerce, so a unified language code, or at least a common tongue, can aid dialogue, understanding, trust and the brokering of deals. *Global English*, or access to one of the many global ‘Englishes’, is a highly valued technical skill. It can be a prerequisite for many international positions, an asset in diplomacy, foreign relations and development, and a passport to advancement in the global media, entertainment and financial worlds.

The economic incentive to learn English is compelling. An increasing number of companies – Nokia, SAP, Heineken, Samsung and Renault amongst them – have recognised the long-term advantages to productivity and growth that adopting English as a common company language can have. In a 2012 survey by the Economist Intelligence Unit, 70 per cent of executives said their workforce will need to master English to realise corporate expansion plans, and a quarter said more than 50 per cent of their total workforce would need English ability [2]. For other sectors, the English language is an indispensable part of their offer. Loren Griffith, Director of the International Strategy team at Oxford University, sums it up in these terms: ‘Today most of the world’s best universities⁶ are in Englishspeaking countries, and that is no coincidence. English has become the lingua franca of academia. This greatly increases UK universities’ ability to attract the world’s best to study and do research here, and to collaborate with the best located around the world. More international students study at UK universities than anywhere but the United States. Three central reasons are our tradition of rigorous training in how to think well, the chance to participate in world-leading research, and the fact that this teaching and research happens in English’ [1, p. 7].

It is clear that what we currently think of as the ‘English-speaking world’ will eventually lose effective control of its ‘own’ language. ‘If there is one predictable consequence of a language becoming a global language,’ writes the eminent academic David Crystal, ‘it is that nobody owns it any more [3]. Or rather, everyone who has learned it now owns it – “has a share in it” might be more accurate – and has the right to use it in the way they want.’ There is therefore a job to be done. There is a need for high-quality teaching of English even more than ever, if not to protect the purity or integrity of the language, then to ensure that the diverse dialects that are being allowed to flourish are clear about the source code from which they are diverging and share enough common elements to ‘interoperate’ as a global operating system.

The new growth markets for English are largely outside the traditional countries of the developed world. China and India show an enormous scale of demand, whilst being quite different in terms of demographic change and educational culture. However, it is in the tier of large countries below these giants where the most astonishing growth is forecast. The British Council forecasts at least double digit growth – in some cases up to 40 per cent – in demand for English in Indonesia, Pakistan, Brazil and Mexico, as well as the large African countries, particularly Nigeria, Ethiopia and Sudan. The growth in the demand for English is closely related to one particularly important dimension of globalization: the trend towards increased urbanisation. A Euromonitor report for the British Council says ‘Up to 18 million Nigerians are expected to move to urban areas over 2009–2015. Urban dwellers have far higher levels of exposure to English, and are also better placed for access to schools than their rural counterparts.’¹³ Elsewhere, the Russian government has stated that fluent English will in future be a requirement to become a civil servant. In Vietnam, English has become compulsory from the fourth grade and it is now compulsory in all Japanese primary schools. The government of Thailand has set the ambitious goal of teaching English to 14 million students in 34,000 state schools, from pre-primary to university age; and the Kazakhstan government says 30,000 more Englishspeakers will be needed for Expo 2017, an international exhibition on sustainable energy to be held in Astana [1].

As a result, native-speaker teachers are in increasing demand around the world. Although there are some 12 million English teachers active in the world today, this masks a huge global shortage. But ways of learning are changing – the face-to-face classroom is being supplemented by the virtual world, broadcast media, and the mobile phone. UK providers are in competition with companies from around the world for this market, which is likely to triple in size in the major markets mentioned above, as

well as in the traditional markets of Europe and the developed economies of the Far East. The global market for digital English language learning products and services reached \$1.31 billion in 2011. But high quality English teaching – whether face-to-face, blended or virtual – will still need real teachers, and the international employment opportunities for talented British graduates remain substantial.

Let us consider how English language skills influence employability. Definitions for employability vary. In this study we focus on what employers look for. Employability may be used to ‘mean the ability to move towards and into a sustainable job, continue acquiring skills and progress in the labour market’ (London Skills and Employment Board, 2008). UKCES (2009) recommends that training should focus on developing the abilities to use knowledge and skills in the workplace effectively. LSEB (2008) concurs that English language training plays a key role in promoting the country’s economic prosperity and community cohesion [4]. People who speak English have more life chances such as sustainable work, supporting their families and accessing services. Moreover, English contributes to self esteem, widening the individual’s networks of relationships, access to leisure and cultural opportunities from countries beyond those with English as a first language, for instance Britain. Most importantly, English gives people a sense of global citizenship which is not restricted to the ‘native speaker’ world. It could be said that the impact of English for individuals is often multiplex and the different aspects of the impact are mutually re-enforcing, for instance knowledge and understanding of the world, self-esteem and self-perception. It could be said that the potential impact could lead some individuals, particularly parents, to feel a sense of responsibility to learn English.

References

1. The English Effect [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/english-effect-report-v2.pdf>
2. Competing Across Borders [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.jku.at/zsp/content/e273302/e273317/Competing_across_borders_ger.pdf
3. David Crystal. English as a Global Language / D. Crystal – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 212 p.
4. The Impact of English on Learners’ Wider Lives [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/E085%20Impact%20of%20English%20on%20learners%27_A4_web_FINAL.pdf

УДК 811.11’276.2

Пономарьова Надія Віталіївна

BRITISH SLANG

British slang is English language slang used and originating in the United Kingdom and also used to a limited extent in Anglophone countries such as the Republic of Ireland, South Africa, the United States, Australia, Canada, and New Zealand, especially by British expats. Slang is informal language sometimes peculiar to a particular social class or group and its use in Britain dates back to before the 16th century. The language of slang, in common with the English language, is changing all the time; new words and phrases are being added and some are used so frequently by so many, they almost become mainstream.

While some slang words and phrases are used throughout Britain (e.g. “stoned”, meaning “exhausted”) others are restricted to smaller regions, even to small geographical areas. The nations of the United Kingdom, which are England, Scotland, Wales and Northern Ireland, all have their own slang words, as does London. London slang has many varieties, the best known of which is rhyming slang.

English-speaking nations of the former British Empire may also use this slang to a certain extent, but also incorporate their own slang words to reflect their different cultures. Not only is the slang used by British expats, but some of these terms are incorporated into other countries’ everyday slang, such as in Canada and Ireland.

British slang has been the subject of many books, including a seven volume dictionary published in 1889. Lexicographer Eric Partridge published several works about British slang, most notably

Dictionary of Slang and Unconventional English, revised and edited by Paul Beale.

Slang is the use of informal words and expressions that are not considered standard in the speaker's dialect or language. Slang is often to be found in areas of the lexicon that refer to things considered taboo. It is often used to identify with one's peers and, although it may be common among young people, it is used by people of all ages and social groups.

The Oxford Dictionary of English Grammar defines slang as "words, phrases, and uses that are regarded as informal and are often restricted to special contexts or are peculiar to specific profession, classes etc." [1].

The dating of slang words and phrases is difficult due to the nature of slang. Slang, more than any other language, remains spoken and resists being recorded on paper (or for that matter any other medium). By the time slang has been written down, it has been in use some time and has, in some cases, become almost mainstream.

The first recorded uses of slang in Britain occurred in the 16th century in the plays of Thomas Dekker, Thomas Middleton and William Shakespeare. The first books containing slang also appeared around that time: Robert Copland's "The hie way to the Spytell hous" was a dialogue in verse between Copland and the porter of St Bartholomew's Hospital, which included Thieves' Cant; and in 1566, Thomas Harman's "A Caveat or Warning for Common Cursitors", vulgarly called "vagabonds" was published. The Caveat contained stories of vagabond life, a description of their society and techniques, a taxonomy of rogues, and a short canting dictionary which was later reproduced in other works.

In 1698 the New Dictionary of the Canting Crew by B. E. Gent was published, which additionally included some "civilian" slang terms. It remained the predominant work of its kind for much of the 18th century, until the arrival in 1785 of The Classical Dictionary of the Vulgar Tongue by Captain Francis Grose, which ran to more than five expanded editions. Grose's book was eventually superseded by John Camden Hotten's Slang Dictionary in 1859. In 1889 two multi-volumed slang dictionaries went on sale: A Dictionary of Slang, Jargon and Cant by Albert Barrere and Charles Leland, and Slang and its Analogues by John Farmer and W. E. Henley; the latter being published in seven volumes. It was later abridged to a single volume and released in 1905 as A Dictionary of Slang and Colloquial English. This book provided the major part of Eric Partridge's Dictionary of Slang and Unconventional English (1937). It was not until the 1950s that slang began to make regular appearances in books and in the relatively new media of motion pictures and television.

There are a number of different varieties of British slang, arguably the best known of which is Rhyming slang. Chiefly associated with cockney speech spoken in the East End of London, words are replaced with a phrase which rhymes. For example: "plates of meat" for "feet", or "twist and twirl" for "girl". Often only the first word is used, so "plates" and "twist" by themselves become the colloquialisms for "feet" and "girl".

Thieves' cant or Rogues' cant was a secret language (a cant or cryptolect) which was formerly used by thieves, beggars and hustlers of various kinds in Great Britain and to a lesser extent in other English-speaking countries. It is commonly believed that cant was developed from Romany but the Winchester Confessions, a pamphlet published in 1616, clearly distinguishes between Gypsy and Cant words. Now mostly obsolete, it is largely relegated to the realm of literature.

Some slang was developed because of a need for secrecy, such as prison slang, believed to be derived from thieves cant, and Polari, a variety used by homosexuals in Britain and the United Kingdom. Homosexuality was a crime until 1967 and Polari has a history going back at least a hundred years. Sometimes the purpose of slang is to cause offence, insults such as wanker or gobshite for example; and sometimes the purpose is to prevent it by substituting a slang word for the offensive one, "berk" (rhyming slang for cunt) for example. Sometimes a Spoonerism, is employed to make taboo speech more acceptable. For example: "Cupid stunt" and "Betty Swallocks".

Slang is also used to create an identity or sense of belonging and a number of occupations have their own slang; most notably the armed forces, referred to as Forces or Service slang; and the construction industry. A dictionary of service slang by J. L. Hunt and A. G. Pringle was published in 1943. It was reprinted in 2008. The introduction acknowledges that slang is an ever-changing language

with new slang terms emerging all the time. It also recognises that some service slang has made its way into civilian use. Examples of this include the old naval terms, “Talking bilge” (nonsense) and “A loose cannon” (an unorthodox person with the potential to cause harm) [2].

Slang is considered a language deliberately selected for its striking informality and is consciously used in preference to ‘proper’ speech (or, more rarely, writing). It usually originates in small social groups. For these groups, it is a private code that embodies their particular values and behaviour and reinforces their exclusivity. Slang expressions may escape the originating group and become more widely used, and although slang draws much of its effect from its novelty, some terms (*booze, punk, cool*) may stay in the language for many years.

More specifically, slang terms have certain recognisable functions. Firstly, like any new coinage, a slang word may fill a gap in the existing lexicon. For example, there is no single verb in standard English that defines the cancelling of a romantic tryst or social arrangement, so British adolescents have adopted the words *ding* or *dingo*. To jump and hug someone from behind is rendered much more succinct in US campus speech as *glomp*.

Secondly, a slang expression may be substituted for an existing term – what linguists refer to as ‘relexicalisation’ – *smams* or *chebs* for breasts, *blamming* for exciting and *chuffie* for chewing gum are recent British examples. More than one motive may be in play here: renaming something makes it yours, and makes it funnier (*Ethiopia!*) or ruder (*cunted*). Using cultural allusions (*Mr Byrite*) demonstrates worldliness; rhyming slang (*Claire Rayners*) is not simply a useful mechanism, or a disguise, but may conceivably show solidarity with an older tradition.

Slang users tend to invent many more synonyms or near-synonyms than might be thought strictly necessary: for example, criminals may have a dozen different nicknames (*gat, cronz, iron, chrome*) for their guns, or for informers (*canary, grass, snout, stoolie*); drinkers can choose from hundreds of competing descriptions of a state of intoxication (*hammered, hamstered, languered, mullered*). This phenomenon is technically described as ‘overlexicalisation’, and it happens because the words in question have an emblematic force over and above their primary meanings. Macho would-be seducers or *studs* require a range of usually disparaging or patronising terms for their sexual conquests and more than one pet-name for their manly attributes; drug users pride themselves on being able to distinguish the nuances in different states of euphoria or intoxication; cliques and gangs enjoy inventing a host of pejorative nicknames for *dissing* those they see as outsiders. The most significant groupings of terms continue to be in the same ‘semantic fields’ as before: the categories of drunkenness and druggedness, of terms of approval and enthusiasm, of insults and pejorative nicknames and of expressions relating to sex and partnership.

The Internet has transformed the way we manipulate our systems of signs and the relationships between producers and consumers of information. Its effect on slang has two aspects. Firstly, online communication has generated its own vocabulary of technical terminology, essentially jargon (*spam, blogging, phishing*) and informal, abbreviated or humorous terms (*addy, noob, barking moonbat* etc.) which qualify as slang. The amount of new cyberslang is fairly small, but the Internet has also allowed the collecting, classifying and promoting of slang from other sources in the form of so-called dictionaries, glossaries and articles written by individual enthusiasts. Even more interesting are the online lexicons compiled wholly by contributors, who post new expressions and provide their own explanations and examples.

References

1. Sylvia Chalker. Oxford Dictionary of English Grammar / S. Chalker, E. Weiner. – Oxford: Oxford University Press, 1994. – 364 p.
2. J. L. Hunt. Dictionary of Service Slang / J. L. Hunt, A. G. Pringle – Faber, 2008. – 71 p.
3. Ayto John. Oxford Dictionary of Slang / A. John – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 474 p.
4. Eric Partridge. The Routledge Dictionary of Historical Slang / E. Partridge [abridged by J. Simpson] – Routledge: Taylor and Francis Group, 2006. – 6015 p.
5. Tony Thorne. Dictionary of Contemporary Slang / T. Thorne – 3rd ed. – London: A and C Black, 2007. – 494 p.

THE MOST POPULAR BROADWAY MUSICALS

Broadway refers to a location found in the theater district located in Manhattan in New York City. For a performance to be considered Broadway it must be held in any of the 40 professional theaters that have 500 or more seats found in this area. A performance to be held on Broadway is a mark of success that is considered to be the highest level attainable for commercial theater. Attending a production of Broadway theatre is a popular tourist activity in New York.

The great majority of Broadway shows are musicals. **Musical**, also called **musical comedy**, theatrical production that is characteristically sentimental and amusing in nature, with a simple but distinctive plot, and offering music, dancing, and dialogue [1].

Let us examine some of the most popular Broadway musicals.

The Phantom of the Opera is a musical with music by Andrew Lloyd Webber and lyrics by Charles Hart and Richard Stilgoe. Lloyd Webber and Stilgoe also wrote the musical's book together. Based on the French novel *Le Fantôme de l'Opéra* by Gaston Leroux, its central plot revolves around a beautiful soprano, Christine Daaé, who becomes the obsession of a mysterious, disfigured musical genius living in the subterranean labyrinth beneath the Opera Populaire.

The musical opened in London's West End in 1986, and appeared on Broadway in 1988. It won the 1986 Olivier Award and the 1988 Tony Award for Best Musical, and Michael Crawford (in the title role) won the Olivier and Tony Awards for Best Actor in a Musical. It is the longest running show in Broadway history by a wide margin, and celebrated its 10,000th Broadway performance on 11 February 2012, the first production ever to do so. It is the second longest-running West End musical, after *Les Misérables*, and the third longest-running West End show overall, after *The Mousetrap*.

With total estimated worldwide gross receipts of over \$5.6 billion and total Broadway gross of \$845 million, *Phantom* was the most financially successful entertainment event until *The Lion King* surpassed it in 2014. By 2011, it had been seen by over 130 million people in 145 cities across 27 countries, and continues to play in London and New York.

Based on the 1910 horror novel by Gaston Leroux, which has been adapted into countless films, *The Phantom of the Opera* follows a deformed composer who haunts the grand Paris Opera House. Sheltered from the outside world in an underground cavern, the lonely, romantic man tutors and composes operas for Christine, a gorgeous young soprano star-to-be. As Christine's star rises, and a handsome suitor from her past enters the picture, the Phantom grows mad, terrorizing the opera house owners and company with his murderous ways. Still, Christine finds herself drawn to the mystery man. Audiences agree – *The Phantom of the Opera* is Broadway's longest-running hit [2, p. 266].

Cats is a sung-through musical composed by Andrew Lloyd Webber, based on *Old Possum's Book of Practical Cats* by T. S. Eliot, and produced by Cameron Mackintosh. The musical tells the story of a tribe of cats called the Jellicles and the night they make what is known as "the Jellicle choice" and decide which cat will ascend to the Heaviside Layer and come back to a new life. *Cats* introduced the song standard "Memory". The first performance of *Cats* was in 1981.

Directed by Trevor Nunn and choreographed by Gillian Lynne, *Cats* first opened in the West End in 1981 and then with the same creative team on Broadway in 1982. It won numerous awards, including Best Musical at both the Laurence Olivier Awards and the Tony Awards. The London production ran for 21 years and the Broadway production ran for 18 years, both setting new records. Actresses Elaine Paige and Betty Buckley became particularly associated with the musical. One actress, Marlene Danielle, performed in the Broadway production for its entire run (from 1982 until 2000).

As of 2016, *Cats* is the fourth-longest-running show in Broadway history, and was the longest running Broadway show in history from 1997 until 2006 when it was surpassed by *The Phantom of the Opera*. *Cats* is the sixth-longest-running West End musical. It has been performed around the world many times and has been translated into more than 20 languages. In 1998, *Cats* was turned into a made-for-television film.

Chicago is an American musical with music by John Kander, lyrics by Fred Ebb, and book by Ebb and Bob Fosse. Set in Prohibition-era Chicago, the musical is based on a 1926 play of the same name by reporter Maurine Dallas Watkins about actual criminals and crimes she reported on. The story is a satire on corruption in the administration of criminal justice and the concept of the “celebrity criminal”.

The original Broadway production opened in 1975 at the 46th Street Theatre and ran for 936 performances until 1977. Bob Fosse choreographed the original production, and his style is strongly identified with the show. Following a West End debut in 1979 which ran for 600 performances, *Chicago* was revived on Broadway in 1996, and a year later in the West End.

The Broadway revival holds the record as the longest-running musical revival and the longest-running American musical in Broadway history. It is the second longest-running show in Broadway history, behind only *The Phantom of the Opera*, having played its 7,486th performance on November 23, 2014, surpassing *Cats*. The West End revival ran for nearly 15 years, becoming the longest-running American musical in West End history, and it has enjoyed several tours and international productions. The 2002 film version of the musical won the Academy Award for Best Picture.

The Lion King is a musical based on the 1994 Disney animated film of the same name with music by Elton John and lyrics by Tim Rice along with the musical score created by Hans Zimmer with choral arrangements by Lebo M. Directed by Julie Taymor, the musical features actors in animal costumes as well as giant, hollow puppets. The show is produced by Disney Theatrical Productions.

The Lion King is the story of a young lion prince living in the flourishing African Pride Lands. Born into the royal family, precocious cub Simba spends his days exploring the sprawling savanna grasslands and idolizing his kingly father, Mufasa, while youthfully shirking the responsibility his position in life requires. When an unthinkable tragedy, orchestrated by Simba’s wicked uncle, Scar, takes his father’s life, Simba flees the Pride Lands, leaving his loss and the life he knew behind. Eventually companioned by two hilarious and unlikely friends, Simba starts anew. But when weight of responsibility and a desperate plea from the now ravaged Pride Lands come to find the adult prince, Simba must take on a formidable enemy, and fulfill his destiny to be king. A vibrant and exciting tale from the great creatives at Disney, “*The Lion King*” is a story of love and redemption that nobody should miss.

The musical debuted July 8, 1997, in Minneapolis, Minnesota, at the Orpheum Theatre, and was an instant success before premiering on Broadway at the New Amsterdam Theater on October 15, 1997, in previews with the official opening on November 13, 1997. On June 13, 2006, the Broadway production moved to the Minskoff Theatre to make way for the musical version of *Mary Poppins*, where it is still running after more than 6,700 performances. It is Broadway’s third longest-running show in history and the highest grossing Broadway production of all time, having grossed more than \$1 billion.

The show opened in the West End’s Lyceum Theatre on October 19, 1999, and is still running. The cast of the West End production were invited to perform at the Royal Variety Performance in 1999 and 2008, in the presence of senior members of the British Royal Family.

In September 2014, *The Lion King* became the top-earning title in box-office history for both stage productions and films, surpassing the record previously held by *The Phantom of the Opera*.

Les Misérables colloquially known in English-speaking countries as *Les Mis* or *Les Miz* is a sung-through musical based on the novel *Les Misérables* by French poet and novelist Victor Hugo. Premiering in Paris in 1980, it has music by Claude-Michel Schönberg and original French-language lyrics by Alain Boublil and Jean-Marc Natel, alongside an English-language libretto with accompanying English-language lyrics by Herbert Kretzmer. The London production has run continuously since October 1985, making it the longest-running musical in the West End and the second longest-running musical in the world after the original Off-Broadway run of *The Fantasticks*.

Set in early 19th-century France, it is the story of Jean Valjean, a French peasant, and his quest for redemption after serving nineteen years in jail for having stolen a loaf of bread for his sister’s starving child. Valjean decides to break his parole and start his life anew after a kindly bishop inspires him by a tremendous act of mercy, but he is relentlessly tracked down by a police inspector named

Javert. Along the way, Valjean and a slew of characters are swept into a revolutionary period in France, where a group of young idealists make their last stand at a street barricade.

A Chorus Line is a musical with music by Marvin Hamlisch, lyrics by Edward Kleban and a book by James Kirkwood Jr. and Nicholas Dante. Centered on seventeen Broadway dancers auditioning for spots on a chorus line, the musical is set on the bare stage of a Broadway theatre during an audition for a musical. *A Chorus Line* provides a glimpse into the personalities of the performers and the choreographer as they describe the events that have shaped their lives and their decisions to become dancers.

Following several workshops and an Off-Broadway production, *A Chorus Line* opened at the Shubert Theatre on Broadway July 25, 1975, directed and choreographed by Michael Bennett. An unprecedented box office and critical hit, the musical received twelve Tony Award nominations and won nine, in addition to the 1976 Pulitzer Prize for Drama.

The original Broadway production ran for 6,137 performances, becoming the longest-running production in Broadway history until surpassed by *Cats* in 1997, and the longest-running Broadway musical originally produced in the US, until surpassed in 2011 by *Chicago*. It remains the sixth longest-running Broadway show ever. *A Chorus Line*'s success has spawned many successful productions worldwide. It began a lengthy run in the West End in 1976 and was revived on Broadway in 2006, and in the West End in 2013.

References

1. Musical [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.britannica.com/art/musical>
2. Dietz, Dan. *The Complete Book of 1990s Broadway Musicals*. / D. Dietz – United States: Rowman & Littlefield, 2016. – 467 p.
3. *American Ways: an Introduction to American Culture* / M.K. Datesman, J.A. Crandall, E.N. Kearny. 3rd ed. – NY: Pearson Education, 2005 – 296 p.

УДК 394.2(71)=111

Солонська Аліна Віталіївна

THE BEST FESTIVALS IN CANADA

Canada is diverse and vast, and the festivals that we celebrate reflect this. From a cowboy hoe-down to sophisticated cultural events, Canadian festivals and events attract visitors worldwide.

The Honda Celebration of Light in Vancouver, It is international fireworks competition festival: three nights of the best fireworks displays in Canada.

Since 1990, the annual Celebration of Light has become one of the most prestigious fireworks competitions in the world, attracting the world's best fireworks pyrotechnicians and designers. Past shows have included competitors from China and Brazil.

With over one million people attending the Celebration of Light fireworks each year, the prime viewing points will be extremely crowded. To get a spot at Downtown's most popular vantage point, English Bay Beach, you must go very early, especially if you have children; adults will be able to enjoy the show even standing in the back[1].

The Calgary Stampede. It is called The Greatest Outdoor Show on Earth for good reason. For 10 days every July we welcome the world to a spectacular celebration of western heritage and values.

When the first Calgary Stampede was held in 1912, the era of the Canadian Old West had only just passed. Guy Weadick famously organized and promoted the original event, and grew the Calgary Stampede into what it is today: an annual 10 day event attracting more than one million visitors each July with rodeo competitions, chuckwagon races, a midway carnival, live music, festival events, arts and culture.

As the official kick-off to the Calgary Stampede, the annual Stampede Parade is a Calgary tradition. The two-and-a-half mile parade features beautiful floats, bands, horses, celebrities and cultural performances [2].

The Edmonton Folk Music Festival. It is an annual four-day outdoor music event held the second weekend of August in Edmonton, Alberta, Canada, established in 1980 by Don Whalen. The festival continues to draw many people from around the world as both spectators and performers. The

current producer of the festival is Terry Wickham.

The festival showcases performers in many genres. Most years, folk, Celtic, bluegrass, blues, gospel, roots, and worldbeat acts perform. Past main stage performers include Joni Mitchell, Stan Rogers, Great Big Sea, Oysterband, Loreena McKennitt, Norah Jones, Steve Earle, The Blind Boys Of Alabama, David Gray, Neko Case, Van Morrison, David Byrne and Michael Franti. In addition to mainstage and sidestage concerts by individual artists, the festival has artists collaborate on shared stages.

During the daytime hours of the festival, there are six active stages hosting workshops and concerts. Food vendors number in the dozens, ranging from carnival fare to vegetarian and world cuisine. A tent village houses craftspeople and there is a CD tent where the performers' albums can be purchased. There is also a large and busy beer garden, which serves more beer than any other single event in western Canada.

The Toronto International Film Festival. It is one of the largest publicly attended film festivals in the world, attracting over 480,000 people annually. Since its founding in 1976, TIFF has grown to become a year-round destination for film culture operating out of the TIFF Bell Lightbox, a dynamic centre for film culture that offers visitors a presentation that includes new releases, live film events and an interactive gallery.

Year-round, TIFF Bell Lightbox offers screenings, lectures, discussions, festivals, workshops, industry support and the chance to meet filmmakers from Canada and around the world. TIFF Bell Lightbox is located on the north west corner of King Street and John Street in downtown Toronto.

Winterlude Highlights . Winterlude is an annual winter celebration in Canada's capital city of Ottawa, Ontario, held over the first three weekends of February. 2018's event will be the 40th annual celebration.

Winterlude is free to attend and particularly suited to families. Note that most activities are outdoors and include ice skating, snow sculpture contests, ice slides, tubing, dog sledding, concerts, and more [3].

The Rideau Canal Skateway: Every winter, Ottawa's Rideau Canal becomes The Rideau Canal Skateway and at 7.8 km (just under 5 miles) the world's largest skating rink. Locals and visitors make the most of this frozen roadway in winter, using it both as a means of transportation and form of recreation. In addition to skating, the Rideau Canal Skateway is the site for many other Winterlude events. For example, the American Express Snowball, an outdoor concert venue on the Rideau Skateway, hosts live music and other entertainment.

References

1. The Best Festivals in Canada [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.tripsavvy.com/the-best-festivals-in-canada-1481829>
2. Vancouver Summer Fireworks [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.tripsavvy.com/celebration-of-light-in-vancouver-3371407>
3. Winterlude Explained [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://everything.explained.today/Winterlude/>

УДК 78 (73)=111

Шадріна Влада Дмитрівна

A BRIEF HISTORY OF JAZZ

If we can say that the cradle of jazz is New Orleans, then its teen years were spent on the road to Chicago. It spent its young adult years in New York City, migrated to Kansas City as it settled down, and then spread across the country, and eventually the world, as it reached maturity. The early history of jazz is one of big cities and musical innovation. It is also one of migrating musicians and a public whose fickle taste sometimes embraced jazz as its most popular music, and other times put it aside as newfangled musical fads captured its fancy. Here, then, is a capsule summary of the history of jazz. Crossreferences are noted for entries in the encyclopedia that expand upon these points.

The first popular style of jazz emerged from New Orleans around 1900. New Orleans at the time

was a freewheeling city with relative racial tolerance and wide musical influences that included Africa, the Caribbean islands, and French-influenced Creole culture. It was here that the earliest jazz ensembles formed. Although the popular myth about early jazz is that the first bands were largely composed of musicians using only marching band instruments, marching bands were not the only tradition from which early jazz drew its influences. A case in point is that of the string bass. The string bass is not a marching band instrument, so it is usually thought that the earliest jazz ensembles must have used the tuba to mark rhythm instead of the string bass. However, there was also a tradition of string bands from which some early jazz drew its instruments, chief among them being the string bass. The string bass was indeed used in the Buddy Bolden band, Woodland Band (1905), The Peerless Orchestra (1909, 1910); The Original Tuxedo Jazz Orchestra (1910–1913); and The Eagle Band (1916). Parallel to the existence of these groups were brass bands that used the tuba instead of the string bass. Jazz was a unique distillation of several competing musical forms. In addition to marching bands and string bands, these influences included work songs, spirituals, folk, blues, the lively classical idiom of ragtime, and songs of cakewalk parties and minstrelsy that were an important part of African-American social life of the late 19th century. From these various influences came the basic instrumentation of jazz: the cornet, trumpet, trombone, or clarinet to play melodies, and guitar, banjo, string bass, tuba, and drums, to play chords and rhythm. By 1915, the tuba had mostly been displaced by the string bass, and the piano had also become a popular part of the rhythm section. New Orleans groups were mostly African American and excelled at collective improvisation in which melodies were invented on the spot. In **New Orleans jazz**, musicians improvised at the same time and none took the lead or played by himself. Early pioneers of New Orleans jazz included the King Oliver Creole Jazz Band, Jelly Roll Morton, Buddy Bolden, and Louis Armstrong. Around 1915, when the city of New Orleans began to close down many of the night spots and hangouts that employed jazz musicians, the players began to take their music on the road. Some became part of territory bands, transversing the nation and bringing jazz to many new listeners. Some of the most talented New Orleans musicians took their music to Chicago, including Louis Armstrong and “king” Oliver. The first recordings of authentic New Orleans Jazz appeared between 1917 and 1920, but were actually recorded in Chicago [1, p. 48].

Chicago jazz made several changes to the style of jazz played in New Orleans. Most important, the collective improvisation of New Orleans jazz gave way to individual solos, largely because of the remarkable skill of Armstrong.

From Chicago, jazz quickly migrated to New York City. New York may not be the birthplace of jazz, but jazz first gained widespread popularity because of the attention brought to it in New York. It was there that jazz became popular on the radio, the making of jazz records first became big business, and competition among jazz bands took a prominent position on the stages of New York nightclubs. The 1920s were joyously dubbed the Jazz Age, and the Jazz Age was everything New York. The first important trend in New York jazz was **Hot jazz**. This was the incendiary style brought to the Big Apple by Louis Armstrong. Hot jazz was fast and exciting, open to experimentation, and freely mixed in the rhythms of other cultures, particularly Cuba and Latin America. By the end of the 1920s, hot jazz had evolved into the larger ensemble music called swing. Jazz gained a new sophistication while coming of age in New York. Composers such as Duke Ellington and James P. Johnson combined elements of European music with jazz from the South. The arrangements became elegant, and jazz matured as a music with many dimensions for many moods. Jazz also put down roots in Kansas City, where several big names made their mark during the late 1920s and 1930s. Among them were Count Basie, Lester Young, Mary Lou Williams, and Bennie Moten. **Kansas City jazz** differed from music being played elsewhere. It didn't use the simultaneous improvisation of the New Orleans style. Nor did it feature the sophisticated arrangements of New York jazz. Instead, it was based on short phrases, or riffs, that were repeated over the chord changes. It was an easygoing, relaxed style of jazz. This new style led to the widespread popularity of swing jazz in the 1930s [2, p. 73].

Swing was an energetic style of danceable jazz that dominated the early 1930s to late 1940s. It was perhaps America's most popular music of the time. Big bands used multiple reed instruments to create a full-bodied swinging sound. But swing was not just a style of Big Band music. The word

swing also denoted a feeling, an energy, that propelled the music of jazz musicians in big and small groups. It relied on driving rhythms and often complex combinations of melodies, chords, and changing keys to create a sensation that was hard for audience members to resist. Representative swing artists included, Count Basie, Duke Ellington, Benny Goodman Quartet, and Glenn Miller.

The island of Cuba was a hotbed of **Latin and Afro-Cuban jazz** in the 1940s and the style soon spread to the United States, where it gained wide popularity. It blends African, Latin, and American musical elements. Dizzy Gillespie was largely responsible for introducing Cuban-influenced jazz to the United States during the 1940s. Another influential Latin jazz musician was Machito. He was raised in Cuba and came to New York, where he started his own band with brother-in-law Mario Bauza and directed the music toward jazzier arrangements combining Cuban melodies and rhythms with swing. Other prominent Afro-Cuban jazz artists have included Tito Puente, Mongo Santamaria, and Gonzalo Rubalcaba.

As the swing era drew to a close in the late 1940s, a new style of small group jazz emerged that ushered in the era of modern jazz. **Bebop**, or bop, for short, evolved from the high-energy playing of swing groups but emphasized instrumental solos rather than hummable melodies. Bebop was the first jazz not intended for dancing. As such, it marked the transition to the modern jazz era. This jazz style was pioneered by Charlie Parker and Dizzy Gillespie and nurtured by small groups in New York City. Considered experimental at the time, bebop dazzled the listener with blazing beats and complex harmonies. But it perplexed some veterans such as Duke Ellington, who declared that, "Playing bop is like playing Scrabble with all the vowels missing." It was jazz for the thinking person and focused on technique, polyrhythms, and elaborate solos. Representative bebop artists include Dizzy Gillespie, Charlie Parker, Thelonious Monk, Kenny Clarke, Bud Powell, and Max Roach.

After the emergence of bebop, the evolution of jazz is largely marked by the emergence of new styles that were built on a foundation of classic jazz elements. Along with traditional jazz, these more contemporary styles combine to create the wonderfully multifaceted world of jazz that we know today. The most important and influential of these modern jazz styles include: **Hard Bop** (the 1950s and 1960s) that emerged in the 1950s as a popularized version of bebop. It contained the rhythmic vitality of bop, but freely drew from rhythm and blues to forge a captivating, energetic sound. While solos were a part of hard bop, they were often less confrontational than the in-your-face virtuosity of Gillespie and Parker. It became a mainstream style of jazz that remains the bread and butter of jazz musicians to this day. Representative hard bop artists included Art Blakey's Jazz Messengers, Max Roach, Horace Silver, Sonny Rollins.

Modal Jazz (1955+) is a style of jazz pioneered in the 1950s by Miles Davis and John Coltrane. In Modal Jazz, improvisations are based on different scales, or modes, rather than chord changes and songlike harmony.

Another modern jazz style is **Third Stream and Progressive Jazz** (1950+). The term Third Stream Jazz was coined by classical musician Gunther Schuller in 1957 to describe a fusion of classical music elements with jazz. This is generally a highly composed form of jazz with only minor touches of improvisation. Composers who have dabbled in third stream jazz throughout the decades include Paul Whiteman, Artie Shaw, Duke Ellington, Gunther Schuller and George Russell.

Free Jazz (1960+): is a style that emerged in the late 1950s and is marked by adventurous and unorthodox approaches to harmony, melody, rhythm, and instrumentation. Free jazz often lacks a regular tempo and is freely improvised. Alto saxophone player Ornette Coleman is credited with introducing free jazz in 1959. .

Cool Jazz (1950 to 1960) also known as West Coast Jazz is a laid-back style of jazz playing that was widely popular in the 1950s. Cool jazz was a reaction against the bebop style, which the uninitiated music fan found difficult to appreciate. Cool was less explosive, but pleasing to the ear. Influential practitioners included Miles Davis, the Modern Jazz Quartet.

Fusion Jazz (1969+) emerged in the late 1960s as the marriage of jazz and rock music. It came at a time when other forms of jazz were losing the younger audience to rock. It is a highly energized blend of electric rock and jazz instrumentation played with jazz virtuosity. Miles Davis was perhaps the most influential leader of the fusion movement. Other important fusion artists include Herbie Hancock,

John McLaughlin and The Mahavishnu Orchestra.

Acid Jazz (1990+) is a funky combination of hip-hop, rap, and jazz once again proves that jazz music can have wide appeal to a younger generation. Artists associated with early Acid Jazz include Brand New Heavies, Incognito, Freak Power, and Jamiroquai. Another form of acid jazz combines the talents of a DJ or remixer with classic jazz tracks from the vaults of classic jazz record companies [2, p. 77].

Jazz may be America's music, but its appeal spread rapidly around the world as soon as its earliest recordings began to reach foreign lands. Each of these many styles of jazz emerged for a time to take the jazz-loving public by storm, but none ever completely abandoned what had come before. Nor has the history of jazz progressed mechanically from one style to another. It consists of a body of styles that are the source of continuing ideas and inspiration for every practicing jazz musician. Living jazz is an amalgamation of its own history, a music in which all styles continue to play a role in its growth. This richness of tradition pays great dividends to the inquisitive student of jazz.

References

1. Burton W. Peretti. *Lift Every Voice: The History of African-American Music* / B.W. Peretti – USA: Rowman & Littlefield Publishers, 2009. – 223 p.
2. Thom Holmes. *American Popular Music: Jazz* / T. Holmes – NY: Infobase Publishing, 2006. – 316 p.
3. An Introduction to Jazz Music [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.thoughtco.com/an-introduction-to-jazz-music-2039582>

УДК 316.356.2(73)=111

Шкодiна Крiстiна Дмитрiвна

THE AMERICAN FAMILY: PAST AND PRESENT

The last decades of the XX century are marked by the unprecedented growth of interest in the study of family and marriage institutions. America's family values are very important to their citizens. For many years the American family and its values have been one of the top priorities of the USA. The family is even an essential part of the «American Dream» that all the world is so fond of. The basic idea of success in America is measured by how well man or woman can provide for their family.

But what does the government and the society with family values? It determines these values and sets a standard for the whole of America's people. Family values are of the highest importance to the American citizen.

Today however people are more separated in their lives but they all share similar values and views on the family. Even America itself with its «melting pot» functions like one family. Civilization, over time, has brought about values which have become essential to all. Family values have brought considerable amounts of happiness to any group of people of any stage of history. Without love and family we would probably be in worldwide chaos. And without family there even wouldn't be world to live. People would only regard each other as just soulless beings, there would be no friends, lovers, or married people anywhere without family values.

Family life is very meaningful. For the greater common good a society must have adequate family values to prevent chaos. America seems to be gradually losing these very important values which are of immeasurable cost. This loss is due to a reduction of morals by society and a brainwashed acceptance of what is clearly wrong.

Over the second half of the 20th century, American families underwent significant changes in composition and lifestyle. These changes correlated with new definitions of the American family. In growing numbers, families moved from rural areas to urban center or suburbs, and more women joined the workforce. Family size became smaller and more children were born to unmarried parents. As a result of these trends, American families of the 21st century are highly diverse, and can be compared by looking at a number of social and economic indicators.

The research will be divided into 3 sections. The first will deal with American marriage pattern, its types, statistics and trends among different social groups and ages. We took into consideration

same-sex marriages because nowadays their number constantly grows not only in the USA but all over the world. Second section is devoted to the topic of marriage contract and divorce. We will look at the reasons of marriage and divorce and analyze the statistics of divorce and its impact on American people. Third section investigates the position of children in American family. Here we found information about the main trends among American teenagers, learned about some difficulties in their upbringing and saw how American government protects young citizens

1. American marriage pattern

The term «marriage» derives from the Latin word «mas» meaning «male» or «masculine.» The earliest known use of the word in English dates from the thirteenth century. In the early 1900s, social commentators often expressed concerns that long-term residents of the United States were not marrying, or were doing so at late ages. What many called «Race Suicide» reflected the wide disparity in the disparity regime of recent immigrants to the United States and the native stock, as well as fertility differentials. While concern regarding ethnic differences in age at marriage were strongly articulated at the turn of the century, as of mid-century such expressions were rare. By then, the American disparity regime had clearly changed. Both men and women married earlier, and relatively few remained unmarried. The proportions never marrying also decreased. Whereas less than two-thirds of men and three-quarters of women born in the late 1880s ever married, that share declined to less than ten percent of men and women born after [1, p. 74].

First marriage continued to be postponed and so did age at first birth. More young people left the parental home to live some time on their own before cohabiting or marrying. This resulted in an increasing number of single person households of young adults. However, the age of leaving the parental home, after decreasing in the 1970s and 1980s, increased in the 1990s in some countries. The proportion of young adults (age group 25-29) still living in the parental home was particularly high (65 percent among men and 44 percent among women). In Central America those figures were much lower (25 percent for men and 11 percent for women). The same was true for the northern part of the United States (20 percent for men and 12 percent for women). This trend is explained by a number of factors, such as increased unemployment, longer studies, higher affluence and moral tolerance in the parental home and consequently less pressure to leave [1, p. 202].

It's the opposite state of affairs in Massachusetts and New York. Their residents marry late - half of ever-married New York men were older than age 30 when they first wed. These states also have below-average shares of men and women who divorced in 2007-2008.

Looking at numbers, Texas is the home to more thrice-married adults than any other state, about 428,000 women and 373,000 men. But that's partly because it's home to so many people. Looking at rates, about 6% of Texans who ever have been married have wed three times or more. That is similar to the national average (5%), but well below the leaders in this category - the neighboring states of Arkansas and Oklahoma - where about 10% of all ever-married adults have had at least three spouses [2, p. 74].

Meantime, back in New York and Massachusetts, just 2% of ever-married adults have been married at least three times, placing them at the bottom on this measure among the 50 states. On the national level, the Census Bureau survey showed that a shrinking share of Americans are married 52% of males ages 15 and older and 48% of females ages 15 and older. The proportion of Americans who are currently married has been diminishing for decades and is lower than it has been in at least half a century. The age range used in research tabulations dates back to the days when more people married as young teenagers. Among Americans 18 and older, the proportion currently married, but not separated, is 55% for men and 50% for women [3, p. 94].

Several states in the Midwest and Mountain regions have among the highest shares of men and women who are currently married. In Idaho, 58% of men and 56% of women live with a spouse. In Iowa, 56% of men and 53% of women do. In Utah, 56% of both men and women are currently married. At the opposite end, only 47% of men in Alaska are currently married, as are 48% of women in that state. Among men in Rhode Island and New Mexico, 48% are married. Among women in Rhode Island and New York, 43% are [3, p. 74].

States with larger shares of the thrice-married tend to be states where people marry young, such as Arkansas and Oklahoma. However, one exception is Utah, which does not rank high for three-plus marriages, but whose residents have among the youngest median ages at first marriage: 24 for women and 26 for men.

Half the men in the District of Columbia, New York and Rhode Island are 30 years of age or older when they first marry. Half the women in Connecticut, Massachusetts and the District are 28 or older. These states rank low in the proportion of people who are married and also in the proportion of married adults who are on at least their third marriage.

States where people marry young also often have high rates of recent marriage, which is expressed as the number of marriages per 1,000 men or women within the previous 12 months. States with high rates of recent marriage include Utah (28 marriages per 1,000 women and nearly the same for men), Idaho and Arkansas. Alaska also ranks high on this measure [4, p. 584].

A similar measure - number of divorces within the previous 12 months per 1,000 women - tends to be high in states where women marry young, such as Oklahoma and Idaho. But the same link is not as strong for men: Alaska and Wyoming, for example, are among the top states for recently divorced men, but they are not states where men marry especially young [5, p. 107].

A state's education levels, for example, tend to be associated with the median age at marriage and the multiple-marriage patterns of its residents. In states with high shares of college-educated adults, men and women marry at older ages, a finding supported by other research indicating that highly educated individuals marry later in life.

1.1 Interracial marriages in the USA

The differing ages of individuals, culminating in the generation divides, have traditionally played a large role in how mixed ethnic couples are perceived in American society.

For most of U.S. history, in most communities, such unions were taboo. Interracial marriage in the United States has been fully legal in all U.S. states since the 1967 Supreme Court decision that deemed anti-miscegenation laws unconstitutional, with many states choosing to legalize interracial marriage at much earlier dates. Multiracial Americans numbered 9.0 million in 2010, or 2.9% of the total population, but 5.6% of the population under age 18 [4, p. 108]

The number of interracial marriages has steadily continued to increase since the 1967, but also continues to represent an absolute minority among the total number of wed couples. According to the United States Census Bureau, the number of interracially married couples has increased from 310,000 in 1970 to 651,000 in 1980, to 964,000 in 1990, to 1,464,000 in 2000 and to 2,340,000 in 2008; accounting for 0.7%, 1.3%, 1.8%, 2.6% and 3.9% of the total number of married couples in those years, respectively. [3, p. 64]

White Americans were statistically the least likely to wed interracially, though in absolute terms they were involved in interracial marriages more than any other racial group due to their demographic majority. 2.1% of married White women and 2.3% of married White men had a non-White spouse. 1.0% of all married White men were married to an Asian American woman, and 1.0% of married White women were married to a man classified as «other» [5, p. 6].

1.2 Same-sex marriages in the USA

Same-sex marriage, a legally or socially recognizable union between two consenting adults of the same biological sex or social gender, has been under fire for many years. Since 2001, ten countries and other nation-states have begun to legally formalize same-sex marriages, including Argentina, Canada, Iceland, the Netherlands, Belgium, Sweden, Portugal, Mexico City, Spain, South Africa, and some regions within the United States. Same-sex marriages have varied from jurisdiction to jurisdiction, which has resulted in legislative changes of marriage laws in order to meet the constitutional demands of equality established by the Founding Fathers. Other opposing nations recognize same-sex marriages as a civil rights, political, social, moral, or religious taboo.

References

1. Abraham, Frank. Family diversity: pro and cons / Frank Abraham - New-York Press, 2008. - 284 p.

2. Arkham, T.S. The baby boom: how family-friendly America cheats traditions / Todd Arkham - Columbia Network, Columbia, 2001. - 128 p.
3. Bradford, P.C. Marriage contract: 100 tips for successful marriage / P.C. Bradford - Detroit, 2011. - 78 p.
4. Bumble, J.O. Becoming American: The History of American population / John Bumble - Oxford Press, Oxford, 2003. - 209 pp.5 Campton, L.O. Is It All Right for a Married Couple to Choose to Remain Childless / L.O. Campton // Family and Life. - 1997. - №22. - P. 34

УДК 78(410)=111

Яйлоян Ануш Артаківна

BRITISH REBELLIOUS BANDS OF THE XX CENTURY

From hard rock to punk, new wave, indie and Britpop, British bands have defined entire genres and influenced millions of rock fans over the years. The UK music scene has produced some of the world's most iconic bands and artists, whose work remains just as popular and revered to this day. From Joy Division to Radiohead, the Rolling Stones and the Beatles, these are the best British rock bands of all time.

The Beatles had 17 No.1 singles in Britain, enjoying a total of 69 weeks at the top spot. *Please Please Me* (1963) was the first; *The Ballad of John and Yoko* (1969) the last. In the States they managed 20 chart toppers. In April 1964 they held all five top positions in the Billboard Hot 100, and a remarkable 12 positions in all. And they've clearly still got it, 40 years after their demise: *The Beatles I*, an album featuring all their chart topping singles, made the No.1 spot itself in Britain for nine weeks in 2000.

Liverpudlian skiffle band The Quarrymen changed their name to The Beatles in 1960 and went on to sell over a billion records. After the band were signed to Parlophone records in 1962 by George Martin, the producer with whom they formed a lasting relationship, the singles *Love Me Do* (1962) and *Please Please Me* (1963) soon followed and 'Beatlemania', with its screaming, clawing girls and ringing record shop tills, swept Britain. What made The Beatles so great? They were inventive and rebellious, but, above all, in John Lennon and Paul McCartney they had a songwriting duo par excellence. When music entered its psychedelic phase in the mid 60s, the influence of drugs and Indian spiritualism became more evident in The Beatles' sound. Recording techniques became more innovative, while their songwriting grew increasingly sophisticated, producing some of their finest work on the albums *Revolver* (1966) and *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* (1967). Internal friction split the band up on 10th April 1970, with McCartney apparently the first to walk. He and Lennon went on to have successful solo careers, although neither could eclipse the achievements of The Beatles, acknowledged 40 years on as the world's most successful group.

The only songwriting partnership to rival Lennon and McCartney in the 1960s belonged to Dartford boys Mick Jagger and Keith Richards. The pair had both briefly played skiffle but **The Rolling Stones** formed in 1962 with their roots firmly in rhythm and blues. Early releases covered American R&B songs, but by 1965 they were writing their own material, developing a distinctive style with the raw energy of Richards' guitar and an arrogantly lazy rhythm section. Success followed, with the singles (I Can't Get No) Satisfaction (1965), Get Off My Cloud (1965) and Paint it Black (1966) all hitting No.1 on both sides of the Atlantic. With Jagger's snarling vocals and menacing persona, The Stones were seen as dangerous; the dark to The Beatles' light. Later songs like Sympathy for the Devil (1968) simply stirred parental anxiety. The band maintained their status and record sales throughout the 1970s, achieving eight consecutive No.1 albums in the USA. The albums *Let it Bleed* (1969) and *Exile on Main Street* (1972) are considered their best. Somewhat implausibly, The Rolling Stones are still going: playing sell-out stadium gigs over 45 years after they formed.

It's difficult to overstate the musical and cultural impact of The Beatles and The Rolling Stones. Their fans – in Britain and around the world – dressed like they did, wore their hair the same and took the same drugs. Their music has been an influence – direct or not – on almost every band since. The songs are still heard everywhere you go; their greatest hits on every pub jukebox. Even today, those of a certain vintage (and some younger) will still define themselves by allegiance to either. The Beatles or

The Stones. And the ripples spread a long way from home. The ‘British Invasion’ of the mid 1960s that saw The Beatles, The Stones and other British bands like The Yardbirds and The Animals dominate the American Billboard charts was surely the apogee of 20th century British cultural clout.

The Who. Following early hits *I Can’t Explain* (1965) and *My Generation* (1965), The Who became famed for their dynamic, often destructive live performances, with the frenzied drums of Keith Moon and the trademark ‘windmill’ guitar-playing of Pete Townshend (a trademark that regularly made his right hand bleed). The epic single *Won’t Get Fooled Again* (1971) and *Tommy* (1969), the first rock opera, featuring the single *Pinball Wizard*, were Who highlights.

The Kinks came to prominence with the No.1 single *You Really Got Me* (1964). The song’s distorted guitar riff would be echoed in the heavy rock and punk bands to come. Singer Ray Davies was perhaps the most distinctly English writer of his generation; songs like *Waterloo Sunset* (1967) would inspire many future British bands, most notably Blur.

While glam rock was camping its way up the singles chart, its less effeminate cousins were selling albums by the bucket load. Hard rock bands like Black Sabbath, Deep Purple and Led Zeppelin played heavy, bluesinfluenced rock music and introduced the world to the now obligatory long guitar solo, tight jeans and screaming lead vocal. **The Led Zep** albums *Led Zeppelin IV* (1971) and *Physical Graffiti* (1975) were monumentally successful; the former featured *Stairway to Heaven* (1971) – frequently cited as a ‘best rock song ever’ contender.

Progressive (prog) rock was perhaps more intricate, inventive and conscious of its own artistic depth, with keyboards a major feature of bands like **Yes**, **Genesis**, and **Pink Floyd**. They showed off their musical talents in epic songs strewn with time and key changes. Genesis’ *The Lamb Lies Down on Broadway* (1974) moved many, while Pink Floyd’s *The Dark Side of the Moon* (1973) is one of the most successful records of all time, having sold 40 million copies worldwide.

Another hugely popular group of the mid 1970s, **Queen**, were a mixture of heavy, glam and prog rock. One cannot think of 1970s music without thinking of Queen. The band sold 300 million records worldwide, had eighteen Number 1 singles and eighteen Number 1 albums, currently hold the UK record for the top-selling album of all-time, Queen’s *Greatest Hits*, and have spent a grand total of 1,322 weeks in the UK charts, another record. They are also the only band in which each member wrote a Number 1 single (sorry, Ringo). *We Will Rock You*, a musical based on Queen, opened in London in 2002, and is the longest-running musical in West End history, eclipsing even *Mamma Mia* and *Grease*. There are more websites hosting Queen bootlegs – in 2001, 12,225 such sites – than any other band. In fact, the popularity of their bootlegs led to Queen’s huge popularity in countries where Western music is banned or frowned upon, like Iran or the former Soviet Union. A list of musicians who have named Queen as an influence would take up all 50GB of my allotted space on this server. In numerous British polls, “Bohemian Rhapsody” has been named the “best single in history”, and you’ve got to love it for its sheer cheesiness and the balls it took to release it as a single in the first place. And let’s not forget that Queen’s performance at Live Aid in 1985 was probably the greatest televised rock performance ever. Farrokh Bulsara (1946–1991) was a British musician, record producer, and songwriter, best known as the lead vocalist and lyricist of the rock band Queen. Bulsara over the years changed his names into Freddie Mercury [2].

A Night at the Opera (1975) is considered their finest album, and not just because it featured Britain’s third best-selling single of all time, *Bohemian Rhapsody*. The band maintained their commercial success until singer Freddie Mercury’s death from AIDS in 1991. Finally, Reginald Kenneth Dwight (or Sir Elton Hercules John as he’s also known... or the Winner from Pinner (take your pick)) found his form in the 1970s with expertly crafted piano rock. So far, he’s sold over 200 million records; the best of which has to be the album *Goodbye Yellow Brick Road* (1973).

Punk exploded out of the urban decay of mid-1970s Britain, rebelling against the bloated music industry of the day and against society as a whole. With **The Sex Pistols** and **The Clash** at the fore, punk was rock music stripped of all sophistication. It was angry and anarchic, and was played very fast, very loudly and usually very badly. The Sex Pistols were fronted by Johnny Rotten, they courted scandal at every opportunity. An infamous television interview in 1976 prompted *The Daily Mirror* headline: “THE FILTH AND THE FURY!” [1, p. 179]. Following the release of The Sex Pistols’

single *Anarchy in the UK* (1976), punk blazed a controversial trail across Britain. Its anti-establishment, ‘do-it-yourself’ philosophy inspired a disaffected generation to form their own bands. A few were successful but most disappeared without a trace. Punk found a particularly receptive crowd in Northern Ireland, where bands like The Undertones and Stiff Little Fingers gave the province its most fruitful period of modern music. By the time The Sex Pistols’ bass player, Sid Vicious, died of a heroin overdose in 1979, punk had burnt itself out. But its spirit permeated British culture, influencing hairstyles, fashion and music – as bands like The Libertines and Arctic Monkeys proved – well into the 21st century.

Looking back, it feels like the dominant trend in 1990s popular music was Britpop, even while British music had become a hugely varied beast. The Britpop tag was applied to a number of bands, notably Oasis, Blur and Pulp, who took their influences from British bands of the 1960s and 1970s, sang about life in modern Britain and wrapped it all up in a Union Jack (Cool Britannia crowed the newspapers). Oasis’ (*What’s the Story*) *Morning Glory?* (1995), *Park Life* (1994) by Blur and *Different Class* (1995) by Pulp are among the classic albums of the era.

Oasis were an English rock band formed in Manchester in 1991 formed by Liam Gallagher (vocals and tambourine), Paul “Bonehead” Arthurs (guitar), Paul “Guigsy” McGuigan (bass guitar) and Tony McCarroll (drums, percussion), who were soon joined by Liam's older brother Noel Gallagher (lead guitar and vocals).

They have had eight UK number-one singles and eight UK number-one albums, and won fifteen NME Awards, nine Q Awards, four MTV Europe Music Awards and six Brit Awards, including one in 2007 for Outstanding Contribution to Music and one for the Best Album of the Last 30 Years as voted by BBC Radio 2 listeners. They have been nominated for three Grammy Awards.

The band were listed in the Guinness World Records book in 2010 for “Longest Top 10 UK Chart Run by a Group” after an unprecedented run of 22 top 10 hits in the UK and they hold the Guinness World Record for being the most successful act in the UK.

They arose as “Rain”, and Noel told Liam that he was in the band. Noel was a chauffeur for the Inspiral Carpets, and they had a concert at the Oasis Leisure Center in Swindon. The story goes back to 1991, when one Noel Gallagher visited Swindon, working as a review for the indie band Inspiral Carpets, the frontman confirmed during an interview on Radio One. Brother Liam, who came to the concert, was taken under the name “Oasis”, and he suggested to Noel that he make a good name for his own band, which was then called “Rain”. Noel, unsurprisingly, was not immediately convinced of this idea, because he believed that it was more like the name of a reggae group. Nevertheless, the brothers, famous for their behind-the-scenes fighting and during the tour, took the best decision of their lives and eventually agreed to give the name “go” when they returned to Manchester [3].

British music proceeds through the new century as it did through the last. It’s diverse, daring, inventive – all the things that have made it such a global cultural force. Fads come and go with alarming speed – new rave, emo, electropop, dance punk – just read the *NME* for whatever’s new. Good old guitar bands remain a key part of the story: Coldplay are among the glitterati of world rock, even if they haven’t broken much new ground since their debut album *Parachutes* (2000). Other bands like Franz Ferdinand, Snow Patrol, The Libertines and the punk-influenced Arctic Monkeys have made an important impact, and Radiohead remain out front in terms of innovation.

References

1. Speak the Culture: Britain / Speak the Culture: Series – London: Thorogood Publishing, 2009 – 359 p.
2. The 50 Greatest British Bands of All-Time [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://jimcofer.com/personal/2012/07/24/the-50-greatest-british-bands-of-all-time/>
3. British Rock’n’roll [Электронный ресурс] – Режим доступа: https://en.wikipedia.org/wiki/British_rock_and_roll

AMERICAN FILM INDUSTRY

The USA is one of the leading countries in the world. Among everything else it leads in the cinematography. It is the biggest provider of films on our planet. Its actresses and actors are known all over the world due to the producers and directors of the movies who are also known very well. It became this way only half a century after the very beginning of the cinematography's history.

Let us go back to the end of the last century and see how it all started. The first to design a fully successful apparatus was W.K.L. Dickson, working under the direction of Thomas Alva Edison. His fully developed camera, called the Kinetograph, was patented in 1891 and took a series of instantaneous photographs on standard Eastman Kodak. The results of this work were first shown in public in 1893. The earliest films showed just one scene, which ran for about a minute, which was all that the standard lengths of film allowed.

James Williamson developed the movement of action through a series of shots taken in various locations in his films made in 1901.

There were no permanent theaters dedicated solely to showing films. This changed in 1905. Almost since the beginning of cinema there had been litigation between the American companies over the basic patents for camera and projector mechanisms, and this was finally resolved in the formation in 1908 of a trust called the Motion Picture Patents Company (MPPC), which was intended to control totally the now immensely profitable film business.

In 1907, the Selig company of Chicago moved some of its production to California, and it was gradually followed by most of the others, who appreciated the advantages of the new locations and the long hours of bright sunlight there.

It was in Westerns shot in California in 1912 that some of the final major developments in film construction took place [1, p. 101].

Scriptwriting became more important, and here the tradition of the well-made play was taken over into the cinema. A basic feature of the well-made play was a well-developed causality in the plot, which ideally had two simultaneous tasks for the hero to overcome a challenge and to get the girl as well. During World War I, there was a major reorganization of the American film industry. Exhibition moved over from small nickelodeons to large purpose-built cinemas holding a thousand people or more, and new production and distribution companies replaced the members of the MPPC, who gradually went out of business because they were unable to adapt to the new type of film-making. At the same time, Hollywood became the major center for production, almost completely displacing the studios around New York.

The vast new studios built around Los Angeles were converted for filming completely in the dark, solely under artificial lighting, which made for greater efficiency and controllability of production. For years, production companies organized around a star director the most prominent centers of film-making, but after the war these were absorbed into the growing of vertically integrated companies such as Universal and Paramount, which owned cinemas, distribution agencies, and studios. As larger and larger fees were paid to stars such as Mary Pickford and Charlie their films came to be rented and exhibited at special higher prices. Realizing their own value, the most prominent of these figures Charlie Chaplin, Mary Pickford, Douglas Fairbanks, and D. W. Griffith joined together in 1919 to form their own company, United Artists. The major American production, distribution, and exhibition companies as they are known today were all consolidated by the mid-1920s, with Metro-Goldwyn-Mayer (MGM), Warner Brothers, Columbia, and Fox joining Universal, Paramount, and United Artists, which had been formed several years before. Practical systems for synchronizing recorded sound with films had been demonstrated from the early 1920s, but it was only in 1926 that Warner Brothers introduced them commercially. The original idea was to provide a canned accompaniment for silent films for those small theaters that could not afford the usual live orchestra, but when Al Jolson spoke a few lines in "The Jazz Singer" (1927), the immense success of the film showed that audiences wanted to hear actors. The greater amount of dialogue in sound films permitted plots of more complexity than had been possible in the silent period, and the

number of script scenes in a film increased as well [2, p. 112].

The economic depression of the 1930s severely reduced cinema income around 1933. With the coming of sound, three whole new film genres developed. One of these was the musical. Two other genres dealing with gangsters and newspaper men merely reflected the interest in these subjects already evident in other media in the late 1920s, particularly in the stage play. The major technical development of the period was the first realization of a successful system of full-color cinematography Technicolor. This was used in live action filming from 1934, but mainly only in very special productions such as “Gone with the Wind” (1939), because of its cost.

During and after World War II, there was a greater tendency to deal with the unpleasant side of life, largely because audiences became more familiar with this on the screen in the wartime documentaries and newsreels. By the 1960s, the proportion of the young population in higher education increased, and the studios produced many films aimed at this audience alone. Many young film-makers got a chance to make these films, and in the later 1960s there were stylistic innovations in American films picked up from the French “nouvelle vague” (New Wave) directors, who had led the way some years before.

The main new trend in the bulk of ordinary Hollywood production from the 1970s onward was an increasing number of extremely expensive, big-budget, all-action pictures, many of them on science-fiction subjects. In these, special effects played a bigger part than ever before, and their storylines became simpler, so they were well fitted to the young international audience. The trend was partly begun by George Lucas with “Star Wars” (1977), but by far the most commercially successful film-maker in this area is Steven Spielberg, whose films such as “Close Encounters of the Third Kind” (1977) retained the classical cinema’s complexity and variation of mood. One of the major technical developments in recent times has been the Steadicam, a device for moving a camera around on a flexible arm attached to a harness strapped on to the cameraman. The other major innovation has been the use of computer animation for the production of special effects [3].

References

1. Douglas K. Stevenson. *American Life and Institutions* / D.K. Stevenson – Stuttgart: Ernst Klett Verlag, 1978. – 144 p.
2. American Ways: an Introduction to American Culture / M.K. Datesman, J.A. Crandall, E.N. Kearny. 3rd ed. – NY: Pearson Education, 2005 – 296 p.
3. Film industry (United States) [Электронный ресурс] – Режим доступа: [http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Film_industry_\(United_States\)](http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Film_industry_(United_States))

СЕКЦІЯ ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО У ЛІТЕРАТУРІ

УДК 821.111-31.09:087(043)

Баглюк Владислава Романівна

ДИТЯЧІ ТА ПІДЛІТКОВІ ТВОРИ У КОНТЕКСТІ МАСОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Актуальність дослідження зумовлена потребою вивчення масової літератури, а саме її генези становлення та жанрової системи. Дослідження феномена масовості, незважаючи на те, що сама тема розробляється вже давно, в теоретичному плані просунулася не дуже далеко – це є другою причиною актуальності розробки даної теми. Дитяча та підліткова масова література як жанр масліта також є актуальними для дослідження.

Мета дослідження вивчити феномен масової літератури с точки зору жанрової системи, а саме жанр дитячої та підліткової масової літератури.

Феномен масової літератури, який є характерним явищем ХХ-ХХІ століть, складний і неоднозначний. У всіх визначеннях, які даються масовій літературі, присутня явна або прихована оцінка нинішнього стану культури, і така оціночність завжди полемічна. Так, для відомого іспанського філософа Х.Ортеги-і-Гассета сучасна епоха - це час падіння культури, що стала надбаням "натовпу" і комерції. Зате французький учений У. Еко, автор роману «Ім'я троянди», менш категоричний: маса для нього - це не "натовп", а "читаюча публіка" зі своїми художніми запитами.

Треба зазначити, що масова література є важливим джерелом інформації про жанрові очікування читача, про авторські стратегії, про трансформацію «мовної особистості», про повсякденне життя людини. Не можна не погодитися з думкою письменника М.Фрая: «Книга - чарівне дзеркало, в якому читач відчайдушно шукає власні думки, досвід, схожий зі своїм, життя, описану так, як він собі це уявляє» [1, с.63].

Категорія жанру в масовій літературі є головною для з'ясування природи цієї літератури. Канонічний початок лежить в основі всіх жанрово-тематичних різновидів масової літератури. У масовій літературі вироблені жорсткі жанрово-тематичні канони, що являють собою формально-змістовні моделі прозових творів, що пропонують певну сюжетну схему і володіють спільністю тематикою, усталеним набором дійових осіб і типів героїв. Канонічний початок і типові шаблони лежать в основі всіх жанрово-тематичних різновидів масової літератури [2].

Перші твори, основною аудиторією якої були діти, з'явилися у ХVІІ ст. З роками подібних текстів ставало все більше і більше, і згодом виокремився вид – дитяча література. Широкого розвитку він набув у другій половині ХVІІІ ст., під впливом підвищеної зацікавленості до виховання дітей та досягнень педагогічної думки [3, с.165].

Сьогодні стає очевидним той факт, що дитяча література може ставати частиною масової культури. подібний феномен зароджується якраз на стику двох століть в період, коли в масовому свідомості утверджується «поп-музика», «антиінтелектуалізм», «мова блогінгу» і т.д.» [4].

З американських письменниць які створювали дитячу літературу є відомою Е. Портер.

«Полліанна» Завдяки твору «Полліанна» Е. Портер стала відомою на весь світ як дитяча письменниця.

Успіх «Полліанни» не знав меж. Не одне покоління дітей зростало та захоплювалося нею, навіть зараз, через сто років, повість є класичним прикладом дитячої літератури. Після виходу першої книги письменниця одержала велику кількість листів від прихильників з одним проханням – продовжити «Полліанну». Уже в 1915 році виходить друга книга – «Полліанна виростає» (“Pollyanna Grows Up”). Під впливом повісті була написана ціла низка продовжень: Вірджинією Моффат (Virginia May Moffitt) «Полліанна з чарівної долини» (“Pollyanna of Magic Valley”); Герпriet Сміт (Harriet Lummis Smith) «Коштовності Полліанни» (“Pollyanna’s Jewels”), «Обов’язок честі Полліанни» (“Pollyanna’s Debt of Honor”); Елізабет Бортон (Elizabeth Borton) «Полліанна в Голівуді» (“Pollyanna in Hollywood”), «Двері щастя

Полліанни» (“Pollyanna’s Door to Happiness”) та ін. Усі ці продовження та багато інших об’єднуються в серію книг, яку умовно називають «Радісні книги Полліанни» [5].

У ході дослідження було виявлено, що можна виділити специфічні риси дитячої літератури:

- головними героями виступають саме діти;
- тематикою часто охоплює такі питання: школа, дитинство, виховання, моральні цінності;
- доступність / зрозумілість / простота тексту;
- описи події / пейзажу / образу лаконічні;
- насиченість діалогами / подіями;
- розкриття характерів персонажів має здійснюватися предметно і зримо, через їхні справи і вчинки, оскільки дитину найбільше приваблюють дії героїв;
- дитяча література повинна мати інформаційну та емоційну насиченість, цікавість форми і своєрідне поєднання дидактичного та художнього компонентів [6].

Наряду з розвитком масової літератури початок ХХст. зумовив розвиток дитячої літератури. Підвалиною до цього став підвищений інтерес до розвитку дітей, батьки та педагоги були зацікавлені особистістю дитини та шляхами її формування. Вони розуміли, що сприйняття світу в малечі відрізняється від дорослого.

Повість Елеонор Портер є складовою популярного письменства, тобто «Полліанна» належить до масової літератури для дівчат.

Література

1. Черняк М. А. Феномен массовой литературы XX века / М. А. Черняк. – Спб: РГПУ им. А.И.Герцена, 2005.
2. Мельников Н. Г. Массовая литература. Введение в литературоведение. Литературное произведение: основные понятия и термины. / Николай Григорьевич Мельников., 2000.
3. История зарубежной литературы XIX века: В 2 частях. Часть 2 / Под ред. Н. П. Михальской. – М. : Просвещение, 1991. – С.156 – 182.
4. Барковская Н. В. Детская литература сегодня / Н. В. Барковская, М. А. Литотвская. – Екатеринбург: УрГПУ, 2010. – 154 с.
5. Северина О. Элеонор Портер : Сыграем в радость? / Северина Оксана [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vinograd.su/education/detail.php?id=44763>.
6. Детская литература с практикумом по выразительному чтению. Программа повторения к экзамену [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://nashaucheba.ru/v52742/>.

УДК82-313.2

Бахал Валентина Григорівна

ЖАНР РОМАНУ-АНТИУТОПІЇ У ХХ СТОЛІТТІ

У сучасній літературі жанр антиутопії - один з найпоширеніших. Перш за все, це пов’язано з тим, що саме зараз людство активно досліджує можливі шляхи свого розвитку, намагаючись знайти різні способи подолання гіпотетичних катастроф.

Найбільш небезпечні суспільні тенденції знаходять своє вираження в жанрі антиутопії, тому *актуальність* цієї теми обумовлена інтересом сучасного суспільства до фантастичної літератури, в основі якої лежить образ світу майбутнього, що визначає необхідність дослідження подібних творів. *Метою* нашої роботи є вивчення особливостей жанру роману-антиутопії у ХХ столітті.

Оскільки **темою** нашого дослідження є роман-антиутопія у ХХ столітті, доцільно розглянемо характеристику цього жанру. Отже, антиутопія, також дистопія (англ. Dystopia - буквально «погане місце» від грец. *δυσ* - заперечення + грец. *τόπος* - місце) - зображення в художній літературі чи кінематографії небезпечних наслідків, пов’язаних з експериментами над

людством задля його «поліпшення», певних, часто принадливих соціальних ідеалів, антитеза утопії.

Антиутопія є логічним розвитком утопії і формально також може бути віднесена до цього напрямку. Однак, якщо класична утопія концентрується на демонстрації позитивних рис описаного в творі суспільного устрою, то антиутопія прагне виявити його негативні риси. Важливою особливістю утопії є її статичність, в той час як для антиутопії характерні спроби розглянути можливості розвитку описаних соціальних пристроїв (як правило - в сторону наростання негативних тенденцій, що нерідко призводить до кризи і обвалу). Таким чином, антиутопія працює зазвичай з більш складними соціальними моделями.

Вперше слово "антиутопіст" (dystopian) як протилежність "утопіста" (utopian) вжив англ. вчений Джон Стюарт Мілль у 1868 р. Сам же термін «антиутопії» як назву літературного жанру ввели Гленн Неглі і Макс Патрік в складеній ними антології утопії «У пошуках утопії» (Quest for Utopia, 1952) [1, 48].

«Утопії страшні тим, що вони збуваються», - писав М. Бердяєв. Історичний процес в антиутопії ділиться на два відрізки - до здійснення ідеалу і після. Між ними - катастрофа, революція або інший розрив наступності. Звідси особливий тип хронотопу в антиутопії: локалізація подій у часі і просторі. Усі події відбуваються після (перевороту, війни, катастрофи, революції і т. д.) і в якомусь певному, обмеженому від решти світу місці. В антиутопії «кінець історії» є точкою відліку, початком. Антиутопія розімкнута в майбутнє, так як демонструє наслідки соціально-утопічних перетворень. Життя героя антиутопії гранично підпорядкована ритуалу, і тому часто темою твору стає прагнення героя цей ритуал зламати, зруйнувати, повстати проти нього. Конфлікт «я» і «ми» типовий для будь-якої антиутопії, для якої актуальною стає проблема перетворення особистості в масу [2, 34].

Серед кращих антиутопій ХХ століття - романи О. Хакслі, Г. Уеллса, Дж. Орвелла, Р. Бредбері, А. Платонова, братів Стругацьких, В. Войновича. Першим же твором, у якому риси цього жанру втілилися з усією визначеністю, був роман Євгена Замятіна «Ми», написаний в 1920 році. Не можна сказати, що роман Замятіна відповідає схемі написання антиутопії, тому що «Ми» і став цією самою схемою. Замятін «породив цілу потужну традицію, уявлення про яку дає просте перерахування імен і назв: «Чудовий новий світ» О. Хакслі, «Запрошення на страту» В. Набокова, «451 градус за Фаренгейтом» Р. Бредбері. Але головним для нас є те, що Замятін був першим [3, 20].

Англійський письменник-антиутопіст середини ХХ століття Джордж Орвелл є одним з продовжувачів тієї потужної традиції, заданої Замятіним. Тому його роман «1984» відповідає канонам написання класичної утопії. Орвелл писав про сьогодення і можливе майбутнє (роман написаний в 1949 році), і мета автора антиутопії не констатація факту, а погляд у майбутнє, передумови якого зріють у сьогоденні [4, 387].

В антиутопіях, заснованих також на розкритті різних сторін життя так званого «ідеального суспільства», світ зображений очима його мешканця, рядового громадянина, зсередини, щоб простежити рух розуму і показати почуття людини, що зазнає на собі закони цього суспільства. Саме в цьому випадку побачене "зсередини" виявляється зовсім не настільки досконалим, яким могло здатися чужинцеві, людині сторонній, воно являє рядовим членам суспільства свій непривабливий виворіт.

Таким чином, антиутопія особистісна, тому що критерієм "справжності", досконалості ідеального світу стає суб'єктивний погляд однієї людини, в той час як утопія задовольняється твердженням безособового "загального щастя", за яким непомітні сльози окремих мешканців утопічної держави. Наміри утопістів, які мріють про загальний добробут, про рішення вікових проблем соціальної несправедливості, про вдосконалення дійсності, але саме цими намірами вимощена дорога в земне пекло. Зіткнувшись з неможливістю в короткі терміни переробити світобудову і задовольнити всі потреби людини, утопісти швидко приходять до того, що легше переробити саму людину: змінити її погляди на життя і на саму себе, обмежити потреби, змусити думати за шаблоном, який визначає спочатку, що є добро і що є зло. Однак, як виявилось, людині легше спотворити, навіть вбити, ніж переробити, в іншому випадку це вже не людина, не особистість. Саме особистість стає каменем спотикання для будь-яких утопістів, які прагнуть розправитися з вільною волею індивідуума.

Тому конфлікт особистості і тоталітарної системи стає рушійною силою будь-якої антиутопії, дозволяючи пізнати її риси в найрізноманітніших, на перший погляд, творах. На відміну від утопії, тобто ідеального суспільства, антиутопії проливають світло на епоху, в якій вони з'явилися, відображають її страхи і надії, ставлять людину перед моральним вибором.

Література

1. Романчук Л. Утопии и антиутопии: их прошлое и будущее / Л. Романчук // Порог. - 2003. - № 2. - С. 48.
2. Черняк М.А. Путеводитель по новейшей литературе / М.А. Черняк // - СПб.: Сага, 2002. – 96 с.
3. Михайлов О. Гроссмейстер литературы / О. Михайлов // Замятин Е. Мы. – М.: Б-ка «Возвращение», 1990. - 365 с.
4. Белокурова С.П., Друговейко С.В. Русская литература. Конец XX века уроки современной литературы / С.П. Белокурова, С.В. Друговейко // Учеб.-метод. Пособие. – СПб.: Паритет, 2001. – 512 с.

УДК 821.111(73) -31.09(043)

Глуховська Олена Вікторівна

Е. М. РЕМАРК «ЖИТТЯ ВБОРГ» : ХРОНОТОП ЛІКАРНІ

Мета роботи полягає у дослідженні хронотопу лікарні на прикладі роману Е. М. Ремарк «Життя Вборг».

Актуальність даної роботи полягає в тому, що питання хронотопу залишається відкритим серед дослідників - людина завжди є центром літературного світу, тому вона пов'язана з такими поняттями як «час» та «простір», чому відносять єдиний термін «хронотоп».

Під поняттям «хронотоп», який є предметом дослідження, ми розуміємо взаємозв'язок часових і просторових відносин. Вперше термін «хронотоп» був використаний в психології Ухтомским. Широке поширення в літературознавстві, а потім в естетиці отримав завдяки працям Бахтіна М. М. Бахтін, зазначив, що «хронотоп - істотний взаємозв'язок часових і просторових відносин, художньо освоєних у літературі або в літературному творі». [1, с.245].

Роман «Життя Вборг» вперше був опублікований в 1959 році в Гамбурзі. У ньому Ремарк постав перед читачем в амплуа досвідченого психолога і філософа, який розкриває вічні теми всіх часів і народів - любові, життя, смерті, свободи, часу. На відміну від інших романів автора в романі «Життя Вборг» немає місця політиці: війна в Європі закінчилася, люди повернулися до свого звичайного існування і тільки її важкі відгомони у вигляді смертельних хвороб і втрачених для свого часу особистостей все ще подорожують по засніжених горах, вулицями Парижа і казино Монте-Карло з тим, щоб знайти щось більше, ніж мирне життя [5].

Головні герої роману - хвора на туберкульоз бельгійка Ліліан Дюнкерк і постійно ризикує своїм життям автогонщик Клерфе - будують свою любов на схожому ставленні до буття. В романі «Життя Вборг» можна простежити хронотоп лікарні. Лікарня стає для цих героїв замкнутим простором. Вони обидва вільні, незалежні і не мають майбутнього. Хвора на туберкульоз бельгійка Ліліан Дюнкерк і постійно ризикує своїм життям автогонщик Клерфэ - будують свою любов на схожому відношенні до буття.

Із самої назви роману яка служить виразником авторської ідеї, орієнтує читача на сприйняття змісту цілого твору. З назви «Життя Вборг» можна дізнатись, що від життя треба брати все, щоб потім не жалкувати. Як казала головна героїня роману, Ліліан: «*We should appreciate every moment without thinking about tomorrow*» [5]. Майже зневірені герої Ремарка вірять, що все ж любов і дружба сильніше смерті, а надія існує завжди. Так і в лікарні завжди є надія на найкраще. Через весь бруд і потворність життя можна розглянути боязкі паростки віри в силу міцної дружби або справжнього кохання. Серед них були люди з різних верств, з різними долями, але всі вони виявилися яскравими представниками втраченого покоління[4].

Зворушлива історія 24-річної дівчини Ліліан, яка невиліковно хвора на туберкульоз і знаходиться в санаторії – це замкнутий простір із якого вона хоче вибратись: «*...all the decisions that I make are passed under the sign of fireworks. Will it finally happen that another flash is so bright that it will not be a pity to give it all to itself?*»[5], - закликає Ліліан. Життя за розкладом - однотонне і передбачуване, єдині радощі - це нічні вилазки в бар з колегами по нещастю. Ремарк сполучає двох

абсолютно різних людей: Ліліан, яка знає, що скоро помре і цінує кожен момент в житті, не думаючи про заборони і гроші; Клерфэ - здоровий 40-річний чоловік, який постійно грає із смертю, беручи участь у автомобільних перегонках: «*This is love on the verge of doom. It is luxury on the verge of ruin. It's fun at the brink of grief and risk at the brink of death. There is no future...*» [5, с.45]. Смертельно хворі люди інакше відносяться до життя, вони їй насолоджуються, боячись упустити секунди дорогоцінного щастя.

Отже Ліліан виходить збігти із санаторію, від нудного і в'ялого життя, щоб прожити час, що залишився, насолоджуючись повітрям свободи. Життя - це вітрильний човен, на якому надто багато вітрил, так що у будь-який момент він може перекинутися. Більшості людей, щоб почати жити, а не існувати, треба виявитися на грані, як і головній героїні.

Життя і смерть в романі тісно поєднуються один з одним навіть на рівні деталей. Хворі туберкульозом намагаються повернутися до життя в оточенні мальовничих гір і тут вони знаходять свій останній притулок, в розташованому неподалік крематорії. Квіти, що укладаються на труну покійних, співробітники продають в місцевій квітковій крамниці, що здається Ліліан огидливо, а Клерфэ - майже нормальним. Таким чином Ремарк закликає нас жити і виконувати свої мрії негайно, прямо зараз, не відкладаючи і не плануючи, підкоряючись поривам, тому що ми не знаємо, скільки днів ще буде в нашому житті не дано нікому. Та і не важливо, скільки їх буде, важливо, як ми їх проводимо. Чи витрачаємо ми їх на дурниці, на зразок сварок з друзями і близькими, невдоволення або взаємних претензій, або наповнюємо їх енергією, фарбами і виконуємо давні мрії тут і зараз [3]. Втеча Ліліан з санаторію можна трактувати і як спробу наново народитися, і як прагнення знайти щось більше, ніж своє фізичне існування. Ліліан має страх не встигнути, не пізнати, не відчувати чогось. І Ліліан вибирає мрії, любов, задоволення, життя моментом. Вона то несподівано зникає з життя Клерфэ, то знову з'являється. Нею володіє якась передсмертна лихоманка. Вона має право не замислюватися про наслідки, і користується цим правом, тому іноді проявляє зайвий егоїзм [3].

Імовірно, автор прав, вважаючи, що люди - це пропащі ангели, які постійно знаходяться в пошуку, які регулярно кудись прагнуть. Проте куди? Вони не можуть згадати. Якби була можливість згадати і прожити, ще трохи, трансформуючись з одного віку в інший. Потрібно квапитися, тому що є куди квапитися, і обов'язково треба встигнути. А що встигнути? Частина людей живе так, як ніби думає, що ніколи не помре. Ліліан каже: «У мене таке відчуття, ніби я опинилася серед людей, які збираються жити вічно. У всякому разі, вони так себе ведуть. Їх настільки займають гроші, що вони забули про життя» [5].

Таким чином можна зробити висновок, що хронотоп лікарні є невід'ємною частиною твору. У романі ми бачимо 2х зневірених долею людей, у яких нема майбутнього, але прагнуть жити и брати і насолоджуватися моментом. Зневірена хворобою Ліліан має шанс вибратись із цієї пастки- лікарні, вона тікає із лікарні разом із Клерфэ. Кожен з героїв «Життя Вборг» по-різному сприймає проблему поточного життя. Клерфэ не бачить сенсу вести торг з часом. У довгому житті він бачить довге минуле. Саме ж існування, на його думку, триває лише до наступного подиху. Ліліан ж точно знає, що поза стінами санаторію жити їй залишилося недовго: вона відчуває відсутність у себе майбутнього і хоче отримати від життя якомога більше. Дівчина хоче жити одночасно десятима життями, Клерфэ ж вважає, що навіть у цьому випадку життя у неї буде одне – як у шахіста, який грає проти десяти партнерів відразу, але розігрує лише одну партію. Перед смертю Ліліан ділиться з Борисом дивним відкриттям, що полягає в тому, що поняття часу - річ розтяжна: кожна людина по-справжньому живе лише кілька днів або тижнів, що робить цінним у житті не її довжину, а ставлення до неї [3].

Література

1. Бахтин М.М. «Формы времени и хронотопа в романе. Очерки по исторической поэтике»// Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. — М, 1975. (с 404-407)
2. Бахтин М.М. Формы времени и хронотопа в романе. Очерки по исторической поэтике / В кн. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. М., 1976
3. Борисенко А. Ностальгическое прошлое. «Почему Ремарк так любим в России?» М. // Иностранная литература. 2001, №11.
4. Ремарк Э. М. Время жить и время умирать; Жизнь взаимы: Романы / Э. М. Ремарк; пер. с нем. — Харьков: Фолио; М.: ООО «Издательство АСТ-ЛТД», 1998.-688 с.

5. Ремарк Э. М. Жизнь в займы: Роман: перевод с немецкого Л. Черной. М.: АСТ: АСТ МОСКВА, 2007. - 255 с.

УДК141.32

Диланьян Євгенія Петрівна

ОСНОВНІ ФОРМИ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ У ТВОРАХ ДЖОНА ФАУЛЗА

Актуальність роботи обумовлена тим, що вражає багатство інтертекстуального простору романів Фаулза не може не вражати навіть досвідчених читачів. Його твори - це ціла літературний всесвіт, де різноманітні алюзівні шари, складені з міфів античності, численні паралелі з класиками англійської та французької літератури, філософські праці екзистенціалістів, психологічні дослідження К. Юнга і З. Фрейда, культурологічні, музичні та живописні алюзії та ремінісценції - тісно переплітаються між собою, утворюючи складну, багаторівневу тканину його романів [1, с. 150]. Однак вони все ще не достатньо вивчені.

Для початку розглянемо поняття алюзії та ремінісценції. Найбільш популярною формою літературної інтертекстуальності є введення одних текстів в інші в фрагментарному вигляді. Подібні «включення» і «відсилки» до попередніх літературних фактів прийнято називати алюзіями і ремінісценціями. Ці форми інтертекстуальності є найбільш розробленими. Межа між алюзією і ремінісценцією важко встановлена.

Згідно Літературному енциклопедичному словнику, **алюзія** є ще однією з стилістичних фігур в художній літературі, ораторській та розмовній мові: «натяк на реальний політичний історичний або літературний факт, який передбачається загальновідомим» [3, с. 20]. Алюзія може відсилати читача до відомій йому події, місця, особи або твору мистецтва.

Ремінісценція в художньому тексті укладає в собі риси, «навідні на спогад про інший твір» [3, с. 322]. Ю. Т. Лістрова-Правда розуміє під ремінісценціями «точні, а також перетворені цитати чи іншого роду відсилання до більш-менш відомим - раніше виробленим текстам у складі більш пізнього тексту» [2, с. 78]. Звісно ж необхідно виявити відмінності між поняттями цитати і ремінісценції. Цитування, на відміну від ремінісценції, передбачає зміни значення фрагмента, його основна функція - інформативна. При цьому функція ремінісценції полягає у натяку на новий зміст за допомогою зіставлення з цитуванням.

Можна розглянути алюзії та ремінісценції на двох прикладах з повісті Фаулза «Вежа з чорного дерева». Вже сама назва повісті є алюзією на «вежу зі слонової кістки». Алюзія пояснюється читачеві у тексті повісті, коли Бреслі оскаржує погляди Девіда на мистецтво. Бреслі в грубих виразах висміює прихильність Девіда абстрактному мистецтву, називаючи його «вежею з чорного дерева», в якій, за аналогією з «вежею зі слонової кістки» (*the ivory tower*), ховаються художники-абстракціоністи, боячись бути ясними і зрозумілими.

А ось приклад ремінісценції: *The bitch Paris, dear boy. Know that bit of rhyme? Earl of Rochester, isn't it? "Where man may live in direst need, but ne'er lack land to set his seed." Neat. Says it all* [4, р. 68]. Сука Париж, дорогий мій. Знаєте ці вірші? Граф Рочестер, чи не так? «В якій нужді ні доведеться жити, знайдеш клаптик землі, щоб насіння посадити» точно говорить сама за себе.

Для аналізу наведеної вище ремінісценції доцільно буде звернутися до методу літературної герменевтики, який передбачає наявність різних рівнів розуміння і просування від одного рівня до іншого по так званому «герменевтичному колі». На першому рівні розуміння складається враження, що цитований вірш Уілмота про землю звучить як підтвердження слів Бреслі про те, що людині краще жити в сільській місцевості, в гармонії з природою. І дійсно, граф Рочестер, як відомо, виступає проти раціоналізму в суспільстві, протиставляючи його природній мудрості тваринного світу. Однак читач з великим літературним досвідом може вийти на наступний, більш глибокий рівень розуміння.

На другому рівні розуміння цитованого фрагмента очевидно стає паралель, проведена автором між його героєм Генрі Бреслі і поетом Джоном Вілмотів, 2-м графом Рочестером. Не випадково саме Бреслі «озвучує» цитату з вірша Рочестера. Ці дві людини дійсно багато в чому схожі. По-перше, це творчі люди, поет і художник, а тема мистецтва, як відомо, займає важливе місце в «Вежі з чорного дерева» і творчості Фаулза в цілому. По-друге, Рочестера і Бреслі об'єднує протест проти суспільства, схильність до епатажу, що викликає ставлення до оточуючих, часом який доходить до грубості і вульгарності. Однак за цією зовнішньою грубістю ховається талант і

справжнє мистецтво. Якщо головний герой повісті, Девід Уїльямс, стоїть перед екзистенційним вибором, то і Бреслі, і Уїлмот давно зробили свій вибір на користь свободи - свободи від забобонів і умовностей, свободи особистої і свободи творчої. Проте, при більш детальному аналізі твору читач з великим літературним досвідом потрапляє на третій рівень розуміння в сформованому герменевтичному колі. На цей раз Фаулз зіставляє графа Рочестера ні з Бреслі, а з Девідом Вільямсом. Здавалося б, що спільного може бути у скандально відомого гуляки зі зразковим сім'янином і конформістом? Однак на глибокому рівні розуміння можна простежити певну подібність. Для цього звернемося до життєвого шляху Уїлмота, одного з найбільш значних англійських поетів епохи Реставрації, а також придворного Карла II. Він відомий як оригінальний сильний сатирик і автор прекрасних ліричних віршів. Дж. Уїлмот також прославився своїм розпусним життям, яке, тим не менш, закінчилось щирим каяттям і поверненням в лоно англіканської церкви. В результаті, ми приходимо до висновку, що, як і Девід Вільямс, граф Рочестер все життя шукав себе, стояв перед складним вибором. При цьому, хоч і на смертному одрі, він все-таки знайшов те, що шукав, знайшов гармонію, повернувшись до вічних цінностей християнської віри. Що ж стосується Девіда, то він, навпаки, біжить з Котміне, залишаючи там справжнє мистецтво з його неминущими цінностями. Однак висновки в даному випадку робити зарано, тому що подальша доля героя невідома. Автор тим самим дає читачеві поживу для роздумів.

У своїй творчості Джон Фаулз орієнтується на гуманістичні зразки класичної літератури, однак, при цьому легко звертається з традиційними текстами, піддаючи їх всіляким метаморфозам і трансформаціям. Характерною особливістю авторського стилю Дж. Фаулза є навмисне відсторонення від власної, авторської оцінки тих чи інших подій, ситуацій, що дає читачеві можливість самому зробити висновок. Таке відсторонення досягається шляхом широкого використання літературних і міфологічних алюзій і ремінісценцій. Зіштовхуючи в своїх творах різні культурні епохи, різні способи світогляду, деколи навіть в контексті завуальованого соціально-класового протистояння (як, наприклад, в романі «Колекціонер»), автор розкриває складність, суперечливість характеру своїх героїв, а значить, оголює багатогранність і багатолікість особистості, поєднання високого і низького, світлого і темного в душі людини.

Література

1. Англійська література ХХ століття / Під ред. Струкової Г.Г., Філюшкіної С.Н. – Видавництво Воронежського педуніверситету, 1995. – с. 150.
2. Лістрова-Правда Ю.Т. Біблійні та інші текстові ремінісценції в російській літературній мові // Ю. Т. Лістрова-Правда // Вісник ВДУ, 2004. – № 2. – с. 78.
3. Літературний енциклопедичний словник / під ред. В.М. Кожевникова, П.А. Миколаєва. – М.: Радянська енциклопедія, 1987. – с. 20.
3. Літературний енциклопедичний словник / під ред. В.М. Кожевникова, П.А. Миколаєва. – М.: Радянська енциклопедія, 1987. – с. 322.
4. Fowles J.R. The Ebony Tower/ J. R. Fowles. – New York: New American library, 1975. – p. 68.

УДК 821.111-312.4 КРІСТІ

Ремига Інна Сергіївна

ОБРАЗ ЕРКЮЛЯ ПУАРО В ТВОРАХ АГАТИ КРІСТІ

Мета дослідження полягає у розкритті одного з найзнаменитіших детективних образів в історії літератури Еркюля Пуаро.

Актуальність теми зумовлена цікавістю читачів із усього світу та будь-якого віку творами видатної письменниці про Еркюля Пуаро.

Передусім треба сказати, що популярність книг Агати Крісті про Еркюля Пуаро зумовлена певними причинами. Про причини популярності книг Агати Крісті письменник і літературний критик М. Едвардс, віце-президент британської Асоціації детективних письменників і президент заснованого Агатою Крісті «Клубу розслідувань» пише, що творчість А. Крісті — це феномен, унікальне явище в англійській літературі. Головною причиною популярності її книг критик бачив у реалістичності і достовірності захоплюючих читача детективних загадок, персонажі її романів впізнавані, ретельно виписані і індивідуальні. На думку М. Едвардса величезне значення має універсальність сприйняття її книг, їх доступність людям різних культур [3].

Необхідно зазначити, що Еркюль Пуаро – це літературний персонаж відомої англійської письменниці Агати Крісті, один з найвідоміших вигаданих детективів, головний герой 33 романів і 51 розповіді, написаних між 1920 і 1975 роками. Треба врахувати, що Пуаро – бельгійський емігрант, колишній поліцейський. Це послужило поясненням в першій книзі про нього «Таємнича пригода в Стайлз», чому такий досвідчений детектив без роботи знаходиться в сільській місцевості – адже Бельгія під час дії і написання роману (1916 рік, опублікований в 1920) була окупована Німеччиною. За деякими відомостями прототипом знаменитого сищика є сусід Агати Крісті. Цей дивний чоловік був простим сусідом, хорошим сім'янином, але не геніальним сищиком. Від нього Крісті взяла характер і манери Пуаро [1].

Не можна заперечувати, що попередниками Е. Пуаро в детективному жанрі були Огюст Дюпен Едгара По і Шерлок Холмс Артура Конан Дойля. Треба врахувати, що деякі дослідники вказують на схожість Пуаро з інспектором Ано Альфреда Мейсона [2].

Іншим, деякий час Пуаро працював як приватний детектив і тримав своє детективне агентство. Дія багатьох романів починається саме там. У наступних творах детективне агентство не згадується. Однак Пуаро все одно виступає саме як професійний приватний детектив, а не як любитель. Герой стає знаменитим на всю Англію, виконуючи навіть розслідування державної ваги. Він розкриває безліч справ і майже ніколи не помиляється [4].

З точки зору зовнішності, Е. Пуаро невеликого зросту, з яйцеподібної головою, чорним волоссям, які з віком він починає фарбувати. Живить пристрасть до порядку, що межує з патологічною: в його будинку все стоїть на своїх місцях, його одяг завжди чистий, на ньому немає жодної пилінки, взуття начищене до блиску, майже всюди носить рукавички. Крім цього, Е. Пуаро надзвичайно пунктуальний. Всі ці якості допомагають йому в розкритті злочинів. Герой позбавлений скромності і відкрито називає себе великою людиною. Розслідування він намагається завершити драматичним фіналом, іноді навіть з театральними елементами [5].

Зокрема, Еркюль Пуаро добре володіє англійською мовою, але іноді говорить із сильним акцентом, забуваючи окремі англійські слова. Він пояснює це в романі «Трагедія в трьох актах»: коли він говорить із сильним акцентом, всі починають думати, що це простий іноземець, який навіть не вміє говорити англійською, і не звертають на нього уваги. Це допомагає Пуаро зловити вбивцю, чи не злякати його [2].

Далі, Е. Пуаро вдається до психологічних експериментів. Такі дослідження не раз дозволяли йому обчислити вбивцю. Герой вважає, що експерти збирають факти, а роль детектива – розгадати злочин методом логічної дедукції, правильно відновити ланцюг подій, пов'язавши їх з доказами. Але понад усе, на думку Еркюля Пуаро, зрозуміти психологію злочинця [5].

Що стосується мети самого злочину, то Пуаро говорить, що головне – це відтворити картину. Для цього необхідно складати відомі вам факти так, ніби ви будете картковий будиночок. Якщо якийсь факт не лягає в потрібне місце, – якщо картка не зберігає рівноваги, – треба починати заново, або все ваше побудова впаде [1].

Крім цього, ще в 1930 році Агата Крісті назвала Пуаро «нестерпним», а в 1960 «мерзенним, бундючним, утомливим, егоцентричним, малорухливим». Але читачі любили його, і Крісті не покидала персонаж, вважаючи це своїм обов'язком перед ними. Пуаро вмирає тільки за рік до смерті А. Крісті в романі «Завіса», опублікованому в 1975 році [2].

Таким чином, можна побачити, що образ Еркюля Пуаро є одним з найяскравіших і екстраординарних персонажів в історії літератури, який до цих пір привертає увагу і подобається читачам з усього світу і будь-якого віку.

Література

1. Анджапаридзе Г. Вечные загадки Агаты Кристи // А. Кристи. Неоконченный портрет. Тверь: ТОО «Россия-Великобритания», 1993 – 255 с.
2. Ильина Н. Агата Кристи на отечественном литературном фоне // Иностранная литература. – М.: 1992 – 134 с.
3. Тугушева М. Опасный мир Агаты Кристи // Под знаком четырех. О судьбе произведений Э. По, А. Конан Дойла, А. Кристи, Ж. Сименона. М.: Книга, 1991 – 265 с.
4. Кристи А. Автобиография. - М.: Вагриус, 1999, 2001; М.: Эксмо, 2009.
5. Кристи А. - королева детектива - [Электронный ресурс] - Режим доступа: http://www.you-woman.com/bio/agatha_christie/agatha.htm#002

ФУНКЦІОНУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ДЕТАЛІ У ТВОРАХ АРТУРА КОНАН ДОЙЛЯ

Якісні ознаки різновидів тексту створюються у прояві в тексті особистісних особливостей стилю автора. Авторська індивідуальність виявляється в інтерпретованих планах тексту, в мовно-стилістичному його оформленні. Зрозуміло, що ця проблема актуальна і важлива для текстів нестандартного мовного та композиційного оформлення, текстів з більшою часткою емоційно-експресивних елементів.

Авторська індивідуальність максимально відчутна в художніх текстах, як на рівні прояву авторської свідомості, його морально-етичних критеріїв, так і на рівні літературної форми та стилю. Індивідуальний стиль, як правило, виявляється і в жанрах художнього типу зображення.

Емоційна пам'ять конкретного автора конкретного тексту може викликати зі своїх відчуттів при створенні літературного твору різні враження – то конкретно-предметні, наочні своєї детальністю, то романтично-піднесені, викликані емоційно-психологічною напруженістю, станом афекту. Так народжується або стриманість в описах, предметна деталізованість, або надмірна метафоричність. Все індивідуально, у всьому відбивається автор. Головне для читача – увійти в цей стан, співвіднести виражене автором із суттю описуваного предмета.

Деталь є одним з найважливіших акцентуаторів в системі художніх засобів, яку автор вважає надзвичайно суттєвою для розкриття свого задуму, саме через це питання з функціонування деталі у художньому тексті є **актуальною** проблемою у сучасній літературі. Через багату кількість інтерпретацій читач може загубитися у формуванні власної думки про твір, або, через недостатнє володіння бекграундом, не зрозуміти інтерпретацію відомих критиків. **Мета** статті – зазначити важливість художньої деталі у тексті, вказати її різновиди та функції, бо від неї залежить те, наскільки буде зрозумілим та правильно інтерпретованим текст. Особливості вживання художніх деталей дають можливість досягнути ідейний зміст, специфіку психологізму, оригінальність авторського задуму.

Кожен великий письменник має свій стиль, тобто теми і описувані проблеми, найбільш відповідні жанри, найчастіше вживаються лексичні та стилістичні засоби, способи розкриття характерів персонажів, свою творчу манеру. Інакше кажучи, стиль – це система художніх засобів і прийомів у творчості одного письменника, течії або напряму, літературної епохи. Автори «Теорії літератури» А. Галич, В. Назарець і Е. Васильєв [3, с. 362] відзначають, що стиль – це індивідуальне втілення художнього методу. Метод визначає загальний напрямок творчості, а стиль відображає індивідуальні риси письменника. За висловом Л. Тимофєєва, «в методі знаходять, перш за все, те спільне, що пов'язує творців, а в стилі – те індивідуальне, що розділяє їх: листи, особистий досвід, талант, манера письма.» [3, с. 272].

Стиль – явище цілісне, системне і не представляється можливим розглядати його характеристики поза ідейно-образного змісту твору. Художник слова творчо відтворює, художньо опрацьовує життєвий матеріал, загальні теми, проблеми, події набувають завдяки індивідуальному стилю письменника свою унікальність і неповторність [1, с. 67].

Художня деталь – оригінальне явище індивідуального стилю письменника. Вибір деталей зумовлюють ті ідейно-художні завдання, які ставить перед собою автор. Однозначності при розшифруванні і відображенні деталі бути не може, її трактування так само індивідуальна, як і вона сама. Її зміст може бути сприйнято по-різному, в залежності від словникового запасу читача, його культурного рівня, уважності, настрою при читанні, особистісних якостей і умов сприйняття.

У літературознавстві та стилістиці давно утвердилася думка про те, що широке використання художньої деталі може служити важливим показником індивідуального стилю і характеризує різних авторів.

Деталь – мікрообраз, яка є елементом художнього цілого. Деталь функціонує у усьому тексті. Розкриття її повного значення вимагає участі всієї художньої системи. Деталь, як правило, висловлює зовнішню ознаку багатостороннього і складного явища, виступає матеріальним репрезентантом явищ і процесів, які неможливо охарактеризувати тільки поверхневою ознакою. Саме існування феномена художньої деталі пов'язано з неможливістю охопити явище у всій його повноті і витікає з цього необхідність передати сприйняттю частина адресату так, щоб останній отримав подання про явище в цілому [4, с. 47].

Залежно від жанру епічного твору та особистого стилю письменника щільність насичення тексту художньою деталлю та її функціонування у творі може бути різним [6, с. 167]. В романі збільшуються і ускладнюються семантичні взаємозв'язки мікрообразів, вони вступають у смислову взаємодію вже не тільки в межах окремого епізоду або картини, а й межах всього твору. При цьому вся система зв'язків підпорядковується єдиній ідейно-естетичній задачі, яку поставив перед собою письменник. У той же час збільшується смислове значення мікрообразів, рівень узагальнення, якого вдається досягти з їх допомогою.

Через складну сюжетну структуру у романі здебільшого присутня більшість видів художньої деталі. Те, що хоче сказати автор читачеві не може вміститися у рамки тексту, тому автор вдається до використання художньої деталі. Ідея – ширша за текст, у неї немає меж, а у тексті межі є. Якщо мова йде про роман, то автор використовує образотворчу, уточнюючу, характерологічну, пейзажну та інші види деталей.

Образотворча деталь покликана створити зовнішній образ описуваного. Найбільш часто вона входить в якості складового елемента в образ природи і зовнішності героя. Артур Конан Дойл у «Загубленому світі» використовує багато описових деталей, за допомогою яких читач представляє героя та наділяє його певними рисами характеру, що по закінченню читання матиме вплив на інтерпретацію твору у цілому. У цьому романі Едуард Мелоун, від імені якого ведеться розповідь, описує професора Челленджера наступним чином: «*He sat in a rotating chair behind a broad table, which was covered with books, maps, and diagrams. As I entered, his seat spun round to face me. His appearance made me gasp. I was prepared for something strange, but not for so overpowering a personality as this. It was his size which took one's breath away – his size and his imposing presence. His head was enormous, the largest I have ever seen upon a human being...*» [6, с. 29]. Увесь цей опис головного героя вказує на те, що автор хотів, щоб інші бачили цього героя величним, спроможним подолати усе на світі. Предметна деталь у цьому параграфі також слугує елементом створення образу головного героя: «*a broad table, which was covered with books, maps, and diagrams...*» вказують на високий інтелектуальний рівень героя, на його зацікавленість у пригодах та відкритті нового.

Ще один приклад із роману «Загублений світ»: «*Mr. Hungerton, her father, really was the most tactless person upon earth, – a fluffy, feathery, untidy cockatoo of a man, perfectly good-natured, but absolutely centered upon his own silly self. If anything could have driven me from Gladys, it would have been the thought of such a father-in-law*» [6, с. 5].

Пейзаж і портрет виграють від використання деталі: саме вона надає індивідуальність і конкретність цій картині природи: «*It was dreadful in the forest. The trees grew so thickly and their foliage spread so widely that I could see nothing of the moon-light save that here and there the high branches made a tangled filigree against the starry sky. As the eyes became more used to the obscurity one learned that there were different degrees of darkness among the trees – that some were dimly visible, while between and among them there were coal-black shadowed patches, like the mouths of caves, from which I shrank in horror as I passed*» [6, с. 58]. Артур Конан Дойл створює атмосферу загубленого світу, лісу, в якому ще не була жодна душа, що говорить читачеві про те, що неможна бути впевненим, що знаєш все, завжди є щось нове для пізнання.

У інших жанрах епосу художня деталь має меншу щільність використання, але від цього не стає менш значущою, а навіть навпаки виконує більше функцій для розкриття ідеї та задуму автора. Так, в оповіданні К. Дойля «The Five Orange Pips» клієнт Шерлока Холмса звертає увагу на затишок його квартири: *snug chamber, protected from the weather or cold: worm and cozy* [5, с. 214]. Описова картина зовнішнього по відношенню до персонажа простору і об'єктів, які його утворюють, має своє відображення в пейзажних замальовках. Деталі цієї замальовки можуть стати проникнення у внутрішній світ персонажа [1, с. 76]. Пейзажні описи в аналітичному детективі зазвичай представлені у невеликих фрагментах тексту, але навіть ці деталі пейзажу несуть велике смислове навантаження: вони часто маркують початок нової справи, появи злочинця або зміну ходу розслідування. Тому для цього типу детектива характерним є опис пейзажу або зовнішніх явищ за вікном.

Як особливий прояв творчості автора художня деталь набирає форму глибокого символу або непомітного штриха і реалізується через речові, портретні, інтер'єрні, пейзажні деталі. Вона може надавати особливого забарвлення мовленню персонажа, буває як повторюваною у творі, так і

одномоментною, та щоразу вона містить прихований зміст, підтекст, може викликати широкий спектр асоціацій, здатна замінити собою розлогий опис, авторську характеристику, міркування, цілий епізод тощо [4, с. 52]. Художня деталь, як найдрібніша смислова частинка тексту доступна для розуміння лише уважному читачеві. Усе складається з деталей, із дрібниць, тому лиш той, хто зможе помітити ці дрібниці, добереться до істинної сутності речі.

Література

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка / И.В. Арнольд Стилистика декодирования. – Л.: Просвещение, 1973. – 303 с.
2. Бортников Д.С. Автор - фигура, эпоха - фон / Д.С. Бортников История литературы, как «горизонталь» и «вертикаль». – К.: «Радянська школа», 1996. – 214 с.
3. Галич О., Назарець В. Теорія літератури / О. Галич, В. Назарець Теорія літератури. – Л.: Либідь, 2001. – 426 с.
4. Кухаренко В. А. Интерпретация текста Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз. ». – 2-е изд., перераб. – М.: Просвещение, 1988. – 192 с.
5. Doyle Arthur Conan. The Adventures and Memories of Sherlock Holmes. London: Wordsworth Classics, 1996. – 503 p.
6. Doyle Arthur Conan. The Lost World. – New York: Alfred A. Knopf First Edition, 1995. – 430 p.

УДК 821.111-32.091

Максаєва Анастасія Володимирівна

ВИЗНАЧЕННЯ НОВЕЛИ ЯК ЖАНРУ

Визначення новели як жанру має суттєве значення для літературознавства. До епохи раннього Ренесансу новела не існувала як самостійний жанр, не дивлячись на те, що бере свій початок у XIII – XIV століттях. “Новеліно, або Сто давніх оповідок” (XIII століття) є першим визначним збірником новел. Багатослівність як усвідомлене явище літератури є складовою дійсної стильової амплітуди “Новеліно”. Жанр у “Новеліно” знаходиться у процесі становлення, рамки його не є окресленими.

Метою дослідження є аналіз проблеми формування жанру новели у рамках світового літературознавства, розкриття поняття “новела”, відображення суттєвих ознак жанру на різних рівнях у процесі історичного розвитку.

Значним кроком в утвердженні новели як жанру була творчість італійського письменника Джованні Боккаччо, саме завдяки його твору “Декамерон” – новела розпочала свій розвиток і знайшла місце у творчості різних народів. Фонвензін де ля Ріва у середині XIII ст. дав своїм художнім оповіданням назву «новела».

Виникнення новели як невеликої за формою оповіді відбувається в епоху Відродження. Ідеї тогочасних новел було запозичено із невеликих оповідок середньовічних часів. Недивлячись на запозичення, новела має значні відмінності, пов'язані зі змістом та формою. Ця відмінність, - на думку дослідника Б. Бунич-Ремізова, - пов'язана з умовами середньовічних феодальних і церковних утисків. Людина не мала змогу мати суб'єктивне бачення світу і свободи. В епоху Відродження людина починає свій шлях визволення як індивідуальності. Такий процес став причиною для зародження новели, за допомогою якої стало можливим відкриття особистого життя людини.

Роботою над дослідженням новели як жанру літературного твору займалися Денисюк І., Мелетинський Є., Юрчук А.

На думку І. Денисюка, конструкція зав'язки і закінчень може бути спільною лише між новелою і оповіданням, а далі зауважує, що якщо казка має неокреслений початок “десь-колись”, “одного разу”, залучаючи читачів таким зачином у фантастичний світ, то новелістична зав'язка має чітко окреслену форму. Вже на самому початку відображена виразність стилю [1].

У своєму труді “Новела у світлі історичної поетики: проблеми типології жанру” [5] О. Юрчук окреслила жанрову ідею концепції створення новели та представила класифікацію різновидів новели за жанровими ознаками: невелика за обсягом форма відтворення; відображення надзвичайного епізоду або події; чітка сформованість розвитку дії; виразність сюжету у композиційно–рамковому відношенні; стрімкий розвиток дії, який має конфлікт; обов'язкова

наявність ефекту неймовірності; обмежений обсяг персонажів; характерну структуру композиції, відображену такими сюжетними компонентами як зав'язка, кульмінація та розв'язка; наявність героя – оповідача з його особливою манерою викладу.

Є. Мелетинський вважає, що оповідання не є схожим із новелою своєю жанровою структурованістю. Вплив гуморестичних і сатиричних оповідань на протязі всього шляху становлення новели підсилює її специфіку жанру – в анекдоті зосереджені ключові частини новели. На відміну від байки у новелі є відсутньою зооморфність основних персонажів, алегоризм і обов'язкова дидактична спрямованість [3].

Отже, новела як жанр літератури є актуальною і в наш час. Вона являє собою універсальний жанр літератури, що зосереджує в собі велику кількість інформації, яка дає підґрунтя для міркування завдяки багатству й оригінальності тексту.

Література

1. Денисюк І. Поетика новели / І. Денисюк // Жовтень. – 1969. – № 10. – С. 127–134.
2. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Гром'яка. – Київ : Академія, 1997. 752 с.
3. Мелетинский Е. Историческая поэтика новеллы / Е. Мелетинский. – М. : Наука, 1990. – 275 с.
4. Галич О. А. Теорія літератури / О. А. Галич, В. М. Назарець, Є. М. Васильєв ; за наук. ред. О. Галича. – Київ : Либідь, 2001. – 488 с.
5. Юрчук О. Новела у світлі історичної поетики: проблеми типології жанру : автореф. дис. канд. філол. наук : спец. 10.01.06 / О. Юрчук. – Київ, 1999. – 19 с.

УДК 821.111Уай

Цололо Олена Володимирівна

ЕСТЕТИЗМ ОСКАРА УАЙЛЬДА

Мета: дослідити виявлення рис естетизму у творчості Оскара Уайльда.

Актуальність дослідження визначається необхідністю більш детального вивчення естетизму Оскара Уайльда.

Естетизм – напрям у англійському мистецтві та літературі 1880-1890-х років, який представили письменник, теоретик, історик мистецтва Волтер Пейтер та угруповання поетів і художників, теоретиків літератури й мистецтва – Артур Саймонс, Обрі Бьордслі, Оскар Уайльд, що об'єдналися навколо журналів «Жовта книга» і «Савой». Їхнім ідеалом мистецтва стала творчість майстрів Середньовіччя і раннього Відродження.

Особливість естетизму полягала у тому, що він, перебуваючи поза рамками пересічної моралі, діяв лише у сфері мистецтва, де «дозволене» і «недозволене» диктувалося волею митця і підлягало тільки суду естетичних законів. Естетизм виявив переваги художньої вигадки, уяви і майстерності художника перед копією життя. Творчі здобутки митців цього напрямку мали значний вплив на розвиток мистецтва ХХ століття, зокрема на творчість англійських і російських символістів [1, с. 11].

Вивчаючи творчість Оскара Уайльда, видно, що в окремі періоди він приділяє більше уваги ліричним, епічним або драматичним жанрам.

Жанрові форми Оскара Уайльда впливають одна на другу і неминуче взаємодіють. В основі більшості творів Оскара Уайльда лежить романтичний конфлікт реального й ідеального, що розкривається й вирішується залежно від етапу створення. Об'єктом художньої творчості для письменника завжди було внутрішнє й зовнішнє життя людини, життя людського серця й душі в їхньому відношенні до ідеального.

Процес переходу від серйозності до гри відбувся на рівні образної системи творів. Фатальна особистість, трагічно сприймана в поезії, була трансформована в пародію на саму себе в прозаїчних творах і комедіях. Інший тип героя, який переходить із одного твору в інший, є денді. Ці типи героїв були запозичені з мелодрами й комедії, і тому їх слід розглядати як засіб, який допомагає удосконалити драматичний початок твору [2, с. 14].

У драмі й прозі Оскара Уайльда важливою функцією є також другорядні персонажі. Вони сприяють посиленню соціальної складової загального конфлікту, і дуже часто саме з ними пов'язані іронія й парадокс як спосіб вираження авторської позиції в тексті. Це дозволяє говорити про постійну присутність автора в творах, що для драми означає посилення епічної складової.

Важливою характеристикою у визначенні взаємодії жанрових початків є співвідношення форм мови в тексті. Переважною для більшості ліричних і епічних творів є форма діалогу, що часто приймає на себе функцію дії. Це сприяє посиленню драматичного початку при збереженні сильної авторської позиції, що розкривається через іронію й парадокс або декоративні фрагменти. Парадокс як основа сюжету, характеру – часто зустрічається у творах Оскара Уайльда.

Символічні деталі й образи, важливість внутрішньої дії й підтексту твору свідчать про посилення ліричного початку в драмах, казках і романах Оскара Уайльда [2, с. 16].

Оскар Уайльд часто використовує художні прийоми, властиві поетичному тексту, а саме: ритмізація, створювана за допомогою повторів і звукопису, у драмі й прозі. «Саломея» повністю будується на цих принципах, які дозволяють говорити про високий ступінь ліризації в цій драмі. У комедіях ці прийоми використовуються як складова частина елементів декоративності, які акцентують переломний момент, що також свідчить про посилення ліричного початку. У казках Оскара Уайльда ліричне проявляється за допомогою імітації біблійного тексту [3, с. 114].

Для творчості Оскара Уайльда важливим формальним аспектом є декоративність, що виражає взаємодію жанрів. Можна виділити три основні функції цього прийому в творах письменника: маркер внутрішнього перелому у свідомості героїв або напруженого моменту; тло розвитку дії; спосіб вираження авторської позиції. Кожна із цих функцій співвідноситься із проявом певного жанрового поділу лірики, перша функція ґрунтується на драматичній основі, друга – на ліричній, третя – на епічній. У драмі декоративність використовується в першій позначеній функції, у малих прозаїчних творах декоративність виконує функцію тла. У романі ця функція зберігається в поєднанні з функціями вираження авторської позиції й заміні дії. У казках представлені всі три функції, однак найбільш активними є перша й друга функції [3, с. 118].

Отже, у творчості письменника переважають такі жанрові поділи лірики, як ліричні і драматичні, але драматична основа виражена яскравіше ніж лірична. Лірична і драматична основи – це два своєрідні полюси, між якими перебувають усі епічні твори письменника. Однак драматичний елемент сильніше ліричного. У цьому випадку мова йде про психологічний аспект жанру. Жанр як форма художнього мислення повинен відбивати світогляд автора, його спосіб світогляду.

Література

1. Штанько Л. Оскар Уайльд та роман «Портрет Доріана Грея» / Л. Штанько // Зарубіжна література. – Львів: Літопис, 2007. – 115 с.
2. Столій І. Л. Оскар Вайльд. Зоряний хлопчик. Портрет Доріана Грея / І. Л. Столій // Посібник для учнів 10 класу, вчителів зар. літ. – Харків: Веста: «Ранок», 2002. – 80 с.
3. Доценко Р. Вайльд О. Портрет Доріана Грея: роман, п'єси / Р. Доценко // Пер. з англ., передмова та примітки Р. Доценка. – Харків: Фоліо, 2006. – 398 с.

УДК 82-311.6

Яйло Дар'я Костянтинівна

ТРАДИЦІЇ РИЦАРСЬКОГО РОМАНУ У ПОЕМІ «ПАДІННЯ АРТУРА» ДЖ. Р. Р. ТОЛКІНА

Середньовічну літературу та середні століття в цілому прийнято оцінювати як час безкультур'я і релігійного фанатизму. Ця характеристика, яка народилася ще в епоху Відродження і невіддільна від процесу самоствердження світських культур Ренесансу, класицизму, Просвітництва, перетворилася на якийсь штамп. Але культура середніх віків — невід'ємний етап всесвітньо-історичного прогресу.

В центрі середньовічного роману – лицарство з повним набором гідності і чеснот. Лицар гарний обличчям, тілом і душею. У нього прекрасний родовід. Головна доля лицаря – «священна війна». В подвигу розкриваються його основні переваги і чесноти. [1]

Образ лицаря в нашій свідомості міцно пов'язаний з середньовіччям (XI – XV ст) в Західній Європі. Статус лицаря передбачає шляхетне походження і участь в системі зв'язків васал – сеньйор. Спочатку лицарі – світське воїнство, ідеали якого багато в чому протистоять церковній моралі.

«Падіння Артура» – незакінчена поема Дж. Р. Р. Толкіна, видана після його смерті у 2013 року. Книгу структурував, відредагував і випустив його син — К. Толкін. Сюжет являє собою розповідь про похід Короля Артура у далекі язичницькі країни, сумнівах Ланселота, вигнаного у Францію, зраду Мордреда, якого король залишив у себе в замку заступником та повернення до Британії з

метою відвоювати захоплене.

«Падіння Артура» – по суті, лицарський роман з майстерно побудованою фабулою, діалогами, ретельно виписаним фоном. Автор відтворює ідеал лицарства, християнського лицарства. Дж. Р. Р. Толкін відтворює Європу на порозі Темних століть, і на чолі армії стоять Артур і Гавейн. Мирквуд – це просто застаріла назва лісів у східній Німеччині, яке Толкін запозичив для своєї дитячої казки «Хоббіт», написаної ним у той же період часу – на початку 1930-х років.

Дж. Р. Р. Толкін, як ніхто інший, зумів знову розпалити середньовічне полум'я пристрастей в епоху сучасності, крім того ця поема стала його єдиним творчим внеском у велику артуровську традицію. Будучи абсолютно чарівною завдяки своєму ритму і оповитій відчуттям втрати, вона виправдовує всі надії.

У поемі Артур представлений як король, який присягнув на вірність Риму, чії легіони до того часу вже залишили Британію. У поемі йдеться про епоху великих міграцій германських племен на захід – племен, які врешті-решт заселять територію Європи, витіснивши кельтів до узбережжя Атлантичного океану. У часи, коли Британія тільки стала частиною християнського світу, Артур веде запеклу війну з германськими загарбниками і їх «старими богами». Проте він сам потрапляє в полон «світу який руйнується», оточеного «хвилями часу»: нам добре відомо, що він не зміг протистояти зрадництву на своїй батьківщині.

У культурі лицарства надзвичайна важлива зовнішня сторона. Звідси зовнішній блиск, увага до ритуалів та етикету. Лицар бився заради слави, але не завжди її приносила лише перемога, адже героїчна смерть у чесному бою вважалася гідним завершенням життя. У численних баладах оспівуються подвиги лицарів. «Якщо тут війна, я тут залишуся!» – говорить лицар в одній з балад Марії Французької. При такій постійній турботі про свій престиж зрозуміло, що від лицаря потрібна мужність. А докір його відсутності – найтяжче звинувачення. Повага до супротивника, гордість мали надати противнику, якщо це можливо, рівні шанси. Якщо супротивник упав з коня, той, хто вибив його з сідла сам спішувався, щоб зрівняти шанси. [2]

У «Падінні Артура» головні герої є абсолютним втіленням принципів або їх відсутності. Гавейн представлений, як шматок граніту, особистість, «чия слава зросла, коли часи стали темними». Ланселот втілює собою імпульсивний, лютий оптимізм, зовсім не відповідає духові часу. Любов Ланселота до Гвиневери здається абсолютно недоречною: вона – «жадібна» мисливиця за золотом і любов'ю, чії почуття абсолютно не відповідають цілі служіння народу, честі й лицарства, характерного для Круглого столу: «нешадна жінка, білява, як фея і жорстока на горі чоловікам». Мордред – раб своєї пристрасті до Королеви, який здатний знайти вихід своїй суперечливій енергії тільки в плетінні інтриг.

Поема обривається в самий напружений момент, коли Артур і Гавейн обмірковують напад, що вони повинні були зробити, пройшовши через білі скелі Британії. Артур, який виступав проти нерівного бою, являє собою зразок мудрого і справедливого лідера, подібного Арагорну з «Володаря пернів» і зовсім несхожого на тих генералів, яких покоління Толкіна запам'ятало за Першої Світової війни, коли десятки тисяч життів були загублені в результаті погано спланованих і непотрібних операцій. Проте в поемі ця битва відбулася, та призвела до страшних наслідків.

Література

1. Андреев М. Л. Рыцарский роман в эпоху Возрождения / М. Л. Андреев. М.: Наследие, 1992. – 256 с.
2. Гаков В. Век Толкина (к 100-летию со дня рождения писателя) / В. Гаков _ Научная фантастика : альманах. – М. : Знание, 1992. – Вып. 36. – 177–207 с.
3. Зверева А. М. Книга памяти / А. М. Зверева. – М. : РГГУ, 2006. – 45 с.
4. Карпентер Х. Дж. Р. Р. Толкин. Биография / Х. Карпентер. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2002. – 432 с.
5. Тимофеев Л. И. Теория литературы. Учебник для высших педагогических учебных заведений / Л. И. Тимофеев. М., 1934. – 317 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІТЕРАТУРИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасна система освіти, в тому числі й дошкільна, відрізняються динамічністю, варіативністю, розмаїттям організаційних форм і змісту. Дошкільна освіта, будучи початковою ланкою безперервної освіти, спрямована на забезпечення умов для самореалізації дитини, її соціалізації. Формування мовної компетенції у цьому процесі відводиться особлива роль, так як на сучасному етапі розвитку людства іноземна мова відноситься до вельми значущих галузей знань людини. Ці знання слугують засобом інтелектуального розвитку дитини, її пізнавальних і творчих здібностей.

Питання використання літератури іноземної мови на спеціальних заняттях з дітьми дошкільного віку завжди знаходились у центрі уваги науковців. Так, вченими досліджувалися особливості сприйняття та розуміння іноземної літератури дітьми дошкільного віку, а також значення використання такої літератури. (М. Коченгіна, Н. Щерба, Т. Савінська, Н. Озерна, А. Пасічник та ін.). Як зазначають дослідники, вивчення іноземної літератури має спрямовуватися не тільки на оволодіння дітьми сумою конкретних знань, а й на уміння використовувати їх у життєвих ситуаціях, сприяти формуванню пізнавального інтересу до діяльності[1].

Використання в навчанні літератури іноземної мови є не обов'язковим, але є бажаним компонентом дошкільної освіти. Таке навчання є провідним засобом гармонійного розвитку особистості, формування її особистої життєвої компетенції. Побудований правильно з дидактичного та лінгвістичного поглядів, процес навчання сприяє реалізації змісту всіх сфер життєдіяльності дітей, визначених базовим компонентом дошкільної освіти, і має самостійне освітнє значення. Діти, які у дошкільному віці один-два роки залучалися до вивчення літератури іноземної мови, за умови, що це навчання організовувалося методично правильно, успішніше навчаються у школі, краще засвоюють курс будь-якої іноземної мови. У процесі навчання мова виступає водночас предметом і провідним засобом навчання. А тому, діти не вивчають складових частин незнайомої мови, а одразу опановують її як засіб спілкування[2].

Згідно із програмами дошкільного навчання дітей англійської мови, у дитячому навчальному закладі вивчення літератури іноземної мови проводиться виключно в усній формі. Таким чином, пріоритетним завданням вихователя є розвиток навичок говоріння та аудіювання. Мова не є метою, а є засобом спілкування. Щоб людина заговорила, у неї має виникнути потреба це робити, іншими словами – має бути мотив для висловлювання. Тому для володіння мовою недостатньо знати велику кількість віршів чи пісень іноземною, потрібно ще й вміти використати вивчені слова та вирази у необхідних ситуаціях. Отже педагог, обираючи форми та методи навчання, створює для дітей штучне іншомовне середовище, відповідно до теми, що вивчається. Це може бути розмова двох друзів про їх прослуханий літературний твір, обговорення моралі твору. Існує досить велике різноманіття засобів організувати навчальний процес так, щоб гармонійно поєднати реальну мовленнєву діяльність із використанням досить обмеженого лексичного матеріалу, вивченого до цього.

Слід зазначити також, що надзвичайно важливим є створення мовного середовища на занятті вже на ранньому етапі. Вихователь повинен максимально багато говорити, використовуючи міміку, жести та інші засоби, які він вважає доцільними, для полегшення розуміння того, що він говорить, адже у дітей протягом дня немає більше можливості чути нову мову за межами заняття. Мова має бути простою, проте природньою, бо маленькі діти здатні зрозуміти, що їм говорять, навіть якщо вони не розуміють значення окремих слів.

Сучасним дітям доступне найширше коло іноземної літератури. Своєрідна культура, особливості національного характеру народів, соціальні реалії і типи творчого підходу до життя, що перетворює реальність в неповторні художні картини – все це може відкрити для себе дитина з зарубіжної літератури. Рамки і кордони дійсності розширюються, світ постає більш різноманітним, багатим, загадковим. Належне місце в дитячому читанні відведено легендам і міфам різних часів і народів. У легендах і міфах юні слухачі вперше зустрічаються з системою

символічних образів, які увійшли в постійно використовуваний фонд світової культури. Без попереднього знайомства з «першоджерелами» античної образності в подальшому можуть виявитися важкими для сприйняття багато творів української та зарубіжної літератури[3].

Англійській і американській літературі в дитячому читанні належить провідне місце. В оригінальній формі, а також в перекладах і переказах дітям доступні твори британського фольклору, пісні, балади, казки. Величезна бібліотека англійської художньої літератури для дітей існує і в численних якісних перекладах українською мовою. Книги і герої Д. Дефо, Д. Свіфта, В. Скотта, Р. Стівенсона, Ч. Діккенса, А. Конан-Дойла, Л. Керолла, А. Мілна, О. Уайльда та багатьох інших з раннього дитинства супроводжують дітей поряд з національними літературними творами.

І саме тому з швидкоплинністю часу та незворотністю дошкільного дитинства, на сьогоднішній день є актуальне питання щодо формувань знань з літератури іноземної мови. На основі вищезазначеного нами було обрано тему «Особливості використання літератури іноземної мови у роботі з дітьми дошкільного віку».

Мета роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні особливостей використання літератури іноземної мови у роботі з дітьми дошкільного віку.

Об'єктом роботи є дитяча література іноземної мови.

Предметом роботи є особливості використання літератури іноземної мови як засіб забезпечення мовленнєвої компетенції дітей дошкільного віку.

Для досягнення поставленої мети визначені наступні завдання:

1. На підставі аналізу педагогічної літератури з проблеми використання літератури іноземної мови уточнити сутність понять дитяча література, іноземна література, жанри літератури іноземної мови.
2. Проаналізувати особливості використання літератури іноземної мови у роботі з дітьми дошкільного віку в практиці роботи ДНЗ, визначити місце вивчення іноземної літератури у педагогічному процесі.

Отже, бачимо, що література іноземної мови вивчається через особисту діяльність дітей на заняттях, через спілкування вихователя і дітей та дітей між собою під керівництвом вихователя. Створення позитивного, емоційно-комфортного середовища, де кожен учасник є активним, важливим об'єктом навчання, відіграє велику роль у формуванні комунікативних навичок з іноземної мови.

Література

1. Коченгіна М. В. Використання художньої літератури для дітей у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу : наук.-метод. посіб. / М. В. Коченгіна; Харк. акад. неперерв. освіти. – Х. : [б. в.], 2012. –С. 170– 171
2. Воробйова Т. В. Особливості організації навчальної діяльності дітей дошкільного і молодшого шкільного віку в процесі вивчення іноземної мови (психологічний та методичний аспекти) // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2012. – № 8. С. 42
3. Щерба Н. С. Художня зарубіжна література в дошкільних навчальних закладах : хрестоматія / Н. С. Щерба; Житомир : Полісся, 2013. – С. 149
4. Биць Н. Формування комунікативної компетенції - важливе завдання вчителя іноземної мови у дошкільному закладі/ Н. Биць // Наукові конференції. – 2013. С. 4

УДК

Андрющенко Олена Володимирівна

Р. КІПЛІНГ «КНИГА ДЖУНГЛІВ» ТА МОРАЛЬНИЙ ПІДТЕКСТ ДЛЯ ДІТЕЙ

При вивченні іноземної мови дітьми дуже важлива підбір іноземної дитячої літератури. Дуже яскравим та повчальним для дітей виявляються книжки Кіпліга, а саме «Книга джунглів». Редіард Кіплінг написав своєюнайвідомішу книгу в США, де він оселився після одруження на

початку 1890-х. Там народилися дві його дочки і син Джон, і для них саме писалася «Книга джунглів» (1894).

Редіард Кіплінг - один із найулюбленіших англійських письменників серед російськомовного населення. Кожна дитина радянської та сучасної епохи знає мультфільми, створені за мотивами творів Кіплінга.

«Книга джунглів» - дивовижна історія, повна захоплюючих пригод. Але головна ідея казок - це загальнолюдські моральні устої, які не мають мовних бар'єрів. Чесність, порядність, доброта, доблість, справедливість - це основні поняття, які озвучує Кіплінг і хоче передавати своєму читачеві. Уміння дружити і любити, готовність принести себе в жертву близьких і любих людей, подолати всі труднощі, дотримуватися і дотримуватися Закону, єдиного для всіх - ось центральне ядро «Книги Джунглів».

Можна прослідкувати в «Книзі джунглів», більш глибоку сценарну лінію, ідея якої говорить - діти відходять від своїх батьків. Вони йдуть будувати своє життя і до цього треба бути готовим.

«Книга джунглів» багато хто знає під назвою «Мауглі». Материнська любов - одна з найсильніших почуттів, яка здатна творити чудеса. В реальному житті зустрічаються подібні випадки, коли звірі приймають у себе сімейство людських дівчат. Тільки ось повернутися дітям в людський світ дуже важко, фактично неможливо. Особливо, якщо пройдена точка невідповідності, коли надати дитині інші знання та навички вже не можливо.

Створюючи «Книгу джунглів» Кіплінг по крупицях збирає матеріал для пригод Мауглі-лягушонка та його друзів. Напад рижих псів, охота удава, полювання мавп - всі ці події автор представив у сказочному ореолі. Істинний майстер може преподнести будь-який, навіть саму нелюдську подію, як захоплюючий, інтересний сюжет. А в казці добро завжди перемагає зло. І по сей день ми, читаючи своїм дітям розповіді про людську дитину, з задоволенням самі повертаємося в час дитинства і знову переживаємо ті дивовижні події.

З самого дитинства ми знаємо історію про Мауглі, людську дитину, виховану вовками в стаді. З перших рядків читач спостерігає за тим як Акела, вождь вовків, чорна пантера Багіра, старий Балу, хранитель законів джунглів, Спокійний удав Каа рятують Мауглі від кліків Шер-Хана, рятують в трудні хвилини, повчають законам звіриного царства.

Незвичність сюжета, екзотичність джунглів захоплюють читача, особливо дітей, настільки, що не помічають художньої оригінальності та філософського сислу книги і вважають її легенькою для дітей. Специфічність та оригінальність цього твору полягає в тому, що:

- проза поєднується з поезією;
- ця книга построїна за мозаїчним принципом: складається з 15 фрагментів, причому історія Мауглі охоплює тільки вісім з них. На ряду з історією про Мауглі є історія Білого Котика і маленького відважного мангуста Рикки-Тиккі-Таві, розповідь про чудеса Пурун Бхагата та інші історії. Проте всі фрагменти поєднані однією ідеєю;
- у "Книзі джунглів" відбувається поворот від фактографічного зображення дійсності до символічного, помітно рух від реальності до міфу. Причому, це не міфи Древньої Індії, які йому були, звичайно, знамениті, це міф, створений самим писателем.

В той час, коли писалася ця книга, європейські філософи та мислителі задавалися питанням над проблемою культури та природи, розуму чи почуття, інтелекту чи інстинкту, гармонії чи дисгармонії - розбіжності в цих питаннях були дуже значимими. Спорі не втихли й до сих пір.

Головними проблемами «Книги джунглів» є проблеми природи і цивілізації, людини і світу. Мир природи Кіплінг трактує як світ інстинкту, який існує в двох антагоністичних іпостасях: інстинкт творчості та інстинкти руйнування, а саме, це життя і смерть.

Для того, щоб пояснити дітям складність сучасного світу, Джунглі Рідьярда Кіплінга. Автор не робить знижку на дитячий вік і відверто говорить про смерть, зрад та байдужість. Наприклад друзі Білого Котика загинули під ударами палок, саме на очах читача во перетворюються в шкуринки. Читач відчуває антипатію до людей, бо вони неохайні, трусливі та

забобонні. Таким чином, читачу хочеться бігти разом з Білим Котиком. В цих розповідях автор показує, що енергійні і наївні ідеалісти завжди прикрашають життя, проте зачасу не добиваються успіху.

В «Книзі джунглів» дуже чітко просліджується авторська концепція цінностей сім'ї та демонструється особливості моделі виховання дітей жінками та чоловіками. Спокійний Балу навчив Мауглі всім своїм знанням та дає йому змогу самостійно набивати шишки та отримувати власний досвід від зіткнення з реаліями життя. Багіра контролює кожний крок хлопчика, буде певні плани та підштовхує хлопчика до певних дій. Коли Акела не зможе через гордість попросити Мауглі про покровительство, Багіра буде давати настанови хлопцю не забуваючи про співчуття та вдячність до вожака. Таким чином, саме такі різні підходи у вихованні сприяють гармонійному становленню особистості. Вже юнака Мауглі ми не можемо дорікнути в відсутності ні в відсутності підприємливості, ні в чорстості.

Волчица Мати прийняла під свою опіку людську дитину, інстинктивно пожалів його. Потім вона зразу ж задумується, наскільки вихованець буде корисний у майбутньому для своїх власних дітей. Волк Отец і не задумується про такі дрібниці - він просто влюблений у свою Ракшу і виконає любов її примху, навіть якщо треба буде захищати право на життя людської дитини перед всіма стаями.

Складно знайти людини, який не дивився анімаційні фільми про Ріккі-Тиккі-Таві і Мауглі. Що дивовижно, мультиплікатори дуже бережно поводитись з авторським текстом. У більшості випадків ми чуємо справжні кипінгові інтонації, осмислену розповідь з невимушеним зміщенням пафосу та іронії. Але книга тоньше і вишуканіше за стилістикою, є рядки та сюжети, адресовані скоріш дорослими. Авторські амбіції проголошують підкорення Закону: Кіплінг боїться, що демократичні ігри людства можуть перетворити всіх нас у самозакоханих бандерлогів. Ці істоти не здатні хоч би чомусь віднести серйозно, їхні блага наміри лише посилюють царящий навколо хаосу.

Як дитячий письменник, Кіплінг предстає перед нами творцем нової тенденції в англійській дитячій літературі. Перед читателем-дитиною він ставить недитячі, серйозні питання, остаточне рішення яких ще далеко попереду. Але задуматися над ними потрібно з дитячих років - це й добився Кіплінг своїми казками і "Книгою Джунглів".

Література:

1. Кіплінг Р. Книга джунглей. Собрание сочинений в 6 т./ Е. М Чистяковой-Вэр.- М., ТЕРРА, 1996. Том 3 — 526 с. с. 5-144.
2. Редьярд Кіплінг "Книга джунглей" (Мауглі) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.e-progress.com.ua/skazki/kniga-dzhunglej>
3. «Книга джунглей» Редьярд Кіплінг [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://livekniga.ru/kniga-dzhunglej>

Кольцова Карина Сергіївна

«КРАСУНЯ ТА ЧУДОВИСЬКО» ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ДІТЕЙ

Вперше схожий сюжет цієї казки було опубліковано в збірці італійського письменника Джованні Франческо Страпароли в 1553 році. Та, серед дослідників-літераторів версія казки «La Belle et la Bête» французької письменниці Габрієли-Сюзан Барбот де Вільньов, виданої в 1740 році, вважається найпершим її варіантом. Адже саме в ній присутній теперішній класичний сюжет цієї казки, якій було присвячено близько 100 сторінок детального опису та запозичень з норманської міфології.

Але найбільш класичною версією казки вважається оповідка Жанни-Марі Лепренс де Бомон. Опублікована в 1756 році була укороченим варіантом казки Габрієли-Сюзан Барбот де Вільньов і вона отримала найбільшу популярність в багатьох країнах Європи й, до тепер, її доволі часто включають до книжок-збірок французьких казок (як і в минулому, коли її включали

до збірки «Казки Матінки Гуски» *Шарля Перро*). Сами ця казка послужила прототипом для написання казок зі схожим сценарієм в багатьох європейських країнах.(2)

Як і кожна казка, "Красуня і чудовисько" містить в собі глибоку духовну істину, являючись, по суті, повчальною притчею. Декілька думок з казки, які позитивно впливатимуть на світосприйняття дитини.

- «-Не варто вам судити по зовнішності, - промовила жебращка. – Справжня краса прихована усередині».
- "Коли-небудь,- подумала вона, закриваючи двері і знесилено до неї притуляючись, - коли-небудь я знайду когось, хто зрозуміє мене, когось, хто дозволить мені бути самою собою. Одного разу я їм усім покажу, що мої мрії набагато більші... жителям містечка ніколи мене не зрозуміти».
- «Коли чудовисько не чудовисько ? - Ох. Коли ти любиш його»
- «Чи можу я сподіватися, що з часом... коли ви звикнете. Чи є надія, що одного разу ви полюбите мене? Белль нахилилася і прошепотіла: -Мені здається, я вже вас люблю».
- "Лісовий цар, допоможи мені повернутися до нього. Це те, чого я хочу більше всього на світі».
- «Белль!- промовило Чудовисько. Не залишайте мене! Нехай ви ніколи не полюбите мене, і прокляття не спаде до кінця моїх днів! Я просто хочу, щоб ви були поруч».
- «Повільно-повільно на його обличчі з'явилася посмішка - не той оскал, що лякає, яким Чудовисько посміхалося Белль. Це була тепла, щира посмішка. Посмішка чудовиська, яке більше не почувало себе самотнім. Посмішка людини, яка нарешті набула надії».
- «Доля їх господаря - це і їх доля, але змінити її здатний лише він один».
- «Люди багато чого можуть наговорити в гніві, - помітила вона. - А ми вільні вибирати, слухати усе це або ні».
- «Поки людина не побачить своє відображення в чийсь очах, вона немов би не жила».
- "Він, звичайно, не прекрасний принц, але є в ньому щось, чого я раніше не помічала"
- "- Як ти її читаєш? Тут немає малюнків !- У деяких людей є уява».(1)

Ця казка вчить нас тому, що в житті зовнішність зовсім не має значення! Учить цінувати і розуміти внутрішній світ близької тобі людини! Головне в житті не краса, а почуття, любов. Любов може зробити з людини чудовисько, і навпаки може з чудовиська зробити - людини. У казці красива дівчина полюбила страшне чудовисько, у якого багатий внутрішній світ, але не приваблива зовнішність, він відрізнявся від оточення своїми душевними якостями, схованими за своєю зовнішністю.(2)

Література

1. Сучасна англійська література. «Красуня та чудовисько .
Електронний ресурс - <https://znaniya.com/task/17457328>
2. Анализ сказки «Красавица и чудовище»
Електронний ресурс - http://flogiston.ru/articles/therapy/beauty_beast

УДК 373

Мержук Дар'я Володимирівна

«ВІННІ-ПУХ» А.А. МІЛНА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ДІТЕЙ (НА ПРИКЛАДІ ЦИТАТ З ТВОРУ)

У 1920 році в особистому житті англійського письменника, драматурга, публіциста Алана Мілна відбулася подія, що мала рішучий вплив на його літературну долю: у нього народився син, перший і єдиний, названий Крістофером Робіном.

Спеціально для нього Мілн написав одну з найбільш популярних у всьому світі казок - казку про плюшевого ведмедика Вінні-Пуха, смішного, наївного і по-дитячому легковажного. «Я, власне, нічого не придумував, - писав сам Мілн, - мені залишалося тільки описувати», бо іграшки - і ведмежа, і Ослик, і П'ятачок існували в дійсності - у вигляді іграшок Крістофера

Робіна Мілна. [1]

Весела казка про Вінні-Пуха - феєрверк радості й оптимізму. Вона ніби не підпорядкована законам казкового жанру. У ній немає драматичних ситуацій, боротьби Добра і Зла, вона легка і ніби «посміхнена», а всі пригоди, що відбуваються з іграшками Крістофера - персонажами цієї казки, - дуже схожі на дитячі ігри. Мілн, сміючись, малює характери «героїв», що визначають їх поведінку, вчинки. [1]

Вінні-Пух, як і всі інші звірині мешканці книжки, володіє існуванням, самостійним і в той же час залежним від свого маленького господаря. «Такий вже він ведмідь», - пояснює якимось Крістофер Робін поведінку свого плюшевого друга, але поведінка ця - навіть Крістофер Робін розуміє! - самим же хлопчиком створена. Вінні-Пух такий, яким його хоче бачити Крістофер Робін. Одним словом, знову-таки ненав'язливо, майже непомітно, і в той же час цілком виразно, на тендітні дитячі плечі покладена відповідальність за навколишній світ [1]

Сам Мілн не вважав себе дитячим письменником і стверджував, що для дітей пише з такою ж відповідальністю, як і для дорослих, тому в книгах про Вінні-Пуха безліч глибоких, забавних і цікавих думок, які позитивно впливатимуть на світосприйняття дитини. Проаналізуємо деякі з них.

- «А що подумав з цього приводу Кролик, ніхто так і не дізнався, бо Кролик був дуже вихований» - ця думка вчить дитину тримати власні думки та емоції під контролем, щоб не ображати оточуючих.
- «Це найкращий спосіб писати вірші - дозволяти словам ставати там, куди вони хочуть» - ці слова стануть у нагоді творчим дітям, які люблять фантазувати, писати вірші.
- «Не дуже-то ввічливо йти з гостей відразу, як тільки ти наївся» - ця думка вчить дитину поведінці у гостях.
- «Якщо ти будеш жити сто років, то я хочу жити сто років мінус один день - не хочу прожити і дня без тебе» - ця цитата характеризує справжню дружбу та прив'язаність, які, нажаль, дуже рідко зустрічаються у наш час.
- «Який сьогодні день? - Сьогодні. - Мій улюблений день» - ці слова вчать дитину з радістю та оптимістично зустрічати кожен новий день, не зважаючи на дату на календарі.
- «Пух, тобі що намазати, меду або згущеного молока? - І того, і іншого! І можна без хліба!» - а це, навпаки, цитата, яка вчить жадності та невихованості - негативним рисам характеру. Але, зображуючи Пуха таким чином, автор немов би каже дітям, що так вести себе не можна, це негарно, недоречно.
- «І взагалі, навіщо тоді потрібні такі надзвичайні речі, як потопа та повені, якщо тобі ні з ким навіть про них поговорити?» - ці слова показують важливість наявності друзів, близьких людей, з якими можна було б поділитися думками, хвилюваннями. [2]

Отже, як можна побачити, «Вінні-Пух» - не тільки розважальна історія для дітей, яка допоможе їм з цікавинкою провести час. Це джерело хоча і дитячої, подекуди наївної, але все-ж таки мудрості, яка, без сумнівів, здатна оселитися у голові дитини та заставити її міркувати.

Основною думкою цього твору є те, що дитинство - неповторна пора, і кожна дитина є першовідкривачем свого світу.

«Вінні-Пух» визнаний у всьому світі як один з кращих зразків книги для сімейного читання. У книзі є все те, що зацікавлює, пригортає до читання дітей, але є і те, що змушує переживати і міркувати як дітей, так і дорослих читачів.

Казка Мілна - справжній посібник з правил етикету: в ній можна знайти відповіді на те, як ходити в гості, як поводитися за столом, як дарувати подарунки, як погано зазнаватися (безграмотна Сова робить з себе всезнайку). А ще тут ми бачимо, як добре бути оптимістом і знаходити вихід зі складної ситуації, проявляючи винахідливість - тоді світ здається прекрасним, і як погано бути завжди похмурим, як Іа-Іа.

Література:

1. Современная английская литературная сказка. А. Милн и его «Винни-Пух»

[Электронный ресурс] – Режим доступа:
<http://pedcollege.tomsk.ru/moodle/mod/book/view.php?id=12586&chapterid=150>

2. А.А. Милн, Б.В. Заходер. Винни-Пух (для младшего школьного возраста) – М.: РИО «Самовар 1990», 2002 – 126 с.

3. Т. Пиксанова. Детский писатель Милн Алан Александр: биография, творчество. - [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://fb.ru/article/284814/detskiy-pisatel-miln-alan-aleksandr-biografiya-tvorchestvo-alan-miln-vinni-puh>

СЕКЦІЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАНКОМОВНИХ КРАЇН

УДК 821.133.1-1.09Бодлер(043)

Алексеев Олексій Олексійович

ШАРЛЬ БОДЛЕР ЯК ПРЕДСТАВНИК СИМВОЛІЗМУ У ФРАНЦУЗЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Друга половина XIX ст. у Франції ознаменувалася трансформацією модернізму, а саме, його виокремленню у самостійну літературну течію – символізм, котра згодом поширилася і в інших країнах. Засновником теорії символізму став Шарль Бодлер (1821–1867) – видатна історична постать, учасник Лютневої революції 1848 року, літератор, поет, критик [1].

Його творчість вражає емоційними образами, прихованими символами, суворістю та внутрішньою боротьбою. Він перетворює звичайні побутові емоції на абстрактні почуття. З-під пера класика французької і світової літератури вийшли два томи есе – «Романтичне мистецтво» та «Естетичні рідкості», до яких входили статті про літературу і мистецтво. Хоча написані вони були скоріш через бідність та нужду, в них автор досить ретельно аналізує творчість Оноре де Бальзака і Віктора Гюго, дає вагомні оцінки романтизму [2].

Щоденникові записки Шарля Бодлера представляють інтерес не тільки для літературних кіл, але цікавлять фахівців з історії та психології. Стираючи межі між чорним та білим, між протилежностями, між уявним та реальним, Бодлер естетично зображує деякі неприємні моменти. Так, збірка його віршів у прозі «Паризький сплін» містить багато похмурих та двояких почуттів щодо Парижу – нереального, містичного, в хитких обрисах тривожного сну або наркотичного марення, але такому знайомому та рідному, від якого нікуди не подінешся [3].

Нереальність дійсності – велике досягнення митця. Новела «Фанфарло» втілює суперечливі погляди автора на святість і порок, поєднує міфологію поезії і життя, філософію відчаю та мову символів. Низька тваринна природа переплітається з моральними принципами і піднесеними вчинками, а жахливе вважається бажаним. На тлі тяжких роздумів автор не може визначитися, що ж стоїть на першому місці, що є рушійною силою [4].

Найвідомішим літературним творінням є збірка віршів «Квіти зла». Неможна придумати кращої назви, щоб зобразити спільну ідею книги. З перших сторінок автор звертається до читачів, звинувачуючи їх в лицемірстві та інших гріхах, засуджує за нудьгу, жорстокість і розпусту, будучи сам підданим цим гріхам:

*La sottise, l'erreur, le péché, la lésine,
Occupent nos esprits et travaillent nos corps,
Et nous alimentons nos aimables remords,
Comme les mendiants nourrissent leur vermine.*

Як результат, перед читачем постає новий образ Бодлера – поета-бунтаря. Але ця метаморфоза далася йому нелегко: через вільні думки, що перетворилися в символи на папері, поет був звинувачений в аморальності.

Книга «Квіти зла» цікава тим, що її розділи циклічні. Положення кожного вірша в збірці має свій особливий, нерідко прихований, сенс [3]. Перший розділ «Сплін та ідеал» відкриває досить символічний вірш «Благословення», у якому Бодлер з відчаєм ділиться сумною долею поета, котрий виявляється небажаним і незрозумілим навіть для самих близьких людей [5]. Такі ж почуття охоплюють автора у вірші «Альбатрос», тому що образ альбатросу – це образ осміяного натовпом, знесиленого поета:

*Le Poète est semblable au prince des nuées
Qui hante la tempête et se rit de l'archer;
Exilé sur le sol au milieu des huées,
Ses ailes de géant l'empêchent de marcher.*

Місто людини у холодному сучасному світі чудово висвітлено у роботах «Хвора муза», «Поганий монах», «Ворог». Але на тлі життєвих поневірянь Шарль Бодлер не втрачав віру у красу – вірш з однойменною назвою «Краса» яскравий цьому приклад. Блискучі описи

природи, тендітне ставлення до тварин – все це є у творчості класика літератури («Печаль місяця», «Кішки», «Кіт»). Поет з великою любов'ю ставився до кішок – таємничих, м'яких.

У циклі «Квітів зла» – «Картинах Парижу» автор використовує алегорії та метафори. У вірші «Сонце», блукаючи огидними брудними вулицями міста, які приховують похмурі таємниці своїх мешканців, поет вишукує проблески щастя [5]. Він асоціює себе з сонячним промінням, проникаючи в кожен оселю, багату і бідну, в церкві і кубла:

Quand, ainsi qu'un poète, il descend dans les villes,
Il ennoblit le sort des choses les plus viles,
Et s'introduit en roi, sans bruit et sans valets,
Dans tous les hôpitaux et dans tous les palais.

Аналізуючи творчість Шарля Бодлера, можна зробити висновок, що для автора важлива не поетична форма, а поетична думка. Його працям притаманні контраст і символіка, адже за допомогою цих категорій класик розкриває свій багатий внутрішній світ. Творчість Бодлера в значній мірі вплинула на розвиток як французької, так і світової літератури.

Література

1. Зарубежная литература XIX века: Практикум: учеб. пособие для вузов / О. Е. Молдавская, Л. В. Дудова, Г. И. Родина, А. С. Дежуров. – М.: Флинта: Наука, 2002. – 464 с.
2. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навч. посібник / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
3. Луков В. А. История литературы: Зарубежная литература от истоков до наших дней: учебн. пособие для студентов высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 512 с.
4. Сартр Ж.-П. Бодлер / Перевод с французского, примечания и статья Г. К. Косикова. – М.: Едиториал УРСС, 2004. – 184 с.
5. Цветы зла: стихотворения / Шарль Бодлер. – СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2015. – 448 с.

УДК 910(44)(043)

Арабаджи Галина Володимирівна

МОНМАРТР ТА ЙОГО ТУРИСТИЧНА ПРИВАБЛИВІСТЬ

Актуальність роботи пояснюється тим, що неможливо уявити Париж без Монмартру, найвідомішого району французької столиці, який кожного року приваблює туристів із різних куточків світу не лише своєю архітектурною спадщиною, але і краєвидами та атмосферою мистецтва.

Метою дослідження є обґрунтування туристичної привабливості Монмартру з урахуванням історичних подій, які вплинули на сьогоденний вигляд цього району Парижа.

Цікавим буде той факт, що це живописне сільське передмістя, що колись було давньоримським поселенням, стало частиною Парижа лише у 1860 році. Монмартр був відомий своїми виноградниками, які вкривали значну частину пагорба, та вітряними млинами, яких налічувалося тут більше тридцяти [1].

Потрібно відзначити, що виноградники Монмартру вперше згадуються в історичних хроніках ще в X ст. Впродовж середніх віків виноградарство було одним з основних занять жителів передмістя. Млини ж використовувалися як для подрібнення винограду, так і для мелення муки та гіпсу.

Завдяки вину на Монмартрі з'явилося безліч таверн, які користувалися чималою популярністю через низькі ціни на цей алкогольний напій, бо у Парижі він оподатковувався ввізним митом [1].

Після включення Монмартру до складу міста, його життя і вигляд змінюються. Виноробництво занепадає, виноградників залишається тут все менше, а ділянки на південно-західному і південному схилах забудовуються будинками. Щоб якось заробити на прожиття,

мельники починають влаштовувати на подвір'ях млинів кабаре, які були улюбленими місцями зустрічей паризької богеми [1].

Наприклад, одним із найвідоміших на сьогодні кабаре є «Мулен Руж» (фр. Moulin Rouge, укр. Червоний млин), побудоване в 1889 році у підніжжя Монмартру. Свою назву сучасний символ французької столиці отримав від дерев'яного млина з крилами червоного кольору.

Якщо розглядати інші архітектурні пам'ятки, то, безсумнівно, головним туристичним об'єктом Монмартру є Базилика Сакре-Кер (фр. Basilique du Sacré Cœur) або буквально Базилика Святого серця. Вона знаходиться на вершині монмартрського пагорба, та була побудована в період з 1875 по 1914 роки [2].

Базилика Сакре-Кер є однією з найбільш «молодих» серед інших великих церков Парижа. Туристи піднімаються сюди не тільки для того, щоб побачити красиву білу мозаїку, але і щоб помилуватися чудовою панорамою міста, що відкривається з купола собору або від підніжжя храму.

Не можна заперечити той факт, що Монмартр у ХХ сторіччі також стає символом французької культури. Свого часу тут жили видатні творчі особистості – Вінсент ван Гог, Пабло Пікассо, П'єр-Огюст Ренуар і багато інших. Район цей цінувався майстрами за доступність і дешевизну житла в ті часи. Так і донині на площі Монмартра виставляють свої творіння місцеві вуличні художники [3].

Наприклад, на Монмартрі завжди безліч художників-портретистів, карикатуристів та графіків. За невелику плату, в середньому 15–20 євро [3], вони пропонують численним туристам за 15 хвилин намалювати портрет або карикатуру, щоб залишити при собі згадку про таке незрівнянне місце.

Отже, сьогодні Монмартр поряд з Лувром і Ейфелевою вежею є одним з найулюбленіших туристичних місць Парижа. Не зважаючи на те, що Монмартр став частиною Парижу лише у ХХ сторіччі, це не завадило йому стати символом французької культури у столиці. Каплиці і церкви, галереї та музеї, скульптури і площі, кабаре і театри – все це не залишить байдужим навіть найвибагливішого туриста.

Література

1. Чужа О. На схилах Монмартру [Електронний ресурс] / О. Чужа. – Режим доступу : <http://zakarpattia.net.ua/Blogs/89448-NA-SKHYLAKH--MONMARTRU>
2. Sacré-Coeur, Paris : Sacred Destinations [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sacred-destinations.com/france/paris-sacre-coeur>
3. Монмартр : матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Монмартр>

УДК 78(44) '1789/1799'

Архипова Валерия Максимовна

МУЗЫКА ВЕЛИКОЙ ФРАНЦУЗСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ 1789 ГОДА

Французская революция 1789 года перевернула Францию и весь мир. Она изменила не только политическую жизнь европейского общества, но и культурную. Начавшийся процесс демократизации страны, повлек за собой изменения и в духовной сфере. Музыка покинула салоны и дворцы, и приобрела новый гражданский характер, обогатилась новыми жанрами и творцами. Впервые музыка начала использоваться как инструмент воспитания нации.

Восемнадцатый век во Франции является вершиной музыкального искусства классицизма, во главе с клавесинной сюитой и ее автором, Ф. Купереном. Наряду с ним, вклад во французскую музыку вносят такие композиторы, как А. Филидор, Ж. Ф. Рамо и Ф. Дандриё [1]. К середине века во французском обществе появилась новая тенденция – комическое изображение высших слоев общества, это объяснялось тем, что аудитория уже пресытилась мифологическими образами. Новыми творцами оперы комик стали Пьер-Александр Монсиньи, Андре Эрнест Модест Гретри и Франсуа Жозеф Госсек. Среди лучших комических опер XVIII в. «Дезертир» П. А. Монсиньи, «Ричард Львиное сердце» А. Э. М. Гретри. В 70х годах в Париже проводил свою реформу К. В. Глюк. Деятельность Глюка всколыхнула музыкальную жизнь

Парижа, вызвала острейшую полемику, которая в музыкальной истории известна как «война глюкистов и пиччинистов». На стороне Глюка были французские просветители (Д. Дидро, Ж. Руссо и другие), которые приветствовали рождение истинно высокого героического стиля в опере. Здесь зарождается французская опера спасения, ставшая символом Великой французской революции, а взятие Бастилии 14 июля 1789 года ознаменовало новую эпоху в культуре Франции. Первые дни революции сопровождались массовыми театральными празднествами, в которых участвовали уличные артисты и музыканты. Значительный вклад в организацию музыкальной стороны революции внесли Бернар Сарретт и Жозеф Госсек. Активным участием в уличных торжествах Бернар Сарретт добился признания национального оркестра, и 1 октября 1790 года получает материальные средства на содержание музыкантов национальной гвардии. В результате, в 1792 году появляется Школа национальной гвардии, в 1793 году – Национальный музыкальный институт, а в 1795 году – Парижская консерватория. В конечном плане, проект Сарретта осуществился, и Париж получил первую крупнейшую консерваторию в Европе.

Однако основы консерватории заложил еще в 1784 году учреждением в Париже Королевской школы пения и декламации выше упоминавшийся композитор Ф. Ж. Госсек, которого можно назвать отцом французской симфонии. Слава обрушилась на него довольно быстро, и уже при жизни имя Госсека стало бессмертным. Его самыми известными операми являются «Алексис и Дафна», Филемон и Бавкида» (1755 г.), «Мнимый лорд» (1764 г.), «Рыбаки» (1766 г.), «Двойное переодевание», «Туанон и Туанет» (1767 г.), «Сабин», (1774 г.), «Деревенский праздник» (1778 г.), «Тезей» в трех актах (1782 г.), «Розина» (1786 г.). Госсек остался в памяти народа, как великий композитор Революции 1789 года. Он участвовал во всех празднествах первых годов революции, писал гимны, траурные марши, оказывал содействие в создании консерватории и стал одним из первых ее учителей.

Во время великой Французской революции 1789 музыканты еще не перестроились на настроение революции, и народ сам создавал музыкальное сопровождение шествий. И самым удобным и доступным жанром в этом плане была песня. Для сочинения песен не нужен был талант великого композитора, а их слова легко запоминаются и передаются из уст в уста. Многотысячная толпа предавалась веселью, напевая народные песни. Уже на взятие Бастилии появилось множество песен. Кругом ликования и призывы к объединению:

«Гоните без пощады

Врагов через поля.

Нам больше войн не надо:

Мы все теперь друзья» [2, с. 129].

Песни распространялись очень быстро, а пелись они на мотив старинных французских мелодий, уже известных французским гражданам. Так, например неофициальным гимном французской революции стала песня «Ah! ça ira» на музыку Бекура «Народный перезвон». Воодушевленный капитан страсбургского гарнизона К. Руже де Лиль за одну ночь написал гимн Рейнской армии. Вместе с батальоном добровольцев из Марселя, песня попала в Париж и стала называться «Марсельеза». В песне слышатся призывы из тех прокламаций, которые распространялись по стране: «К оружию, граждане, Постройтесь в батальоны, Идем, идем!» [3].

Следующей известной песней французской революции является «Карманьола». Она повествует о событиях 10 августа 1792 года, когда король Людовик XVI был заключен в Тампль. Результатом этого восстания считают падение монархии во Франции. Предполагаемым периодом написания Карманьолы является 13 августа – начало сентября. В саркастической форме она высмеивает короля и королеву, швейцарцев и роялистов. В песне содержится обвинение короля в измене, а также призывы к объединению для борьбы против врагов революции. Мотив Карманьолы – плясовой хоровод, возможно, был занесен в Париж теми же Марсельцами с юга. Впоследствии Карманьола была очень популярна и в двадцатом веке и исполнялась в основном анархистами.

События девяностых годов восемнадцатого века дали народу не только множество песен революционного характера, но также ввели в оборот различные гимны и марши. Одним из авторов торжественных гимнов и маршей является Госсек. Замечательным примером является

«Траурный марш», написанный им для траурной церемонии в честь жертв восстания в Нанси в 1790 году. Другим знаменитым маршем Госссека является торжественный марш на годовщину взятия Бастилии «Песнь на 14 июля». Исполнение этих мелодий стало возможно благодаря реформе оркестра Б. Сарретта. Он ввел в оркестр новый духовой инструмент «Tubacurva» кривая труба, которая использовалась в Древнем Риме. Также был введен там-там в сопровождении пушки.

Революция вывела оркестр на улицу. В ходе массовых празднеств во Франции, музыка приобрела новый пафосно-торжественный характер. Музыкант стал не слугой знати и церкви, а музыкантом гражданином. Помимо Госссека торжественные гимны писали Далейрак, Мегюль, юный ученик Госссека Катель.

Помимо массовых жанров музыки, во Франции во время Революции получил свое развитие и такой жанр как опера, которая также имела революционный характер. Широко известными становятся оперы апофеозы Госссека «Триумф Республики» (1793 г.) и Гретри «Денис-тиран» (1794 г.). Предшествующая революции опера комик, изображавшая в основном реальные сюжеты, слилась с лирико-героическими произведениями Глюка в новый жанр, известный как «опера ужасов и спасения» (первое произведение – «Ужасы монастыря» П. М. Бертона). Основным творцом «оперы спасения» является Л. Керубини. Его произведения «Лодоиска» (1791 г.) и «Элиза» (1794 г.) заложили основы нового жанра [1]. Борьба с тиранией, самопожертвование, воспевание свободы и доблести – главные мотивы «оперы спасения». Герои опер зачастую являются простыми людьми из третьего сословия, которые в течение всего действия борются с волнующими зрителя ситуациями. Французская опера получила широкую славу в других странах Европы.

Таким образом, музыка Великой Французской революции 1789 года полностью изменила свой характер и функции. Ее содержанием стали массовые жанры, которые впитали в себя одну тему – служение родине и пафосное избавление ее от врагов внутренних и внешних. Даже такой высокий жанр, как опера поддался новым тенденциям времени. Широкое распространение получили народные песни, характер которых можно назвать воинственно революционным, гимны и марши, служившие музыкальным сопровождением почти каждому торжественному событию революции. Музыка покинула дворцы и вышла на улицы. Произведения, созданные в данный период, отражают все основные события французской революции. Во время боев за свободу и равенство был сформирован новый музыкальный центр – Парижская консерватория, ставшая одной из старейших музыкальных консерваторий в Европе. Новая роль была отведена духовому оркестру, который претерпел изменения благодаря основателю консерватории Б. Сарретту. Возможно, музыка французской революции не достигла высшего художественного мастерства, однако она оказала огромное влияние на музыкальную культуру следующей эпохи.

Литература

1. Радиге А. Французские музыканты эпохи Великой французской революции / А. Радиге ; пер. с фр. Г. М. Ванькович, Н. И. Игнатовой под ред. проф. М. В. Иванова-Борецкого. – М. : Гос. муз. изд-во, 1934. – 222 с.
2. Песни Первой французской революции (1789–1799) / А. В. Ольшевский, М. К. Зенкевича, А. М. Эфрос, Ц. Фридлянд ; под общ. ред. А. М. Эфроса – М. : Академия, 1934. – 808 с.
3. Рубинштейн А. Песни французской революции // Литературный критик. – 1939. – № 8–9. – С. 109–128.

УДК 802.03

Бураковський Артем Сергійович

МОВА МОЛОДІ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦІЇ

До молоді у Франції завжди була прикута увага, а саме до того, як вони спілкуються між собою. Спираючись на це, можна виділити мету нашого дослідження, а саме: яку роль відіграє молодіжна мова у формуванні особистості.

Необхідність вивчення молодіжного соціолекту в сучасній Франції викликана не тільки причинами лінгвістичного характеру, а й причинами, пов'язаними з соціальною стратифікацією носіїв мови. Специфіка соціально обмеженої мовної картини світу проявляється в вибірковості сфер життєвого простору.

Показовим прикладом цього явища може служити соціолект, що утворився в результаті змішування французької та арабської мов на території Франції, причому елементи арабського запозичення вживаються в структурі французької мови відповідно до норм [1].

З метою прояву національної самобутності, молодь використовує багато слів арабського походження, а також лексику з африканських діалектів, циганської мови, мови берберів. Зустрічаються запозичення з місцевих французьких діалектів, з старого і сучасного арго. Подібна мовотворчість супроводжується прагненням створити своєрідну культуру, характерну для соціологічної спільноти іммігрантів, в якій мова, крім здійснення лінгвістичних контактів усередині групи, є також символом цієї спільноти [2, с. 97].

Яскравим проявом тенденції, спрямованої на створення самобутньої культури, став музичний напрям *rap*, який набув поширення у Франції наприкінці 80-х років ХХ ст. *Rap* служив прапором молоді, що живе на периферії міст, в кварталах з несприятливими умовами життя, де панували безробіття і соціальна нерівність, насамперед, нерівні умови прийому на роботу для корінних французів та іммігрантів. Виникнення репу супроводжувалося іншими проявами в молодіжному середовищі, які, по суті, виконували таку ж функцію, а саме: бажання висловити свою приналежність до певної соціальної групи, самоствердитися. До таких проявів можна віднести моду на графіті, якими стали покривати стіни будинків, станції метро, асфальт (графіті і в даний час існує в різних країнах) [3, с. 254–255].

Рух *hip-hop* і стиль *rap* помітно вплинули на мову всієї молоді Франції 80-90 років. Основною особливістю лексики репу є запозичення як окремих слів, так і цілих фраз. Саме слово *to rap* означає «стукати, постукувати», що асоціюється з ритмічними звуками; в американському ж арго це слово набуло значення «базікати, багато говорити в швидкому темпі, емоційно і переконливо» (французи вживають у відповідному значенні дієслово *chatcher*). Реп як музичний напрям відповідає даному значенню дієслова, оскільки він являє собою вид джазової музики фанки (*funky*), з текстовим супроводом. З англійської мови була запозичена не тільки деяка термінологія руху *hip-hop*, такі слова, як *rap*, *sampling* (термін, що вживається диск-жокеями), *breakdance*, *smurf*, але також тексти американських реп-груп, наприклад: «*Yes, it's time to break all these horrors between human and human*» [4].

Іншою особливістю мови молоді тієї епохи були численні запозичення з старого і нового французького арго. У текстах пісень реперів знову з'явилися застарілі на той час такі арготизми, як *arnaque* (обман, шахрайство), *balaise* (здоровань, амбал), *faire un bide* (потерпіти невдачу), *frime* (обман, показуха), *galère* (неприємності, труднощі), *lousde* (обережно), *tocard* (небезпечний, злющий) [5, с. 220].

З арго більш пізнього періоду реп запозичив слова *caillasse* (гроші), *colboco* (поліцейський, фараон), *jogo* і *spliff*, що позначають сигарету з гашишем, причому *jogo* утворилося від французького арготизма *joint*, а *spliff* запозичене з американського арго [5, с. 225].

Серед арабських запозичень слід згадати лексикалізовані протягом уже довгого часу у французькій лексичній системі наступні слова: *fatma* (жінка), *kif kif* (одне і те ж), *flouze* (гроші), а також слова, які не піддалися лексикалізації, наприклад, *shetan* (диявол), і цілі фрази, які звучать в текстах музичних груп: *Mendish flouss* (Я сиджу на міліні, у мене немає грошей), *Ya waladi* (О, дитина), *Salam alaykum* (Мир вам). В результаті, дорослі з превеликим здивуванням почали виявляти, що загальноновживані слова *assurer* (запевняти, страхувати), *craindre* (боятися), *méchant* (злий, поганий) і багато інших в мові молоді мають абсолютно інший зміст. Так, *assurer* для молоді означає «бути компетентним, які знають, розбирається в чому-небудь», а також «бути на висоті, не вдарити в бруд обличчям» [6, с. 226].

У сучасній французькій мові ці значення стали нормативними, увійшовши в загальноновживану мову, завдяки ЗМІ. Але цього не відбулося, наприклад, з новим значенням дієслова *craindre* (не розуміти, що не сікти), хоча в молодіжному середовищі це значення

продовжує існувати, також як і похідний від нього вираз *La crainte* (це жахливо, це кошмар). Як приклад нового значення прикметника *méchant* наведемо наступну ситуацію: коли вам кажуть що у вас *méchante veste*, це означає комплімент, тобто що у вас не погана, а грандіозна куртка [4, с. 268].

Зі сказаного можна зробити висновок про те, що зміни в лексиці молодіжного жаргону відбуваються відповідно до загальних тенденцій мовного розвитку. Однак соціолінгвістичний підхід до вивчення даної проблеми дозволяє більш глибоко і об'єктивно пояснити багато мовних фактів, пов'язаних з носіями мови, з історією суспільства, тобто з тим, як використовують мову її носії, як впливають на розвиток мови зміни, що відбуваються в даному суспільстві [1].

Література

1. О сленге современной французской молодежи [Электронный ресурс]. – [Режим доступа] : <https://refdb.ru/look/1956708.html>
2. Жаркова Т. И. О сленге современной французской молодежи / Т. И. Жаркова. – Иностр. языки в школе. – 2005. – № 1. – С. 96–100.
3. Левин А. В реальности иного мира. Лингвосемантический текст. (Попытка анализа и систематизации) / А. Левин, В. Строчков. – М. : Лабиринт-эксцентр, 1991. – 300 с.
4. Язык французской молодежи в современной фантазии [Электронный ресурс]. – [Режим доступа] : <https://psibook.com/linguistics/yazyk-molodezhi-v-sovremennoy-frantsii.html>
5. Борисова-Лукашанец Е. Г. Лексические заимствования и их нормативная оценка (на материалах молодежного жаргона 60-70 годов) / Е. Г. Борисова-Лукашанец. – М. : Освіта, 1992. – 236 с.
6. Веденина Л. Г. Особенности французского языка / Л. Г. Веденина. – М. : Просвещение, 1988. – 239 с.

УДК 811.11'373.7

Голивець Олена Василівна

ТУР ДЕ ФРАНС

Спорт у Франції притаманний культурі країни як круасани та червоне вино. Він є невід'ємною частиною життя сучасного високорозвиненого суспільства. Спорт є запорукою гармонійного розвитку особистості і нації в цілому та одним з основоположних принципів ведення здорового способу життя.

У Франції є свої популярні види спорту, серед яких – регбі, футбол, баскетбол та велоспорт. Останній здобув свою відомість завдяки велогонці Тур де Франс, яка на сьогодні об'єднує учасників більше, ніж з 40 країн світу. Масштабність та значимість цієї події, зумовлюють **актуальність** нашого дослідження.

Метою нашого дослідження є опис історії шосейної багатоденної велогонки Тур де Франс.

Тур де Франс – це найвідоміша і найпрестижніша велогонка у Франції та світі. Вона проводиться вже більше ста років і має мільйони шанувальників. Її неофіційна назва – «Велика петля».

Історія виникнення Тур де Франс безпосередньо пов'язана з антисемітизмом. Справа Альфреда Дрейфуса розколола французьке суспільство і, зокрема, редакцію журналу про велоспорт L'Vélo. Ті співробітники, що мали антидрейфусарські погляди, на чолі з Анрі Дегранжем заснували видання L'Auto. Щоб розповсюдити нове видання Дегранж організував Тур де Франс. І вже після першого «Тура» в 1903 році щоденний тираж L'Auto збільшився з 25 000 до 65 000 примірників. Слід згадати, що жовта майка лідера також бере свій початок від газети, яку друкували на папері жовтого кольору [1].

Дегранж був фанатом фізичної культури. Однією з причин поразки у франко-пруській війні він вважав слабку фізичну підготовку французів. І вирішив задумати змагання для надлюдей. 2428 кілометрів першого «Тура» ділилися на 6 етапів. Гонка тривала до 17 годин в день.

Дуже багато людей, не виключаючи відомих спортсменів, сумнівалися в можливості

подолати таке випробування. За тиждень до початку Тур де Франс в стартовому листі було всього 15 гонщиків. Тоді Дегранж скоротив оголошену дистанцію, змінив час старту і фінішу. Тепер гонка повинна була проходити 18 днів – з 1 по 18 липня, включаючи два або чотири дні відпочинку. Програмою передбачалося зробити дні відпочинку після кожного етапу за винятком 3-го.

Для того, щоб залучити більшу кількість гонщиків, ввели додаткову винагороду – кожному з 50-ти перших, хто підписався на участь, організатори повинні були платити 5 франків в день. Призовий фонд, наданий бароном Де Дионом, становив 20 тисяч франків. І Дегранж вдалося зібрати свій перший пелотон. 60 гонщиків вирушили в дорогу від знаменитого тепер Café au Réveil-Matin в Монжерон (Montgerone) у південній частині Парижа [2].

Перші гонщики їхали на 18-кілограмових велосипедах з рамою з сталевих трубок і колісними ободами з дерева. Їх так і називали – «залізні люди на дерев'яних колесах». Застосування перемикачів передач, вважалося шкідливими для змагального духу. Воно було дозволено тільки в 1937 році. До цього гонщикам доводилося зупинятися перед підйомом, знімати заднє колесо і розвертати його іншою стороною, де була встановлена велика зірочка. На вершині, щоб підготуватися до спуску, колесо знову розвертали.

Першим же переможцем – і першого етапу, і всієї гонки – став французський представник Моріс Гарен, трубочист за професією. Призовий фонд з самого початку був досить високим, переможці окремих етапів і сам Моріс розділили 20 тис. франків. Сьогодні призовий фонд гонки становить 2–3 млн євро, що ще більше підкреслює унікальність, престижність і значущість тура у світі спорту [3].

Сьогодні Тур де Франс складається з 21 етапу. Кожен новий день – це окремий етап гонки. Всі гонщики прагнуть завершити кожен етап з максимальним результатом. Всі результати реєструються і вносяться в таблицю. Таким чином, відбувається накопичення балів учасників від гонки до гонки. Повна довжина гонки може варіюватися від 3000 до 4000 кілометрів. Учасники можуть стати переможцями, навіть не пройшовши першими жоден з етапів гонки. Досить того, щоб сумарний час проходження був менше, ніж у інших [4].

В класифікацію зараховується час лише тих гонщиків, які перетнули фінішну лінію, переможець визначається за сумарним часом проходження всіх етапів. Але і перемога на окремих етапах вважається величезним успіхом для будь-якого гонщика. Тур може виграти навіть велосипедист, який жодного разу не піднявся на переможний етапний п'єдестал. Останній за часом випадок зафіксований в анналах тура в 1990 р, тоді це вдалося зробити американцю Грегу Лемонд.

Дистанція проходить по рівнинах, передгір'ях і горах, що вимагає від гонщиків універсальної майстерності, проте найчастіше питання про переможця гонки вирішується на альпійських і піренейських надхмарних етапах. Організатори перегонів нерідко змушують велогладіаторов дертися на висоти від 1,5 до 3,5 км, де примхлива природа «вітає» їх сильним вітром, нерідкими дощами, часом змішаними зі снігом. А етапи, що пролягають через захмарні перевали, взагалі не вкладаються ні в одну з категорій складності [3].

Незважаючи на те, що з тих пір в Тур де Франс багато що змінилося, у всіх містах і селах, які зустрічають гонщиків, зберіглася особлива атмосфера. Поїздка на Тур де Франс – можливість побачити справжню Францію і долучитися до вікової традиції великого свята спорту. Тур дуже популярний і важливий у Франції не тільки як спортивна подія. Французи вважають його національною гордістю. Спорт у Франції розвивається і оновлюється, стає професійнішим, цікавішим і йде в ногу з часом і суспільством.

Література

1. Главная велогонка Франции – Тур де Франс [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://tagfly.ru/france_tour_de_france.
2. Рождение Тур де Франс [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://velolive.com/velo_race/tour/879-rozhdenie-tur-de-frans.html
3. Трасса Тур де Франс (Le Tour de France) и протяженность этапов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://velosipedinfo.ru/trassa-tur-de-frans-le-tour-de-france-i-protyazhnost-etapov>

4. Железные люди на деревянных колесах [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://pikabu.ru/tag/Тип%20де%20Франс>

УДК 811.11'373.7(043)

Гусак Вікторія Юріївна

ЛЕГЕНДА ПАРИЖА: СТАРЕ КАФЕ LE PROCORE

Париж є одним з найулюбленіших та найпопулярніших туристичних напрямків у світі. Це зумовлено самобутньою історією міста, його легендами та дивовижними пам'ятками історії. Одним із таких місць є кафе Le Procore.

Актуальність дослідження полягає у тому, що кафе Le Procore є важливою частиною культурного спадку Франції, що дозволяє нам глибше вивчити історію та культуру цієї країни.

Мета дослідження розглянути історію кафе Le Procore та його роль у суспільному житті Парижа.

Кафе Le Procore – це найстаріше кафе Парижа. Знаходиться воно на Ансьєн-Комеді, 13 в Латинському кварталі. Простий, але благородний інтер'єр, близькість театру «Комеді Франсез» і вишукана кухня швидко зробили цей заклад місцем зустрічей перших осіб Парижа, створивши, по суті, нове поняття – «літературне кафе» [1].

Кращі представники своєї епохи вели тут дискусії та обговорення, поети та письменники зачитували свої твори, і навіть політики обговорювали тут долю держави та народу [2].

Уродженець Сицилії Франческо Прокопіо відкрив кафе в далекому 1686 році. Саме тут можна було скуштувати каву, яка не так давно з'явилася в Європі. Ще однією абсолютною новинкою кафе Le Procore стало морозиво, точніше його прообраз – піна зі збитих вершків, охолоджена в підвалі (винахід ченців). Незабаром мода на подібні заклади охопила весь Париж. Вже до початку французької буржуазної революції в Парижі налічувалося більше тисячі кафе, а в ХХ столітті їх налічувалося вже сім тисяч [3].

Постійними відвідувачами Le Procore були Д'Аламбер і Дідро, саме тут вони обговорювали свою працю – Енциклопедію наук, мистецтв і ремесел. Тут любив випити чашечку кави Вольтер, його столик ніхто не займає до сих пір. Цей стіл зберігає тріщину, що з'явилася, як кажуть, коли великий письменник і філософ в запалі суперечки вдарив по ньому кулаком [2].

За одним із столиків в квітні 1784 року Бомарше нервово чекав або слави, або провалу вистави «Одруження Фігаро». Тут колись розплатився за вечерю своєю трикуткою Наполеон Бонапарт. Тоді ще нікому невідомого солдата виставили за двері через неоплачену вечерю, а він у відповідь зарозуміло кинув в рахунок боргу свій капелюх, сказавши наостанок, що через певний час вона буде коштувати більше ніж все кафе. Виявилось, що майбутній імператор мав рацію, зараз страховка трикутки оцінюється в 3 мільйони євро, а побачити її можна тут же, в броньованій вітрині [3].

Гостями Le Procore були навіть американські президенти Бенджамін Франклін і Томас Джефферсон, про що гордо свідчить медальйон на стіні ресторану.

У 1988 році в кафе була проведена реставрація, предмети постаралися максимально зберегти в первинному вигляді, зробивши інтер'єри більш привабливими для сучасних відвідувачів [1].

Головною стравою в меню тепер уже ресторану Le Procore залишається Каплун – улюблене блюдо Наполеона. Каплун – це спеціальним чином вирощений і вигодуваний півник, рецепт приготування якого передається з покоління в покоління не одну сотню років. Тут також можна покуштувати страви з морепродуктів і інші класичні страви французької кухні. Невід'ємною частиною вечері в Le Procore буде келих хорошого вина [2].

Таким чином перше літературне кафе, яке було центром дискусій ще у добу Просвітництва, навіть сьогодні через такий довгий час, не втратило своєї популярності. Зараз це місце не тільки відвідують туристи з усіх куточків світу, але воно стало улюбленим закладом для багатьох парижан.

Література

1. Кафе Прокоп [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
2. Старейшее кафе Le Procure [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.just-paris.ru/blog/legends/365-cafe-le-procure>
3. Увидеть Париж [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ria.ru/society/20080708/113504519.html>

УДК 811. 133. 1'373.46

Коваленко Анастасія Сергіївна

СПОСОБИ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ У ТЕРМІНОСИСТЕМІ ІНТЕРНЕТ-КОРИСТУВАЧІВ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Актуальність дослідження зумовлюється тим, що лексичний склад французької мови постійно оновлюється завдяки різноманітним засобам термінотворення.

Мета дослідження – провести аналіз способів термінотворення у терміносистемі інтернет-користувачів у французькій мові.

Залежно від використаних формальних засобів загалом термінотворення поділяється на такі види: запозичення, словосполучення, семантичне термінотворення, морфологічна деривація та морфолого-синтаксичне термінотворення. Розглянемо детальніше кожен з них.

1. *Запозичення* – це елемент чужої мови, перенесений з однієї мови в іншу в результаті мовних контактів [1, с. 9]. Так, термін *Internet* увійшов до французької ІТ-терміносистеми з англійської мови та міцно закріпився у ній.

Розрізняють матеріальне запозичення та калькування (*семантичне запозичення*).

Під час *матеріального запозичення* у мову переходить не лише значення іншомовної лексичної одиниці, але і її матеріальний експонент [2, с. 201]. Так, термін *add-in* «надстройка» являє собою у французькій мові матеріальне запозичення з англійської.

Під час *калькування* запозичується лише значення іншомовної одиниці й її структура, але не її матеріальний експонент [2, с. 201]. Так, фр. *adresse électronique* – це семантична калька, яка відтворює значення і структуру англійськомовного терміна *electronic address* «електронна адреса».

2. *Словосполучення* – це синтаксична конструкція, утворена сполученням двох або більше знаменних термінів на основі підрядного граматичного зв'язку [3, с. 469]. Так, у словосполученнях *barre d'espacement* «клавіша пробілу», *barre d'outils* «панель інструментів» стрижневим компонентом є термін *barre*.

3. *Семантичне термінотворення* – це вид термінотворення, при якому не змінюється форма слова, а змінюються лише його значення або функція. Його можна поділити на такі способи: термінологізація та транстермінологізація.

Під *термінологізацією* розуміють перехід загальноживаного слова до розряду термінів зі спеціалізацією значення (наприклад: *acheminement* «маршрутизація»). Будучи типом вторинної номінації, термінологізація супроводжується найчастіше метафоричним або метонімічним перенесенням.

Метафора – перенесення назви з одного об'єкта думки на інший на основі якоїсь подібності між цими об'єктами (наприклад: *champ* – «поле», *cheval de troie* – «троянський кінь» (антивірусна програма)).

Метонімія – спосіб термінотворення, при якому перенесення понять здійснюється на основі суміжності між порівнюваними об'єктами (наприклад: *bibliothèque* «бібліотека», *utilisateur* «користувач»).

Транстермінологізація – перехід термінологічної одиниці з однієї термінології в іншу. При цьому відбувається певна зміна значення терміна без зміни його матеріальної форми [4, с. 2]. Так, термін *barre*, що прийшов з технічної терміносистеми, де він позначав «вузький і довгий шматочок різної жорсткості та стійкості відповідно до матеріалу, з якого він зроблений», у ІТ-терміносистемі позначає «віджет, більш-менш прямокутний і часто горизонтальний».

4. *Морфологічна деривація* – процес створення одних мовних одиниць (дериватів) на базі

інших, прийнятих за вихідні, в найпростішому випадку – шляхом «розширення» кореня за рахунок афіксації. У процесі деривації відбувається зміна форми і семантики одиниць [3, с. 129]. Існують такі різновиди деривації: суфіксація, префіксація, парасинтез та конверсія.

Суфіксація – утворення термінів за допомогою суфіксів (наприклад: *chat + er → chatter* «спілкуватися в чаті», *chiffre + ment → chiffrement* «шифрування», *disque + ette → disquette* «дискета»).

Префіксація – утворення термінів шляхом приєднання префікса (наприклад: *dés + installer → désinstaller* «деінстальовати», *ré + initialiser → réinitialiser* «відновити», *anté + mémoire → antémémoire* «кеш-пам'ять»).

Парасинтез – префіксально-суфіксальний спосіб термінотворення (наприклад: *dés + installer + tion → désinstallation* «деінсталяція»).

5. *Синтаксично-морфологічний спосіб* – утворення термінів шляхом складання, під яким розуміється створення нового терміна шляхом об'єднання двох і більше основ у одне словесне ціле. Цей вид термінотворення поділяють на такі різновиди: композиція, юкстапозиція та абревіація.

Під композицією розуміють тип термінотворення, коли в один термін об'єднуються кілька основ, в більшості випадків за допомогою з'єднувального голосного (наприклад: *blog + pote → blogopote* «друг у блозі»).

Юкстапозицією вважається спосіб термінотворення дво- або багатокореневих похідних шляхом об'єднання окремих термінів або словоформ [5, с. 569]. Так, термін *libellé-mère* «материнський ярлик» складається зі термінів *libellé* «ярлик» та *mère* «мама».

Абревіація – об'єднання в одному терміні кількох термінологічних одиниць, які скорочуються до кореня або основи, до декількох складів, або до окремих букв [3, с. 9]. Цей спосіб, в свою чергу, поділяється на ініціальне скорочення (фр. *sigle*), скорочення та телескопію.

Ініціальне скорочення – скорочення, утворене з назв перших букв і (або) звуків термінів, що входять у вихідне словосполучення. Так, у ІТ-терміносистемі можна знайти такі ініціальні скорочення: *EAO – Enseignement Assistée par Ordinateur* «навчання за допомогою комп'ютера»; *BPS – Bits Par Seconde* «біт в секунду»; *SI – Système d'Information* «інформаційна система» і т.п.

Скорочення – усічення кінцевої частини слова (наприклад: *informatique* «інформатика» – *info*, *application* «додаток» – *appli*, *ordinateur* «комп'ютер» – *ordi*, *scannérisation* «сканування» – *scan*). Цей тип термінотворення використовується, здебільшого, у розмовній мові, а в термінології, зазвичай, не вдаються до таких скорочень.

Телескопія – це злиття двох або більше усічених основ або термінів, а також злиття повного слова з усіченим, в результаті якого утворюється новий термін, який повністю або частково поєднує значення всіх вхідних в нього структурних компонентів (наприклад: *message électronique* «електронне повідомлення» → *mel*).

Отже, французька мова має складну і різноманітну систему словотворчих засобів. Нові лексичні одиниці створюються за допомогою засобів усіх рівнів мови – фонетичного, морфемного, лексико-семантичного і синтаксичного. Французька ІТ-термінологія постійно поповнюється новими термінами за допомогою різних способів термінотворення, які функціонують у французькій мові.

Література

1. Лотте Д. С. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов / Д. С. Лотте. – М. : Наука, 1982. – 152 с.
2. Маслов Ю. С. Введение в языкознание : учеб. для филол. спец. вузов / Ю. С. Маслов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1987. – 272 с.
3. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. – М. : Сов. энциклопедия, 1990. – 683 с.
4. Буженинов А. Э. Транстерминологизация как тип терминологической номинации (на материале языка гомеопатии) // В мире науки и искусства : вопросы филологии, искусствоведения и культурологии : сб. ст. по матер. XXXVII междунар. науч.-практ. конф. № 6 (37). – Новосибирск : СибАК, 2014. – С. 56–63.

5. Українська мова : Енциклопедія / Редкол. Русанівський В. М., Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.

УДК811.111'373.4(043)

Коновалова Анастасія Олександрівна

ДІСНЕЙЛЕНД ЯК ГОЛОВНА ПАМ'ЯТКА ФРАНЦІЇ

Діснейленд в Парижі – це неймовірний комплекс всіляких розваг, відвідування якого зробить щасливими і дітей, і батьків. Тут у повітрі витає відчуття казки та свята. Щорічно парк відвідують мільйони туристів з усього світу, і його відвідуваність у багато разів більше, ніж відвідуваність найбільш відомих французьких пам'яток, таких як Ейфелева вежа та Лувр [1, с. 249].

Актуальність даної роботи обумовлена тим, що Діснейленд є наймасштабнішим розважальним комплексом у Європі, інтерес відвідувачів до нього тільки зростає із кожним роком.

Мета нашої розвідки: дізнатися історію походження розважального комплексу «Діснейленд» в Парижі.

Діснейленд знаходиться в передмісті Парижа – місті Marne la Vallée (Марн Ла Валле), всього в 32 кілометрах від столиці. Казковий парк займає майже 2 гектари території, які повністю забудовані атракціонами та різними тематичними зонами [1, с. 249].

Одного разу Уолт Дісней спостерігаючи за тим, як його маленькі доньки катаються на каруселі, задумався про створення сімейного парку, де батьки могли б веселитися разом зі своїми дітьми. Перед початком створення Діснейленду автор ідеї разом зі своєю командою фахівців відвідали всі можливі парки з атракціонами, щоб зрозуміти, як зробити парк, який не має аналогів у всьому світі [1, с. 250].

Офіційне відкриття парку, який отримав назву «Євро–Діснейленд», відбулося 12 квітня 1992 року. У перший час Євро–Діснейленд не зміг заслужити уваги європейців, які не бажали відпочивати без алкоголю і за великі гроші. Пізніше, після зниження цін на квитки, появи нових атракціонів (зокрема Космічної гірки), зміни назви та дозволу розпивати на території спиртні напої, Діснейленд в Парижі отримав нове життя, ставши важливою визначною туристичною пам'яткою Франції. Діснейленд в Парижі має в своєму складі 2 тематичних парки з 53 атракціонами: Walt Disney Studios Park і Disneyland Park. Крім того, на території комплексу знаходиться розважальний парк Disney Village з барами, ресторанами, кінотеатром, величезне поле для гольфу Golf Disneyland, а також велика кількість готелів, серед яких і найвідоміший Disneyland Hotel, які готові прийняти багатьох туристів, охочих переночувати з комфортом і продовжити розважатися далі [2, с. 155].

Розважальний комплекс складається з п'яти так званих «країн», присвячених певній тематиці, які мають свою власну архітектуру, природу і казкових героїв: Main Street USA (Головна дорога США), Frontierland (Прикордонна країна), Adventureland (Країна пригод), Discoveryland (Країна відкриттів), Fantasyland (Країна фантазій). Всі ці 5 парків розташовані навколо символу Діснейленду – Замку Сплячої красуні [2, с. 156].

Відразу ж після входу у ворота Діснейленду відвідувачі потрапляють на головну його вулицю – Мейн Стріт, саме звідси починається захоплююча і незабутня подорож в світ справжніх розваг. Тут присутня атмосфера вулиці невеликого американського містечка 1920-рр. На Мейн Стріт розташовано безліч сувенірних магазинів, кілька закусочних, навіть перукарня, яку може відвідати будь-хто. Вулицею їздять старовинні автомобілі зі дзвінками клаксонами, які можуть прокатати з вітерцем туристів, трамваї на кінній тязі, старенькі двоповерхові автобуси. З усіх боків лунає весела диснейвська мелодія і витає атмосфера свята і веселощів. Саме на головній вулиці зазвичай влаштовують диснейвський парад, феєрверк і нічний світловий парад. В кінці вулиці розташований замок Сплячої красуні [3, с. 74].

Прикордонна країна паризького Діснейленду виконана в стилі Дикого Заходу і містить в собі найбільш популярні атракціони парку, а також невеликий зоопарк. Основним і, мабуть,

найулюбленишим атракціоном цієї частини Діснейленду є американські гірки, які створені у вигляді великої гори. У невеликій машинці золотошукачів ви на величезній швидкості понесетесь по горах, схилах і крізь печери, насолоджуючись яскравими емоціями. Гора оточена озером, і ви зможете оглянути околиці, подорожуючи на старовинному теплоході або індіанському каное. Крім американських гірок Frontierland здивує вас чудово виконаним і не менш відомим атракціоном, який називається «Будинок із привидами». Також тут можна відвідати будиночок Покахонтас, сфотографуватися з індіанцями і постріляти в тирі їхньою зброєю, відвідати хороший мексиканський ресторан [3, с. 76].

Відвідавши Країну пригод, ви потрапите в покинуте місто, де зможете пройтися по мотузяному мосту, знайти вихід з печери, побувати на таємничому острові. Тут розташована найбільша екстремальна американська гірка Індіана Джонс, відома своєю мертвою петлею, крутими віражами і величезною швидкістю. Також мало хто відмовиться залізти в Будиночок Робінзона Крузо, який побудований прямо в гілках великого дерева. Ну а головна тематика зони – це пірати і все, що з ними пов'язано. Посеред країни розташований піратський корабель, улюблене місце хлопчаків, по якому можна лазити годинами, граючи у пірата [4, с. 58].

Країна відкриттів створена в стилі Жюль Верна і фантастичних історій. Головна визначна пам'ятка цієї зони – американські гірки Space Mountain, які є самими екстремальними в усьому Діснейленді, тому дітям і людям з серцевими захворюваннями кататися на цьому атракціоні заборонено. Закрита ракета зі швидкістю світла пронесе вас повз зірок, комет та інших небесних тіл, постійно здійснюючи мертві петлі та інші страшні трюки [4, с. 59].

Країна фантазій пропонує зануритися в світ доброї казки, пройтися по Замку сплячої красуні, побачити вогнедишного дракона, який охороняє сплячу красуню, покататися на човнах, купити сувеніри, пообідати з улюбленими казковими героями. Disney Village – це величезний комплекс розваг, де розташовані бари, дискотеки, клуби, ресторани, кінотеатри. Disney Village має власну криту автостоянку і боулінг-центр, а також масу сувенірних магазинів з символікою Діснейленд[4, с. 61].

Другий парк Діснейленду в Парижі – Walt Disney Studios Park дозволяє зануритися в світ кіно, потрапити на зйомки мультфільмів і кінофільмів, відвідати атракціони Горки черепахи Краш, Стіч Лайв, Вежу жахів [4, с. 61].

Діснейленд є сучасним центром сімейного дозвілля, який є копією Діснейленду у США. Паризький Діснейленд – це найпопулярніша у Франції туристична пам'ятка, яка приваблює щорічно в два рази більше відвідувачів, ніж Ейфелева вежа або Лувр. За задумом Уолта Діснея цей чарівний світ створювався не тільки для дітей, а й для їхніх батьків, для сімейного відпочинку і спільного перебування в казковому королівстві. Головна перевага туриста, який відвідав паризький Діснейленд в тому, що він, крім знайомства з Францією, отримує чудову можливість, не перетинаючи океан, познайомитися з «справжнім шматочком Америки», побачити чарівний світ Уолт Дісней [4, с. 63].

Література

1. Зорин И. В. Энциклопедия туризма : справочник / И. В. Зорин. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 368 с.
2. Курилова В. И. Туризм / В. И. Курилова. – М. : Просвещение, 1988. – 224 с.
3. Крючков А. А. История международного и отечественного туризма : учеб.пособие / А. А. Крючков. – М. : Высш. шк. по туризму и гостин. хоз-ву., 1999. – 93 с.
4. Дуликов В. З. Социальные аспекты культурно-досуговой деятельности за рубежом / В. З. Дуликов. – М. : МГУКИ, 1999. – 97 с.

УДК 7.036.2(044)(03)

Котовенко Владлена Эдуардовна

ФРАНЦУЗСКИЙ ИМПРЕССИОНИЗМ

Импрессионизм (Impressionism, франц. *impression* – впечатление) – это направление в живописи, зародившееся во Франции в 1860-х гг. и во многом определившее развитие искусства 19 века. Вот уже несколько десятилетий это направление в искусстве является

популярным, а его представители известны во всем мире [1, с. 7].

Весной 1874 года группа молодых художников-живописцев, включающая Моне, Ренуара, Писсарро, Сислея, Дега, Сезанна и Бертю Моризо, пренебрегла официальным Салоном и устроила собственную выставку. Подобный поступок уже сам по себе был революционным, картины же этих художников, на первый взгляд, казались еще более враждебными традициям. Реакция на это новшество со стороны посетителей и критиков была далеко не дружественной. Они обвиняли художников в том, что те пишут просто для того, чтобы привлечь внимание публики, а не так, как признанные мастера. Наиболее снисходительные рассматривали их работы как насмешку, как попытку подшутить над честными людьми. Потребовались годы жесточайшей борьбы, прежде чем эти, впоследствии признанные, классики живописи смогли убедить публику не только в своей искренности, но и в своем таланте. Всех этих очень разных художников объединила общая борьба с консерватизмом и академизмом в искусстве. Импрессионисты провели восемь выставок, последнюю – в 1886 году. На этом, собственно, и заканчивается история импрессионизма как течения в живописи, после чего каждый из художников пошел своей собственной дорогой [2].

Одна из картин, представленных на первой выставке «независимых», как себя сами предпочитали называть художники, принадлежала Клоду Моне и называлась «Впечатление. Восход солнца».

Импрессионисты выдвинули собственные принципы восприятия и отображения окружающего мира. Они стерли грань между главными предметами, достойными высокого искусства, и предметами второстепенными, установили между ними прямую и обратную связь. Импрессионистический метод стал, таким образом, максимальным выражением самого принципа живописности. Живописный подход к изображению как раз и предполагает выявление связей предмета с окружающим его миром. Новый метод заставил зрителя расшифровывать не столько перипетии сюжета, сколько тайны самой живописи.

Французский импрессионизм не поднимал философские проблемы и даже не пытался проникать под цветную поверхность будничности. Вместо этого импрессионизм, будучи искусством в известной степени манерным, сосредотачивается на поверхности, текучести мгновения, настроения, освещении или угле зрения.

Как и искусство Ренессанса (Возрождение), импрессионизм строится на особенностях и навыках восприятия перспективы. Вместе с тем ренессансное видение взрывается доказанной субъективностью и относительностью человеческого восприятия, которое делает цвет и форму автономными составляющими образа. Для импрессионизма не так важно, что изображено на рисунке, но важно как изображено.

Картины импрессионистов не несут социальной критики, не затрагивают социальные проблемы, такие как голод, болезни, смерть, представляя лишь позитивные стороны жизни. Это привело позже к расколу среди самих импрессионистов. Для художника-импрессиониста по большей части важно не то, что он изображает, а важно «как». Объект становится только поводом для решений чисто живописных, «зрительных» задач [3].

Новое течение отличалось от академической живописи как в техническом, так и в идейном плане. В первую очередь импрессионисты отказались от контура, заменив его мелкими отдельными и контрастными мазками, которые они накладывали в соответствии с теориями цвета Шеврёля, Гельмгольца и Руда. Солнечный луч расщепляется на составляющие: фиолетовый, синий, голубой, зелёный, жёлтый, оранжевый, красный, но поскольку синий – разновидность голубого, то их число сводится к шести. Две положенные рядом краски усиливают друг друга и, наоборот, при смешении они утрачивают интенсивность. К тому же все цвета разделены на первичные, или основные, и сдвоенные, или производные, при этом каждая сдвоенная краска является дополнительной по отношению к первой:

Голубой – Оранжевый

Красный – Зелёный

Жёлтый – Фиолетовый [3, с. 87].

Таким образом, стало возможным не смешивать краски на палитре и получать нужный

цвет путём правильного наложения их на холст. Это же впоследствии стало поводом для отказа от чёрного.

Затем импрессионисты перестают концентрировать всю работу над полотнами в мастерских, теперь они предпочитают пленэр, где удобнее схватить мимолётное впечатление от увиденного, что стало возможным благодаря изобретению стальных туб для краски, которые в отличие от кожаных мешочков можно было закрыть, чтобы краска не высыхала.

Также художники использовали урывистые краски, которые плохо пропускают свет и непригодны для смешивания поскольку быстро сереют, это позволило им создавать картины не с «внутренним», а «внешним» светом, отражающимся от поверхности.

Технические отличия способствовали достижению иных целей, прежде всего импрессионисты пытались уловить мимолётное впечатление, мельчайшие изменения в каждом предмете в зависимости от освещения и времени суток, наивысшим воплощением стали циклы картин Моне «Стога сена», «Руанский собор» и «Парламент Лондона».

Обычно под термином «импрессионизм» подразумевается направление в живописи (но это, прежде всего, группа методов), хотя его идеи также нашли своё воплощение в литературе и музыке, где импрессионизм также выступал в определённом наборе методов и приёмов создания литературных и музыкальных произведений, в которых авторы стремились передать жизнь в чувственной, непосредственной форме, как отражение своих впечатлений. Из родственных течений декаданса ближе всего к импрессионизму находится символизм.

Литература

1. Андреев Л. Г. Импрессионизм / Л. Г. Андреев. – М. : МГУ, 1980. – 210 с.
2. Бродская Н. В. Импрессионизм / Н. В. Бродская. – СПб. : Аврора, 2002. – 254 с.
3. Креспель Ж. П. Повседневная жизнь импрессионистов 1863–1883 / Ж. П. Креспель. – М. : Молодая гвардия, 1999. – 300 с.

УДК 811.133.1'373.2(043)

Острякова Тетяна Вадимівна

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕПТУ «ЛЮБОВ»

Завдяки дослідженням в когнітивній лінгвістиці було звернуто увагу на більш тісний зв'язок між мовними формами і тими концептуальними структурами, які за ними стоять. Звичайно, індивідуум подібні ознаки або особливості, наприклад, об'єкта може передавати в мові різними засобами, які часто визначаються як синонімічні. Однак за кожним синонімом, як точно зауважує О. С. Кубрякова: «стоїть індивідуальна концептуальна структура. Будь-який мовний опис не тільки залежить від інтенцій або конкретних намірів мовця, – вибір того або іншого засобу з числа альтернативних і можливих обумовлень унікально-семантичних особливостей кожного з цих коштів, тобто поєднана з їхніми індивідуальними ознаками» [1, с. 2].

Дійсність в свідомості сучасної людини відбивається двояко: концептуально і вербально. Одна з відмінних рис цього процесу полягає в тому, що осягнення навколишнього середовища і створення концептуальної системи, так само як і мовної, є аж ніяк не чисто самостійно-суб'єктивною справою: в значній мірі формування того чи іншого «нав'язується» ззовні, або підноситься вже в готовому вигляді під впливом мовної картини світу. Входячи в світ, дитина створює концептуальну картину останнього, в якому цей світ уже витлумачений в системі конвенціональних знаків, в системі категорій, побудованих за прототиповим принципом. Надалі вона порівнює свій суб'єктивний досвід з досвідом інших людей, коригує його. Важливо при цьому підкреслити, що роль і значення суб'єктивного фактора в вищезазначених процесах жодним чином не заперечується. Слід мати на увазі, що роль мови в них тепер набуває іншого звучання. Мовна картина світу розглядається як така, що виконує функцію орієнтації людини в світі, сприяючи, в тому числі, систематизації одержуваної нею інформації [2].

Останнім часом усе більш актуальною для когнітивних досліджень стає проблема вивчення актуалізації емоцій в комунікативних процесах

Концепт «любов», будучи універсальним, має загальні ознаки у багатьох лінгвокультурах:

це сильне, всеохоплююче почуття, яке характеризується магнетичним потягом, незалежністю від волі і бажання людини, суперечливістю, бажанням добра об'єкту любові. Любов як вираз емоційного і чуттєвого сприйняття навколишнього середовища, взаємин між людьми і статями має величезне значення в житті будь-якої людини [3, с. 345]

Незважаючи на те, що в цьому концепті багато універсальних рис, тим не менш, він має етнічні та культурні особливості. Зокрема, у французькій лінгвокультурі концепт «любов» інтерпретується швидше як фізичний потяг, в той час як в українській культурі для «любові» необхідна і духовна близькість. В українській лінгвокультурі особливо підкреслюється характер жіночої любові, її підпорядкованість і залежність від чоловіка, у французькій – жінки і чоловіки є рівноправними партнерами [4].

Представлені характеристики концептів показують їхній розвиток як історичних, культурних і мовних одиниць.

Література

1. Кубрякова Е. С. Языковая картина мира как особый способ репрезентации образа мира в сознании человека / Е. С. Кубрякова // Вестник Чувашского государственного педагогического университета имени И. Я. Яковлева. – 2003. – № 4 (38). – С. 2–12.
2. Аскольдов С. А. Концепт и слово / С. А. Аскольдов // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста : антология / под ред. проф. В. П. Нерознака. – М. : Academia, 1997. – 374 с.
3. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека / Н. Д. Арутюнова. – М. : Яз. рус. культуры, 1999. – 896 с.
4. Никитина С. Е. О концептуальном анализе в народной культуре / С. Е. Никитина // Логический анализ языка. Культурные концепты. – М., 1991. – С. 192–203.
5. Фрумкина Р. М. Концепт, категория, прототип / Р. М. Фрумкина // Лингвистическая и экстралингвистическая семантика. – М., 1992. – С. 88.

УДК 379.8(44):78

Пахомов Василь Миколайович

ДЕНЬ МУЗИКИ У ФРАНЦІЇ

21 червня – це не тільки найдовший світловий день, але і дата свята музики, що звучить по всій Франції. Вперше Свято музики вперше було відзначено у Франції в 1985-му році. З тих пір воно стало улюбленим не тільки на французькій землі, але і у всьому світі. У 2010-му році День музики відзначали в 350 містах 125 країн світу. Свято музики стало невід'ємною частиною французької культури, яке несе в собі образ Франції і Франкофонії, а також неоднорідність культур та їхнє мирне існування [1]. **Мета** нашого дослідження – опис історії французького свята, яке має назву «День Музики». **Актуальність** нашого дослідження зумовлена інтересом до французької культури, та до її культурного спадку зокрема.

Традиційно в цей день у великих і малих французьких містах проводяться живі концерти. Музику можна чути звідусіль: з ресторанів, барів, скверів, набережних і концертних майданчиків. Виступають не тільки місцеві музиканти, але і закордонні гості. Одночасно з цим, слід зазначити, що учасниками торжества виконується музика, яка не має якогось певного стилю. Зустрічається і джаз, і поп, і панк, і рок, і класика, і багато іншого. Практично всі концерти, що проводяться в цей день, абсолютно безкоштовні для відвідування.

Головна мета заходів – пропаганда музики. Музиканти та організатори переконані, що День музики об'єднує всі категорії населення, а також дуже сприяє розкриттю молодих талантів. Щороку свято присвячується якомусь одному напрямку в музиці або ж окремій країні. Наприклад, тематикою Дня музики в 2011-му році була музика департаментів Франції: Реюньона, Мартиніки, Гваделупи, Полінезії та традиційна музика в цілому. Звичайно, як вже було зазначено вище, строго слідувати заданому напрямку не потрібно – ніхто не заборонить виконувати музику будь-яких стилів, особливо якщо виступ проходить на якомусь тематичному майданчику [2].

Свято музики у Франції – це грандіозна і популярна подія, що відзначається у всіх

найбільших містах країни. У Парижі концерти організуються не тільки в концертних залах та на відкритих майданчиках столиці, а й навіть у віддалених передмістях. Крім того, спеціально для туристів мерія організовує рейсові автобуси, які курсують по місту та його передмістях до самого ранку.

Організатори свята в Парижі відзначають, що якщо День музики потрапляє в якесь місто в перший раз, то зворотного шляху для нього вже немає. Вони переконані, що музика є самим об'єднуючим з мистецтв. Природно, цим можна пояснити популярність і повсюдне поширення цього свята, а також його неймовірний успіх [3].

Основними характерними рисами є безкоштовні виступи професіоналів та аматорів на одній сцені. Всі концерти в рамках фестивалю проводяться на відкритому повітрі в парках, скверах і на площах. Організатори свята вітають спонтанні виступи музикантів на вулицях, що створює атмосферу свята музики.

У концертах беруть участь як окремі артисти, так і великі оркестрові колективи. Більшість виступів має спонтанний характер, що цілком відповідає слогану фестивалю – *Fête de la musique!* («Свято музики!»). В цей день багато закладів відкриті довше, ніж зазвичай, щоб приймати публіку, і у великих містах на численних вулицях рух заборонено, щоб поступитися місцем організованим або імпровізованим сценам і глядачам, які розгулюють від однієї вистави до іншої [4].

Отже, свято музики – це велике свято у французькій культурі, яке проводиться кожен рік у день літнього сонцестояння. У цей день музика лунає зі всіх кутків країни. До основних характерних рис можна віднести: безкоштовні виступи зірок – це можуть бути знамениті співаки, такі як *Amir*, *Lara Fabian*, *David Guetta* або *Alma Maquet* та аматорів на одній сцені. Також всі концерти в рамках фестивалю проводяться на відкритому повітрі. В день свята багато закладів працюють довше.

Література

1. День музики в Парижі – *Travelcalendar* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://travelcalendar.ru/den-muzyki-v-parizhe>
2. Події: День музики у Франції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://geometria.org.ua/blogs/events/63775>
3. *Fête de la Musique* : матеріали из Википедии свободной энциклопедии [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ru.wikipedia.org/wiki/Fête_de_la_Musique
4. *La fête de la musique*. Праздник музыки во Франции. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://french-online.ru/la-fete-de-la-musique/>

УДК 811.131.1'373.7

Романова Вероніка Олександрівна

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОМПОНЕНТОМ НА ПОЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРУ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

У фразеології вирази є сталими, а, отже, мають особливий статус і можуть бути не зрозумілими для людини, якщо мова не є рідною. Отже, щоб правильно їх використовувати необхідно розуміти їхнє значення і функції в реченні. Фразеологічна одиниця — це послідовність як мінімум двох слів, яка характеризується відтворюваністю та переносним значенням. Сукупність цих слів утворює усталений вираз, який населення-носії використовує не замислюючись і спонтанно. Фразеологізм – це фразова конструкція, специфічна для мови, епохи, середовища, автора. Фердинанд де Соссюр першим звернув увагу на існування невеликих комбінацій, але особливості цих комбінацій почали досліджуватися Шарлем Баллі, коли він ввів фразеологію до складу дисциплін лексикографії. Основними спадкоємцями Баллі, які поглибили теоретичні аспекти цього питання, є українець І. О. Мельник, росіянин В. В. Виноградов, західні лінгвісти, серед яких французи М. Ра, П. Гіро і американець У. Вайнрайх [1]. Вивчення фразеології є важливим як з теоретичної точки зору, при розгляді лексичних, семантичних та граматичних правил, так і з практичної точки зору, у засвоєнні іноземних мов.

Актуальність даної теми полягає в тому, що фразеологізми з компонентом на позначення

кольору є великим прошарком у фразеологічному фонді французької мови, де вони залишаються сферою, що вимагає додаткового вивчення. Метою роботи є опис особливостей фразеологічних одиниць з компонентом на позначення кольору у французькій мові.

Фразеологічні одиниці є складними одиницями, які запам'ятовуються і розпізнаються лінгвістичною спільнотою, оскільки вони мають певний ступінь перетворення в усталений вираз. Поняття фразеологічної єдності відноситься до колокації, до фіксованого вислову або до прислів'я. Наприклад, якщо сказати «*broyer du noir*» (хандрити) замість «*être triste*» (сумувати), і якщо замінити частину сполучення – «*broyer du vert*» або «*noir du broyer*» – носій мови не зрозуміє, що малося на увазі.

Фразеологічна одиниця є ідіоматичною, фіксованою. Використання фразеологізмів у мовленні дуже частотне, вони дозволяють багато сказати, використовуючи невелику кількість слів. Існує 3 групи фразеологічних одиниць: колокації, фіксовані вирази та прислів'я. Колокація – це комбінація двох або більше слів, які формують стійке словосполучення, що відіграє важливе значення для природного звучання іноземної мови [2]. Фіксований вираз — стійкий неподільний зворот мови, що передає єдине поняття, зміст якого не визначається змістом його складових елементів [3]. Прислів'я – мала форма народної поетичної творчості, короткий, ритмізований вислів, що несе узагальнену думку, висновок, іншомовлення з дидактичним ухилом [4]. Фразеологія, яка походить від дослідження фразеологічних груп Баллі, значно розвинулася з 1980-х років і знаходить в даний час багато відгомонів в прикладній лінгвістиці: розвиток полілексичних одиниць, дослідження ідіоматичних виразів. В цілому, дослідження, проведені у фразеології протягом останніх десятиліть, презентують дві основні тенденції: функціональний підхід, в якому основна увага приділяється вивченню одиниць, що характеризуються мінімальним ступенем семантичної навантаженості; та статистичний підхід, завдяки якому досліджуються полілексичні одиниці.

У французьких словниках найменування кольорів відіграють велику роль. Французькомовні прикметники на позначення кольору мають велику кількість переносних значень і більше, ніж їхні українські відповідники, використовуються у фразеології. У кожній мові назви навіть основних кольорів, збігаючись в перших значеннях, не сходяться в похідних і в їхньому фразеологічному використанні. Розглянемо детальніше деякі кольори, які мають фразеологічне значення в деяких усталених виразах у французькій мові.

1) Білий і чорний

Чорний колір – негативний колір, символ печалі, відчаю, страху, самотності й смерті. На Заході білий пов'язаний з чистотою, простотою і цнотливістю. Ймовірно, це пов'язано з грудним молоком, яке нагадує про народження («*J'ai passé une nuit blanche*» – я провів безсонну ніч; «*C'est écrit noir sur blanc!*» – чорним по білому написано).

2) Червоний

Червоний – найцікавіший і двозначний колір. Він грає на парадоксах, оживляє пристрасні почуття в повній суперечності: любов / гнів, мужність / небезпека («*carton rouge*» – червона картка, яку отримує дискваліфікований футболіст; «*Il était rouge de honte*» – він почервонів від сорому).

3) Зелений

Це справжній колір природи. Він пов'язаний з рослинним світом, який є його найбільш гідним представником, зелений – це заспокійливий і навіть бадьорий колір («*se mettre au vert*» – поїхати на природу; «*penser vert*» – піклуватися про навколишнє середовище).

4) Блакитний

Подібно блакитному небу або морю, що відкриває горизонти, блакитний колір тісно пов'язаний з мріями, мудрістю і безтурботністю («*fleur bleue*» – наївна сентиментальна дівчина; «*Le sang bleu*» – блакитна кров).

5) Рожевий

Як синій є кольором хлопчиків, так рожевий є кольором для дівчаток. Це – колір зваблювання, романтики та жіночності («*Voir la vie en rose*» – бачити життя в рожевому кольорі).

6) Сірий

Сірий – досить м'який відтінок, пов'язаний з сумом і самотністю. Це не колір, а значення світлової інтенсивності між білим і чорним. У західній символіці сірий пов'язаний зі смутком і самотністю (на відміну від східних країн, де цей колір є священним). («*Faire grise mine*» – зробити кислу міну; «*mener une vie grise*» – вести сіре життя).

Отже, можна констатувати, що фразеологізми відіграють дуже велику роль у поповненні словникового складу мови, а також у способах вираження людської думки в різних контекстах або стилях. Фразеологізми мають складну лексико-граматичну структуру, в утворенні якої грають роль екстралінгвістичні і інтралінгвістичні чинники. Найбільш частотними у французькій мові є фразеологічні одиниці з позначенням білого, чорного, блакитного кольорів.

Література

1. Фразеология в современном французском языке и пути ее исследования [Електронний ресурс] / Rostov-language. – Режим доступу : <http://www.rostov-language.ru/help-110.html>

2. Колокації [Електронний ресурс] / Wikipedia. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97>

3. Ідіома [Електронний ресурс] / Wikipedia. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%BC%D0%B0>

4. Прислів'я [Електронний ресурс] / Wikipedia. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B2%27%D1%8F>

УДК 177(043)

Стеценко Станіслав Вікторович

ВІДОБРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ В ЕТИКЕТІ ПОВЕДІНКИ

Культура поведінки – складова частина культури людини, вона виступає зовнішнім проявом духовного багатства особистості та її внутрішнього світу; це сукупність форм повсякденної поведінки людини, в яких знаходять зовнішнє відображення моральні та естетичні норми поведінки. Початково культура виникає і формується стихійно, виражаючи прямі потреби певної спільності людей, тому корені кожної культури сягають стихії народного життя, де, за твердженням багатьох філософів, культурологів та психологів, формуються найперші типи культурної поведінки, уявлення про культурні та соціальні цінності, архетипи колективного світосприйняття та самоусвідомлення. І в подальшому своєму розвитку культура не розриває своїх зв'язків із цими її коренями, оскільки і прижитися, і зберігатися, і реально функціонувати культурні досягнення можуть лише в межах певної соціальної спільності людей.

Таким чином, ці положення лежать в основі одного з напрямів лінгвістичної науки – етнолінгвістики, активне вивчення якого почалось на межі 19–20 ст. і дотепер викликає інтерес дослідників. Адже це напрям, який вивчає «мову в її відношенні до культури, взаємодію мовних, етнокультурних і етнопсихолінгвістичних чинників у функціонуванні та еволюції мови» [1, с. 597].

Як можна бачити з наведеної дефініції, йдеться перш за все про взаємодію та взаємозалежність мови і культури: «Людина освоює культуру за допомогою мови, і оскільки мова є засобом пізнання світу, засобом існування думок і почуттів народу, світ пізнається етносом крізь призму власної культури» [2, с. 111].

Мова відображає навколишній світ, мова також відображає культуру, створену людиною, зберігає її для людини та передає від людини до людини, від батьків до дітей. С. Г. Тер-Мінасова порівнює мову зі знаряддям пізнання, за допомогою якого людина пізнає світ і культуру, а також зі знаряддям культури: «вона (мова) формує людину, визначає її поведінку, образ життя, світосприйняття, менталітет, національний характер, ідеологію. Мова – суворий і непідкупний вчитель, вона нав'язує закладені в ній ідеї, уявлення моделі культурного сприйняття та поведінки» [3, с. 35].

Отже, етикет поведінки – універсальна риса будь-якого суспільства. Універсальність даної категорії проявляється лише на самому загальному рівні. Конкретна ж його реалізація має

національні риси й визначається типом культури, принципами соціокультурної організації суспільства, міжособистісними відношеннями, існуючими між його членами, набором соціальних цінностей, якими керуються співрозмовники, їхньою комунікативною свідомістю.

Література

1. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В. Н. Ярцева. – М. : Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.
2. Касперович О. В. К проблеме взаимодействия языка и культуры : этнокультурный компонент политических выступлений / О. В. Касперович // Тезисы Республиканской научной конференции аспирантов «Молодые ученые в творческом поиске». 21 декабря 1999 г. / Ред. З. А. Харитончик. – Мн. : МГЛУ, 1999. – С. 111–112.
3. Тер-Минасова С. Г. Язык, личность, Интернет / С. Г. Тер-Минасова // Вестник МГУ. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2003. – № 4. – С. 35–42.

УДК 811.133.1

Федіна Маргарита Григорівна

РОЗВИТОК КУЛІНАРНОГО МИСТЕЦТВА У ФРАНЦІЇ

Кулінарія – старовинне мистецтво, яке виникло на нашій планеті раніше знаменитих кам'яних рисунків. Примітивна кулінарія первісних народів пройшла довгий і важкий шлях свого розвитку, перш ніж перетворилася у вишукану. Увібравши в себе досягнення сучасної науки, техніки, технології, кожна епоха і нація створили і продовжують створювати свої кулінарні школи, серед яких особливе місце посідає французька кухня [1].

Актуальність нашої роботи пов'язана із різким зростанням досліджень на тему розвитку кулінарного мистецтва в Франції. Зацікавлення цією проблемою зумовлено тим, що Франція є місцем, де кулінарія взяла свій початок як мистецтво та як наука. Таким чином, ми маємо змогу не тільки побачити становлення кулінарного мистецтва, а ще й вивчити культуру французького народу.

Мета – визначити відмінності та особливості кулінарного мистецтва Франції від стародавніх часів до сьогодення.

Найперші кулінарні рецепти французької кухні були запозичені у маврів. Використання цукру надавало стравам певну солодкість, шафрану – колір, рожевій воді – неповторний аромат [1].

В епоху Ренесансу мавританські мотиви втратили актуальність. Французькі кулінари цієї епохи віддавали перевагу кухні імперії Стародавнього Риму. З того часу люди почали цінити гриби і вино. Роль вина проявлялася, перш за все, в збільшенні апетиту і поліпшенні травлення. За часів Генріха IV особливого поширення набуло куряче м'ясо. Генріх IV, завдяки його прагненню нагодувати бідних, почав організовувати бенкети, які проводилися для підтримки даного гасла. Згодом, за часів Людовика XIII, на столі обов'язково були присутні від 22 сортів риби і не менше 28 різноманітних фруктів. Нарешті, у період з 1639 по 1715 роки Дом Періньон винайшов напій під назвою шампанське, яке незабаром набуло широкого поширення при дворі [2].

Говорячи про відмінності між минулими століттями і теперішнім, ми можемо сказати, що незважаючи на розбіжності в подачі та вживанні страв, багато в середньовічній французькій кухні було і такого, що є наявним в XXI столітті. Наприклад, на стіл тоді до різних страв подавали, як і зараз, густі соуси зі спеціями, а до м'яса – гірчицю. Існувала і майже сучасна випічка. Ще одним моментом, що пов'язує минуле і сьогодення, було те, що стравам перед подаванням на стіл надавали візуальну привабливість [2].

Таке явище зумовлене італійським впливом. Коли Катерина Медичі стала дружиною французького короля Генріха I в 1540 р., це дуже вплинуло на французьку кухню. Тепер їжу перед подаванням на стіл не тільки прикрашали: тепер сама подача страв була цілою театралізованою виставою. Багаті обіди, які Катерина Медичі влаштовувала у період свого царювання, будучи спочатку королевою, а потім королевою-матір'ю (відомо, що всі три її сини стали в різний час королями Франції), зробила дуже великий внесок у розвиток французької

кухні. Саме в ті часи стали подавати страви на красивих тарілках, а напої наливати в келихи з гарного і рідкісного скла. З'явилися нові страви, які були взяті, в основному, з середземноморської кухні, а також з кухні інших країн [1].

На протязі багатьох століть французька кухня все більш вдосконалювалася завдяки талановитим кулінарам. Однією з таких історичних постатей є Проспер Монтань. Це славетний французький шеф-кухар, який написав «Гастрономічний словник» – книгу, яка є досі Біблією всієї французької кухні. У ній описані всі деталі й атрибути, які використовуються для приготування та подачі страв. Ця книга допомогла впровадити стандарти, яких треба було дотримуватися у всіх ресторанах і кафе Франції. Тим самим вдалося зменшити вплив регіональних кухонь в різних частинах країни і звести традиційну французьку кухню в ранг високого мистецтва [2].

Огюст Ескоф'є, творець приготування жаб'ячих лапок, вважав, що кожному окрему операцію з приготування того чи іншого блюда повинні виконувати різні люди. Наприклад, один кухар смажить м'ясо, а інший готує соус, замість того, щоб одна і та ж людина готувала те й інше. Такий спосіб приготування їжі дозволяв подати на стіл блюдо з пилу, з жару, а не готувати одне, потім – інше, а потім – знову розігрівати перше. Своєю появою Франції зобов'язаний і знаменитий столовий етикет, який в наш час набуває все більшого поширення і актуальності [1].

Отже, Франція є кулінарною столицею світу. Багато кулінарів розвинули не тільки французьке кулінарне мистецтво, а й світове в цілому. Правила застільного етикету у Франції характеризуються ввічливістю, доброзичливістю і обов'язково дотриманням певної субординації.

Література

1. История развития французской культуры [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.megapovar.ru/articles/?a=306>

2. Історія французької культури [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://uagolos.com/istoriia-francyzkoji-kyhni/>

УДК 398.332.416(44)

Цололо Олена Володимирівна

СВЯТКУВАННЯ РІЗДВА У ФРАНЦІЇ

Різдво Христове є одним з головних християнських свят, які об'єднують віруючих християн у всьому світі. У цей день, за давнім віруванням, на світ з'явився Син Божий, що став Спасителем всього роду людського.

Актуальність обраної теми зумовлена тим, що знання культури інших народів дає можливість усвідомити роль і місце кожного народу серед інших. Вивчення вірувань, звичаїв, пісень, свят допомагає краще зрозуміти традиції народу Франції.

Мета дослідження полягає у встановленні головних форм і особливостей святкування Різдва у Франції.

Сімейне свято. Католицьке Різдво святкують 25 грудня. Більшість французів вважає себе віруючими, а оскільки Noël («но`ель» – Різдво) – одне з найважливіших християнських свят, відзначати його потрібно було широко і весело.

В Україні Новий рік більш популярний, ніж Різдво. У Західній Європі все навпаки. Різдво – тихе сімейне свято, можливість побути в колі своїх рідних. Новий рік стає своєрідним продовженням різдвяного свята, можливістю зберегти атмосферу щастя і радості якомога довше [1].

Різдвяні ринки у Франції. У багатьох містах проводять різдвяні ринки. Як правило, вони відкриваються наприкінці листопада і тривають до 24 грудня включно, закриваючись відразу після Різдва. Однак, у деяких випадках ринки працюють до нового року, або навіть до перших чисел січня, як в Авіньйоні. У маленьких містах різдвяні ярмарки можуть проводитися усього 1 або 2 дні, як правило, на вихідних.

Різдвяні ринки представляють собою прикрашені симпатичні намети у вигляді дерев'яних шале. Їх виставляють групами, причому, в залежності від розміру різдвяного ярмарку, число

таких шале може доходити до трьох сотень! У них продають традиційні солодощі у вигляді пряників, цукерок, гарячий глінтвейн, ялинкові іграшки і ремісничі вироби. Залежно від регіону, може змінюватися асортимент регіональної продукції. Такі ринки створюють особливу святкову атмосферу, відчуття казки і нового року. Крім того, тут можна вибрати незвичайні подарунки і місцеві сувеніри.

Різдвяний ринок у Кольмарі. Взагалі традиція різдвяних ринків прийшла з Німеччини, тому кращі різдвяні ринки можна побачити в Ельзасі. Ринок Christkindelsmärik в Страсбурзі – найстаріший в країні: він проводиться щорічно з 1570 року. Але ринки можна побачити не тільки в холодному Ельзасі. Різдвяні ринки в Провансі теж можуть бути вельми цікавими. У Парижі також створюється кілька ринків. Найбільший знаходиться в бізнес-кварталі Ля Дефанс. Симпатичні шале зі смакотою також вишиковуються уздовж Єлисейських полів [2].

Різдвяний стіл. Сучасні французи будь-яке святкування воліють *célébrer* («селеб`ре» – святкувати) в кафе або ресторані, що дає можливість повністю зняти з себе турботи по приготуванню святкових страв. Різдво – особливе свято. Накрити розкішний стіл для сім'ї та друзів – честь для господині.

У кожному французькому регіоні існують свої власні кулінарні традиції. У Бретані на різдвяний стіл прийнято подавати коржі з гречки зі сметаною. Індичка з каштанами – виключно бургундська традиція. У Парижі на стіл подають паштет з гусячої печінки, устриці, лобстерів і шампанське. Деякі страви можна побачити на різдвяному столі в будь-якому регіоні: запечений гусак, свиняча голова, фарширована квасолею, сочевицею, бобами або горохом, кров'яна ковбаса і т. д. Традиційний різдвяний десерт – торт у формі поліна, який називають *la bûche de Noël* («ля бюш де но`ель» – дослівно «різдвяне поліно») [1].

Атмосфера свята. Щоб створити атмосферу свята, французи прикрашають не тільки свої будинки, а й вулиці. Вітрини магазинів і ресторанів прикрашені гірляндами, всілякою ілюмінацією, фігурками Санта-Клауса і святих, яких називають *les santons* («ле сан`тон»). У всіх французьких соборах проходять служби і влаштовуються різдвяні концерти.

La crèche («ля креш» – дослівно «ясла») – традиційна різдвяна прикраса, яку можна побачити і в будинках французів, і у вітринах бутиків і кафе, і в установах. Ясла представляють собою макет, що зображає сцену народження Спасителя: молоду матір оточують пастухи, що прийшли поклонитися божественному немовляті.

У Різдво у Франції спостерігається наплив туристів. Гості країни приїжджають не тільки для того, щоб побачити ошатний Париж напередодні свята. Головна мета туристів – різдвяні ярмарки та розпродажі, які починаються приблизно за місяць до свята. Дорогий брендовий товар під час розпродажу можна купити зі знижкою до 70 % і навіть ще дешевше. Різдвяний шопінг допоможе заощадити. Значні знижки – не показник бракованого товару. Просто кожен власник магазину прагне позбутися залежалих речей. У новому році в моді буде що-небудь інше (особливо це стосується одягу, побутової техніки і т. д.). Торішнє вже не вдасться продати [2].

Традиції. Французи дбайливо зберігають і передають у спадок величезну кількість різдвяних традицій, наприклад:

- будинки перед Різдвом прийнято прикрашати не тільки ялинками, але і квітами, які розміщують по всьому будинку у вигляді букетів. Символом свята, крім *l'arbre de Noël* («лярбр де но`ель» – різдвяна ялина), є омела. Згідно з повір'ям, вона здатна принести удачу в прийдешньому році;

- в будинках, де є каміни, спалюють різдвяне поліно. Це дуже давня традиція, що з'явилася у Франції в XII столітті. Попіл і тріски від спаленого поліна зберігають в будинку, щоб уберегти його від диявольських підступів протягом наступного року. *La bûche de Noël*, яке подають на різдвяний стіл, є нагадуванням про цю традицію;

- крім різдвяного поліна, на десерт зазвичай подають пиріг, усередині якого запечений один боб. Той, кому з присутніх дістанеться шматочок пирога з бобом, отримує на весь вечір титул «бобового короля»;

- *Le Père Noël* («ле пер но`ель» – аналог російського Діда Мороза) дарує подарунки здебільшого дітям. Дарувати дорослим прийнято в Новий рік. У Різдво діти, особливо

дошкільнята або молодшого шкільного віку, стають центром загальної уваги. 25 грудня кожна дитина уособлює собою малюка-Христа [3].

Отже, у Франції Різдво – це час, що проходить під знаком сім'ї та щедрості, в цей час близькі люди збираються разом, дітям дарують цукерки та солодощі, а бідним – одяг і подарунки. Це час Різдвяної меси і святкової вечері Ревейон (Le Reveillon).

Література

1. Рождество во Франции – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.studyfrench.ru/support/lib/rozhdestvo-vo-francii.html>

2. Традиции празднования Рождества во Франции – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://frenchtrip.ru/france-info/pogoda-vo-frantsii/zima-vo-frantsii/rozhdestvo-vo-frantsii/>

3. Рождественские традиции во Франции – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://french-online.ru/rozhdestvenskie-traditions-france/>

УДК 811.133.1

Шаповалова Валерія Андріївна

АНГЛІЙСЬКОМОВНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Прогрес людства, винаходи і відкриття нових реалій знаходять безпосереднє відображення в мові, яка для номінації нових об'єктів діяльності не тільки активно використовує внутрішньомовні ресурси, а й вдається до іншомовних запозичень. Отже питання запозичень, особливо їхнє входження в мову, правила їхньої асиміляції перманентно викликають інтерес лінгвістів, і саме це обумовлює **актуальність** нашої наукової розвідки. Останнім часом англійська мова є одним з головних «постачальників» нових лексичних одиниць, що зумовлено, по-перше, міжнародним статусом цієї мови і, по - друге, тим, що більшість відкриттів мають місце в англійськомовних країнах і отже, отримують англійськомовне найменування.

Запозичення є невід'ємною частиною мови, її функціонування та історичного розвитку і так само є джерелом поповнення словникового запасу. Під запозиченням ми розуміємо процес, в результаті якого у мові з'являється і закріплюється, слово або повнозначних морфема. Запозичена лексика відображає факти етнічних контактів, соціальні, економічні та культурні зв'язки між мовними колективами. Питання запозиченої лексики в систем мови вивчалися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, такими як В. Д. Аракін, І. В. Арнольд, Л. І. Борисова, К. Бруннер, Г. Бредлі, Н. К. Гарбовський, А. І. Горшков, В. Есперсен, І. П. Іванова, Б. А. Ильїн, Л. П. Крисін, Дж. Макнайт, Л. Л. Нелюбин та інші.

Поль Богаар в своєму дослідженні приходять до висновку про те, що кількість запозичень з англійської мови до французької збільшилася в три рази з початку двадцятого століття [1, р. 78]. Частка запозичень з англійської мови становить 1,7 % всіх лексичних одиниць словника «Le Petit Larousse» від 2006 року, тоді як їхня кількість в 1996 році становила лише 0,6 %. Лінгвіст Джон Умблей підкреслює, що французька мова виділяється з низки інших мов не кількістю англіцизмів, а своєю опірністю по відношенню до англійської мови в галузі лексикології.

В нашій роботі ми ставимо за мету дослідження англійськомовних запозичень в сучасній французькій мові. Поставлена мета зумовлює розв'язання наступних питань:

- 1) визначити поняття запозичення;
- 2) розглянути процес проникнення англійськомовної лексики у французьку мову.

Джерелами дослідження послужили Інтернет та ЗМІ, а саме журнали французькою мовою («La Croix», «Le Dauphiné Libéré», «L'Humanité», «La Tribune» та інші), оскільки мову сучасних ЗМІ називають «виразником мовного смаку епохи», «дзеркалом стану сучасної мови», «однією з основних форм мовного існування» [2, с. 8];

Запозичення – це слова непитомого походження, перенесені з однієї мови в іншу внаслідок територіальних і культурних контактів. Запозичення слів з інших мов відбувалося, відбувається і буде відбуватися за всіх часів і в мовах усіх народів. Процес запозичення слів - явище нормальне, а в певні історичні періоди навіть неминуче. Освоєння іншомовної лексики збагачує словниковий запас мови. Жодна одна мова світу не живе абсолютно відокремленим ізольованим

життям. Вважається, що англiцизми активно освоюються французькою мовою перш за все в технічних, політичних галузях, в той же час охоплюючи розмовну мову.

В процесі аналізу праць відомих вчених було встановлено, що вони дотримувалися протилежних точок зору. Згідно з В. І. Далем, О. П. Сумароковим та О. С. Шишковим, запозичення є негативним процесом у мові. На їхню думку, по перше, запозичення замінюють рідну лексику, по друге, через запозичення мова втрачає свою унікальність та вродливість. По-третє, має місце хибний переклад запозичень та їхнє неправильне вживання або їхнє застосування без потреби, без урахування жанрів і стилів мовлення.

Ми дотримуємося думки вчених, які вважають запозичення природним процесом розвитку та збагачення мови – реципієнта. Слід зазначити, що у кожній мові є давні запозичення, які є асимільованими та запозичення – неологізми, які потрапили у мову в останні роки та ще не встигли асимілюватися. Відсоток запозичених слів є різним в кожній мові. Так, у французькій мові кількість запозичених лексичних одиниць становить 18,2%. Наприклад загальномовна лексична одиниця *film* «фільм» (запозичена з англійської мови) з'явилася у французькій мові у 1889 і спочатку позначала плівку, яка використовувалась у фотографії. Згодом за нею закріпилося значення кіноплівки, а потім і кінотвору.

Що стосується асиміляції англiцизмів, то деякі з англійських слів, здебільшого увійшли у французьку мову в XVIII–XIX століттях, зберегли своє оригінальне написання; інші ж з часом зазнали змін під впливом французької орфографії. Наприклад: *Boulingrin* (*m*) – садова галявина, яке походить від *bowling green* – галявина для гри в кулі; *paquebot* (*m*) – пасажирське судно, яке походить від *packet-boat* – поштово-пасажирське судно; *Redingote* (*f*) – жіноче пальто (в талію), яке походить від *riding-coat* – пальто для верхової їзди.

Завдяки запозиченням у мові-реципієнті з'являються нові слова, які ми активно використовуємо у нашому повсякденному житті.

Запозичення лексики є взаємодією зближення націй на ґрунті економічних, політичних наукових і культурних зв'язків. Яскравим прикладом цього можуть служити численні англiцизми запозичення в французькій мові. Піддавшись різним морфологічним, фонетичним і лексичним змінам, багато запозичень втратили свій французький вигляд і не сприймаються більш як іноземні слова. Шлях, який пройшли запозичення до їх повного засвоєння мовою, був багатоетапним. Підкоряючись законам мови-реципієнта, що запозичить, деякі запозичення розвинули нові значення, не властиві їхнім початковим варіантам.

Література

1. Bogaards P. On ne parle pas franglais. La langue française face à l'anglais / P. Bogaards. – Paris : De Boeck Supérieur, 2008. – 208 p.
2. Ильясова С. В. Языковая игра в коммуникативном пространстве СМИ и рекламы / С. В. Ильясова, Л. П. Амири. – М. : Флинта, 2009. – 296 с.

**СЕКЦІЯ
ІТАЛІЙСЬКА МОВА: ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ТА ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ**

УДК 821.09.111Керол

Албул Юлія Євгенівна

ФІЛОСОФСЬКИЙ ПІДТЕКСТ У ТВОРІ Л. КЕРОЛА «АЛІСА В КРАЇНІ ЧУДЕС» (НА ПРИКЛАДІ ІТАЛІЙСЬКОЇ, АНГЛІЙСЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Узагальнення наукової та критичної літератури уможливило виокремлення наступних ознак філософського підтексту у творі Льюїса Керола «Аліса в Країні Чудес»:

1. *Реалізм*. Відомий американський фантаст Рей Бредбері (1920–2012), підкреслює напрочуд реалістичний характер Керролівського філософського підтексту: «Попри усю фантастичність Країна Чудес напрочуд реальна: це світ, де зачочують істерики і де вас виштовхують з черги на автобус <...> Країна Чудес – це холодна вівсянка, арифметика о шостій ранку, льодяний душ і безкінечні уроки. Не дивно, що Країна Чудес – улюблениця інтелектуалів. Так само не дивно, що мрійники і романтики відвертаються від холодного дзеркала Керролла <...> А Королева з Країни Чудес відрубє голови по-справжньому, і дітей там б'ють, якщо вони чихають. Країна Чудес – це те, що ми є.» [15, с. 124].

2. *Критичність*. Підтримуючи думки про інтелектуальність філософського підтексту Л. Керола, Н. М. Демурова, акцентує увагу на його критичному характері, наголошуючи на тому, що у соціально-ідеологічному сенсі цей підтекст є реакцією на ригідну ієрархію цінностей регламентованого і респектабельного вікторіанського суспільства: «Він однаково заперечує основні інститути суспільства: і власності, і соціальної ієрархії, і престижу, і понурої життєвої моралі «здорового глузду», і філософії користі, і релігійності і т.п. [13, с. 87]. Цінною є думка авторки, що усім цим ціннісним категоріям він протиставляє веселий і такий, що розкріпачує самою своєю веселістю сміх і незамутненість дитячого свіжого погляду, який бачить речі не так, як їх належить бачити, а в їх первозданній істинності» [13, с. 90]. Цей вислів доречно буде підкріпити цитами з самого твору:

<p><i>Alice did not feel encouraged to ny more questions about it, so she d to the Mock Turtle, and said it else had you to learn?»</i></p>	<p><i>Alice non si sentiva aggiata a fare altre domande. si volse alla Falsa-testuggine e : «Che altro dovevate imparare?»</i></p>	<p>Заглиблюватися далі в це ння Алісі не стало духу, тож обернулася до ЩоНеЧерепахи: «А чого вас</p>
<p><i>Well, there was Mystery, «the : Turtle replied, counting off the cts on his flappers,»– Mystery, nt and modern, with Seaography: Drawling – the Drawling-master an old conger-eel, that used to once a week: HE taught us ling, Stretching, and Fainting in .»</i></p>	<p><i>«C'era il Mistero», rispose la i-testuggine, contando i soggetti nataioie.. «il mistero antico e rno con la Marografia: poi il gno... il maestro di disdegno era occhio grongo, e veniva una volta</i></p>	<p>али це» «Усяких премудроців», вів той і почав перелічувати, лаючи ласти: «Премудроців юдавнього і сучасного езнавства, Гастрономії, онометрії... Тригонометром у був старий морський вугор, він явся раз на тиждень. А на уроці пкультури він навіть учив нас жнього хвостоспірального.»</p>

Аналіз наведених вище висловлювань дозволяє зробити висновок, що жителів Країни Чудес навчали мислити критично та аналізувати події. Саме тому для Аліси це було щось напрочуд нове, бо вона навчалася за стандартною програмою в школі. Жителі Країни Чудес вивчали такі предмети як Хвістокультура, Тригонометрія, Гастрономія та інші. В усіх випадках перекладачі намагались якомога повніше передати сутність предметів, використовуючи промовності власних назв, а в українському варіанті навіть пояснюючи їх.

3. *Когнітивно-творче мислення*. Учений Девід Робсон, проаналізувавши «Алісу в Країні

Чудес», доходить висновку що Керол наголошує на важливості думок про неможливе [13, с. 9]. Письменник показує, як будуються фантазії і що ми не повинні забувати про них, і занурюватись у сірі будні нашого життя. Цей приклад він наслідував у дітей, адже прототипом головної героїні стала маленька дівчинка семи років, що не боялась розказувати про свої фантазії і вірила у «неможливі» речі, про які розповідав їй Керол. Узагальнюючи думку письменника Д. Робсон зазначає, що діти здатні на гіпотетичне мислення і більш проникливо розуміють мотиви і наміри інших людей.

Цікавим є спостереження вченого, що пригоди Аліси наповнені сюрреалістичними зустрічами, які допоможуть будь-кому потренувати фантазію і знайти своє власне пояснення філософського підтексту у творі [13, с. 5].

4. Мотиваційно-ціннісна спрямованість. Науковець із Тілбурзького університету в Нідерландах Тревіс Прулкс досліджує те, як література абсурду, на кшталт творів Керола, впливає на нашу мотиваційно-ціннісну спрямованість. Дослідник робить висновки, що порушення очікуваного у дивному незвичному світі фантастичної літератури робить наш розум більш гнучким, творчим і здатним до швидшого сприйняття нових ідей [18, с. 105]. Тревіс Прулкс дає читачеві наступну пораду: «Якщо ви відчуваєте, що застрягли в рутині і ваш розум потребує свіжого струменя, проведіть вечір за читанням «Аліси в Країні Чудес» [18, с. 196]. Окрім того, дослідник додає що, цей твір стимулює розумову діяльність, підвищує мотивацію і здатність до навчання [18, с. 67].

І з ним важко не погодитись, бо майже весь час Аліса пізнає щось нове, вивчає нові матерії, знайомиться з новими людьми і, найважливіше, весь час розширює свій кругозір. Безперечно, це мотивує набагато сильніше, ніж шкільні вчителі або шкільна програма.

Як пише сам Льюїс Керол у своєму творі: «Так багато незвичайних речей сталося останнім часом, що Аліса почала думати, що насправді мало чого у житті може бути неможливим». [3, с. 56] І з нею важко не погодитися.

Література

1. Богуславська Л. А. Відтворення мовної гри Л. Керролла в англо-українських перекладах: когнітивний аспект: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 / Л. А. Богуславська. – Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2017. – 246 с.
2. Виноградов В. С. Лексические вопросы перевода художественной прозы / В. С. Виноградов. – М.: Высш. шк., 1978 – 350 с.
3. Гаспарян Г. Р. Языковые особенности произведений Л. Кэрролла в аспекте коммуникативности стилистики: Автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. филол. наук / Г. Р. Гаспарян. – Минск, 1981 – 20 с.
4. Гумбольдт фон В. Язык и философия культуры / В. фон Гумбольдт. – М.: Прогресс, 1985. – 452 с.
5. Демурова Н. М. Льюис Кэрролл. Очерк жизни и творчества [Електронний ресурс] / Н. М. Демурова. – М.: Наука, 1979. – 200 с. – Режим доступу: www.lewis-carroll.ru/
6. Денисова И. В. Влияние гендерного фактора на перевод имен художественных персонажей [Електронний ресурс] / И. В. Денисова. – Режим доступу: <http://www.lewis-carroll.ru/library/vliyanie-gendernogo-faktora-naperevod-imen-hudozhestvennih-personazhey.html>
7. Жулидов С. Б. Лингвистическая репрезентация имен собственных при переводе (на примере сказки Л.Кэрролла «Алиса в Стране чудес») / С. Б. Жулидов // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2014. – № 6 (36). – Ч. II. – С. 59-62.
8. Івченко А. О. Тлумачний словник української мови / А. О. Івченко. – Харків: Фолю, 2001. – 540 с.
9. Керолл Л. Аліса в Країні чудес [Електронний ресурс] / Л. Керролл. – К.: Радянський письменник, 1960. – Режим доступу: http://portfel.at.ua/lib/k/kerroll_alisa_v_krajini_chudes.pdf
10. Новикова М. А. Английская абсурдная проза на примере произведений Л. Кэрролла «Алиса в Стране Чудес» и «Алиса в Зазеркалье» в переводе Н. М. Демуровой. Межъязыковые

лексико-грамматические соответствия и переводческие стратегии [Електронний ресурс] / М. А. Новикова. – Санкт-Петербург, 2016. – 50 с. – Режим доступу : www.ifl.ru/ВКР%20Новикова.doc

11. Підтекст. Визначення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gorodenok.com/підтекст>

12. Підтекст. Визначення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Підтекст>

13. Робсон Д. BBC Future. П'ять речей, які «Аліса в країні чудес» відкриває про наш мозок [Електронний ресурс] / Д. Робсон. – Режим доступу : http://www.bbc.com/ukrainian/vert_fut/2015/07/150708_vert_fut_alice_in_wonderland_psychology_v_p

14. Alice nel Paese delle Meraviglie [Електронний ресурс] / a cura di T. Pietrocòla-Rossetti. – 46 p. – Режим доступу : <http://www.lettereiovanit.it/E-book/Alice.pdf>

15. Bradbury R. Because, Because, Because – Because of the Wonderful Things He Does. Preface to Raylyn Moore's «Wonderful Wizard, Marvelous Land» / R. Bradbury. – Bowling Green, OH : Bowling Green University Popular Press, 1973. – P. 3–8.

16. Carroll L. Alice in Wonderland and Through the Looking Glass / L. Carroll. – Wordsworth Editions Limited, 1993. – 272 p.

17. Carroll L. Alice in Wonderland / L. Carroll. – London, 1995 – 293 p.

18. Dizionario Italiano on line [Електронний ресурс] / a cura di Enrico Olivetti. – Режим доступу : <https://www.dizionario-italiano.it>

19. Sutherland D. Language and Lewis Carroll / D. Sutherland. – London, 1987 – 174 p.

20. Weinreich U. Problems in the Analysis of Idioms: Substance and Structure of language / U. Weinreich. – University of California Press, Los Angeles, 1974. – 238 p.

21. Wittgenstein L. The Blue and Brown Books / L. Wittgenstein . – England, 1958. – 185 p.

УДК 811.12'373.7(043)

Ангелинова Ірина Анатоліївна

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СВОЄРІДНІСТЬ СЕМАНТИКИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОЛОРИСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ У СУЧАСНІЙ ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У мові виявляється ментальність народу, оскільки життя народу діє через унікальну душу певної культури (особистості), а це обумовлює специфіку світовідчуття та світосприйняття особистості, що, у свою чергу, привертає дослідника до вивчення фразеології за тематичними групами, кожна з яких має специфічні особливості. Нашу увагу привернули фразеологічні одиниці з колірним компонентом, розуміння яких наближує до розуміння особливості світосприйняття та національної свідомості народу. Вище означене і обумовлює актуальність теми доповіді на Декаді студентської науки у Маріупольському державному університеті.

Фразеологізм – семантично пов'язане сполучення слів, яке, на відміну від подібних до нього за формою синтаксичних структур (висловів або речень), не виникає в процесі мовлення відповідно до загальних граматичних і значенневих закономірностей поєднання лексем, а відтворюється у вигляді усталеної, неподільної, цілісної конструкції [3].

Колір відносять до основних зорових відчуттів. Безперечним є вплив кольору на організм людини, на її душевний і фізичний стан. Психологічна дія кольору на людину різноманітна: світлі тони – веселі, радісні, оптимістичні, темні – частіше сумні, гнітючі; теплі тони збуджують, надають енергії, холодні – заспокоюють. Проте різні кольори мали і мають у різних культурах відмінні, інколи протилежні символічні значення [4].

Фразеологічні вирази з колористичним компонентом є в кожній мові, вони з'являються в результаті соціально-культурних реалій. Крім відомих багатьом мовних калібок, таких як: «дати

карт-бланш («dare carta bianca»), «білий комірець» («colletto bianco») та інших, в італійській мові існують свої особливі, ідіоматичні вирази

Наприклад, слово «giallo». Для італійців це не тільки «жовтий колір», а ще «роман або фільм з детективним сюжетом». Причиною тому є історичний факт з соціального життя Італії ХХ сторіччя: у 1929 році видавництвом «Mondadori» вперше була опублікована серія детективів. Причому обкладинки всіх книг цієї серії були жовті. Так у читачів, шанувальників детективного жанру, жовтий колір став асоціюватися ні з чим іншим, як з детективами. Пізніше слово «giallo» в значенні «детективна історія» стало звичним для італійців. Варто зазначити, що жовта преса – низькопробна преса, що в гонитві за сенсацією публікує недостовірну й перекручену інформацію, скандальну хроніку, компрометуючі факти (реальні або вигадані) з особистого життя відомих людей, в італійській мові позначається колоротивом «рожевий» – *rosa* [2].

Зелений колір «verde» входить до складу багатьох ідіоматичних словосполучень. Наприклад, фраза «essere (rimanere) al verde», в буквальному перекладі «бути (залишатися) на зеленому», означає залишитися без копійки. Цей вислів прийшло з практики публічних торгів: на початку кожного торгу ведучий аукціону запалював невелику свічку, низ якої був пофарбований в зелений колір. Торги тривали, поки свічка горіла, і закривалися, як тільки вона гасла, тобто догорала до зеленого кінчика. Колоратив зелений у складі сталих сполучень слів італійської мови виявляє досить протилежні лексико-семантичних варіантів, виражаючи значення: *avere del verde* — бути міцним, здоровим, *ridere verde* – гірко сміятися; зло посміхатися, *essere verde di invidia* – позеленіти від злості [1].

Негативна емоція зла передається також за допомогою колоротиву «жовтий» – *giallo dalla rabbia* – жовтий від злості, а такою «червоний» – *vedere (tutto) rosso* – (червона пелена на очах) бути у нестямі від злості або навіть *essere nero (di rabbia)* у значенні почорніти від злості, бути дуже злим та *fare il viso nero* – сердитися, хмуритися.

Італійська мова як ніяка інша багата на відтінки синього кольору: *blu, azzurro, turchino, celeste, celestino, ceruleo, indaco*. Усі вищезазначені слова мають широкий спектр значень.

«Azzurro» – це не тільки блакитний колір, а ще й назва гравця спортивної збірної Італії і навіть учасника політичного руху «Forza Italia». *Gli azzurri* або *l'undici azzurro* – блакитні, 11 блакитних – італійська національна футбольна команда. «Блакитний принц» (*principe azzurro*) – аналог українського принца на білому коні – міфічний персонаж, який поєднує в собі всі риси ідеального нареченого [2].

Особливу значення має в італійській мові «білий колір» (*bianco*). Наприклад, якщо матч закінчується «*in bianco*», це означає, що спортсмени зіграли «внічию», а чиновників, які займаються паперовою тяганиною, називають учасниками «*sciopero bianco*» – «білої страйку», а людини незвичайного, несхожого на інших називають «*mosca bianca*» тобто «біла муха».

Вираз «*passare una notte in bianco*» буквально перекладається як «провести ніч в білому», а означає «провести безсонну ніч». Цей вислів народилося в ранньому середньовіччі і відносилось до обряду посвячення в лицарі. Майбутній лицар перед присягою повинен був провести всю ніч біля вівтаря, одягнений в білу одягу. Це і називалося «*notte bianca*», тобто «біла ніч». «*Cuocere in bianco*» – готувати «набілу» – без використання приправ.

Отже, фразеологізми-колоротиви мають складну лексико-граматичну структуру, в формуванні якої велику роль відіграють екстралінгвістичні й інтралінгвістичні чинники. Не всі італійські фразеологізми з компонентом кольору мають свої аналоги в українській мові. Найбільш частотними є фразеологічні одиниці з компонентом білого, чорного і синього кольору.

Література

1. Dizionario dei modi di dire [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dizionari.corriere.it/dizionario-modi-di-dire>
2. Il dizionario della lingua italiana De Mauro [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dizionario.internazionale.it/>

3. Фразеологізм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Фразеологізм>
4. Які джерела формування фразеологізмів? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/27.php>

УДК 801.131.1'25:791.61

Драчова Юлія Олегівна

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КІНОФІЛЬМІВ ТА АУДИОВІЗУАЛЬНИХ ТЕКСТІВ

Протягом ста з лишком років свого існування кінематограф знаходиться в центрі уваги дослідників з різних областей наукового світу, думки яких сходяться в одному: як будь – який вид мистецтва, кіно володіє власною специфічною мовою, елементи якої різноманітні, але в сукупності утворюють гармонійне ціле, актуалізуючись у конкретному кінематографічному творі.

З розвитком кіноіндустрії та виникненням різних жанрів кіно (таких як художній фільм, драма, детектив, комедія, фільм жахів, бойовик та ін.) з'явилася потреба у перекладі кінофільмів на різні мови й постала перед перекладачами нелегка, але захоплива задача перекладу творів кіноіндустрії, що являє собою довгий та системний процес, будучи при цьому, при більш детальній вивченні теми, частиною самого кінопроцесу. Не дивлячись на те, що кінопереклад існує з моменту виникнення кінематографа, він до сьогодні не отримав достатнього науково висвітлення, як окремий вид перекладацької діяльності. Одна з причин цього є той факт, що не існує єдиного терміну для позначення предмета дослідження. Так, один з дослідників проблем перекладу кіно- та відео продукції, А. П. Чужакін користується терміном «кіно-/відео переклад» [1, с. 14-16].

Специфіка кіноперекладу зумовлена багатьма факторами, серед яких, на ряду з особливостями вищезгаданих жанрів кіно, ми стикаємося з іншими труднощами: починаючи від скорочення діалогів героїв, що суттєво впливає на подальший зміст перекладу (особливо, якщо мова йде про переклад художніх фільмів) до зберігання оригінального звукоряду, що тісно пов'язано з технічною роботою.

Кінопереклад як процес являє собою літературну міжмовну обробку змісту оригінальних монтажних листів з подальшим ритмічним укладанням перекладного тексту і його озвучуванням або введенням в відеоряд в формі субтитрів [2, с. 58]. Класифікація кіноперекладу зумовлена видами його відтворення технічними редакторами та вимогами представленими до кожного фільму окремо. Англійська перекладачка Мішель Берді надає таку класифікацію перекладу кінотворів:

1. синхронний переклад, який здійснюється перекладачем без опори на монтажні листи – це саме той випадок, коли синхроніст не маючи попереднього перегляду ленти повинен максимально точно відтворити зміст картини.
2. переклад, що здійснюється усього лиш одним актором або ж самим перекладачем. При цьому зберігається оригінальний звукоряд, що надає глядачу можливість розрізнати репліки різних героїв.

Хоча, на мою думку, це все ж таки негативно відрізняється на сприйманні картини в цілому: одним голосом «розмовляють» усі персонажі – цей факт може затьмарити найякіснішу перекладацьку роботу.

3. озвучування фільму двома акторами – чоловіком та жінкою, при зберіганні оригінального звукоряду.

4. повністю дубльований переклад, або коротко дубляж – різновид озвучування, який передбачає виготовлення мовної фонограми кінофільму на іншій мові, смисловий зміст якої відповідає перекладу оригінального звукового супроводу. У такому разі, над озвучуванням картини працює ціла команда акторів. При здійсненні такого виду перекладу відбувається

суттєва компресія вихідного матеріалу через необхідність збігу артикуляції акторів з перекладом їх реплік.

5. використання субтитрів при повному зберіганні вихідного звукоряду. У такому випадку, увага з відеоряду перебігає до читання субтитрів, що негативно відбивається на емоційному сприйманні фільму й взагалі може відволікати глядача від перегляду [2].

Слід зазначити, що синхронний переклад кінофільмів вже давно не є актуальним, за винятком тих непередбачених для перекладача ситуацій. Епоха одноголосого перекладу фільмів вже давно у минулому. А що стосується професійного кіноперекладу, то він як мінімум має буди двоголосим та автор перекладеного сценарію має мати на увазі, що актору, котрий озвучуватиме доведеться встигати промовляти свої фрази за актором на екрані, тому вже у процесі перекладу треба видавали якомога співмірні з оригіналом фрази враховуючи темп мовлення [3, с. 15].

Звісно, що найвищий пілотаж у перекладі кіно доробок – це повний дубляж. Повністю дубльований переклад є ювелірною роботою перекладача, сценариста, режисера, технічного редактора, звукооператора та акторів. Не є секретом, що кінопереклад більш вільний, ніж переклад художнього твору та іноді наближається до «вільного» перекладу. Як правило, це пояснюють тим, що при дубляжі необхідно дотримуватися певної синхронності, збігу рухів вуст акторів з вимовленими репліками. Саме тому перекладач вимушен скорочувати текст оригіналу, трансформуючи його таким чином, щоб аудіо вихід співпадав з відеорядом. Тоді перекладач вдається до опущення певних частин діалогу, з метою створення абсолютної синхронізації для більш повного сприймання картини глядачем.

У кіноперекладі немає місця буквалізму, бо не можна протягом декількох хвилин пояснювати аспекти того чи іншого терміна або явища. При перекладі тексту фільму в гонитві за точністю передачі тексту та його структури, перекладач нерідко упускає відтінки змісту, котрі добре відомі носіям вихідної мови та не знайомі й мало зрозумілі носіям мови перекладу. Таким чином, можна стверджувати, що присутні буквалізми у кіноперекладі свідчать про недостатню професійну підготовку перекладача, бо так чи інакше, кінопереклад передбачає певну компресію оригінального матеріалу при збереженні змісту цілком, передачу алюзій, гру слів, складку фразеологію та ін..

Значно менше деталей й труднощів при перекладі документального кіно, яке не є ігровим, бо його завданням не є створювати новий світ, а описувати вже існуючий. Сама структура документального фільму більш чітка й прозора, аніж художнього: протягом 45 хв. (стандартний формат документального фільму) можна дізнатися факти, описані, наприклад, в цілій книзі. Документальне кіно не просто утворює, воно збільшує кругозір та тренує ерудицію, виконуючи тим самим головну свою функцію: інформаційно – пізнавальну. Як правило, голос за кадром, зазвичай чоловічий, розповідає про факти, явища, описуючи події та ін.. Таким чином, як правило, й одним голосом відбувається озвучення, з тієї причини, що не треба дотримуватися синхронності між звуком та відео [4, с. 99-115].

До класифікації кіноперекладу, виявленої англійською перекладачкою Мішель Берді, слід додати ще декілька видів перекладу, а саме псевдодубляж (закадрове озвучення) та переклад – палімпсест.

Закадрове озвучення, або войс'овер (від англ. *voice – over* - дослівно «мова поверх») – це вид перекладу файлів мультимедіа, при якому перекладена мова акторів (озвучка) чутна поверх оригінальної звукової доріжки. Закадровий переклад може бути виконаний одним диктором або цілою групою професійних акторів та дикторів. А переклад – палімпсест представляє собою переклад візуального матеріалу (написи, титри) в аудіовізуальному тексті при локалізації комп'ютерних ігор, кіно та програмного забезпечення. При виконанні даного виду перекладу, вихідний текст замінюється його локалізованим аналогом.

Слід додати, що в одному ряду з кіноперекладом знаходяться й аудіовізуальний переклад та мультимедійний, якими позначається міжмовна передача змісту не тільки художніх кінофільмів, але також комп'ютерних програм, телевізійних випусків новин, рекламних роликів та театральних вистав.

Отже ми бачимо з якими труднощами зтикається перекладач приймаючись за переклад

аудіовізуального матеріалу, будь то історичний фільм, або реклама нових ліків.

Перекладач та керівник Школи аудіовізуального перекладу А. В. Козуляєв стверджує, що «аудіовізуальний переказ не є кіноперекладом, й вимагає від перекладача володіння навичками, вміннями та теоретичними основами декількох наукових дисциплін та професій» [4, с. 148-149].

Аудіовізуальний переклад являє собою переклад багатомодальних та мультимедійних текстів на іншу мову та їх адаптацію в іншій культурі. Особливостями аудіовізуального перекладу, на відміну від інших типів тексту, є різні специфічні аспекти об'єкта даного типу перекладу.

Передача вербальної та невербальної інформації в цьому типі тексту здійснюється одночасно по акустичному та візуальному напрямках, а лінгвістичний аспект переставати грати головну роль.

Наостанок, слід зазначити, що незважаючи на всі особливості та труднощі перекладу кінофільмів та аудіовізуальних текстів, для перекладача важливо зберегти задум оригіналу, зробити фільм зрозумілим для нового глядача, відтворити текст оригінального кіно твору засобами іншої мови, не ставлячи себе в одну низку з автором.

Література

1. Матасов Р. А. Перевод кино/видео материалов: лингвокультурологические и дидактические аспекты: дисер. ... канд. филол. наук: 10.02.20 / Р. А. Матасов. – М., 2009. – 211 с.
2. Кузьмичев С. А. Перевод кинофильмов как отдельный вид перевода / С. А. Кузьмичев // Весник МГЛУ. – М. : ИПК МГЛУ «Рема», 2012. – Выпуск № 9 (642). – С. 140-149.
3. Серебрянникова А. Д. Особенности перевода продукции киноиндустрии / А. Д. Серебрянникова. – М. : Живой язык, 2010. – 45 с.
4. Филиппов С. А. Киноязык и история : крат. история кинематографа и киноискусства / С. А. Филиппов. – М. : 2006. – 207 с.

УДК 811.131.1'367.625-115

Кумуржи Марина Ігорівна

УМОВНИЙ СПОСІБ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Спосіб або італійською «*Modo*» (від лат. «*modus*» – спосіб) являє собою словозмінну граматичну категорію дієслова, яка показує суб'єктивні та об'єктивні відносини між дійсністю та дією чи станом, виражених дієсловом [1].

Отже, використовуючи дієслово того чи іншого способу, мовець має можливість висловити своє ставлення до ситуації, позначеної дієсловом, чи оцінити її. Він може оцінити ймовірність здійснення ситуації, визначити її статус по відношенню до дійсності

В українській мові виділяють три способи: дійсний, наказовий та умовний, в той час як італійська налічує чотири: *Modo indicativo* (дійсний спосіб), *Modo imperativo* (наказовий спосіб), *Modo condizionale* (кондиціоналіс) та *Modo congiuntivo* (кон'юнктив).

Розглянемо умовний спосіб в українській мові. Умовний спосіб виражає дію чи стан, бажані або можливі за певних умов. Форми цього способу утворюються за допомогою доконаних та недоконаних дієслівних форм минулого часу й частки „би” (або „б” якщо кінцева літера дієслова приголосна): *він хотів би, він захотів би, вона хотіла б, вона захотіла б, вони хотіли б, вони захотіли б*. В підрядних реченнях частка „би” зливається зі сполучником: *якби хотів, щоб захотів* [2].

Умовному способу східнослов'янських мов, в тому числі української, формально відповідають кондиціоналіс та кон'юнктив. Слід зазначити, що в італійській мові є шість граматичних часів задля вираження умовного способу (чотири для кон'юнктива і два для кондиціоналіса). В кожному з них існує співвідношення між парадигмами і поняттям граматичного часу, тоді як в українському умовному способі немає морфологічного показника

часу. Тобто український умовний спосіб є позачасовим, що становить формальну різницю між виразом умовного способу у зіставлених мовах [3].

Формально-семантичним семі-еквівалентом українського умовного способу є італійський кондиціоналіс. Італійський кондиціоналіс виражає дію, ймовірну у теперішньому, минулому та майбутньому часах, або виражає реальну майбутню дію, яка має відбуватися (настати) за іншою дією у минулому [4].

Італійський кондиціоналіс має дві парадигми: просту, синтетичну форму (*condizionale presente*) та складну, аналітичну форму (*condizionale passato*) [5].

В незалежних речення, а також в деяких підрядних *Condizionale presente* може виражати дію бажану, можливу у теперішньому або майбутньому часі. В цьому випадку семантично-функціональна сфера вживання кондиціоналісу збігається з українським умовним способом: *Lui guarderebbe questo film con piacere – Він би із задоволенням подивився би цей фільм*

У реченнях такого типу *Condizionale passato* передає дію, бажану, можливу у минулому: *Lui avrebbe guardato questo film con piacere – Він би із задоволенням подивився би цей фільм*. Варто зазначити, що на відміну від італійської мови, де ми маємо складну форму (*condizionale passato/composto*), в українській форма не змінюється.

Condizionale може також виражати:

1) Припущення: *Dunque, Maria sarebbe tua sorella? – Одже, Марія твоя сестра?*

2) Передача інформації, що може бути не достовірною: *Le vittime sarebbero numerose – Мабуть (як повідомляється), є численні людські жертви*.

Бачимо, що в українській мові ці значення передаються не синтаксичними, а лексичними засобами.

Але кондиціоналіс охоплює лише певну семантично-функціональну сферу українського умовного способу. Існує також певна граматична відповідність між формами українського умовного способу та італійського кон'юнктиву [4].

Спостерігаємо збіг, коли у формі кон'юнктиву виражається бажання: *voglio che voi siate sempre con me – Я хочу, щоб ви були завжди зі мною*. Підрядні речення, які залежать від дієслів, що виражають бажання, в українській мові можуть також мати дієслова у формі минулого часу, як еквівалент італійського кон'юнктива, наприклад: *Volevo che foste sempre con me – Я хотів, щоб ви були завжди зі мною*.

Невідповідності між українськими та італійськими формами умовного способу виявляються на синтаксичному рівні, коли в деяких італійських підрядних реченнях вживаються форми кон'юнктиву, а в однотипних і однозначних за змістом українських підрядних реченнях використовуються форми індикативу. Це стосується насамперед італійських підпорядкованих речень, в яких присудок головного речення виражено так званими дієсловами «відчування», «судження» у заперечній формі або коли присудок додаткового підрядного речення приймає одну з форм кон'юнктиву. В українській мові у подібних випадках вживається дійсний спосіб, за винятком речень з дієсловами судження, де умовний спосіб є також можливим [4].

Італійський кон'юнктив вживається в деяких випадках у підрядних реченнях, а також у головному реченні, коли дієслово виражає бажаність, спонування після сполучника *che* (що), наприклад: *Che Dio ti protegga – Хай Бог тебе береже*. Такий спосіб існує і в слов'янських мовах: це спосіб дієслова, який означає бажаність відповідної дії (бажальний спосіб), що перетворився на наказовий спосіб дієслова.

Якщо порівняти вживання італійського кон'юнктива з українською мовою, спостерігаємо, що, у підрядних реченнях, коли головний присудок виражає: страх, надію чи побажання, невпевненість, сумнів чи якусь думку, італійському кон'юнктиву відповідає або український теперішній час дійсного способу недоконаного виду або майбутній час доконаного виду [4].

В італійській мові кон'юнктив також вимагається в певних конструкціях та після, наприклад, безособових виразів типу: *è possibile che / è meglio che* тощо: *È possibile che lui sia malato – Можливо, що він хворий*. Приклад вказує на вживання кон'юнктиву в італійському підрядному реченні на відмінну від української мови, де маємо майбутній час у недоконану виді.

Але заперечні речення перекладаються на українську мову також з використанням умовного способу: *Non è possibile che lui sia malato* – Неможливо, щоб він був хворий.

Слід зазначити, що італійській кон'юнктив будується синтетично за допомогою закінчення, а в українській мові італійському кон'юнктиву відповідає лише одна аналітична форма, яка утворюється за допомогою частки би (б), що додається до форм минулого часу дійсного (умовного) способу [4].

Випадки вживання умовного способу в українській та італійській також збігається в умовному реченні (Periodo Ipotetico, у випадках нереальної дії у теперішньому часі: *Se fossi batman, volerei* – Якщо б я був бетменом, я би літав; та у минулому: *Se mi avessi telefonato ti avrei raccontato tutto* – Якщо би ти мені зателефонував, я би тобі усе розповів [5].

Отже, не існує повного збігу між семантико-формальними засобами передавання українського умовного способу італійською мовою, але певні відмінності спостерігаються як на семантичному, так і на морфологічному рівні.

Література

1. Українська мова: Енциклопедія / Редкол. Русанівський В. М., Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
2. Українська мова без помилок. Говоримо і пишемо правильно. Сучасний довідник з урахуванням останніх змін у правописі і мовленні / укл. О. М. Журенко. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сіменого Дозвілля», 2015. – 512 с.
3. Гаудіо дель С. Умовний спосіб в італійській та українській мовах: контрастивні аспекти / С. дель Гаудіо // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур: Пам'яті академіка Леоніда Булаховського: Збірник наукових праць. – Випуск 18. – К.: «Освіта України», 2012. – 377 с.
4. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства: підручник / М. П. Кочерган. – К.: «Академія», 2006. – 424 с.
5. Valle della V., Patota G. Viva il congiuntivo / V. Della Valle, G. Patota. – Milano, Sperling & Kupfer, 2011. – 192 p.

УДК 811.131.1'373.613

Обухович Альона Олегівна

ЗАПОЗИЧЕННЯ В ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВІ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНИХ ВІДНОСИН

Безперервна зміна екстралінгвістичних факторів в сучасному світі породжує ситуації, при яких мови вступають в контакт одна з одною в складних мультикультурних обставинах, що призводить до значних змін всередині самих мов і до виникнення численних запозичень.

Головними героями запозичень є, перш за все, слова. Вони можуть бути взяті в їх первинному вигляді, або вони можуть бути інтегровані в фонологію та морфологію італійської мови з деякими зміненими фонемами.

Італійська мова майже повністю походить від латині. Латинськими є загальноновживані слова, які використовуються в спілкуванні та не змінюються вже більше 2000 років.

Однак протягом своєї історії лексична система італійської мови була збагачена словами, запозиченими з інших мов і діалектів.

1. Германізми. Вони є одною з найбільш важливих груп запозичень в кількісному і якісному відношенні. Це загальноновживані слова, наприклад: *arredo* (обстава), *quanto* (рукавичка), *guancia* (щока), *guardare* (дивитися); слова, пов'язані з військовою термінологією: *guerra* (війна), *guardia* (гвардія, охорона); назви кольорів: *bianco* (білий), *bruno* (коричневий), *blu* (синій), *biondo* (блондин), *grigio* (сірий).

В цілому можна відзначити, що багато італійських слів, що починаються на *gu-* мають німецьке походження: *quanto*, *guadagnare*, *guardare*, *guerra* та інші. Відзначимо, що германізми майже ніколи не належать до сфери почуттів, як правило, це слова, що позначають конкретні поняття. В епоху Відродження в італійську мову проникли слова *alabarda* (алебарда), *borgomastro* (бурмістр), *brindisi* (тост) й інші. У більш пізній період закріпилися такі слова, як *kummel* (кминний лікер), *crauti* (квашена капуста), *wurstel* (сосиска) та багато інших. До германізмів відносяться і лексеми, запозичені з голландської мови *isberg* (айсберг), *stoccafisso* (сушена тріска), *rompelfrao* (грейпфрут); зі шведської *nickel* (нікель), *tungsteno*; з норвезької мови *fiordo* (фіорд), *slalom* (слалом), *sci* (лижі), *vichingo* (вікінг).

2. Грецизми. Багато слів грецького походження перейшли до італійської мови безпосередньо з класичної латини: *filosofia* (філософія), *idolo* (ідол), *accademia* (академія), *bottega* (лавка), *chiesa* (церква), *angelo* (ангел), *paradiso* (рай), *scuola* (школа), *ciliegia* (вишня) та інші.

Друга хвиля грецьких слів прийшла через візантійців, які крім того, що мали володіння в Південній Італії і в області Романья, підтримували тісні торговельні контакти з Венецією та іншими морськими республіками. При візантійському посередництві в італійську мову проникли такі слова грецького походження, як *basilico* (базилік), *anguria* (кавун), *liquirizia* (солodka), *gondola* (гондола), *fanale* (ліхтар), *pilota* (пілот), *scalo* (посадка), *anagrafe* (реєстрація актів громадянського стану) та багато інших слів.

3. Арабізми. Протягом багатьох століть араби панували в Середземномор'ї. Вони підкорили Іспанію, дійшли до Пуатьє у Франції, зайняли Сицилію і Сардинію, мали великий вплив у багатьох областях Південної Італії (зокрема в Алула) і підтримували торговельні відносини з основними морськими містами, особливо інтенсивно з Генуєю, Пізою, Венецією. Серед торгових і морських термінів, залишених в італійській мові арабами, є такі, як *arsenale* (арсенал), *dogana* (митниця), *magazzino* (склад), *tariffa* (тариф), *ammiraglio* (адмірал), *carovana* (караван), *facchino* (носій), *quintale* (центнер). Мають арабське походження багато назв рослин і продуктів: *cotone* (бавовна), *zafferano* (шафран); *arancio* (апельсин), *albicocco* (абрикос), *limone* (лимон), *melanzana* (баклажан), *carciofo* (артишок), *spinaci* (шпинат) й інші; наукові терміни: *zenit* (вища точка), *azimut* (азимут), *nadir* (надир), *alchimia* (алхімія), *chimica* (хімія), *alcool* (алкоголь), *sciroppo* (сироп), *cifra* (цифра), *elisir* (еліксир).

4. Іспанізми. У XVI і XVII століттях, під час іспанського панування на італійських землях, були запозичені такі слова, як *flotta* (флот), *flottiglia* (флотилія), *gotta* (ураження), *doppiare* (дублювати), *etichetta* (етикетка), *acciaio* (сталь), *signore* (пан), протягом XX століття: *guerriglia* (партизанська війна), *compleanno* (день народження), *corigida* (коридор), *torero* (тореро), *matador* (матадор), *lazzarone* (негідник, нероба), *vigliacco* (боягуз) та інші. За посередництва іспанської мови в італійську проникли слова з Латинської Америки, що стосуються в першу чергу продуктів, пейзажів і звичаїв нових земель: *ananas* (ананас), *tariosa* (вид крупи), *cioccolata* (шоколад), *mais* (кукурудза), *patata* (картопля), *giaguaro* (ягуар), *savana* (савана), *uragano* (ураган), *poncho* (пончо), *gumba* (румба).

5. Галліцизми. Один з найбільш значних вкладів в поповнення італійської лексики внесла французька мова. Галліцизми складають одну з найчисленніших груп запозичень. Тематично превалюють слова, пов'язані з політикою та військовою справою: *avanguardia* (авангард), *artigleria* (артилерія), *bandiera* (прапор), *cavaliere* (вершник), *viaggio* (подорож), *votazione* (голосування), *dimissioni* (відставка), *burocrazia* (бюрократія); слова, пов'язані з модою: *palto* (пальто), *foulard* (косинка), *scialle* (шаль), *elite* (еліта), спортом і дозвіллям: *funicolare* (фунікулер), *pattinare* (кататися на ковзанах), *ciclismo* (велоспорт), кулінарією: *pure* (пюре), *maionese* (майонез), *besciamella* (бешамель), *cognac* (коньяк), *omlette* (омлет), *bigne* (заварне тістечко), *ragu* (рагу). У XX столітті запозичення з французької мови відійшли на другий план, поступившись місце англіцизмам.

6. Англіцизми. Вплив англійської мови на італійську досить недавній, але знайшов широкий характер в останні десятиліття в зв'язку з домінуванням США в усьому світі. Англіцизми поповнили політичну термінологію: *assolutismo* (абсолютизм), *boicottare*

(бойкотувати), conformismo (конформізм), isolazionismo; спортивну лексику: goal (гол), rally (ралі), record (рекорд), tennis (теніс), hockey (хокей) та інші; науково-технічну термінологію: computer (комп'ютер), marker (маркер), container (контейнер), contact (контакт), jet (реактивний літак); загальноживану лексику: bar (бар), baby-sitter (нянька), cocktail (коктейль), camping (кемпінг), hostess (стюардеса).

7. Запозичення з інших мов досить нечисленні:

- з угорського: gulash (гуляш), paprica (паприка), tokai (токай), ussaro (гусар), ciarda (чардаш);
- зі слов'янських мов: steppa (степ), tundra (тундра), zar (цар), robot (робот), sputnik (супутник), vampiro (вампір), та інші;
- з турецької: pascia (паша), caffè (кава), ciabatta (домашня туфля), divano (диван), chiosco (кіоск), harem (гарем) й інші;
- з перської: gelsomino (жасмин), bazar (базар), azzurro (блакитний), scacchi (шахи);
- з єврейської: amen (амінь), osanna (захоплений крик), giubileo (ювілей), sabato (субота), rabbino (раввін) та інші;
- зі Східної Азії: bambu (бамбук), bonzo (буддійський священник), te (чай), pigiama (піжама), giungla (джунгли), pagoda (пагода), cachi (хурма), soia (соя), chimono (кімоно), samurai (самурай), gheisha (гейша), ikebana (ікебана);
- з Африки: baobab (баобаб), negus (негус), carcade (каркаде), zebra (зебра), mandrillo (мандрил), scimpanze (шимпанзе);
- з Океанії: tatuare (татуювати), tatuaggio (татуювання), tabu (табу), boomerang (бумеранг), sanguo (кенгуру).

Постійно зростаючі політичні, економічні та культурні зв'язки Італії з багатьма країнами світу ведуть до розвитку і розширенню контактів італійської мови з іншими мовами. Вивчення запозичень являє собою одну з найважливіших проблем в колі лінгвістичних досліджень в умовах інтенсивного розширення мовних контактів. Жодна мова не може обійтися без природного і закономірного процесу запозичення елементів з інших мов.

Література

1. Долидович О. В. Заимствования в итальянском языке: монографія / О. В. Долидович. – Минск : РИВШ, 2004. – 240 с.
2. Долидович О. В. Некоторые тенденции в развитии современного итальянского языка: монографія / О. В. Долидович. – Минск : БГУ, 2004. – 153 с.
3. Черданцева Т. З. Очерки по лексикологии итальянского языка: учеб. пособие / Т. З. Черданцева. – М. : ЛКИ, 2007. – 192 с.

УДК 811. 161. 2' 225.4

Пархоменко Карина Володимирівна

СПОСОБИ ПЕРЕДАЧІ ПОРІВНЯНЬ У ПРОЦЕСІ ПЕРЕКЛАДУ

Перекладацька практика та, зокрема, процес перекладу перш за все пов'язаний з питаннями та проблемами стилістики. Таким чином, перекладача завжди приваблює не тільки контекст та логічна суть тексту іноземною мовою, а, насамперед, його конкретне вираження: оформлення, передача, засоби концептуально-експресивного вираження, які використовує автор первісного тексту.

Тож, питання адекватного відображення в перекладі стилістичних виразних засобів, а саме, малодосліджених на сучасному етапі порівнянь та порівняльних конструкцій залишаються малодослідженими перекладачами та науковцями, що зумовлює актуальність нашого дослідження.

Передача стилістичних одиниць мови перекладу – одна з найбільш важливих завдань перекладу. Тож, існують певні стилістичні вимоги, яким повинен відповідати переклад, тобто нормативні правила, що характеризують тексти аналогічного типу в мові перекладу. До цих

вимог можна віднести:

1. **Смислову відповідність.** Залежно від стилю і напрямку перекладу перекладач повинен прагнути до того, щоб перекладений текст відображав істотний зміст оригіналу. Смилова відповідність включає в себе стилістичну точність, адекватність і повноту перекладеного тексту.

2. **Грамотність.** Основна вимога полягає в тому, щоб текст відповідав загальним нормам української та іноземних мов. Як правило, передбачається відсутність стилістичних, граматичних і орфографічних помилок.

3. **Лексичну і стилістичну відповідність.** Передбачається вірний підбір еквівалентів термінів оригіналу, пошук аналогів, скорочень і абrevіатур, коректна транслітерація. Загальний стиль перекладеного тексту і стиль оригіналу не повинні розходитися у сприйнятті [1, с. 62].

У всі часи перед перекладачами поставала дилема: або спробувати скопіювати прийом оригіналу, або, у випадку, якщо перше неможливо, створити в перекладі власний стилістичний засіб, що має аналогічний емоційно-художній ефект. Переклад стилістичних прийомів, що несуть образний заряд твору, часто викликає труднощі у перекладачів через національних особливостей стилістичних систем різних мов. Всі лінгвісти підкреслюють необхідність збереження образу оригіналу в перекладі, справедливо зауважуючи, що, перш за все перекладач повинен прагнути відтворити функцію прийому, а не сам прийом [2, с. 39].

Виразні засоби відіграють значну роль в художньому тексті, адже наділяють текст емоційністю та переконливістю. При їх перекладі на українську мову та будь-яку іншу мову не можна втратити той концепт та особливу образність і унікальність, який вкладав в нього автор.

Порівняння — це тропейчні фігури, в яких мовне зображення особи, предмета, явища чи дії передається через найхарактерніші ознаки, що є органічно властивими для інших: *дівчина струнка, як тополя; волошки сині, як небо; надворі тепло, як улітку; руки, як у мами* тощо [3, с. 167].

Про їх місце і важливість у стилістичній системі мови можна судити зі слів О. Потебні «Самий процес пізнання є процес порівняння» [4, с. 206-207]. В основі порівняння лежать логічні операції виділення найсуттєвішої ознаки описуваного через пошук іншого, для якого ця ознака є виразнішою, зіставлення з ним і опис.

Порівняння має особливу семантичну і логічну структурою, яка обумовлена його компаративним значенням. У лінгвістичному відношенні порівняння являє собою складну єдність значущих елементів, їх особливу організацію, тобто модель або структуру.

Структура логічного порівняння як формальної категорії логіки припускає наявність трьох елементів:

а) поняття, яке вимагає пояснення (*comparandum*);

б) поняття яке служить для пояснення (*comparantum*), тобто виступає своєрідним «містком» між двома поняттями [5, с. 6].

Зазвичай, порівняння супроводжуються оцінкою, емоцією, експресивністю, відносячись, таким чином до прагматично-спрямованої лексики, яка охоплює прагматичний компонент значення.

При перекладі порівнянь та порівняльних зворотів, перекладач може зіштовхнутися з такими складнощами:

1. Внутрішня форма порівняльного звороту на іноземну мову відповідає внутрішній формі звороту на перекладну мову. Наприклад: *Guardo il mio telefono come un pazzo per due settimane aspettando la tua solo chiamata* (Як **останній ідіот**, ось уже два тижні дивлюся на телефон в очікуванні твого дзвінка).

2. Внутрішня форма порівняльного звороту на іноземну мову не відповідає внутрішній формі звороту на перекладну мову. Наприклад: *Sai, la cosa più incredibile è che sembra che tu sia la fine del mondo ed è molto vicina* (Знаєш, найнеймовірніше те, що це «там» тільки **здається у чорта на рогах**, насправді ж це зовсім близько). Як бачимо, у випадку розбіжності форми, використовується **прийом лексичної заміни**, тобто заміна образу первісної мови образом перекладної.

3. Порівняльний зворот іноземної мови не відповідає існуючому у перекладній мові. І **taxi**

sono zigzagati come gli slittini (такі виписували *немислимі зигзаги*). У конкретному випадку замінюється метафоричне порівняння на прагматично-спрямоване словосполучення, з ціллю дотримання закону збереження прагматики [6, с. 113-114].

При передачі порівнянь перекладачеві кожен раз потрібно вирішити: чи доцільно зберегти образ, що закладено в основу або в перекладі його слід замінити іншим, подібним образом. Тож, стилістичний аспект перекладу необхідний перекладачеві, адже без його розуміння не може вийти красивого перекладу. Саме стилістичний аспект мови відповідає не тільки за переклад з мови оригіналу на мову перекладу, а й за особливості і майстерність перекладача. Адже від того, як перекладач здатний передати сенс стилістичних одиниць і залежить переклад оригіналу. Експресія при перекладі надає більшої виразності початковому тексту.

Таким чином, нами було з'ясовано, що:

1) Заміна стилістично забарвленого слова на нейтральне, зазвичай, небажана, проте, якщо заміна ЛО неможлива, перекладач повинен компенсувати прагматику повинна за рахунок інших ЛО. Тож, повинен бути збережений загально-прагматичний потенціал речення або тексту.

2) При перекладі порівняльних зворотів, перекладач може зіткнутися з такими ситуаціями:

- внутрішня форма порівняльного звороту на іноземну мову відповідає внутрішній формі звороту на перекладну мову;

- внутрішня форма порівняльного звороту на іноземну мову не відповідає внутрішній формі звороту на перекладну мову;

- порівняльний зворот іноземної мови не відповідає існуючому у перекладній мові.

3) Переклад стилістичних прийомів, які несуть образний заряд твору, часто викликає труднощі у перекладачів через національні особливості стилістичних систем різних мов.

Література

1. Прозоров В. Г. Основы теории и практики перевода с английского языка на русский / В. Г. Прозоров. – М., 1998. – 234 с.
2. Гальперин И. Р. Перевод и стилистика / И. Р. Гальперин // Теория и методика учебного процесса. – М. : изд-во АПН, 1960. – С. 93-94.
3. Стилистика української мови: Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. – К.: Вища шк., 2003. – 462 с. .
4. Потебня О. О. Эстетика и поэтика слова / О. О. Потебня. – К., 1985. – 359 с.
5. Смагулова Г. К. Проблемы лингвокогнитивного анализа сравнительных конструкций / Г. К. Смагулова // Вестник КарГУ. Серия Филология. – 2010. – №1. – 34 с.
6. Ефимов А. И. Стилистические функции сравнений / А. И. Ефимов // Стилистика русского языка. – М., 1969. – С. 60.

УДК 811.131.1'221

Паршина Анастасия Викторовна

НЕВЕРБАЛЬНЫЙ ЯЗЫК И ЖЕСТЫ В ИТАЛЬЯНСКОЙ КУЛЬТУРЕ ОБЩЕНИЯ

Одним из важнейших условий успешного межкультурного общения является знание особенностей коммуникативной культуры нации, под которой понимается «коммуникативное поведение народа как компонент его национальной культуры, как фрагмент национальной культуры, отвечающий за коммуникативное поведение нации». Коммуникативное поведение человека представлено, как известно, вербальным и невербальным компонентами.

Сумма и глубина наших знаний о коммуникативном поведении людей не соответствует сегодняшнему уровню развития науки о языке. Что же касается невербальных аспектов человеческого поведения в ситуации коммуникативного взаимодействия и проблем соотношения невербальных кодов с естественным языком, которые составляют основной предмет нашего исследования, то они не только не описаны систематично, но в целом ряде аспектов просто не затронуты. Актуальность работы обусловлена необходимостью изучения

полиаспектного процесса коммуникации. Интерес к невербальным компонентам и их связи с вербальными объясняется требованиями современной теории коммуникации, что представляется крайне важным для формирования межкультурной компетенции и осуществления эффективного процесса общения.

Согласно некоторым исследованиям, около 60 % информации в общении передается жестами и мимикой. Все народы мира в той или иной степени используют неязыковые средства выражения мысли и эмоций. Итальянцы в этом плане – не исключение, а показательный пример. Их можно назвать чемпионами мира по употреблению рук, мускулов лица и других частей тела в повседневной жизни. У них также совсем другое представление о жизненном пространстве вокруг индивида. Например, средний европеец будет считать, что зона удаленности собеседника должна составлять не менее 60 – 80 см. «от лица». Для итальянца зона личного комфорта существенно меньше: чем ближе к вам собеседник, тем более дружественно его отношение к вам. Если вы об этом ничего не знаете, поведение итальянца может вам показаться неадекватным и отталкивающим.

Система конвенциональных (общепринятых) итальянских жестов имеет свои причины. Итальянцы говорят почти скороговоркой и очень часто это является причиной недопонимания смысла сообщения. Сопутствующие жесты как бы замедляют речь и подключают к слуху визуальное и тактильное восприятие. В крайнем варианте: собеседника можно слушать в пол-уха, достаточно наблюдать за его движениями. В этом плане жесты являются также компенсацией за усилие понять собеседника. Ваш собеседник дарит вам свои жесты – это очень важная особенность итальянского невербального общения.

Жесты итальянцев можно разделить на две группы. Первая группа – мимические, или иллюстративные жесты. Как правило они заменяют слова и выражения в стандартных ситуациях. Рука с оттопыренным большим пальцем и мизинцем, поднесенная к уху, означает «созвонимся (обязательно, позже)». Поднятый указательный палец на уровне головы собеседника может означать «подожди, вспомнил, сейчас расскажу главную новость». Большой палец и указательный, соединенные в кольцо, означают «одобряю, очень хорошо, понравилось». Вторая группа – символические, или эмблематичные жесты. Эта группа более разнообразна и эмоционально насыщена.

Литература

1. Володина Л. В., Карпухина К. О. Деловое общение и основы теории коммуникации / Л. В. Володина, К. О. Карпухина. – СПб : СПбГУ, 2004. – 213 с.
2. Морина Л. П. Культура невербального общения / Л. П. Морина. – Санкт-Петербург : СПбГУ, 2005. – 154 с.

Паршина Анастасія Володимирівна
Невербальна мова та жести в італійській культурі спілкування

УДК 821.131.1-2'06

Поклад Таїсія Миколаївна

РОЗВИТОК ДРАМИ НА ТЕРИТОРІЇ ІТАЛІЇ ХХ СТ: ОСОБЛИВОСТІ ДРАМАТУРГІЇ Л. ПРАНДЕЛЛО

На території Італії ХХ ст. у рамках театрального мистецтва поступово назрівала криза традиційного театру – акторського, що поступово наближує еволюцію національної драматургії. Діалектальний італійський театр досі зберігав творчий потенціал, абсорбуючи опозиційний соціально-критичний досвід, який став основою для нового жанру – неореалізму.

Перед Першою світовою війною в італійському театрі стали з'являтися авангардистські течії, які були присутні в ньому до 1930-х років. Найбільш впливовим з них став футуризм. Лідером цього руху був Ф. Т. Марінетті (1876-1944). Футуристи дбали не стільки про те, щоб

мистецтво розвивалося, скільки про руйнацію всіх колишніх етичних і естетичних цінностей. Футуристи здійснили в театрі кілька експериментів з сценографії. Ілюзіоністські декорації вони замінювали умовними верстатами, абстрактними конструкціями, поєднанням різнокольорових променів і світлових плям, а також піротехнічними ефектами. Але, не дивлячись на те що італійський театр потребував сценічних нововведень, досліди футуристів не мали широкого поширення. Цьому заважало те, що новатори ставилися до сценографії тільки як до набору формальних прийомів і заперечували смисловий зміст акторської гри і драматургії.

Нові форми в театральному мистецтві шукали і такі представники італійського авангарду, як «інтимісти», «сумеречники», драматурги «театру гротеску». На відміну від футуристів вони не руйнували старих традицій, їх досліди з сценографії не вийшли за межі Італії. Але у межах країни вони все ж зіграли свою роль. Це сталося через те, що послідовники цього напрямку ставили на сцені вистави, які були спочатку опозиційними по відношенню до буржуазного ладу.

У драматургії італійського авангарду чітко простежувалася потреба співвіднести художні ідеї до вимог часу. Але в зв'язку з тим, що авангардисти бачили тільки зовнішню сторону, вони виявилися виразниками лише стилю сучасного буття, проте не його суті [1].

Творцем нової художньої концепції в італійському театрі того часу став драматург **Луїджі Піранделло** (1867-1936) – письменник кризової епохи.

Творчий шлях Л. Піранделло, як драматурга, можна умовно розділити на три етапи: 10, 20 і 30-і роки ХХ ст. У театрі він дебютував в 1910 році, у цей період він вже був визнаним майстром новели і роману, в його творчості відбулася еволюція від веризму до інтелектуально-аналітичного методу. Наприклад, в романі «*Локійний Маттіа Паскаль*» (1904) і в есе «*Юморізм*» (1908) автор розповів про свої принципи інтелектуально-філософського підходу практично до всіх життєвих явищ. Будь-який конфлікт він зображував у вигляді зіткнення ілюзії і реальності, а характер персонажа створював, спираючись на театральні маски. Розповідь про життя героя письменник піддавав ретельному аналізу, задіявши при цьому свідомість персонажа, який водночас переживає духовне сум'яття. Трагічні і комедійні фарби Піранделло синтезував разом в нерозривне ціле. За допомогою цих прийомів письменник фіксував процес відчуження сучасної людини від його природних прав, пояснюючи цей факт соціально-історичними причинами [2].

Драматургія Піранделло почалася з його *новел*, які стали основою жанру. Спочатку письменник використовував так зване епічне інсценування, тобто переробляв текст новел в діалоги і ремарки, додаючи до основного епізоду розповіді ряд пояснювальних сцен. Таку техніку застосовували й драматурги-веристи. Трохи пізніше Піранделло відмовився від таких прийомів. При створенні п'єси він керувався виключно сюжетом базової новели, а дія п'єси розвивав за законами сценічної гри.

Саме з приходом в драматургію Піранделло в 1910-і роки італійський театр повністю відійшов від методу веризму. У п'єсі «*Це так, якщо вам так здається*», написаної в 1917 році, простежується логіка філософської дискусії, а в творах «*Безглуздий ковпак*» (1917) і «*Насолода в чесноті*» (1918) – гротескові фігури так званих зламаних людей, які страждають від розладу з реальністю.

Піранделло практично ніколи не надавав своїм героям відтінку романтичності. Він виводив на передній план «маленьку людину», у якої були скромні запити, і сам співчував його бідам і нещастям [2].

Творчість Піранделло досягає свого розквіту в 1920-і роки. У 1921 році він написав п'єсу «*Шість персонажів у пошуках автора*», в якій повною мірою показав новаторську природу свого театру. Соціальні конфлікти драматург піддав ретельному аналізу, після чого надав подіям, показаним в драмі, дуже яскравий, видовищний характер. Такий підхід до драматургії зробив п'єсу зразком гармонійного поєднання реальної і умовно-ігрової образності. Л. Піранделло був схильний віртуозно поєднувати життєві явища і плоди фантазії, живих осіб і нерухомі маски, реальні факти і мінливі сценічні положення. У його творчості простежувався зв'язок з національними традиціями комедії дель арте і набутий досвід нової драми і сучасної режисури. Застосовуючи все це, драматург зробив театральну гру методом дослідження *драми*

особистості і драми життя. Завдяки йому в ХХ ст. гра в театрі стала мати ідеологічний початок. Цей урок був сприйнятий і розвинений далі Б. Брехтом, Ж. Ануем, М. Фришем і ін. [3]

Сюжет п'єси *«Шість персонажів у пошуках автора»* простий, проте дуже незвичайний. Персонажі незакінченої драми у кількості шести чоловік прийшли в театр на репетицію. Вони стали переконувати трупу зіграти їх історію. Цю історію вони показували акторам, намагаючись довести її правдивість і сценічність. Таким способом Піранделло об'єднав дві важливі для себе теми: *соціальну драму сучасної людини і проблему творчої взаємодії мистецтва і дійсності*. Висновки драматурга були досить песимістичними: так само, як людина в житті не може затвердити свою правду, так і персонаж в театрі не здатний домогтися правильного втілення, тому що мистецтво, демонструючи реалії життя, має ті ж вади, що й саме життя.

У цій п'єсі Піранделло застосував старовинний театральний прийом *«сцена на сцені»*. Пізніше, використовуючи цей же принцип, він написав ще дві п'єси: *«Кожен по-своєму»* (1924) і *«Сьогодні ми імпровізуємо»* (1929), які склали разом з вищеназваної театральну трилогію. У трилогії автор виступив і як драматург, і як режисер. Складну постановочну схему він розробив настільки детально, що, читаючи п'єси, можна побачити барвистий спектакль, неначе поставлений самим драматургом. У трилогії головною дійовою особою виявився театр [3].

У 1922 році драматург створив п'єсу *«Генріх IV»*, яка ставилася практично на всіх сценах світу. Головний герой твору живе не в сьогоденні, а у вигаданому світі. У час, коли він був психічно хворим, герой уявив себе середньовічним німецьким імператором. Після того як він видужав, він все не наважувався розлучитися з вигаданою маскою, намагаючись використовувати її в якості психологічного захисту від життя. Піранделло змалював двоякий сенс втечі героя від реальності. Вважаючи себе незалежним від натиску жорстоких суспільних законів, Генріх насправді стає їх жертвою. Твір *«Генріх IV»* – це не історична драма, проте Піранделло намагався висловити в ній своє негативне ставлення до історичної містифікації, яка широко була поширена в той час на італійській сцені. Історичний жанр влади Італії намагалися повсюдно заохочувати, тому що він створював ілюзію успадкування фашистським режимом великого минулого. Під виглядом історичних фактів досить часто впроваджували у маси націоналістичні ідеї.

У 1920-ті роки Луїджі Піранделло найбільш плідно працював над створенням п'єс, робив спроби перебудувати італійський театр, співпрацюючи з великими режисерами Європи. Але багато його найвагоміших починань залишилися тільки на папері. Це сталося через те, що у драматурга виник конфлікт з владою. У зв'язку з тим, що творчість Піранделло не було нейтральним, а навпаки, ідейно ворожим до фашизму, влада перестала лояльно ставитися до нього і почала утискати. При цьому уряд використав тактику щедрих обіцянок і підсвідомих заборон [4].

Література

1. Зингерман Б. Ибсен, Метерлинк, Пиранделло / Б. Зингерман // Очерки истории драмы 20 века. – М., 1979. – 392 с.
2. Володина И., Потапова Э. Драматургия Л. Пиранделло, Р. Вивиани / И. Володина, Э Потапова // История итальянской литературы XIX-XX веков. – М., 1990. – 286 с.
3. Володина И. Проблема личности в ранних новеллах Луиджи Пиранделло // И. Володина // Проблема личности в зарубежных литературах. – Л., 1971. – 232 с.
4. Елина Н. Итальянский театр XX века и драматургия Луиджи Пиранделло. Луиджи Пиранделло. Пьесы /Н. Елина. – М., 1960. – 488 с.

811.131.1'373.45(043)=111

Oleksandra Popova

ANGLICISMS IN ITALIAN PRESS

The English language has been penetrating into the Italian language and society since the XVIII

century, but only in the course of XX century has its influence reached its present high level. The impact of Anglo-American culture after the First and especially after the Second World War has granted the primary to English as the most widespread foreign language, a role played by French in the previous centuries [6].

There are four types of the loan-words using in the Italian press as *semantic neologisms*, what can't always be reproduced easily in Italian; *portmanteau words* tend to be retained because of the conciseness and uniqueness; *nouns* keep their spelling and do not inflect for number; *verbs* are formed by adding the relevant inflections from the first conjugation (-are) to the English word which serves as the stem (to google – googlare); *conciseness* is a key factor in preferring loanwords over fully viable, yet much longer, Italian alternatives, e.g. email vs posta elettronica [5].

The press is the source of new English words floating into Italian and the journalists who support the people in using them daily. There is no difference in the kind of topic. Anglicisms are used in article about:

- business: manager, marketing, open space, part time, partner, sponsor, staff, take over, stage; politics: antiglobal, bipartisan, devolution, Embargo, Intelligence, leader, leadership, soft pour, summit; Ex.: «La polizia in casa Lula, tramonto di un leader» (La Stampa, 5/03/2016); “...e alla quale hanno partecipato i vertici nazionali delle forze di polizia e dei servizi di intelligence” (La Stampa, 20/12/2016);

- economy: bound, budget, cash-dispenser, joint venture, leasing, merchant bank, new economy, performance; Ex.: “Il mercato del Milan è molto complesso perchè è fatto a due teste e per fare un'operazione devi avere l'autorizzazione dell'altra parte. Non abbiamo un *budget*, prima di comprare bisogna vendere e il mercato è fatto anche di rapidità” (La Stampa, 19/12/2016); “La conferma giunge oggi da Bruxelles, dove la Spaceopal, una *joint venture* tra Telespazio (Leonardo-Finmeccanica/Thales) e DLR-GfR (controllata dell'Agenzia Spaziale Tedesca DLR) si è aggiudicata la gara per la gestione delle operazioni del programma Galileo.” (La Stampa, 15/12/2016).

- entertainment and show business (films and TV, music, celebrities, etc.): best seller, gag, gossip, happening, musical, quiz, real tv, glam jazz, pop chart, sound, bolgie-woogie, mixare; Ex.: “Il documento non riguarda una contestazione a un progetto non portato a termine o lavori di viabilità partiti in ritardo, ma questioni più vicine al *gossip* di provincia.” (La Stampa, 5/11/2016); “Con il suo *sound* travolgente ritorna l'Harlem Spirit of Gospel Choir guidato da Anthony Morgan” (La Stampa, 21/12/2016);

- sport: cross, corner fantabasket, golf, green, match, set, tackle, pressing, tunnel, Champions League, patron, penalty, derby, ultras, escalation, compound, doping, Under 21, club, hokey, rugby, basket, play out. “Domenica favorevole al Cassine che batte per 3-1 il San Giacomo Chieri ed esce dalla zona *play out*.” (La Stampa, 12/12/2016); “L'arbitro Banti sarebbe *penalty* ma la segnalazione dell'assistente di porta Calvarese lo convince a trasformare la prima decisione in una punizione.” (La Stampa, 4/12/2016);

- moda: blazer, bomber, cashmere, lurex, parka, trendy, slip; “in materiali luminosi e volumi fluidi, con tanto nero da scaldare con accenti oro, rosso rubino, *glitter* e *lurex*” (La Stampa, 21/10/2016);

- other: bye-bye, bunker, party, family day, transgender, clown, ticket, wildlife strikes, privacy, raider, spending review, racket, first lady, strip-tease, caos, bus, open road;

A lot of Anglicisms are used in the titles of articles:

- “*Smart city*, al via il centro di ricerca della regione Sardegna con Huawei”(La Stampa, 20/12/2016)

- “Facebook introduce i *Live Audio*, *streaming* sonoro in diretta”(La Stampa, 21/12/2016);

- “Dopo *smartphone* e *tablet*, RaiPlay arriva sulle *smart tv*” (La Stampa, 20/12/2016);

- “A tu per tu con Marco D'Annolfi: “*Trash* Italiano? È la parte nascosta di me”

Intervista con l'*influencer* televisivo che, con le sue gif al vetriolo, ha cambiato le regole del *live tweet*” (La Stampa, 14/12/2016);

- “Milan, mercato a zero: lo dice il contratto firmato prima del *closing*.” (La Stampa, 19/12/2016).

Free-press and on-line newspapers like paid papers have similar syntactic characteristics, but contains more English lexemes: bank, raid, ranger, notebook, crash, geek, beige book, briefing, rating [2].

The continuous progress of arts, technology, sciences brings along a great number of new words. The English used in Italian (has) two main functions: a decorative function and a communicative function [1].

Not always English words have a communicative or informative function in Italian articles and headings. Words that are not well known by not native speakers may sometimes are not expected to be read or understood and are mostly decorative.

Anglicisms represent a normal and desirable phenomenon in the evolution of a language. Some of the borrowed terms are necessary, in the sense that they are introduced because there is no equivalent for newly introduced concepts, and some become synonyms for words already existing in the vocabulary, prestige, snobbery or international relationships being some of the factors that help maintain such unnecessary loans in language. To conclude with, English loanwords appear as equally necessary and dangerous, when incorrectly and excessively used.

Literature

1. Anglicismi nella stampa [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.thefreelibrary.com/Anglicismi+nella+stampa+italiana.-a0190284671>
2. Bonomi I. L'italiano giornalistico. Dall'inizio '900 ai quotidiani on-line / I. Bonomi – Cesati, Firenze. – 2002. – 388 p.
3. La lingua dei giornali. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.treccani.it/lingua_italiana/speciali/giornale/gualdo.html.it/
4. La Stampa [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lastampa.it>
5. La lingua italiana e i mass media / a cura di I. Bonomi, A. Masini, S. Morgana. – Carocci, Roma. – 2003. – 230 p.
6. The English language in Italy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cambridge.org/core/journals/english-today/article/div-classtitlethe-english-language-in-italydiv/E02163F4C6A917C0BDA8BE2C863CE74F#>

УДК 81'2554

Терехова Владислава Владиславівна

СПЕЦИФІКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Художнім перекладом називається переклад художньої літератури та вважається одним з самих складних. Його основна мета – надати художньо-естетичний вплив. Згідно точки зору Комісарова основною відмінністю художнього перекладу від інших видів перекладу, таких як синхронний, технічний, слід визнати приналежність тексту перекладу до творів, які мають художні достоїнства. Іншими словами, художнім перекладом іменується вид перекладацької діяльності, основне завдання якого полягає в породженні на мові перекладу мовного твору, здатного надавати художньо-естетичний вплив на читача. Лілова зазначає що відмінність між художнім і науковим текстом полягає не тільки в формі а й в змісті, яке і обумовлює різні способи їх відтворення при перекладі. Художній переклад в більшості випадків може бути або дослівно точним, але художньо неповноцінними, чи художньо повноцінним, але далеким від оригіналу. Таким чином переклад може визначатися з лінгвістичної або літературознавчої позиції. Лінгвістичний принцип насамперед передбачає відтворення структури першотвору. Цей принцип слід надмірного в перекладі тексту – буквализму, і до слабкого в художньому відношенні перекладу. З літературної точки зору головною рушійною силою перекладача повинна бути ідея, виражена в оригіналі твори, яка змушує перекладача шукати еквівалентні мовні засоби для вираження думки, тобто художній переклад являє собою еквівалентну

відповідність оригіналу не в лінгвістичному, а в естетичному плані.

Комісаров виділяє декілька підвидів художнього перекладу: переклад поезії, переклад п'єс, переклад сатиричних творів, переклад художньої прози, переклад текстів пісень і т.д. В художньому перекладі стикаються різні культури різні особистості, різні епохи, традиції та установки. Тому для перекладача художньої літератури дуже важливо мати досконалі знання о країні, її культури та менталітету.

Основними особливостями художнього перекладу вважаються:

- відсутність дослівного перекладу;

Полягає у досконалому володінні перекладачем іноземної та рідної мови для того щоб для того щоб передати стиль автора, та його авторський задум.

- переклад стійких виразів, та фразеологізмі;

Незнання перекладачем стійких виразів дуже часто призводить до неправильного сприйняття тексту в цілому. Це також стосується афоризмів, прислів'їв і приказок, які на різні мови переводяться абсолютно різними словами, але несуть єдиний сенс. Наприклад: *È meglio un asino oggi, che un barbero a San Giovanni* (з італ. Краще осел сьогодні, ніж скоковий кінь в день Сан-Джованні) – укр.. Краще синиця в жмені, ніж журавель у небі.

- переклад анекдотів, гри слів:

Il maresciallo dice al collega:

- Appuntato vieni dentro che piove !

L'altro:

- No! Grazie , sta piovendo anche fuori!

Маршал говорить однослужбовцю:

- Капрал, заходьте у середену, йде дощ

Той відповідає:

- Ні, дякую на вулиці він теж йде !

- переклад поезії:

У перекладі поезії дуже важливо передати стиль, риму та настрої автора Наприклад:

Testamento (Taras Shevchenko)

Quando morirò seppellitemi

Sull'alta collina

Nella nostra steppa

Della bella Ucraina

Che si vedano i campi

E il Dniepr stizzito

Заповіт

Як умру, то поховайте

Мене на могилі

Серед степу широкого

На Україні милій,

Щоб лани широкополі,

І Дніпро, і кручі

Було видно, було чути

- дотримання стилю, культури та епохи

Перекладач повинен буди ознайомленим з особливостями іншої, епохи, культури для того щоб точніше передати інформацію.

Таким чином можна виділити основні вимоги до художнього перекладу:

- точність: перекладач повинен більш чітко передати текст автора, не повинен нічого добавляти від себе, доповнювати чи пояснити слова автора.

- стислість: перекладач не повинен бути багатослівним, думки повинні бути жаті і лаконічні.
- ясність: лаконічність і стислість мови перекладу не повинна псувати в легкість розуміння думки. Слід уникати складних і двозначних оборотів.
- літературність: переклад повинен повністю задовольняти загальноприйнятим нормам літературної мови.

Література

1. Комиссаров. В. Н. Теория перевода: Лингвистические аспекты: учебн. пособ. / В. Н. Комиссаров. – Москва : Высшая школа, 1990. – 167 с.
2. Комиссаров В. Н. Лингвистика перевода: учебн. пособ. / В. Н. Комиссаров. – Москва : Международные отношения, 1980. – 253 с.
3. Алимova М. В. Особенности и основные критерии перевода художественного текста / М. В. Алимova. – Вестник РУДН. – 2012. – № 2. – С. 47-52.
4. Особенности перевода художественного текста. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fabrikaperevodov.ru/o-nas/38-osobennosti-perevoda-khudozhestvennykh-tekstov>

УДК 811.131.1'373.7

Топалова Тетяна Вікторівна

ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПОХОДЖЕННЯ

Прислів'я та приказки італійської мови безсумнівно пов'язані з культурою, літературою та історією Італії. Прислів'я (*proverbi*) та приказки (*modi di dire*) навіть в самій назві, як на українській так і на італійській мовах, міститься безпосередній зв'язок з усною мовою. Більшість дослідників відносить їх до категорії усної народної творчості та відводить їм особливе місце в системі мови. Деякі науковці, такі як Ф. П. Філіцина та В. Даль вважають прислів'я та приказки частиною фразеології та зауважують, що вони являються постійним фондом поповнення фразеології зокрема і словника тієї чи іншої мови взагалі [4]. Серед інших мовознавців які займалися дослідженням проблеми особливостей та походження прислів'їв та приказок, особливий внесок зробили В. Л. Архангельський, Ш. Баллі, В. В. Виноградов, В. П. Жуков, В. І. Кодухов, Б. А. Ларін, Ф. А. Литвин, С. І. Ожегов, А. А. Потебня та Т. З. Черданцева.

Прислів'я та приказки так само як і фразеологізми зі структурою речення, характеризуються непродуктивністю моделі, порушенням зовнішнього семантичного узгодження, особливими умовами переведення в непряму мову. Значення цих одиниць умовно умотивоване. Частіше за все вони описують ситуацію, з якої витікає певне судження, мораль, яка і є власно значенням прислів'я чи приказки. На відміну від прислів'їв, приказки можуть мати відкриту структуру, тобто вводиться інфінітивом дієслова і в такому разі мати структуру словосполучення, а не речення. Такі приказки, безсумнівно, входять до складу фразеології зі структурою словосполучення, оскільки вони володіють всіма ознаками цих одиниць. Прислів'я – це закінчене висловлення, зв'язний текст. Однак, в сучасній мові це висловлення існує як самостійне, автономне, поза будь-якого контексту, реакції на вербальну ситуацію. Відомий мовознавець А. А. Потебня вказує на схожість прислів'я та байки, називаючи їх «постійним поясненням для мінливого пояснення» [3].

На відміну від фразеологізм, ідіоми, всі слова в прислів'ї, як правило, зберігають своє пряме значення і можуть бути двоплановими, тобто мають пряме і переносне значення, наприклад, *dal frutto si conosce l'albero*, дослівний переклад «за плодом пізнають і дерево», в українській мові існує власний варіант «Яблуко від яблуні недалеко падає». Однак, саме переносне значення надає прислів'ю силу і дозволяє знайти той нейтральний еквівалент, або, користуючись терміном Ш. Баллі, зробити «внутрішній переклад», пояснити прислів'я за для

того, щоб вона була зрозуміла всім учасникам комунікативного акту. Прислів'я це «минула ситуація», яка використовується для пояснення і розуміння дійсності. Колективний досвід, закріплений в прислів'ях та приказках – це унікальна спадщина людства та невичерпне джерело для багатьох наук. З часів появи письмових видів творчості та спілкування, накопичення та передачі досвіду, прислів'я та приказки стають менш вживаними. В італійській мові прислів'я та приказки походять від уст народних персонажів (від Боккаччо до Моравія), а також в усному мовленні жителів сільської місцевості, передмістя, народних поетів. Прислів'я і приказки – золотий фонд мови не тільки в історичному, соціологічному та етнографічному планах, але і в лінгвістичному, в якості джерела поповнення фразеології і словника [3].

У своїй сумі прислів'я та приказки становлять начебто звід правил, якими людина має керуватися у повсякденному житті. Вони рідко тільки констатують якийсь факт, скоріше рекомендують чи застерігають, схвалюють або засуджують, – словом, повчають, бо за ними стоїть авторитет поколінь нашого народу, чия невичерпна талановитість, високе естетичне чуття й гострий розум і тепер продовжують примножувати і збагачувати духовну спадщину, що громадилася віками. Різкої межі між прислів'ями та приказками не існує, а основна відмінність полягає насамперед у тому, що прислів'я є більш розгорнутими, ніж приказки.

Тема прислів'я або приказки – це певною мірою, індикатор їх етимології, вона частково вказує на його походження. Найчастішими темами італійських прислів'їв та приказок є час, їжа, задоволення, релігія, війна та родина. Відомий італійський філолог Людовико Де Чезаре зауважує, що «Подібно деяким винам, ароматом яких можна насолоджуватися тільки там, де виріс, був зібраний та віджатий виноград, з якого воно було зроблено, приказки, перенесені в інший клімат, в іншу країну або культуру, втрачають свою початкову свіжість» [2].

Поява кожного прислів'я і приказки тим чи іншим чином пов'язана з певною історичною подією або феноменом, який характеризує історичну добу. В Італії ці події, найчастіше, пов'язані з релігійними віяннями. Доцільно було б виділити цілий ряд прислів'їв та приказок, етимологія яких залежить від церкви та релігії. А, саме:

- *A chi crede, Dio provvede* – тому, хто вірить, Бог допоможе;
- *A chi Dio vuole aiutare, niente gli può nuocere* – Кому Бог хоче допомогти, ніщо не завадить;
- *Chi da Dio è amato, da lui è visitato* – Кого Господь любить, тому і допомагає;
- *Dio guarisce, e il medico è ringraziato* – Бог лікує, а лікарю дякують;
- *Non cade foglia che Dio non voglia* – Бог не захоче, і лист не впаде.
- *Ben di Dio*
- *Come Dio comanda*
- *Avere dei santi in paradiso*
- *Raccomandarsi a tutti i santi*
- *Non sapere a che santo votarsi* [1, 2].

Географічне положення Італії має велике значення не тільки для кліматичних показників, але і для формування нових приказок та прислів'їв, темою яких є типові для південних регіонів плоди, географічні назви та метеореологічні умови. Походження подібних приказок та прислів'їв нерозривно пов'язане з положенням Італії на карті світу:

- *Siamo in alto mare, bisogna nuotare* – Взявся за гуж, не кажи, що не дуж;
- *Bello è contemplare il mare dal porto* – Море гарне з берегу;
- *Loda il mare, e tieni alla tera* – Море вихваляй, але тримайся землі;
- *Garantino al limone* – впевнений;
- *Giallo come un limone* – блідий як лимон;
- *Limone spremuto* – Неначе вичавлений лимон;
- *Ogni vento non scuote il noce* – Де наша не пропадала;
- *Chi semina vento, raccoglie tempesta* – Хто сіє вітер – пожне бурю;
- *Anche il sole ha le sue macchie* – Навіть на сонці є плями [1, 2].

Таким чином, основним джерелом визначення походження будь-якої приказки чи прислів'я є їх тема. З плином часу деякі прислів'я та приказки зникають, виходять з ужитку або втрачають свій первинний сенс, їх місце займають нові, народжені новими звичаями,

традиціями, устоями, що, однак, відбувається край рідко.

Література

1. Craici Laura. Dizionario dei modi di dire / Laura Craici. – Milano : Avallardi, 2011. – 320 р.
2. Костянтинова І. Г. Proverbi italiani e russi. / І. Г. Костянтинова. – Санкт-Петербург : Каро, 2006. – 336 с.
3. Черданцева Т. З. Язык и его образы. / Т. З. Черданцева. – Москва : Международные отношения, 1997. – 163 с.
4. Филицина Ф. П. О пословицах и поговорках как материале для фразеологического словаря. / Ф. П. Филицина. – Москва : Наука, 1994. – 257 с.

УДК 811.131.1'373.4

Філіппова Анастасія Сергіївна

ОКСЮМОРОН, ЕВФЕМІЗМ ТА ОКАЗІОНАЛІЗМ ЯК ЧАСТИНА ІТАЛІЙСЬКОГО ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ

Публіцистичний стиль використовується в суспільно-політичній сфері діяльності. Це мова газет, суспільно-політичний журналів, радіо- та телепередач, коментарів до документального кіно, мова виступів на зборах, мітингах та т.п. Публіцистичний стиль – це мовна діяльність у сферах політики в усьому розмаїтті її значення. Основні засоби публіцистичного стилю розраховані не лише на повідомлення, інформацію, логічний доказ, але й на емоційний вплив на слухача (аудиторію) [1, с.132].

Характерними особливостями публіцистичного твору є актуальність проблематики, політична пристрасть та образність, гострота та яскравість викладання [2, с.112]. Вони зумовлені соціальним позначенням публіцистики – повідомляючи факти, формувати суспільну думку, активно впливати на розум та почуття людини.

У заголовку доволі часто використовується специфічний мовний прийом – «з'єднання нез'єднуваного», так званий оксюморон. Він дає можливість мінімальним мовним засобам розкрити внутрішню суперечливість предмета чи явища. Використовуючи оксюморон вмілі журналісти створюють нове змістовне ціле [3, с. 140-142].

Цим мовним прийомом доволі часто передають почуття, настрої, якість, властивості, поведінку людини. Іноді завдяки оксюморону можливо передати навіть вікові особливості та сімейний стан – «незаміжня вдова, дорослі діти». Доволі часто можна зустріти такі італійські вирази як «похмурі веселощі» чи «красномовне мовчання», «початок кінця».

Оксюморони добре підходять як засіб привернення уваги. Протиставленням змісту вони можуть приголомшувати, вражати, створювати несподівані асоціації та навіть смішити, чим в першу чергу прагнуть скористатися публіцисти. Тож не дивно, що майже в кожній італійській статті чи зверненні можна з легкістю знайти кілька оксюморонів [3, с. 146-147].

Ще однією з особливостей публіцистичного тексту є використання евфемізмів. Евфемізм – пом'якшуючі або маскуєчи слова і вислови, які використовуються замість слів, котрі сприймаються як небажані, неприйнятні, вульгарні, зневажливі, ненормативна лексика, образливі або табу, а також умовне позначення деяких власних імен [4, с. 148]. Також «евфемізм» - це лексична прихована стратегія. Він може служити введенню в обман третьої особи про поганий стан речей, а також і морального саморозвантаження. Евфемізація – це один зі зручних способів сказати неправду та змінити сприйняття небажаної інформації [4, с. 150-151].

Частіше за інші в публіцистиці використовуються евфемізми, пов'язані з дискримінацією, або що виражають страшні та неприємні явища дійсності такі як смерть чи фізичні вади. Доволі часто можна зустріти такі евфемізми як «піти в кращий світ», «піти в краще місце», «заснути вічним сном».

Існують різні способи евфемізації, найпоширеніші серед яких такі:

- Вживання слів-визначників з дифузною семантикою: деякий, відомий, відповідний та ін.;
- Використання іменників з досить широким значенням для називання конкретних подій або явищ: товар для позначення наркотиків чи матеріал у значенні мати на когось компромат;
- Вживання вказівних чи неозначених займенників: «мені потрібно в одне місце» замість «мені потрібно до туалету»;
- Використання іноземних слів і термінів через їхню незрозумілість для носіїв мови: деструктивний замість руйнівний, конфронтація замість протистояння;
- Вжиток слів, які вказують на неповноту дії чи послаблену ступінь властивості: він недочуває замість глухий, призупинити в значенні закрити якусь організацію;
- Використання абревіатур, що є характерним для репресивної та сфер, пов'язаних зі збереженням державних таємниць: ПКТ, тобто приміщення камерного типу замість камера [4, с. 154-155].

Ще один з різноманітних засобів, який використовується в публіцистичному стилі це okazіоналізми. Okazіоналізми або так звані авторські неологізми - це мовленнєві одиниці, які утворюються за стандартними та новими словотвірними моделями, з характерним експресивним забарвленням та індивідуальним характером, тож не дивно, що в першу чергу вони з'являються саме в публіцистиці.

Okazіоналізми рідко переходять у загальноновживану лексику, і в цьому полягає їх основна відмінність від загальних неологізмів. Вони, як правило, надовго зберігають забарвлення образності та індивідуальності й доречно тільки в окремих творах, де виконують певну художню функцію – є експресемами – навмисно створені (okazіональні) виражальні засоби (друга суттєва відмінність okazіоналізмів від неологізмів) [5, с. 344-345]. Зазвичай автор використовує всім відомі узуальні моделі слова, оскільки словотворча гра передбачає, що читач знає «правила гри» з морфемою, словом. Інакше остаточна мета, яку ставить перед собою автор, не буде досягнута. Найвідоміші okazіоналізми італійської публіцистики це, наприклад, «відеофастфуд», «кінопіріг», «антикультура», «антимораль» та інші.

Звичайно, що ці ж самі мовні засоби використовують не лише в публіцистичному стилі, але лише в публіцистиці вони набувають особливу функцію – створити картину подій та передати їх адресату враження журналіста від цих подій.

Література

1. Stein M. L. The Newswriter's Handbook Introduction to Journalism / M. L. Stein. – Susan Paterno, R.Christopher Burnett. – 2006. – 246 p.
2. Еськова Н. С. Популярная и занимательная филология / Н. С. Еськова. – М., 2012. – 254 с.
3. Николаев А. И. Синтаксис художественной речи / Николаев А. И. // Основы литературоведения: учебное пособие для студентов филологических специальностей. – Иваново: ЛИСТОС, 2011. – С. 140- 147.
4. Москвин В. П. Эвфемизмы в лексической системе современного русского языка / В. П. Москвин. – 5-е изд. – М. :УРСС, 2017. – 314 с.
5. Розенталь Д. Э., Теленкова М. А. Словарь-справочник лингвистических терминов. Пособие для учителей / Д. Э. Розенталь, М. А. Теленкова. – Изд. 2-е, испр. и доп. – М. :«Просвещение», 1976. – 543 с.

ВИДИ АБРЕВІАТУР У СУЧАСНІЙ ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Абревіатура (італ. *abbreviatura* від лат. *brevis* «краткий») – це скорочення, можливо, з допомогою умовних символів, слова або фрази на письмі або у вимові. Це поняття не слід плутати з апокопою (або відсікання).

Принцип на якому побудоване скорочення полягає в тому, щоб записати одне або декілька слів, пропускаючи деякі літери, залишаючи тільки графічні знаки, які дозволяють швидко знайти потрібне слово. Як правило, позначаються крапкою. Наприклад, щоб скоротити слово достатньо написати першу частину слова (*preist. від preistoria*) або тільки головні літери (*p.zza від piazza*), або ж записати лише приголосні (*pl. від plurale*).

Скорочена форма для слова в однині, також може бути застосованою для слова в множині, але якщо форма в його структурі дійсно може представляти обидві форми, як в однині, так і в множині.

В сучасній італійській мові існує три типи абревіатури:

- *abbreviazioni per troncamento* – скорочення слова полягає у принципі відсікання однієї або декількох останніх літер, наприклад, *dott.* від *dottore*, *sing.* від *singolare*, *p.* від *pagina* і т.д. Такий тип абревіатури є рекомендованим ISO 4, міжнародним стандартом, який визначає систему скорочень, присутніх у публікаціях. Після абревіатур такого типу ставиться крапка, що є обов'язковим.

- *abbreviazioni per contrazione* – це скорочення, в яких одна або декілька літер, що знаходяться всередині слова, випущені, як, наприклад, *dr* від *doctor*, *ca* від *circa*, *cft* від *confronto*. ISO 4 визначає що, такий тип абревіатури, в першу чергу, здійснюється за допомогою випущення голосних літер. Також визначається, що у цьому разі точка наприкінці абревіатури може бути випущена. Однак цей тип абревіатури може мати крапку всередині слова, наприклад, щоб розділити складові частини слова або замість випущених літер. Це явище можемо спостерігати на прикладі таких слів: *sig.ra* від *signora*, *rev.mo* від *reverendissimo*, *f.lli* від *fratelli* і т.д.

- *abbreviazioni composte* – скорочення, які складаються з ряду літер або початкових складів слів. Наприклад, *c.c.p.* – *conto corrente postale, i.e. – id est* і т.д. Деякі абревіатури такого типу можуть виглядати як комбінація першого та другого типів абревіатури: *d.l.vo* – *decreto legislativo*. У такому випадку обов'язково ставиться крапка і літери записуються без інтервалів. Символи представлені більш абстрактно: *m.* – *metro*, *W* – *watt*, *Cu* – *cuprum* і т.д.

У деяких випадках букви та спеціальні символи представлені у незалежному вигляді або взагалі не мають зв'язку між походженням символу та словом: © – *copyright*, § – *paragrafo*, \$ – *dollaro*, % – *per cento* та ін. Символи можуть бути використані самостійно, с іншими словами, з цифрами або у зв'язку з іншими символами. У такому типі абревіатури не треба ставити крапку.

Слід уникати постійного використання абревіатур, тому що це може викликати труднощі для розуміння змісту, за винятком таких випадків, як нестача місця у тексті або якщо термін повторюється декілька раз. Частіше за все абревіатури можуть бути використані у наукових роботах або у дослідницьких трактатах. Також дуже часто вживаються в публіцистичних текстах, примітках та бібліографіях. Не слід одразу починати речення з абревіатури, якщо це можливо, слід перефразувати його таким чином, щоб абревіатура стояла всередині.

Якщо абревіатура або скорочення вперше з'являється в тексті, як правило, у дужках слід писати пояснення, щоб зробити її більш зрозумілою. Також можна використати зворотню формулу і залиши в дужках скорочення або абревіатуру. Окрім того, можливе використання виноска або ремарок для абревіатур та скорочень, що можуть позначатися цифрами або іншими символами.

Якщо в тексті багато абревіатур або скорочень чи текст написаний кількома авторами, буде доречним залишити список використаних абревіатур або скорочень на початку.

Існують деякі символи, які часто використовуються у словниках:

- † – архаїчне слово або фраза;
- A, B ... – граматичні класифікації;
- 1, 2 ... – декілька значень слова;
- // – фонетична транскрипція;
- [] – етимологія слова;
- ☀ – датування словарної статті;
- – дефініція слова;
- | – відтинки сенсу слова змінені;
- || – похідні слова;
- – напрямок до ілюстрації;
- ↔ – ілюстрація у додатках;
- ® – авторський знак;
- = – синонімічні слова (у додатках).

Література

1. Abbreviazione: матеріал взятий з Вікіпедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://it.wikipedia.org/wiki/Abbreviazione>
2. Abbreviazioni [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sigmastudio.it/stile/abbreviazioni-e-simboli/abbreviazioni.html>
3. Abbreviazioni e simboli dello Zingarelli [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dizionariapiu.zanichelli.it/parola-del-giorno/abbreviazioni-e-simboli-dell-zingarelli/>

УДК 811.12'373

Черток Дар'я Володимирівна

ДІАЛЕКТАЛЬНА ЛЕКСИКА У ТВОРАХ СУЧАСНИХ СИЦИЛІЙСЬКИХ АВТОРІВ

У всьому світі налічується величезна кількість мов і діалектів: 4-5 тисяч мов і ще більше діалектів. Причин цьому може бути названо багато: не завжди чітко визначена межа між мовою і діалектом. Наприклад, мова жителів Флоренції і Палермо трохи відрізняється, так само як і мова жителів Лісабона та Мадрида, в той же час, зрозуміло, що португальська та іспанська – дві різні мови, а мова жителів Палермо і Флоренції – діалекти італійського.

На появу та розвиток мов і діалектів завжди мали дуже великий вплив соціальні, економічні та політичні чинники. Найчастіше вони виявлялися сильнішими. Взаємозв'язок мови і суспільства не обмежується асоціацією конкретних мов з націями, політичними єдностями або більш дрібними локальними групами. Проте, це очевидний зв'язок, і її вивчення однозначно доводить обумовленість певних сторін системи мови життя і розвитку суспільства: наявність в мові функціональних стилів, територіальних і соціальних діалектів.

Розкол, що стався в латинській мові на території Європи, сприяв утворення діалектів латинського. Це французька, іспанська, італійська і деякі інші мови.

Актуальність полягає у тому, що Актуальність полягає у тому, що Італія є однією з романських країн, де і зараз положення діалектів залишається стійким. Коли на початку ХХ в. створювався стандарт італійської мови, нормативний для всієї країни, діалекти придушувалися. Вони розглядалися як ознака низької культури, і по відношенню до італійської мови вважалися другорядними місцевими мовами. Отже проаналізувати діалектальну лексику у творах сучасних італійських авторів, як вона з'явилася та її вплив є задачею не простою, але покаже сучасникам що треба пам'ятати і розвивати сферу діалектів

Мова ніколи не буває абсолютно єдина, тому що поряд з факторами, що сприяють формуванню її єдності, діють чинники, що створюють її неоднорідність. Різні варіації мови прийнято ділити на дві групи – одні з них носять назви територіальних діалектів, інші відомі як її соціальні варіанти. Останнім часом спостерігається тенденція збільшення цього впливу.

Італійська мова відноситься до романської групи індоєвропейських мов. Основою мови є

латинська мова. Історія італійської мови дуже складна, але сучасний стандарт мови був сформований нещодавніми подіями. Найперші тексти на перетині латини і примітивної форми італійської були законодавчі укази під час правління Беневенто в 960-963 рр. нашої ери. Стандартизація італійського почалася в 14 столітті завдяки роботам Данте Аліґ'єрі. Його епічна поема «Божественна Комедія» сформувала нову мову, яка була чимось середнім між діалектами Південної Італії і Тоскани. А, так як всі знали «Комедію» Данте, то її мова стала свого роду канонічним стандартом. Граматика розмовної латини породила сучасну італійську. Тому форма граматики була набагато легше, ніж граматика латинської класичної літератури. Ця примітивна форма мови змішалася з діалектами, які походять від латини на місцевому рівні. В латині було багато відмін слова, що в італійському було висловлено окремими словами, фразами і порядком слів. Спостерігалася велика різниця між латинським і італійським порядком слів: в латині все було набагато гнучкіше (логічні відносини між словами могли бути виявлені з закінчень слів). Літературна мова була орієнтована на великих флорентійців, які жили і творили в 14 столітті. Цей діалект спочатку був прийнятий як літературна мова, а потім, отримавши статус офіційної мови Італії, поширився по всій країні. Величезний внесок у впровадження італійської мови внесли Петрарка, Данте і Бокаччо. Офіційна італійська мова на сьогоднішній день включає в себе три діалекти: центральний, північний і південний. На діалектах в Італії сьогодні говорять люди похилого віку, а молодь використовує в розмові офіційну мову, в якій зрідка підмішуються ті чи інші діалекти. Велику роль в поширенні італійської мови зіграло поява телебачення.

Переваг у італійської мови багато. По-перше, вона дуже мелодійна, адже не дарма вона стала мовою, на якій у всьому світі виконуються опери. По-друге, у італійської мови є семантична свобода, а саме можливість змінювати значення слів за допомогою безлічі закінчень прикметників і іменників. Крім цього, походження багатьох музичних термінів беруть свій початок саме в італійській мові. Велика кількість слів з італійської мови ми вживаємо при назві продуктів харчування, кулінарних страв і напоїв. Наприклад, піца, паста, моцарелла, амаретто, капучіно.

Італійська мова, як мова Епохи Відродження мала величезний вплив на іспанську, англійську, французьку та німецьку мови. У кожній з цих мов є декілька сотень слів, запозичених з італійської мови. Всі вони здебільшого відносяться до галузі літератури, мистецтва, культури. Самі італійці успішно застосовують у своїй промові англіцизми та привласнюють англійськими словами інші значення. В Італії існує словник неологізмів, який періодично поповнюється новими термінами. Отже італійські діалекти, їх три і вони сильно відрізняються від офіційної італійської мови. Північна група включає в себе гало-італійські діалекти, на яких говорять в Пьемонті, Лігурії, Венеції, Ломбардії. До центрально-південній групі відносяться діалекти Апулії, Базілікати, Абруцці, Лаціо, Умбрії, Кампанії, Молізе і Марке. До тосканської групи входять діалекти, на яких говорять у Флоренції, Пізі, Ареццо і Сієні.

Сицилійський діалект займає особливе місце в лінгвістичній картині Італії. Вчені говорять про значні відмінності між італійською мовою і сицилійським діалектом. Також вони знаходять на Сицилії уявлення про те, що сицилійський повинен називатися скоріше мовою, а не діалектом. Це уявлення, однак, не поділяється лінгвістами. Але в сучасній літературі основні тенденції такі: проза на сицилійському надзвичайно рідкісна, тільки поезія або іноді драматургія. Поезія, як правило, інтимно-лірична або комічна. Драматургія, що отримала блискучий розвиток у творчості Л. Піранделло та Н. Мартол, в даний час знаходиться скоріше на периферії інтересів сучасних авторів.

Крім повсякденного спілкування, літератури і, частково, телебачення діалект майже не зустрічається. Сицилійський діалект, виключений з системи освіти, яка забезпечується тільки на загальнонаціональній мові. До 60-х рр. XX ст. присутність діалекту в текстах сицилійських авторів була нульовою. Перший приклад проникнення сицилійського діалекту в мову художнього твору – творчість Леонардо Шаші, в якому особлива діалектна інтонація створюється за допомогою синтаксичних засобів.

Наступним етапом було масове проникнення сицилійської лексики в текст твору - найяскравішим прикладом цього служать романи Андреа Камільєрі. Подібні мовні

експерименти є не тільки на Сицилії: ще одним дуже успішним досвідом є роман «Il paese dei mezzarat» Даріо Фо.

Таким чином, діалект стає частиною загальнонаціональної мови, і діалектизми характеризують автора, який належить до певної області Італії. Діалект робить текст не тільки більш виразним, але і служить засобом індивідуалізації автора, конкретизує час і місце створення тексту. Використання чистого сицилійського діалекту переслідує різні цілі, проте на першому плані тут стоїть збереження зникаючої місцевої мови і прагнення завоювати для нього певну літературну нішу. За терміном «сицилійський діалект» не має ніякого певного засобу спілкування. Розглянуті приклади є чисто індивідуальними проявами місцевого патріотизма. Сицилійській діалект в чистому вигляді, будучи все ще поширеним в сільській місцевості, в містах поступово поступається італійській мові і в побутовій сфері переходить в інший функціональний план. Його функціями залишаються:

1. ігрова (характерна для «прихованої» мови молоді, Інтернету (сайти, блоги), реклами, телевізійних програм); 2. функція збереження історичної пам'яті.

Література

1. Грейзбард Л. И. Основы итальянского языка. Corso d'italiano: Nozioni fondamentali / Л. И. Грейзбард. – М. : Филоматис, 2008. – 384 с.
2. Мусатова О. Л. Региональные варианты итальянского языка: Сицилия / О. Л. Мусатова // Вестник Московского университета. Серия 9: Филология. – 2007. - № 4. – С. 148-155.
3. Титов В. Т. Квантитативная лексикология итальянского языка / В. Т. Титов // Вестник Самарского Государственного Университета. Серия «Лингвистика и Межкультурная Коммуникация». – 2004. – № 2. – С. 3-9.

СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

УДК УДК 821.14-13.09

Масаликіна Марія Федорівна

ТЕМА МИСТЕЦТВА І ТВОРЧОСТІ В АНТИЧНІЙ МІФОЛОГІЇ

Антична міфологія - це сукупність переказів або міфів, що розповідають про богів, героїв, та світ, сповнений фантастичних істот. В той період, як почали з'являтися перші оповідачі міфів (приблизно V ст. до н.е) починає своє існування така наука, як міфологія. На той час людина не могла пояснити деякі природні явища, тому вона надавала їм магічних властивостей, або ж взагалі, рис людини [1,с. 7]. Міф, по суті, є узагальнююче для людини того часу уявлення про світ, в якому вона живе, і про ті сили, які цим світом керують, а також форму людської свідомості, що, з часом, стала основою багатьох релігійних культів. Антична міфологія виникає та розвивається ще до появи релігії, котра потребує теоретичних доказів [4,с. 8].

Першим, хто створив систему в міфології був поет Гесіод (VII ст. до н.е), котрий став одним із початківців, як іноді кажуть, псевдо філософії.

Традиція насичувати поеми про героїв міфологічними відомостями досягла свого розквіту в епоху еллінізму [4,с. 11]. Давньогрецька міфологія суттєво відрізняється від ранніх форм усної народної творчості (казок, пісень, легенд). В ній відчувається свідоме прагнення до фантазії та повчання [4,с. 13].

З поняттям античний (*antiquitas* – давнина, старовина) пов'язано не тільки поняття міфології. В подібному контексті можна вживати термін «антична література». Антична література (література древніх римлян та греків) розвивалась у басейні Середземномор'я. Вона поділяється на давньоримську та давньогрецьку. Давньогрецька література є найдавнішою з літератур та єдиною, що розвивалась самостійно, не спираючись на досвід інших літератур [2,с. 9].

Тема «мистецтва та творчості» тісно пов'язана з міфами давньої Греції та Риму. В першу чергу вона зображена у образах богів та німф, що склали основу небесного пантеону.

Майже у всіх творах мистецтва (таких, як скульптура та малюнки) можна знайти образи, що зародилися в міфах античності. Із часів Греції та Риму саме ці образи служили поштовхом для розвитку мистецтва та культури. Та чи знайшли своє відображення у міфології мистецтво та культура? Для відповіді на це питання необхідно поглибитись у міфи давньої Греції та їх образи.

Одним із представників мистецтва у міфології Греції виступає Аполлон – давньогрецький сонцеликий бог, покровитель віщування та музики, поводитир хору муз. Аполлон грав на арфі, та змагався з Паном у музиці. Після перемоги над суперником Аполлон став загальноновизнаним богом музики.

Музи, що належали до хору Аполлона також є відомими представницями мистецтва давньої Греції. Кожна муза відповідала за певний вид мистецтва або культури (комедія, танці тощо.) Так Кліо відповідала за історію, Талія зображала комедію, Мельпомена – трагедію, Ерато – любовну лірику, Евтерпа – ліричну поезію, Терпсіхора – танці, Полігімнія була музою гімнів, Уранія – музою астрономії, Калліопа – музою епічної трагедії [1, с. 85 - 170].

Спочатку кількість муз була невизначеною, але згодом все ж їх стало дев'ять. Кожна опікувалася певним видом мистецтва. Для того, щоб легше розпізнавати ту чи іншу повелительську галузі мистецтва чи науки, муз зображали в скульптурі та на малюнках з відповідними атрибутами.

Не менш відомим представником мистецтва в давній Греції був Орфей – напівміфічний співець і поет що підкоряв собі не тільки людей, а й природу, син музи Калліопи та фракійського царя Еагра. Його музика заспокоювала морські хвилі та допомагала долати труднощі [3,с. 207].

Античність є пластом, на основі якого зародилися інші літератури. Вона є джерелом

Європейської культури, в якій формувалась естетична свідомість. На міфах і творах писемної літератури базуються побут, звичаї та культура давньої Греції та Риму, що збереглися до наших часів.

Міфологія тісно пов'язана з культурою та мистецтвом. Одна в одній вони знайшли своє відображення. Вплив античної літератури на літературу наступних поколінь важко переоцінити. Саме тому її складові необхідно уважно вивчати, що і є завданням предмету літератури.

Література

1. Міронова, В. М Антична література / Міронова В. М – К. : Либідь, 2005. - 170 с.
2. Тронський, І. М Історія античної літератури: підручник для ун-тів та пед. ін.-тів – 4-те вид., випр. та доп./ Тронський І. М. — М.: Вищ.шк., 1983. — 192 с.
3. Антична література : Довідник / Буркат О. П. – К. : Либідь, 1993. – 207 с.
4. Тахо-Годі, А.А. Грецька міфологія / А.А. Тахо-Годі. – М. : Мистецтво, 1989. – 187 с.

УДК 821.14-13.09

Мозалевська Ольга Віталіївна

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕРОЇЧНОГО ЕПОСУ ГОМЕРА

Література давніх греків виникла на основі фольклорних жанрів грецьких племен і народностей. Це були міфи, дидактичний фольклор у формі загадок, прислів'їв, афоризмів, а також культові гімни, обрядові пісні та заклинання. Першими за часом виникнення пам'ятками давньогрецької літератури є поеми «Іліада» і «Одіссея» Гомера [1, с. 134].

В своїх поемах поет вдосконалив художні засоби і прийоми, вироблені до нього аедами. Епос Гомера належить до розвинутого героїчного епосу, якому властиві співвідношення з якою-небудь важливою історичною подією далекого минулого. Його поеми відобразили найгостріші моменти розвитку родового суспільства, увібрали в себе мотиви та образи, породжені світосприйманням греків. Одними з найхарактерніших рис гомерівського епосу є наділення головного героя епосу ідеальними рисами та наявність «божественного плану» [1, с. 87].

Гомерівський епос, за своєю спрямованістю, реалістичний, але це - стихійний, примітивний реалізм, розгортаючий велику галерею індивідуальних характерів. У стилі поем збереглося багато елементів від пісенної, полуімпровізаційної стадії розвитку епосу. Наприклад, боги, люди, речі - все отримує епітети: Зевс - «тучегонитель», Гера - «волоока», Ахілл - «прудконогий» та інше.

Характерним для епосу є неквапливий, ґрунтовний виклад, сповнений повторюваними епітетами і формулами, утворюючих так зване «епічне роздолля». Однак поряд з цим уповільненим викладом, у Гомера зустрічається і стисла розповідь в швидкому темпі [2, с. 56].

«Іліада» є зразком героїчного епосу, що розповідає про один з епізодів Троянської війни. Розповіді про Троянську війну є міфологізованими народною фантазією історичними подіями [3, с. 35].

«Одіссея» є зразком пригодницького епосу. В ній розповідається про мандри, що після зруйнування Трої випали на долю царя Ітаки Одиссея, і про його повернення на батьківщину, тривалістю в 10 років [3, с. 36].

Поеми «Іліада» і «Одіссея» створювалися на основі епічних пісень аедів і рапсодів, що оспівували героїв племені і роду, а також легенд про події минулого в Іонії [3, с. 47]. Герої обох поем здебільшого стають носіями кращих і часто ідеальних рис народу. Характери, зображені в поемах, незважаючи на чисельність виведених фігур, не повторюють один одного [3, с. 47]. Однак при всій життєвості і людяності гомерівських образів, вони статичні, і їм недоступний внутрішній розвиток.

В гомерівській розповіді бракує розвитку. Універсальність зображення створюється завдяки великій кількості епізодів і дрібних сцен, але вони гальмують розвиток дії, і рельєфна обробка частин відводить на задній план загальний рух цілого. Залишком примітивного способу розповіді є і так званий «закон хронологічної несумісності»: дві події, які по суті повинні відбуватися одночасно, викладаються не як паралельні, а немов відбуваються послідовно в часі, одне за іншим [3, с. 47].

Таким чином, героїчний епос Гомера оспівує давно минулі історичні події, зображує героїв-полубогів, наділених ідеальними рисами, але зі статичними характерами. Для зображення переламних моментів, Гомер використовує прийом «втручання богів» [3, с. 47].

Література

1. Гальчук О. Антична література: навчальний посібник для студентів заочної форми навчання / О. Гальчук – Київ : Видав. Київського славистичного університету, 2008. – 210 с.
2. Тронский И. М. История античной литературы: учебник для филол. спец. ун-тов / И. М. Тронский. – Л. : Учпедгиз, 1946. – 496 с.
3. Лосев А. Ф. Гомер / А. Ф. Лосев – Москва : Молодая гвардия, 2006. – 125 с.

УДК 821 (100-87)

Шепель Павло Олександрович

ЖАНРОВІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО ГЕРОЇЧНОГО ЕПОСУ

Початок формування героїчного епосу відносять до 13 ст. Після падіння Західної Римської імперії протягом кількох століть відбувався перехід від рабовласницьких форм державності до феодальних. Звертаючись до історії, ми можемо відзначити головні риси відмінностей героїчного епосу від епосу архаїчного. Центральні теми героїчного епосу відображають найважливіші тенденції історичної життя, усуваються міфологічні та казкові сюжети.

У героїчних поемах, створених різними народами Європи, багато спільного. Пояснюється це тим, що художнього узагальнення піддалася подібна історична дійсність, сама ж ця дійсність осмислюється з точки зору однакового рівня історичної свідомості. До того ж засобом зображення була художня мова, що має спільні коріння в європейському фольклорі. Але разом з тим у героїчному епосі кожного окремого народу багато неповторних, національно-специфічних рис.

Найбільш значими з героїчних поем народів Західної Європи вважаються французька – «Пісня про Роланда», німецька – «Пісня про Нібелунгів», іспанська – «Пісня про мого Сіда». Три ці великі поеми дозволяють дослідити еволюцію героїчного епосу: «Пісня про Нібелунгів» містить цілий ряд архаїчних рис, «Пісня про мого Сіда» є прикладом пізнього розвитку героїчного епосу, «Пісня про Роланда» - є прикладом розквіту цього жанру [1].

«Пісня про мого Сіда» - найбільший пам'ятник іспанського героїчного епосу - була створена в середині XII ст., до нашого часу дійшла в рукописі XIV в.. Вперше опублікована в 1779 р. позначається як «пісня про діяння» (*cantar degesta*), «Пісня про Сіда» може бути віднесена до жанру епічної поезії, яка характеризується певним набором тем і мотивів (тема честі / безчестя, конфлікт героя і монарха, наявність родового конфлікту, мотиви військової доблесті і слави), а також стилістичної і оповідної технікою (дублювання важливих епічних тем - мандри, вигнання, бій, поєдинок, весілля, зустрічі, прощання; особливості розгортання епічної теми, повтори, паралельні опису, лексико-метрична стійкість формул і т.д.

Проте питання жанрової специфіки іспанської поеми «Пісня про мого Сіда» залишається відкритим, так як традиційна епічна схема зазнала в поемі складну трансформацію. «Пісня про Сіда» являє собою виразний приклад істотної зміни епічної моделі під впливом епохи, реально-історичним контекстом. Особливу роль тут відіграє хронологічна близькість описуваних подій і часу створення пам'ятника. «Пісня» відображає найважливіші тенденції історичного життя Іспанії. С ім'ям одного з найталановитіших воєначальників того часу Руей Діасом Бівардом (або де Бівар) пов'язаний головний герой поеми Сід. В його образі присутні риси нехарактерні для епічного героя типу Роланда.

«Пісня про Сіда», яка прославила подвиги і ім'я героя, поклала початок створенню міфу про героя (саме в ній за припущеннями вперше було згадано саме слово «Сід» - від арабського «Сейд» - «пан», що стало згодом ім'ям героя), який в наступні два-три століття набуває вигляду великої оповіді про героїчне життя Сіда [1].

Література

1. Стисла історія середньовічної літератури. Режим доступу до ресурсу: <http://svr-lit.niv.ru/svr-lit/stadnikov/geroicheskij-epos.htm>.
2. «Піснь про мого Сіда» огляд та аналіз поеми з енциклопедії Режим доступу до ресурсу: http://classlit.ru/publ/zarubezhnaja_literatura/drugie_avtor_i_pesn_o_moem_side_opisanie_i_analiz_poe_hmy_iz_ehnciklopedii/62-1-0-1393.

**СЕКЦІЯ
СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ**

811. 112. 2' 373. 46 = 112. 2

A. Alexejew

DIE GRUNDLEGENDEN PROBLEME DER MODERNEN FACHLEXIK

Der spezielle Wortschatz ist die große Schicht, die mit anderen Schichten des Wortschatzes, besonders mit allgemeingültigem Wortschatz, intensiv entwickelt und aktiv zusammenwirkt. Deshalb ist die Forschung eine der wichtigen Aufgaben der Linguistik, Gesetzmäßigkeiten der Formbildung des terminologischen Wortschatzes, seine Struktur und Semantik.

Bedeutende quantitative und qualitative Veränderungen in Wissenschaft und Technik haben dazu beigetragen, dass die Anzahl der Untertitel, die Terminologie und die Bereicherung ihres Wortschatzes sowohl auf der Ebene einer Sprache als auch auf der interlingualen Ebene zugenommen haben. Solch eine terminologische "Explosion" verursachte eine Reihe von Problemen - die Normalisierung und Standardisierung der Terminologie, Intensivierung der Übersetzungsaktivitäten, Referenzierung. Die Lösung dieser Probleme und ihr sprachliches Verständnis trugen dazu bei, dass in den Tiefen der modernen Linguistik eine neue angewandte Disziplin - Terminologie – entstand [1].

Die Periode des Vorkommens und der Bildung der Terminologie als einer getrennten Wissenschaft fällt auf den Anfang des XX Jahrhunderts. Nach der Ansicht von A. Khayutin wurde dieses Konzept zuerst vom Professor der Universität von Jena. Z. Schütts eingeführt; Im Jahr 1801 erschien im Sinne von "Beschreibung" im Englischen und Französischen.

In der Mitte des XX Jahrhunderts mit dem Ziel der Straffung der Regeln und Kriterien für die Schaffung von neuen Fristen, beginnt die aktive Forschung der terminologischen Systeme der verschiedenen Zweige des Wissens. Die Forscher stellen fest, dass die Begriffe in den allgemeinen Fonds für literarische Sprachen integriert sind und die Ausdehnung der lexikalischen Zusammensetzung beeinflussen. Die Wörter eines allgemeinsprachlichen Sprachfonds, der eine neue Bedeutung erhält, beginnen als getrennte terminologische Einheiten innerhalb eines bestimmten Zweiges der Wissenschaft oder Technologie zu funktionieren [2, S. 59]. Daher ist das Studium spezieller Vokabeln sehr wichtig für die Entwicklung der Sprache als Ganzes.

Die elementare Grundeinheit der Terminologie ist der Begriff "ein Wort oder eine Wortverbindung, die eine besondere Bedeutung hat, die einen professionellen Begriff ausdrückt und bildet, das im Erkenntnisprozess wissenschaftlicher und beruflich-technischer Objekte und ihrer Beziehungen verwendet wird" [3, S. 12].

Schon in der Definition des Begriffs spiegelt er sein doppeltes Wesen und Doppelbeziehung wider: erstens die Verbindung mit dem Wort und zweitens die Verbindung mit dem Wortbegriff. Aus der begrifflichen Seite drückt das Fachwort die inhaltsreiche Seite des Prozesses oder Phänomens aus, seitens des Ausdrucks ist das Fachwort verbunden mit der sprachlichen Struktur des Wortes – "sprachliche Oberfläche", die eine Form der Existenz der Begriffe ist. Gleichzeitig kann der Begriff als eine Art von Zeichen für einen bestimmten Begriff angesehen werden, den er bezeichnet. Gleichzeitig wird die Aufmerksamkeit auf die Tatsache gelenkt, dass der Begriff die Verkörperung der konzeptuellen Integrität darstellt, da ein Begriff "nur ein Konzept" bezeichnen kann [5, S. 26]. Im Verhältnis des Fachwortes zum Begriff, d.h. in seiner Beständigkeit besteht das wichtigste Merkmal des Begriffes.

Jeder Linguist versucht jedem Fachwort seinen "Begriff" zu verleihen und vermeidet so seine semantische Überlastung. Die angemessenste Widerspiegelung des Wesens des Lexems ist die folgende Definition: "Der Begriff ist ein Wort oder eine Wortverbindung, die eine besondere Bedeutung hat [3, S. 12].

Auf der gegenwärtigen Etappe der Linguistik sind die folgenden Zeichen des Begriffs zu unterscheiden: Einzigartigkeit, Genauigkeit, stilistische Neutralität, Systemizität, Prägnanz (R. Budagow, T. Sekunda, W. Danilenko, O. Reformatsky, T. Panko, O. Wüster, A. Dresen, L. Kandelaki). Zahlreiche Erfindungen auf dem Gebiet der Wissenschaft und Technik, die durch die gesamte Globalisierung der Welt ausgelöst werden. Dazu andere extralinguistische Faktoren beeinflussen die

Bildung neuer terminologischer Einheiten, die sich signifikant vom Hauptvokabular unterscheiden.

Mit dem Studium des speziellen Vokabulars beschäftigen sich Logiker, Philosophen und Spezialisten anderer spezifischer Wissenszweige. Das Grundprinzip der philosophischen Herangehensweise an den Begriff ist also, dass alles in der Welt miteinander verbunden ist und sich ständig weiterentwickelt, und die Terminologiesysteme sollten diese Verbindung widerspiegeln. Die Idee, dass die Begriffe nicht als isoliertes Objekt, sondern als Mitglied eines bestimmten Terminologiesystems betrachtet werden sollten, wurde zum ersten Mal von D. Lotte eingeführt [3, S. 71]. Der Forscher betrachtet Terminologiesysteme als strukturelle Konstruktionen, in denen die Begriffe in bestimmten Beziehungen zueinander stehen. Die Besonderheit dieser Beziehungen liegt in ihrem Charakter: Offenheit, Dynamik und Künstlichkeit. Terminologiesysteme kombinieren zwei Arten von Systemen: das logische, das durch das System der Konzepte definiert wird, und das linguistische, das durch das System der Begriffe bestimmt wird [4].

Logische und linguistische Faktoren in der Entwicklung der Terminologie sind ständig in der Ansicht von Linguisten. Die Interdependenz von logischen und linguistischen Problemen wird dadurch bestimmt, dass das Begriffssystem ein System von Begriffen ausdrückt. Logische Probleme sind eng mit der Definition des Begriffs verwandt, linguistisch - mit der Terminologie als Wissenschaft und der Existenzweise des Begriffs.

Während des 20. Jahrhunderts wird der Terminologiebegriff anders interpretiert, insbesondere: 1) als eine Menge von Begriffen auf diesem Wissensgebiet; 2) als eine systematische, verbal ausgedrückte Menge von Konzepten einer bestimmten Wissenschaft; 3) als Teil des Vokabulars der modernen literarischen Sprache, die die Funktionalität der Terminologie betont; 4) als eine Sammlung von Begriffen in einem bestimmten Wissensbereich, die die Grundlage für das Studium der funktionalen, praktischen und theoretischen Aspekte der Terminologie bilden [4].

Das Interesse an Terminologie wächst ständig. Da die Terminologie eine Informationsquelle ist, integriert sie sich organisch in das System der literarischen Sprache und stellt ihr verkürztes, Modell dar, in dem die komplexesten linguistischen Probleme am transparentesten sind.

In der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts studiert Wissenschaft allgemeine theoretische Fragen der Begriffe, der Terminologie und Nomenklatur. Es wurde eine neue Definition – Terminologiekunde eingeführt, dessen Aufgabe ist: 1) die Stelle der Fachlexik in dem Sprachsystem bestimmen; die semantische Besonderheit von Begriffen im Vergleich zu Wörtern des allgemein verwendeten Vokabulars zu untersuchen [5]; 2) die Besonderheiten der terminologischen Wortverbindungen im Vergleich zu freien und phraseologischen Wortverbindungen zu untersuchen; 3) Empfehlungen für die optimale Verwendung von Begriffen in den Bedingungen der wissenschaftlichen Produktion und der pädagogischen Kommunikation zu entwickeln [6].

Die Notwendigkeit für die Bildung einer neuen Terminologie entsteht in einem bestimmten Stadium der Entwicklung der Gesellschaft unter der Bedingung eines entwickelten linguistischen Systems. Es sollte daran erinnert werden, dass die Schaffung neuer Begriffe ein komplexer Prozess ist, der sich im Laufe der Jahrhunderte vollziehen kann. So hängt die Studie der Terminologie untrennbar mit dem Erlernen der Sprache im Allgemeinen zusammen, da wissenschaftliche und lexikalische Potenzial in dem Prozess der eigenen Entwicklung ständig miteinander interagieren, wobei der spezielle lexikalische aktive Fonds auf die zahlreichen Veränderungen in der Gesellschaft, der Wissenschaft und der Produktion reagiert.

Menschliches Wissen, das das Bild der Welt darstellt, erscheint in der Terminologie in einer verallgemeinerten und zugänglichen Form. Im Ergebnis stellt sich das Problem des Verständnisses und damit der Verfügbarkeit der wissenschaftlichen Erkenntnis seitens der Forscher bezüglich der terminologischen Systeme. In der gegenwärtigen Phase sind die vorrangigen Bereiche der Terminologierecherche: Entwicklung der Terminologietheorie, Standardisierung, Vereinheitlichung der Terminologie, Lösung der Fragen der terminologischen Bearbeitung, Vergleichs- und Branchenterminologie.

Literatur

1. Журавлева Т. А. Особенности терминологической номинации / Т. А. Журавлева. – Донецк : АООТ Торговый Дом «Донбасс», 1998. – 253 с.

2. Кришталь С. М. Метафора як спосіб термінотворення в англійській фінансовій термінології (у зіставленні з українською) / С. М. Кришталь // Типологія мовних значень у діахронічному і зіставному аспектах : Зб. наук. праць. / Ред. кол.: В. Д. Каліущенко (відп. ред.) та ін. – Донецьк : ДонНУ, 2000. – Вип. IV. – С. 171-182.
3. Лотте Д. С. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов / Д. С. Лотте. – М. : Наука, 1982. – 149 с.
4. Нікуліна І. М. Субконтинуум інформатики й обчислювальної техніки у французькій, українській та російській мовах: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.17 "Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство" / І. М. Нікуліна; ДонНУ. – Донецьк, 2004. – 20 с.
5. Султанов А. Х. О природе научного термина / А. Х. Султанов. – М. : Наука, 1996. – №4. – С. 26-28.
6. Тютюнник В. М. Ключевые слова в терминологических микросистемах / В. М. Тютюнник // Системы специальной коммуникации в современном русском языке. – Днепропетровск : Изд-во Днепропетр. ун-та, 1990. – С. 103-106.

Алексеев Олексій Олексійович. Основні проблеми сучасної спеціальної лексики.

УДК 908

Zabirko K. V.

NÜRNBERG ALS HORT DES DEUTSCHEN GEISTES

Nürnberg – keine andere deutsche Stadt steht mehr im Zeichen des Nationalsozialismus. Neben dem ab 1933 entstehenden Reichsparteitagsgelände bildet vor allem die Altstadt mit der Kaiserburg die willkommene Kulisse, vor der sich die NS-Machthaber propagandistisch in Szene setzen.

Für die Wahl als Veranstaltungsort der Reichsparteitage von 1927 und 1929 hatten zunächst politische und praktische Gründe gesprochen: Die Nationalsozialisten verfügten in Nürnberg und Mittelfranken schon früh über eine starke Basis, zudem wurden sie durch den staatlichen Polizeidirektor unterstützt.

Nürnberg's Vergangenheit als Reichsstadt und als Stadt mittelalterlicher Reichstage ließ sich leicht im Sinn der nationalsozialistischen Reichsidee umdeuten. In Potsdam, dem Symbol-Ort des preußischen Staats, hatte Hitler im März 1933 in einer pompös inszenierten Veranstaltung den Eindruck zu erwecken versucht, in der Tradition des alten Preußen zu stehen. In Nürnberg präsentiert sich das NS-Regime unter dem Schlagwort "Von der Stadt der Reichstage zur Stadt der Reichsparteitage". Damit behaupten die Nationalsozialisten, die deutsche Geschichte zu vollenden.

Nürnberg als Industrie- und Arbeiterstadt wird von ihnen dabei fast vollständig ausgeblendet [1].

Ewigkeit und Monumentalität – die Prinzipien nationalsozialistischer Staats- und Parteiarchitektur galten besonders auch in Nürnberg. Die Bauten für das Reichsparteitagsgelände sollten beeindrucken und zugleich einschüchtern, Disziplin einfordern und Gemeinschaftsgefühl vermitteln. Die Architektur wurde in den Dienst von Propaganda und Machtdemonstration gestellt. Als selbsternannter "Oberster Bauherr" beschäftigte sich Hitler oft bis ins Detail mit den großen Bauvorhaben.

Ab 1934 bevorzugte er den Architekten Albert Speer bei der Umsetzung seiner architektonischen Herrschaftsfantasien. Speer wurde von Hitler nicht nur mit dem Ausbau des Reichsparteitagsgeländes beauftragt. Bis 1950 sollte er auch Berlin zur "Welthauptstadt Germania" umgestalten. Nur einige Komponenten für das Reichsparteitagsgelände wurden überhaupt verwirklicht; andere kamen über ihr Fundamentierung oder teilweise fertig gestellte Rohbauten nicht hinaus. Bei Beginn des Zweiten Weltkriegs stellte man die Bauarbeiten im Wesentlichen ein; die Planungen liefen aber noch bis kurz vor Kriegsende weiter [2].

Zeppelinfeld: Ab 1933 nutzten die Nationalsozialisten das Zeppelinfeld bei den Reichsparteitagen. Zwischen 1935 und 1937 entstand die gesamte Anlage mit der Haupttribüne Q und den Zuschauerwällen. Auf dem Feld konnten sich bis zu 200 000 Menschen versammeln. Große Teile der Fläche im Innenraum dienen inzwischen als Sportflächen.

Luitpoldhain: 1933 ließen die Nationalsozialisten für ihre Parteitage den Luitpoldhain zu einem befestigten Versammlungsareal mit Tribünen für 50 000 Zuschauer umgestalten (Luitpoldarena). Hier fanden Massenaufmärsche von NS-Verbänden wie SA und SS mit bis zu 150 000 Teilnehmern statt. Das Ritual der Totenehrung bildete den Höhepunkt.

Die "Weihe" neuer Fahnen und Standarten beendete die Inszenierung. Nach 1945 gestaltete die Stadt Nürnberg das Gelände wieder zu einem Park um. Die im Zweiten Weltkrieg teilweise zerstörte Luitpoldarena wurde abgetragen.

Große Straße: Die 60 Meter breite und auf zwei Kilometer angelegte Große Straße sollte die zentrale Achse des Reichsparteitagsgeländes werden. Bis zur Einstellung der Arbeiten waren 1,5 Kilometer realisiert. Ihre Funktion als Paradedstraße hat sie nie erfüllt.

Kongressbau: Der Kongressbau war für Tagungen der NSDAP für bis zu 50 000 Personen vorgesehen. Der unvollendete Rohbau (1937-1939) wurde bis zu einer Höhe von 39 Meter errichtet. Im nördlichen Kopfbau des hufeisenförmigen Monumentalbaus ist seit 2001 das Dokumentationszentrum Reichsparteitagsgelände eingerichtet.

Deutsches Stadion: Neben der Großen Straße sollte das Deutsche Stadion als größte Arena der Welt für 400 000 Zuschauer entstehen. Der Grundstein für das Deutsche Stadion wurde am 9. September 1937 gelegt. Die Arbeiten kamen über den Erdaushub nicht hinaus.

Der heutige Silbersee, die mit Grundwasser gefüllte Baugrube, erinnert an dieses vom nationalsozialistischen Größenwahn geprägte Projekt.

Städtisches Stadion: Das Städtische Stadion entstand in demokratischer Zeit zwischen 1926 und 1928. Die Nationalsozialisten nutzten es später für ihre Zwecke und machten die Sportarena während der Reichsparteitage vor allem zum Aufmarschort der Hitler-Jugend. Nach 1945 wurde die Sportstätte mehrfach umgebaut und modernisiert. 2006 war sie auch Schauplatz von fünf Begegnungen während der Fußballweltmeisterschaft [3].

Die Zeppelintribüne ist eine der wichtigsten baulichen Hinterlassenschaften des früheren Reichsparteitagsgeländes in Nürnberg. Die einzige erhaltene Rednertribüne Hitlers in Deutschland und das zugehörige Aufmarschfeld samt Zuschauertribünen waren Schauplatz zahlreicher Propagandaveranstaltungen zwischen 1933 und 1938:

- Hier wurde eine „Volksgemeinschaft“ gefeiert, die vorgeblich alle Deutschen umfasste, tatsächlich aber alles „Gemeinschaftsfremde“ ausgrenzte.
- Hier inszenierte die NS-Propaganda mit dem „Lichtdom“ ein weltweit bekanntes Symbol des NS-Staates [4].

Література

1. Nürnberg als "Stadt der Reichsparteitage" [Електронний ресурс]/. - Режим доступу: <https://museen.nuernberg.de/dokuzentrum/themen/nationalsozialismus/das-reichsparteitagsgelaende/nuernberg-als-stadt-der-reichsparteitage/>
2. Der Bau des Reichsparteitagsgeländes [Електронний ресурс]/. - Режим доступу: <https://museen.nuernberg.de/dokuzentrum/themen/nationalsozialismus/das-reichsparteitagsgelaende/der-bau-des-reichsparteitagsgelaendes/>
3. Christmeier M. Lernort Zeppelinfeld / Martina Christmeier., 2013. – 27 с. – (Wiedemann & Dassow).
4. Das Zeppelinfeld in Nürnberg – ein deutscher Lernort zur Geschichte des Nationalsozialismus [Електронний ресурс]. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: https://museen.nuernberg.de/fileadmin/mdsn/pdf/Dokuzentrum/Downloads/Zukunft_Reichsparteitagsgelaende/konzeptpapier_ag_rptg.pdf.
5. Забірко Ксенія Валеріївна. Нюрнберг як осередок германського духу.

GEFLÜGELTE WORTE IM PHRASEOLOGISCHEN WORTSCHATZ DES DEUTSCHEN

Aktualität. Die vorliegende Arbeit beschäftigt sich mit den geflügelten Worten. Diese Worte sind gekennzeichnete im Gegensatz zu anderen Phraseologismen durch seine Frequenz und Nachweisbarkeit seiner Quelle. Geflügelte Worte und Zitate können aufgrund ihrer Festigkeit zu den festen Wortverbindungen gezählt werden. Sonst sind sie durch ihre Struktur und Semantik nicht weiter erklärbar und klassifizierbar. Ihre ganz spezielle Eigenschaft liegt darin, dass sie eine Quelle haben, wobei aber schwer festzustellen ist, wie lange diese Herkunft allgemein als bekannt angenommen werden kann.

Zielsetzung ist die geflügelten Worte und ihre Rolle in der deutschen Sprachkultur zu erforschen, sie nach der Semantik einzustufen.

Die Bezeichnung „geflügeltes Wort“ wurde in der Antike geprägt. In Homers bekannten Werken „Ilias“ und „Odyssee“ kommt die Verbindung „geflügelte Worte“ mehrmals vor: „... die Göttin warf ein geflügeltes Wort...“ Aus deutschen Homerübertragungen gelangte die Wortverbindung in die deutsche Literatur: sie wurde zum Beispiel von F. G. Klopstock in seinem biblischen Epos „Der Messias“ (1773) gebraucht, etwas später von J. W. Goethe: Da versetzte sogleich der Sohn mit geflügelten Worten: „Tut es, Nachbar, und geht und erkundigt Euch“ [1, S. 3].

Als Bezeichnung für eine besondere Gruppe bildhafter Ausdrücke wurde die Wortverbindung „geflügelte Worte“ von dem deutschen Philologen Georg Büchmann (1822—1884) verwendet. Er veröffentlichte unter diesem Titel (1864) Zitate aus Werken weltberühmter Dichter, treffende Aussprüche bekannter Historiker, Philosophen, Naturwissenschaftler und andere mehr, die in die deutsche Literatursprache eingegangen waren und dort einen weiten Gebrauch gefunden hatten.

In der dreizehnten Auflage seines Buches (1882) stellte Büchmann fest, dass „geflügelte Worte“ als übliche Bezeichnung auch schon in andere Sprachen aufgenommen worden war.

Die verbreitetste Auffassung aber, die auch wir vertreten, formulierte Walter Robert Tornow, ein Mitarbeiter Georg Büchmanns: „Ein geflügeltes Wort ist ein in weiteren Kreisen des Vaterlands dauernd angeführter Ausspruch, Ausdruck oder Name, gleichviel, welcher Sprache, dessen historischer Urheber oder dessen literarischer Ursprung nachweisbar ist“ [2, S. 31].

Man darf auch nicht unerwähnt lassen, Christine Palm bezeichnet es auch als „ein landläufiges Zitat und als ein in weiteren Kreisen des Vaterlandes dauernd angeführter Ausspruch, Ausdruck oder Name, gleichviel welcher Sprache, dessen historischer Urheber, oder dessen literarischer Ursprung nachweisbar ist“ [3, S. 108].

Also: zu den geflügelten Worten gehören Aussprüche bekannter Wissenschaftler, Politiker, Schriftsteller und Zitate aus deren Werken; Eigennamen und Ortsnamen, die ihren individualisierenden Charakter eingebüßt haben und zum Sinnbild bestimmter Erscheinungen geworden sind; stehende Wortverbindungen, die ihre Entstehung geschichtlichen Ereignissen verdanken.

Daher sind die Quellen der geflügelten Worte folgende:

Die antike und biblische Mythologie und die antike Literatur: zum Beispiel, *die Achillesferse* (п'ята Ахіллеса); *der Ariadnefaden* (нитка Аріадни); *das Fass der Danaiden* (бочка Данайд); *aus der Szylla in die Charybdis geraten* (між Сциллою і Харібдою); *der Sündenbock* (козел відпущення); *ein Stein des Anstoßes* (камінь спотикання); *auf Sand bauen* (будувати на піску); *der Mensch lebt nicht vom Brot allein* (не хлібом єдиним живе людина); *ein weißer Rabe* (біла ворона); *die ewige Stadt* (вічне місто); *eine Schlange am Busen nähren* (пригріти змію на грудях) und andere mehr [1, S. 4].

Werke, Reden und Taten bekannter Wissenschaftler, Politiker und Philosophen, zum Beispiel, *Lernen, lernen und nochmals lernen* (Навчатися, навчатися й ще раз навчатися.) (W. I. Lenin); *Ein Gespenst geht um in Europa — das Gespenst des Kommunismus* (Привид ходить по Європі, привид комунізму) (K. Marx, F. Engels); *Ich weiß, dass ich nichts weiß* (Я знаю тільки те, що нічого не знаю) (Sokrates); *Der Würfel ist gefallen* (жереб кинуто) (Cäsar) [1, S. 4].

1. Die Geschichte. Manche geschichtlichen Ereignisse führten zur Entstehung geflügelter Worte: *den Rubikon überschreiten* (*перейти Рубікон*); *den gordischen Knoten durchhauen* (*розв'язати Гордіїв вузол*); *ein lukullisches Mahl* (*лукуллівський (лукуллів) бенкет*) und andere mehr [1, S. 4].

2. Die politischen Ereignisse nach dem zweiten Weltkrieg führten auch zur Entstehung einer Anzahl von geflügelten Worten, die eine aktuelle politische Bedeutung haben: *Menschen guten Willens* (*люди доброї волі*); *der kalte Krieg* (*Холодна війна*) und andere mehr [1, S. 4].

3. Die schöngeistige Literatur, zum Beispiel: *Etwas ist faul im Staate Dänemark* (*Підгнило (Прогнило) щось у датському королівстві*) (Shakespeare); *Sturm im Glas Wasser* (*Буря в склянці води*) (Montosquieu); *der graue Mann* (*сіра людина*) (Chamisso); *Nur der verdient sich Freiheit wie das Leben, der täglich sie erobern muß!* - *Лиш той життя і волі гідний, хто б'ється кожен день за них* (Goethe); *Es ist eine alte Geschichte, doch bleibt sie immer neu* - *Давня се байка, здається, все ж вона вічно нова* (Heine) [1, S 4].

Die Struktur der geflügelten Worte ist mannigfaltig: sie reicht vom einzelnen Wort bis zum zusammengesetzten Satz. Man unterscheidet [1, S. 5]:

1. einzelne Wörter (Eigennamen und Gattungsnamen): *Goliath, Mentor, der Eckstein, der Blaustrumpf*;

2. nominale Wortverbindungen: *Babylonische Verwirrung, Apfel der Zwietracht, die verbotene Frucht*;

3. verbale Wortverbindungen: *nach Kanossa gehen, auf Sand bauen, für ein Linsengericht verkaufen*;

4. comparative Wortverbindungen: *alt wie Methusalem, j-n wie seinen Augapfel hüten*;

5. Sätze verschiedener Art: *Papier ist geduldig, Reden ist Silber, dieser Kelch mag an mir vorübergehen*.

Die meisten geflügelten Worte sind international. Zu diesen gehören vor allem Ausdrücke aus der Antike, aus der Bibel, aus der Geschichte. Sie werden aus einer Sprache in viele andere kalkiert [4, S. 25]. So wurden viele geflügelte Worte der Antike aus dem Lateinischen in andere Sprachen wörtlich übersetzt, zum Beispiel:

lat. *Veni, vidi, vici*

deutsch *Ich kam, ich sah, ich siegte.*

ukr. *Прийшов, побачив, переміг*

Daraus lässt sich die Schlussfolgerung ziehen, dass geflügelte Worte durch folgende charakteristische Merkmale gekennzeichnet werden: durch ihren treffenden Sinn, durch ihren internationalen Charakter, durch die Kalkierung und durch das Vorhandensein einer bestimmten Quelle und manchmal eines Autors. Sie verleihen der Rede größere Ausdruckskraft, sie helfen, die Gedanken bildhaft und treffend zu formulieren. Die Verwendung geflügelter Worte stellt heute eine Weise des Spiels mit Kenntnissen des Rezipienten dar.

Literatur

1. Шишкина И. П. Крылатые слова, их происхождение и значение Geflügelte Worte Пособие для студентов педагогических институтов (на немецком языке) / И. П. Шишкина. – Ленинград: Просвещение, 1972. – 168 с.

2. Büchmann G. Geflügelte Worte - Der Zitatenschatz des Deutschen Volkes / Georg Büchmann // Haude & Spener. – 1907. – 22 S.

3. Palm C. Phraseologie. Eine Einführung / Christine Palm. – Tübingen: Narr, 1995. – 130 S.

4. Burger H. Idiomatik des Deutschen / Harald Burger. – Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1973. – 117 S. – (Germanistische Arbeitshefte).

КРИЛАТІ СЛОВА У ФРАЗЕОЛОГІЧНОМУ ФОНДІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Зензерова Вікторія Ігорівна

NATIONALE IDENTITÄT DER DEUTSCHEN VOLKSFESTE

Deutschland ist an seinen Festen und mit ihnen verbundenen Traditionen reich. Die Deutschen sind gutherzig, lustig und amüsieren sich mit großem Vergnügen. Die traditionelle Feste feiern sie hell, laut, fröhlich. Zur Vorbereitung der Feier stellen sich die Deutschen sehr fleißig und pedantisch. Im Voraus wählen sie die Geschenke für die Freunde und Verwandten aus und kaufen sie ein. Außerdem schmücken sie seine Häuser und laden die Gäste ein [1].

Die bekanntesten und beliebtesten deutschen Feste sind Weihnachten mit Advent, Ostern, Karneval, und, natürlich, Oktoberfest.

Jährlich fahren die Tausende von Touristen aus aller Welt nach Deutschland, um Oktoberfest zu beobachten und an dieser Feier teilzunehmen.

Oktoberfest ist das weltberühmteste Volksfest des Biers. Man feiert es in Bayern am Ende des Oktobers. Die Feier dauert 16 Tage. Während des Festes probieren die Münchner und zahllose Gäste verschiedene Biersorten und amüsieren sich. Der Höhepunkt des Festivals ist ein großer Trachtenzug mit den Teilnehmern aus verschiedenen Ländern. Es wird angenommen, dass das eine der schönsten und unvergesslichsten Traditionen des Festes ist [1].

Außerdem ist Deutschland durch seinen Karneval berühmt. Jedes Bundesland hat seine eigenen Sitten und Bräuche, die mit Karneval verbunden sind. Im Volk nennt man Karneval eine fünfte Jahreszeit in der BRD.

Zum Beispiel beginnt der Kölner Karneval jährlich am 11. November um 11 Uhr 11 Minuten. Seinen Höhepunkt erlebt Karneval am Rosenmontag mit dem Trachtenzug. Der Karneval in Köln ist das Fest der Freude, des Lachens und der Tanzen [2].

Das wichtigste Kirchenfest ist Weihnachten. Es feiert man in der BRD am 25. Dezember. Das ist das Fest von Christi Geburt und die Feier des Friedens und der Freude. Die Deutschen beginnen sich zum Weihnachten im November vorzubereiten. Vier Sonntage vor dem Fest beginnt die Adventzeit.

Überall hängt man Adventskränze mit vier Kerzen. Jede Woche zündet man eine Kerze. Und am letzten Sonntag brennen alle Kerzen. Vor dem Weinachten schmücken die Menschen ihre Wohnungen und Weihnachtsbäume mit Kugeln, Kerzen.

Der Vorabend des Festes, am 24. Dezember nennt man Der Heilige Abend. In dieser Zeit zünden die Deutschen die Kerzen und singen Weihnachtslieder. Mit Beginn der Weihnacht gratulieren die Menschen einander und schenken die Geschenke. Die Kinder bekommen unbedingt die Süßigkeiten. Weihnachten nennt man im Volk der größte «Schenk-Tag».

Noch ein ältestes, christliches Kirchenfest ist Ostern. Die Auferstehung von Jesus Christus aus seinem Grab ist ein wichtiges Ereignis für Glauben der Christen [3].

Außerdem feiert man es auch seit uralten Zeiten als ein wichtiges Frühlingsfest, weil es mit der neuerwachsenden Natur verbunden ist. Das Symbol des Festes ist ein Ei, dass das neue Leben bedeutet.

Vor dem Ostern kochen die Deutschen Eier und bemalen sie bunt. Mit Ostern, das am Sonntag gefeiert wurde, ist das vierzig-tägige Großfasten zu Ende [2; 3].

Wie kann man sehen, sind die deutsche Sitten und Bräuche nicht nur alt, sondern auch sehr interessant und sogar spannend. Und die Deutschen verehren ihre Traditionen und sind auf sie sehr stolz.

Literatur:

1. [Elektronный ресурс] /. - Режим доступа: <http://deutschlandfeste.canalblog.com/>
2. [Elektronный ресурс] /. - Режим доступа: <http://deseite.ru/feste-und-brauche-deutschlands-prazdniki-i-obyichai-germanii/>
3. [Elektronный ресурс] /. - Режим доступа: <http://deutsch-sprechen.ru/deutsche-feste/>
Коробенко Ганна Яківна. Національна ідентичність німецьких народних праздників

BEKANNTE DEUTSCHE SPRICHWÖRTER

Die deutsche Sprache präsentiert sich stets von ihrer besten Seite – so auch im Hinblick auf klassische deutsche Sprichwörter, von denen die meisten allseits bekannt sind [1].

Sprichwörter sind kurze, prägnante Aussagen, die nicht nur allgemein bekannt sind, sondern die auch regelmäßig verwendet werden. Da Sprichwörter oft aus der Bibel stammen, von bekannten Philosophen kommen oder ihnen zumindest eine generationsübergreifende Gültigkeit nachgewiesen werden kann, hat ein Sprichwort eine enorme Aussagekraft [2].

Man stellt sich die Frage, wofür die deutschen Sprichwörter und Redewendungen überhaupt verwenden sind? Viele Menschen gebrauchen Sprichwörter, sie prägen unseren Alltag und die meisten Menschen erkennen und kennen sie, wenn sie sie hören. Neben Lebensweisheiten wollen sie uns auch Warnungen oder gute Ratschläge geben. Genau genommen eignen sich derartige Phrasen beispielsweise sehr gut für liebe Grüße – vor allem dann, wenn Sie dabei eine gewisse Botschaft vermitteln bzw. zum Ausdruck bringen wollen. Jede Redewendung möchte eine gewisse Mitteilung kommunizieren [2].

Inhaltliche Schwerpunkte sind Weisheiten oder Lebensregeln, die sich auf verschiedene Situationen beziehen können. Zum Mut machen wird beispielsweise das Sprichwort "Wo ein Wille ist, ist auch ein Weg" verwendet. Trost kann man mit den Worten "Geteiltes Leid ist halbes Leid" spenden und ein diszipliniertes Verhalten wird mit dem Sprichwort "Was du heute kannst besorgen, das verschiebe nicht auf morgen" gefordert [3].

Sie sprechen bestimmte Themen und Lebensbereiche an. Freundschaft ist ein großes Thema bei den Sprichwörtern. Zum Beispiel, "Ein Freund ist besser nahe bei, als in der Ferne zwei oder drei" oder "Freundschaft ist Liebe mit Verstand" [4]. Viele Sprichwörter wollen Anleitungen für das tägliche Leben geben, wie "Was du heute kannst besorgen, das verschiebe nicht auf morgen" oder "Reden ist Silber, Schweigen ist Gold".

Auch Ehe und Familie ist ein großer Themenbereich den Sprichwörter aufgreifen, ebenso die Liebe. "Alte Liebe rostet nicht" oder "Keine Lieb ohne Leid".

Viele Zitate von berühmten Menschen wurden zu regelrechten Sprichwörtern. Manche sind mehr, andere weniger bekannt. Aber die meisten hat man schon einmal gehört [3].

"Die Axt im Hause erspart den Zimmermann". Dieser Ausspruch stammt von Friedrich Schiller aus Wilhelm Tell. Ebenso "Früh übt sich, was ein Meister werden will". "Haste was, dann biste was" ist aus einem Gedicht von Schiller. "Lange Rede, kurzer Sinn" ist sprichwörtlich nach Schiller aus Wallenstein. Coco Chanel sagte einmal: "Alter schützt vor Liebe nicht, aber die Liebe vor dem Altern". Albert Einstein ist für viele Aussprüche berühmt, er sagte auch einmal: "Das Schönste, was wir erleben können, ist das Geheimnisvolle" [2].

Das Sprichwort in Deutschland hat eine feste Form und eine unveränderliche Formulierung. Es kann sich reimen, muss es aber nicht. Manche Sprichwörter wurden auch weiterentwickelt oder vermischt, um sie zu karikieren. "Morgenstunde hat Gold im Mund" und "Müßiggang ist aller Laster Anfang" wurde so zu "Morgenstunde ist aller Laster Anfang" [3].

Damit das Wirkungspotential von Sprichwörtern noch verstärkt wird, weisen viele dieser Aussagen sprachliche und stilistische Merkmale auf. Eine sprachliche Besonderheit ist zum Beispiel der Reim in seinen verschiedenen Arten. Aber auch Wortwiederholungen, Anaphern und Gegenüberstellungen festigen die Aussagekraft des Sprichwortes. Zudem werden oft Imperative verwendet.

Nicht nur Sprachwissenschaftler und studierte Germanisten, auch Hobbyphilologen beschäftigen sich gerne mit Sprichwörtern. Gerne werden auch lateinische Aussagen wörtlich übersetzt und hinsichtlich ihrer ursprünglichen sprachlichen Merkmale untersucht [3].

Auf diese Weise, bei einem Sprichwort handelt es sich um eine kurze Aussage, einen Satz, der beispielsweise einen Zustand oder ein Verhalten auf traditionelle, volkstümliche Art und Weise wiedergibt. Typisch für Sprichwörter sind deren unbekannte Autoren, doch gibt es auch Formen, die

beispielsweise aus der Bibel hergeleitet sind [2].

Literatur

1. Deutsche Sprichwörter und Phrasen [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.zitate-und-weisheiten.de/deutsche-sprichwoerter/>
2. Sprichwörter - Merkmale, Themen und Bereiche, berühmte Zitate und Herkunft bekannter Sprichwörter [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: http://www.paradisi.de/Freizeit_und_Erholung/Hobbys/Sprichwoerter/Artikel/18630.php#Schiller.2C_Schleiermacher_und_Rollenhagen
3. Sprichwörter [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: http://www.paradisi.de/Freizeit_und_Erholung/Hobbys/Sprichwoerter/
4. 42 Aphorismen über Freundschaft von Deutsches Sprichwort [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: https://www.aphorismen.de/suche?f_thema=Freundschaft&f_autor=1047_Deutsches+Sprichwort

Курілова Яна Романівна: Популярні німецькі прислів'я

УДК 908

Oleksandr Medvediev

DEUTSCHE POST ZUR GEGENWART UND IHRE PERSPEKTIVEN

Die Deutsche Post AG entstand in den Jahren 1989 bis 1995 durch Privatisierung der Behörde Deutsche Bundespost – Postdienst. Gleichzeitig entstand aus dem Bereich namens „Fernmeldedienst“ die Deutsche Telekom sowie aus dem Bereich Postbank die Postbank. Das Bundesministerium für Post und Telekommunikation blieb zunächst für die Aufgaben im Postwesen zuständig. Später übernahm die neu geschaffene Regulierungsbehörde für Telekommunikation und Post die Aufgaben der Mittelbehörden.

Das Unternehmen wurde von 1990 bis 2008 von Klaus Zumwinkel geführt. Er bot am 15. Februar 2008 nach großem öffentlichen Druck seinen Rücktritt an, nachdem kurz zuvor Ermittlungen wegen Steuerhinterziehung gegen ihn öffentlich wurden. Seit 1998 fördert die Deutsche Post über die hauseigene Post-Stiftung das Institut zur Zukunft der Arbeit mit umfangreichem Wissenschaftssponsoring.

Postaktien wurden erstmals am 20. November 2000 auf dem organisierten Kapitalmarkt gehandelt. Dabei konnte ein Emissionserlös von 6,6 Milliarden Euro erzielt werden. Im selben Jahr wurde außerdem der Grundstein des Bonner Post Towers gelegt, der seit 2002 als Konzernzentrale dient. Seit 2006 betreibt der Konzern in Troisdorf bei Bonn das Forschungs- und Entwicklungszentrum „DHL Innovation Center“, das Geschäftskunden zur Information über Technologien wie RFID, Geodaten- und GPS-Anwendungen zur Verfügung steht.

Das Postgesetz hatte der Deutschen Post AG bis zum 31. Dezember 2007 eine Reihe von befristeten Exklusivrechten zugestanden, es wurden aber dafür Universaldienstleistungspflichten verlangt. Seit dem 1. Januar 2008 hat die Post keine Exklusivlizenzen mehr, auf dem deutschen Postmarkt herrscht seitdem theoretisch ein freier Wettbewerb. Die vollständige Liberalisierung des Postmarktes in Europa erfolgte am 1. Januar 2013. Das Unternehmen arbeitet daher daran, seinen Auslandsanteil am Umsatz kontinuierlich zu steigern [1].

Die Deutsche Post ist Mitglied im Netzwerk Europäische Bewegung. Seit dem 11. März 2015 wird der Schriftzug „Deutsche Post DHL“ um den Begriff „Group“ ergänzt. 2014 ging die Deutsche Post DHL unter die Automobilhersteller. Mit dem Kauf der in Aachen beheimateten Firma Streetscooter, einem ehemaligen Start-up-Unternehmen, baut sich der Logistik-Riese künftig seine elektrischen Lieferwagen selbst. Die Deutsche Post DHL hat im Dezember 2014 den Kaufvertrag für die StreetScooter GmbH unterzeichnet. Sie übernimmt damit die Entwicklungs- und Produktionsrechte an den Fahrzeugen sowie die derzeit beschäftigten Mitarbeiter.^[12] Das Unternehmen

wird in die Sparte Post, E-Commerce und Paket integriert, die durch Vorstandsmitglied Jürgen Gerdes geführt wird. Gemäß Gerdes sind bereits Anfragen von Firmen für Streetscooter eingegangen. Bis Ende 2016 wurden die Fahrzeuge nur für den Eigenbedarf gefertigt. Seit 2017 werden die Transportfahrzeuge auch verkauft [2].

Deutsche Post DHL Group ist das weltweit führende Unternehmen für Logistik und Briefkommunikation. Die Gruppe konzentriert sich darauf, in ihren Kerngeschäftsfeldern weltweit die erste Wahl für Kunden, Arbeitnehmer und Investoren zu sein. Sie verbindet Menschen, ermöglicht den globalen Handel und leistet mit verantwortungsvollem unternehmerischen Handeln, gezielten Umweltschutzmaßnahmen und Corporate Citizenship einen positiven Beitrag für die Welt.

Deutsche Post DHL Group vereint zwei starke Marken: Deutsche Post ist Europas führender Postdienstleister, während DHL in den weltweiten Wachstumsmärkten ein umfangreiches Serviceportfolio in den Bereichen internationaler Expressversand, Frachttransport, E-Commerce und Supply-Chain-Management repräsentiert.

Deutsche Post DHL Group beschäftigt rund 510,000 Mitarbeiter in über 220 Ländern und Territorien weltweit. Deutsche Post DHL Group ist am Markt mit den starken Marken Deutsche Post und DHL vertreten [3].

1. Die Marke Deutsche Post steht für Nähe, verlässliche Qualität und wegweisende Leistungen. Ihr Erfolg beruht auf der einzigartigen Infrastruktur in Deutschland, der beständig hohen Qualität im Briefgeschäft und innovativen Angeboten im Dialog Marketing.
2. Die Marke DHL steht für persönlichen Einsatz, proaktive Lösungen und lokale Stärke im Paketbereich sowie im internationalen Express-, Logistik- und Briefgeschäft. Garant dafür sind unsere Mitarbeiter, die kundenorientiert denken und jedem Kunden eine maßgeschneiderte Lösung anbieten.

Literatur

1. Deutsche Post [Elektronischer Ressource]. – Режим доступа до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Deutsche_Post.

2. Deutsche Post DHL Group [Elektronischer Ressource]. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.deutschepost.de/de.html>.

3. Deutsche Post auf einen Blick [Elektronischer Ressource]. – Режим доступа до ресурсу: http://www.dpdhl.com/de/ueber_uns/auf_einen_blick.html

Медведев Александр Александрович. Німецька пошта сьогодні та її перспективи

УДК 908

Nikitina Arina

ETHNOKULTURELLE BESONDERHEITEN DER DEUTSCHEN KÜCHE

Wie so viel Geschichte beginnt auch das deutsche Essen und Trinken mit den alten Römern. Sie waren die ersten, die über deutsches Essen schrieben, und aus lateinischen Urkunden geht hervor, dass deutsches Essen zunächst sehr einfach war. Die Menschen aßen viel Fleisch und tranken Met (eine Mischung aus Wasser und fermentiertem Honig). Etwa um das Jahr 96 n.Chr. war die Kolonisation des Rheinlandes und der Gebiete entlang der Mosel, des Mains und der Donau durch die Römer abgeschlossen. Ihre feinen Ess- und Trinksitten übertrugen sich auch auf die deutschen Einwohner.

Über das "dunkle Zeitalter" im Anschluss an den Rückzug der Römer aus Süddeutschland und dem Rheinland ist wenig bekannt. Erst die Ausbreitung des Christentums und die Gründung von Klöstern führte zu einem Wiederaufleben der Kochkunst in vielen deutschen Kleinstaaten. Auch die politische Stabilisierung in Westeuropa unter Karl dem Großen im 8. Jahrhundert trug zu einer neuen Zivilisation bei. Aus dieser Zeit gibt es Aufzeichnungen über die weitläufige Kultivierung von Trauben zur Herstellung von Wein und von Gemüse, Obst und Kräutern. Mit Sicherheit haben einige römische Rezepte diese Jahrhunderte überlebt [1].

Bis zum Mittelalter lebten die deutschen Menschen hauptsächlich von Rindern und deren

Produkten: Fleisch, Milch und Käse. Fisch und Geflügel waren auch beliebt, aber Getreideprodukte spielten nicht so eine große Rolle. Die Leute begannen jetzt auch Wein und Bier zu trinken.

Während der Renaissance (14. - 16. Jahrhundert) entwickelte sich eine selbstbewusste Schicht von Großgrundbesitzern und in den Städten gab es reiche Kaufleute. Diese wohlhabenden Klassen haben Gewürze aus aller Welt in das deutsche Essen eingeführt.

Dann folgten viele Kriege und Bürgerkriege, die aber zu einer Verfeinerung der Sitten führten. In Deutschland lernten die Menschen viel von ihren europäischen Nachbarn, insbesondere den Franzosen. Diese Geschichtsperiode hat vielleicht den größten Einfluss auf die moderne deutsche Küche ausgeübt.

Mit dem Beginn des 18. Jahrhunderts war es auch der breiten Masse der Menschen in Deutschland möglich, Kaffee, Zucker, Reis und Kartoffeln zu kaufen. Diese Nahrungsmittel konnten bis dahin nur die reichen Leute bezahlen. Aber erst am Ende des 19. Jahrhunderts, als die Industrialisierung begann, verschwand der Unterschied zwischen dem Essen der armen und der wohlhabenden Leute. Etwas hat sich jedoch nicht geändert: die traditionelle Liebe für einfaches aber herzhaftes Essen ist auch heute noch charakteristisch für die deutschen Menschen.

Für jeden Geschmack ist etwas dabei. Bei Frankreich denken einige von Ihnen vielleicht an Wein, bei Italien an Pasta, bei Japan an Sushi – aber was fällt Ihnen zur modernen deutschen Küche ein? Eisbein mit Sauerkraut? Weißwürste? Spätzle? Ja und nein.

Ja, weil die deutsche Küche tatsächlich so deftig sein kann wie ein gepökelt Eisbein. Und nein, weil es „die“ deutsche Küche gar nicht gibt – sie wandelt sich fortwährend durch die vielfältige Zusammensetzung der Bevölkerung und sie unterscheidet sich von Region zu Region und ist damit ungefähr so divers wie die Palette an Bier- und Brotsorten [2].

In Deutschland legt man viel Wert auf gutes Brot, es gibt daher rund 300 verschiedene Brotsorten – mehr als irgendwo sonst auf der Welt. Der Ursprung für diese Vielfalt ist übrigens die deutsche Kleinstaaterei in den vergangenen Jahrhunderten. Damals bestand das heutige Land aus zahlreichen kleinen Herzogtümern und unabhängigen Städten, in denen jeder Bäcker sein eigenes Brot herstellte. Dass es in Deutschland mehr als 1.300 Brauereien gibt, die zusammen über 7.500 verschiedene Biere brauen – auch das macht uns kein anderes Land nach. Doch bevor irgendwelche Missverständnisse aufkommen: Weltmeister im Biertrinken sind die Deutschen nicht. Dafür kennen sie sich auch mit Wein aus: In Deutschland werden circa 9,5 Millionen Hektoliter Wein im Jahr erzeugt.

Regionale Küche

Manche sagen, die deutsche Küche habe auch deshalb einen so starken regionalen Charakter, weil die Bundesrepublik gleich an neun andere Staaten grenzt und von jedem etwas übernommen hat. Da ist etwas dran.

Im Saarland zum Beispiel ist der Einfluss der französischen Küche unverkennbar – zum Beispiel beim Cross-Over-Gericht Lyoner Stroganoff, eine Kombination aus französischer Fleischwurst, Gurken, Zwiebel, Champignons und Paprika. Die Küche in Schleswig-Holstein und Hamburg wiederum hat die eine oder andere Gemeinsamkeit mit der dänischen – zum Beispiel beim Labskaus, gepökelt oder frisches Rindfleisch, das mit Kartoffeln, Hering / Rollmops, Zwiebeln, Roten Beten und Spiegelei angerichtet wird. In Bayern steht vielfach der österreichische Palatschinken als Dessert auf der Speisekarte – ein dünner, süß gefüllter Eierpfannkuchen

Die Lieblingsessen der Deutschen. Fragt man die Deutschen nach ihren Lieblingsgerichten, dann spielt die geografische Nähe keine Rolle mehr. Denn ganz oben auf der Rangliste der beliebtesten Hauptspeisen stehen Spaghetti Bolognese und Pizza [1].

Mit Italien aber teilt sich Deutschland genauso wenig eine Grenze wie mit der Türkei, aus der wiederum der Lieblingssnack der Deutschen kommt, der Döner. Jedenfalls fast: Denn als Erfinder des Döners, mariniertes Grillfleisch mit Gemüse im Fladenbrot, gilt zwar der Türke Kadir Nurman – kreiert aber hat Nurman seinen ersten Döner 1972 nicht in Istanbul, wo er aufgewachsen ist, sondern in Berlin, wo er vor seiner Döner-Karriere als Monteur für Druckmaschinen gearbeitet hatte.

Zwischen Sternen und Imbiss: Die Restaurantszene. So ist sie also, die deutsche Küche: Divers. Hier findet jeder etwas für seinen Geschmack. Gelegenheiten, abwechslungsreich zu essen, gibt es jedenfalls genug.

Allein in der Hauptstadt Berlin findet man über Internetportale fast 190 italienische Restaurants, hinzukommen 64 französische Restaurants, 36 indische, 30 spanische, 29 chinesische, 26 griechische, 23 thailändische, 10 mexikanische, 8 russische und und und. Die Hunderte Imbisse, Cafés und Kneipen mit ausländischer Küche sind da noch nicht einmal mitgezählt. Insgesamt gibt es in Deutschland rund 125.000 Restaurants, Gaststätten und Cafés – da ist für jeden etwas dabei. Und zwar auch für Feinschmecker. Laut der Gourmet-Bibel Guide Michelin hatte Deutschland im Jahr 2015 insgesamt 282 Sterne-Restaurants – mehr als je zuvor. Außerdem ist Deutschland nach Frankreich das Land mit den meisten Drei-Sterne-Restaurants in Europa.

Gesunde Alternative: Ökologische Lebensmittel. Um gut zu essen, muss man nicht unbedingt in ein Restaurant gehen. Es geht auch am eigenen Herd – mit guten und gesunden Zutaten. Ökologische Lebensmittel, die Bio-Produkte, werden immer beliebter in deutschen Supermärkten.

Es gibt rund 71.977 Artikel mit staatlichem Bio-Siegel nach strenger Klassifizierung. Das heißt, die Lebensmittel dürfen weder mit chemischen Pflanzenschutzmitteln behandelt noch gentechnisch verändert sein und Fleisch darf nur aus artgerechter Tierhaltung stammen [2].

Apropos Fleisch: Als deutsches Nationalgericht wird manchmal die Currywurst genannt. Das liegt wahrscheinlich daran, dass die Deutschen jedes Jahr rund 800 Millionen davon verspeisen. Typisch deutsch ist die Currywurst von den Zutaten jedenfalls nicht, denn selbst wenn die Bratwurst aus Deutschland stammt, wird die Sauce auf Basis von Ketchup oder Tomatenmark mit einer indischen Gewürzmischung aus Koriander, Pfeffer und Kurkuma hergestellt.

Literatur

1. Kulinarische Geschichte [Електронний ресурс] / – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.goethe.de/ins/ie/prj/scl/ess/de179807.htm>
2. Essen und Trinken:mehr als Brot und Bier [Електронний ресурс] / – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.make-it-in-germany.com/de/fuer-fachkraefte/deutschland-kennenlernen/deutschland-im-portraet/essen-und-trinken>

Нікитина Арина Сергіївна. Етнокультурні особливості німецької кухні

УДК 94(430)'15'=112.2

Katherina Tkatschowa

500 JAHRE DEUTSCHE REFORMATION UND IHR WELTRUF

Heute unter der Reformation versteht man eine Erneuerungsbewegung des frühen 16. Jahrhunderts. Zwar wird der Beginn der Reformation oft auf den Tag des Thesenanschlags zu Wittenberg festgesetzt, allerdings reichen Ursachen und Vorläufer wesentlich weiter zurück. So verschärfte die zunehmende Verweltlichung und der oft wenig vorbildhafte Lebenswandel der Geistlichen sowie die Tatsache, dass kirchliche Ämter und Würden gegen Bezahlung verliehen wurden, den Unmut in der Bevölkerung. Letztlich gab der Ablasshandel, mit dessen Einnahmen der Petersdom in Rom erneuert werden sollte, den Anstoß zur Reformation [1].

Martin Luther (1483-1546) ist die zentrale Persönlichkeit der Reformation, deren Wirken kirchengeschichtliche und weltgeschichtliche Bedeutung gewann. Als zu den Augustiner-Eremiten gehörender Theologe sah er in Gottes Gnadenzusage und in der Rechtfertigung durch den Glauben das Wesen des christlichen Glaubens und orientierte sich fortan ausschließlich an Jesus Christus als dem «fleischgewordenen Wort Gottes». Auf der Basis dieser Überzeugungen wollte Luther von ihm als Fehlentwicklungen wahrgenommene Erscheinungen der Kirche seiner Zeit beseitigen und sie in ihrer ursprünglichen evangelischen Gestalt wiederherstellen («re-formieren»). Entgegen Luthers Absicht kam es jedoch durch die Bildung evangelisch-lutherischer Kirchen zu einer Kirchenspaltung und im Laufe der Entwicklung zur Entstehung weiterer Konfessionen des Protestantismus [1].

Zu seinen berühmtesten Worten gehören die 95 Thesen, die der fast 34-jährige Mönch und Professor am 31. Oktober 1517 in Wittenberg veröffentlicht. Er wettete gegen den Ablasshandel, mit

dem der Papst den Petersdom in Rom finanzierte. Als unbestritten gilt heute, dass er die Thesen nicht schwungvoll an die Tür der Schlosskirche nagelte. Das Plakat, vielleicht sogar gedruckt, wurde wohl an mehrere Kirchtüren geklebt, nicht vom Professor selbst, sondern vom Pedell. Viele Menschen reagieren begeistert auf die neue Freiheit des Geistes, Kirche und Kaiser hingegen mit Drohungen und Prozessen [2].

Die Reformation revolutionierte nicht nur das geistliche Leben, sondern stieß auch eine umfangreiche gesellschaftspolitische Entwicklung an. Ausgehend von Luthers Berufung auf das eigene Gewissen entdeckten die Menschen zunehmend ihre eigene Persönlichkeit – und wurden mündiger gegenüber der Kirche und dem Staat. Das führte zu einer Erosion der uneingeschränkten Macht der bisherigen Autoritäten. Aus der Freiheit jedes Einzelnen entstand die Gewissensfreiheit, die bis heute unser Miteinander in Staat, Kirche und Gesellschaft prägt. Entsprechend erwuchs aus der Reformation ein neues Verständnis von Öffentlichkeit. Luthers Übersetzung der Bibel ins Deutsche war der Grundstein für die Entstehung einer einheitlichen deutschen Schriftsprache. Sie eröffnete erstmals auch den Menschen aus niederen Bildungsschichten einen Zugang zu Sprache, Kommunikation und Medien [3].

Die Reformation setzte einen massiven Produktionsschub von geistlichen Bildwerken in Gang. Dies schlug sich nicht nur in den Printmedien nieder, sondern auch in Kirchenbauten: an Kanzeln, Altären, Orgelprospekten, Emporen. Die Bebilderung von Hausfassaden mit biblischen Motiven hatte Luther selbst angeregt. Und sie machte auch nicht vor Einrichtungsgegenständen Halt, wie sich an Truhen, Schränken und Kachelöfen zeigt. Zeitgleich wurde schon früh die Musik und der Gesang ein Markenzeichen der Lutheraner [4].

Erste deutsche Lieder der Reformatoren wurden als Protestlieder geschmettert. So erzwang die Bevölkerung in Lübeck geradezu die Einführung der Reformation, indem sie die liturgische Ordnung sprengte und in den Gottesdiensten nicht abließ, das neue reformatorische Liedgut zu singen. Der Gemeindegesang wurde von der „Wittenberger Nachtigall“, wie Luther aufgrund seiner vielen Lieddichtungen genannt wurde, als „singende Verkündigung“ des Evangeliums und der neuen Lehre hoch geachtet. In diesen Impulsen und Neuerungen gründete sich eine reiche Tradition der Kirchenmusik im Protestantismus, die später ihren vollendeten Ausdruck in den Werken von Johann Sebastian Bach finden sollte [5].

Література

1. 500 Jahre Reformation. Martin Luther. [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <http://www.luther.de/>.
2. Der reformatorische Wortakrobat. Martin Luther und sein bewegtes Leben. [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу : <https://www.ekd.de/martin-luther-reformator-portrait-12263.htm>.
3. Die Reformation und Gesellschaft [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.luther2017.de/de/reformation/und-gesellschaft/>
4. Die Reformation und Kultur [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.luther2017.de/de/reformation/und-kultur/>.
5. Was ist «die Reformation»? [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <https://www.luther2017.de/wiki/reformationstag-2017/was-ist-die-reformation/>.

Ткачова Катерина Геннадіївна. 500 років реформації в Німеччині та її значення

УДК 811.112.2'373(043)

Шепотільник Євген

ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ КОНЦЕПТУ «ЮНАК» В НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ

Засоби мовленнєвого представлення знань про оточуючу людину дійсність останнім часом представляють предмет особливого інтересу лінгвістів. Лінгвокраїнознавство, когнітивні дослідження, вивчення мовної картини світу, виникнення і розвиток культурних концептів як ментальних утворень – це далеко не повний перелік джерел, живлячих сьогоденну лінгвокультурологію.

Лінгвокультурологія вивчає матеріалізований об'єкт культури, продукт творчості, втілений

у мові. Предметом лінгвокультурології стали засоби мовної системи та її дискурсивні продукти, такі як міфологеми, паремії, символи й стереотипи, образи, мовленнєва поведінка, стилістичний уклад мови, мовленнєвий етикет, взаємодія релігії та мови і лінгвокраїнознавчі слова та вирази. Проте окремі вчені до предметної сфери залучають і тексти у їхніх різновидах та виявах як результат дії людської свідомості з національно-орієнтованою формою вираження. Також як предмет визначають духовну та матеріальну культуру, вербалізовані артефакти, що формують мовну картину світу [1].

Основними категоріями лінгвокультурологічного аналізу постають лінгвокультуреми, об'єднані в лінгвокультурологічне поле. Також сюди відносять культурні семи, культурний фон, культурний концепт, культурний простір, лінгвокультурну парадигму, менталітет, культурні цінності, мовна компетенція [2].

На вербально-семантичному рівні як одиниці розглядають окремі слова. На лінгвокогнітивному (тезаурусному) рівні базовими одиницями є поняття, концепти, ідеї. Як стереотипи аналізують генералізовані висловлювання, крилаті вислови, прислів'я, приказки. У лінгвістичних працях останніх років до стереотипів цього рівня зачисляють і національно-детерміновані уявлення, що існують у кожній національній культурі.

Сам концепт є базовим поняттям когнітивної лінгвістики, тобто є лінгвістичним напрямом вивчення мови на підставі загального когнітивного механізму, що є одним із інструментів набуття мовних та позамовних знань, їхньої обробки та використання у мовленні. Розробкою цих питань займалися такі лінгвісти, як І. О. Бодуен де Куртене, Ш. Баллі, Г. Гійом, В. В. Виноградов тощо [4].

У когнітивній лінгвістиці особливе місце приділяється вивченню природи концептів. Існують безліч різноманітних трактувань терміну «концепт», що приводить до розбіжностей поглядів серед дослідників.

Ключовим поняттям концепту "das Alter", або ядром концепту, є значення «вік», «конкретний вік життя людини».

З психологічної точки зору можна сказати, що концепт «вік» може бути суб'єктивним, ласкавим (das Jugendalter / im zarten Alter – ніжний вік), кращим по відношенню до інших періодів життя (im besten Alter sein – кращий вік), шанобливим (von ehrwürdigem Alter – у поважному віці).

Багато лексичних утворень показують відношення людини до концепту "das Alter". Найкращим чином відношення людини до цього концепту відображається в німецьких прислів'ях і приказках. Частіше за все концепт "das Alter" має значення старості, старіння організму та душі. Так, у багатьох прислів'ях німецької мови відтворено неміч старих людей, їх нелегкого життя: Alter ist ein trauriger Reisebegleiter – букв. Старість – печальний провідник [3].

Також ключове слово концепту "das Alter" має ряд суміжних концептів: das Lebensalter (вік людини); der Jahrgang (рік випуску, люди одного року народження); alte Zeiten (стародавні часи); das Altertum (старовина); das Zeitalter (століття, епоха); das Alter (старшинство).

Отже, у загальноприйнятому смислі концепт «вік» можна тлумачити як певну характеристику людини, відображену за допомогою його вікових характеристик, етапів життєвого шляху.

Література

1. Верещагин Е. М. Лингвострановедческая теория слова / Е. М. Верещагин, В. Г. Костомаров. – М. : Наука, 1980. – 256 с.
2. Воробьев В. В. Лингвокультурология / В. В. Воробьев. – М. : Изд-во РУДН, 2006. – 330 с.
3. Слышкин Г. Г. Концептологический анализ институционального дискурса / Г. Г. Слышкин // Филология и культура. – 2001. – С. 34–36.
4. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика : учеб. пособие / В. А. Маслова. – М. : Тетра Системс, 2004. – 356 с.

**СЕКЦІЯ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГЕРМАНІСТИКИ**

УДК 811.11-112

Абділлаєва Єлизавета Ігорівна

**ПРЕФІКСАЦІЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ АНТОНІМІЇ У СФЕРІ ДІЄСЛІВНОГО
СЛОВОТВОРУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ**

Найважливішим способом збагачення словникового складу мови є словотвір. До основних способів словотворення належать: зміна кореня слова, перехід слова з одного лексико-граматичного класу в інший, словоскладання, префіксація і суфіксація. Однак згадані способи словотворення відрізняються різним ступенем продуктивності [1, с 130].

Виходячи з формальної і змістовної сторони слів-антонімів, можна класифікувати їх з точки зору структури (приналежність до різнокореневих і різного роду однокореневих антонімів), семантики (розподіл по семантичних полях) і типів самої протилежності [2, с 59]. Ці основні типи класифікації допускають різні модифікації, перехідні рівні і часткове об'єднання.

І різнокореневі, і однокореневі антонімічні парадигми представлені в мові словами найважливішими частинами мови (іменниками, прикметниками, дієсловами і прислівниками). У однокореневих антонімах протилежність значення обумовлена приєднанням семантично різних афіксів, які, як і слова, можуть вступати у антонімічні відносини [1, с 131].

Для створення антонімії в сфері дієслівного словотвору в німецькій мові здебільшого використовуються препозитивні словотворчі елементи, що розпадаються на дві групи по семантиці: префікси та напівпрефікси, що створюють антоніми до мотивуючої основи дієслова, та префікси та напівпрефікси, які створюють антонімічну опозицію [1, с 132].

Суперечлива сутність напівпрефіксів полягає в тому, що вони стають узагальнюючими і набувають особливого значення, але не як самостійні слова, а як синхронно-релевантні дериваційні морфеми, що надають певні ознаки цілим групам дієслів. Їх формальна самостійність, сама можливість відділення першого дієслівного компонента від кореневої морфеми, яка має місце в особистих формах дієслова, зникає в іменних формах дієслова, що ставить під сумнів існування явища префіксів, що відокремлюються, та префіксів, що не відокремлюються [3, с 316].

Напівпрефікси не надають власне значення заперечення, на відміну від наведених префіксів, але декілька з них можуть створювати антоніми до мотивуючої основи дієслова.

Найбільш продуктивним серед префіксів та напівпрефіксів першої групи є префікс *miß-*, кількість моделей з ним складає 17,6 відсотків від всього матеріалу (21 лексема):

- *mißachten* (зневажати) – *achten* (поважати);
- *mißbilligen* (не схвалювати) – *billigen* (схвалювати);
- *mißtrauen* (недовіряти) – *trauen* (довіряти).

Другим за продуктивністю є напівпрефікс *ab-*, моделі з ним складають 16,8 відсотків від всього матеріалу (20 лексем):

- *abbauen* (демонтувати) – *bauen* (будувати, монтувати);
- *abberufen* (відкликати з посади) – *berufen* (призначати на посаду);
- *abbestellen* (скасовувати замовлення) – *bestellen* (замовляти);
- *abbinden* (відв'язувати) – *binden* (прив'язувати).

Наступними за продуктивністю є префікс *ver-* та напівпрефікс *auf-* - кількість моделей дієслів з ними складають по 13,4 відсотків від всього матеріалу (16 лексем).

Серед префіксів та напівпрефіксів другої групи, тобто серед тих, що створюють між собою антонімічну опозицію, найбільш продуктивною є опозиція напівпрефіксів *ab-* - *auf-*:

- *abbauen* (демонтувати) – *aufbauen* (зводити);
- *abblühen* (відцвітати) – *aufblühen* (зацвітати);
- *abdrehen* (відкручувати) – *aufdrehen* (закручувати);

- *abladen (розвантажувати) – ausladen (завантажувати).*

Моделі з цією опозицією складають 9,3 відсотка від всього матеріалу (11 лексем). Антонімічні пари дієслів і похідних від них іменників утворюються також за допомогою напівпрефіксів *ein-*, *zu-* і протиставлять їм *aus-*, *ab-* (4,5 та 10,6 відсотків від всього матеріалу відповідно):

- *einfahren (уїжджати) – ausfahren (виїжджати);*
- *einatmen (вдихати) – ausatmen (видихати);*
- *zunehmen (збільшуватися) – abnehmen (зменшуватися);*
- *zucknöpfen (застібати) – abknöpfen (відстібати).*

Але з цього не слідує, що слова з відповідними напівпрефіксами завжди є антонімами.

Наступною за продуктивністю є опозиція напівпрефіксів *ab-* - *an-*, антоніми з якою складають 7,6 відсотків від всього матеріалу (9 лексем). Опозиції префіксами є малочисельними, найбільш продуктивною є опозиція префіксів *miß-* – *ge-*, кількість моделей з якою складає 1,7 відсоток від загальної кількості (2 лексеми).

Крім антонімічних префіксів власно німецького походження, у сфері антонімічного дієслівного словотвору певне місце займають запозичені латино-французький та латинський префікси *de-*, *dis-*. Антоніми з французьким префіксом *de-* складають 3,4 відсотки від всього матеріалу (4 лексеми):

- *demilitarisieren (демільтаризувати) – militarisieren (мілітаризувати);*
- *denationalisieren (денаціоналізувати) – nationalisieren (націоналізувати);*
- *deorientieren (ввести в оману, дезорієнтувати) – orientieren (направити);*
- *delogieren (виселити з квартири) – logieren (здати квартиру).*

Антоніми з латинським префіксом *dis-* – 1,7 відсоток (2 лексеми):

- *disharmonieren (не гармоніювати) – harmonieren (гармоніювати);*
- *disqualifizieren (дискваліфікувати) – qualifizieren (кваліфікувати, допустити).*

Дослідження антонімів в німецькій і інших мовах і виявлення не лише специфічних для кожної мови, але і загальних для багатьох мов меж в цій семантичній категорії дозволяють розглядати антонімію як одну з універсальних лексичної системи мови.

Принципова можливість структурного, типологічного і функціонального опису антонімів, з одного боку, і та значна удільна вага, яку мають ці слова в лексиці, — з іншого, дозволяють з повним правом говорити про антонімію не лише як про внутрішнє системне явище, але і як про один з проявів лексичної системи мови в цілому.

Розуміння структурних і семантичних можливостей антонімічних опозицій дозволяє найбільш правильно і раціонально використовувати мовні антоніми в мовленні, вибирати найбільш інформативні з них. А це є важливою характерною ознакою творчого використання лексичного багатства німецької мови.

Література

1. Егорченко Л.В. Основные пути развития словарного состава немецкого языка и способы словообразования в немецком языке с точки зрения их продуктивности. / Л.В. Егорченко. // Вестник Башкирского университета. – 2011. – №1 (том 16). – С. 130-133.
2. Мовчан Д.В. Філософський аспект антонімії. / Д.В. Мовчан. // Філологічні трактати. – том 5, №3. – 2013. – С. 56-60.
3. Степанова М.Д. Словообразование современного немецкого языка. / М.Д. Степанова. – М.: Изд-во лит-ры на иностр. языках, 1953. – 376 с.
4. Словарь словообразовательных элементов немецкого языка / [сост. А.Н. Зуев и др.]; под рук. М.Д. Степановой. – М.: Рус. яз., 1979. – 536 с.
5. Duden. Deutsches Universalwörterbuch. 2., vollig neubearb. u. Starkerweiterte Aufl. Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: Dudenverlag, 1989. - 1816 S.

ТОПОНІМІКА ЯК СКЛАДОВА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

Одним з серйозних наслідків взаємодії культур є запозичення лексичних одиниць, всебічне дослідження механізмів якого є одним із актуальних завдань сучасної лінгвістики. Взаємодія мов може виникати при безпосередньому контакті народів, уявляти собою як однобічний, так і двобічний процес збагачення мовним матеріалом. Контакти між мовами можуть відбуватися і без безпосереднього контакту народів, будучи важливою частиною опосередкованих контактів культур. Процес запозичення представляє особливий інтерес з погляду поповнення лексичного запасу мови-рецептора разом з внутрішніми можливостями: словоскладанням, афіксацією, зміною значень існуючих слів[1].

Слов'янські племена лужичан, лютичей, бодричей, помор'ян, руян справдана заселяли територію сучасної східної, північної і частково північно-західної Німеччини, а також частина Баварії. Як затверджується нині деякими дослідниками - в другій половині VI століття вони змінили племена лангобардів, ругів, лугів, хизобрадів, варинов, велетов і що інших, що мешкали тут в античні часи народів. Проте, як відмічають багато дослідників, існує "дивовижний збіг племінних назв полабських, поморських і інших західних слов'ян з прадавніми, відомими на цій території етнічними найменуваннями рубежу перших віків нашої ери", згаданими в римських джерелах. Всього таких парних, співпадаючих античних і середньовічних слов'янських назв племен, що жили в цій місцевості, відомо близько п'ятнадцяти. Пізніше, в ході середньовічної німецької експансії, слов'янське населення впродовж декількох століть піддалося поступовій асиміляції.

Слов'янські народи, що справдана мешкали на території сучасної Німеччини, залишили після себе численні топоніми. При цьому якась частина топонімів може мати древніше германське або навіть загальноіндоевропейське походження. В умовах двомовності частину топонімів придбало змішаний слов'яно-германський характер.

Значна частина слов'янських топонімів утворена за допомогою наступних суфіксів [2]:

- -ин (-in) — Берлін[10], Шверін, Витцін, Девін, Альт-Тетерін, Карпін. Звичайно це - ін ударне (на відміну від германських топонімів, що мають наголос на перший склад).
- -ен (-en) на сході Німеччини — результат германізації слов'янських суфіксів -н- (-ин, -ина, -нь, -яне).
- -іц (нем. -itz) — Лаузіц (Лужица), Кемніц. «Закінчення» -іц/-ц, як правило, відповідають слов'янським закінченням -іц/-іца (-ic/-ica) або -іци (-icy). Наприклад: Добраніц (нем. Dobranitz), з лужицького — Добранєци (в.-луж. Dobranecy), Добершюц (нем. Doberschütz) — Доброшици (в.-луж. Dobrošicy).
- -ов [12] (-ow, фонетично [o]) — Любов, Тетерів, Гюстрів, Трептів, Лютів, Гольців, Мирів, Бурів.
- -ау (-au) на сході Німеччини — Люббенау, Шпандау, Торгау.

Ось ще приклади слов'янських назв Німеччини :

Федеральні Землі: Назва сучасної Федеральної Землі Бранденбург, як і міста Бранденбург можливо походить від назви слов'янського міста Бранибор. У сучасній чеській і лужицькій мовах Бранденбург досі так і називається Бранибор (чеськ. "Braniborsko" - дослівно "Браниборія"). Походження слова остаточно не з'ясоване. Ось декілька версій: Бранибор означає "болотистий (брані) сосновий ліс (бор)". Бранденбург має германський корінь branda - вогонь, пожежа (вогняне корчування); зв'язок зі святим Бренданом або походження від індоевропейського слова brenth - пробиватися, опухати. Інший варіант етимології цієї назви: "брані" - битва, битва, сучасною німецькою наукою не розглядається. А якщо так: Брані (Борони, обороняй, охороняй, порівняй по-українськи "боронь боже" - бережи бог)?

Найбільш відомі топоніми слов'янського походження:

- Хемниц — нем. Chemnitz, в.-луж. Kamjenica, назван за найменуванням невеликої річки Кемниц, притоки ріки Цвиккауэр-Мульде (нем. ZwickauerMulde). Самое слово «chemnitz» бере начало від «kamjenica» з мови лужицьких сербів та позначає «камениста ріка». ВЧехіїмісто називаєтьсяSaskáKamenice — «Саксонська Камениця».
- Лаузиц, Лужица — нем. Lausitz від в.-луж. Łužica (Лужица), спочатку - "болотистий край". Лужица – цеі сторична область Німеччини, в якій досі мешкає слов'янський народ лужичане. У Польщі і Чехії область називається Лужице— польск. Łužyce, чеш. Lužice.
- Лейпциг - від слова Липск (ср. Липецк).
- Любек — нем. Lübeck — Любіце. Заснований недалеко від вагрської фортеці Любіце(нем. Liubice). Іноді згадується як Любица, Любицы абоЛ ьубице. У Польщі містон азивається польск. Lubeka (Любека), в середньовічни хлатинських текстах як Lvbesa (Лубека).
- Росток — нем. Rostock — Росток позначає місто, де вода розтікається у різні сторони.
- Ратцебург — слов'янське поселення Ратибор упершее згадується в документах германського короля Генріха IV в 1062 році як Rasesburg. Назва відбувається від імені ободритского князя Ратибора (сокращ. йому. Ratse). Це слов'янське ім'я, зустрічається, у тому числі, в російських літописах. - Пренцлау - йому. Prenzlau - ст.-калюж. Prenzlawj [Пренцлавь] (Ср. Преслав, Преславец, Переславль, Переяслав)
- Цоссен — нем. Zossen — Sosny Сосни.
- Бранденбург — нем. Brandenburg. По-слав'янски Бранібор. По-ніжньолужицькі город й зараз називається Branibořpři Naboři. Город Нойбранденбург по-слав'янски також називається Новий Бранібор.

Тобто, сучасна Німеччина, у своїй північній, північно-західній і східній частинах, буквально пістрявить слов'янськими за походженням назвами міст, сіл, які були дані цим об'єктам лютичами, бодричами і сербами. Це були військово-племінні союзи так званих полабських слов'ян. Слов'янські за походженням назви міст, можна легко пізнати по закінченнях -іц, -ін, -ов, -ау [3].

Література

1. Межуєва І. Етимологічна характеристика / І. Межуєва, О. Кечеджі. // Вісник Маріупольського Державного Університету. – 2010. – С. 145–149.
2. Славянская топонимия [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://traditio.ru/Славянская_Топонимика_Германии
3. Топонимия Германии [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Топонимия_Германии

УДК 811.112.2`373.4

Архипова Валерия Максимовна

ГИДРОНИМЫ КАК ВАЖНАЯ ЧАСТЬ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА

Среди географических объектов Земли огромную долю составляют моря, заливы, проливы, бухты, лиманы, болота, озера, реки, ручьи, источники, водохранилища, пруды, колодцы. Для обозначения совокупности гидронимов часто в научной литературе используется термин «гидронимия» (нем. Hydronymie/ Gewässernamenschatz). Гидронимика — отрасль ономастики, изучающая гидронимы. Объектом изучения гидронимики могут быть названия водных объектов в целом как специфический вид собственных имен, или именованная определенной территории (региональная гидронимика), а также отдельные водные названия.

Значительный интерес представляет исторический аспект исследования гидронимов в рамках лексической системы языка, поскольку они образованы от схожих слов из разных

языков одной группы. Это позволяет рассмотреть гидронимы и в динамическом аспекте: в морфемном плане, фонологическом и в плане «движения словаря».

Особый интерес представляют гидронимы немецкоязычного ареала, поскольку этническая карта Западной Европы с древних времен представляла собой конгломерат населявших ее племен и народов, оставивших значительные следы в гидронимии. Это позволяет сделать определенные выводы о языковых и культурных контактах западноевропейских этносов.

Предметом комплексного исследования является семантический и структурный анализ гидронимов на материале названий крупных немецких водоемов. Выбор объекта исследования продиктован как необходимостью последовательного анализа лингвистической и экстралингвистической информации, содержащейся в гидрониме, так и недостаточной степенью изученности процесса формирования этимологии гидронима в немецком языке, обусловленного закономерностями становления языковой системы и социокультурными процессами развития этносоциума.

История становления названий водных объектов отражает развитие и эволюцию познания человеком внешнего мира, закрепляющего результаты познания в даваемых таким объектам именах. Гидронимы появляются на самом раннем этапе развития общества из потребности назвать реки и озера, важные для жизнедеятельности человека и необходимые для ориентирования в жизненном пространстве, что обусловлено необходимостью взаимопонимания в процессе коммуникации. Во времена переселения народов названия рек заимствовались народами, пришедшими на новое местожительство. Личные имена более подвержены влиянию моды, названия населенных мест могут быть зачастую переименованы вследствие социальных и исторических изменений. Однако некоторые гидронимы сохранили свое наименование ещё с тех далеких времен, когда название водоема только было придумано.

Из всех топонимических образований гидронимы оказались наиболее устойчивыми, как свидетельствует топонимический материал. Многие из них имеют тысячелетний возраст, сохранили основу, хотя в целом как-то изменились. Эту стабильность не следует понимать абсолютно. Время, ход истории отразились и на них, вызвав целый ряд изменений в структуре и семантике онимов. Как правило, гидронимы менее всего подвержены эрозии времени, чем другие классы собственных имен. Изучение названий рек и озер вызывает исключительный интерес у лингвиста и историка [1, с. 138]. Оно проливает свет на этногенез, этнические связи, указывает направление перемещения населения, помогает найти ответы на некоторые вопросы исторической географии и детерминированной социальными причинами миграции самих географических названий.

С помощью данных гидронимики часто удается установить современные и реконструировать былые ареалы распространения животных и растений. Именно гидронимы обладают большой информационной емкостью, еще далеко не познанной и не исчерпанной. Их научно обоснованные этимологические исследования оказываются трудным делом, поэтому субстратные макрогидронимы допускают обычно более чем одно этимологическое толкование.

Реки и озера выступают и как пути сообщения. Они обеспечивали контакты между народами, способствовали развитию торговли и познанию окружающего мира. Многие географические открытия были возможны благодаря продвижению по рекам.

Топонимические названия как имена собственные особого рода легко заимствуются и усваиваются другими народами и таким образом могут сохраняться в течение тысяч лет.

Многие из них прошли через века, и даже тысячелетия, сохранив основу, хотя в целом они как-то изменились [2]. Однако эту стабильность не следует понимать абсолютно. Время, ход истории отразились и на них. С изменением языка и культуры местного населения менялись и названия рек. Гидронимы, оказываются самыми трудными для выяснения этимологии, ведь некоторые в корне изменили свою форму, а этимологию других водоемов сложно вычислить из-за языкового фактора (заимствования, краткая форма и т.д.) Гидронимия полна загадок: многие гидронимы в мире не имеют надежных и однозначных объяснений, допуская

множественность интерпретаций. Так название реки *Ems* происходит от «*ama*» «русло реки», *Saale* «вода», *Elm* «вяз», *Vode* «немой, глухой», *Kesselbach* «река, протекающая по котловине», *Lech* «камень, каменная плита».

Все природные или искусственно созданные человеком водоемы, как правило, носят названия. Безымянных вод гораздо меньше. Скорее одна и та же река, одно и то же озеро или море могут иметь несколько названий: либо они, данные разными народами, племенами или даже жителями соседних деревень, живут и сосуществуют одновременно, либо один и тот же народ менял названия в разные исторические периоды. Так, река *Leda* в своих верховьях носит название *Sagter-Ems*; река *Rednitz* образуется слиянием рек *Fränkische* и *Schwäbische Rezat*, а в нижнем течении именуется *Regnitz*; река *Unstrut* называлась в VI в., как свидетельствуют источники, *Nablis*; различные части озера *Bodensee* именуются как *Überlinger See*, *Zeller See*, *Obersee*, *Untersee*.

В последнее время ученые и лингвисты обратили свое внимание на этимологию рек и активно заинтересовались гидронимами Германии. Причиной такого интереса послужила связь между названиями рек и языковым аспектом социума. На примере гидронимов, изменения этимологии можно проследить движение языка, отдельные важные стороны культурной жизни местного населения, их взаимоотношения друг с другом и с соседними регионами, племенами и народами.

Література

1. Krähe H. Sprache und Vorzeit / H. Krähe. – Heidelberg, 1954. – 341 S.
2. Behagel O. Die deutsche Sprache / O. Behagel. – Niemeyer, 1958. – S. 380.

УДК 811.112.2'373.4

Олейниченко Валерія Сергіївна

АБРЕВІАЦІЯ ЯК ЗАСІБ СЛОВОТВОРУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

У сучасній німецькій мові словник постійно поповнюється новими словами, а, отже, і скороченнями, що і дозволяє залишатися мові живою. Аналіз типів аббревіація та принципів використання скорочень в мові викликає зростаючий інтерес сучасних зарубіжних і вітчизняних лінгвістів. Німецька мова володіє складною і різною системою словотворчих засобів.

Абревіація – спосіб словотворення, що розвинувся у 20 столітті. Це об'єднання скорочених основ (технічний редактор - техред), скорочених і повних основ (медичне училище – медучилище), а також творення простого похідного слова шляхом довільного скорочення твірної одиниці (магнітофон - маг). При аббревіації, як і при складанні похідне утворюється шляхом злученням компонентів кількох слів[1].

Словотвір – розділ мовознавчої науки, що вивчає структуру слів і способи їх творення. (лексичні одиниці за структурою і способом творення їх) [2с.20]. Словотвір саме і слугує для утворення нових слів, причому використовує дуже багато засобів – словоскладання, конверсію, деривацію, аббревіацію, та ін., що допомагають збагачувати лексичний склад мови та знаходити нові шляхи для її поповнення.[3 с.9]

Найважливіші види словотвору:

- словоскладання
- деривація
- зрощення
- конверсія
- словоскорочення або аббревіація

Словоскладання – це такий вид словотвору, де слово завдяки з'єднанню двох коренів або основ утворює нове слово, із сполучувальним елементом або без нього, напр. 'die Muttersprache' (рідна мова), 'das Tageslicht' (денне світло), 'die Landesregierung' (органи державної влади) [4с.78].

Словоскладання в німецькій мові поділяється за різними критеріями:

- за походженням та структурою *'Deutschlehrer'* (вчитель німецької мови) (структурно-генетична класифікація);
- за семантичними і синтаксичними відносинами між компонентами композитів *'dieLangweile'* (нудьга) (семантично-синтаксична класифікація);
- за належністю складеного слова до відповідної частини мови *'abnehmen'* (схуднути), *'spazierengehen'* (гуляти) (морфологічна класифікація).

Деривація представляє собою такий вид словотвору, де до кореневої морфеми чи до основи слова приєднується словотворчий афікс. Поділяються на суфіксацію *'Freund+schaft = Freundschaft'* (дружба) та префіксацію *'Ur+Mensch = Urmensch'* (прозодим). В. Фляйшер розрізняє 2 види деривації – експліцитну та імпліцитну [5 с.264].

Зрощення – це такий вид словотвору, при якому одночасно відбувається словоскладання та деривація. Таким способом утворюються іменники та прикметники, напр. *'früh+aufstehen = das Frühaufsteher'* (жайворонок).

Конверсія в німецькій мові продуктивна, теоретично перехід може відбуватися у кожен частину мови, але найбільш частими переходами є:

- субстантивізація
- ад'єктивізація
- вербалізація.

Абревіація це дуже популярний та продуктивний вид словотвору. Скорочені слова полегшують роботу, особливо у сфері техніки та науки. Розрізняють такі типи абревіації:

- скорочення – найстаріший вид абревіації, що представляє собою позначки для швидкого письма – *'chr.'*, *'km.'*, *'usw.'*, *'bzw.'*, *'Dr.'*;
- короткі (скорочені) слова – за кількістю сегментів поділяють короткі слова на три великі групи:
 - моносегментальні (при цьому тільки перша частина повнозначного слова перетворюється в одне ціле слово) *'Info'* (інформація).
 - частково скорочені слова – таким способом скорочується лише перша частина слова, друга залишається незмінною *'U-Bahn'* (метро).
 - полісегментальні скорочені слова – вони представляють групу скорочень, які поділяються на літерні скорочення. Літерні скорочення це скорочення із перших букв повнозначних слів *'die BRD'* (Федеративна Республіка Німеччини).

У складі термінологічної лексики можна виділити декілька особливостей, які відрізняються сферою застосування, особливостями об'єкта:

1. Передусім це загальнонаукові терміни, які використовуються в різноманітних фахових областях і належать науковому стилю мови загалом. Наприклад *'Reaktion'* (реакція). Вони утворюють загальний поняттєвий фонд різних наук та мають найбільшу частоту застосування.
2. Розрізняються також і вузькоспеціальні терміни, які закріплені за певними науковими дисциплінами, галузями виробництва та техніки. Наприклад, в економічній мові: *'Ektiv'* (активний), тощо. У цих термінах концентрується квінтесенція кожної науки.
3. Терміни-абревіатури та скорочення. Наприклад, в німецькій мові: *'KST'* (*Kostenstelle* – місце виникнення витрат).

Скорочення стають зручним засобом, зокрема у німецькій мові. Особливість абревіації як способу словотворення полягає в тому, що вона спрямована на створення більш коротких порівняно з вихідними структурами (словосполуками або реченнями) номінацій - синонімів, що дає змогу економити місце в обмежених за обсягом комп'ютерних масивах без порушення мовної інформативності.

Література

1. Вікіпедія.—[Електроний ресурс]. – режимдоступу:<https://uk.wikipedia.org/wiki/Абревіація> (мовознавство)
2. Абревіація // Український словотвір у термінах. Словник-довідник. Вакарлюк Л. О., Панцьо С. Є. Тернопіль, 2007, —20. с.

3. Сердюк М. Г. Абревіатури і співвідносні з ними слова та словосполучення. УМ, 1981, в. 9;
4. Кубрякова Е.С. Что такое словообразование. – М.: Наука, 1965. – 78с.
5. Степанова М.Д. Словообразование в немецком языке.— М., 1979. – 264с.

УДК 811.11-112

Белик Елена Александровна

ЗАИМСТВОВАНИЕ КАК СПОСОБ ПОПОЛНЕНИЯ СЛОВАРНОГО СОСТАВА НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА

Словарный состав любого современного языка прошел длительный путь становления. Лексика немецкого языка состоит также не только из исконных слов, но и из слов, заимствованных из других языков. Иноязычные источники пополняли и обогащали немецкий язык на протяжении всего процесса его исторического развития. Одни заимствования появились еще в древности, другие – сравнительно недавно.

Термин «заимствование» означает как процесс усвоения одним языком слова, выражения или значения другого языка, так и результат этого процесса – само заимствованное слово. Иностранный словарный состав усваивается со своими фонематическими, орфографическими и морфологическими признаками [4, с.26].

Заимствования приспособляются к системе заимствующего языка и зачастую настолько ими усваиваются, что иноязычное происхождение таких слов не ощущается носителями этого языка и обнаруживается лишь с помощью этимологического анализа.

Важной остается проблема определения и толкования заимствования. Существуют определенные признаки заимствованного слова, среди них следует назвать в первую очередь следующие [1]:

1. Наличие в морфологической структуре слова компонентов иностранного происхождения (суффиксов и префиксов): *impulsiv* «импульсивный»; *die Konzentration* «концентрация»;
2. Необычное, отличное от привычного звучания слова, например: *das Friseur* «парикмахер» (франц.); *die Team* «команда» (англ); или место ударения, не соответствует требованиям немецкого языка, например: *die Diät* «диета»; *prolongieren* «продлить»;
3. Графическое несоответствие, необычные для немецкого языка графические структуры и сочетания букв: *Bodybuilding* «бодибилдинг»; *die Philosophie* «философия».

Приведенные выше признаки иноязычных слов позволяют выявить заимствования, но не во всех случаях. Следует заметить, что префикс *ab-* и суффикс *-ier* в разных словах может быть свидетельством того, что слово заимствовано, но не всегда (*absolut-abreisen* «абсолютно – уйти»).

Большинство ассимилированных слов трудно обнаружить из-за того, что они не только произносятся, но и пишутся в немецкой традиции письма (*der Kek s* «кекс»; *shocken* «шокировать») [1]. Процесс определения заимствований в языке усложняет еще и то, что от высокой частоты употребления слова иноязычного происхождения стали привычными и вошли в основной словарный фонд языка и поэтому не воспринимаются как заимствованные. Среди них *das Auto* «авто»; *das Karussell* «карусель»; *der Salat* «салат»; *das Paradies* «рай»; и тому подобное.

Российские лингвисты, как например М.Д. Степанова, И.И. Чернышева и С.М.Хантимиров различают две формы заимствований [2, с.120]:

1. Формальное заимствование – переход иностранного слова в той форме, в которой оно пишется и звучит в языке, из которого заимствовано, то есть иностранный звуковой состав остается без изменения: *der Chauffeur* «водитель, шофер»; *das Restaurant* «ресторан»; *die Portemonnaie* «портмоне, бумажник». К формальным заимствованиям относятся также так называемые экзотизмы. Под экзотизмами понимают иностранные слова, которые приходят из другой страны в качестве обозначения реалий: *der Dollar*, *der Euro*.

2. Заимствования-штампы, осложненные заимствования. Их смысл заключается в том, что иностранное содержание воссоздается средствами собственного языка. Заимствования-штампы можно разделить на три подвида: заимствования-переводы (кальки): *Fuß-ball-foot-ball*

«футбол» (из англ.); заимствования-переносы (лексические заимствования, словообразовательные кальки): *Vaterland*– отечество (лат. patria); и заимствованные значения (семантическая калька): немецкое слово *Fall* «случай» под влиянием латинского *casus* получило грамматическое значение «падеж».

В последние годы в немецкий язык стало проникать всё больше английских слов. Английский язык обогатил немецкий язык многочисленными синонимами и новыми понятиями. Употребление некоторых целесообразно, а некоторых – нет.

Англицизмы – это английские слова или выражения, которые заимствованы другими языками [1]. В Германии с недавних пор стало модно употреблять английские слова вместо немецких. Но их употребляют не все немцы, а только те, кто владеет английским языком.

Английские слова и американизмы очень часто встречаются в современной немецкой речи. Более 10% слов являются заимствованными из французского (*das Möbel* «мебель»), латинского (*der Wall* от лат. *vallum* «стена») и англ. языков (*das Meeting* «встреча, митинг»). Особенно много заимствованных существительных, за ними следуют прилагательные и глаголы [3, с.63]. Английские заимствования встречаются практически во всех сферах и используются в речи всеми немцами, вне зависимости от принадлежности к определенной социальной группе, от возраста и пр.

Некоторые лингвисты рассматривают многочисленные заимствования как проблему засорения языка, пытаясь добиться запрета на использование заимствований в деловой сфере, в средствах массовой информации, боясь утраты национальной культуры и национального своеобразия своего родного языка.

Опасность представляет лишь неумелое использование иностранных заимствований в речи. Следует помнить и о том, что любой язык, как правило, заимствует новые слова, термины и понятия вместе с новыми товарами и ценностями, сами по себе иностранные слова никогда не придут в другой язык. Они появляются обычно в связи с тем, что собственных языковых средств не хватает для четкого и лаконичного объяснения или описания новых понятий.

Проанализировав всю информацию о заимствованиях, можно сказать, что это довольно неоднозначное языковое явление. С одной стороны, заимствования обогащают немецкий язык, и их использование становится все более и более популярным. С другой стороны, чрезмерное использование заимствований может привести к «обезличиванию» немецкого языка, потере индивидуальности. Но такое может произойти только в том случае, если эти заимствования будут использоваться неумело. Следовательно, если правильно использовать заимствования они смогут обогатить немецкий язык.

Литература

1. Денисова Ю. Н. Английские заимствования в немецких рекламных текстах [Электронный ресурс] / Ю. Н. Денисова – Воронеж: ВГТУ, 2000. – Режим доступа: <http://tpl1999.narod.ru/>
2. Степанова М.Д., Чернышева И.И. Лексикология современного немецкого языка / М.Д. Степанова, И.И. Чернышева – М.: Академия, 2003. – 253с.
3. Хауген Э. Процесс заимствования / Э. Хауген – М.: Прогресс, 1972. – 382с.
4. Мурысов Р.З. Заимствования в немецком языке СМИ [Электронный ресурс] / Р.З. Мурысов – Уфа: БГУ, 2012. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/zaimstvovaniya-v-nemetskom-yazyke-smi>

УДК 811.112.2'276.3

Зенцова Анастасія Василівна

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ МОЛОДІЖНОГО СОЦІОЛЕКТУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Лінгвісти відзначають, що політичне і соціально-економічне життя країн відображається в лінгвістиці, протягом двох останніх десятиліть. Саме соціальні проблеми, які є найбільш гострими для суспільства, знаходять відгук у молодіжній мові з багатим стилістично забарвленим словником.

Загальновідомо, що мова - потужний засіб регулювання діяльності людей в різних сферах. Вивчення молодіжної мови набуває все більшу актуальність в умовах розширення міжнародних

контактів (стажування, турпоїздок, викладання ряду предметів німецькими фахівцями, перегляд відеофільмів, прослуховування сучасних пісень німецькою мовою тощо). Сленг (англ. Slang) - 1) те саме, що й жаргон, переважно в англomовних країнах; 2) Варіант розмовної мови, який не збігається з нормою літературної мови [2, с.25]. За визначенням Розенталь Д.Е., Теленкової М.А., сленг - це слова й вирази, які вживаються особами певних професій або соціальних прошарків [3, с.9].

Молодіжний сленг являє собою дуже цікавий лінгвістичний феномен, побутування якого обмежене як певними віковими рамками, як це ясно з самої його номінації, так і соціальними, тимчасовими та просторовими рамками. Він існує в середовищі міської учнівської молоді – в окремих більш-менш замкнутих референтних групах [1, с.34].

Використовуючи у своїй мові сленг, молодь хоче висловити своє критичне, іронічне ставлення до цінностей світу старших, проявити свою незалежність, самоствердитися, завоювати популярність у молодіжному середовищі, а також намагається виділитися з маси особливо по відношенню до груп дорослих носіїв мови особливою мовою, так званою модною мовою.

Актуальність вивчення німецького молодіжного сленгу зумовлена швидкою змінюваністю лексичного складу молодіжного сленгу, який на кожному етапі свого розвитку потребує нових досліджень, а також поглибленням міжнародних, культурних та освітніх зв'язків.

Мета цієї роботи полягає у визначенні поняття “молодіжний сленг”, дослідженні його гендерних аспектів, а також специфіки його використання.

Ткачик О.В. зазначає, що відмінності у використанні молоддю сленгу залежать від вікового фактору, а також від приналежності представників молоді до різних соціальних чи соціально – професійних груп. Зміна ціннісних орієнтирів молодих людей є вагомим фактором впливу на їх мовленнєву поведінку. Гендерні стереотипні уявлення соціально – вікової групи молоді виражаються у значеннях сленгової лексики. В цілому хлопці більш активно використовують сленг [4, с.18].

Склад сленгової лексики хлопців відрізняється від сленгового вокабуляру дівчат. Натомість рівень знань сленгової лексики хлопцями та дівчатами, принаймні на пасивному рівні, суттєво не відрізняється. Уявлення про різницю між чоловіками та жінками, базуються на ознаках "фемінності" і "маскулінності". Вони засвоюються в процесі соціалізації, через культурні норми та спосіб розподілу праці і визначають гендерні ролі та суспільні ідеали, а також є складником мовної

картини світу певного етносу. Ці категорії "фемінності" і "маскулінності" не мають загальноприйнятого визначення. Їх можна розглядати як: 1) дескриптивні категорії – сукупність анатомо-біологічних, емоційних, психічних, соціокультурних, поведінкових та ін. характеристик, об'єктивно властивих чоловіку на відміну від жінки і навпаки; 2) аскриптивні категорії – сукупність соціокультурних уявлень про те, які властивості й поведінкові характеристики можуть бути приписувані середньостатистичним чоловіку і жінці; 3) прескриптивні категорії – система настанов, орієнтованих на еталон "справжнього чоловіка" і "справжньої жінки" [4, с.21]

Як зазначає О.С.Христенко, у системі молодіжного соціолекту використовується значна кількість лексем на позначення зовнішньої привабливості дівчини: *Filet, Torte, Schleckrosine, Puppe, heißeTussi, Bomber, Barbie usw.* та лексем на позначення привабливого чоловіка: *Boy, Chico, Homo, Ken, Macho* та ін. Зокрема, образ дівчини в уявленні хлопців асоціюється насамперед із її зовнішньою привабливістю та сексуальністю, а образ чоловіка, згідно зі стереотипними уявленнями представників обох статей, з успішністю, енергійністю та "крутизною" [5, с.16].

Також в молодіжному соціолекті присутні лексеми, які використовуються для позначення негативного ставлення до осіб як жіночої, так і чоловічої статі: *die Schlampe – Mädchen mit immer neuen Beziehungen, unordentliche Frau; die Zicke – dummes Mädchen; Fascho – der Faschist; der Fossilio – der Alte; schizo – absonderlich*. Серед аспектів якостей, що оцінюються у чоловіків та жінок, визначають: 1) зовнішній вигляд;

- 2) загальні фізичні ознаки: краса, сила, вік;
- 3) вольові характеристики;
- 4) інтелектуальні якості;
- 5) моральні якості тощо.

У конотативному аспекті значення субстандартних слів мають як позитивний, так і негативний характер, і містять у собі оцінні характеристики. Чоловіки зазвичай зображаються активними та серйозними, а жінки – пасивні, нераціональні та імпульсивні [5, с.14].

Вивчення сленгу німецької молоді набуває актуальність в умовах розширення міжнародних контактів, допомагає студентам краще уявити особливості і своєрідність національної картини світу, зрозуміти національно-специфічні особливості менталітету німецької молоді. Розуміння та знання сленгу сприяє розвитку комунікативної компетенції, являє собою унікальну можливість для включення учнів в активний діалог культур. Незнання ж сленгу веде при здійсненні акту міжкультурної комунікації до різного роду мовних помилок, комунікативних "збоїв", попередженню яких необхідно приділити особливу увагу.

Література

1. Береговская Э. М. Молодежный сленг: формирование и функционирование / Э. М. Береговская // Вопр.языкозн. – 1996. Новая иллюстрированная энциклопедия. – М., 2004.
2. Розенталь Д. Э., Теленкова М. А. Словарь-справочник лингвистических терминов. – М., 1976.
3. Ткачик О. В. Гендерністереотипи в англomовному фольклорі : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.04 / О. В. Ткачик. – К., 2008. – 212 с.
4. Христенко О. С. Глосарій німецького молодіжного сленгу / О. С. Христенко [за заг. ред. Л.І. Сахарчук]. – Суми : Вид-во СумДУ, 2008. – 271 с.

УДК 811.112.2'37

Топальська Ольга Геннадіївна

СЕМАНТИЧНЕ ВАРІЮВАННЯ У СКЛАДІ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО ФОНДУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Фразеологічні одиниці (далі ФО), завдяки своїй когнітивній та мовній природі мають ускладнену семантичну структуру і виражають як інваріантні ознаки, так і знання про світ, що мають тенденцію до варіювання і співвіднесення з вторинними сегментами мовної картини світу. У лексичному складі німецької мови стійкі словосполучення утворюють значний комплекс мовних одиниць та посідають чинне місце серед засобів номінації різноманітних об'єктів та явищ реального світу, а фразеологічний фонд мови та притаманні йому трансформації є одним із найпродуктивніших джерел аналізу [1, с. 2].

Про це свідчать численні наукові роботи вітчизняних та зарубіжних лінгвістів: П. Кюна, В. С. Виногорова, В. П. Жукова, О. В. Куніна, В. Д. Ужченко, В. Фляйшера, Х. Бургера. Одним із перших мовознавців, хто розглядав творчу трансформацію ФО як закономірне та системне мовне явище, був О. В. Кунін. "У разі оказіонального вживання фразеологічних одиниць, – зазначав дослідник, – можлива заміна компонентів, уклінювання слів і перемінних сполучень, часто ускладнене лексичними змінами, додавання перемінних компонентів, синтаксична деформація..." [2, с. 10]. Щодо визначення модифікації фразеологізмів, то, наприклад, І. Арнольд говорить про "релевантні зміни в лексичному складі, синтаксичній структурі, семантиці, при яких узуально-стала форма фразеологізму протиставляється його оказіональній формі" [3, с. 89].

Актуальність теми дослідження обумовлена потребою подальшого вивчення механізмів та специфіки варіації семантичного складу фразеологізмів німецької мови.

Метою є вивчення специфіки варіювання та виявлення їх різновидів у складі фразеологічного фонду німецької мови.

Від модифікації слід відрізняти варіативність фразеологічних одиниць. Варіативність компонентів фразеологічних одиниць - це синонімічна заміна одного чи кількох з їх компонентів, що не порушує семантичної тотожності, синтаксичної функції та прийнята узусом. Варіативність розглядається мовознавцями як здатність реалізації фразеологізму в різних формах, об'єднаних у єдине ціле завдяки інваріантним властивостям [4, с. 16]. Схильність до структурно-семантичних змін стійких мікротекстів закладена у словному характері компонентів фразеологізмів та у конструктивності їхньої форми і семантики. Нарізнооформленість фразеологізмів дозволяє модифікувати як їхній план вираження, так і план змісту. Метою структурно-семантичних трансформацій є утворення нових відтінків значення, наближення фразеологізмів до ситуації, посилення чи послаблення інтенсивності вираження емоцій, зміна оцінки (утворення антонімічних одиниць) Аналіз варіювання фразеологізмів сучасної німецької мови дозволяє виокремити наступні види варіацій: лексичні, морфологічні, синтаксичні та комбіновані, яким властивий широкий діапазон синонімічних заміни певних компонентів іменниками, прикметниками, дієсловами.

Варіативність лексичних компонентів базового фразеологізму можна розглядати з кількісної і якісної точок зору [1, с. 10]. За кількісними показниками субституція лексичних компонентів може бути різною: від мінімальної, коли змінюється одна одиниця, до максимальної, коли змінюються всі компоненти. Ступінь варіації залежить від кількості одиниць, що змінюються: чим більший лексичний склад базової одиниці, тим більша частина компонентів може бути замінена. Розглянемо якісні зміни. Новий фразеологізм може виникати шляхом заміни як повнозначних, так і службових компонентів базової одиниці. Заміна службових частин мови не призводить, як правило, до семантичних змін. Вони вказують на граматичні відносини у перемінному висловлюванні і при стабілізації фрази втрачають свою роль, тобто їхня слівність наближається до нуля. Проте, будучи словами і маючи у своєму складі певні звуки, вони можуть впливати на збільшення інтенсивності вираження емоцій за рахунок алітерації чи асонансу. Заміною деяких лексичних компонентів досягається явище евфемізації та дисфемізації, зміни функціонально-стилістичної приналежності фразеологізму.

Поверхнева евфемізація полягає у заміні грубих слів на співзвучне, що не має зниженої стильової маркованості. Глибока евфемізація досягається шляхом заміни грубих слів словами різних прошарків лексики, які знаходяться вище від грубої. Поряд з евфемізацією при заміні компонентів базового фразеологізму має місце явище дисфемізації (вulgаризація), погіршення значення вихідної одиниці, коли нейтральні у емотивному відношенні слова замінюються на грубі. Заміна застарілих слів приєє поновленню мотивації виразу і модифікації значення. Вона також відбувається на основі фонетичної схожості компонентів, або на основі тотожності, коли застаріле слово замінюється сучасним. При цьому досягається різний ефект семантичних модифікацій похідних фразеологізмів у порівнянні з базовими [1, с. 14].

Таким чином, ми бачимо, що варіації лексичних компонентів фразеологічних одиниць викликають модифікацію значення вихідного фразеологізму. Семантична відмінність похідного та початкового вислову залежить від емоційного забарвлення заміненних слів та від кількості компонентів, що зазнали варіації. Наведемо приклади лексичної варіативності: *sich (Dat) die Kehle (die Lunge, die Stimme) aus dem Hals schreien; den ewigen (letzten) Schlaf schlafen; Atemholen (schöpfen)* [4, с. 6].

Іншим видом субституції є граматичні зміни, які можна поділити на морфологічні і синтаксичні. У морфологічних змінах словоформ компонентів фразеологізмів можна виявити:

- 1) варіації іменникових форм: *aus dem Ärmel (aus den Ärmeln) schütteln* [4, с. 7].
- 2) варіації прийменників: *j- m (fürj-n) eine Extrawurst braten* [4, с. 7].
- 3) зміна часової форми дієслова: *es ist (wird) (die) höchste Eisenbahn* та інші [4, с. 8].

До синтаксичних засобів належить варіювання порядку слів у фразі. При наявності декількох понять, що виражаються різними формами, за кожним з них може закріплюватися якась окрема форма. Синтаксичній фразеологічній варіативності властива інверсія компонентів, можливість німецького дієслова керувати різними відмінками іменника: *j-nschief ansehen – j-m einen schiefen Blick zuwerfen* [4, с. 9]. Субституція застарілої синтаксичної конструкції сприяє

оновленню фразеологічної одиниці. Вона може супроводжувати перехід крилатих виразів у фразеологізми.

Спостерігається також широке застосування вклинювання компонента: *j-d, etw. sieht nach etwas (Besonderem) aus; j-d speit Feuer (und Flamme)*[4, с. 10].

Субституція лексики та синтаксичної структури може взаємодіяти, тобто для одного фразеологізму можна встановити як лексичні так і граматичні зміни. Таким чином відбувається асиміляція запозичених фразеологізмів. Шляхом часткової чи повної субституції лексичних компонентів та синтаксичної структури відбувається відповідно повна чи часткова асиміляція цих одиниць. Отже, комбінована варіативність поєднує лексичну, морфологічну і синтаксичну: *mit der Hand umherfahren/ mit den Händen / mit Händen und Füßen reden* [4, с. 12].

Проблема розмежування модифікації та варіантності досить складна, тому що певною мірою перетинаються схожі між собою мовні процеси, адже і в першому, і в другому випадках йдеться про зміну певного компонента ФО. Слід зважати й на те, що в один період певна ФО може сприйматися як оказіональна, а в іншій – може стати загальноживаною, закріпленою суспільною мовною практикою [4, с. 17]. Традиційно виділяють наступні критерії варіювання компонентів ФО:

- 1) семантична тотожність варіантів стійкої сполуки;
- 2) синонімічна взаємозаміна її компонентів;
- 3) за фіксованість у словнику (цей критерій відносний, оскільки відомо, що словник відстає від живого розвитку мови).

В процесі дослідження було визначено, що слід виділяти три типи варіативності компонентів стійких сполучень:

- 1) лексичний;
- 2) граматичний;
- 3) лексико-граматичний або комбінований;

Було встановлено, що утворення фразеологічних одиниць шляхом субституції лексичних компонентів базових одиниць призводить до модифікації значення похідного фразеологізму.

Заміна лексичних компонентів може розглядатися як нав'язування відносин подібності неподібним словам на основі асоціацій за аналогією, сумісністю, контрастом. Лексична варіативність слугує для повернення у мову цінних фразеологічних одиниць застарілих через те, що окремі слова в їх складі стали архаїзмами.

Граматична субституція також сприяє підвищенню або зниженню рівня емотивності завдяки морфологічній або синтаксичній варіативності компонентів сталих сполук. Зміна порядку слів у фразеологізмі завдяки закону мовної конвергенції сприяє підвищенню рівня інтенсивності виразу емоцій похідним фразеологізмом.

Комбінована ж субституція слугує, по-перше, для асиміляції фразеологічних зворотів, які були запозичені з інших мов, для розуміння всіх їх компонентів носіями мови - запозичувача.

Отже, заміна компонентів фразеологізмів не є безпідставною, кількість одиниць, що можуть бути замінені чітко визначені для кожного фразеологізму. В них компоненти-замінники не створюються щоразу знову, а відтворюються у мові. Ця обставина є вирішальною у підтвердження сталості структурних та семантичних варіацій [1, с. 25].

Література

1. Гавриш М. М. Особливості формальних змін фразеологізмів при контамінаційнофразетворенні / М. М. Гавриш // Мовознавство. – 1998. – № 4. – 50 с.
2. Кунин А. В. Фразеологические единицы и контекст / А. В. Кунин // Иностранные языки в школе. – 1971. – № 5. – С. 2-15
3. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка: Учеб. пособие для студентов пед. институтов по специальности "Иностранный язык" / И. В. Арнольд – М.: Просвещение, 1990. – 300 с.
4. Харчук О. В. Фразеологічні одиниці з кінесичним компонентом у сучасній німецькій мові: семантико-структурний аспект/ О. В Харчук: Автореф. дис. ... кандидата філол. наук: 10.02.04 / Київськ. нац. лінгвіст. ун-т. – Київ, 2006. – 19 с.

ФУНКЦІОНУВАННЯ АНТРОПОНІМІВ У СКЛАДІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Як тільки люди стали свідомо володіти мовою, вони почали давати імена предметам, явищ, подіям і самим людям. Ім'я – це основний засіб спілкування. В імені завжди є щось більше, ніж просто назва; є певний сенс, тому з давніх часів людям здається, що ім'я пов'язане з минулим, майбутнім і теперішнім його володарем.

Історію виникнення імен, їх значення і сенс, зв'язок з історією суспільства, зі світоглядом і віруваннями людей вивчає спеціальна наука, яка має назву ономастика. Буквально цей термін означає «мистецтво давати імена».

Імена даються як об'єктам живої, так і неживої природи. Це і географічні слова-назви, так звані топоніми, назви космічних об'єктів-астроніми, клички тварин-зооніми. Найбільшу групу власних назв складають антропоніми-імена, по батькові, прізвища людей, прізвиська, псевдоніми.

У різних країнах у різних народів імена надзвичайно різноманітні за своїм звучанням, походженням та вживанням. Імена та прізвища є невід'ємною частиною історії народу. У них відображаються побут, вірування, сподівання, фантазія і художня творчість народів, їх історичні контакти. Кожне ім'я несе яскравий відбиток відповідної епохи.

Як відомо, ім'я людини тісно пов'язане з тими або іншими громадськими явищами, з культурою того суспільства, в якому живе цей чоловік. Особисті імена, як частина словникового складу мови, дуже жваво реагують на прогрес культури, проте в кожній країні, у кожного народу зберігається своя індивідуальність, своя специфіка. Будь-яке нововведення в культурі моментально відбивається в мові, а саме - в імені. Подібні зміни відбуваються і в такому лексичному шарі, як неофіційні особисті імена. Цей лексичний шар, як ніякий інший, відображає культуру народу.

Питанням антропонімів німецької мови займалися такі визначні вчені-германісти: Р. Франк, К. Грансвайт, Ф. Дебус, Х. Нойман, – які зробили значний внесок у вивчення систем прізвищ та імен, їх етимології. Дослідниця Комарова у своїх працях описувала процеси становлення, функціонування та розвитку власних імен у німецькій мові. В. Кані досліджував особливості побудови неофіційних антропонімів у німецькій мові. Так, наприклад, антропонімічна модель в українській мові складається з прізвища, ім'я та по-батькові. Трьохкомпонентна модель є характерною для англійської мови, вона складається з першого імені, середнього імені, яке дається на честь родичів, та прізвища. Німецька антропонімічна модель складається із двох компонентів: імені та прізвища, кожне з яких може бути багатоконпонентним.

Говорячи про антропонімічні системи різних європейських народів, зазначимо, що вони мають зовнішню схожість, яка полягає в наявності однакових елементів: власного імені та прізвища. В усіх інших випадках простежуються лише відмінності: кожна антропонімічна система являє собою унікальне явище в усіх онтологічних аспектах виявлення антропонімів

Німецький народ відрізнявся своїм войовничим характером. У зв'язку з тим, що «давні германці знали тільки одне заняття, одне мистецтво: постійно воювати і долати будь-який опір» їх імена відображали цю особливість їх суспільно-економічного життя: *Wolfhart* (-hart - означає сильний, ватажок зграї), *Hildebrand* (-brand - меч) і ін. Про наявність прізвиськ можна судити по прізвищах, які з'явилися лише в XI ст [1, с 237].

Антропонім є засобом ідентифікації людини, а також одним із засобів адресатності як особливої форми комунікації. У різних сферах життя (на роботі, у родині, на відпочинку) вживаються різноманітні паралельні моделі найменувань, які обумовлюються національно-культурною вмотивованістю мовної поведінки, належністю особи до певної референтної групи, а також соціальної. Антропоніми відіграють дуже важливу роль у пізнанні культури та історії певного народу.

Якщо говорити окремо про антропоніми німецької мови, зазначимо, що їхні

найважливіші художні функції пов'язані із особливостями підтексту, тому дуже важливо відчувати те лексичне й культурне тло, яке лежить в основі кожного антропоніму. В основі стилістики власних імен німецької мови – дві групи різноманітних мовних та соціальних факторів. До мовних факторів належать вплив стилістичних конотацій апелювативів, омонімічні основи антропонімів, асоціації антропонімів зі значенням апелювативних лексем, наявність арсеналу спеціальних моделей для власних імен визначених типів, асоціації антропонімів зі значенням апелювативних лексем, що мотивують іменування. До соціальних факторів належить асоціативна співвіднесеність із синонімічними та омонімічними рядами, в які входять апелювативи. Щетінін Л.М. розробив класифікацію імен літературних героїв згідно з їхніми функціями. Отже, він виділив такі 4 групи: до першої групи відносяться нейтральні власні імена. Їхня фонетична форма та значення основи не відображає характер та поведінку героя, наприклад: «*Der Briefträger Sebastian hatte mit Recht nur Freunde in seinem Dorf Grünbach*».

Основи описових власних імен, на відміну від нейтральних, дають пряму або непряму характеристику їх носіїв, наприклад: «*Mir gegenüber saß Herr Redakteur Preßbold. ... Das wa rein feinerMann, grob, laut.. Seine rechte Hand wa rHerr Heber, ein langer, dünner, trockenerMann*»

У наведеному прикладі прізвища редактора та його «правої руки» дають чітку їх характеристику, як робітників преси. Наступною групою власних імен літературних героїв є асоціативні імена, які використовуються в тексті з чіткою метою, а саме: для вираження логічного порівняння з реальною особою, наприклад: «*Auf der langen Heimfahrt hatte Hein Martens den Buddha imer bei sich getragen.. Der kleine Buddha war nun ein Stück von Elisabeth geworden, noch bevor sie ihn gesehen hatte*» У наведеному прикладі простежується асоціація Бога Будди на його витвір, а саме: фігурку Будди. Окремою групою є пародійні імена, які утворюються персонажами художнього твору в процесі мовлення і слугують для позначення третьої особи або як звернення до співрозмовника. Також до цієї групи можуть належать прізвища персонажів, які є спотвореними іншими персонажами, наприклад: «*Emil. Lurje öffnete die Tür ein wenig und sagte: «Der klein eDetektiv ist da, Herr Kommissar. Emil Fischbein.» «Tischbein heißich.» erklärte Emil nachdrücklich*»

У системі художнього тексту власні імена німецької мови є складовою смислової структури твору. У певному контексті вони мають високу значущість згідно із займаним ними місцем в ідеальній системі понять, отримавши при цьому художнє втілення. Це стосується, насамперед, контексту «говорячих» імен, наприклад: «*Ich heiße Hans Geiz. Ja, ja, sparen möchte jeder, man muß es aber auch verstehen.*». «Geiz» у перекладі з німецької – «скупий». Отже, наведене речення є прикладом того, коли через антропонім відображено певні риси героя. У прикладі контекст містить інформацію про характер та поведінку героя. Окремим аспектом їх функціонування є метафоричне та метонімічне вживання власних імен з усіма конотативними елементами, звуковою символікою. Інші можливості стилістичного використання власних імен у художній літературі утворюють так звані асоціативні поля (*Assoziationsfelder*) і надають іменам більшої експресивності.

Антропонім може виконувати функцію метонімії, наприклад: «*Der Studienrat fragt mich, ob ich Nietzsche gelesen habe. Ja, ich habe mich schon in derJugend mit dem Zarathustra herumgeplagt*». За допомогою антропонім «Nietzsche» здійснюється функція метонімії, бо в цьому контексті під цим словом розуміємо всю творчість Ніцше, а не лише його персоналію.

Ім'я - один з продуктів людської культури. Для кожної визначеної ступені історичного розвитку суспільства характерні свої імена, що виникають з потреб колективу і відображають риси, значущі для цього колективу. Так, імена, особливо улюблені народом і популярні в певний час, зустрічалися в різний час в різних видозмінених формах, деякі з них дійшли до наших днів, наприклад, *Henßel - Hanßen - Hanß - Hanns - Hans, Claus - Nicolaßco - Nicolaus - Niclas - Nickel* [1, с 237].

У другій половині VIII ст. в німецьку мову починають проникати з Італії імена, пов'язані з

християнством: спочатку імена зі Старого Завіту - *Adam* (давньоєврейське, що означає «Первородний»), *Susanne* (давньоєврейське, що означає «Лілія»), потім *Andreas* (від грецької мови «Хоробрий»), *Agathe* («добра»), *Katharina* («чиста»), з латинської *Viktor* означає «переможець», *Beata* «щаслива» [2, с. 21].

Вибір особистого імені часто схильний до впливу моди:

- романтично «нордичні» (*Knut, Olaf, Sven, Birgit*), заїмствовані з древньогерманської міфології або з героїчного епосу (*Siegfrid, Siegmund*);
- французькі імена (*Annette, Claire, Nicole, Yvonne*);
- російські (*Vera, Natascha, Sascha*);
- італійсько-англо-американські (*Katrin / Katrine, Agnus, Adelina*) [2, с. 21]

Скорочені варіанти імен використовуються і в німецькому розмовному мовленні та побутовому спілкуванні (*Alfred - AlfWolfgang - Wolf, Carola - Caro, Angelika - Angela, Geli, Christina - Tina, Barbara - Baffi*)[2, с. 21].

Окрім цього, такі форми фіксуються і як офіційні іменування. Так, як варіанти існують імена, утворені від однієї основи: *Brigitte - Birgit, Bergit, Git, Gitta, Gitte, Birga, Berga; Joseph - Jupp, Sepp; Elisabeth - Else, Elsa, Betti, Lisa, Liese* та ін. Часто імена розрізняються лише написанням: *Gunter/Gunther/Gunther, Joseph/Josef, Annett/Annette* [3, с. 78].

Мода на імена в чималому ступені формується в наслідування. У минулі часи дітям охоче давали імена монархів:

- в Пруссії – (*Friedrich, Wilhelm*)
- в Саксонії – (*August, Johann, Albert*)
- в Австрії – (*Joseph, Leopold, Maximilian*).

Сьогодні при виборі імені відчувається сильний вплив кіно, засобів масової інформації, телебачення та естради. Багато батьків намагаються дати своїй дитині незвичайне, оригінальне ім'я. Відомі раніше імена, зараз часто пишуться на іноземний лад: *Elly, Sylvia, Gaby* (замість *Elli, Silvia, Gabi*). Однак деякі імена вийшли з моди остаточно. У побуті довгі форми німецьких імен знаходять більш скорочений варіант, наприклад: *Bernhard -> Bernd; Ulrich -> Ulli; Katharina -> Kat (h) e; Bertolt -> Bert (i); Friedrich -> Fritz; Heinrich -> Heinz, Harry; Johannes -> Hans; Susanne -> Susi* [3, с. 78].

Можна дійти висновків, що антропоніми посідають значне місце в системі мови як особливі лінгвістичні одиниці. Вони несуть у собі ставлення мовця до дійсності та певні особливості предметів. Питання функціонування антропонімів завжди привертало увагу багатьох лінгвістів та залишається актуальним на сьогодні. Антропоніми відіграють важливу роль у художньому тексті, бо виконують різноманітні стилістичні та експресивні функції. Німецька антропонімічна система має особливі риси, які проявляються в її структурі та функціональності.

Треба сказати, що з широкого спектру досліджень в області антропоніміки нелегко вибрати ті аспекти, які можуть бути корисні у викладанні німецької мови як іноземної. Зазвичай особисті імена розглядаються на заняттях з німецької мови в плані їх орфографії, граматики, усній і письмений практиці мови, історії мови та літератури.

Література

1. Антышев А. Н. Имена. Немецкие антропонимы / А. Н. Антышев. – Уфа: : Башкир. гос. ун-т., 2001. – 238 с.
2. Кам'янець В. М. Структурні, семантичні та функціональні особливості власних назв сучасної німецької мови : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. – Львів, 2001. – 21 с.
3. Петрова О. Специфіка власних назв в українській та німецькій мовах з точки зору типології / О. Петрова // Наук. зап. Сер. : Філол. науки. – Кіровоград : Вид. Лисенко В. Ф., 2015. – Вип. 137. – С. 78–81.

ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАГОЛОВКУ У СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Публіцистичний дискурс - це актуальний текст, викликаний до життя конкретною ситуацією і конкретними явищами, пов'язаний з подіями навколишнього світу і існуючий в певному часовому просторі [2, с. 142-143]. Однією з головних властивостей публіцистичного дискурсу є його динамічний початок, інтерактивність, відкритість для інтерпретаторів, його діалогічність [2, с. 142-143]. Будь-якому публіцистичному тексту властиві документалізм, чіткий прояв авторської позиції і авторського «я» [2, с. 142-143]. Автор за допомогою різних прийомів переконання і маніпулювання прагне викликати у читачів певну реакцію [2, с. 142-143].

У публіцистичному дискурсі реалізується функція впливу (агітації і пропаганди) мови, з якої часто поєднується функція інформативна (повідомлення нового). У публіцистичних творах зачіпаються питання широкої тематики - актуальні питання сучасності, що представляють інтерес для суспільства (політичні, економічні, моральні, філософські), питання культури, виховання, повсякденного побуту [2, с. 142-143]. Публіцистичний дискурс знаходить застосування в суспільно-політичній літературі, періодичній пресі (газетах, журналах), ораторській мові і т.д. [2, с. 143-144].

Швидкий темп життя вимагає на сьогоднішній день від ЗМІ більшої інформативності, оперативності, наочності, що сприяє розширенню ролі текстів інформаційних жанрів, в першу чергу, публіцистичних дискурсів [6, с. 161]. В сучасних умовах людина не завжди встигає читати всю пресу і тому, перш за все, звертає увагу на заголовки і підзаголовки газетних статей [6, с. 161]. Заголовки сучасних ЗМІ, в свою чергу, повинні привернути увагу читача до публікації, зацікавити його та вплинути на нього, викликавши у нього бажання продовжити читання [6, с. 161].

Тож в якості одного з засобів залучення уваги до публікації часто використовують заголовок. Його можна визначити як компонент тексту, тісно пов'язаний з іншими компонентами цієї системи, що займає стилістично сильну позицію, що називає текст і дає первинну інформацію про нього. Заголовок являє собою конденсацію змісту тексту. Будучи стислою і часто єдиною для читачів інформацією про зміст матеріалу, він являє собою невід'ємну частину газетної публікації. За ним можна судити про її зміст статті, публікації і вибирати потрібну для більш ґрунтовного знайомства [4, с. 37].

Структура заголовку публіцистичного дискурсу відрізняється лаконічністю, в заголовку, як правило, узагальнюється найголовніше з того, про що йдеться в тексті. Заголовок - квінтесенція тексту. Особливості мови, а також основні функції заголовків багато в чому залежать від вищевказаних чинників. [8, с. 59].

У газеті заголовок займає найсильнішу, акцентовану позицію. Це те, на що читач відразу звертає увагу. Будучи складовою частиною газети, заголовок виконує наступні мовні функції: інформативну (передає інформацію про текст), прагматичну (впливає на інтелект і емоції адресата - одержувача інформації). У сучасному газетному заголовку прагматична функція є найважливішою. Прагматична спрямованість газетного заголовка мотивована його роллю посередника між читачем і автором тексту.

Заголовки публікацій в газеті - невід'ємний елемент її дизайну. Від їх характеру та оформлення багато в чому залежить «обличчя» періодичного видання. Найважливіша їх функція - залучення уваги читач, вплив на нього. Заголовки допомагають йому швидко ознайомитися зі змістом номера, зрозуміти, про що повідомляють його публікації, що важливо в інформації, яку йому пропонують, що представляє для нього особливий інтерес. Газетна практика дає численні приклади того, як в результаті невдалого вибору і оформлення заголовків різко знижується вплив важливих виступів газети на читачів: змістовну статтю з неправильно вибраним, невиразним, неграмотно оформленим заголовком не помічають. І навпаки, яскравий заголовок, який залучив читача своїм змістом і формою, спонукає прочитати наступний за ним

текст. [8, с. 61].

Заголовок слід розглядати як самостійний газетний жанр. В рамках цього жанру створюються короткі тексти, дуже зручні для сприйняття в силу своєї стислості і образності, а також тому, що заголовки набираються більшим шрифтом, ніж інші тексти, і в силу цієї своєї особливості, безсумнівно, привертають до себе увагу аудиторії. Заголовок здатний не тільки моментально повідомити інформацію, а й маркувати її. Він дає оцінку інформаційному повідомленню, забезпечує його сприйняття аудиторією не тільки в тому чи іншому логічному ряді, але і з тим чи іншим емоційним ставленням. Іншими словами, заголовок здатний переконати аудиторію з приводу тієї чи іншої події, або навіть сформулювати установку аудиторії.

Виконуючи прагматичну функцію, заголовок своєю формою приваблює читача до тексту - викликаючи інтерес, цікавість, здивування, подив. При цьому заголовок впливає на читача, змушує звернутися до тексту [3, с. 89].

Зміст і форма німецького газетного заголовка як правило відображають загальну комунікативну і прагматичну спрямованість газетної статті. Газетний заголовок не тільки постачає матеріал найменуванням, але і викликає у читача живий інтерес до нього, приваблює читача до позиції автора, вселяє йому певне ставлення до викладання фактів [4, с. 43].

У сучасному газетному заголовку прагматична функція є найбільш важливою. Прагматична спрямованість газетного заголовка пояснюється тим, що заголовок є посередником між читачем і автором тексту.

Також відмінною прагматичною особливістю газетного заголовка є те, що спрямованість до читача виражена в ньому значно яскравіше, ніж в тексті самої статті. Арсенал засобів прагматики німецького газетного заголовка досить широкий. Виділяються мовні і немовні засоби [3, с. 91].

До лінгвістичних засобів відносяться: фонетичні, лексичні, граматичні засоби, стилістичні ефекти, пунктуація. До невербальних засобів відносяться розмір шрифту, невербальна інформація

Заголовки, які містять фонетичні засоби, носять інтригуючий, рекламний характер. Використання антонімів, порівняння, уособлення, метафор надає газетному заголовку яскраву експресію, жвавість, наочність, образність.

Пунктуація є найважливішим засобом створення експресивності газетного заголовка, так як знаки пунктуації надають тексту стилістичне забарвлення, допомагають розумінню і сприйняттю тексту. За допомогою різноманітних знаків пунктуації навмисно виділяються ті компоненти заголовки, на які читач повинен в першу чергу звернути свою увагу.

Розмір шрифту грає важливу роль в прагматичній німецького газетного заголовка. Чим більше розмір шрифту, яким набрано заголовок, тим швидше він кидається в очі. - Особливістю деяких німецьких газетних заголовків є те, що вони набрані готичним шрифтом. Це надає статті своєрідний, характерну зовнішність, витонченість. Деякі заголовки в німецькій пресі набрані різнобарвним шрифтом, що також привертає увагу читача.

Часто газетні заголовки супроводжуються фотоілюстраціями, основне призначення яких - доступність, краса, наочність, емоційність, швидкість сприйняття укладеної в заголовку інформації.

Сенсаційність німецького газетного заголовка полягає в порушенні інтересу, який може схвилювати і навіть потрясти читача. Сенсаційний заголовок привертає увагу читача тому, що він повідомляє читачеві щось незвичайне [3, с. 92-93].

Підводячи підсумки вищесказаного, заголовок слід розглядати як окремих, самостійний газетний жанр. В рамках даного жанру створюються короткі тексти, досить зручні для сприйняття в силу свого маленького розміру і наявності великої кількості образів, а так само, тому що заголовки звичайно набираються крупнішим шрифтом, ніж основний текст статті, і в силу цієї своєї особливості, безсумнівно, привертають до себе мимовільну увагу аудиторії.

Література

1. Брандес М. П. Стилистика текста / М. П. Брандес. – Москва : Прогресс-традиция, 2004. – 416 с.

2. Долгирева А. Э. Газетный заголовок в прагмалингвистическом аспекте : дис. канд. фíl. наук : 10.02.01 / Долгирева Альбина Эдуардовна – Таганрог, 2012. – 298 с.
3. Клушина Н. И. Стилистика публицистического текста / Наталья Ивановна Клушина. – Москва : МедиаМир, 2008. – 242 с.
4. Ляпина О. А. Структурные, функциональные и прагматические особенности немецкого газетного заголовка : дис. канд. фíl. наук : 10.02.04 / Ляпина Ольга Алексеевна – Воронеж, 2012. – 154 с.
5. Пешкова Ю. В. Роль и функции новостных заголовков в современной немецкоязычной прессе : дис. канд. фíl. наук : 10.02.04 / Пешкова Юлия Валерьевна – Москва, 2012. – 174 с.
6. Симановская К. И. Аппраактивная функция заголовков в газетном дискурсе / Кристина Ивановна Симановская. // Адыгейский государственный университет. – 2007. – №2. – С. 161–165.
7. Филоненко Т. А. Соотношение понятий «дискурс» и «функциональный стиль» [Электронный ресурс] / Татьяна Александровна Филоненко // Грамота. – 2010. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.gramota.net/materials/1/2010/1-1/60.html>.
8. Хазагеров Г. Г. Функции стилистических фигур в газетных заголовках : дис. канд. фíl. наук : 10.02.01 / Хазагеров Георгий Георгиевич – Ростов-на-Дону, 2002. – 159 с.

УДК 811.112.2'373.7 (043)

Ткачова Катерина Геннадіївна

ПОНЯТТЯ «КОНЦЕПТ» В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

В наші дні термін «концепт» активно використовується в багатьох гуманітарних науках. Не дивлячись на те, що цей термін є частиною сьгоднішніх досліджень, він являє собою сучасний термін багатьох гуманітарних наук, його розбиранням займалися ще вчені середньовіччя.

У 14 столітті розгорнулася суперечка між номіналістами і реалістами. Предметом було співвідношення імені, ідеї і речі. Зіткнення крайніх точок зору призвело до появи «помірного номіналізму», він увійшов в історію як «концептуалізм». У середньовіччі склалось розуміння концептів як імен, особливих «психологічних утворень» несучих з собою «якусь смислову функцію» [2, с. 50].

Дефініцій цього терміну безліч, так як «концепт» є одним з ключових в дослідженні етнічної мовної картини світу. Концепт – це те, що зберігається в індивідуальній або колективній пам'яті, значуща інформація, що володіє певною цінністю, пережита інформація [1, с. 130]. Концепт - це певний спосіб розуміння якого-небудь предмета, явища або процесу, основна точка зору на предмет [1, с. 130]. Концепт - це одна з мовних універсалій, так як немає мов без концептів. Він є надзвичайно складним явищем, вивчення якого вимагає використання даних інших наук – лексикології, граматики, стилістики, фонетики, логіки, країнознавства [1, с. 130].

Дослідження того, як людина оперує символами, осмислює світ об'єднала лінгвістику з іншими дисциплінами, що вивчають людину і суспільство, це створило когнітивну лінгвістику. Інформація, яка одержується під час пізнавальної діяльності людини стала продуктом обробки, знаходить своє вираження в мовних формах. Інструментом оперування в когнітивній лінгвістиці стають концепти. Формування певних уявлень про світ є результатом взаємодії трьох рівнів психологічного відображення - рівня чуттєвого сприйняття, рівня формування уявлень (елементарні узагальнення та абстракції), процесів. Вся ця сумарна інформація складає суть системи концептів [3, с. 69].

Концепт має складну структуру. До неї відноситься все, що належить будові поняття; з іншого боку, в структуру концепту входить те, що робить його фактом культури - вихідна форма, стиснута до основних ознак змісту історія, сучасні асоціації, оцінки, конотації. Концепт складається з компонентів (концептуальних ознак), тобто окремих ознак об'єктивного або

суб'єктивного світу, диференційовано відображених у його свідомості і розрізняються за ступенем абстрактності. В результаті когнітивно-лінгвістичних досліджень як прикладний результат дослідження може бути запропоновано опис відповідного концепту як елемента концептосфери.

Національна специфіка концептів проявляється в наявності когнітивних ознак, різної яскравості тих чи інших когнітивних ознак у національних концептах, в різній польовій організації однойменних концептів (те, що в одній мові становить ядро, в іншій культурі може бути периферійним), у відмінності образного компонента, інтерпретаційного поля, в присутності різних когнітивних класифікаторів та їх різному статусі категоризації денотата – одні класифікатори важливіше і яскравіше в одній культурі, інші - в іншій, в різній оцінці. Метафора являє собою реалізацію особливої категорії, в якій знаходять відображення розумові, мовні та культурні процеси [4]. Оскільки в кожному значенні слова мови закладено метафоричний потенціал, на розвиток нових значень впливають особливості історичного розвитку народу, своєрідність його національної культури, побуту, його зв'язок з іншими народами, природні умови країни і т. п [4]. Коли мова йде про мовний картині світу, зазвичай мається на увазі, насамперед, національно-мовна картина світу [4]. Національно-мовна картина світу, що відображається у специфічних образних асоціаціях, що супроводжують сприйняття дійсності представниками відповідної культури [4].

Все свідчить про те, що концепт – це явище, яке реально існує, розкриває значення слова з включенням досвіду мовця, що відноситься до проблеми «мислення-мова». Концепт неоднозначно сприймається дослідниками внаслідок необмеженості рамок, в яких могла б полягати його межа, тому концепт сприймається як щось «невловиме, що важко піддається визначенню». Дане поняття включає в себе ментальну роботу індивіда, спрямовану на осмислення і переробку певних значень слів і допомагає розкрити взаємозв'язок з цілим пластом словникової лексики шляхом асоціювання. Таким чином, ще раз підтверджується положення, висловлене зокрема Д. С. Ліхачьовим, що «потенції концепту тим ширше і багатше, чим ширше і багатше культурний досвід людини, яка має своє коло асоціацій, відтінків значення і в зв'язку з цим свої особливості в потенційних можливостях концепту» [5].

Література

1. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.
2. Касьян Л. А. Термин «концепт» в современной лингвистике: различные его толкования / Л. А. Касьян // Вестник. – 2010. – №2. – С. 50–53.
3. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика / В. А. Маслова. – Минск : ТетраСистемс, 2004. – 266 с.
4. Концепт как базовое понятие когнитивной лингвистики [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://allrefrs.ru/4-4107.html>
5. Понятие концепта в лингвистике [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://studopedia.ru/12_27988_ponyatie-kontseptov-v-lingvistike.html.

СЕКЦІЯ ВИХОВАННЯ І РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

УДК 792.051(430)=112.2

Акопян Карина Артурівна

ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР

Проблема молодіжних субкультур сьогодні є особливо актуальною не тільки для підлітків та їхніх батьків, але і для педагогів. Саме в підлітковому віці відбувається пошук і вибір зразків для наслідування, формуються цілі, людина намагається зрозуміти, хто вона така і ким хоче бути. Батьки і школа часто відходять на другий план. Підлітки відчують себе самотніми і незрозумілими, шукають спілкування з однолітками, орієнтуються на їхню думку. Побудова діалогу з новим поколінням вимагає підходу. Здійснюючи соціальне виховання необхідно мати уявлення про особливості і характерні риси молодіжних субкультур, що дозволить звести до мінімуму їх негативний вплив [1, с.97]

Молодіжна субкультура - досить нове і багатогранне явище суспільного життя. Вони дуже впливають на особистість, і у зв'язку з цим можна виявити основні напрямки взаємодії підлітка з молодіжними субкультурами, спрямованість його інтересів, основні джерела споживання інформації, що може бути використано в подальшій корекційній роботі, яка спрямована на характер впливу молодіжних субкультур і особистість самої дитини [2, с.101]

Питання субкультурного розвитку останнім часом досліджуються багатьма вітчизняними психологами і соціологами. Серед вітчизняних авторів, що займалися вивченням даної проблеми можна назвати О. Заярний, А. Мазурова, І. Сундієва, П. Разіна. Багато дослідників цього питання описали в своїх роботах символіку і виразну поведінку тієї чи іншої субкультури. Українські вчені А. Багреєва, В. Єршомін, І. Карпець, А. Костенко, В. Пирожков, Ф. Сундуков, В. Тулегенов, Ю. Антонян, Г. Хохряков намагались виділити потреби, які задовольняють підлітки, вступаючи в молодіжні неформальні об'єднання [3, с.67].

Молодіжні субкультури можна поділити на: музичні (готи, металісти, панки, рокери, репери, емо); іміджеві (стиляги); політичні та світоглядні (антифашисти, неформали, хіпі); по хобі (байкери, райтери, трейсери, хакери); по інших захопленнях (аніме, геймери, футбольні хулігани). Ще вітчизняні автори визначили такі фактори, що вплинули на появу субкультур.

1. Соціально-економічні причини (безробіття, нудна, малоцікава робота).

2. Відмінності між поколіннями.

3. Особливості психології молоді.

4. Прагнення молоді створити свій особливий світ цінностей, знайти осмислене і значиме дозвілля, коло однодумців, можливості самовираження.

Отже можна висвітлити такі функції молодіжних субкультур:

1. Соціалізація. Субкультури необхідні для соціалізації особистості - це найголовніша роль субкультури в нашому суспільстві. У шанувальників музики, спорту з'являється бажання спілкуватися один з одним, вести переписку, зустрічатися і дружити.

2. Відновлення сил, зняття напруги. Вічна поспіх, перенапруження і спроба встигнути буквально все, чреваті нервовим виснаженням. За роботою чи навчанням обов'язково повинен слідувати відпочинок. І дуже важливо, щоб вільне проведення часу було не тільки корисним (як хочуть дорослі), але і приємним.

3. Компенсація. Дорослішаючи дитина іноді вибирає собі в кумири людину з якостями, яких немає у нього самого: сильного, впевненого, товариського, тим самим компенсуючи свої «слабкі місця». І поступово сам стає сміливіше, активніше, впевненіше в собі..

4. Стимулювання творчості. Якщо дитина творить на аматорському рівні, все одно вміння мислити креативно і домагатися хоч невеликих, але успіхів, стане в нагоді в майбутньому. Багатьом підліткам нові захоплення додають друзів, повагу однолітків у багатьох з'являється стимул вчитися [4, с.88]

Однак субкультура крім позитивних функцій часто несе в собі ряд негативних наслідків. Проблеми можуть виникнути в тому випадку, якщо незміцніла особистість потрапляє в

субкультури, небезпечні навіть для дорослих.

Наприклад, субкультура байкарів дуже небезпечна для життя, адже екстремальні види спорту небезпечні. Завжди знаходиться якась негативна риса субкультури, яку може перейняти підліток. Найнебезпечнішими є секти. Наприклад, секта сатаністів. Далеко не всі, які «надійшли» туди, можуть повернутися. Вона діє немов гіпнозом на своїх послідовників, згубно діє як на саму людину, так і на оточуючих. У багатьох субкультурах головною проблемою є кримінальна відповідальність [5].

У даній роботі розглянута роль підліткових субкультур в соціалізації підлітків. Молодіжні субкультури безпосередньо впливають на свідомість, поведінку підлітків, формують певні цінності, життєві стратегії. Також в результаті дослідження ми прийшли до думки, що молодіжні субкультури не завжди несуть позитивний вплив в життя дитини [6].

Ми вважаємо, що необхідність участі в групі є природною потребою кожної людини. Особливо актуальною ця потреба стає для такої соціальної групи, як підлітки в силу їх специфічного психологічного стану. Вони почувають себе самотніми і незрозумілими. Відчуття самотності, пов'язане з віковими труднощами становлення особистості, породжує у підлітків необхідність спілкування та групування з однолітками, в суспільстві яких вони шукають те, в чому їм відмовляють дорослі: емоційне тепло, порятунок від нудьги, визнання власної значущості [7, с.48].

Висновок: дана робота доводить, що тяжіння підлітка до неформальної групи однолітків посилюється в міру погіршення його відносин з родиною і школою. Підлітки, відчуваючи себе неприйнятними, незрозумілими в сім'ї, відкинутими школою, шукають прихистку в суспільстві «собі подібних». Частина з них потрапляє в антисоціальні молодіжні субкультури. У цих випадках оцінка цінностей і норм однолітків стає для підлітка більш переконливою і значущою, ніж ті, які існують у старших. Здійснюючи соціальне виховання, необхідно мати уявлення про особливості і характерні риси молодіжних субкультур, що дозволить мінімізувати їх негативний вплив на підлітків і використовувати позитивні сторони для продуктивного спілкування з ними.

Література

1. Омельченко Е. Нормальна молодь. Частина 2. Стороннім вхід не заборонений: наративу, щоденники, артефакти ... автентичні свідчення за і проти «нормалізації» / Под ред. Е. Омельченко. - Ульяновськ, 2005.
2. Омельченко Е. Субкультури і культурні стратегії на молодіжній сцені кінця ХХ століття: хто кого?/Е. Омельченко // Недоторканний запас. – 2004. - № 36.
3. Плаксієв С. І. Молодіжні групи і об'єднання: причини виникнення та особливості діяльності/С.І. Плаксієв. - М., 1988.
4. Сикевич З. В. Молодежная культура: за и против /З.В. Сикевич. - Л., 1990.
5. Слюсаревский М.М. Субкультура як об'єкт дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.countries.ru/library/typology/subkultura.htm>
6. Соколов М. Як писати етнографію молодіжної субкультури. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.countries.ru/library/typology/sokolov.doc> (дата звернення: 10.09.2017).
7. Щепанская Т. Б. Символика молодежной субкультуры: опыт исследования системы/ Т.Б. Щепанская. - СПб., 1993.

УДК:373.5.015.31:17.022.1

Васильковська Тетяна Вадимівна

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ УЧНІВ

Духовне виховання молоді це велике і складне завдання, яке стоїть у центрі уваги сучасного суспільства, батьків та педагогів, адже духовність вважають провідною якістю усебічно розвиненої особистості. Сьогодні постали такі серйозні проблеми як: зниження рівня життя в Україні, відсутність соціальної захищеності, явне і приховане безробіття, інфляція, невизначеність моральних орієнтирів у політиці держави і повсякденному житті, які дуже

вплинули на спад духовності учнівської молоді. Тому виявлення змін, котрі відбуваються у свідомості учнів, та особливо її морально-духовної складової, набувають у сучасних умовах певної гостроти.

Духовність як культурна цінність особистості розглядається в працях багатьох науковців: С.М. Беха, В.С. Біблера, П.С. Гуревича, А.Ф. Лосєва, Б.В. Сафронова, Д.В. Чернілевського, А. Комарова, Б. Кримського, І. Нікітіна, Г. Шевченка, Б. Нагорного, О. Майкіна, Г. Сагач, Т. Зазюн, С. Соловейчик, І. Зеліченко

У державному документі «Концепція національного виховання» визначені основні напрямки інтелектуально-духовного виховання:

- розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення;
- виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності;
- реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей і знань, умінь і навичок;
- виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію [10].

«Щасливі ті, що усвідомлюють свою потребу в духовному»,— сказав Ісус у своїй знаменитій Нагірній проповіді (Матвія 5:3). Ви, мабуть, погодитесь з цими словами. Багато людей відчуває потребу в духовному і вважає, що, задовольнивши її, вони стануть щасливими.

У філософії та психології склалися різні розуміння духовності: як релігійності, сприйняття ідеї Бога, розвитку інтелігентності і добропорядності.

Індійський філософ Ш.А. Грош говорить: «Духовність у своїй суті є пробудженням внутрішньої дійсності нашого створіння, нашої душі, внутрішнє прагнення пізнати, відчути і ототожнити себе з нею, увійти в контакт з вищою дійсністю. об'єднатися з нею, і як наслідок цього контакту – перетворити всю нашу істоту на нову, в нову особистість, в нову природу».

Духовному світові особистості, що формується, надавав великого значення В.А. Сухомлинський. Він розглядав формування духовного світу людини в тісному зв'язку як із його розумовим, так і з моральним та естетичним розвитком. Видатний педагог писав, що сфера духовного життя людини – це розвиток, формування і задоволення його моральності, інтелектуальних і естетичних запитів й інтересів у процесі активної діяльності. Джерелом духовного світу людини є матеріальний світ, об'єктивна дійсність і особливо такі важливі її сфери, як громадське життя людини, його соціальний і моральний досвід.

Поняття «духовності» розглядається вченими як категорія етики, котра визначає моральний вимір людської життєдіяльності, це живе джерело доброчесностей людини, її моральна спроможність та вища цінність.

На думку Кримського, духовність – це зустріч із самим собою, своєю душею, внутрішнім «Я». Це – вихід до вищих цінних інстанцій формування, конструювання особистістю самої собі. Це провідний чинник розумової гармонізації світу зовнішнього та внутрішнього, їхнього узгодження із моральними законами. Це цінний зміст та спрямованість буття людини.

Згідно з Тлумачним словником української мови, духовність — це те, що стосується внутрішнього, морального світу людини. Крім того, духовність часто пов'язують з релігійністю і вірою в Бога. Тож людину, для якої важливі духовні чи релігійні цінності, можна назвати духовною[9].

Згідно із українським словником-довідником духовність - внутрішнє психічне життя людини, її моральний світ; моральний стан етносу, що визначається провідною (національною) ідеєю його становлення, духовними прикметами, що визначають його життя й культурну творчість, поглядами та прагненнями його представників [8].

Духовність – це те, що відрізняє людину, що властиве лише їй одній.

Духовність – творча спрямованість, наснага людини; певний тип світовідношення: триєдність ставлення до абсолюту, до світу – природи, суспільства, інших людей, самого себе. Виходити з розуміння людини як духовної істоти, означає, що ми визначаємо за нею безумовне право на духовне самостворення, самодіяльність, тобто сприймаємо її як справжнього суб'єкта власної життєдіяльності, який несе відповідальність за її здійснення.

Із категорією «духовність» асоціюють з потребою пізнання світу, себе, смислу і призначення свого життя. Людина, вважається духовною тією мірою, якою вона замислюється над цими питаннями і прагне знайти на них відповіді. Треба зазначити, що формування духовних потреб особистості є найважливішим завданням виховання. Велику роль у вихованні духовних і моральних цінностей учнівської молоді відіграють, перш за все, суспільство, освіта, сім'я і релігія [1,с.63].

Основними умовами формування духовності учнів є: обов'язкове врахування вікових особистостей учнів; врахування особистостей суспільної природи людини, відповідно вихованню особистості в колективі і через колектив та врахування особливостей колективної пізнавальної діяльності; активне використання міжпредметних зв'язків для підвищення ефективності навчального процесу та для різнобічності, багатогранності розвитку особистості;

Основними показниками за якими визначають рівень сформованості духовності учнів вважають: ставлення до громадської діяльності; культура мовлення (письмова, усна); духовні, пізнавальні потреби; вміння виходити із складних ситуацій, які сприяють духовному росту учнів; ставлення школярів до уроків; пізнавальна активність учнів [2,с.42].

Факторами які негативно впливають на формування духовності учнів вважаються: відчуження особистості від суспільства, від національної культури; відчуження від національних традицій; низький статус освіти та інтелектуальної діяльності; заклад моралі серед дорослих та молоді; криза сім'ї чи сімейного виховання; погіршення здоров'я учнів; соціально-політичні й економічні протиріччя [2,с.43].

У дослідженнях психолога Б.С Братуся визначено чотири рівні сформованості духовності в учнів – принципові рівні в структурі особистості, які найглибше характеризують ступінь її духовності та моральності:

Перший рівень – егоцентричний. Особа прагне до власної значущості, вигоди, престижу. Наприклад: ставлення до себе є самоцінним, а до інших суто прагматичним, залежить від зрозуміти «вигідно-не вигідно».

Другий рівень – групо центричний. Особа ототожнює себе із певною групою, наприклад з батьківщиною народом, нацією, класом, тощо, котрі є для неї цінними приналежністю до неї. Усі інші можуть сприйматися як «вороги», «опоненти», «чужі», котрі не варті поваги, співчуття, допомоги, любові.

Третій рівень - просоціальний (гуманістичний). Кожна людина виступає самоцінною, рівною із точки зору прав, свобод, обов'язків. Ця людина спрямована на досягнення таких результатів (продуктів роботи, спілкування, пізнання), котрі принесуть рівне благо іншим, навіть «чужим», «далеким», «незнайомим». Лише із цього боку можна говорити, що ця особа виконує «золоте правило» етики: лагодь із іншими так, як бити хотів, щоб лагодили із тобою.

Четвертий рівень – духовний. Людина починає усвідомлювати собі та інших не як кінцеві, смертні істоти, а як істоти особливого роду, пов'язані між собою, співвідносні із духовним світом. У цих рамках людина встановлює суб'єктивні стосунки із Богом через пошуки особистої формули зв'язку із ним [7,с.275].

Усі ці рівні тим чи іншим способом властиві кожній особі. Тож не можна чітко віднести певний рівень до кожної окремої особистості.

Особливо сприятливою для духовного розвитку учнів є атмосфера доброзичливості та натхнення. Таким чином саме творчість є міцною основою, що сприяє формуванню духовності. Найголовнішою функцією духовності і суспільства є пробудження в людині творця, який бажає і вміє творити. Саме ця функція буде зростати з розвитком суспільства.

Отже, саме школі потрібно з раннього дитинства турбуватися про духовний світ дитини. Тоді країна буде бачити молодь – як майбутнє нашої нації, рушійну силу, яка спроможна вирішити проблему держави не на свою користь, молодь із своїми вищими моральними, естетичними канонами та ідеалами. Адже від її ставлення до надбань культури залежить нині духовне оновлення нашого суспільства, зміст її цінних орієнтацій і майбутнє.

Література

1. Винницький О. Церква і духовне буття / Духовні скарби українського народу в житті молоді/ О. Винницький. - Тернопіль: МП «Чумацький шлях», 1994. – С.62-64.
2. Дудар Н. Релігійність молоді /Н. Дударі // Людина і світ. – 1999. – №9. – С.42-44.
3. Кочан Н. Відокремлення школи від церкви в координатах відкритого суспільства /Н.Кочан// Людина і світ. – №9. – с.41.
4. Рюриков А.Ю. Какие сверхреволюции спасут нас? / А.Ю. Рюриков // Учительская газета – 1991. – №37.
5. Мельник П., Лановенко І. Психологічні механізми девіантної поведінки / П. Мельник, І. Лановенко // Право України.-2000.- №4.- С.90-93.
6. Общая психология: В 7 т. / Под ред. Б. С. Братуся. Том 1. 0-28 Соколова Е. Е. Введение в психологию: Учебник для студ. высш. учеб. заведений. - М.: Издательский центр «Академия», 2005. - 352 с.
- 7.Словник української мови [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://sum.in.ua/>
- 8.Український тлумачний словник [Електронний ресурс.] - Режим доступу: <https://www.br.com.ua/language/>
- 9.Концепції національного виховання [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/4310/

УДК 37:796.011.3

Данилкина Ольга Руслановна

МОТИВАЦИОННО-СМЫСЛОВЫЕ ОСНОВЫ ЗДОРОВОГО СПОСОБА ЖИЗНИ

К началу XXI века нельзя найти ни одной сферы человеческой деятельности, не связанной со здоровым образом жизни, поскольку здоровый образ жизни - общепризнанные материальные и духовные ценности общества в целом и каждого человека в отдельности.

Не случайно все последние годы все чаще говорится о здоровом образе жизни не только как о самостоятельном социальном феномене, но и как об устойчивом качестве личности. Тем не менее, феномен здорового образа жизни личности изучен далеко не полностью, хотя проблемы культуры духа и тела ставились еще в эпоху древних цивилизаций [1].

Актуальность изучения проблемы формирования мотивационно-смысловых основ здорового образа жизни обусловлена особенностями положения и роли в обществе. Детство и юношество нынешнего общества целиком приходится на постперестроечный период, когда в силу известных экологических и социально-экономических причин заметно ухудшилось здоровье населения в целом, детей в особенности. Вследствие чего в обществе встает задача ликвидации этих последствий [1].

Постоянные стрессовые перегрузки плохо отражаются на современном состоянии здоровья общества. Они приводят к разрушению механизмов саморегуляции физиологических функций. Особую тревогу вызывает здоровье школьников и студентов, у многих из них зафиксировано дисгармоничное развитие.

Выходом из создавшейся ситуации служит формирование у населения нравственных ценностей и идеалов культуры здоровья. Формирование этих ценностей должно привести к ведению здорового образа жизни.

Анализ литературы по формированию здорового образа жизни у студентов средствами физической культуры выявил наличие ряда работ, раскрывающих решения данной проблемы (В.К. Бальсевич, Н.А. Бирюков, М.Я. Виленский, А.В. Лотенко, Л.И. Лубышева, В.В. Марков, Ю.В. Салов).

Цель – формирование ценности здорового образа жизни.

Для решения поставленной цели, мы поставили следующие задачи:

- 5) Понимание роли здоровья в обеспечении активной и продолжительной жизни;
- 6) Формирование мотивации на сохранение и укрепление здоровья.

7) Выявить существенные характеристики ценностного отношения к здоровому образу жизни, определить критерии и уровни сформированности данного личностного образования;

Без опыта получения достоверных, научно обоснованных знаний о здоровом образе жизни невозможно отношение к здоровому образу жизни как ценности. Данный компонент подразумевает фиксацию в сознании личности результата овладения им знанием о «здоровом образе жизни». В качестве структурообразующего элемента знания о здоровом образе жизни как ценности в данном исследовании рассматриваются знания о компонентах ценности «здоровый образ жизни». Содержание компонентов здорового образа жизни раскрывается через соответствующие идеи.

Идея ценности здоровья определяется как гармоническое сочетание физического, духовного и социального благополучия и раскрывается через категории «физические качества», «телосложение», «здоровье» и «норма» [3].

Идея ведения здорового образа жизни - это индивидуальная система поведения человека, направленная на достижение полного физического, психологического и социального благополучия, базирующегося на категориях: «уклад жизни», «режим труда и отдыха», «культура межличностного общения», «профилактика вредных привычек».

Идея человека как ответственного субъекта раскрывается через категорию «ответственность». Для человека с высоким уровнем развития личности характерно не только желание познать себя, но и умение изменить себя, микросреду, в которой он находится.

Мотивационно-смысловой компонент предполагает осознание роли и места естественно-научного знания в контексте определения отношения к здоровому образу жизни как ценности; поиск, осознание и принятие личностного и общественного смысла ценности «здоровый образ жизни». *Эмоциональный компонент* заключается в особом, эмоционально окрашенном отношении к здоровому образу жизни. Этот компонент связан, главным образом, с особенностями эмоционального восприятия знаний о здоровом образе жизни, поскольку «их содержание, преломляясь через ... эмоциональную сферу личности, становится внутренним требованием личности к самой себе, приобретает личностный смысл» [2].

В ходе анализа проблемы мотивационно-смысловых основ здорового образа жизни были сделаны следующие выводы:

В процессе присвоения ценности «здоровый образ жизни» личность осознает себя связующим звеном между здоровьем и образом жизни. Ведение здорового образа жизни позволяет осознать необходимость данного стиля жизни для развития и сохранения личного и общественного здоровья. С ведением здорового образа жизни тесно связано признание ценности здоровья, которое воспринимается как главная и основная задача нашей страны и всего человечества; признание человека как ответственного субъекта.

Таким образом, здоровый образ жизни рассматривается нами как ценность, проявляющаяся в отношениях «человек - образ жизни» и раскрывающаяся посредством следующих идей: идея ценности здоровья, идея ведения здорового образа жизни, идея человека как ответственного субъекта [1].

Литература

1. Сорокина В.М., Сорокин Д.Ю. Формирование отношения к здоровому образу жизни как профессиональной ценности у студентов вузов / В.М. Сорокина, Д.Ю. Сорокин // Современные проблемы науки и образования. – 2009. – № 6-3.
2. Нарский И.С. Ценность и полезность / И.С. Нарский // Философские науки. - 1969. - № 3. - С. 11-28.
3. Рувинский Л.И. Нравственное воспитание личности / Л.И. Рувинский - М.: МГУ, 1984. - 146 с.

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА РИСА СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Сучасні соціально-економічні та політичні умови сприяють глибокому вивченню і обґрунтуванню питань щодо співіснування різних культур, народів, націй, релігій на основі взаєморозуміння, миру, толерантності. В умовах сучасних тенденцій світового розвитку, поширення гуманістичного світогляду зазнають змін форми і методи морального виховання учнів та молоді. Актуальною постає проблема виховання толерантності як цінності, норми спілкування і поведінки, загальнолюдської якості людини.

Толерантність як риса особистості розуміється нами як здатність суб'єкта визнавати існування іншої точки зору на основі різноманіття культурних відмінностей; впевненість у правоті своїх позицій, готовність захистити своєї думки в рамках універсальних прав і свобод особистості. Це забезпечує стійкість індивідуальності особистості (тобто не дозволяє поступитися власними принципами) і її гармонійний розвиток в соціумі).

Особливості поняття «толерантність» досліджувалися в працях видатних світових та українських філософів, соціологів та педагогів, зокрема Х. Аквінського, Платона, Вольтера, Г. Гегеля, І. Канта, М. Ганді, Г. Зиммеля, Г. Сковороди та ін. У порівнянні з ХІХ століттям, проблеми, пов'язані із толерантністю людини, наприкінці ХХ і початку ХХІ століття виступає як одна із важливих у сучасній педагогічній науці.

Безцінний вклад у розробку проблеми толерантності зробив В. Сухомлинський, котрий гуманістичними ідеями сформував нову концепцію виховання та навчання особистості. Постулатами етичної поведінки педагога є повага до вихованців, серед яких виразно відчутна активна позиція педагога проти терпимого ставлення до зла: «Не будь байдужим до зла. Борись проти зла, обману, несправедливості. Будь непримиримим до того, хто прагне жити за рахунок інших людей, завдає лиха іншим людям» [1, с.165]. Недаремно вищевказаний погляд засвідчує межі толерантності, де гідність є взірцем терпимості: «Знай, що є межа між тим, що тобі хочеться, і тим, що можна. Перевіряй свої вчинки. Роби все так, щоб людям, які тебе оточують, було добре» [1, с. 162]. У відомій його праці «Як виховати справжню людину» саме В. Сухомлинський вперше у українській педагогіці глибоко аналізує сутність понять, як гідність, людяність, тактовність, відповідальність, терпимість, патріотизм тощо.

Психолого-педагогічний потенціал класичної літератури полягає в тому, що вона несе у собі основу для формування змістовного ядра культурної ідентичності, даючи матеріал для ідентифікації себе як носія найвищих духовних цінностей, найвищих досягнень світової культури. Усвідомлення приналежності до багатотисячолітньої, багатонаціональної і складної культурної спадщини народу дає особистості підстави для обґрунтованої гордості і створює найбільший стимул для духовного розвитку, оберігаючи від деградації і занепаду. Залучення до духовного потенціалу української класичної літератури служить невичерпним джерелом моральних орієнтирів і пізнання вищих цінностей. У той же час література містить потенціал для формування культурної толерантності. Викладання літератури в школі неминуче пов'язане з проблемою подолання протиріччя в світоглядних позиціях письменників. Ці протиріччя стосуються: а) протилежних точок зору письменників, які жили в одну епоху, світоглядних суперечностей особистісного порядку; б) світоглядних протиріччя соціального порядку - міжкласових, міжнаціональних; в) протиріччя між поглядами представників різних поколінь. Традиційно ці протиріччя прийнято згладжувати, обходити, в кращому випадку вони лише називаються, позначаються як факт і пояснюються як нерозуміння автором чогось. Звісно ж, що саме ці суперечності можуть бути використані для формування ідентичності та культурної толерантності в процесі вивчення літератури [6, с. 315-316].

Сучасний науковець Н. Якса у посібнику «Міжкультурна взаємодія суб'єктів освітнього процесу» аналізує термін «толерантність», виходячи із його соціально- філософського значення та трактує як «певну соціальну якість міжлюдських відносин, а також окремих індивідів чи груп, які характеризуються установкою на доброзичливе сприйняття «іншого», бажання не лише зрозуміти, але й, за можливістю прийняти традиції, культуру, переконання, вірування,

інтереси, цінності і т. ін. цього «іншого» [3, с. 146].

Натомість В. Дудченко у статті зауважує, що важливість проблеми толерантності сьогодні досить часто викликає спокусу теоретичного перевантаження цього поняття. Подібно до термінів «не насилля», «милосердя», термін «толерантність» постає певною мірою семантичним атрактором, що вбирає в себе багато змісту та породжує широке трактування цієї категорії [4, с. 539].

Застосування методів активного навчання, яке розуміється як спосіб формування активної позиції по відношенню до досліджуваних творів. У нашому випадку активна позиція передбачає можливість цілеспрямованої ідентифікації з локальними позиціями героїв, авторів, літературних шкіл і напрямків, ціннісних орієнтацій, побудови діалогової взаємодії з альтернативними позиціями. Отриманий досвід дає можливість будувати діалогічна взаємодія між різними культурними і ціннісними позиціями, формуючи здатність до розуміння іншого при збереженні власної точки зору.

К. Роджерс, кажучи про засоби педагогічної діяльності відзначав, що вчитель має безліч об'єктів - книги, інструменти, карти тощо, які повинні бути надані учням, але не нав'язані їм. «Учитель повинен намагатися, щоб учні знали, надати різні засоби для їх просування в знанні (Роджерс, 1994). Завдання викладача при реалізації активного навчання полягає в тому, щоб показати учням ті різноманітні шляхи, якими вони можуть рухатися до знання, надавши їм право вільно вибирати індивідуальну траєкторію руху, пробувати різні способи і помилятися, маючи можливість виправити помилку і отримати своєчасну допомогу.

Підвищення рівня толерантності до інших культур можливо лише при одночасному підвищенні рівня особистісної толерантності. Цей процес вимагає розвитку емоційно-сміслового, когнітивного і поведінкового компонентів толерантності. Емоційно-смісловий компонент включає в себе особистісну значимість толерантності; когнітивний - знання про сутність толерантності, формах прояви і її ролі в розвитку особистості і суспільства; поведінковий компонент будується як комплекс навичок і умінь прояви толерантності в різних особистісно значущих ситуаціях взаємодії з носіями інших ціннісних позицій, інших думок та інших культур.

Цілеспрямована ідентифікація з різними ціннісними та культурними позиціями, що містяться в творах вітчизняної літератури, дає можливість сформувати усвідомлену ідентифікацію з власною культурою, так як дозволяє на емоційному рівні пережити, визначити серед безлічі складових найбільш близьку і прийнятну змістовну і ціннісну основу.

Особливе місце у формуванні толерантності та ідентичності особистості відводиться навчального діалогу між учителем і учнями; між учнями; учня з самим собою; діалогу учня з культурною спадщиною, що містяться в творах літератури. Результативність виховання передбачає створення умов для актуалізації діалогу культур різних історичних епох, діалогу між різними точками зору, різних уявлень про духовні цінності, інтеграція духовної культури і внутрішньої готовності студентів до прийняття толерантніше особистісної позиції по відношенню до інших культур.

З іншого боку у педагогічній практиці доволі часто характеризують і такий різновид толерантності людини в контексті навчального процесі, як педагогічна толерантність, яка є провідною ідеєю гуманістичної педагогіки. Крім цього, становлення і розвиток цієї педагогіки здійснюється впродовж тривалого періоду і є актуальним у наш час. У світовій педагогічній думці людства виникла і утвердилася гуманістична ідея про педагога як людину, котра здатна розуміти дитину, бачити світ її очима, визнавати в ній особистість, гідну поваги, та створювати умови для її розвитку.

Окреслені положення є системоутворювальними, вони дозволяють об'єднати в рамках гуманістичної парадигми різні, часто зовні несхожі теорії. Отже, проблема теоретичного переосмислення толерантності, її практична реалізація вимагає великих моральних зусиль. Вона не може бути просто інтегрованою в існуючий тип взаємин. Потрібно здійснити низку заходів, які сприятимуть формуванню не закомплексованої свідомості, котра буде позбавлена надмірного та упередженого підходу в стосунках між людьми. Мало лише задекларувати ідеї

толерантності, їх потрібно втілити у реальні справи за допомогою педагогіки толерантності та спробувати викоринити з життя прояви нетерпимого ставлення до інших людей та соціокультурних відмінностей.

Література

1. Сухомлинський В. О. Вибрані твори [Текст]. В 5-ти т. Т. 3. (Серце віддаю дітям. Народження громадянина. Листи до сина). – К.: Рад. школа, 1976– 1977. – 670 с.
2. Міщишина О. Толерантність як запорука людяності [Текст] / О. Міщишина // Віче. – 2010. – № 13. – С. 34-35.
3. Якса Н. В. Міжкультурна взаємодія суб'єктів освітнього процесу [Текст] : [навч. посіб.] / Н. В. Якса. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – 312 с.
4. Дудченко В. Толерантність – ключовий елемент духовного розвитку людства [Електронний ресурс] /В. Дудченко // Науковий вісник Чернівецького університету. Філософія. – 2011. – Вип. 539-540. – С. 39-43. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchu_fil_2011_539-540_9
5. Столяренко О. Ціннісне ставлення до людини: виховна модель толерантних взаємовідносин учасників навчально-виховного процесу [Текст] / О. Столяренко // Рідна школа. – 2010. – № 3. – С. 47-52.
6. Садохин А.П. Культурология. Теория культуры [Текст]: [учеб. пособие] / А. П. Садохин, Т. Г. Грушевицкая. – М. : ЮНИТИ – ДАНА, 2004. – 365 с.

УДК 37.016: 340.12](477)(09

Науменко Дар'я Євгенівна

ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ СУЧАСНИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Актуальність теми обумовлена тим, що формування активної громадянської позиції молоді особистості в умовах розвитку української державності, полягає в осмисленні наукових і прикладних засад громадянського виховання, визначенні його суті, цілей і завдань, обґрунтуванні ефективних принципів, засобів та методів.

Згідно з дослідженнями А.Ф. Родина справедливо стверджується, що саме в юнацькому віці відбуваються якісні перетворення, бурхливий розвиток процесів самосвідомості, становлення цілісного образу «Я», який включає в себе і образ «Я - громадянин України».[1].

Психолого-педагогічний аспект становлення позиції особистості розглядають в своїх роботах вітчизняні педагоги і психологи Л.С. Виготський, Е.Ф. Зеєр, В.В. Ігнатова, Т.Н. Мальковская, В.І. Слободчиков та інші. Відомо, що у старшокласників наявність громадянської позиції проявляється у високій громадянській активності, наявності системи усвідомлених просоціальних цінностей, високої активності їх відстоювання, моральної регуляції поведінки.

У своїх роботах В.О. Сухомлинський зазначав, що «виховання громадянина-патріота починається з сім'ї. Сім'я – це найменша клітинка нашого суспільства, в якій, як у фокусі, відображається все життя нашої держави. І тим сильніший виховний вплив робить сім'я на особистість дитини, чим активнішу життєву позицію займають батьки в суспільстві, чим вищий їх рівень гідності і культурний рівень». Родина виховує члена суспільства, національно свідомого громадянина. Це можливо лише за умов, якщо зміст сімейно-родинних цінностей визначається високим громадянським змістом, тоді вони здатні забезпечувати належний розвиток громадянської спрямованості дитини.

На думку В.О. Сухомлинського, результативність громадянського виховання великою мірою зумовлюється тим, наскільки ті чи інші форми, методи виховної діяльності стимулюють розвиток самоорганізації, самоуправління дітей, підлітків, юнацтва, молоді. Чим доросліші вихованці, тим більше їх можливості до критично-творчого мислення; здатності до самоактивності, творчості, самостійності; усвідомлення власних світоглядних орієнтацій, які є основою життєвого вибору, громадянського самовизначення.

Формування громадянської позиції тісно пов'язане з впливом масової інформації та

переживанням особистого досвіду участі в цивільних відносинах. На відміну від багатьох випадкових, неупорядкованих впливів саме школа може здійснювати цілісність, систематичне вплив на формування громадянської позиції учнів [3].

Сучасна шкільна освіта повинна протистояти негативним тенденціям у свідомості та поведінці учнів старшого шкільного віку, сприяти притаманними їй засобами утвердженню в суспільстві правової культури, боротися з тенденціями правового нігілізму.

По-перше, це послідовна реалізація правових, духовно-моральних та інших елементів громадянської позиції у всіх аспектах життєдіяльності шкільного колективу, в управлінні і самоврядуванні, в організації навчального процесу, у відносинах вчителів, учнів, батьків.

По-друге, це область змісту освіти, яка дає учням необхідну для повноцінної цивільного життя систему знань, способів діяльності, ціннісних орієнтацій, зразків поведінки.

На думку І.С. Кона, юнацький вік є найбільш сприйнятливою засвоєнню загальноприйнятих зразків і правил поведінки в соціумі. Для даного віку характерна суперечливість положення «ще дитина - вже дорослий». У цей період відбувається зміна структури його соціальних ролей і рівня домагань, тобто «Процес соціального самовизначення, в який входить формування життєвої перспективи, ставлення до праці та моральної свідомості» [1.].

Таким чином, випускник середньої школи повинен уміти ідентифікувати себе в культурному, політичному, соціальному, економічному, сучасному просторі, вільно розпізнавати ролі і статуси, наміри та цілі, бажане і дійсність. Старшокласники повинні володіти переконаністю у своїй позиції та вміннями використовувати існуючі в суспільстві механізми досягнення цілей. Громадянська позиція старшокласників передбачає прихильність творчим цілям змінення потенціалу суспільства; вміння адаптуватися до змін, що відбуваються в суспільстві; стійкі етичні якості, засвоєні правові норми.[3].

Громадянське виховання повинно стати серцевинною навчально-виховного процесу, ефективність якого залежить від реального визнання педагогами особистості учня як головної мети виховання, найбільшої цінності суспільства.

Література

1. Кон І.С. Психологія старшокласника / І.С. Кон. – М.: Просвещение, 1980. - 207 с.
2. Нова українська школа. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf> (дата звернення: 23.12.2017).
3. Горелик Ф.Б. Воспитывая гражданина, формируя мировоззрение / Ф.Б. Горелик. – М.: Просвещение, 1986. - 208с.

УДК 373.5.016:81-028.31

Обухович Альона Олегівна

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

Рідна мова – найважливіший засіб мовного та мовленнєвого виховання. Вона була і є важливою сферою впливу на національну свідомість молоді, мовну культуру, виховання культури та чистоти мовлення.

Основна мета навчання рідної мови полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості. Одним із завдань є формування духовного світу учнів, цілісних уявлень світогляду. Сучасний підхід до мовної освіти потребує всебічного розвитку компетентної особистості, що забезпечується особистісноорієнтованим підходом до навчання. Головною метою сучасної школи є формування всебічно розвиненої, духовно багатой особистості, яка вміє досконало володіти літературною мовою, її нормами, грамотно нею користуватися у різноманітних життєвих ситуаціях.

Проблема формування мовної культури особистості розглядається в дослідженнях Г. Богіна, Н. Бабич, І. Бех, А. Горохович, С. Єрмоленко, В. Іванішин, П. Мовчан, О. Олійник, К. Ушинський, Л. Варзацької, М. Вашуленка, С. Карамана, В. Карасика, Ю. Караулова,

Л. Мацько, Л. Паламар, М. Пентилюк, Л. Скуратівського та ін. У їхніх працях розглядається сутність і рівнева модель мовної особистості, розвиток таких її складників, як національно-мовна свідомість, мовні здібності, мовне чуття, мовний смак, мовно-ціннісні орієнтації.

Під поняттям культури мовлення прийнято розуміти передусім дотримання кожним мовцем правильної літературної вимови, правопису, лексичних і граматичних норм, усталеного в літературній мові наголошування слів, встановлені мовні звороти, типові формули, якими послуговуються у певних ситуаціях спілкування. Вони відповідають національно-культурним традиціям суспільства або окремого соціуму. У кожного народу складається свій традиційний мовний етикет, причому кожний соціум, регіон має характерні йому формули, що зумовлено звичаями, ритуалами, специфікою мовного узусу. Мовний етикет визначається також соціальним статусом мовців, рівнем їхньої освіти й виховання, статтю, віком, емоційністю ситуації.

Неабияке значення має і тон розмови, вміння вислухати іншого, вчасно й доречно підтримати тему. Уважність, чемність та ввічливість - основні вимоги мовного етикету.

Мовна культура – це надійна опора у вираженні незалежності думки, розвиненості людських почуттів, у вихованні діяльного, справжнього патріотизму. Також вона передбачає вироблення етичних норм міжнародного спілкування, які характеризують загальну культуру сучасного учня. Мовна культура – це зовсім не важкий обов'язок, який начебто вигадали філологи. Так чи інакше вона пов'язана з найрізноманітнішими видами комунікації в сучасному світі. Можна виділити наступні складові культури мовлення:

- граматична правильність
- лексичне багатство
- виразність, образність
- логічність, доступність
- чистота .

Техніка мовлення передбачає: гучність голосу; багатство інтонації: вірно вибрана сила голосу; чітка дикція; необхідний темп, ритм, тональність.

Мовленнєва культура особистості великою мірою залежить від її зорієнтованості на бездоганне, взірцеве мовлення. Щоб бути зразковим, мовлення має характеризуватися такими найважливішими ознаками:

- правильністю, тобто відповідати літературним нормам, що діють у мовній системі (орфографічним, лексичним, морфологічним, синтаксичним, стилістичним, пунктуаційним);
- змістовністю, яка передбачає глибоке осмислення теми і головної думки висловлювання, докладне ознайомлення з наявною інформацією з певної теми; різнобічне та повне розкриття теми, уникнення зайвого;
- послідовністю, тобто логічністю та лаконічністю думок; багатством, яке передбачає використання різноманітних засобів вираження думок у межах відповідного стилю, уникнення невинного повторення слів, однотипних конструкцій речень;
- точністю, яка великою мірою залежить від глибини знань та ерудиції особистості, а також від активного словникового запасу;
- мовлення повинно бути виразним, слід наголошувати найважливіші місця свого висловлювання й виражати своє ставлення до предмета мовлення;
- доречністю та доцільністю, що залежать насамперед від того, наскільки повно й глибоко людина оцінює ситуацію спілкування, інтереси, стан, настрої адресата. Треба уникати того, що могло б уразити співрозмовника, викликати в нього роздратування. Вказувати на помилки слід у тактовній формі.

Показником мовного розвитку особистості є комунікативність, тобто здатність спілкуватися, зумовлена активним використанням засобів мови, вмінням сприймати та відтворювати зміст чужого висловлювання і створювати власне. Базою мовного розвитку є формування мовленнєвої компетенції школярів [2, с. 2].

Провідну роль в особистісному розвитку школярів відіграє рідна мова. Сучасна освіта потребує зростання ролі вчителя мови та літератури як посередника між культурами різних

етносів, які населяють країну, його активній участі у формуванні культури міжнаціонального спілкування та розвитку національної самосвідомості, у відродженні принципів патріотичного виховання.

Серед стратегічних завдань, спрямованих на формування мовної особистості учня, слід виділити такі: 1) ознайомлення учнів із мовною системою; 2) удосконалення вмінь учнів ефективно сприймати інформацію в усній формі (аудіювання) і в письмовій (читання); 3) розвиток умінь конструювати тексти у формі монологу (усно і письмово) і діалогу.

Процес формування мовної особистості учня не можливий без оволодіння ним основними видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання і письмо). У процесі говоріння й письма (продуктивна мовленнєва діяльність) людина висловлює свої думки, а під час аудіювання й читання (рецептивна мовленнєва діяльність) вона одержує мовленнєву інформацію, сприймає й розуміє думки інших людей. Зазначимо, що в аудіювання й читання матеріальною основою є звукова система мови, а в говоріння й письма – графічна.

Продуктом аудіювання й читання є розуміння прослуханого або прочитаного. Психологи стверджують, що під час слухання й читання відбуваються такі основні процеси: розпізнавання мовленнєвих одиниць, їх смислової обробка і на цій основі – розуміння мовлення [6, с.266-269].

Великі можливості належать використанню проблемного методу вивчення літератури, що має базуватися на основі взаємодії, діалогу, в ході якого учні вчать критично мислити, вирішувати складні проблеми на основі аналізу обставин і відповідної інформації, виказувати особистісні думки, приймати рішення, брати участь в дискусіях, спілкуватися з іншими людьми. Такий метод призводить до того, що учні з зацікавленістю опановують навички спілкування, які дозволяють їм в майбутньому аргументовано відстоювати свою точку зору та вміти погоджуватися з переконливими доказами інших. Цей підхід стимулює активну діяльність учнів у процесі навчального заняття, змушує їх робити свідомий вибір у визначенні своєї громадянської позиції. Вивчення літературних творів на тлі широкого культурологічного контексту сприятиме осмисленню фундаментальних цінностей культури нашої молоді.

Для формування комунікативних умінь і навичок потрібна раціональна система вправ і завдань, яка забезпечить процеси засвоєння і навчання мови й мовлення [6, с. 174-198]. Така система повинна бути закладена в підручниках. Зміст навчання й технологія засвоєння мови має базуватися на прогресивному особистісноорієнтованому, компетентнісному підходах, за яких передбачається спеціальне конструювання навчального дидактичного матеріалу, системи уроків, методичних рекомендацій до їх проведення.

Таким чином, формування мовної культури – важливе навчальне завдання, складова частина у вихованні мовленнєвої особистості. Ефективність формування національно-мовної особистості залежить від цілеспрямованого пошуку шляхів удосконалення організації рідномовної освіти, свідомого проектування змісту навчання на основі оптимального поєднання традиційних та інноваційних педагогічних технологій, дидактичних методів, прийомів, форм і засобів.

Література

1. Карасик В. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. Карасик. – М.: Наука, 2004. - 211 с.
2. Донченко Т. Мовленнєвий розвиток як науково-методична проблема / Т. Донченко. - Київ: Дивослово, 2006.- С. 3-5.
3. Донченко Т. Організація навчальної діяльності на уроках української мови / Т. Донченко. - Київ: Просвітництво, 1997. - 130 с.
4. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Закон України від 16 червня 2015 року. № 641. Електронний ресурс. – Режим доступу: URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/ (дата звернення: 15.11.2017)
5. Українська мова. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання // Українська мова і література в школі. - 2013. - №1.

6.Методика викладання української мови: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за наук. ред. М. С. Вашуленко. - Київ: Літера, 2011. - 370 с.

УДК 796.078

Резнікова Софія Миколаївна

ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ПРОЯВ ГРОМАДСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Сьогодні волонтери мають величезний вплив на громадську думку і українське суспільство в цілому. Головним із завдань у сучасному суспільстві є допомога в досягненні людиною світової і власне української культури і духовності. Коли відбувається власне усвідомлення як важливої ланки суспільства, починає зростати і громадянська позиція людини як громадянина держави. Не можна бути пасивним спостерігачем громадського і культурного процесу. Слід свідомо обирати активний спосіб життя: через навчання, членство в громадських організаціях, активну участь у суспільно-політичному житті, волонтерство.

Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають патріотичне, громадянське виховання як стрижневі, основоположні, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь, які розглядатимуть державу як запоруку власного особистісного розвитку, що спирається на ідеї гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, виваженості, відповідальності, здорового способу життя, готовності до змін. [6]

Шляхи становлення громадської позиції відображені в працях А. Петровського, Д. Ельконіна, К. Абульханової-Славської. Поняття «громадянська активна позиція» досліджується у працях С. Рябова, Д. Акімова, А. Карася, М. Боришевського, І. Жадан, О. Сухомлинської, Л. Шапгуної.

У Загальній декларації прав людини вказується, що кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи. [2] Громадянин, який хоче жити в демократичному суспільстві, який хоче бути господарем свого життя, завжди проявляє свою громадянську позицію. Така позиція вимагає перш за все відповідального ставлення до виконання громадянського обов'язку. Це може бути участь в облаштуванні або ремонті дитячого садка, організація самоврядування у школі, благоустрій двору, посадка дерев та квітів у місті, селі, біля школи, захист навколишнього середовища від забруднення тощо. Волонтери допомагають збирати кошти, одяг, їжу, медикаменти на потреби Збройних сил України, добровольчих загонів, переселенців із зони проведення АТО тощо [1]. Громадянська позиція виявляється в прагненні обговорювати і вирішувати загальні проблеми.

Волонтерська діяльність ґрунтується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, неприбутковості. [3] Волонтерство - це не просто прояв доброї волі, а й велика відповідальність. І цю відповідальність, з одного боку, розділяють організації, що залучають волонтерську працю, а з іншого - активні, небайдужі люди, волонтери. Людина, яка хоче займатися волонтерською діяльністю, має це робити свідомо та відповідально. Для волонтера не достатньо бути просто добрим, потрібно бачити кінцеву мету своєї роботи, розуміти, яку суспільну користь вона приносить, усвідомлювати, що особисто йому дає волонтерство, які розвиває риси характеру, професійні навички тощо. До того ж, волонтер має знати свої права й обов'язки. Організація, яка залучає волонтерів, також має бути свідомою і відповідальною у роботі з добровольцями, створювати всі необхідні для них умови, поважати їхні права та людську гідність.

Серед видів діяльності що представляють найбільший інтерес для волонтерів, лідерами є: надання соціальної допомоги дітям та молоді, просвітницька робота серед усіх верст населення та організація культурних заходів [7].

На сьогодні волонтерський рух в Україні є одним з дієвих засобів реалізації державних програм щодо соціальної роботи з населенням. Світовий досвід показує, що волонтерська діяльність - активна складова побудови громадянського суспільства, і тому її державна підтримка має важливе значення. Мотивація стати волонтером у кожного своя. Для одних

волонтерство - це простір для самореалізації. Під самореалізацією слід розуміти прагнення людини до якомога повнішого виявлення і розвитку своїх особистісних можливостей. Для інших - спосіб здобути новий досвід, зав'язати корисні знайомства, зустріти нових друзів. Для третіх - початок професійної кар'єри або можливість вдосконалити професійні навички. Для четвертих - інструмент суспільних перетворень та змін... Цей перелік можна варіювати. Існують ще так звані емоційні вигоди від волонтерства - коли людина допомагає іншим, бо хоче зробити цей світ трішки кращим, а сама - стати благороднішою.

Волонтерство - діяльність прагматична та егоїстична у хорошому розумінні. Адже, допомагаючи іншим, ми допомагаємо у першу чергу собі. Саме тому будь-який вид волонтерства є проявом громадської позиції. Це дозволяє набути унікального досвіду, підняти свій рівень володіння розмовною іноземною мовою, безкоштовно відвідати різні міста, або навіть країни. Також це може допомогти відчутти й оцінити суспільну користь, яку приносить робота на добровільних засадах. Все це буде дуже цінною практикою для нашого народу, особливо для молоді. В Україні вже визнано волонтерську діяльність та закріплено на законодавчому рівні. Зокрема, Законом України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» визначено, що суб'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю крім уповноважених органів та фахівців є і волонтери у сфері соціальної роботи, а Закон України «Про соціальні послуги» дає визначення волонтера як фізичної особи, яка добровільно здійснює благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно-корисний характер. [5,4]

Отже, розвиваючи такий напрямок як волонтерство, держава робить вклад у формування громадської позиції молоді, усвідомлення її значимості, важливих соціальних та професійних якостей. Волонтерські об'єднання можуть і повинні стати певними центрами, щодо розбудови громадянського суспільства. Для здійснення волонтерської діяльності необхідно - економічна свобода, незалежність від держави, кооперація та солідарність з великою кількістю людей, спілкування на засадах взаємної довіри, відкритість, різноманітність організаційних форм, висока мобільність. Волонтерство стане допомогою державі, як діяльність, яка по своїй природі може легко зацікавити молоде покоління, рішуче та цілеспрямоване.

Література

1. Гутгарц Д. Волонтерська діяльність в Україні [Електронний ресурс].-Режим доступу:http://ua.prostopravo.com.ua/pravorporushennya/statti/volonterska_diyalnist_v_ukrayini
2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Закон України «Про волонтерську діяльність» від 05.03.2015 №246-VIII [Текст]/ Верховна Рада України// Відомості Верховної Ради. - К., 2011, №42, ст.435
4. Закон України «Про соціальні послуги» від 15.03.2012 №4523-VI [Текст]/ Верховна Рада України// Відомості Верховної Ради. -К., 2003, №45, ст.358
5. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» від 23.12.2015 № 5477-VI [Текст]/ Верховна Рада України// Відомості Верховної Ради. -К., 2016, №4, ст.44
6. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді від 16.06.2015 р. №641 [Електронний ресурс].-Режим доступу: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/
6. Лозовицький О. Молодіжне лідерство і волонтерство в Україні [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=73474

УДК 373.3/.5.015.31:39

Сизоненко Галина Олегівна

ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ

В умовах полікультурного суспільства на перший план виходить проблема полікультурного виховання дітей. Полікультурна освіта забезпечує діалогічні, толерантні відносини між культурами та представниками різноманітних народів у поліетнічному багатонадійному суспільстві. Україна є полінаціональною, поліконфесійною, полімовною,

полікультурною державою. В реальності немає жодної країни, у якій жила б лише одна нація. Саме тому дуже важливим є виховати підрастаюче покоління толерантним до інших людей. Одним з засобів саме такого виховання можна вважати фольклор.

Проблему виховання дітей, учнів в умовах полікультурного суспільства вивчали: Н. Лисенко, Г. Яківчук, С. Черепанова, Д. Бенкс, М. Хінт, В. Міллер, С. Ніето, В. Подобєд, В. Матіс, Г. Дмитрієв. Ефективність виховання на українських народних традиціях довели Л. Баранович, Г. Виноградов, О. Духнович, М. Корф, Ю. Руденко, С. Русова, М. Смотрицький, М. Стельмахович, В. Сухомлинський, Е. Сявавко, Г. Філіпчук та інші.

Полікультурне виховання – це процес цілеспрямованої соціалізації дітей та молоді, спрямований на оволодіння системою національних і загальнолюдських культурних цінностей, формування комунікативних умінь, що дозволяють дітям здійснювати інтенсивну міжкультурну взаємодію, розуміти інші культури, толерантно відноситися до інших людей. В останній час визначено нову освітню стратегію (новий напрям у педагогіці), що визначає структурно-змістову організацію навчально-виховного процесу, характер викладання шкільних дисциплін і методику виховної роботи на основі принципу гуманізму, демократизму, культурного діалогу, врахування культурно-психічних чинників розвитку особистості [1, с. 23].

Вивчаючи проблему полікультурного виховання дітей та молоді, Р. Агадулін окреслює головні завдання шкільної полікультурної освіти в Україні:

1) глибоке й всебічне опанування учнями культури рідного народу як обов'язкової умови залучення до інших культур;

2) формування в учнів уявлень про розмаїття культур у світі й у нашій країні, розуміння й внутрішнього прийняття рівноправності народів і рівноцінності їхніх культур, виховання позитивного ставлення до культурних відмінностей як чинника поступального розвитку світової цивілізації й самореалізації особистості;

3) створення умов із метою залучення та інтеграції учнів до культури інших народів, переважно тих, які проживають в Україні;

4) побудова громадянського виховання на основі поліцентричної моделі національної культури, що забезпечує єдність громадянських та етнокультурних інтересів особистості;

5) виховання представників усіх національностей у дусі взаєморозуміння, довіри й толерантності, готовності до позитивного міжетнічного й міжкультурного діалогу;

6) формування й розвиток умінь і навичок взаємодії з носіями інших культур [1, с. 24].

Одним з способів полікультурного виховання дітей є фольклор. У фольклорі зосереджено найефективніші засоби народного виховання і формування життєво необхідних умінь для кожного періоду зростання й розвитку дитини [2]. Фольклор можна розглядати як засіб дидактичного наповнення змісту етнічного та полікультурного виховання дітей.

Слід зазначити, що національне мистецтво, українські традиції та звичаї володіють могутнім духовно-творчим потенціалом традиційної культури, що є головними чинниками морально-етичного самооздоровлення, відродження національної самосвідомості, духовності молоді. В українському фольклорі найяскравіше відображено і найкраще збережено традиційний виховний ідеал нашого народу, втілено його у високохудожній образній формі, доступній для сприйняття і розуміння навіть спеціально непідготовленим слухачам і глядачам.

Г. Яківчук зазначає, що український фольклор пройшов багатовікову практичну апробацію і є генетично притаманним певній етнічній спільності. Він відтворює не окремі частини світогляду народу, а картину світу в повному обсязі, а завдяки своїй синкретичності сприяє формуванню у людини цілісної системи художньо - естетичних поглядів, смаків і переконань. Будучи живою культурною традицією, що природно і максимально наближена до реального повсякдення, фольклор розвиває творче ставлення до життя, результатом чого стає життєтворчість людини. У ньому відобразилися історично-культурний розвиток, філософські ідеї і погляди, психологічні особливості народу як етносу, виховні традиції, творчі здобутки – всі ті надбання й цінності, які народ створював, якими жив і які прагнув передати наступним поколінням [3].

Як доводять багато чисельні дослідження, полікультурне виховання учнів засобами

кращих традицій народної педагогіки реалізується шляхом вивчення подільського фольклору та традицій народностей, які проживають у Приазов'ї – українців, греків, грузин, євреїв, поляків, росіян, вірмен, білорусів, циганів та ін. Зокрема, з метою популяризації в українському соціумі ідеології полікультурності, виховання у школярів любові до Вітчизни, толерантності, шанобливого ставлення до культурних надбань українців і представників інших національностей у навчальних та позанавчальних виховних закладах України проводиться багато різноманітних заходів. Одним із важливих аспектів полікультурного виховання є ґрунтовне вивчення у загальноосвітніх школах українознавчих дисциплін. Це такі предмети, як українознавство, українська література, історія України, зарубіжна культура, музичне мистецтво (музика) тощо.

Треба відмітити, що процес відтворення фольклорних творів має відбуватися на тлі емоційного комфорту учнів, в атмосфері доброзичливості, толерантності, позитивного ставлення з боку педагога та однокласників. Готуючись до проведення таких заходів, занять, кожен учень має право вибору тієї діяльності, яка повністю розкриває його особистісні, музичні, комунікативні, творчі здібності та задатки.

Таким чином, розглядаючи проблему полікультурного виховання дітей та молоді можна відмітити таку тенденцію підвищення значущості національних українських традицій, як ознайомлення та вивчення культури різних народностей у загальній системі освіти розширить загальні знання про культуру, мистецтво, традиції різних народів світу й сприятиме зміцненню взаєморозуміння між країнами та культурами.

Література

1. Агадуллін Р. Р. Полікультурна освіта: методолого-теоретичний аспект / Р.Р. Агадуллін // Педагогіка і психологія. – 2004. – № 3. – С. 18-29.
2. Лисенко Н. В. Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи в етнічному вихованні дітей
3. Яківчук Г. Актуалізація полікультурного виховання школярів засобами українських традицій і фольклору. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?.

УДК 373.3/5.015.311:004

Соляник Лілія Валеріївна

ІНТЕРНЕТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРІВ

Вплив Інтернету на формування світогляду учнів вивчається відносно нещодавно, але дана тема є актуальною, тому що Інтернет займає важливе місце у житті людини. У сучасному світі Інтернет – найважливіший засіб інформації, просвіти та виховання населення, він є важливим засобом навчання й морального виховання, що відіграє важливу роль у процесі формування особистості. З Інтернету люди дізнаються про норми поведінки, яка розцінюється в даному суспільстві як відповідна тій чи іншій соціальній групі. Інтернет формує світогляд людей. Найбільш відчутний вплив Інтернет справляє на школярів як найбільш сприйнятливих споживачів інформації. [1, 108]

У даному напрямку працювало декілька вчених, але вони розглядали саме залежність від Інтернету, але були такі, хто розглядав Інтернет саме з позиції формування особистості. Німецький соціолог Ніклас Луман вважав, що все, що ми дізнаємося про суспільство та світ – це впливає на нас [2;3]. Микола Сергійович Леонов був впевнений, що засоби масової інформації впливають на суспільну свідомість [2;4]. Еміль Дюркгейма вважав, що засоби масової інформації руйнують суспільство. [2;4]

Світогляд — це система поглядів людини (філософських, соціально-політичних, правових, моральних, естетичних) на навколишній світ (явища природи, суспільні процеси, свідомість людей), своє місце в ньому. Процес формування особистості триває практично все життя з різним ступенем інтенсивності. Найбільш інтенсивно людина формується до

18 років, моменту настання повноліття, саме на цьому етапі розвитку засвоюються необхідні знання та правила поведінки в суспільстві. На світогляд особистості з самого дитинства впливають багато факторів (родина, дитячий садок, школа, книги, мультфільми, друзі тощо). Також особистість формується у процесі виховання та навчання. Вже у шкільному віці починають впливати на формування особистості засоби масової інформації.

Засоби масової комунікації - це масовий процес вироблення інформації, її передача засобами преси, Інтернету, радіо, телебаченням та спілкуванням. Світогляд формується ще у дитинстві, але саме засоби масової комунікації займають одне з перших місць формування особистості. Позитивні риси Інтернету: існують величезні бібліотеки різноманітної літератури, в першу чергу цінна наукова література. Інтернет є самим величезним збірником інформації, Інтернет дає можливість багато чому навчитися, підняти свої навички на інший рівень. Інтернет допомагає швидко знайти інформацію по навчальній та науковій діяльності. Інтернет починає широко використовуватися у навчальному процесі, і це вносить вклад у вдосконалення навчання та виховання. Завдяки Інтернету кожна людина може знайти якусь корисну для себе інформацію, яка її турбує на даний момент, прочитав її, вона стає більш досвідченою у певному питанні. Негативні риси Інтернету: коли дорослий, а особливо дитина, заходить в Інтернет виникає відчуття всюдозволеності, а в Інтернеті існують дуже небезпечні клуби: самогубців, наркоманів, терористів, сатаністів та багато іншого. Також в Інтернеті існує багато інформації, але не вся вона є достовірною. У доступному форматі є інформація, яку не слід знати дитині. Ігри та сам Інтернет погано впливають на психіку, знижує успішність у школі, впливає на настрої та дії дитини. Люди, які мають труднощі в спілкуванні, низьку самооцінку, закомплексованість, сором'язливість - всі ці проблеми вирішує Інтернет! Люди починають відходити від реальності за допомогою зміни свого психічного стану, віртуально змінюючи свою стать, вік. Поступово такий спосіб життя, спосіб мислення просочує всі рівні їхнього життя. Людина починає діяти і думати інакше. По-іншому вирішує побутові питання, сімейні, особисті, професійні, партнерські і т.д. Також є ризикованим, особливо для школярів, спілкування в різноманітних чатах з незнайомими людьми, адже дітям, на жаль, дуже легко увійти у небажані і навіть небезпечні компанії.

Інтернет з точки зору школяра - це засіб розваги, а вже потім джерело знань і помічник у навчанні. Незначний відсоток підлітків використовують комп'ютер та Інтернет в навчальних цілях. Більшість підлітків проводять велику кількість часу у різноманітних чатах і форумах, що, на їхню думку, розширює їх світогляд. Але це все лише обмежує - у спілкуванні і свободі в цілому. А в деяких випадках переростає в залежність. Довести це самому підліткові неможливо, необхідно, щоб він сам це зрозумів і усвідомив. Інтернет допомагає багатьом замінити спілкування в реальному житті. Багатьом дуже важко спілкуватися в реальності. Людину не розуміють, вважають ізгоем, а в Інтернеті вона знаходить тих, з ким у неї однакові погляди [3].

Вплив засобів масової інформації на поведінку підлітків. Масова інформація найбільш впливає на дітей, змінюючи їх поведінку та світогляд. У пошуках науково-популярної інформації вони частіше за дорослих звертаються до всесвітньої мережі, більше часу, ніж дорослі, проводять біля телевізорів. Молодь бере приклад з поведінки людей у рекламах або у фільмах, де головні герої ведуть антисоціальний спосіб життя, але представлені як позитивні герої. Демонструючи сцени насильства як спосіб розв'язання конфлікту, підлітків спонукають до копіювання насильницької поведінки. Дитина на основі цього робить висновок, що це добре, що так і треба. А коли вона вже бере приклад, дитина змінює себе, свій світогляд, своє оточення, свою поведінку. Переглядаючи телепередачі та серіали, підлітки ототожнюють себе з екранними героями - моделями, дружинами багатих людей, які ведуть веселе та безтурботне життя, або владними чоловіками з поганими звичками, котрі звикли всього добиватися силою. Таке ставлення до життя та оточуючих, а також розбіжність ідеалів між красивим життям і буденністю нерідко призводять до серйозних наслідків - агресії, наркоманії, алкоголізму, частих депресій, нервових зривів, розладів психіки. Спілкування в мережі Інтернет призводить до формування так званих «віртуальних» інтересів, потреб, способу життя. Небезпеку становлять відверті матеріали, які доступні для дітей та підлітків. Дозволена реклама алкогольних виробів,

яка формує в підлітка думку про те, що споживання алкоголю є нормою. Такий вплив засобів масової інформації змінює моральні цінності, етичні й поведінкові норми дитини [4].

Коли індивід проводить багато часу з комп'ютером, у нього з'являється відчуття задоволення, свободи, психологічного підйому або творчої активності. Ця активність не обов'язково завершується чимось хорошим. Підлітки знаходять інших людей за спільними інтересами. З'являються певні групи. Найбільш активні члени групи можуть спілкуватися і в реальному світі. І підлітки починають формувати свої мовні норми, сленг, у них з'являється своє розуміння світу, поведінка та ставлення до оточуючих [5].

В Інтернеті зникає поняття «я» і «вони». Поведінка індивіда починає бути схожою з поведінкою цілого колективу. Соціальні мережі дають дитині відчуття свободи. Дитина бачить, як треба робити, говорити і змінює себе, формує на цих основах свій світогляд. В Інтернеті стало популярним ділитися різним відео, навіть жорстоким, набирати «лайки» і цим самим ставати більш поважними в очах інших підлітків. Таким чином, бажання самоствердитися в певному середовищі призводить до зміни поведінки, світогляду на той, який притаманний оточенню школяра.

На нашу думку, Інтернет є дуже важливим засобом формування світогляду особистості школярів, тому що через вікові особливості у підлітків ще не сформована система цінностей і сприйняття світу відбувається завдяки зовнішньому впливу. Інтернет - основне джерело інформації для школяра. Інтернет здійснює двоякий вплив на школярів позитивний, з одного боку, це, освітній і корисний досвід, та негативний – це Інтернет-залежність, інформаційна небезпека, порнографія тощо. І все частіше зараз говорять саме про негативний вплив засобів масової інформації, який виражається в неадекватній поведінці школярів в суспільстві. Підлітки, захоплені Інтернет-спілкуванням, втрачають здатність до живої комунікації – їм складніше знаходити спільну мову з однолітками. В результаті чого у підлітка з'являються безліч комплексів, він вважає, що увесь світ проти нього, і знову знаходить однодумців у соціальних мережах. Молодь дуже сильно піддається впливу мас-медіа Телебачення та Інтернет більш всього впливають на свідомість молоді людини та являються стимулом для дій. В них пропагуються певні цінності, які здатні формувати у людей відповідні установки. Якщо школяр ще не може відбирати інформацію, то хтось із дорослих повинен зменшити вплив негативної інформації на дитину. В першу чергу вихованням дитини мають займатися її батьки. Саме від них залежить розуміння дитиною понять добра і зла, допустимого і забороненого, уміння відрізнити потрібну і шкідливу інформацію. Якщо у дитини недостатньо прикладів з реального оточуючого життя (батьки, друзі тощо), то цей вакуум легко заміщується Інтернетом, і тоді світогляд школяра буде більше залежати від інформації в мережі.

Література

1. Киричок І.І. Вплив Інтернету на морально-духовні та соціальні цінності старшокласників / І.І. Киричок, О. С. Гармаш // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. - 2015. - № 3. - С. 108-113. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2015_3_21
2. Вплив засобів масової інформації на формування особистості дітей і підлітків [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ua-referat.com>
3. Позитивний і негативний вплив мережі Інтернет на підлітків. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ua-referat.com>
4. Поліщук Н.М. Основи здоров'я 8 клас: Підручник/Н.М. Поліщук. – К.,2016.
5. Комп'ютерна безпека. Безпека в мережі Інтернет. - 2016.- С.187-190. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://narodna-osvita.com.ua/5809-vpliv-zasobv-masovoyi-nformacyi-na-zdorovya-u-povednku-lyudey-kompyuterna-bezpeka-bezpeka-v-merezh-nternet.htmlhttps://zn.ua/SCIENCE/fenomen_interneta_i_mirovozzrenie.html

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ШКОЛЯРІВ

Формування громадянина - патріота України, підготовленого до життя, з високою національною свідомістю, виховання громадян, які здатні побудувати громадянське суспільство, в основу якого були б закладені та постійно втілювалися демократія, толерантність та повага до прав людини, набуває сьогодні особливого значення.

Відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді» одним із пріоритетних завдань освіти є національно-патріотичне виховання молодих поколінь. На сучасному етапі України, як незалежної і демократичної держави, головною метою навчальних закладів освіти є не тільки передача практичних та теоретичних знань з наук, але і формування національної свідомості, патріотична спрямованість особистості, виховання гідного громадянина своєї Батьківщини. А, саме небайдужого до долі країни громадянина, який би приймав активну участь у розвитку суспільних та громадянських відносин, а також діяв згідно демократичній направленості України.

Проблема формування національної свідомості учнів є дуже важливою для нашої країни сьогодні. Вивченням даної проблеми займалися видатні представники галузі педагогіки та психології минулості і сучасності, а саме Ю. М. Руденко, І. П. Подласий, В. І. Сипченко, М. Г. Стельмахович, П. П. Кононенко, Т. П. Усатенко, О. І. Вишневський, П. Р. Ігнатенко, О. І. Воропай, Б. М. Ступарик, О. О. Любар, А. В. Бойко, В. Т. Куєвда, І. В. Мартинюк, Я. А. Коменський, Г. Г. Ващенко, В. О. Сухомлинський, тощо. Ця проблема знайшла своє відображення у працях видатних письменників, діячів культури та мистецтва XIX – XX ст. таких як, К. Д. Ушинський, С. Ф. Русова, Л. М. Толстой та І. Я. Франко.

Методологічною їх основою проблеми національної свідомості стали праці К. Г. Юнга, Е. Ренана, Г. Тарда, Е. Сміта. Базовими, з точки зору розкриття сутності національної свідомості, є дослідження К. Г. Юнга, який у праці «Структури несвідомого розвитку» розвинув уявлення про існування у психіці людини, поряд з індивідуальним несвідомим, глибинного шару, зміст якого становлять загальнолюдські праобрази – архетипи [1, с. 55]. К. Г. Юнг вважав, що саме феномен архетипу засвідчує творчий характер несвідомого, ірраціонального, його здатність акумулювати й зберігати енергію національної спільноти, спрямовувати її на саморефлексію, самоопанування і самоствердження. Е. Ренан серед основних критеріїв нації називав факти вольового, психологічного плану [2, с. 36-37]. Соціопсихолог Г. Тард визначав націю як план чи систему цілей, які слугують основою національної свідомості для значної кількості індивідів [3, с. 81]. З цих же позицій виходить і Е. Сміт, коли вважає, що нація – це багатомірна концепція, ідеальний тип, що лежить в основі людської діяльності [4, с. 234]. Цікава точка зору українського дослідника В. Лісового, який вважає, що для буття нації важлива не тільки, а часом і не стільки наявність певних особливостей в культурі чи політичній історії, скільки те, в чому самі люди вбачають свою особливість, свою відмінність від інших націй. Це самоусвідомлення має дуже важливий складник – певні ціннісні орієнтації і волю, тобто діяльне утвердження себе як колективної «особистості» [5, с. 752].

Найважливішою громадянською рисою особистості є сформованість національної самосвідомості, патріотичних почуттів до рідної землі, свого народу, готовності до праці в ім'я України. Формування національної самосвідомості передбачає: освоєння молоддю своєї етнічної спільноти, національних цінностей (мови, території, культури), відчуття своєї причетності до розбудови національної державності, патріотизм, що сприяє, утвердженню власної національної гідності, внутрішньої свободи, гордості за свою землю. Національна ідея має бути не просто атрибутом національної свідомості, чисто духовним феноменом, а поштовхом до практичних справ, як було у кращих синів і дочок нашого народу споконвіку. Формування ціннісної сфери школярів значною мірою забезпечують уроки народознавства в загальноосвітній школі.

На думку сучасного українського історика Георгія Касьянова, національна свідомість або

ідентичність – це насамперед уявлення про себе, як про національну спільноту, про націю. Коли особистість вважає себе частиною такої спільноти й усвідомлює особливі відмінні риси даної спільноти, можна стверджувати факт існування національної свідомості. Тут ідеться не лише про відокремлення «ми» від «не ми». Національна свідомість набагато складніший феномен [6, с. 3]

Польська дослідниця Т. Хінчевська-Геннель пропонує таке визначення: «Національна свідомість – це соціально-психологічний феномен, характерний для особистостей чи груп людей. Це прояв існування нації на певному етапі її розвитку, й водночас – необхідна умова її існування. Національна свідомість формується під впливом таких чинників, як належність до мовної спільноти, історичні традиції у тому числі правові і звичаєві, релігія; потреба у створенні народного героя; територіальна спільність; прагнення незалежної державності. Жоден із цих чинників не є абсолютно необхідним, водночас наявність одного чи двох із них не є достатньою. Всі вони можуть змінюватися з часом» [7, с. 1].

Згідно з переконаннями українського історика та політичного діяча Михайла Грушевського формування національної свідомості відбувається під складними впливами як фізичного так і соціального світів, тобто природні умови в яких живе окремих етнос чи нація суттєво впливають на формування його психічних якостей, на спосіб мислення і світосприйняття. Однак формування національної свідомості здійснюється і через культурні впливи, і в даному випадку культурний фактор в філософії історії Грушевського є основним у вирішенні конфліктних ситуацій в міжнаціональних відносинах, які на думку вченого повинні будуватись на основі загальнолюдських цінностей. Поряд з тим що кожна нація повинна брати до уваги загальнолюдські цивілізаційні цінності, вона не повинна втрачати свої особливі національні риси [8, с. 1].

Як зазначено у «Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді» та «Концепції нова українська школа» формування в учнів ціннісного ставлення до суспільства, держави та до самого себе, відчуття своєї належності до України, усвідомлення єдності власної долі з долею своєї країни, активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції є головною домінантою національно-патріотичного виховання учнів в процесі шкільного навчання. Важливою складовою виховання є прищеплення шанобливого ставлення до Збройних сил України, підготовка до оволодіння військовими професіями, мотивація учнів до військової служби. Мета патріотичного виховання на уроках конкретизується через систему таких виховних завдань як, утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України, виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки, формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій, утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства, культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережливого ставлення до природи, формування мовленнєвої культури [9, с. 11-16].

Слід зазначити, що роль учителя у процесах формування громадянина – патріота України, підготовленого до життя, з високою національною свідомістю, виховання моральних якостей учня є вирішальною. Питання і завдання що ставляться «Концепцією національно-патріотичного виховання дітей та молоді» спонукатимуть вчителя до розроблення нових задач з та реалізацію їх в навчально-виховному процесі [3, с. 4].

Національне виховання найбільш повно відповідає потребам відродження України. Воно однаково стосується як українців, так і представників інших народів, що проживають в Україні. Саме принцип етнізації виховного процесу і передбачає надання широких можливостей представникам усіх етносів для пізнання своєї історії, традицій, звичаїв, мови, культури, формування власної національної гідності. Через пізнання власної історико-культурної спадщини допомагає пізнати глибинність взаємозв'язків кожного з них з українською нацією, її державою, переконатися, що саме українська незалежна, суверенна держава охороняє національні права всіх громадян України [10, с. 21].

Отже, формування національної свідомості це довгий та кропіткий процес, який

починається ще в ранньому дитинстві та в шкільні роки.

Щоб виховати справжніх синів і дочок свого народу, палких патріотів держави, які були б віддані своїй Батьківщині, Україні, слід цілеспрямовано і систематично формувати у поза навчальному виховному процесі елементи національної самосвідомості особистості молодшого школяра на основі народних звичаїв, традицій і обрядів.

Насамперед, необхідно висвітлити особливості формування елементів національної свідомості школярів на основі народних звичаїв, традицій і обрядів у поза навчальному виховному процесі.

Реалізація цієї мети вимагає створення умов для формування елементів національної свідомості та самосвідомості учнів. За гіпотетичним баченням, емоційне переживання учнями знань національних цінностей повинно було забезпечити і формування ними образу національного «Я» [11, с. 2].

Література

1. Юнг К. Г. Аналитическая философия / К. Г. Юнг. – М. : Наука, 1998. – 55 с.
2. Ренан Е. Что такое нация / Е. Ренан. – М. : Наука, 1999. – 203 с.
3. Тард Г. Социальная психология / Г. Тард. – Мінск. : НВБ, 1996. – 81 с.
4. Сміт Е. Д. Національна ідентичність / Е. Д. Сміт. – К. : Основи, 1998. – 234 с.
5. Націоналізм: Антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : Смолоскип, – 2000. 872 с.
6. Касьянов Г. В. Теорії нації та націоналізму: URL: http://npu.edu.ua/e-book/book/html/D/iplr_kspd_Kasyanov%20Teorii%20nacii%20ta%20nacionalizmu/900.html (дата звернення 21.11.2017)
7. Рудько С.О. Проблема «національної ідентичності» українських політичних діячів доби української революції 1917 – 1921 рр: URL: <http://incognita.day.kiev.ua/identity.html> (дата звернення 21.11.2017)
8. Будз В. І. Проблеми формування національної свідомості в філософії історії М. Грушевського: URL: <http://thule.primordial.org.ua/mesogaia/gruchee05.htm> (дата звернення 21.11.2017)
9. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Закон України від 16 червня 2015 року. № 641. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/ (дата звернення: 17.11.2017)
10. Концепція «Нова українська школа»: Закон України від 04.04.2016. № 3491-д. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/17/mon.pdf> (дата звернення: 18.11.2017)
11. Національно-патріотичне виховання юного покоління: URL: <http://kyiv-oblosvita.gov.ua/2014-2015-navchalnij-rik-1/102-patriotichne-vikhovannya-yunogo-pokolinnya> (дата звернення 17.11.2017)

УДК 373.3/.5.015.31:796

Убийвовк Аліна Геннадіївна

ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

Пошуки способів зміцнення здоров'я дітей особливо актуальні у теперішній час, означений постійними стресами, хвилюваннями, негараздами. Дуже важливо дбати про здоров'я на різних етапах життя - насамперед, у шкільні роки. Адже тільки здорова дитина зможе в майбутньому реалізувати свій потенціал, бути щасливою людиною [6].

Проблема полягає в тому, що згідно з Т. Ю. Круцевич [5] часом особливо помітна тенденція звуження зацікавленості дітей фізичною культурою. Опитування серед учнів початкових класів засвідчує, що фізкультура серед інших предметів посідає 4-5 місце. Фізичне виховання в школах на практиці обмежується в основному розвитком фізичних якостей і вченням руховим діям. Істотно відстають ті напрями, які пов'язані з опануванням спеціальних систематизованих знань і методів, що забезпечують досягнення практичних результатів, - теоретична і методична підготовка.

Киреев В.Л., Бех І.Д., Афанасенко В.В., Лукьяненко В.П., Москаленко Н.В., Круцевич Т.Ю. все частіше говорять про освіту по предмету «Фізична культура». Результати досліджень дозволяють доповнити зміст існуючих програм навчання і виховання в загальних

навчальних закладах конкретними рекомендаціями з освоєння дітьми інтелектуальних цінностей фізичної культури і формування у них стійких стимулів до занять фізичними вправами [1;2;4;5;7;10].

Згідно з Концепцією виховання дітей та молоді у національній освіті, фізичне виховання-утвердження здорового способу життя як невід'ємного елемента загальної культури особистості. Повноцінний фізичний розвиток особистості, формування її особистих здібностей, зміцнення здоров'я, гармонія тіла і духа, людини і природи – основа фізичного виховання. Процес фізичного виховання школярів згідно з навчальною програмою з фізичної культури загальноосвітніх шкіл передбачає оволодіння учнями певним обсягом знань, відомостями, інформацією з фізичної культури та спорту.

Освітні завдання вирішуються шляхом надання учням необхідних знань, умінь і навичок щодо виконання фізичних вправ і - що найголовніше - використання їх у повсякденному житті та в процесі самовдосконалення.

Фізична культура-складова частина культури, пов'язана з системою фізичного виховання, організації спорту, спеціальних наукових дослідів, технічних засобів, потрібних для фізичного виховання і спорту, суспільної та особистої гігієни, раціональної організації активного відпочинку.

Дотримуючись загальноприйнятого твердження, що фізична культура є однією із складових частин гармонійного розвитку особистості, важливо за основу діяльності самої особистості брати потреби, мотиви, інтерес щодо зміцнення свого здоров'я через рухову активність. При цьому важливими є знання, що формують ціннісні орієнтації на здоровий фізично активний спосіб життя і соціальні установки на його досягнення. У кінцевому результаті загальна фізкультурна освіта має формувати світогляд здорового і обов'язково фізично активного способу життя.

Соціально обумовлене досягнення цих важливих результатів накладає велику відповідальність, на навчальний предмет і викладачів фізичної культури.

Предмет «Фізична культура» освоюється протягом 12 років навчання в школі, за цей період учні проходять різні ступені свого розвитку, які в деякій мірі збігаються зі ступенями загальної освіти. Тому на різних щаблях видозмінюються функції і зміст навчального предмета. Але при цьому фізична культура залишається єдиним навчальним предметом, який тісно взаємодіє з педагогікою.

Завдяки педагогічному процесу, яка є теоретичною основою формування особистості в умовах і під впливом фізкультурно-спортивної діяльності, можна вирізнити шляхи формування особистої фізичної культури учнів.

З метою формування в учнів першого класу спеціальних знань з фізичної культури варто використовувати словесні методи, з донесенням інформації до дітей через проведення серії бесід. Особливу увагу потрібно звертати на такі теми: «Спортивна гордість України», «Що потрібно робити, щоб не хворіти?», «Українці на Олімпійських іграх», «Як стати сильним та спритним?», «Як почати день?», «Як поводитися, коли щось болить?» тощо.

Учням потрібно наголошувати на необхідності гігієнічних процедур після виконання фізичних вправ. З цією метою можна провести серію занять: «Будь чистим та охайним», «Подорож до країни Чистоти та Здоров'я»[10;12].

Поширюючи знання про фізичну культуру, потрібно використовувати яскраві альбоми, ілюстрації з журналів, художню літературу, що дозволяє продемонструвати різні види спорту, відомих спортсменів або фрагменти різноманітних змагань. На уроці малювання дітям можна запропонувати оформити альбоми: «Літні види спорту», «Зимові види спорту», «Спортивні ігри» і визначати серед них найкращі. Так реалізуються міжпредметні зв'язки та формуються основи не лише особистої фізичної культури, але й естетичної [12].

Щоб допомогти дітям зрозуміти значення набутих ними рухових навичок та викликати інтерес до занять фізичною культурою та спортом, потрібно знайомити їх з літературними персонажами, прикладом пожежників, котрі рятують людей, уміють повзати по-пластунськи, стрибати з висоти та вдало приземлятися; альпіністами, каскадерами, льотчиками, артистами

цирку, тобто тими, чия професія пов'язана з ризиком для життя. Крім того, діти можуть наслідувати звичайних людей, що потрапили в екстремальну ситуацію і вдало справилися з труднощами завдяки належній фізичній підготовленості та знанням (врятувалися на воді, зупинили кровотечу, зігрілись у сильний мороз завдяки вправним рухам). Завдяки такому прийому учні починають розуміти професійно-прикладне значення фізичної культури для життя людини.

Поповнюючи знання школярів про підготовку організму до фізичних навантажень, потрібно роз'яснювати доцільність виконання фізичних вправ для розминки (як підготуватися до бігу, стрибків, метання). Ці знання учні засвоюють на сюжетних заняттях ігрового характеру: вчитель розповідає, що артисти цирку спочатку вивчають вправи, готують концертні номери, а потім уже виступають; спортсмени спершу розминаються і лише потім беруть участь у змаганнях; космонавти спочатку тренуються, а потім летять у космос.

Вченими встановлено те, що між тілом та психікою людини існують досить складні взаємозв'язки, вправи потрібно використовувати не лише для фізичного вдосконалення, але й для розвитку пам'яті, уваги, волі, уяви, розвитку творчих здібностей. Завдяки таким вправам у дітей розвивається здатність до концентрації, пластики, координації рухів. При цьому діяльність учнів виражається в осмисленні сприйнятого, самостійному пошуку раціональних способів виконання вправи, що вивчається, організації самоконтролю і самооцінки, колективному обговоренні з педагогом і товаришами питань, що виникли, регулюванні емоційних проявів [2;3;9].

Аналізуючи досвід організації фізичного виховання учнів, І.В. Євстігнеєва, О.Ю. Марченко, О. Фащук впровадили й вділили фізичне виховання не тільки біологічному підході, заснований на анатомо-фізіологічних відмінностях чоловічого і жіночого організму, але і гендерний, пов'язаний з психологічною статтю. В даному випадку науковці розглянули гендерний підхід не з точки зору гендерної політики надання рівних прав чоловіків і жінок, а з точки зору вивчення їх психосоціальних особливостей для створення адекватних організаційно-методичних умов в процесі фізичного виховання для формування стійкого інтересу до фізичного самовдосконалення [3;9;11].

Таким чином, саме оздоровча спрямованість фізичного виховання у поєднанні з використанням гендерного підходу дозволить досягти очікуваного результату: сформувати гармонійно розвинену, конкурентоспроможну особистість, здатну до самореалізації. Для досягнення цієї меті, важливу роль у вихованні особистості відіграє тренер - педагог, головне завдання якого - це створення дружнього єдиного колективу, в якому вихованець завжди відчує підтримку, турботу, навчиться розуміти і відчувати радість колективної праці.

Література

1. Афанасенко В.В. Системный подход к образованию и оздоровлению детей / В.В. Афанасенко, Т.Ю. Черкесов // Физическая культура, воспитание, образование, тренировка : сб. науч. работ. - 2007. - №4. - С. 15-16.
2. Бех І.Д. Виховання особистості / І.Д. Бех / В 2-х т. – К.: Либідь 2003. – Т.1. – 227с.
3. Євстігнеєва І. В. Гендерне виховання учнів на уроках фізичної культури / І.В. Євстігнеєва // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : збірник наукових праць / ред. С. С. Єрмаков; ХДАДМ (ХХІІ). – Харків, 2007. – № 5. – С. 12–14
4. Киреев В.Л. Новый подход к преподаванию теоретических знаний / В.Л. Киреев // Физическая культура в школе. - 2010. - №7. - С. 10-11.
5. Круцевич Т.Ю. Мотиваційний підхід до організації процесу фізичного виховання у школі / Т.Ю. Круцевич // Наукові записки. Педагогіка: зб. наук. праць. - Тернопіль, 2004. - С.35-39.
6. Лесгафт П. Ф. Руководство по физическому образованию детей школьного возраста / П. Ф. Лесгафт // Собрание сочинений. - К.: Здоров'я, 1980. - 163 с.

7. Лукьяненко В.П. Современные подходы в организации внеклассной работы с детьми младшего и среднего школьного возраста / В.П. Лукьяненко. - М., 2007. - 95с.
8. Лях В.И., Мейксон Г.Б., Кофман Л.Б. Концепция физического воспитания и здоровья детей и подростков/ В.И. Лях, Г.Б. Мейксон, Л.Б. Кофман. - М., 1992.
9. Марченко О.Ю. Гендерні відмінності ставлення школярів до фізкультурно-спортивної діяльності / О.Ю. Марченко//Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 10 – С. 41-45.
10. Москаленко Н.В. Інтегровані уроки в системі фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку: метод. реком. / Н.В. Москаленко, Н.М. Ломако. - Д.: Інновація, 2007. - 33с.
11. Фащук О. В. Гендерні особливості фізичного виховання підлітків : дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту : 24.00.02 / О. В. Фащук. – Івано- Франківськ, 2011. – 248 с.
12. Хоменко Н.М. Виховання інтересу до уроків фізкультури/ Н.М. Хоменко // Початкова школа. - 1999.- №3 - 4. - 29с.

УДК 37.016:502(477)

Філіппова Анастасія Сергіївна

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

Сучасні масштаби екологічних змін створюють реальну загрозу для життя людини, що робить актуальною проблему змінення відносин людства до природи. Цій меті покликана слугувати система екологічного виховання [1, с.134], яка є окремим напрямом педагогічної теорії та практики. Екологічне виховання – систематична педагогічна діяльність, спрямована на розвиток у людини культури взаємодії з природою.

Завдання екологічного виховання полягає у систематизації, використанні екологічних знань, вихованні любові до природи, бажання берегти і примножувати її, у формуванні вмінь і навичок діяльності в природі. Зміст його полягає в усвідомленні того, що світ природи є середовищем існування людини, тому вона має бути зацікавлена в збереженні його цілісності, чистоти, гармонії. Екологічне виховання неможливе без уміння осмислювати екологічні явища, робити висновки щодо стану природи, виробляти способи розумної взаємодії з нею [1, с.136]. Ці уміння учні набувають на уроках та в позаурочній діяльності. Водночас естетична краса природи сприяє формуванню почуттів обов'язку і відповідальності за її збереження, спонукає до природоохоронної діяльності, запобігання нанесенню збитків природі.

Метою екологічного виховання є формування в особистості екологічної свідомості і мислення. Передумова для цього - екологічні знання, наслідок - екологічний світогляд. Екологічну свідомість як моральну категорію потрібно виховувати у дітей з раннього дитинства.

Екологічне виховання це перш за все розкриття сутності природи – середі життя людини, яка повинна бути зацікавлена в збереженні цілісності, чистоти, гармонії в природі. Це передбачає вміння осмислювати екологічні явища, робити висновки про стан природи, розумно взаємодіяти з нею. Естетична краса природи сприяє формуванню моральних почуттів обов'язку і відповідальності за її збереження, спонукає до природоохоронної діяльності [2, с.97-98]. Здійснюється вона на всіх етапах навчання в школі, кожному з яких, з огляду на вікові особливості школярів, притаманні певна мета, завдання, методика. Особливості екологічного виховання мають певне значення в працях О. Іогансона, А.А. Бистрова, Р. М. Басса, А. М. Степанової, Э. И. Залкінда, Е. И. Волкової, Е. Геннінгса та інших.

На основі екологічного мислення і свідомості формується екологічна культура, яка передбачає глибокі знання про навколишнє середовище (природне і соціальне), екологічний стиль мислення і відповідальне ставлення до природи, вміння вирішувати екологічні проблеми, безпосередню участь у природоохоронній діяльності.

У молодших школярів воно покликане формувати перші уявлення про навколишній світ, живу і неживу природу, ставлення до природи, що проявляється в конкретній поведінці на емоційному рівні. На другому (5-7 класи) і третьому (8-9 класи) етапах відбувається накопичення знань про природні об'єкти, закономірності розвитку і функціонування біологічних

систем, формування навичок аналізу та прогнозування нескладних екологічних ситуацій, закріплення нормативних правил поведінки в навколишньому середовищі у цей період поглиблюються і розширюються знання про явища і закони природи, причини екологічної кризи, а також про шляхи збереження природних комплексів. Протягом четвертого етапу (10-12 класи) завершується узагальнення отриманих екологічних знань [3].

Система екологічного виховання передбачає:

- цілеспрямований вибір навчального матеріалу екологічного спрямування;
- гуманістичну спрямованість, врахування екологічних чинників у вирішенні глобальних проблем людства (раціонального використання природних ресурсів, забезпечення населення екологічно чистими продуктами харчування, захисту середовища від забруднення промисловими та побутовими відходами);
- збереження фізичного і духовного здоров'я людини;
- об'єктивність у розкритті основних екологічних законів та понять, що дають підстави вважати екологію наукою, яка розвивається, намагаючись вирішувати проблеми довкілля;
- зв'язок між набутими екологічними знаннями і життям, розкриття їх цінності не лише у виробництві, а й у повсякденному житті людини

Реалізація завдань і мети екологічної освіти в сучасній школі будується на засадах: комплексного розкриття проблем охорони природи; взаємозв'язку теоретичних знань з практичною діяльністю учнів у цій сфері; включення екологічних аспектів у структуру предметних, спеціальних узагальнюючих тем та інтегрованих курсів, які розкривають взаємодію суспільства і природи; поєднання аудиторних занять з безпосереднім спілкуванням з природою (екскурсії, трудові екологічні практикуми, польові табори тощо); використання проблемних методів навчання (рольові ігри, екологічні клуби та ін.); поєднання класної, позакласної і позашкільної природоохоронної роботи [4, с.119-120].

Особлива роль щодо цього відводиться предметам природничого і географічного циклів, які відкривають перед дітьми світ рослин, тварин, усього довкілля; фізика і хімія вводять учнів у світ політехнічних знань, наукових основ і принципів сучасного виробництва; історія, правознавство переконують у недопустимості варварського ставлення до природи; естетичний цикл предметів розкриває гармонію, неповторну красу природи, вплив її на виховання людини [4, 122].

Результатом екологічного виховання повинна бути сформована екологічна культура людини, що характеризується різнобічними глибокими знаннями про навколишнє середовище (природне і соціальне), наявністю світоглядних ціннісних орієнтацій щодо природи, екологічним стилем мислення і відповідальним ставленням до природи і свого здоров'я, придбанням умінь і досвіду розв'язання екологічних проблем (перш за все на місцевому та локальному рівнях), безпосередньої участі в природоохоронній роботі, передбаченням можливих негативних наслідків природно-перетворювальної діяльності людини.

Література

1. Степановских А.С. Охрана окружающей среды /А.С.Степановских. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. - 215 с.
2. Ушинский К.Д. Новая школа: в 3-х т. /К.Д. Ушинский. - М.: Просвещение, 1993. - Т.І. - 247 с.
3. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»). - К.,1994.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. для студ. / Н.П. Волкова. - Київ: Академвидав, 2007. - 618 с.

УДК 375.5.015.31

Чертюк Дар'я Володимирівна

ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Однією з важливих завдань розвитку сучасного суспільства є формування старшокласників, а головним життєвим орієнтиром яких має бути науковий світогляд.

Світоглядні питання діалектики пов'язані із затвердженням гуманістично орієнтованої активної життєвої позиції особистості: розвитком ініціативи колективу, і соціальної групи, народу в цілому, в тому числі студентів вищих навчальних закладів і учнів загальноосвітніх шкіл. Актуальність формування наукового світогляду в учнівській молоді визначається сьогодні, перш за все, масштабом зміни нашого суспільства на всіх рівнях, що вимагає перебудови свідомості. Якщо формування наукового світогляду у широких мас є загальною потребою оновлення суспільства, то стосовно молоді взагалі і учнівської частини, зокрема, воно має особливо важливе значення. Актуальність даної проблеми зазначена в документах Національної доктрини освіти, законі «Про освіту» та визначається рядом факторів, найбільш суттєвим з яких можна назвати неухильне зростання питомої ваги молоді у суспільстві [1, с. 108].

Метою цієї роботи є вивчення процесу формування наукового світогляду учнів і визначення його значення для подальшого вдосконалення системи освіти.

Проблема формування наукового світогляду старшокласників стала предметом дослідження багатьох відомих педагогів та науковців, а саме Б.Я. Пахомов, І.Р. Шафаревич, В.В. Воронов, В.М. Мощанский, Д.І. Пеннер, Р.Г. Кротова, С.М. Макшінській, К.П. Шуртаков, А.Г. Спиркин, Є.Є. Несмеєнов, Є.І. Кукушкіна., Є.Б. Логунова, В.А. Розумний, С.І. Гессен, Г. Спенсер, В.Ф. Зибковец, В.І. Шинкарук., В.П. Іванов, Н.А. Сироткіна, Л.В. Тихонова та інші.

Світогляд – це сукупність поглядів, оцінок, принципів, певне бачення і розуміння світу, а також програма поведінки і дій людини. Наукові знання виступають як частина, сторона, підтвердження діалектичного погляду на світ. Розглядаючи науковий світогляд як спосіб осмислення, розуміння й оцінки об'єктивної реальності, ми виявляємо, що він являє собою зв'язок між різними знаннями, ідеями, поняттями, утворюють певну наукову картину світу. Як елементи цієї системи виступають погляди, уявлення, принципи, спрямовані на з'ясування ставлення людини до світу, на визначення людиною свого місця у навколишньому соціальному та природному середовищі. Але навколишня дійсність людини надзвичайно різноманітна, як різноманітні і ті відносини, в яких людина перебуває зі світом. І оскільки у своїй практичній і пізнавальній діяльності людина співвідносить себе з якоюсь певною стороною дійсності, світ виступає перед ним як би в різних своїх проєкціях. Відповідно до цього й сама людина, як би проєктуючи себе на різні сторони світу, виділяє або розрізняє в собі якісно певні сторони, пізнає себе в різних аспектах [2, с. 48].

У світогляді проявляється єдність зовнішнього і внутрішнього, об'єктивного і суб'єктивного. Суб'єктивна сторона світогляду полягає в тому, що у людини формується не тільки цілісний погляд на світ, але і узагальнене уявлення про самого себе, що складається в розумінні і переживанні свого «Я», своєї індивідуальності, своєї особистості. У людини, яка досягла такого рівня розвитку, коли його можна назвати особистістю, всі властивості і якості набувають певну структуру, логічним центром і підставою якої стає світогляд. Поєднуючи в собі складну сукупність ціннісних відносин людини до навколишньої дійсності, науковий світогляд інтегрує всі властивості і якості особистості, об'єднує їх у єдине ціле, визначає соціальну орієнтацію, особистісну позицію, тип громадянської поведінки та діяльності.

На думку М. Фіцули, науковий світогляд – це цілісна система уявлень, поглядів, переконань і почуттів людини, через яку вона сприймає, осмислює й оцінює навколишню дійсність і саму себе. До світогляду належать також ідеали, життєва й науково-теоретична орієнтація, система цінностей, які зумовлюють напрями діяльності та способи розуміння світу. Найважливішими структурними елементами наукового світогляду є знання, погляди та переконання особистості, що сформувалися на базі знань про природу й суспільство і стали внутрішньою позицією особистості [3, с. 13].

Формування світогляду носить багаторівневий характер, на що звертає увагу ряд досліджень (І. Я. Лернер, Г. Є. Залеський, І. В. Сисоєнко, В. М. Щуревіч та ін.) На думку Е. І. Монозон, оцінка рівня сформованості світогляду повинна включати такі основні характеристики: 1) оптимальне засвоєння найважливіших понять, законів, теорій науки, що мають визначальне значення для розуміння сутності процесів розвитку природи, суспільства і

мислення; 2) стійке, усвідомлене особистісне ставлення до досліджуваного матеріалу, його світоглядного змісту; партійний, класовий підхід до явищ сучасної міжнародної і внутрішньої суспільно-політичного життя; 3) готовність школярів до боротьби за ідеали комунізму; суспільно-політичні, моральні та естетичні цінності радянського суспільства; прагнення відстоювати погляди і переконання [4, с. 138].

Традиційно виокремлюють три основні етапи формування наукового світогляду у старшокласників. Перший етап – підготовчо-діагностичний, характеризується підготовкою учнів до формування власного світогляду, діагностикою наявних поглядів, переконань і світоглядних знань старших школярів.

Другий етап – формуючий, можна поділити на ряд окремих етапів, що характеризуються формуванням світоглядних знань, поглядів і переконань учнів. Світоглядні знання є основою для вироблення власних поглядів і переконань учнів. Теоретичні біологічні знання мають високий ступінь узагальненості в порівнянні з емпіричними і розкривають об'єктивно існуючі вагомі зв'язки явищ і процесів у живій і неживій природі. Вони є основою для формування світоглядних поглядів і переконань учнів.

Спочатку можуть бути сформовані тільки окремі світоглядні погляди учнів, оскільки вони не володіють системою теоретичних знань. Формування в учнів системи поглядів – тривалий процес і вимагає значної бази світоглядних знань. Окремі погляди можуть переходити в світоглядні переконання. Переконання являють собою усвідомлені і прийняті особистістю знання, вони стають основою поведінки людини в навколишньому середовищі. На рівні сформованих переконань школярі підходять до філософського розуміння результатів природничих і гуманітарних наук.

Третій етап – оцінювально-коригуючий, складає заключний етап у формуванні наукового світогляду старших школярів. Даний етап характеризується осмисленням і оцінюванням учителем всіх етапів процесу і одночасно застосуванням і закріпленням поглядів і переконань учнями. Порівнюються прогнозовані і реальні результати процесу формування наукового світогляду учнів.

Світоглядні ідеї служать підставою для відбору та побудови змісту природничо-наукової і гуманітарної освіти школярів, оскільки вони відображають розвиток сучасної науки. Зміст природничо-наукової і гуманітарної освіти має потужний потенціал для формування наукового світогляду учнів, реалізуючи світоглядні ідеї, які є основою для формування поглядів і переконань школярів [5, с. 375].

Таким чином, для гармонійного та всебічного розвитку особистості велику роль грає розумове виховання і формування наукового світогляду. Прискорення соціально-економічного розвитку країни пов'язане, перш за все, з удосконаленням системи народної освіти, яке у свою чергу передбачає підвищення ефективності навчання, докорінне поліпшення підготовки молоді до самостійної, трудової життя, виховання свідомих громадян нового суспільства. Виховання освіченої людини, громадянина країни, патріота, передбачає, перш за все, формування у молодого покоління наукового світогляду, основу якого складає струнка система основ філософських поглядів. Формування світогляду можливо за рахунок: 1) змісту навчальних предметів (предмети, пов'язані з розвитком природи, предмети, пов'язані з закономірностями розвитку суспільства); 2) під впливом методів роботи вчителя (включення учнів у дослідницьку роботу, завдання на порівняння, аналіз, синтез матеріалу).

Література

Ильченко В. Р. Формирование естественнонаучного миропонимания школьников / В. Р. Ильченко // Книга для учителя - М.: Просвещение, 1993. – С.192.

Кузьменко В.В. Інтегровані навчальні курси як засіб формування наукового світогляду / В.В. Кузьменко // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 34. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2003. – С. 51.

Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Академвидав, 2009. – 560 с.

Ушинский К. Д. Новая школа / К. Д. Ушинский // Собрание сочинений в 3-х т. -Т. 1.-М.: Просвещение, 1993. – С. 247.

Філософський енциклопедичний словник // Л.Ф. Іллічов, П.М. Федосєєв, С.М. Ковальов, В.Г. Панов. М.: Радянська енциклопедія, 1983. - С.875.

УДК 373.3/.5.015.31:172.12(043)

Шупова Маргарита Сергіївна

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ

Національно-патріотичне виховання підростаючого покоління – актуальне завдання педагогів в умовах сучасних небезпек. Розробка технології національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді – не тільки актуальна, але й нагальна потреба української держави й особистості в умовах сучасних реалій, викликів, загроз та трансформацій. Виховання патріотів України виступає пріоритетним завданням функціонування держави, становлення громадянського суспільства та розвитку особистості.

Вихованню у дітей і молоді патріотизму надавали першочергового значення корифеї вітчизняної педагогіки Г. Ващенко, О. Духнович, І. Огієнко, С. Русова, Я. Ряппо, Г. Сковорода, В. Сухомлинський, К. Ушинський та інші. Проблему формування в учнів патріотичних почуттів, національної самосвідомості розглядали в контексті загального процесу виховання молодого покоління українські дослідники І. Бех, Т. Бондаренко, В. Борисов, О. Вишневський, В. Павленко, В. Кузь, Т. Гавлітіна, О. Киричук, О. Коркишко, Ю. Руденко, М. Стельмахович, Б. Ступарик.

Призначення патріотизму як духовного покликання людини – в об'єднанні суспільства для успішного вирішення завдання збереження єдності та цілісності України, втілення суспільно значущих державних проєктів і виховання особистої відповідальності юних громадян України за долю своєї держави.

Патріотизм проявляється в усвідомленні кожним юнаком і дівчиною приналежності до свого народу, що й становить суть національної свідомості та гідності. Значущість проблеми національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді підсилюється нестабільністю багатьох процесів суспільного життя, загрозі миру в країні та самої цілісності України. Тому, виховання національного патріотизму у дітей та учнівської молоді має бути запланованим, методично керованим, а не випадковим процесом, патріотизм дітей та учнівської молоді має не тільки індивідуальну, але й суспільну цінність.

Найоптимальнішою для досягнення цілей національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді є гуманістично-орієнтована модель виховання. Від того, наскільки широко патріотичними почуттями перейматиметься підростаюче покоління, залежатиме міцність та єдність української держави [1].

За визначенням І.Д. Беґа, комплексне поняття українського патріотизму – це, насамперед, любов до рідної землі, до України, до свого народу, до держави, найсильніший емоційний компонент, який стимулює:

- діяльнісну відданість, працю на благо держави, служіння Україні, турботу про благо свого народу, суспільне об'єднання заради виконання конкретних дій;
- суспільно значущу цілеспрямованість, подолання відчуженості від соціального життя;
- моральну стійкість, непохитну вірність ідеям, принципам народної моралі;
- готовність до виконання почесного обов'язку – захисту Вітчизни, до самопожертви у екстремальній ситуації;
- наявність почуття власної гідності, яке є інноваційним компонентом поняття українського патріотизму.

І.Д. Бєґа зазначає, що український патріотизм як консолідуєча основа нації та суспільної інтеграції сприяє становленню й утвердженню України як суверенної, незалежної, демократичної, правової соціальної держави. Розбудова України як громадянського суспільства відбувається навколо українського етносу, оскільки в процесі розвитку урбаністичної та індивідуалістичної цивілізації збільшуються ознаки громадянського розвитку на фоні етнічної

приналежності [2].

Особливістю українського суспільства на даному етапі розвитку є гострі зовнішні виклики та загрози. З цієї причини для виховання національного патріотизму дітей та учнівської молоді мають використовуватися найефективніші педагогічні технології та провідні виховні підходи.

Виховання та навчання відіграють основну роль у розвитку особистості, формуванні її самосвідомості як складової національно-патріотичного виховання. Воно має декілька підходів, серед яких виділяють особистісно-орієнтований, діяльнісний та проектний. Особистісно-орієнтований підхід, який враховує індивідуальні та особливі інтереси дітей та учнівської молоді дозволяє ефективно будувати їхню персональну освітню траєкторію в умовах навчального закладу та зосередитись на оволодінні зростаючою особистістю таких національно-патріотичних цінностей, як любов до рідної землі, держави, народу, формуванні національної ідентичності, соціальної ініціативності, відчуття причетності та особистої відповідальності за долю української держави та народу [3].

Важливу роль у формуванні особистісних якостей дітей та учнівської молоді відіграє навчання ефективного вирішення конфліктних ситуацій та мирного залагодження спірних питань. У педагогів має бути сформоване шанобливе ставлення до зростаючої особистості громадянина-патріота відповідно до Конвенції ООН про права дитини.

Визначальною рисою національного патріотизму має бути дієвість патріотичного виховання. Саме воно спроможне перетворити національно-патріотичні почуття в конкретні справи та вчинки на користь себе, Батьківщини, суспільства. Діяльнісний підхід до національно-патріотичного навчання у вихованні дітей та учнівської молоді передбачає включення в діяльність, з одного боку, різноманітних сучасних аспектів патріотичної роботи, а з іншого – занурення в українські національні традиції.

Рівень національного патріотизму дітей та учнівської молоді зростає, якщо вони задіяні в соціально-важливій діяльності. Мета патріотичного виховання конкретизується через систему таких виховних завдань:

- утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;
- підвищення престижу військової служби, а звідси - культивування ставлення до солдата як до захисника вітчизни, героя;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- сприяння набуттю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, вміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності — працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережного ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;
- спонукання до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму. [3]

Робота по національно-патріотичному вихованню дітей та учнівської молоді допомагає їм свідомо включитись у громадські справи, на ділі відчутти себе громадянами України, виконувати свої обов'язки, виявляти наполегливість, працьовитість, толерантність тощо. Діяльнісний підхід, орієнтований на успішність, в національно-патріотичному вихованні дітей та учнівської молоді формує їх громадянську позицію, інституціональну приналежність, впевненість в своїх силах.

Проектний підхід полягає в постановці конкретних цілей і завдань, до яких залучаються діти, в процесі виконання яких вони приймають участь в досягненні певних результатів національно-патріотичної роботи. Проектна технологія також передбачає організацію своїх проектів та форм патріотичної роботи: участі у фестивалях патріотичних пісень, заходах «Повернись живим», «Квітка пам'яті», інших творчих проектах для українських воїнів, інформаційну підтримку України в Інтернет-просторі тощо. Сучасна нестабільна ситуація в Україні вимагає вміння орієнтуватись в інформаційному середовищі, тому проекти, які включають інформаційно-комунікаційні технології та засоби, є своєчасними та ефективними способами донесення своєї національно-патріотичної позиції в інформаційному просторі.

Проектна діяльність має спиратись на знання дітей, які вони здобули в процесі навчання; саме на ґрунті таких знань формуються стійкі патріотичні переконання, відповідна поведінка, а потім – дії. Заходи громадянсько-патріотичного змісту повинні логічно продовжувати навчальні заняття, мати певну систему, враховуючи принципи послідовності, наступності, зв'язку з життям, а також вікові та індивідуальні особливості дітей та учнівської молоді, врахування їхніх інтересів. Методи та форми проектної діяльності з національно-патріотичного виховання мають бути цікавими, емоційними, доступними для виявлення ініціативи, самостійності, творчості дітей та учнівської молоді.

Українські державні символи у вигляді прапора, герба, співу українського гімну й інших патріотичних пісень та національні кольори широко використовуються в навчальних закладах з метою національно-патріотичного виховання підростаючого покоління. Проявом патріотичного духу, свідченням формування української політичної нації сьогодні стає масове використання української державної та національної символіки, українського національного одягу та орнаментів, жовто-блакитних кольорів у всіх можливих проявах, глибинна ідейна сутність якого полягає в готовності своєю працею та досягненнями сприяти розвитку української демократичної держави.

У закладах освіти ще й досі відсутні цілісність і систематичність в організації національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді; до кінця не вирішено проблему навчання рідною мовою. У виховному процесі важливе місце мають посісти народна філософія, народна мудрість, національні ідеї та ідеали, що є тим підґрунтям, на якому зростає національна свідомість, гідність, самоповага. Навчальні предмети, пов'язані з вивченням особливостей української землі, сприяють національно-патріотичному вихованню та можуть бути використані як опорні. До таких предметів відносяться історія, географія, природознавство, суспільствознавство, українська література.

Масові заходи національно-патріотичного виховання залучають дітей та учнівську молодь до громадянської самореалізації в різноманітних проектах: шоу-програмах, персональних виставках, благодійних марафонах, спортивних змаганнях, волонтерській роботі тощо. Особливостями запроваджених заходів є їх практична спрямованість, не регламентованість діяльності, прилучення до української історії, орієнтація допомоги потерпілим. Масові заходи національно-патріотичного виховання в закладі відбуваються як в традиційних формах, так і з використанням матеріально-технічної бази тих гуртків, які мають його своїм завданням [4].

Критеріями успішності національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді є ефективність розв'язування ними життєвих ситуацій та готовність стати на захист України. Зустрічі з військовими, які служать в Збройних силах України та беруть участь у бойових діях, доводять успішність технології національно-патріотичного виховання.

Таким чином, створення в навчальному закладі умов для становлення громадянина-патріота є важливим для виховання національного патріотизму дітей та учнівської молоді та реалізації переходу від їхнього бажання бути патріотами Батьківщини до патріотичного діяння в ім'я України.

Національно-патріотичні почуття входять до групи вищих почуттів, через них виявляється емоційне ставлення дітей та учнівської молоді до самих себе, до навколишнього світу, до людей, до Батьківщини, до національних цінностей. Вони пов'язані з формуванням емоційної чутливості, здатності співпереживати, реагувати на життєві ситуації та проблеми оточуючих

людей. Це має важливе значення для формування розвиненої особистості, справжнього громадянина. Останні історичні події в Україні доводять, що національний патріотизм може стати консолідуючою основою української нації та її національною ідеєю.

Яскравим виявом національної свідомості, громадянських якостей і національно-патріотичних почуттів є відповідність поведінки дитини вимогам національного менталітету, дотримання нею в повсякденному житті норм народної моралі, родинно-побутової культури, розвитку національної психології та характеру.

Література

1. Бех І.Д., Чорна К.І. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. – К., 2014. – 35 с.
2. Бех І.Д. Концептуальні засади формування у школяра особистісних цінностей /І.Д. Бех // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах. Матеріали звітної науково-практичної конференції. – К., 1999. – С. 4–8.
3. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді Міністерство освіти і науки України. - К., 2015.
4. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття») схвалена І з'їздом педагогічних працівників України та затверджена КМУ. - К., 1996 р.

УДК:796.09.011.1

Ярхо Ілля Сергійович

ЗМАГАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ

Фізична культура і спорт є ефективними засобами виховання фізично і духовно здорового молодого покоління. Багаторічні наукові дослідження доводять, що заняття фізичною культурою і спортом здійснюють позитивний вплив практично на всі функції і системи організму, є потужним засобом профілактики захворювань, сприяють формуванню морально-вольових і громадянських якостей особистості.

Морально-вольові якості особистості: дисциплінованість, рішучість, сміливість, мужність, готовність до подолання великих об'єктивних труднощів і перешкод.

Заняття фізичною культурою зміцнюють нервову систему, удосконалюють органи почуттів, нормалізують вагу тіла. Іншими словами вони позитивно сприяють на всі системи і органи тіла людини.

За дослідженнями практиків (С. А. Карасевич, О. М. Семігал, О. М. Шаповал та ін.), систематичні заняття спортом виховують основні вольові якості особистості (наполегливість, дисциплінованість, самостійність, витримку та ін.). Цікавими для нашого дослідження є погляди науковців (І.Д. Бех, Л.С. Виготський, А.І. Висоцький, З.М. Діхтяренко, М.Д. Зубалій, В.В. Івашковський, Є.П. Ільїн, С.М. Рівес, П.А. Рудик, В. І. Селіванов, Б.М. Смірнов, М.В. Тимчик, О.А. Черникова, Т.І. Шульга та ін.), які довели значущість наполегливості для виховання особистості. Але у науково-методичній літературі рекомендації фахівців щодо виховання наполегливості (М.І. Брехцин, П.А. Рудик, В.І. Селіванов та ін.) стосуються суто спортивної діяльності, і, як правило, не враховують вікові аспекти та не містять у собі цілісної методики виховання в дітей наполегливості.

Зазначимо, що успіх вихованості наполегливості залежить і від батьків. Дослідження показують, що батьки, які прагнуть дати дитині всебічний розвиток і при цьому ставлять до неї досить високі вимоги, можуть розраховувати на те, що у дитини не буде вагомих проблем з вольовою регуляцією діяльності. Такі недоліки вольової поведінки молодших школярів, як капризи і упертість, що спостерігаються у дитинстві, відбуваються через скоєних батьками помилок у вихованні наполегливості дитини. Якщо батьки в усьому прагнуть догоджати дитині, задовольняють кожне її бажання, не ставлять перед нею вимоги, які повинні беззастережно нею виконуватися, чи не привчають її стримувати себе, то, швидше за все, згодом у дитини буде спостерігатися недостатність вольового розвитку. Необхідною умовою виховання дитини у сім'ї є формування у неї свідомої дисципліни.

Робіт присвячених формуванню у школярів морально-вольових якостей у спорті порівняно мало (С.А. Алексєєв, Н.М. Богатирьов, Ю.І. Зотов, В.Н. Казанцев, Ю.П. Мальцев, А.І. Міхєєв, В. П. Шевченко та ін.) На експериментальному матеріалі розкривається зв'язок між моральними якостями вихованців та рівнем їх самостійності (Н. М. Богатирьов), ставленням до моральних знань (Ю.І. Зотов), змістом моральних ідеалів.

Дослідження ролі занять спортом показує, що вони вдосконалюють у школярів цілі та мотиви самовиховання, виникнення нових потреб, збагачують почуття, розвивають емоційну сферу, вміння адекватно оцінювати вчинки свої та товаришів. Формування у підлітків нових психічних якостей обумовлює подальше ускладнення, збагачення та підвищення ефективності самовиховання. При цьому, вольова активність підлітка є необхідним компонентом, метою, результатом, головним двигуном всього навчально-тренувального процесу. Виступаючи як умова і засіб процесу самовиховання, воля, у свою чергу, загартовується, направляючи потенційні резерви особистості підлітка на вирішення завдань самовиховання, на подолання виникаючих перешкод. Тільки певний рівень розвитку волі дозволяє особистості підлітка виконувати роль необхідного імпульсу до початку процесу морального самовиховання.

Вольові якості - це відносно стійкі, незалежні від конкретної ситуації психічні утворення, що засвідчують досягнутий особистістю рівень свідомої саморегуляції поведінки, її влади над собою. До їх числа відносять: мужність, цілеспрямованість, рішучість, самостійність, наполегливість, ініціативність, витримку тощо.

Є.П. Ільїн поділяє ситуативні вияви волі і вольові якості особистості. Перші виникають як природна реакція психіки на певні ситуації, коли людина змушена через зовнішні причини виявляти свою волю; другі - це відносно стійкі стани людини, які активізуються і виявляються в більшості однотипних ситуацій.

Однією з умов підвищення ефективності формування у підлітків морально-вольових якостей при заняттях спортом є взаємодія суб'єктів діяльності, що входять до складу педагогічної системи «учень - педагог (тренер) - дитячий спортивний колектив».

Моральна свідомість і поведінка дітей формується постійним особистим прикладом педагога, його моральним виглядом, вчинками і діями. І. Бех із цієї нагоди зазначає, що успішно формувати й керувати процесом морального становлення педагог зможе тоді, коли він буде не тільки фахівцем, а й матиме особистісні характеристики, які визначатимуть очікуваний результат, інакше кажучи, він мусить у першу чергу виховувати своєю особистістю. Особистий приклад педагога впливає на учнів незалежно від його волі і бажання. Учні постійно спостерігають, як педагог тримає себе під час навчально-тренувальних занять, змагань і в житті, як він одягнений, як поводить себе з оточуючими людьми. Їх цікавить, як він відгукується на ту або іншу подію, як ставиться до своїх обов'язків. Особливо високо цінується у педагогів, на думку О. Деркача, О. Ісаєва, А. Тер-Ованєсяна, І. Тер-Ованєсяна, цілісність характеру, вимогливість до себе і інших, завзятість і наполегливість у досягненні поставленої мети, вміння будувати взаємин з учнями, яке ґрунтується на єдності цілі, високому ступені взаєморозуміння. Ці якості значно підвищують силу виховної дії педагога.

При заняттях спортом підлітків, де формуються такі моральні якості як відповідальність за свої вчинки і поведінку своїх товаришів, глибока зацікавленість у загальному успіху, сила волі, прагнення до досягнення високих результатів. Поряд з цим заняття спортом дозволяють школярам розвивати у себе швидкість, спритність, силу, завзятість.

Для реалізації цих цілей педагогу-тренеру необхідно докласти чимало зусиль, спрямованих на розвиток у юних спортсменів здатності до постановки життєво важливих цілей, вміння співвідносити їх з моральними цінностями суспільства, приймати усвідомлені етичні рішення, проявляти морально-вольову готовність до подолання труднощів.

Важливо, щоб кожен учень усвідомив необхідність фізичної підготовки, прагнув оволодіти знаннями про шляхи та засоби фізичного вдосконалення. Фізична підготовка - це педагогічний процес, спрямований на виховання фізичних якостей і розвиток функціональних можливостей, що створюють сприятливі умови для вдосконалення всіх сторін підготовки. У завдання загальної фізичної підготовки входить сприяння зміцненню здоров'я та гармонійного розвитку і

вдосконаленню життєва важливих рухових навичок.

Для того щоб загартувати свою волю, необхідно повсякденно боротися з розкиданістю, безголовістю у праці і побуті. Одним із суттєвих умов гарту волі підлітку є систематичні заняття спортом. Подолання труднощів при заняттях фізичною культурою є справжньою тренуванням не тільки м'язів підлітка, але і його морально-вольових якостей.

Прийоми виховання волі можуть бути різноманітними, але всі вони включають дотримання наступних умов. Починати виховання волі слід з придбання звички долати порівняно незначні труднощі. Систематично долаючи спочатку невеликі труднощі, а з часом і значні, людина тренує і загартовує свою волю. Необхідно кожен перешкоду розглядати як «невзятую фортецю» і робити все можливе, щоб подолати його, «взяти» цю «фортеця».

Виховання морально-вольових якостей є частиною самовдосконалення особистості і, отже, має здійснюватися відповідно до його правилами і перш за все - з розробкою програми самовиховання «сили волі».

Одним з найбільш ефективних шляхів формування морально-вольових якостей є використання засобів фізичного виховання.

Систематичні фізичні вправи успішно дозволяють такі завдання, як зміцнення здоров'я, загартовування організму, всебічний фізичний розвиток. Різноманітні фізичні вправи не тільки вдосконалюють фізичну підготовку учнів, а й виховують емоційно-вольову сферу. Тому заняття фізичною культурою і спортом - необхідна умова для розвитку особистості підлітка.

Література

1. Архангельський Н.В. Цінності і виховання / Н.В. Архангельський. - М.: Педагогіка, 1999.
2. Бріхцін М. Воля і вольові якості / М. Бріхцін // Психологія особистості в соціалістичному суспільстві. - № 4. - 1999.
3. Виноградова Н.Д. Морально-вольові якості особистості / Н.Д. Виноградова. - М., 1997.
4. Івашкин В.С. Природа и психологические механизмы волевых усилий // Проблемы психологии воли. - Рязань, 1999. - С. 19-23.
5. Ильин Э.П. Психология воли / Э.П. Ильин. - СПб., 2000.
6. Мілютіна К.Л. Особливості емоційно-вольової регуляції в умовах внутрішнього конфлікту/ К.Л. Мілютіна. - Київ, 1998. - С. 16.
7. Пуни А.Ц. Психологические основы волевой подготовки в спорте / А.Ц. Пуни. - М., 1997.
8. Рудик П.А. Психология воли спортсмена/ П.А. Рудик. - М., 1993.

СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

УДК 37.037.

Бура Олена Миколаївна

ТРАДИЦІЇ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ У СУЧАСНІЙ СІМ'Ї

Актуальність. Сімейне виховання – є однією з форм виховання дітей, що поєднує цілеспрямовані педагогічні дії батьків з повсякденним впливом сімейного побуту. Головною метою сімейного виховання – є формування справжньої людини, наділеної найкращими людськими якостями: високоморальністю, здоровим тілом і душею, сильним розумом.

Століттями склалися традиції сімейного виховання, вироблялися основні його принципи. В українських родинах дітей завжди вчили, що людина невіддільна від свого роду, нації. Нині Україна переживає нелегкі часи, а сімейні традиції та звичаї допомагають нормально взаємодіяти з суспільством. Тому в педагогіці постає проблема традицій сімейного виховання та батьківської педагогіки.

Аналіз останніх досліджень. Традиції виховання дітей у сім'ї знаходять відображення в науково-педагогічних поглядах Ж.-Ж. Руссо, І.Г.Песталоцці, П.Ф.Лесгафта, А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського, М. Г. Стельмаховича, К.Д. Ушинського та ін. Незважаючи на те, що суть та значення народних традицій розглядалися багатьма педагогами і сьогодні ця тема є достатньо актуальна для подальшого її вивчення.

Виклад основного матеріалу. Сучасні вчені Н.В.Демідова та С.Д.Лихачов до числа важливих суб'єктивних умов, які мають безпосередній вплив на особливості сімейного виховання дитини, відносять сімейні традиції. Призначення традицій залишається незмінним в людському суспільстві: вони покликані служити зміцненню сімейно-родинних зв'язків і відносин, які функціонують в якості механізмів передачі таких особистісно та соціально цінних якостей людини, як любов, доброта, співчуття, взаєморозуміння, готовність прийти на допомогу близькій людині. Сімейні традиції багатофункціональні, специфічні, емоційно насичені, тому на їх фоні інший розвиток дитини йде більш успішно. Таким чином сімейні традиції вони виступають основним засобом трансляції соціально-культурних цінностей, норм сім'ї [2,с.150].

Дослідники Т.Е.Березіна, Т.М.Барінова та Г.Н.Грішкіна вивчали традиції, що століттями склалися у вітчизняних сім'ях, а в післяреволюційний період, будучи визнаними офіційною ідеологією як застарілі, міщанські та безідейні, перетерпіли сильної деформації або були зовсім втрачені. Це традиції сімейного читання, співу, рукоділля та іншої спільної праці та творчості, ігор дорослих і дітей, складання генеалогічного древа, домашнього театру, колекціонування квітів, листя в гербаріях, каменів і інших матеріалів і створення на їх основі дитячого музею і багато іншого [3, с.96].

Так, досліджуючи традиції сімейного виховання Л.А.Павленко визначила основні з них: родинно-трудова традиції; традиції суспільної системної праці; традиції майстрів і трудових династій; родинно-оздоровчі традиції; традиції практичності одягу; традиції раціонального користування словом; традиції національного гумору; фольклорні традиції; традиції давати ім'я й прізвище; родинно-мистецькі традиції; музичні традиції; родинно-побутові традиції; традиції опорядкування житла; декоративно-ужиткові традиції; родинно-громадські традиції; традиції добросусідства та побратимства [4, с.2].

Як свідчить досвід, збагачення змісту сімейних традицій сприяє повноцінній організованій життєдіяльності сім'ї як соціального інституту, забезпечує зростання взаєморозуміння між її членами, особливо між батьками і дітьми, допомагає вдосконалювати процес сімейного виховання.

Так, у сучасних сім'ях поступово з'являється інтерес до історії свого роду, що знаходить своє відображення у традиціях, пов'язаних з екскурсом в родовід своєї сім'ї (збір і зберігання сімейних реліквій, створення фотоальбомів «Мій родовід», відвідування місць, пам'ятних для

предків, і інше). На сучасному етапі урізноманітнюються традиції проведення сімейного дозвілля: подорожі, поїздки вихідного дня, відвідування музеїв, домашні концерти, національні ігри, спортивні розваги і ін.

З іншого боку, потребують у збагаченні змісту, а отже, і в посиленні розвиваючого впливу такі загальноприйняті сімейні традиції, як святкування Нового року і днів народження членів сімей, і, звичайно, в першу чергу дітей.

Наприклад, найяскравіший традиційний момент Новорічного свята в родині - ялинка, її установка, краса. Для зовсім маленьких дітей важливий ефект яскравості, незвичайності, цілісності від сприйняття прикрашеної ялинки. Тому їм доцільно показувати вже вбрану дорослими ялинку, а потім день у день розглядати з ними іграшки, викликаючи емоційне захоплення, милування. З 4-5 років діти можуть брати участь в встановленні та прикрашанні ялинки. Прикрашення ялинки - це цілий ритуал величезного комплексного впливу на розум, почуття, волю дитини. Однак, на жаль, основна увага в цих традиціях приділяється порядку діянню (придбання ялинки, подарунків, частувань, своєчасне запрошення гостей, святкове прибирання квартири). А значно більше значення має мати організація діяльності дітей і дорослих, ініціювання активності, творчої діяльності дітей [1, с. 37].

Сучасні традиції святкування дня народження реалізуються у кожній родині по різному. Так, в одній родині ця традиція проявляється в організації дитячого свята з вітаннями, побажаннями, подарунками, веселими іграми, співами, танцями. Радісні спогади про таке свято запам'ятаються на довгі роки не тільки імениннику, але і усім присутнім. В іншій же родині день народження дитини - привід для чергового дорослого застілля, за яким дорослі повністю забувають про дитину, її свято, її потребу в радості. Від такого «святкування» у дитини надовго збережеться гіркота і образа на найближчих людей.

У першому прикладі традиція - основа теперішніх та майбутніх радощів, вона спонукає до добра, стимулює елементи творчості, у другому - причина багатьох сьогоднішніх і завтрашніх бід і потрясінь дитини, через призму яких весь навколишній світ здається дитині ворожим і жорстоким. Як показують результати досліджень (Т.М.Барінова, Е.С.Бабунова, Н.В.Демідова), ці традиції найрозповсюджені в сучасній сім'ї [3, с.98].

Висновок. Виходячи з вищезазначеного можна констатувати, що сімейні традиції виступають основним засобом трансляції соціально-культурних цінностей, норм сім'ї, встановлення її зв'язків з об'єктами, які включені в сферу її життєдіяльності. Вони згуртовують сім'ю, зміцнюють родинні зв'язки, покращують взаєморозуміння між членами родини.

Література

1. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному закладі / А.М. Богуш, Н.В. Лисенко / Навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Вища шк., 2002. – 407с.
2. Давыдов Ю.С. Семейное воспитание в этнопедагогической парадигме / Ю.С. Давыдов, А.Ю. Гранкин // Известия академии пед. и соц. наук. – Т.10. – Москва. – 2006. – С.150-156.
3. Куликова Т.А. Семейная педагогика и домашнее воспитание / Т.А. Куликова / Учебник для студ. сред. пед. учеб. заведений. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издательский центр «Академия», 2000. – 232с.
4. Павленко Л.А. Сучасні цінності сімейного виховання [Електронний ресурс] / Л.А. Павленко // Сімейні цінності в контексті формування гармонійної особистості. - Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp181/25Pavlenko_L.pdf

УДК 37.018.1

Козлова Руслана Петрівна

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В БАГАТОДІТНІЙ РОДИНІ

Актуальність дослідження. Дослідження соціальних проблем багатодітної сім'ї є особливо актуальним у наш час. Багатодітні сім'ї всіх типів мають загальну соціальну проблему, специфічно пов'язану з багатодітністю: дитина з такої сім'ї порівняно з однолітком, що є

єдиною дитиною в родині, частіше демонструє занижену самооцінку, їй притаманні неадекватні уявлення стосовно власної значущості, що може негативно позначитися на подальшому житті. Багатодітність дуже часто асоціюється з неблагополуччям, що призводить до зниження усвідомлення цінності материнства та сімейного виховання. І все ж таки знаходиться чимало сімей, які чітко усвідомлюють моральне сімейне призначення і набувають статусу «багатодітна сім'я».

Незважаючи на наявну демографічну кризу, економічний стан у країні, багатодітна сім'я повинна знаходити підтримку з боку держави.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток сучасного суспільства ставить нові виклики перед подружжям, які виховують трьох і більше дітей. Для гармонізації психологічного клімату в багатодітних сім'ях необхідно ґрунтовно вивчати особливості кожної окремої сім'ї з метою подальшої роботи, спрямованої на встановлення взаємин у сім'ї.

Аналіз останніх публікацій. Фахівці вважають, що багатодітна сім'я краще виконує свою функцію підготовки дітей до труднощів дорослого життя. Такі діти, як правило, не примхливі, спритні і самостійні, в них більше тепла і турботи про інших, менше егоцентризму. Демографи вважають, що найбільш оптимальна сім'я та, що має трьох або чотирьох дітей. Таке число відповідає потребам суспільства в розширеному відтворенні населення і дає можливість усім членам випробувати повну гаму родинних почуттів.

Сучасні дослідники, що займаються вивченням питання оптимальної кількості дітей у сім'ї (О.І. Антонов, Л.Л. Баландіна, Т.А. Куликова та ін), виявили, що ефективність виховання, своєчасний запуск механізмів соціалізації дітей, гармонія відносин між подружжям, зниження конфліктності у відносинах, емоційне середовище і психологічна атмосфера у сім'ї безпосередньо залежать від кількості дітей.

Проблемами надання соціальної допомоги багатодітним сім'ям займалися такі автори, як Р.В. Осадча, Н.М. Зирянова (дослідження психологічних особливостей соціалізації дітей з багатодітних сімей); О.Б. Синельников, Т.А. Бодрова (положення багатодітних сімей в суспільстві і дослідження психологічних особливостей підлітків з багатодітних сімей); Є.А. Караєва (розробка форм і методів роботи з багатодітною сім'єю); Л.Ф. Обухова, О.А. Масраєва, Ю.Р. Шеляг (вивчення способу життя сільської родини); Ф.Н. Навил (розвиток особистості дитини в багатодітній сім'ї); О.М. Попов (робота фахівців із соціальної роботи з багатодітною сім'єю).

Особливе значення має аналіз питань професійної соціальної роботи з багатодітними сім'ями у працях вітчизняних вчених: Л.Р. Гусякової, Т.Б. Іванової, В.І. Жукова, В.І. Курбатова, В.П. Мельникова та ін.

Виклад основного змісту. Особливості виховання дітей в багатодітних сім'ях виокремила психолог Т.В. Андрєєва. Вона наголошує на тому, що діти з багатодітних сімей виростають дружними, вони звикають піклуватися один про одного, виявляють повагу до інтересів інших, враховують думку оточуючих. Колись-то старшій дитині (первістку) діставалася вся любов і ласка в сім'ї. Вона росла єдиною до появи другої дитини. Батьки завжди проявляють більше турботи про молодших, але це не означає, що люблять когось менше. З появою наступної дитини, увага знову перемикається на молодшого, і старша дитина розуміє, що причина цього в безпорадності малюка, а не у відсутності любові. Старша дитина вже переживала цей момент, така поведінка батьків її не дивує, навпаки, в багатодітній сім'ї старші діти допомагають дорослим у турботі про молодших, а це зміцнює братсько-сестринські відносини [1, с.75].

По-друге Т.В. Андрєєва зазначає, що багатодітні сім'ї більш міцні. Батьки в багатодітній родині зайняті важливими справами — вихованням дітей. У них немає можливості на прояв негативу, бо необхідно щодня вирішувати економічні, господарські, психологічні та інші проблеми. Загальна відповідальність за сім'ю об'єднує всіх. За статистикою розлучення в багатодітних сім'ях зустрічаються набагато рідше.

Можливо, у батьків немає часу на задоволення особистих інтересів, але це тільки на початковому етапі становлення сім'ї. З часом до щоденних домашніх справ будуть залучатися і діти, а їх батькам буде легше поратись по господарству [1, с.109].

Дослідники Л.Ф. Обухова та О.А. Шаграєва вважають, що у дітей з багатодітних сімей добре розвинена комунікабельність. З самого народження діти в багатодітних сім'ях включаються у великий потік спілкування. Тому вони виростають більш комунікабельними. Цей навик дозволяє їм швидко встановлювати соціальні зв'язки в повсякденному житті. А це допоможе у кар'єрі і майбутньому сімейному житті. Крім того вони наголошують на тому, що у дітей з багатодітної сім'ї висока здатність до адаптації і психологічна стійкість.

Вченими встановлено, що діти з багатодітних сімей швидше адаптуються до будь-якої категорії людей, бо з дитинства звикли до прийняття інтересів і бажань оточуючих. Крім того, діти постійно спостерігають дії батьків по запобіганню конфліктів різного роду, що дозволяє їм накопичувати необхідні соціальні навички. Діти вміють сприймати інших такими, які вони є, без прагнення когось переробити. Вони менш уразливі, більш цілеспрямовані, і, як правило, досягають своїх цілей. Фахівці однозначно стверджують, що у багатодітній родині дитина має більше можливостей вирости соціально адаптованою особистістю.

Діти сильніше об'єднують подружжя, вони є результатом їх любові. Народження кожної наступної дитини приносить батькам не тільки нові турботи, але і новий рівень взаємин один з одним. Почуття стають міцнішими, відповідальність один за одного - більше. Такі подружжя закохані одне в одного до глибокої старості, їм є що втрачати, вони розуміють, що розлучення насамперед позначиться на їхніх дітей, тому вони вміють поступатися і цінувати один одного [2, с.410].

Разом з позитивними рисами виховання в багатодітній сім'ї, виділяють і труднощі з якими стикаються батьки. Більш детально це питання розглядає Л.Л. Баландіна. На перше місце вона ставить матеріальні труднощі, бо які б пільги не встановлював уряд для багатодітних сімей, треба визнати, що витрат в таких сім'ях набагато більше, ніж в інших. Включення дітей до спільної домашньої праці сприяє тому, що у майбутньому вони будуть працювотими самостійними людьми.

На другому місці — брак уваги. Кожній дитині іноді дуже хочеться побути з мамою, розповісти якийсь особливий секрет або просто поскаржитися. У багатодітній родині це зробити майже неможливо. Малюки постійно перебувають в колективі. Щоб жодна дитина не відчувала брак уваги, рушайте на невелику прогулянку сьогодні з однією дитиною, завтра - з іншою. Це допоможе уникнути дефіциту уваги і зміцнить сімейні зв'язки.

Третє місце посідає відсутність особистого простору. Звичайно, буває, що у кожної дитини в багатодітній сім'ї є своя окрема кімната, але трапляється це рідко. Найчастіше діти об'єднуються в кімнати за статевою ознакою. У будь-якому випадку, дитина обділяється особистим простором, що досить важливо для повноцінного розвитку. Мабуть, вирішити цю проблему складніше всього. Проте в такій сім'ї завжди буде спільна мета - мати свій власний великий будинок. [3, с.115].

Слід зазначити, що, набуваючи статусу багатодітної, сім'я отримує ряд пільг з боку держави. Ось деякі положення з Закону України «Про охорону дитинства»:

1) Матерям, яким присвоєно звання «Мати-героїня», багатодітним сім'ям, які потребують поліпшення житлових умов, надаються жилі приміщення в першу чергу (ст.45 Житлового кодексу України).

2) Діти з багатодітних сімей. здобувають позашкільну освіту безоплатно (ст.26 Закону України «Про позашкільну освіту»).

3) Сім'ям, які мають трьох і більше дітей, плата за харчування дітей у державних і комунальних дошкільних навчальних закладах знижується на 50 відсотків (п.3 постанови КМУ від 26.08.2002 № 1243 «Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів»).

4) Для кожної дитини в малозабезпеченій багатодітній сім'ї, в якій виховується троє або більше дітей віком до 16 років (до 18 років, якщо дитина навчається), рівень забезпечення прожиткового мінімуму збільшується на 20 відсотків (прим. - з урахуванням рівня забезпечення прожиткового мінімуму визначається розмір державної соціальної допомоги) (ст.5 Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»).

5) Жінки, які народили п'ятеро або більше дітей та виховали їх до шестирічного віку, мають право на призначення дострокової пенсії за віком, але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку (прим. - тобто при досягненні 50-річного віку), при наявності не менше 15 років страхового стажу (п.3 Прикінцевих положень Закону України «Про Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»).

6) Громадянам України, відзначеним почесним званням України «Мати-героїня», а також є матерями, які народили п'ятеро і більше дітей та виховали їх до шестирічного віку (при цьому враховуються діти, усиновлені в установленому законом порядку) встановлюються пенсії за особливі заслуги перед Україною. Встановлюється надбавка до нарахованої пенсії у розмірі від 20 до 25 відсотків прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність [4].

Висновки. Підводячи підсумок, зазначимо, що діти в багатодітних сім'ях виростають більш чуйними і по відношенню один до одного, і по відношенню до інших людей; вони є більш товариськими. Цю якість батькам в багатодітній родині не потрібно розвивати спеціально - вона виховується сама собою, тому що дитині є з ким спілкуватися.

Багатодітна сім'я корисна насамперед самим дітям. Вони ніколи не будуть самотніми, адже дуже часто в житті потрібна допомога чи порада саме рідної людини - брата або сестри. Багатодітна сім'я - великий труд батьків: педагогічний та психологічний. Непросто приділяти увагу кожній дитині, поважати її як особистість, помічати її проблеми, долати труднощі, забезпечувати матеріально.

Література

1. Андреева Т.В. Семейная психология: Учеб. Пособие/ Т.В. Андреева. -СПб.: Речь, 2004. – 436 с.

2. Обухова Л.Ф., Шаграева О.А. Семья и ребенок: Психологический аспект детского развития/ Л.Ф. Обухова, О.А. Шаграева. - М., 1999. – 412 с.

3. Баландина Л.Л. Гендерные особенности индивидуальности детей из многодетных и однопородных семей // Пол и Gender в интегральном исследовании индивидуальности человека / под ред. Б.А.Вяткина. - Пермь, 2008. – 182 с.

4. Закон України від 26.04.01 № 2402ІІІ «Про охорону дитинства»//Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. - №30. – ст. 142.

УДК 37.018.1

Красозова Марина Віталіївна

РОЛЬ БАТЬКА У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ У ПРАЦЯХ В. СУХОМЛИНСЬКОГО

Сім'я з давнини залишалася невід'ємною частиною суспільства. В усі часи батько і мати є головними людьми у житті дитини. Повелося, що мати берегиня роду і основне її завдання - вихованням дітей, а батько захисник цього роду, годувальник. У ХХІ столітті жінка перейняла на себе роль годувальника, не залишаючи обов'язків матері в родині. Постало питання: яка роль чоловіка у сім'ї як батька? Чи важливий вплив батька у вихованні дитини? На сьогоднішній день у суспільстві існує стереотип, що саме мати є головним вихователем для дитини в сім'ї. Але ми не маємо забувати про роль батька у житті дитини. До того ж, роль батька у вихованні сина та доньки різна.

Мета статті полягає у висвітленні значення батька у вихованні та розвитку дитини у працях В.Сухомлинського.

У доробку педагога є твори за якими можна оцінити роль батька у вихованні дітей – «Батьківська педагогіка», «Як виховати людину».

Батько відіграє важливу роль у родині. До його функцій належить захист та матеріальне забезпечення сім'ї. На думку деяких людей, на цьому вплив чоловіка на сім'ю завершується, вважаючи, що батько – заробляє, мати – виховує дітей. Батько відіграє таку ж роль для дитини, як і мати, але з іншого аспекту. Якщо мати – це ніжність, турбота, підтримка, то батько – це приклад. Виховання матері і батька – дві половини одного цілого.

У своїй праці «Батьківська педагогіка» В.Сухомлинський писав: «Пам'ятай, завтрашній батько, пам'ятай, юнак, у якого дружина через кілька днів відправиться в пологовий будинок, - пам'ятай, що радість батьківства можна порівняти з радістю садівника, який роками оберігав дерево від холоду і спеки, плекав його, ночами не спав і, нарешті, побачив плоди своєї праці» [1]. Щастя для жінки, дізнатися, що невдовзі вона стане матір'ю, але часто забуваємо про емоції батька. Чоловік вперше знайомиться з дитиною після пологів, в той час як жінка протягом вагітності відчуває дитину всередині себе. Лише після появи дитини на світ, батько може «відчути» свою дитину: «...коли молодий батько привіз дружину з сином додому, він, щасливий і схвилюваний, зайшов з дитиною на руках до школи. Хотів щось сказати і заплакав. А потім, подолавши хвилювання, сказав: «З тієї хвилини, як пролунав його крик, я відчув себе зовсім іншою людиною. Від серця мого відокремилася маленька крихта, а відчуття таке, що це друге моє серце, друге моє єство» [1].

У праці «Як виховати людину» В. Сухомлинський пише: «По суті, виховання справжньої людини є одухотворення красою людського духу — настільки глибоке одухотворення, що маленька людина замислюється: хто я? Для чого я живу на світі? Це велике мистецтво і велика педагогічна мудрість: вміти говорити своїм маленьким вихованцям, а потім підліткам, юнакам і дівчатам про красу людського духу» [2]. Формування справжньої людини залежить від батьків: однією з головних умов для розкриття хороших якостей дитини є уважність до її внутрішнього світу. Тобто чуйність самого батька, вміння вгадувати і відчувати, що відбувається в душі дитини, вміння передбачати те, до чого може призвести та чи інша реакція дитини. Формування в дитини волі, а саме вміння віддавати чіткі переваги думкам творчим, збагаченим ідеями загального блага, думкам про інших людей, про справи для них, думкам про відповідальність — це передова мета батьків.

Вплив батька на виховання дочки та сина однаково сильний, та виховувати їх слід по-різному. Батько є прикладом для своїх дітей: сину – як треба вести себе справжньому чоловіку, доньці – як до неї мають ставитися хлопці та чоловіки у майбутньому.

Тато у житті хлопчика дуже важливий, тому що він є для нього прикладом правильної чоловічої поведінки - по відношенню до своєї сім'ї, дружини, друзів, майбутніх дітей. Хлопчик починає відчувати себе чоловіком і вести себе, як чоловік, завдяки здатності наслідувати батька. Роль батька у вихованні дочки полягає в тому, що, дивлячись на тата, дівчинка повинна бачити ті якості, які роблять хлопчика справжнім чоловіком. Тому батькові слід ставитися до дочки як до леді, принцеси, виховуючи тим самим в ній жіночу гідність. У народі кажуть: «Коли у чоловіка народжується син – він стає батьком, а коли народжується донька - таточком». Яскравою ілюстрацією такого прикладу є фрагмент з роботи В.Сухомлинського: «Дітей - як тільки вони могли зрозуміти це розумом і серцем - хвилювало не тільки те, що батько брав на себе все, що міг взяти, щоб полегшити роботу матері. Їх особливо хвилювала увага, чуйність батька, здатність його душі відчувати, що матері важко, що їй потрібно допомогти. Розвиток цієї здатності і є виховання самого себе - кращий, наочний приклад, про роль якого говорив великий мудрець Л. Толстой. Там, де молодий батько на очах своїх маленьких дітей невпинно розвиває цю здатність, де клопоти і турботи дружини поступово стають і його клопоти і турботами, сім'я є школою емоційного і морального виховання дітей. Здавалося, ніхто спеціально і не вчить дітей: не будьте байдужі до людей, а вони - чуйні, привітні, доброзичливі, уважні. Цю чуйність розвиває в них батьківське самовиховання» [1].

Звертаючись до батьків, В. Сухомлинський говорить про роль праці у вихованні дитини, до якої першими залучають саме батько і мати: «Якою не була б твоя спеціальність, де б ти не працював – у суворій тиші наукової лабораторії, в конструкторському бюро, за кермом трактора або біля операційного стола лікарні, ким би ти не був – ученим, письменником, конструктором, хліборобом, шахтарем, лікарем, – нехай пізнає твій син-підліток, що таке проста праця на землі...» [3].

Батько відіграє таку ж роль у житті дітей як і мати. Чоловік ніби урівноважує жінку у вихованні дітей. Як показує досвід життя батьківську любов не можливо замінити і без неї не можна обійтися.

Поглядам В.Сухомлинського на роль батька у вихованні дітей майже 100 років, але вони не втрачають своєї актуальності і сьогодні. Сучасна педагогічна наука ґрунтується на поглядах видатних педагогів минулого, зокрема В.Сухомлинського. Важко переоцінити роль батька у вихованні справжньої людини. Розкрити всі межі внутрішнього «Я» дитини можна лише за активного втручання як матері, так і батька – вони мають діяти спільно, для виховання гідного члена суспільства. Саме цю думку намагається донести до своїх сучасників та їх нащадків прихильник гуманізму В.Сухомлинський.

Література:

1. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка / В. Сухомлинський. – К.: Рад.школа, 1978. – 263 с
2. Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину //Вибрані твори У 5 т. – К.: Рад. шк., 1976. – Т. 2. – С. 147–416.
3. Маценко Л. М. Педагогіка сімейного виховання: підручник / Л.М.Маценко. – К. : ЦП «Компринт», 2015. – 376 с.

УДК 376-056.45:37.091.4.

Лівинець Альона Анатоліївна

РОЛЬ БАТЬКІВ У ВИХОВАННІ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ

Актуальність. Проблема реалізації обдарованості кожної особистості, оптимального розвитку людських здібностей, виявлення і підтримки талановитих дітей займає особливе місце серед першочергових завдань сучасної педагогічної науки. Перед сучасними навчально-виховними закладами та сім'єю постало завдання максимального розкриття та розвитку індивідуальності дитини як особистості та найвищої цінності суспільства на основі виявлення її задатків, здібностей, обдарованостей і талантів. Тому потреба суспільства в творчих, діяльних та обдарованих, інтелектуально й духовно розвинених громадянах суспільства є актуальною і в наш час.

Аналіз останніх досліджень. Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить, що дослідженню проблеми обдарованості надається належна увага, зокрема таким аспектам як визначення підходів до розуміння психологічних основ та структури обдарованості (О. Матюшкін, В. Моляко, А. Седов, А. Петровський, К. Платонов, Т. Сущенко та інші); виділення сфер та видів обдарованості (С. Гончаренко, М. Гнатко, Л. Круглова, В. Слущкий, В. Степанов та інші); питанням виявлення і розвитку обдарованості дітей (Ю. Бабанський, В. Кірієнко, В. Крутецький, О. Кульчицька та інші). Проте особливе місце у сучасній педагогічній науці посідають питання виявлення психолого-педагогічних особливостей ролі батьків у розвитку обдарованої дитини.

Виклад основного матеріалу. Першими помічають обдарованість у дітей батьки. Саме вони виконують найголовнішу роль у становленні та розвитку не тільки обдарованості, а й особистості дитини. Батьківське відкриття обдарованості власної дитини повинно народжувати радісне очікування і готовність вирішувати пов'язані з цим проблеми. Задача батьків полягає в тому, щоб вчасно знайти вірний момент, правильні слова та приклади для дитини, для формування у неї здорового самосприйняття та самосвідомості. З давніх часів відомо, що обдаровані діти часто виростають у сім'ях інтелігентів, і справа тут зовсім не в особливих генах геніальності, а справа в сімейній атмосфері та в системі сімейних цінностей.

Багато батьків вважають свою дитину обдарованою, тому що вона раніше за інших почала говорити або вона на крок попереду розвитку своїх однолітків. На думку Р.Немова «обдарованість – це наявність у людини хороших задатків до розвитку здібностей, що дозволяють йому швидко розвивати у собі ці здібності, успішно освоювати і справлятися з видами діяльності, пов'язаними з відповідними здібностями» [1, с. 254].

У результаті психолого-педагогічних досліджень О.Кульчицька визначила такі характерні особливості обдарованих дітей: «мають хорошу пам'ять, добре розвинуте абстрактне мислення; як правило, дуже активні й завжди чимось зайняті; ставлять високі вимоги до себе, болісно

сприймають суспільну несправедливість, у них гостро розвинуте почуття справедливості; наполегливі в досягненні результату у сфері, яка їх цікавить; для них характерний творчий пошук; хочуть вчитися й досягають у навчанні успіхів, що дає їм задоволення; завдяки численним умінням (класифікувати, характеризувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, планувати й прогнозувати, робити висновки) здатні краще за інших займатися самостійною діяльністю; вміють фантазувати, критично оцінювати навколишню дійсність, прагнуть проникнути в суть речей і явищ; ставлять багато запитань і зацікавлені у відповідях на них; виявляють інтерес до читання, мають великий словниковий запас; із задоволенням виконують складні й тривалі завдання; порівняно зі своїми однолітками краще вміють розкривати взаємозв'язки між явищами і суттю, індуктивно і дедуктивно мислити, здійснювати логічні операції; їм притаманне почуття гумору, вони мають добре здоров'я, життєрадісні, хоча серед них трапляються й діти зі слабким здоров'ям; у них перебільшене почуття страху, емоційна залежність, емоційна незбалансованість порівняно з їхніми однолітками» [2, с. 116].

За визначенням А.Сєдова, «обдарованість - це задатки самої природи, які не зникають з часом і неодмінно виявляються в подальшому житті, але з умовою постійного розвитку цих задатків, в якому велику роль відіграє сім'я». Обдарованість «визначає можливість досягнення успіху, а цим визначається, якою мірою будуть розвинені здатності» [3, с. 592].

Як свідчить досвід, несприятливі умови розвитку, а саме погані побутові умови, недостатнє матеріальне забезпечення, неповний склад сім'ї, не впливають на розвиток обдарованості, в той час як любов батьків, увага, підтримка і впевненість в силах своєї дитини є обов'язковою умовою розвитку обдарованості. Адже якщо не надавати таланту значення, не розуміти свою роль в його розвитку, то розкриття творчого потенціалу у дитини неможливе.

Батьки включаються до пізнавальної діяльності разом з дітьми - спільне дозвілля, ігри, заняття, спільне обговорення та вирішення пізнавальних проблем і завдань. Це призводить до об'єднання інтересів і до виникнення дружніх відносин між батьками і дитиною. Батьки самі навчають дитину і в подальшому стають її наставниками. Емоційний клімат сім'ї має велике значення в розвитку обдарованості дитини. Добррозичливість, довірливі відносини і сприятлива атмосфера в будинку створюють психологічну основу для розвитку творчої особистості. Але надмірне бажання у батьків розвинути певні здібності дитини не завжди приводять до позитивних результатів. Деякі батьки, виявивши у своєї дитини задатки обдарованості, спрямовують усі зусилля на розвиток саме цієї здатності, обмежуючи дитину в спілкуванні з іншими дітьми, складаючи інтенсивний розпорядок дня, розклад великої кількості спеціальних занять, позбавляючи дитину основного виду діяльності - гри. При цьому надто уповільнюється повноцінний розвиток особистості, тому що дитина не має можливості освоїти навички міжособистісних відносин. Внаслідок чого відбувається однобічний розвиток дитини.

Для того, щоб створити умови для розвитку творчо обдарованої дитини, у неї потрібно формувати «творчий конформізм», тобто дитина дає зрозуміти оточуючим, що в основному підтримує все те, що ціниться в тому чи іншому колективі, заробляючи таким чином «кредити» для особистісної свободи і свободи творчості.

Так, психолог Джон Гауенда дає поради батькам, які турбуються про розумовий розвиток дитини, а саме:

1. Підтримуйте здатності дитини до творчості і виявляйте співчуття до ранніх невдач. Уникайте негативних оцінок творчих спроб дитини.
2. Будьте терпимі до дивних ідей, поважайте допитливість, та ідеї дитини. Відповідайте на всі запитання дитини.
3. Залишайте її наодинці та дозволяйте їй, якщо вона бажає, займатися своїми справами. Надлишок «шефства» може загальмувати творчість.
4. Допмагайте дитині вчитися створювати її систему цінностей, щоб вона могла поважати себе і свої ідеї на рівні з іншими ідеями.
5. Підтримуйте нові творчі начала дитини, не критикуйте перші досліди, адже дитина творить не тільки для себе, а й для тих, кого любить [4, с. 71].

Ці поради можуть бути і своєрідним тестом для батьків і імперативами у вихованні обдарованих дітей.

Висновок. Вищезазначене дозволяє стверджувати, що здібності розвиваються в процесі певної діяльності, їх формування більшою мірою залежить від батьків, розуміння ними суті відповідних здібностей, бажання побачити їх прояви і надати необхідну допомогу своїй дитині.

Слід зазначити, що провідна роль у вихованні обдарованої дитини належить батькам, саме вони повинні створити належні умови життєдіяльності, навчання і відпочинку для дитини.

Література

1. Немов Р.С. Психологический словарь /Р. С. Немов. – М.: Гуманитарный издательский центр «Владос». – 2007. – 254 с.
2. Кульчицька О. І. Соціальне середовище у розвитку обдарованості/ О. І. Кульчицька// Обдарована дитина. – 2004. – № 8. – С. 2–9.
3. Седов А. Биология одаренности /А.Седов, А. Пентин // Лицейское и гимназическое образование. – 2002. – № 2. – С.41–50.
4. Дмитренко А. К. Психологія сімейного виховання / А. К. Дмитренко, П. Е.Мармазинська, Л. Г. Шевцова // Психологія сімейного виховання. – Чернівці, 1994. – Ч. 1. – С. 63–65.

УДК 378.015.31:172.12

Мітібаєва Ірина Дмитрівна

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ПОЧУТТЯ ПАТРІОТИЗМУ У ШКОЛЯРІВ

Актуальність дослідження. В Україні з історичних часів завжди приділяли великого значення патріотичному вихованню дітей та молоді. Найбільш значущими вважали такі якості, як справедливість, працелюбність, любов до свого народу та Батьківщини. У сучасному українському суспільстві немає жодного державного діяча, вченого, політолога, робітника чи селянина, який би не висловив свою думку, щодо необхідності виховання почуття патріотизму в дітей, позитивного ставлення до Батьківщини, свого народу та культури. Адже молоде покоління України переймає той спадок, який передає йому сім'я, саме сім'я закладає ті підвалини, які в подальшому сприяють появі у дітей почуття любові та поваги до рідного краю. Сьогодні проблема формування патріотизму у молодого покоління набуває першорядного значення.

Аналіз останніх публікацій. Зараз як ніколи потрібні нові підходи і шляхи до здійснення патріотичного виховання дітей та молоді. Держава приділяє цьому належну увагу. Це широко відображено у сформульованих багатьох державних документах (Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді), концепціях (Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді, схвалена Наказом Міністерства освіти і науки України), програмах з галузей організації навчання і виховання дітей та молоді. Крім того питання виховання героїзму та хоробрості з давніх-давен хвилювало, державних і громадських діячів та письменників: Нестора Літописця, Ярослава Мудрого, Іларіона, Володимира Мономаха, П. Орлика, Ф. Прокоповича, Г.Сковороду, Т.Шевченка, П.Куліша, Д.Чижевського, Л. Українку, І.Франка, М.Грушевського, В.Винниченка, С.Рудницького. Деякі аспекти патріотичного виховання дітей знайшли своє відображення у працях таких визначних педагогів як Х.Алчевська, Г.Ващенко, О.Духнович, І.Огієнко, С.Русова, К.Ушинський, Я.Чепіга, які приділяли велику увагу вихованню любові до своєї землі, рідної мови, формуванню поваги до історичного минулого. А.Макаренко, В.Сухомлинський радили прищеплювати молоді почуття вірності й відданості Батьківщині, пошани до її культури, людей та традицій. Засади патріотичного виховання досліджували сучасні педагоги такі як О.Бандура, Н.Волошина, А.Капська, В.Неділько, Є.Пасічник, Б.Степанишин. Педагоги стверджують, що національно-патріотичне виховання це насамперед формування дбайливого ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави та нації.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства постає ряд не вирішених проблем, зокрема це стосується виховання дітей. У наш час гостро постає

проблема виховання у дітей почуття патріотизму та любові до своєї Батьківщини. Держава має сприяти тому, щоб у закладах освіти, приділяли цьому питанню належну увагу. Мають створюватись гуртки та організовуватись різнопланові заходи, що спеціально створені для того, щоб прищеплювати дітям любов та почуття поваги до своєї держави, культури, звичаїв та традицій.

Виклад основного змісту. Процес виховання – передбачає систему заходів спрямованих на формування всебічно і гармонійно розвиненої особистості. Відзначимо, що патріотизм – це любов до своєї Батьківщини, відданість своєму народові, гордість за свій народ, прагнення захистити його надбання, прагнення доповнити його національні та морально-духовні цінності. Як зазначав В.Сухомлинський: «виховання громадянина патріотом – це гармонія розуму, думки, ідей, почуттів, духовних поривів, вчинків». Патріотичне виховання покликане виховувати у молодій людини високі моральні ідеали, почуття служіння Батьківщині. Відомо, що основні риси громадянина формуються в молодому віці під впливом загальнонародних цінностей, у взаємодії особистості з суспільством. Справжній патріот любить Батьківщину, не відвертається від неї, а головне – патріот не обмежується пасивною любов'ю до рідного краю, він активно працює для свого народу, його добробуту, розбудови культури й господарства; захищає честь своєї держави, примножує її багатства. Системна організація військово-патріотичного виховання молоді має бути спрямована на підготовку її до оволодіння військовими професіями, задоволення потреби підростаючого покоління у постійному вдосконаленні своєї підготовки до захисту Вітчизни.

Мета патріотичного виховання визначена у Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді. До основних положень належать: утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України; виховання почуття поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки; усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю; сприяння набуттю дітьми та молоддю патріотичного досвіду; утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства.

Педагоги визначають шляхи організації та здійснення патріотичного виховання дітей. Перш за все передбачається проведення заходів спрямованих на реалізацію патріотичного виховання в закладах системи освіти, культури, спорту. Необхідне залучення молоді до участі у збереженні і підтримці єдності українського суспільства, у громадському русі задля громадянського миру і злагоди. Важливо сприяти спортивній і фізичній підготовці, що спрямована на утвердження здорового способу життя молодих громадян з урахуванням принципів національно-патріотичного виховання.

Важливого значення має налагодження співпраці з військовими формуваннями України як мотивація готовності до вибору військових професій. Останнім часом здійснюється активізація виховної роботи з дітьми та молоддю засобами всеукраїнської дитячої військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»);

Важливим засобом національно-патріотичного виховання є вивчення символіки нашого народу. Знайомство з народними та державними символами відбувається в першому класі, яке постійно поглиблюється в ході проведення виховних годин та ранків («Національні символи України», «Наша Батьківщино», «Хліб – символ народного добра», «Український рушник», «Без верби і калини немає України»).

В процесі вирішення завдань національного виховання молодших школярів підвищується значення спільної діяльності педагогічного колективу школи, сім'ї, громадськості. Ці зв'язки необхідно зміцнювати, бо ні школа, ні сім'я окремо не зможуть забезпечити цілісність національного виховання школярів.

Висновки. Таким чином, важливою умовою формування патріотичних почуттів є забезпечення засвоєння дітьми знань з історії українського народу, народних та родинних традицій, обрядів, звичаїв, народного мистецтва, рідної мови, ознайомлення з кращими зразками сучасної культури, науки, мистецтва. Організація національно-патріотичного

Виховання набуває великого значення. Необхідною умовою втілення Концепції в практику є широке обговорення її положень і завдань, проведення конференцій, круглих столів, семінарів, що будуть актуалізувати порушені цією Концепцією питання і завдання, що спонукатимуть до розроблення конкретних заходів їх реалізації.

Література

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді: додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641.- С.4 – 11
2. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020рр., затверджена Указом Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/2015.
3. Михальченко. Виховання політичне/М.Михайльченко/ Політична енциклопедія /Редкол.: Ю.Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. - К.: Парламентське видавництво, 2011. - 808 с.
4. Національна доктрина розвитку освіти України: затв. Указом Президента від 17 квітня 2002р. - № 347// Освіта України. - 2002 – 23 квіт. (№ 33) – С.4-6.

УДК37.013.46

Степанец Валерія Миколаївна

РОЛЬ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ У СПАДЩИНІ ПЕДАГОГІВ МИНУЛОГО

Актуальність проблеми. Сімейне виховання – одна з форм виховання дітей, що синтезує у собі цілеспрямовані педагогічні дії батьків з повсякденним впливом сімейного побуту. Його головною метою є формування справжньої людини, яка наділена такими якостями, як: моральність, людяність, доброзичливість, доброта, гуманність, толерантність, щирість тощо. Становлення сімейного виховання, як самостійної педагогічної галузі науки, бере свій початок ще у минулих століттях та знаходить свій подальший розвиток у сьогоденні. Тож для того, що б виховати справжню людину, необхідно спиратись не лише на сучасні погляди науковців, а й на класичні погляди педагогів - попередників.

Аналіз останніх досліджень. Вивчення ролі сімейного виховання широко розкривається у працях педагогів минулого та сучасності: Я.А.Коменського, С. Т. Шацкого, П. Ф. Каптерева, В. О. Сухомлинського, М.М. Манасеної, Н. Н. Каринцева, В.М.Бехтерева, А.А.Захаренка та інших. Саме вони приділяли значну увагу сімейному вихованню як фундаментальній основі майбутньої всебічно розвиненої людини.

Виклад основного матеріалу. Сім'я є природним середовищем первинної соціалізації дитини, джерелом її матеріальної та емоційної підтримки, засобом збереження і передання культурних цінностей. Слушну думку з цього приводу висловлював відомий чеський педагог Я. А. Коменський [1, с. 28] у своїй фундаментальній праці «Велика дидактика». Він зазначав, що найперші задатки усіх знань и мистецтв повинні повідомлятися вихованцю в перші шість років його життя, тому що усі подальші знання будуть лише розширюватись на базі тих, що дитина отримала в материнській школі.

Значну увагу сімейному вихованню приділяв відомий педагог А.С. Макаренко у своїй праці «Книга для батьків» [2, с. 83]. Він зазначав, що важливим принципом сімейного виховання є дотримання міри виховання активності і гальмування, яка може забезпечити належне виховання. Педагог визнавав у перевихованні роль благородного гніву, рішучого, категоричного потоку вимог.

Великий внесок у висвітлення проблеми сімейного виховання вніс педагог – практик В.О. Сухомлинський [3, с. 281], який зазначав, що виховання дитини у сімейному колі – велике мистецтво. Саме батьки є головною ланкою у особистісному розвитку дитини, бо вони найчастіше спілкуються з ними. Батькам щоденно доводиться шукати шляхи підходу до дітей, думати над вирішенням багатьох конкретних ситуацій. У повсякденному спілкуванні з батьками дитина вчиться пізнавати світ, брати приклад із них, набуває життєвого досвіду, засвоює правила поведінки. Саме в сім'ї дитина набуває першого досвіду, розвиває перші почуття громадянськості.

Практичну думку з приводу сімейного виховання надає О.А. Захаренко - український

педагог та суспільний діяч. Через усю його діяльність проходить ідея взаємної турботи і взаємних обов'язків батьків і дітей. Він, підкреслюючи роль і значення батьків, звертаючись до учнів, говорить: «Батьки нічого поганого, лихого вам не порадять. Вони завжди турбуються про ваше життя, про ваше здоров'я і роблять усе, щоб вам нічого не загрожувало, щоб ви швидко пізнавали світ, який оточує вас» [4, с.183].

Відомий вчений ХХ ст. П. Ф. Каптерев [5, с. 204] зазначає, що сімейне виховання спрямовано на виконання чотирьох основних завдань:

- 1) виховання самодіяльної особистості, що виходить з всебічного та гармонійного розвитку її тілесних і духовних сил;
- 2) розвиток особистості як члена суспільного цілого, серед товаришів, за допомогою дитячих кружків, суспільств тощо;
- 3) розвиток виховної особистості обличчя до обличчя з природою й за допомогою природи;
- 4) виховання особистості у свідомості її зв'язку з всесвітнім буттям та його першоджерелом.

Саме такі задачі й основи виховання людини зберігають своє значення на всіх вікових періодах життя людини. Але самих задач замало для того, щоб повно реалізувати завдань сімейного виховання в родині, тож необхідно зазначити ще й зміст поняття «мета сімейного виховання». За Н. Н. Каринцевим [5, с. 255] воно включає в себе такі елементи, як: труд, справедливість, доброта та помірність.

Реалізація мети сімейного виховання, зазначає Н. Н. Каринцев, залежить від таких трьох засобів, як:

- звички, що включають в себе фізіологічні звички, звички не кричати, звичка бути спокійним та серцевим. Їх необхідно прививати з раннього віку дитини, вимагаючи виконувати постійно одне й те саме, зробити виконання цих звичок приємними;

- помірність, що включає в себе ряд відмов від певної примхи для блага родини. Зробивши її звичкою з перших років, батьки виховують у дитини чуйність та здатність поступатись будь-кому без зайвих емоцій;

- воля - досягти її також достатньо легко, дотримуючись певних вимог: з самого малечку необхідно давати дитині змогу розуміти, що є певні речі, які виконувати треба, а деякі – не можна. Саме це підґрунтя є запорукою вдалої реалізації поняття «мета сімейного виховання» [5, с. 256].

Однак для того, щоб реалізувати задачі, мету та засоби сімейного виховання, необхідно заручитись підтримкою членів родини. З метою досконалого здійснення цього завдання, відомий психолог та педагог П. П. Блонський [5, с. 300] у своїй роботі «Вступ до дошкільного виховання» зазначав, що родини, які не поділяють ролі сімейного виховання, висувають ряд певних тверджень:

1) сім'я, що проникнута егоїзмом. Прихильникам цього твердження властива думка, що увесь світ тільки для того і існує, щоб їхнім чадам добре жилося. Їх родина робиться для них центром всесвіту;

2) родина – занадто слабка соціальна одиниця. Прихильники цього твердження вбачають свою родину менш забезпечену від несприятливих обставин та, побільшій мірі, не мають самостійних виховних задач.

Висновки. Базуючись на основі вищезазначеного маємо констатувати, що сила й дієвість сімейного виховання непорівнянна з жодним вихованням. Аналізуючи історично – наукові погляди надане явища необхідно зазначити, що саме вони залишаються фундаментальними у побудові сучасного виховання у сім'ї. Сьогоденному світу притаманні постійні еволюційні стрибки та постійний, безперервний розвиток в вихованні зокрема, але класичні погляди у питаннях сімейного виховання залишаються актуальними.

Література

1. Коменский Я. А. Великая дидактика / Я. А. Коменский. – М.: Книга по требованию,

2012. – 321 с.

2. Макаренко А. С. Книга для родителей /А. С. Макаренко. – Л.: Лениздат, 1981.– 260 с.

3. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям / В. А. Сухомлинский. – К.: Рад.шк., 1985. – 557 с.

4. Захаренко О. Слово до нащадків /О.Захаренко. – К., 2006.– 216 с.

5. Куликова Т. А. Семейная педагогика и домашнее воспитание: Учебник для студ. сред.пед. учеб. заведений / Т. А. Куликова. – М.: Академия, 2000. – 232 с.

6. Лебедев П. А. Семейное воспитание: Хрестоматия: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений /Сост. П. А. Лебедев. – М.:Академия, 2001. – 408 с.

УДК 373.5.015.31.17.022.1

Тарасова Кристина Віталіївна

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ

На сучасному етапі розвитку суспільства перед Україною постала проблема радикальної перебудови у сфері виховання. Державна національна доктрина визначила головну мету національного виховання на сучасному етапі – це передача молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, його національної ментальності, своєрідності світогляду і на цій основі формування особистісних рис громадянина України: національної свідомості, розвинутої духовності, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, фізичної, екологічної культури, розвиток індивідуальних здібностей, таланту.

Історіографія проблеми виховання засвідчує існування власної концептуально-виховної української традиції. Видатні педагоги багато уваги приділяли вивченню педагогічних поглядів народу та його педагогічного досвіду. Вони стверджували, що народна педагогіка - основа, на якій виникла і розвивається педагогічна наука. Про важливість народного виховання писали Я. Коменський, А. Макаренко, Й. Песталоцці, В. Сухомлинський, Л. Толстой та ін. [1,53-54]

Технології використання народних традицій у шкільній освіті представлені, в дослідженнях З. Азашиковой, Н. Едиговой, Е. Кузнецовой, В. Поповой та ін. Етнокультурні особливості національних традицій досліджують З. Іонів, Т. Кодзаев, А. Койчуев, С. Пазів, В. Тугов, К. Хутиз та ін. Роль національних традицій у процесі формування національної самосвідомості розглянуто Ю. Тюнниковим, Ф. Харисовим та ін; у військово-патріотичному вихованні - М. Михневим, у моральному вихованні – Р. Батуріною, Ж. Бешимовим та ін; в духовно-моральному вихованні – Р. Ісрафилімовим. Моделі морального виховання школярів на народних традиціях обговорюються в роботі Р. Батуріної, К. Лісового, Р. Суворової. На сучасному етапі розвитку педагогічної науки окремі аспекти виховання учнів загальноосвітніх шкіл на національних культурних традиціях українського народу розглядались у дослідженнях А.Бойко, Р.Дзвінки, О.Дубасенюк, П.Ігнатенко, В.Кузя, Ю.Руденко, М.Стельмаховича, В.Струманського, В.Попружного, Г.Шевченко.

В основу системи національно виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючий чинник розвитку суспільства й нації в цілому. Форми й методи виховання базуються на українських народних традиціях, кращих надбаннях національної та світової педагогіки й психології. Зростає увага до виховання засобами музеїв, театральної педагогіки, дитячого та юнацького спорту. Створюються реальні умови для прояву творчих здібностей молодих людей. Сучасна молодь добре інформована щодо процесів в різних сферах науки, техніки, соціального життя; динамічно оволодіває сучасними комунікаційними технологіями. Всі ці фактори створюють сприятливі умови для розвитку національно виховання як пріоритетної сфери соціального життя країни, підвищення його статусу та розвитку потенціалу, досягнення якісно нових результатів у духовно-моральному, патріотичному, трудовому, художньо-естетичному, екологічному вихованні підростаючого покоління.

За концепцією національно-патріотичного виховання молоді, національне виховання є складовою загального виховного процесу підростаючого покоління, головною метою якого є

набуття молодими громадянами соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування особистісних рис громадянина Української держави, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, трудової, екологічної культури.[2, 3-5]

Виховання особистості – організований суспільством вплив на індивіда, зацікавлене у формуванні відповідних людських якостей. Водночас будь-який сучасний соціум не може розвиватися без визначених ідеалів, цінностей, цілей, шляхів і методів їх реалізації. Особистість поєднується з історичним буттям людського роду саме через національне буття, бо національне, об'єктивоване в різних культурних явищах і процесах, входить у свідомість і підсвідомість особистості поза її бажаннями, виступає для неї соціокультурною даністю. У свою чергу особистість освоює національне та розвиває його у процесі своєї культуротворчої діяльності. Таким чином, національне постає засобом включення особистості в суспільне буття і саме такі спрямування виховної системи дають змогу сформувати риси національного характеру, національний образ світу, ментальність, світогляд особистості, розуміння нею своєї ролі та місця у процесах державотворення [1, 54-56].

Національним традиціям належить провідна роль у вихованні моральних якостей кожної особистості, бо саме традиції охоплюють всі галузі особистого й суспільного життя людини.

Традиція (від лат. *traditio* – передача, оповідання, переказ) – це те, що передається від покоління до покоління як загальноприйняте, загальнообов'язкове, перевірене минулим досвідом, визнане необхідним для забезпечення подальшого існування й розвитку індивіда, колективу, держави, суспільства. Мета традиції полягає в тому, що закріплювати й відтворювати в нових поколіннях уставлені способи життєдіяльності, типи мислення і поведінки. Форми реалізації традиції різноманітні, але основними з них є звичай, свято й обряд.

Звичай – загальноприйнятий порядок, спосіб дій, загальноприйнята норма поведінки: те що стало звичним, засвоєним, визнаним, що увійшло у вжиток. Слово звичай походить від дієслова звикнути, тобто привикнути, привчитися до чогось, взяти щось за звичку. Соціальна роль звичаю та ж, що й традиції. Вона служить засобом збереження та передачі досвіду, освячення порядків і форм життя, які встановилися, зміцнення їх зв'язку із тією нацією, суспільством, до якої вони належать.

Обряд – це особлива колективна символічна дія, яка призначена для того, щоб наочно – образними засобами оформити й відзначити важливі події суспільного й особистого життя. Відмінною особливістю обряду є його символічність, умовність, образність. Характерним для обряду є художнє оформлення всього його комплексу. Український термін «обряд» походить від слова обряджати, що значить приводити в належний вигляд, упорядкувати, прикрасити, прибрати, зробити красивим, ошатним. За винятком похоронних і поминальних, всі обряди є радісними й святковими подіями. Але якщо в обряді головним є особлива символічна дія, то у святі – безпосередній вираз почуттів, настроїв, переживань у зв'язку з пам'ятними подіями в житті суспільства, колективу, сім'ї, особи. Свята й обряди були і є відносно самостійними явищами культури, засобами передачі досвіду від покоління до покоління [3, 147- 153].

Отже, виховання учнів на морально-побутових традиціях народу передбачає формування навичок свідомої поведінки, віковичних народних понять про добро і зло, а також доброзичливого ставлення до людей, вироблення вмінь власноручно примножувати культурно-мистецькі і здобутки, засвоювати і розвивати гуманні норми, принципи, правила співжиття та інші надбання народу. Важливо, щоб старшокласники систематично; отримували знання про національні зразки та ідеали, традиційні морально-етичні погляди, переконання і норми взаємин людей, перетворювали їх у і власні принципи, щоб бути активними і свідомими практичними учасниками відродження і розбудови правової держави.[4, 72-75]

Національні традиції сприяють виробленню світогляду, який передбачає як засвоєння досвіду старших поколінь, так і перетворення його в керівництво практичною діяльністю. Долучати до національних традицій треба з дитинства. Долучити – значить дати можливість включитися в діяльність: творчу, театралізовану, музичну. Виховання на основі національних традицій регулює взаємини дітей, сприяє вихованню морального ставлення до іншого,

формування гуманних способів прояву співчуття, розуміння, прийняття, співпереживання своєму однолітку. Саме тому виховання на основі національних традицій стає невід'ємним компонентом різнобічного, гармонічного розвитку особистості [5, 38-40].

Література

1. Авер'янова Н. Національне виховання в контексті глобалізації / Н.Авер'янова // Рідна школа – 2007. – №11. – С. 53–56.
2. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. – К., 2015. – С.3-5.
3. Бурлачук В. Ф. Традиція, ритуал, свято як система соціального відчуження / В.Ф.Бурлачук // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2002. – С. 147 – 153.
4. Підборський Ю.Г. Моральне виховання школярів на українських народних традиціях / Ю. Підборський // Педагогіка і психологія – 1996. – С. 72 – 75.
5. Гуменникова Т.Р. Українські національні традиції як засіб формування першооснов моральної культури/ Т.В. Гуменникова // Початкова школа. – 1996. – С. 38-40.

УДК373.2.018.1-058.862

Яковцова Юлія Володимирівна

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У РОДИНІ, ЩО ВТРАТИЛА БАТЬКА ПІД ЧАС БОЙОВИХ ДІЙ

Актуальність дослідження. З давніх-давен сім'я в суспільстві це осередок добра, тепла та захисту дитини. Кожному з нас хочеться повернутись додому, де чекають батько та мати. Сучасні українські діти, батьки яких є військовими, отримують цей прихисток лише від матері, оскільки все частіше батько перебуває в зоні бойових дій. На превеликий жаль має місце такий факт - руйнація сімей через загибель батька-годувальника. Коли родина внаслідок цього назавжди втрачає міцну чоловічу підтримку, опору у вирішенні важливих питань, приклад чоловічої сили та мужності, перед матір'ю постає нелегке завдання – як гідно виховати дітей, які втратили батька на війні, та як заповнити душевну порожнечу його відсутності у родині?

Аналіз останніх публікацій. Проблему неповних родин та виховання дітей після втрати одного з батьків досліджували вітчизняні та зарубіжні педагоги: І. Дементьєва, К. Дзордзакакі-Лімберопулу, Н. Башкирова, В. Сухомлинський та інші. Питання організації виховання в таких сім'ях хвилює науковців вже дуже давно. Так І. Дементьєва підкреслює, що за власними оцінками жінок, ефективному вихованню заважає ряд об'єктивних причин: руйнується звична тріада в сім'ї: «батько + мати + діти»; дитина може вважати матір винною за втрату батька; надмірна зайнятість матері на роботі, що не дозволяє приділяти дітям достатньо уваги [1; с. 109].

В. Сухомлинський в праці «Серце віддаю дітям» порушує проблему виховання дитини однією матір'ю після загибелі батька на війні. У цей момент малеча відчуває пекельні муки війни і на собі особисто. Автор наводить численні приклади, які дають зрозуміти, що мати в такому випадку ставала для дитини взірцем мужності, замінюючи батька. Попри все жінки налаштовують себе на краще майбутнє, ніж те теперішнє, в якому вона зіткнулась з проблемою, орієнтуються на ведення господарства та виховання дітей [4; с. 18-28].

А. Лазарук, дослідивши батьківську педагогіку В. Сухомлинського, зазначає, що аксіологічним ядром української сім'ї є жінка та чоловік. Мати виступає емоційним і естетичним, моральним і духовним центром родини, а батько вчить дітей дивитися на світ «своїми очима», бути розсудливими та людяними. Відсутність одного з цих компонентів у сім'ї призводить до порушення системи виховання, але компенсація батьківської уваги та виховання можлива завдяки зусиллям та старанням матері [5; с. 4].

Постановка проблеми. Після загибелі батька на плечі матері лягає сукупність обов'язків, які є важкою роботою для самотньої жінки - ведення господарства, заробляння грошей тощо.

Особливої уваги заслуговує дослідження виховання дітей, оскільки цей процес завжди є актуальним серед батьків, тим більше, коли один з них в родині загинув.

Виклад основного змісту. Проблема глибокого морального змісту знайшла своє відображення у працях багатьох сучасних дослідників України та зарубіжжя.

Грецький педагог К. Дзордзакакі-Лімберопулу зазначає, що коли вмирає один з батьків, крім жалоби і гіркоти з приводу його втрати перед сім'єю стоїть низка серйозних проблем: емоційних, міжособистісних, побутових, економічних. Пережите горе не лишає багато душевних і фізичних сил як у матері, так і у її дитини, яка має стати пріоритетом у родині. Мати мусить займатися її вихованням з усією можливою ніжністю і любов'ю, тому що саме в цей час дитина відчуває себе залишеною, втраченою, незахищеною [2].

Загальновідомим є той факт, що розмова з дитиною про смерть одного з батьків є однією з найскладніших. Психолог М. Травкова наголошує, що під час розповіді варто спокійно, коротко і просто сказати правду. При цьому головна інформація в повідомленні повинна дублюватися, бути без метафор, які дитині не дуже зрозумілі. Розмова має відбутись тоді, коли дитина не буде перевтомлена, коли вона виспалась, поїла і не відчуває фізичного дискомфорту, коли ситуація настільки спокійна, наскільки це можливо в даних обставинах. Маленьку дитину необхідно обійняти або взяти на коліна, підлітка - обійняти за плечі або взяти за руку [6].

Жінка, яка втратила чоловіка на війні, має важкий моральний стан, але треба опанувати себе та думати перш за все про дитину. По-перше, варто обережно розповісти дитині, що трапилось з її батьком і як вони будуть жити далі. По-друге, не треба залишати дитину один на один з цією звісткою, оскільки душа малечі дуже тендітна та чутлива. Необхідно давати відповідь на питання сина чи доньки, не ігнорувати їх і тим самим сформувати гідний образ батька – героя, захисника, мужнього воїна, який робив все можливе для збереження миру в країні та життя українців.

Одним із засобів збереження живої пам'яті про батька, для дітей можуть бути постійні спогади про нього, його розповіді та жарти. Кажуть, що людина, про яку ми пам'ятаємо, молимося і говоримо, не вмирає, тому варто звернутись до цієї практики [6].

Безумовно, без підтримки та допомоги чоловіка жінка не може повністю та без проблем займатись вихованням дитини, як наслідок можливе виникнення наступних проблем з вихованням дитини без батька:

- гіпертурбота, яка не дозволяє дитині стати самостійною;
- нестача уваги та турботи, викликана обмеженістю вільного часу через велику кількість обов'язків та справ;
- комплекси, що розвиваються у матері через її самотність і неможливість забезпечення дитині повної сім'ї;
- формування у дитини комплексу неповноцінності і відчуття власної непотрібності серед дітей з повними сім'ями;
- зайва суворість матері, пов'язана з підвищеними навантаженнями і, як наслідок, стресами;
- відсутність у хлопчиків прикладу для наслідування, а у дівчаток - образу люблячого чоловіка;
- діти звикають до того, що сім'я - це він (вона) і мама, тому чоловік, який в перспективі з'являється в житті жінки, викликає негатив і агресію.

Вберегтись від цих проблем матері, яка виховує дітей без підтримки чоловіка, вкрай важко. Правильний вибір стратегії виховання вже є запорукою того, що дитина виросте гідною людиною. Уникнути вищезазначених проблем можна завдяки:

- розсудливості та відсутності кардинальної позиції (суто суворе виховання або атмосфера всездозволеності) у ставленні до дитини;
- позитивному мисленню, тобто не програмувати себе на «нешастя», оскільки дитина відчує це через ваші думки та дії;
- поясненню дитині, що їхня родина хоч і неповна, але так само заслуговує на підтримку та повагу в суспільстві;
- підтримці та заохоченню дитини до активності та прояву ініціативи у всіх сферах життя.

Всебічна матеріальна і моральна допомога з боку родичів не дозволить вдатись до крайнощів у вихованні дітей. Надзвичайно важливою є їхня моральна підтримка, співчуття та чуйність. Бабусі і дідусі, так само як батько та матір, мають давати тепло дитині, створювати атмосферу довіри та захисту. Частіше вони люблять онуків більше за власних дітей. Саме тому необхідно спрямувати їхню турботу на компенсування відсутності годувальника-батька, тим самим створити приклад для наслідування, об'єкт для ідентифікації. Дідусь може стати для онука (онучки) тим, в кому він (вона) побачить зразок чоловічої поведінки в сім'ї та суспільстві. Спільні справи по господарству, хобі, дозвілля, щира розмова – всього цього потребує будь-яка дитина, тим більше в розглянутому випадку.

Слід зазначити, що інститут похресництва в нашій країні займає почесне місце у вихованні дітей. Особливо після загибелі рідного тата, коли не вистачає порад, підтримки та його участі в житті дитини, зростає роль хрещених батька і матері. Похресники відчують від них захищеність і любов, якщо хрещені батьки будуть ставитись до них як до рідних, не будуть кривдити, карати, а виступлять миролюбним патронатом, до якого можна звернутись за порадою, бесідою та підтримкою.

Висновок. Отже, родина, а особливо мати, яка залишилась без чоловіка внаслідок його загибелі на війні, має керуватись правилом «життя триває попри все і воно обов'язково налагодиться» при веденні побуту самостійно та опануванні власним психологічним станом. При побудові стратегії виховання дітей особливо важливо берегти пам'ять про батька та формувати пошану до нього. За умови дотримання всіх цих положень можна сподіватись на полегшення існуючої ситуації та позитивну динаміку у стосунках між матір'ю та дітьми, які мають стати більш міцними, згуртованими.

Література

1. Дементьева И. Негативные факторы воспитания детей в неполной семье / И. Дементьева. // Социологические исследования. – 2001. – №11. – С. 108–118.
2. Дзордзакаки-Лимберопулу К. Смерть одного из родителей [Електронний ресурс] / Кики Дзордзакаки-Лимберопулу – Режим доступу до ресурсу: <http://www.matrony.ru/smert-odnogo-iz-roditeley/>.
3. Башкирова Н. Ребенок без папы. Решение проблем неполной семьи / Н. Башкирова. – СПб.: Наука и Техника, 2007. - 272 с.
4. Сухомлинский В. Сердце отдаю детям / В. Сухомлинский. – К.: Радянська школа, 1988. – 272 с.
5. Лазарук А. Батьківська педагогіка Василя Сухомлинського: аксіологічний ракурс проблеми / А. Лазарук. // Початкова школа. – 2004. – №5. – С. 3–5.
6. Травкова М. Как сказать ребенку о смерти родного человека? [Електронний ресурс] / Марина Травкова. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.psychologies.ru/standpoint/kak-skazat-rebenku-o-smerti-rodno-go-cheloveka/>.

**СЕКЦІЯ
КРАЇНОЗНАВСТВО НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН**

УДК392.51(430)(043)=112.2

Аветисян Лусіне Арсенівна

HOCHZEITSTRADITIONEN IN DEUTSCHLAND

Die Aktualität unseres Themas liegt darin, dass Hochzeitstraditionen in Deutschland ein wichtiger Teil der Geschichte und Kultur des deutschen Volkes sind, dessen Sprache wir studieren. Das **Ziel** der Arbeit ist es, die interessantesten Hochzeitstraditionen in Deutschland zu betrachten, die in unserer Zeit relevant sind.

Hochzeitstraditionen stehen für ein langes Eheglück, Fruchtbarkeit oder symbolisieren den neuen Lebensabschnitt und das, was noch kommen mag – um Bräuche rund ums Heiraten und die Hochzeit tummeln sich allerlei Mythen. Einige Bräuche haben schon seit Jahrhunderten in Deutschland ihre Tradition, andere kommen aus dem Ausland und haben sich mittlerweile hierzulande etabliert. Ob in Sachen Brautkleid, dem Verhalten vor oder nach der Hochzeit oder bei Hochzeitsspielen: Bräuche lassen sich zu diesem Anlass fast überall finden. Bei dem großen Angebot ist es schwierig, den Überblick zu behalten. Wer daran glaubt, nicht auf sie verzichten will und in das Glück für die gemeinsame Zukunft investieren möchte, holt man sich eine interessante und lustige Hochzeit.

Hier betrachten wir die interessantesten Hochzeitstraditionen in Deutschland.

Einer der ältesten und bekanntesten Hochzeitsbräuche ist der Polterabend. Gemeinsam mit Verwandten, Freunden und Kollegen kommt das zukünftige Brautpaar, traditionell am Abend vor der Hochzeit, feierlich zusammen. Beim traditionellen Polterabend wünschen die Gäste mit dem Zertrümmern von Porzellan, Keramik, Steingut oder ähnlichem dem Brautpaar Glück für die gemeinsame Zukunft. Dem Aberglauben nach vertreibt der Lärm böse Geister und die Scherben bringen dem Paar Glück. Glas darf jedoch nicht zerschlagen werden, da dies als Unglückssymbol gilt. Dem Brauch nach ist das anschließende Auffegen der Scherben Aufgabe des Brautpaares und soll den Zusammenhalt in der Ehe symbolisieren [1].

In Deutschland war es früher wichtig, dass die Hochzeitstorte eine Zutat auf jeden Fall enthielt: Marzipan. Dieser besteht bekanntlich zum Teil aus Mandeln, und die verheißen Glück in der Liebe. Ein weiterer Brauch entscheidet (scherzhaft) darüber, wer das Sagen in der Ehe hat: Derjenige, der beim Kuchenanschneiden seine Hand über der des anderen am Messer hält ist der Boss im Haus [2].

Eine andere Tradition ist Schuhe mit Pfennigen zu bezahlen. Dieser Brauch stammt von der alten Tradition ab, dass Töchter mit ihren Eltern schon in jungem Alter mit dem Sammeln der Aussteuer begannen, um sich eine Hochzeit leisten zu können. Bezahlte eine Braut ihre Brautschuhe mit den gesparten „Pfennigen“ selbst, galt sie als besonders sparsam und treu. Auch heute noch unterstützen Familie und Freunde gerne die zukünftige Braut beim Sammeln von Centstücken zum Kauf der Brautschuhe [3].

Der aus England stammende Brauch hat sich längst auch in Deutschland etabliert. Die Braut ist aufgefordert, zu ihrer Hochzeit vier besondere Brautaccessoires: etwas Altes, etwas Neues, etwas Geliehenes und etwas Blaues zu tragen. Etwas Altes steht für das bisherige Leben der Braut. Das kann zum Beispiel ein altes Schmuckstück sein. Etwas Neues steht für den neuen Lebensabschnitt, für die Ehe. Das könnten das neue Brautkleid, die neuen Brautschuhe oder ein neuer Hochzeitsschmuck sein. Etwas Geliehenes steht für die Freundschaft, denn es soll von einer glücklich verheirateten Freundin geliehen werden. Es soll Glück für die Ehe bringen. Etwas Blaues steht als Zeichen für die Treue. Oft wird hier ein blaues Strumpfband gewählt. Nach englischem Brauch trägt die Frau dazu noch einen Glückspfennig im Brautschuh. Er soll Wohlstand für die Ehe symbolisieren. Dieser Teil des Brauches wird oft weggelassen [2].

Der Hochzeitswalzer war traditionell der erste Tanz des Brautpaares, welcher auch den feierlichen (Tanz-)Teil des Hochzeitsfestes offiziell eröffnete. Zwar ist die Entstehung des Hochzeitswalzers nicht genau geklärt, aber er hat einen hohen Stellenwert und eine symbolische Bedeutung: Der Legende nach waren die Menschen ursprünglich eine große runde Kugel. Aber Sie

verärgerten die Götter und wurden zur Strafe getrennt. So sucht jeder Mensch sein Leben lang nach der anderen Hälfte, die ihn ergänzt. Im Walzertanz ergibt sich die Möglichkeit diese Ergänzung zu erleben. Beide formieren sich wieder zur ursprünglichen „Kugel“ oder zum geschlossenen Ring. So ist der Ring ein Symbol des Bindens, der Vereinigung und der Erfüllung des Paares [3].

Traditionell wird der Brautstrauß vom Bräutigam ausgesucht. Da er das Brautkleid vor der Hochzeit nicht sehen darf, ist dies eine besonders schwierige Aufgabe, denn der Brautstrauß soll ja in Brautstraußform, Brautstraußfarbe und Stil zum Brautkleid passen. Hilfreich ist dabei weibliche Unterstützung, die das Brautkleid schon sehen durfte und daher weiß, was passt und was nicht.

Braut und Bräutigam müssen es aus gemeinsamer Kraft schaffen, einen Baumstamm mit einer, vorzugsweise recht stumpfen, Bügelsäge zu zersägen. Dieser Brauch steht für die zukünftigen Aufgaben, die das Brautpaar gemeinsam zu bewältigen hat. Dieser Brauch und beliebtes Hochzeitsspiel erfreut sich schon seit Jahrhunderten großen Zuspruchs [2].

Noch eine interessante Tradition, über die wir gerne erzählen, ist folgende. Heute „entführen“ Freunde die Braut und hinterlassen dem Bräutigam Hinweise, wo er diese finden kann. Die Entführer besuchen zwischenzeitlich einige Kneipen, wobei der Bräutigam die getrunkenen Getränke später begleichen muss. Findet der Bräutigam schließlich seine Braut, muss er sie erst „auslösen“, bevor alle zusammen wieder zur Hochzeitsgesellschaft zurückkehren. Dies ist eine kleine Aufgabe, welche zum Beispiel durch ein Lied des Bräutigams oder Alkohol für die Entführer erfüllt wird [1].

Die Kutsche oder das Auto des Brautpaares zu dekorieren, ist ein weiterer Hochzeitsbrauch. Neben Blumenschmuck und Schleifen, werden oft auch Blechdosen an den Wagen gehängt. Der Lärm vertreibt böse Geister und macht die Gemeinde auf das frisch getraute Hochzeitspaar aufmerksam. Als Unterstützung des Ganzen, bilden die Hochzeitsgäste einen hupenden Autokorso, der dem Hochzeitswagen folgt [1].

Dass der Bräutigam die Braut beim Betreten des Hauses über die Schwelle trägt, geht auf die Zeit der Römer zurück. Sie glaubten, dass sich böse Kobolde zwischen den Türritzen verstecken und die Braut zum Stolpern bringen, was als schlechtes Omen für die Ehe galt. Das hinüber heben der Braut soll bezwecken, dass die Kobolde die Spur der Braut verlieren und das junge Glück nicht getrübt wird [3].

Als Fazit können wir behaupten, dass Die Deutschen ihre Traditionen ehren und sie zu erhalten versuchen, um während der Trauung eine besondere Atmosphäre zu schaffen. Volkstraditionen machen die Hochzeit interessanter, kolorierter und unvergesslicher.

Literatur

1. Deutsche Hochzeitsbräuche: [Elektronischer ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://www.galeria-hochzeit.de/inspirationen/hochzeitstraditionen-in-deutschland/>

2. Bräuche und Traditionen: [Elektronischer ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://www.heiraten.de/hochzeit/hochzeitslexikon/hochzeit-von-a-z/braeuche-undtraditionen/>

3. ABC der deutschen Hochzeitsbräuche: [Elektronischer ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.evetichwill.de/blog/hochzeitsbraeuche-kultur-tradition/deutsche-hochzeitsbraeuche/>

УДК 792.051(430)=112.2

Акопян Карина Арутрівна

FREILICHTTHEATER IN DEUTSCHLAND

Freilichttheater ist großes und generationenübergreifendes Theater, das im Freien aufgeführt wird, die zur Aufführung von Theaterstücken oder Musikevents gedacht ist. Unter einem Freilichttheater oder einer Freilichtbühne versteht man im Allgemeinen eine Bühne, die nicht in einem Gebäude ist. Das Konzept der Freilichtbühne reicht weit zurück, schon die alten Griechen und Römer kannten und nutzen es für sich. Der überwiegende Teil der Freilichtbühnen wird in Deutschland von Amateurtheatervereinen betrieben, 90 davon sind bestens organisiert und gemeinschaftlich verbunden [1].

Die Spielzeit der Bühnen ist von Mai bis September und für das Publikum ist manchmal wetterfeste Kleidung angesagt.

Dem Ideenreichtum an Spielörtlichkeiten sind keine Grenzen gesetzt. Man findet sie in romantischen Burgruinen ebenso, wie in grünen Parkanlagen, aufgelassenen Steinbrüchen, in Waldgebieten, am Rande von Städten, ja sogar in schroffen Schluchten oder unmittelbar an Flüssen und Seen, immer aber in der freien Natur. Oftmals weist schon der Name der Bühne auf die Spielörtlichkeit hin [2].

Im Zeitalter des Barocks gab es Räume, die einer Bühne ähnelten; zu diesen Zeiten bestanden die Kulissen aus beschnittenen Hecken. Auch heute noch gibt es die so genannten Heckentheater, auch Natur- oder Gartentheater genannt. Ab 1860 gab es erste Freilichttheater in der heutigen Form. Zwischen 1910 und 1930 entwickelten sich zahlreiche verschiedene Formen bzw. Begriffe, wie Waldbühne, Naturtheater, Burgtheater, Heimatbühne oder, Bergtheater. Amphitheater und Seebühnen zählen zu den besonderen Formen des Freilichttheaters [1].

Viele Theaterfreunde bevorzugen im Sommer die Aufführungen auf Freilichtbühnen. Diese bieten nämlich nicht nur eine willkommene Abwechslung zu überdachten Theaterhäusern, sie sind oft auch kinderfreundlicher, verfügen über größere Bühnen und bieten eine natürliche Kulisse. Wer schon einmal ein Freilichttheater besucht hat, weiß genau, wo der Reiz liegt. Für viele Menschen ist die Lage eines Freilichttheaters ausschlaggebend. Bühnen in historischen Amphitheatern, im Wald, am See, auf einer Burg oder, inmitten von Felsen verleihen der Kulisse einen natürlichen Charakter. Die Bühnenumgebung muss nicht künstlich gestaltet werden. Zudem bieten Freilichttheater die Möglichkeit, dass Schauspieler an verschiedenen Stellen die Bühne betreten und verlassen können, was für mehr Spannung sorgt und mehr Bewegung in das Stück bringt [1].

Auch die Größe der Bühne sowie die Anzahl der Zuschauerplätze machen den Reiz eines Freilichttheaters aus. Die Schauspieler haben auf den teils räumlich nicht begrenzten Bühnen mehr Bewegungsfreiheit und können im direkten Kontakt mit den Zuschauern stehen. In großen Freilichttheatern finden mehrere tausend Zuschauer Platz, wodurch eine gute Stimmung garantiert ist.

Die Witterung sowie Gerüche und Geräusche von außen machen den Besuch eines Theaterstücks unter freiem Himmel zu einem besonderen Erlebnis. Dadurch, dass die Bedingungen an jedem Tag verschieden sind, erhält jede Vorstellung ihren eigenen, individuellen Charakter. Sind die Zuschauerränge überdacht, kann sogar Regen den Reiz eines Theaterstücks ausmachen.

Frische Luft belebt und steigert die Konzentration. Dennoch werden auch in den meisten Freilichttheatern Pausen angeboten.

Anders als in Theaterhäusern kann man hier seine Pausen am Snackwagen, an der Bratwurstbude oder am Getränkestand verbringen. Oft zieht es die Zuschauer auch nach dem Theaterstück noch an diese Gastronomiestände. In lockerer Gesellschaft kann dann über das Stück diskutiert, gegessen und getrunken werden.

Ein Freilichttheater ist zudem kinderfreundlicher als ein klassisches Theater. Unter freiem Himmel stören Geräusche weniger, die Plätze können zudem unauffälliger und schneller verlassen werden.

Oft werden Kinder und auch Erwachsene aktiv in die Vorstellung einbezogen, was für mehr Unterhaltung und weniger Langeweile bei den kleinen Gästen sorgt. Letztlich wird in einem Freilichttheater kein Dresscode vorgeschrieben, was den ganzen Besuch auflockert.

In Deutschland gibt es eine Vielzahl an Freilichtbühnen, die diverse Vorführungen - von Klassikkonzerten bis hin zu Westernstücken - zeigen. Kann man sehen sie in die Naturbühne in Ötigheim, die Freilichtbühne in Elspe, das Freilichttheater am Kalkberg, die Freilichtbühne Herdringen oder, die Emsländische Freilichtbühne in Meppen und andere [2].

Literatur

1. Verband Deutscher Freilichtbühnen [Elektronischer resurs] – Режим доступу: <http://www.freilichtbuehnen.com/index.php/freilichttheater-ist>

2. Erholung. Kultur. Freilichttheater [Elektronischer resurs] – Режим доступу: http://www.paradisi.de/Freizeit_und_Erholung/Kultur/Freilichttheater

DIE WIENER STAATSOPER

Als eines der international bedeutendsten Opernhäuser blickt die Wiener Staatsoper sowohl auf eine traditionsreiche Vergangenheit zurück als auch auf eine vielseitige Gegenwart: Jede Spielzeit stehen in rund 350 Vorstellungen mehr als 60 verschiedene Opern- und Ballettwerke auf dem Spielplan. Allabendlich sind neben den fest engagierten Ensemblemitgliedern internationale Stars auf der Bühne und am Dirigentenpult zu erleben, im Graben begleitet von einem einzigartigen Orchester: dem Staatsopernorchester, dessen Musiker in Personalunion den Klangkörper der Wiener Philharmoniker bilden [1].

Staatsoperndirektor Dominique Meyer öffnete das Haus 2013 auch virtuell mit einem innovativen Projekt: Wiener Staatsoper live at home ermöglicht Opern- und Ballettfreunden auf der ganzen Welt, die Vorstellungen in der Wiener Staatsoper auf digitalen Geräten zu verfolgen.

Geplant wurde das Opernhaus von den Wiener Architekten August von Sicardsburg, der den Grundplan entwarf, und Eduard van der Nüll, der die Innendekoration gestaltete. Aber auch andere bedeutende Künstler wirkten mit. Etwa Moritz von Schwind, der die Fresken im Foyer und den berühmten "Zauberflöten"-Freskenzyklus in der Loggia malte. Die beiden Architekten erlebten die Eröffnung "ihres" Opernhouses nicht mehr. Der sensible van der Nüll beging Selbstmord, sein Freund Sicardsburg erlag wenig später einem Schlaganfall [2].

Am 25. Mai 1869 wurde das Haus mit Mozarts «Don Juan» in Anwesenheit von Kaiser Franz Joseph und Kaiserin Elisabeth feierlich eröffnet. Mit der künstlerischen Ausstrahlung unter den ersten Direktoren Franz von Dingelstedt, Johann Herbeck, Franz Jauner und Wilhelm Jahn wuchs jedoch auch die Popularität des Bauwerkes. Einen ersten Höhepunkt erlebte die Wiener Oper unter dem Direktor Gustav Mahler, der das veraltete Aufführungssystem von Grund auf erneuerte, Präzision und Ensemblegeist stärkte und auch bedeutende bildende Künstler (darunter Alfred Roller) zur Formung der neuen Bühnenästhetik heranzog [2].

Ein dunkles Kapitel in der Geschichte des Hauses sind die Jahre von 1938 bis 1945, als im Nationalsozialismus viele Mitglieder des Hauses verfolgt, vertrieben und ermordet wurden, zahlreiche Werke nicht mehr gespielt werden durften. Am 12. März 1945 wurde das Haus am Ring durch Bombentreffer weitgehend verwüstet, doch bereits am 1. Mai 1945 wurde die "Staatsoper in der Volksoper" mit einer Aufführung von Mozarts «Die Hochzeit des Figaro» eröffnet, am 6. Oktober 1945 folgte die Wiedereröffnung des in aller Eile restaurierten Theaters an der Wien mit Beethovens «Fidelio». Damit gab es für die nächsten zehn Jahre zwei Spielstätten, während das eigentliche Stammhaus mit großem Aufwand wiedererrichtet wurde. Schon am 24. Mai 1945 hatte der Staatssekretär für öffentliche Bauten, Ing. Julius Raab, den Wiederaufbau der Wiener Staatsoper verkündet. Nur die Hauptfassade, die Feststiege und das Schwindfoyer waren von den Bomben verschont geblieben - mit neuem Zuschauerraum und modernisierter Technik wurde die Wiener Staatsoper glanzvoll mit Beethovens «Fidelio» unter Karl Böhm am 5. November 1955 wiedereröffnet. Die Eröffnungsfeierlichkeiten wurden vom Österreichischen Fernsehen übertragen und in der ganzen Welt zugleich als Lebenszeichen der neuerstandenen 2. Republik verstanden [2].

Heute gilt die Wiener Staatsoper als eines der wichtigsten Opernhäuser der Welt, vor allem als das Haus mit dem größten Repertoire. Direktor ist seit 1. September 2010 Dominique Meyer, Ballettdirektor Manuel Legris.

Die Wiener Staatsoper in Zahlen: 350 Vorstellungen pro Spielzeit; 600.000 Besucherinnen und Besucher pro Spielzeit; 9 Premieren pro Spielzeit; 60 Opern- und Ballettwerke im Repertoire von Barock bis Gegenwart; 45 Livestreams pro Saison; 1 Opernball; 220 Sängerinnen und Sänger, davon 60 Ensemblemitglieder; 30 Dirigentinnen und Dirigenten; rund 100 Tänzerinnen und Tänzer im Wiener Staatsballett; rund 200 Bühnenarbeiter; insgesamt 950 Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter; 1709 Sitzplätze, 567 Stehplätze [2].

Das Repertoire der Staatsoper reicht von Barock bis ins 21. Jahrhundert, wobei das 19. Jahrhundert im Zentrum steht.

In der Saison 2017/18 gibt es **sechs Opernpremier**en: Die erste gilt Sergej Prokofjews «Der

Spieler» (Oktober 2017), gefolgt von Alban Bergs «*Lulu*» (Dezember 2017) und Georg Friedrich Händels «*Ariodante*» (Februar 2018). Im März kommt Gottfried von Einems «*Dantons Tod*» auf die Staatsopern-Bühne. Ein Saison-Höhepunkt ist Camille Saint-Saëns' «*Samson et Dalila*»: Elīna Garanča und Roberto Alagna sind weltweit erstmals in den Titelpartien zu erleben (Mai 2018). Im Juni folgt die Premiere von Carl Maria von Webers «*Der Freischütz*», mit Adrian Eröd und Camilla Nylund [1].

Jeder Zuseher kann individuell **Untertitel dazu schalten** – in Deutsch, Englisch, Italienisch, Französisch, Russisch und Japanisch. Auf den 2.021 Displays an den Sitzen läuft auch Informationsprogramm zur Besetzung und zum Inhalt des Stücks (Deutsch oder Englisch). Übrigens: Die Untertitel werden manuell per Knopfdruck eingespielt, denn in puncto Tempo sind keine zwei Vorstellungen gleich [1].

Die Wiener Staatsoper ist eine der ersten Opernadressen der Welt, mit Top-Produktionen auf höchstem Niveau und täglich wechselndem Programm: Über 50 verschiedene Opern und Ballettwerke an rund 300 Tagen pro Saison. Die Bandbreite des Opernspielplans ist international konkurrenzlos [1].

Literatur

1. Wiener Staatsoper [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.wien.info/de/musik-buehne/oper-operette/staatsoper>
2. Wiener-Staatsoper [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.wiener-staatsoper.at/die-staatsoper/foerdern/>
3. Wien im Superlativ: die Staatsoper [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.mozart.co.at/staatsoper-de.php>

УДК 726:27-523.41(430)(043)=112.2

Вороніна ВалеріяОлександрівна

DIE GESCHICHTE DES BERLINER DOMS

Die Aktualität unseres Themas besteht im zunehmenden Interesse zur Geschichte von Berlin und seinen Sehenswürdigkeiten.

Das Ziel der Arbeit ist, uns mit der Geschichte einer der beliebtesten Sehenswürdigkeiten in Berlin bekanntzumachen.

Der Berliner Dom im Kirchenkreis Berlin Stadtmitte ist eine evangelische Kirche im Berliner Ortsteil Mitte des gleichnamigen Bezirks auf dem nördlichen Teil der Spreeinsel, die hier Museumsinsel genannt wird. Er ist die flächenmäßig größte evangelische Kirche Deutschlands und die größte Kirche Berlins. Der 1894 bis 1905 nach Plänen von Julius Raschdorf in Anlehnung an die italienische Hochrenaissance und den Barock errichtete Dom gehört zu den bedeutendsten evangelischen Kirchenbauten in Deutschland. Der Grundriss des denkmalgeschützten Gebäudes ist annähernd quadratisch und beinhaltet mehrere Räume mit unterschiedlichen Nutzungen. Hauptnutzung ist die Funktion als Ort für Gottesdienste. Auch dazu stehen zwei Räume zur Verfügung, die Predigtkirche und die Tauf- und Trau Kirche. Der dominierende Raum ist die zentrale Predigtkirche unter der Kuppel, die sowohl den größten Teil der Fläche als auch des Raumvolumens einnimmt. Deutlich kleiner ist die Tauf- und Trau Kirche. Weiterhin befinden sich im Gebäude unter anderem noch die Küsterei, Versammlungsräume, der Bereich der Lebensberatung im Berliner Dom und die Hohenzollern-Gruft [1].

Im Berliner Dom finden neben den regelmäßigen Gemeindegottesdiensten auch Gottesdienste anlässlich von Staatsakten oder wichtigen politischen Ereignissen der Bundesrepublik Deutschland statt [1].

Die Gesamthöhe beträgt seit dem Wiederaufbau 98 Meter (vor der Zerstörung im Zweiten Weltkrieg waren es 114 Meter) auf einer Grundfläche von etwa 73 Meter × 93 Meter (ursprünglich 73 Meter × 114 Meter vor Abriss der Denkmalskirche). Die Kuppel hat eine Scheitelhöhe von 74,8 Metern bei einem Durchmesser von 33 Metern. Der Dom bietet etwa 1490 Sitzplätze [2].

Der Berliner Dom ist dem Petersdom in Rom nachempfunden. Die Geschichte des Doms ist lang... Im 19. Jahrhundert stand an diese Stelle ein Bau des Baumeisters Schinkel. Nur war dieser dem

damaligen Kaiser Wilhelm II nicht repräsentativ genug. Ein Dom im Stil der italienischen Hochrenaissance musste her in Berlin. Der Grundstein für den neuen Dom wurde 1894 gelegt, der Bau konnte 1905 eingeweiht werden.

Unter dem Dom befindet sich die Hohenzollerngruft. Hier ruhen die sterblichen Überreste der Hohenzollern, die zuerst preußische Könige und später deutsche Kaiser waren. In Prunksarkophagen haben u. a. der „Große Kurfürst“ Friedrich Wilhelm, Kurfürstin Dorothea, der erste König in Preußen Friedrich I. und Königin Sophie Charlotte ihre letzte Ruhestätte gefunden [3].

1944 wurde die Hauptkirche stark beschädigt und konnte erst 1993 wieder genutzt werden. Die Restaurierung des Berliner Doms wurde im Jahre 2002 abgeschlossen.

Beliebt sind die Konzerte, die regelmäßig im Berliner Dom stattfinden. Dann wird auch auf der größten noch erhaltenen Orgel der Spätromantik gespielt. Aber auch Orchester oder Chöre treten unter der Kuppel auf [3].

Die Geschichte eines Doms auf der Spreeinsel reicht bis ins 15. Jahrhundert zurück. Im gerade fertiggestellten kurfürstlichen Schloss wurde 1450 die Erasmus-Kapelle als Hofkirche geweiht. Das bei ihr angesiedelte Kollegiatstift wurde 1465 von Papst Paul II. bestätigt.

Nachdem Joachim II. im Jahr 1535 Kurfürst geworden war, ließ er die südlich des Schlosses gelegene Dominikanerkirche zur neuen Hofkirche umbauen. Die Dominikaner wurden ins Kloster St. Pauli nach Brandenburg an der Havel umgesiedelt. Die mittelalterliche Backsteinkirche der Dominikaner im gotischen Stil wurde ausgebaut, reich ausgestattet, es wurden fürstliche Begräbnisstätten eingerichtet und ein Glockengeläut installiert. Der neue Dom wurde 1536 geweiht. Im Jahr 1539 trat Joachim II. zum lutherischen Glauben über: Aus dem katholischen Dom wurde so – mit der Einführung der Reformation in der Mark Brandenburg – ein evangelischer Dom. 1608 wurde auch das Domkapitel aufgelöst, der Dom wurde zur obersten Pfarrkirche Cöllns. Der Übertritt des Kurfürsten Johann Sigismund und seines Hofes zum reformierten Bekenntnis am Weihnachtstag 1613 im Dom und seine folgende Umgestaltung im reformierten Sinn hatten Konflikte mit den Ständen und der lutherischen Kirche der Kurmark zur Folge. Sie entluden sich im April 1615 in Berlin und Cölln seitens der Einwohner im Calvinistenrummel mit schweren Tumulten und Plünderungen der Wohnhäuser der kalvinistischen Hofgeistlichen [1].

Da die Backsteinkirche in den folgenden Jahrhunderten baufällig geworden war, ließ Friedrich II. zwischen 1747 und 1750 einen barocken Neubau am Lustgarten, dem heutigen Standort des Doms, errichten und nach der Überführung der kurfürstlichen Särge in den Neubau den alten Dom abreißen. Architekten dieses am 6. September 1750 geweihten Neubaus waren der aus den Niederlanden stammende Johann Boumann, der eine sehr nüchterne Konzeption des Barocks hatte, sowie Georg Wenzeslaus von Knobelsdorf [1].

Zu Anfang des 19. Jahrhunderts gestaltete Karl Friedrich Schinkel den Dom im Stil des damals modernen Klassizismus um, das Innere in den Jahren 1816/1817, das äußere Erscheinungsbild in den Jahren 1820/1821 [2].

Während des 19. Jahrhunderts wurde diskutiert, ob der bestehende bescheidene Schinkel-Dom, der ein Umbau der unter Friedrich dem Großen errichteten barocken Domkirche war, den Repräsentationsansprüchen der Monarchie noch länger gewachsen sei. Auf Betreiben von König Friedrich Wilhelm IV. wurde beschlossen, eine neue, prunkvollere Domkirche zu bauen, die als zweitürmige Basilika mit einem dreischiffigen Langhaus nach italienischem Vorbild errichtet werden sollte. Die Entwürfe lieferte Friedrich August Stüler, ein Schüler Schinkels. Mit ersten Bauarbeiten wurde begonnen [1].

Im Zweiten Weltkrieg erlitt der Dom zunehmend größere Schäden. Zunächst wurden bei einem Luftangriff auf die benachbarte Burgstraße sämtliche Altarfenster zerstört, in den Kuppeln der Ecktürme kam es zu größeren Rissen. Später, bei einem der stärksten Luftangriffe auf Berlin am 24. Mai 1944, traf es dann die Kuppel mit ihrer Laterne schwer. Ein Kanister, gefüllt mit Flüssigbrandstoff, setzte die Holzverschalung unter der Kupfereindeckung in Brand. Die anrückenden Löschtruppen konnten den Brandherd nicht erreichen. Daraufhin stürzte die gesamte Kuppellaterne in das Innere hinab, durchschlug mit ihrem enormen Gewicht den Boden der Predigtkirche und beschädigte große Teile der darunterliegenden Hohenzollerngruft.

Im Jahr 1975 begann schließlich die Wiederherstellung des Außenbaues mit dem Abriss der Denkmalskirche, die sich als große Apsis an die Nordseite des Gebäudes angeschlossen hatte [1].

Zusammenfassend kann man sagen, dass bis heute ist der Berliner Dom in gutem Zustand und es ist eine der meistbesuchten Sehenswürdigkeiten des schönen Berlins.

Literatur

1. Berliner Dom [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: https://de.wikipedia.org/wiki/Berliner_Dom
2. Der Berliner Dom Geschichte und Gegenwart [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://prezi.com/6zfpjz2j3y-5m/der-berliner-dom-geschichte-und-gegenwart/>
3. Der Berliner Dom [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: https://berlin.sehenswuerdigkeiten-online.de/sights/berliner_dom.html

УДК 929Лагерфельд=112.2

Гамідова Бріліянт Імран кизи

DER MODEZAR - KARL LAGERFELD

Die Aktualität des Themas besteht darin, dass Mode eines der bekanntesten Phänomene des sozialen Lebens ist. Es war schon immer ein aktuelles Diskussionsthema. Mode bestimmt den Stil oder die Art von Kleidung, Ideen, Verhalten, Etikette, Lebensstil, Kunst, Literatur, Küche, Architektur, Unterhaltung usw. Das Hauptattribut der Mode ist das Streben nach Neuem. Einer der Haupttrendsetter von Mode und Stil ist Karl Lagerfeld.

Das Ziel dieser Abstracts ist es, die Biografie von Karl Lagerfeld zu untersuchen und sich über seinen lebenslangen Weg, seine Inspiration, seine Eigenschaften und seinen Beitrag zur Entwicklung der Mode zu informieren.

Karl Lagerfeld ist ein bekannter Modedesigner und Direktor der Modehäuser Chanel und Fendi sowie Gründer seines eigenen Mode-Labels. Er wurde in Hamburg geboren und interessierte sich bereits in jungen Jahren für Design und Mode. Im Alter von 14 Jahren zog er nach Paris und gewann den ersten Preis in einem Designwettbewerb. Kurz darauf wurde ihm eine Stelle bei dem französischen Designer Pierre Balmain angeboten. 1958 bis 1963 war er künstlerischer Direktor bei Jean Patou. Er war als freiberuflicher Designer tätig und entwarf Pelzkollektionen für Fendi und den ersten Duft für das französische Mode-Label Chloé. Lagerfeld kreierte auch seine eigenen Parfums“ Lagerfeld for Men“ und später „KL“ und „KL Homme“ [1].

1974 gründete er in Deutschland sein Unternehmen "Karl Lagerfeld Impressionen." Daneben war er weiter als freier Designer für verschiedene Häuser tätig, und sein Tatendrang veranlasste ihn sogar zu einer Gastprofessur an der Universität Wien für angewandte Kunst.

1984 war ein wichtiges Jahr für ihn, denn er schuf seine erste exklusive Kollektion für Chanel, wurde dort Chefdesigner und gründete sein erstes Modehaus in Paris. Ab 1987 startete er einen weiteren Karrierezweig mit dem Entwerfen von Kostüme für Filme und Opern [2].

Der Stil des Designers unterscheidet sich von Label zu Label, kann jedoch als elegant und schlicht zusammengefasst werden.

In seiner Arbeit bei Chanel, lässt er sich vor allem von der rebellischen, eigensinnigen Coco Chanel der frühen Jahre inspirieren und kreierte elegante, sportliche Mode für emanzipierte Frauen, die sich nicht scheuen, Haut zu zeigen. Gemäß dem Credo, weniger ist mehr, setzt er so auf schlichte Eleganz und eine unkonventionelle Neuinterpretationen der klassischen Chanel-Modelle. So modernisierte er zum Beispiel das kleine Schwarze, das berühmte Chanel Kostüm und legte auch die legendäre 2.55 Tasche mit charakteristischem Steppmuster neu auf. Seine bevorzugten Farben sind dabei bis heute, Schwarz, Weiß und Beige.

Der Stil seiner gleichnamigen Marke Karl Lagerfeld orientiert sich eher an puristischem Chic und Androgynie. So kombiniert er häufig Männerjackets mit Miniröcken und betont mit klaren und eleganten Schnitten besonders die weibliche Taille, sowie Schultern. Dabei reduziert er Formen und Farben auf ein Minimum und fertigt seine Damen- und Herrenkollektionen vor allem in Schwarz und Weiß an [3].

Es wäre interessant zu wissen: Sein ursprünglicher Nachname lautete „Lagerfeldt“. Im Laufe seiner Karriere ließ er das "t" weg, weil es seiner Meinung nach "kommerzieller klänge."

Er liebt Bücher über alles. "Ich habe kein Abitur und nichts gelernt", sagt Lagerfeld einmal. Seine enorme Allgemeinbildung und seine Sprachgewandtheit verdankt er seiner Leidenschaft fürs Lesen. Er soll 300.000 Bücher besitzen. Er liest aber nur am Vormittag bei Sonnenlicht [4]. Die Liebe zum Lesen bestimmt bei Lagerfeld den ganzen Alltag: Jeden Morgen liest er 20 Zeitungen, und sein Chauffeur fährt den Designer täglich zur Lieblingsbuchhandlung „Galignani“. Lagerfelds Lieblingsautor ist ein Schriftsteller des Impressionismus, nämlich Eduard von Keyserling [5].

Mit der sogenannten 3D-Diät nahm Lagerfeld innerhalb von 13 Monaten etwa 42 Kilo ab. Dabei darf man in den ersten drei Wochen nicht mehr als 1000 Kalorien täglich zu sich nehmen, später sind vor allem proteinreiche Kost sowie Nahrungsergänzungsmittel erlaubt. Gemeinsam mit dem Erfinder der Diät, Jean-Claude Houdret, hat Lagerfeld über die Diät aber auch ein Buch verfasst, das 2004 erschienen ist [5].

Er sagt von sich selbst, dass er gesund lebt, nie Alkohol getrunken und nie geraucht oder Drogen genommen hat und bezeichnet sich als „Tugendpinsel“. Er trinkt vornehmlich Cola Light, ist ein Workaholic und äußerst diszipliniert. Bekannt ist er auch für seine Schlagfertigkeit.

Er hat eine Süchtigkeit nach Cola Light. Karl hat 2010 für Coca Cola eine Cola Light Flasche design. Es wird auch spekuliert, dass er einen extra Cola-Butler beschäftigt [6].

Er gilt als Exzentriker, vor allem wegen seines Äußeren. Seine Markenzeichen sind ein weiß gepuderter Pferdeschwanz, eine dunkle Sonnenbrille, Handschuhe und Silberringe. Nach eigener Aussage trägt er selbst gerne die Mode von Dior Homme, Raf Simons, Givenchy und Saccai – und natürlich seine eigene, vor allem Mäntel, Jacken und Jeans von Lagerfeld [7].

Er ist ein Technik-Freak. Er besitzt über 100 iPods und 4 iPhones. Selbst seine Katze Choupette hat ihr eigenes iPad, Karl besitzt 20-30 Stück [6].

Der Name Karl Lagerfeld ist im Bereich der Haute Couture ein Synonym für eine klare Linie und für das Entwickeln neuer, viel beachteter Trends. Der Modeschöpfer hat sich in Europa zu einer Leitfigur entwickelt und setzt Maßstäbe [2].

Literatur

1. Karl Lagerfeld [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.artnet.de/k%C3%BCnstler/karl-lagerfeld/biografie>
2. Karl Lagerfeld Lebenslauf [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: https://www.was-war-wann.de/personen/karl_lagerfeld.html
3. Modebiografie - Karl Lagerfeld [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://www.modeopfer110.de/mode-know-how/designerbiografien-modelegenden/biografie-karl-lagerfeld.html>
4. Karl Lagerfeld: 16 Dinge, die Sie noch nicht über den Designer wusste [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: http://www.huffingtonpost.de/2014/09/10/karl-lagerfeld-designer_n_5795780.html
5. Was Sie über Karl Lagerfeld garantiert nicht wussten [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://www.welt.de/icon/article121642193/Was-Sie-ueber-Karl-Lagerfeld-garantiert-nicht-wussten.html>
6. Karl Lagerfeld [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://www.stylight.de/Love/Karl-Lagerfeld/#.WhsFJtJl-Uk>
7. Karl Lagerfeld - Kurzbiografie [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://kurzbiografie.com/karl-lagerfeld/>

УДК 394.21(430)=112.2

Гасимова Ірина Ніязівна

500 REFORMATIONSJUBILÄUM:

MARTIN LUTHER UND DIE THESEN; DIE DIE WELT VERÄNDERTEN

Die Aktualität des gewählten Themas ist, dass die Deutschen im Jahre 2017 das "Martin-Luther-

Jahr" feiern: Zu diesem Anlass ist am 31. Oktober in diesem Jahr einmalig in ganz Deutschland ein Feiertag. Die evangelische Kirche feiert jährlich an diesem Tag den Reformationstag. Am 31. Oktober 1517 soll Martin Luther die berühmten 95 Thesen veröffentlicht haben. Luther wurde zum "Spalter" des Christentums und zum Urheber der "Reformation" [1].

Das Zielsetzung ist der Untersuchung des Martin Luthers Leben und wie feiern die Deutschen heute den Reformationstag.

Martin Luther wurde am 10. November 1483 in Eisleben geboren. Er durfte die Magdeburger Domschule besuchen. Er studierte anschließend in Erfurt die sieben freien Künste und schließlich Rechtswissenschaften. Am 2. Juli 1505 war er auf dem Rückweg von seinen Eltern nach Erfurt, als ihn ein Gewitter überraschte. Er geriet in Todesangst und rief die Heilige Anna an: "Hilf du, heilige Anna, ich will ein Mönch werden!" So kam es, dass Luther eine kirchliche Laufbahn einschlug. Er trat als Mönch in den Augustinerorden in Erfurt ein. Schon zwei Jahre später, im Jahr 1507, wurde Luther Priester. Er ging an die neu gegründete Universität in Wittenberg und studierte dort Theologie. Auf einer Reise nach Rom war er entsetzt über den dortigen Sittenverfall. 1512 wurde er zum Doktor der Theologie ernannt und durfte nun selber Vorlesungen halten [2].

Im 15. Jahrhundert waren die Ablassbriefe sehr populär. Sie wurden von der Kirche offiziell an die "Sünder" verkauft: Durch den Kauf dieser Dokumente konnten die Sünden nach gängiger Vorstellung "getilgt" und die Menschen von ihren Sünden "freigekauft" werden. Der katholische Glaube ging davon aus, dass der Mensch nach seinem Tode im "Fegefeuer" für seine Sünden büßen müsste. Das Fegefeuer muss man sich als einen Ort zwischen "Himmel" und "Hölle" vorstellen. Je nach Schwere der Schuld konnte dieser reinigende Prozess demnach länger oder kürzer andauern. Nach der Lehre der Kirche konnte der Kauf von Ablassbriefen die Zeit im Fegefeuer verkürzen [1].

Martin Luther glaubte, dass das nicht richtig sein kann. Er las die Bibel und kam zu dem Schluss, dass nur Gott uns unsere Sünden vergeben kann – und nicht die Kirche, der Papst, die Bischöfe oder die Pfarrer [3].

Am 31. Oktober 1517 fasste Luther seine Kritik an den Ablassbriefen in 95 Thesen (Lehrsätze) zusammen und ließ sie drucken. Dann verschickte er sie an seinen Bischof und an einige Theologieprofessoren und forderte sie auf, gegen den Ablasshandel vorzugehen. Weiterhin erklärte Luther in seinen Thesen, dass die Gläubigen den Papst und die vielen Kirchenversammlungen, die Konzilien, überhaupt nicht brauchen. Allein die Bibel sei als Grundlage für den Glauben genug. Luthers Kritik gefiel den Vertretern der Kirche überhaupt nicht. Seine Thesen und weitere kritische Schriften brachten ihm schließlich eine Anklage als Ketzer (Irrgläubiger) ein [4].

Ursprünglich seien die 95 Thesen wohl als Anregung zu einer Diskussion unter Gelehrten gedacht gewesen. Sie waren auf Latein verfasst. Zum Thema in großen Teilen der Bevölkerung seien sie erst etwas später geworden, als sie im Frühjahr 1518 ins Deutsche übersetzt wurden und die Menschen sie verstehen konnten [5].

Die freie Zeit nutzte Luther übrigens, um seine Bibelübersetzung ins Deutsche zu beginnen. Innerhalb von wenigen Wochen übersetzte er das Neue Testament in die deutsche Sprache, dank des Buchdrucks konnte die Übersetzung schnell vervielfältigt werden. Innerhalb von wenigen Jahren gab es schon mehr als 100.000 Kopien. Fahrende Buchhändler boten die Luther-Übersetzung im ganzen Reich zum Kauf an. 1534 war die vollständige Übersetzung der Heiligen Schrift fertig gestellt. Sie gilt als Meilenstein der deutschen Schriftsprache und war ein Fundament für eine Vereinheitlichung der vielen unterschiedlichen regionalen Eigenheiten der Sprache [1].

Kirchen veranstalten am 31. Oktober Gottesdienste, in denen besonders auf die Veränderungen und Reformen der Kirche eingegangen wird, ebenso wie auf Gottes Barmherzigkeit, die grundsätzlich im Mittelpunkt steht. Ein besonderer Höhepunkt ist dabei das Schlusslied, das von Luther selbst verfasst wurde: Ein feste Burg ist unser Gott. Als liturgische Farbe gilt für diesen Anlass Rot, sie symbolisiert den Heiligen Geist und die Kirche [6].

In den Bundesländern Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt und Thüringen ist der Reformationstag bis heute gesetzlicher Feiertag. In allen anderen Bundesländern begeht die evangelische Kirche den Gedenktag mit Gottesdiensten am Abend, bei denen jedoch nicht der Thesenanschlag, sondern vielmehr die Sündenvergebung durch Gott im Vordergrund steht. Martin

Luther hat die christliche Lehre auf einen Weg gelenkt, der die Bibelwörtlicher nimmt und sie in das tägliche Leben einbindet. Er machte deutlich, dass Gott bereit ist die Sünden zu vergeben, wenn aufrichtige Reue geübt wird. Dafür sollte kein Geld bezahlt werden müssen [6].

Im Jahr 2017 jährt sich der Reformationstag zum 500. Mal, und ausnahmsweise wird im gesamten Bundesgebiet ein Feiertag ausgerufen, um des mutigen Mannes zu gedenken, der sich gegen die Kirche und den Papst, gegen Herzöge und Könige stellte, um den Glauben und die Güte Gottes den Menschen näher zu bringen [6].

Es gibt ein Brauch, dass speziell im Oktober jedes Jahres Reformationsbrötchen von fast allen Bäckereien im Verbreitungsgebiet angeboten werden, denn der 31. Oktober ist Reformationstag. Ein Reformationsbrötchen ist ein süßes (Hefeteig-)Gebäck, meist von der Größe einer Apfeltasche (Durchmesser ca. 13 cm). Früher wurde dieses Gebäck auch als Pfaffenkappchen oder Tetzelmütze bezeichnet und soll eine Lutherrose (Siegelzeichen Martin Luthers) symbolisieren [7].

Diese Thesen haben auch heutzutage noch immer ihre Gültigkeit, denn das Glaubensverständnis der evangelischen Christen beruht zum großen Teil auf dieser neuen Auslegung der Bibel. Leider tritt das Gedenken an den Reformationstag in den letzten Jahren etwas in den Hintergrund, weil die Welle der Halloween-Feste das christliche Fest überlagert. Umso wichtiger ist es, die Gedanken an Luther und den Glauben aufrecht zu halten. Das Wirken des Mönchs hat das ganze Leben der Deutschen beeinflusst, viele geflügelten Wörter und Ausdrucksweisen gehen auf den großen Reformator zurück. Es sollte gerade zum 500. Gedenktag an der Zeit sein, die Reformation und die damit verbundene Umwälzung der Gesellschaft wieder mehr in den Mittelpunkt zu stellen [6].

Literatur

1. Helles Köpfchen. Wer war Martin Luther und wie kam es zur Reformation der Kirche? [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <https://www.helles-koepfchen.de/wissen/geschichte-und-kultur/martin-luther-und-die-reformation.html>
2. Kinderzeitmaschine. Wer war Martin Luther? [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <http://www.kinderzeitmaschine.de/neuzeit/lucys-wissensbox/kategorie/die-reformation-von-martin-luther-dem-ablasshandel-und-der-spaltung-der-kirche/frage/wer-war-martin-luther-teil-1.html?ht=6&ut1=113>
3. Stuttgarter-Zeitung. Luther und die 95 Thesen [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <http://www.stuttgarter-zeitung.de/inhalt.kinderwissen-luther-und-die-95-thesen.97eab4de-3bf2-484b-a74b-289144de4c02.html>
4. Roland Detsch. Martin Luther [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: http://www.cpw-online.de/kids/martin_luther.htm
5. Augsburger Allgemeine. Warum der Reformationstag 2017 ein bundesweiter Feiertag war [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <http://www.augsburger-allgemeine.de/kultur/Warum-der-Reformationstag-2017-ein-bundesweiter-Feiertag-war-id42937936.html>
6. Der Marktplatz für Deutschland. Der Reformationstag: Mehr als ein trockener Gedenktag [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <https://www.markt.de/ratgeber/sonstiges/reformationstag/>
7. Gebäck aus Deutschen Gauen. Bearbeitet von Dr. Pelshenke, Direktor des Instituts für Bäckerei Berlin, Reichsinnungsverband des Bäckerhandwerks – Berlin, 1936, – S. 173.

УДК 811.11'373.7

Голивець Олена Василівна

DAS DEUTSCHE „COCA-COLA“

Das berühmte leckere Getränk hat im Jahre 1940 in Deutschland im Betrieb Coca-Cola das Licht der Welt erblickt. Es war verschiedene Waren nach Deutschland während des Zweiten Weltkriegs zu liefern verboten. Das Land blieb ohne den Sirup, der für die Herstellung von Coca Cola benötigt war.

Max Keight, der für die Arbeit der Gliederung des Coca-Colas in Deutschland in den Jahren des Zweiten Weltkriegs antwortete, hat dem Hauptchemiker, Doktor Schetelig aufgetragen, das Getränk zu entwickeln, das das den Deutschen lieb gewonnene "Coca-Cola" ersetzen könnte, wobei man, auch die Realien des Krieges berücksichtigen musste [1].

Vor allem sollte der Ersatz "des Coca-Colas" aus den verfügbaren Lebensmitteln erzeugt werden.

Nach einer Serie der Experimente hat Doktor Schetelig mit den Mitarbeitern die nächste Rezeptur gewählt: das Sacharin in die Milch Molke ergänzen und mit den Abfällen der Früchte mischen.

Das erfundene Getränk hatte den säuerlichen Apfelfeschmack und hatte die gelbe Farbe. Der Ersatz des amerikanischen schäumenden Getränkes war gefunden, und jetzt folgte, es zu nennen. Keight hat die Mitarbeiter der Firma gesammelt und hat «den Gehirnsturm» erklärt. Die Mitarbeiter haben neben 20 Vorschlägen, einschließlich, zum Beispiel, "der Durst stillen" und "die Fantasie" vorgeschlagen [2].

Keight gefiel nichts aus dem Angebotenen. Nur wenn der Mitarbeiter der Abteilung des Außenhandels beim Namen Joes Knipp angeboten hat, "die Fantasie" bis "zum Fanta" zu verringern, das Produkt hat den Namen endlich gefunden. Das Produkt erschien auf dem Markt im Herbst 1940. Nach einem halben Jahr bis zum April 1941 gelang es die Ausgabe des neuen Produktes wesentlich zu vergrößern. Der Krieg ist zu Ende gegangen, und Fanta – blieb, und wurde eines der am meisten Lieblingsgetränke. Alle wussten: dort, wo Coca-Cola verkauft wird, können die Leute Fanta also kaufen [3].

Im Jahr 1955 war das Design der Flasche geändert. Raymond Lowie hat nahe verschiedene 30 Varianten der Verpackung angeboten. Nach der Meinung der Mehrheit war die originelle gaufrierte Flasche gewählt, die den Eindruck schuf, dass das Getränk aus dem Kühlschrank herausgenommen wurde. Diese Flasche wurde während vieler Jahre verwendet.

Wieder hat die Flasche das Aussehen im Jahre 2004 ersetzt. Saki Elias hat aus den zahlreichen Varianten die ungewöhnliche Idee des Designers aus London gewählt. Die Flasche erinnerte die Apfelsine, und es hat die Käufer angezogen. Dieses Design wird und jetzt verwendet, das lustige Image des Unternehmens betonend. Viele Experten sind überzeugt, dass die ungewöhnliche Form der Flasche der Handelsmarke die weltweite Anerkennung gebracht hat [4].

1960 hat das Unternehmen Coca-Cola die Rechte auf das Warenzeichen Fanta erworben. Im Jahr 1980 war Fanta zusammen mit Pepsi-Cola in der UdSSR während der Olympischen Spiele verkauft. Alkoholfreies Getränk hat in die Plastikgläser während der Olympiade gegossen, auf die die olympische Symbolik aufgetragen war. Die Werbung auf den Bechern war vollkommen erfolgreich. Das einmalige Geschirr schien den sowjetischen Konsumenten von etwas unglaublich, da sogar in den Automaten mit dem Sodawasser der Becher aus dem Glas stand.

Die Handelsmarke "Fanta" ist heutzutage das beliebteste Getränk. Apfelsinen Fanta kann man in 160 Ländern der Welt kaufen, und andere 90 Arten des Getränks sind mit verschiedenen Geschmücken hauptsächlich nur in bestimmten Regionen produziert [5].

Im März 2007 wurde der Geschmack der klassischen Fanta Orange geändert und eine neue Flaschenform („Splash-Bottle“) eingeführt. In der klassischen Produktlinie sind dies Orange, Mandarine und Lemon. In abwechselnden Geschmacksrichtungen wurde bis 2010 die Reihe Fanta World auf den Markt gebracht und wird seit 2011 als „Fanta Beaches of the World“ weitergeführt.

Später nahm man aufgrund von Verbraucherwünschen den Klassiker Fanta Mango wieder dauerhaft ins Sortiment auf. Anlässlich des 75. Geburtstages von Fanta brachte die Coca-Cola Company im Februar 2015 Fanta Klassik auf den Markt. Diese neue Fanta-Sorte soll an die Limonade von damals erinnern: weniger süß im Geschmack und mit Zutaten wie Molkenerzeugnis (30 Prozent) und Apfelextrakt. Sie ist ausschließlich in der klassischen braunen Ringflasche aus Glas mit orangefarbenem „twin peak“-Logo erhältlich [6].

Fanta ist nach wie vor sehr vielseitig und geht immer mit der Zeit. Fanta Orange enthält zum Beispiel keine künstlichen Farbstoffe und Aromen mehr. Aber egal, was die Zeit bringt: Fanta steht für sich.

In einem Werbespot der Coca-Cola Company für Fanta hieß es: „Diese deutsche Ikone wird 75 Jahre alt, und um das zu feiern, bringen wir das Gefühl der guten alten Zeit zurück“, was leicht auf die 75 Jahre zurückliegende Zeit des Zweiten Weltkrieges und des Holocaust bezogen werden konnte. Das Unternehmen zog den Spot zurück und brachte eine neue Version heraus, in der nicht mehr von der „guten alten Zeit“ die Rede ist [7].

Literatur

1. Напиток Фанта появился в Германии во время Второй Мировой войны [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://factik.ru/napitok-fanta-rouavilsya-v-germanii-vo-vremya-vtoroj-mirovoj-vojny/>
2. Fanta – истинно-арийский напиток [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.favor.com.ua/article/fanta-history/>
3. Как все начиналось [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://historybrands.jimdo.com/бренды/fanta/>
4. История успеха Fanta [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://coolbusinessideas.info/istoriya-uspeha-fanta/>
5. Как все начиналось [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://historybrands.jimdo.com/бренды/fanta/>
6. Fanta (Getränk) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [https://de.wikipedia.org/wiki/Fanta_\(Getränk\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Fanta_(Getränk))
7. „Made in Germany“ – Fanta ist eine Erfindung aus Essen [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.coca-cola-deutschland.de/stories/made-in-germany-fanta-ist-eine-erfindung-aus-essen>

УДК 323:316.346.2 – 055.2(4=112.)

Голуб Юлія Дмитрівна

FRAUEN IN DER POLITIK VON DEUTSCHSPRACHIGEN LÄNDERN

Die Aktualität: Gleichstellung der Geschlechter ist der Prozess tatsächlicher Gleichstellung von Geschlechtern in rechtlicher Hinsicht und im Hinblick auf ihr persönliches und berufliches Entfaltungspotential in einer Gesellschaft (Chancengleichheit). Gleichstellung als Ausdruck sozialer Gerechtigkeit führt zu einer gleichen Teilhabe an persönlichen Entwicklungsmöglichkeiten. Damit schafft Gleichstellung der Geschlechter auch die Freiheit und den gesellschaftlichen Raum, individuelle Lebensentwürfe zu realisieren. Politik ist eine wichtige Aktivität, in der sich Frauen heute selbst verwirklichen können.

Das Ziel ist zu erzählen, wie die Geschichte von Frauen in der Politik angebrochen wurde, die berühmten Politikerinnen in Deutschland und ihren Beitrag zur Entwicklung des Staates zu betrachten.

Im Mai 1957 verabschiedete der Deutsche Bundestag das Gesetz über die Gleichberechtigung von Mann und Frau auf dem Gebiet des bürgerlichen Rechts. In den vergangenen Jahrzehnten haben Frauen in der Politik erkennbar aufgeholt und konnten zunehmend verantwortliche Positionen besetzen. Eine geschlechtergerechte Repräsentation ist allerdings noch längst nicht erreicht.

Als das erste Gleichberechtigungsgesetz 1958 schließlich in Kraft trat, hatten bereits drei Bundestagswahlen stattgefunden. Die Beteiligung an diesen Wahlen war durchgehend hoch, und die Differenzen zwischen den Geschlechtern fielen im Vergleich zur Weimarer Republik wesentlich geringer aus. Vor diesem Hintergrund konstatierte die Sozialwissenschaftlerin Gabriele Bremme vor fünfzig Jahren: «Die Wahlergebnisse von 1957 bestätigen mehr noch als die Bundestagswahl 1953, dass die Frauen in ihre politische Verantwortung als Wählerinnen voll hineingewachsen sind» [1].

Ein halbes Jahrhundert später steht fest, dass es für den Staat keineswegs ein vordringliches Anliegen war, der formalen Gleichberechtigung auch in der Praxis zügig zum Durchbruch zu verhelfen. Es bedurfte vielmehr erst einer starken zweiten Frauenbewegung, um das Thema der politischen Machtlosigkeit von Frauen nachdrücklich auf die politische Agenda zu setzen. Und trotz einiger Erfolge liegt Geschlechterparität in der Politik auch heute noch immer in weiter Ferne.

Bilanzierend bleibt festzuhalten: In den vergangenen Jahrzehnten haben Frauen in der Politik erkennbar aufgeholt und konnten insbesondere in Parteien, Parlamenten und Regierungen ihren Anteil sowie ihre Akzeptanz spürbar steigern. Verantwortlich dafür sind neben sozialstrukturellen Veränderungen in der weiblichen Lebenssituation und einem damit einhergehenden Bewusstseinswandel zugleich neue Muster der Elitenrekrutierung. Gleichwohl gibt es offensichtliche Kontinuitäten, denn weiterhin stellen Frauen nur eine Minderheit in der Politik, und noch immer existiert zwischen den Geschlechtern ein deutliches Machtgefälle [2].

Wir müssen an Angela Merkel akzentuieren. Sie ist eine deutsche CDU-Politikerin und seit 2005 als erste Frau Bundeskanzlerin der Bundesrepublik Deutschland. Die in der DDR aufgewachsene promovierte Physikerin engagiert sich schon früh politisch und tritt im Zuge des Zusammenbruchs des Regimes der politischen Gruppierung «Demokratischer Aufbruch» (DA) bei. Als 1990 der DA in der CDU aufgeht, wird Merkel Bundestagsmitglied und erhält in den Kabinetten Kohls der Jahre 1990–1998 Posten als Familienministerin und Umweltministerin, bevor sie weitere Machtpositionen als CDU-Generalsekretärin (1998–2000), CDU-Vorsitzende (seit 2000) und Oppositionsführerin (2002–2005) übernimmt. Sie prägt als Kanzlerin mittlerweile in der dritten Amtszeit nicht nur die Politik der Bundesrepublik Deutschland und Europas. Merkel ist eine der mächtigsten Frauen weltweit. Im Juni 1993 folgte ihre Wahl zur Landesvorsitzenden der CDU Mecklenburg-Vorpommern (nach dem Rücktritt Günther Krauses als Bundesminister), dieses Amt legte sie erst nach Wahl zur Bundesvorsitzenden im Mai 2000 nieder. Die Koalitionsverhandlungen mit der SPD führte sie äußerst zielstrebig, zügig und engagiert. Am 1. September 1994 trat das Gleichberechtigungsgesetz in Kraft, es verbessert die Vereinbarkeit von Familie und Beruf im öffentlichen Dienst, schützt die Opfer sexueller Belästigung am Arbeitsplatz und fordert die ausgewogene Besetzung öffentlicher Gremien. Erst in ihrem Amt als Familienministerin sah Angela Merkel die Notwendigkeit von Frauenpolitik ein – das wird verständlich, wenn man bedenkt, dass sie sich als berufstätige Frau auch in der Männerdomäne Physik ganz selbstverständlich behauptet hatte.

Mächtigste Frau der Welt Ende August 2006: Angela Merkel schafft es zum ersten Mal auf Platz 1 der Liste der einhundert mächtigsten Frauen der Welt, die die US-Zeitschrift «Forbes» herausgibt, und verdrängt US-Außenministerin Condoleezza Rice auf den zweiten Platz. Die Zeitschrift lobt, Merkel habe die deutsche Wirtschaft wiederbelebt, den deutsch-amerikanischen Handel vorangetrieben und die politischen Beziehungen zwischen den USA und Deutschland verbessert. Charakteristische Stärken Angela Merkels seien ihr dezentes Auftreten und ihre Fähigkeit, Kontakte aufzubauen und zu pflegen. Ihre Rolle als Mittlerin spiele sie sehr erfolgreich.

Bis heute, 2014, hat sie diesen Rang jedes Jahr – mit Ausnahme von 2010, in dem sie «nur» auf Platz 4 gelangte, verteidigen können. «Sie ist nicht nur der erste politische Star aus Ostdeutschland seit der Wiedervereinigung. Kanzlerin Merkel ist auch das Rückgrat und die Architektin der Europäischen Union», begründet «Forbes» in diesem Jahr die Entscheidung[3].

Die nächste in der Geschichte wichtige Person ist eine österreichische Politikerin (parteilos, ehemals SPÖ) und war Abgeordnete zum österreichischen Nationalrat. Sie heißt Sonja Ablinger. Sonja Ablinger startete ihre politische Laufbahn in der Sozialistischen Jugend Linz, wo sie von 1985 bis 1991 Mitglied des Bezirksvorstandes war. Zwischen 1992 und 2000 hatte sie die Funktion der Vorsitzenden der Jungen SPÖ Linz inne. Ablinger war von 1992 bis 2004 Mitglied des Bezirksparteivorstandes der SPÖ Linz und ist seit 1992 Mitglied des Landesfrauenvorstandes der SPÖ Oberösterreich. 2005 wurde sie zur Landesfrauenvorsitzenden gewählt, seit 1998 ist sie zudem Vorsitzende der Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie Oberösterreich (Gewaltschutzzentrum) [4].

Wir müssen über Ursula von der Leyen sagen. Ab Februar 2005 stellte sie die Vorsitzende der Familien-Kommission "Eltern, Kind, Beruf" der CDU Deutschland. Am 17. August 2005 wurde sie von Angela Merkel in das Kompetenzteam für die Bundestagswahl 2005 der CDU/CSU für die Bereiche Familie und Gesundheit berufen. Am 22. November 2005 wurde Ursula von der Leyen als Bundesministerin für Familie, Senioren, Frauen und Jugend in der von Bundeskanzlerin Angela Merkel geführten Bundesregierung, dem Kabinett Merkel, vereidigt. Im Februar 2007 lösten von der Leyen aufgrund einiger familienpolitischer Vorstöße, wie etwa der Forderung nach einem massiven Ausbau der Krippenplätze, kontroverse Debatten zum Familienleitbild aus. Sie geriet anfangs innerhalb der eigenen Partei und seitens einiger CSU-Vertreter unter Beschuss, erhielt aber im Laufe der Debatte vom Bundespräsidenten sowie Politikern von Oppositionsparteien, Wirtschafts- und einigen Kirchenvertretern Unterstützung in der Zielsetzung, Krippenplätze auszubauen [5].

Wir müssen daraus schließen, dass der Gender Datenreport im Jahr 2004 u. a. zu folgenden Ergebnissen kommt: Nach ihrem Interesse an Politik befragt, äußern sich Frauen zurückhaltender als Männer. Auch ein politisches Amt ziehen sie für sich seltener in Erwägung als Männer.

Die politischen Interessen von Frauen beziehen sich stärker als die der Männer auf soziale Gerechtigkeit, Bildung und Umwelt, die der Männer stärker auf Wirtschafts- sowie Außen- und Sicherheitspolitik.

Literatur

1. Die Mitarbeit der Frau in der Politik. [Elektronischer ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bpb.de/apuz/31541/frauen-in-politik-und-medien>
2. Women in West Germany. [Elektronischer ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bpb.de/apuz/31544/politikerinnen-bilder-im-internationalen-vergleich>
3. Lebendiges Museum On-line. Angela Merkel. [Elektronischer ресурс] – Режим доступу: <https://www.hdg.de/lemo/biografie/angela-merkel.html>
4. Sonja Ablinger. – [Elektronischer ресурс]. – Режим доступу: http://de.wikimania.org/Frauen_in_der_Politik
5. Ursula von der Leyen. – [Elektronischer ресурс]. – Режим доступу: <https://www.was-war-wann.de/politik/biografien/ursula-von-der-leyenhtml>

УДК 001.894(430)=112.2

Горшкова Анастасія Георгіївна

DIE WICHTIGSTEN DEUTSCHENER FINDUNGEN UND ENTDECKUNGEN

Wissenschaft in Deutschland ist ein Teil der Weltforschung. In jedem Bereich gibt es viele große Tüftler — sie werden nicht nur im Heimatland, sondern auch in der ganzen Welt bekannt und geehrt. Und mit ihnen sind auch viele Erfindungen verbunden.

Das Ziel der Arbeit ist, die wichtigsten deutschen Erfindungen und Entdeckungen zu studieren und ihre Wirkung auf die moderne Welt zu bewerten. Ob Autos, Computer oder Glühlampen — ohne viele deutsche Errungenschaften wäre die Welt heute ganz anders. Das bestimmt **die Aktualität** der Arbeit.

Eine lange Tradition hat Erfinden in Deutschland. Für Deutschland war das XIX. Jahrhundert die Zeit der modernen Technik und Industrie. Aber die Deutschen begegneten mit Misstrauen den technischen Errungenschaften und kümmerten sich um die wegweisenden Erkenntnisse ihrer eigenen Naturwissenschaftler nicht.

Viele Techniker waren kurz davor, das erste Automobil mit Verbrennungsmotor überhaupt einzuführen. Vermutlich aber kam *das erste Benzinauto* auf den Markt, weil Karl Benz und Gottlieb Daimler sich 1886 der Sache angenommen hatten. Aber sie fanden in Deutschland keinen Markt. «Zu laut, zu schnell, zu gefährlich», — war das Urteil. Nichtsdestoweniger war es zum ersten Mal ein Auto, das ohne alle Schwierigkeiten fuhr. Seine grundsätzlichen Bestandteile werden heute in allen Autos der Welt verwendet [1].

Auch ins XIX. Jahrhundert reichen die Wurzeln der Luftfahrt zurück. Deutscher Ingenieur Otto Lilienthal hat auch hier entscheidende Vorarbeiten geleistet. Der Forscher hatte erkannt, dass die eigentliche Leistung beim Fliegen aus der Wölbung der Flügel generiert wird. Dank seines handwerklichen Geschicks wird er im 1877 mit seinem *Gleitflugzeug* zum ersten Flieger der Menschheit. Zugleich hatte er das wissenschaftliche Fundament für Flugzeug-Aerodynamik in seinem Buch «Der Vogelflug als Grundlage der Fliegekunst» im 1889 gelegt. Im Folgenden hat Heinrich Focke den ersten funktionsfähige Hubschrauber in der Welt gebaut. Das erste Raketenflugzeug war wenige Monate später vorgestellt. Es gilt als Vorstufe der modernen Düsenflugzeuge [2].

Es gab schon an der Wende zum XX. Jahrhundert in Deutschland Funksender, Fernseher, Telefon und Kamera — die Erfindungen, die die Welt veränderten.

Die Erfindung *des Schwingkreises* von Karl Ferdinand Braun im 1898 und *die elektromagnetischen Wellen*, die von Heinrich Hertz im 1887 entdeckt wurden, standen an der Wiege *des Funkwesens*. Beide gemeinsam machten möglich die rasche internationale Entwicklung vom Rundfunk und drahtloser Kommunikation.

Ferdinand Braun zählt zu den geistigen Vätern *des Fernsehens*. Bereits im 1897 ersann er die Kathodenstrahlröhre und die bisher gebräuchliche Computer- und Fernsehbildröhre. Und Otto von Bronk erhielt schon im 1902 ein Patent auf *ein Farbfernsehverfahren*. Das noch heute weltweit beste

Fernsehsystem, PAL, stammt aber ebenfalls von einem Deutschen: im 1961 wurde es von Walter Bruch entwickelt [2].

Philipp Reis erfindet *das Telefon*. Dem Lehrer für Mathematik und Physik gelingt es, Töne in elektrischen Strom zu wandeln und ihn andernorts als Schall wiederzugeben. «Das Pferd frisst keinen Gurkensalat» lautet der erste über 100 Meter telefonisch übermittelte Satz. Allerdings ist es der Amerikaner Graham Bell, der seine Weiterentwicklung des Telefons 1875 zum Patent anmeldet.

Oskar Barnack war ein deutscher Feinmechaniker. Er ist der Erfinder *der Kleinbild-Kamera*, der legendären «Leica». Die Leica ist weltberühmt, doch kaum einer kennt Oskar Barnack. Der Feinmechaniker und Hobbyfotograf entdeckte, dass per Balgenkamera auf Platten gebannte Bilder mehr Details als nötig beinhalten. Er reduzierte das Format auf die Grösse eines 35-mm-Kinofilms, der auf eine Spule aufgewickelt das Belichten von 24 mal 36 Millimeter grossen Abschnitten in schneller Folge ermöglicht. So wurde die Kleinbildkamera zum handlichen Wegbegleiter. Lange vor der Digicam [3].

Man mag denken, *der Computer* war in den USA erfunden worden - und in den Vereinigten Staaten wird diese Behauptung auch bis heute gern verbreitet. Aber es war eigentlich ein Deutscher, der diese gewaltige technische Revolution angestoßen hat.

Der Berliner Bauingenieur Konrad Zuse entwickelte ab den 1930er Jahren programmgesteuerte Rechenautomaten. Im Jahr 1941 gelang ihm dann der Durchbruch: Zuse konstruierte die «Z3», den ersten voll funktionstüchtigen, programmierbaren Computer der Welt. Im Unterschied zum 1944 in den USA entwickelten ENIAC-System wurde er zwar noch nicht elektronisch betrieben, arbeitete aber bereits mit dem binären Zahlensystem, das bis heute die Grundlage von Rechenoperationen in Computern ist [1].

Wir können sagen, dass Modernes Informationszeitalter auf fünf Medien gründet: Funk einschließlich Rundfunk, Fotografie, Film, Fernsehen und Computer. Deutsche Techniker und Wissenschaftler bauten an den Fundamenten aller fünf mit.

Außer diesen Entdeckungen des XX. Jahrhunderts, waren auch die anderen, die aber nicht weniger wichtig sind. Aus dem Bereich der Wissenschaft und Technik: *Dynamo* und *Straßenbahn* (Werner von Siemens), *Glühbirne* (Heinrich Göbel), *Plattenspieler* (Emil Berliner), *Tonband* (Fritz Pfelemer), *Scanner* (Rudolf Hell) und viele andere.

Zusammenfassend möchte ich behaupten, dass eine lange Tradition in Wissenschaft und Forschung wichtige Grundlagen dafür gelegt hat, dass der Forschungsstandort Deutschland heute zu einem der Besten der Welt gehört. Die deutschen Wissenschaftler haben in allen Bereichen der wissenschaftlichen Tätigkeit beeindruckende Ergebnisse erreicht. Sie haben den bedeutenden Beitrag an die Entwicklung der weltweiten Zivilisation beigetragen.

Literatur

1. Deutsche Ideen: 50 Erfindungen, die die Welt veränderten [Elektronische Ressource]. — Режим доступу: Zugriffsmodus: www.welt.de
2. Deutschland — Erfinderland [Elektronische Ressource]. — Режим доступу: Zugriffsmodus: www.deseite.ru
3. Diese deutschen Erfindungen haben die Welt verändert [Elektronische Ressource]. — Режим доступу: Zugriffsmodus: www.weltderwunder.de

УДК392.3 – 055.1(430)=112.2

Гріченко Тетяна Сергіївна

BESONDERHEITEN DES VERHALTENS DEUTSCHER MÄNNER

Jedes Land ist einmalig und hat verschiedene Besonderheiten, und Deutschland ist keine Ausnahme. Dieses Land hat eine lange und reiche Geschichte, deshalb besitzt sie viele Traditionen und Bräuche, die man nur in Deutschland sehen kann.

Manchmal sind aber unsere Einstellungen über ein Land realitätsfern. Es gibt verschiedene Klischees oder sogar Vorurteile, die Leute gegen Deutschland hegen und die oft der Realität nicht entsprechen. Zu den wichtigsten Vorstellungen über Deutschland gehören die folgenden. Viele Menschen sind überzeugt, dass die Deutschen ohne Ausnahme Bier trinken, pünktlich und ordentlich

sind. Es ist auch üblich zu denken, dass jeder Deutsche sehr tüchtig und fleißig ist. Diese Besonderheiten gehörten immer zur deutschen Kultur und Mentalität des deutschen Volkes. Aber die junge Generation hat häufig andere Werte, und was früher für ihre Großeltern wirklich wichtig war, spielt heute keine große Rolle mehr. Man kann sagen, dass die typischen deutschen Besonderheiten nach und nach verschwinden. Wenn man an das deutsche Volkskostüm denkt, erinnert man sofort an Lederhose und Dirndl. Aber diese Volkstracht ist typisch nur für Süddeutschland, vor allem Bayern. Man soll nicht vergessen, dass alle Regionen Deutschlands sehr verschieden sind und eigene Traditionen haben. Diese Unterschiede in der Sprache, Mentalität und Kultur sind manchmal sehr beträchtlich, deshalb ist es falsch, alle Deutschen zu nivellieren. Es ist wichtig, die Besonderheiten nicht nur des Landes, sondern auch jeder Region zu verstehen [1].

Die Aktualität des Themas besteht darin, dass die ausländischen Männer Aufmerksamkeit Ukrainerinnen schenken und sie in der großen Nachfrage unter den ukrainischen Frauen sind, deshalb ist es wichtig alle Besonderheiten des Verhaltens und der Mentalität der deutschen Männer zu erfahren.

Das Hauptziel der Arbeit ist charakteristische Verhaltensmerkmale Deutscher Männer und Einstellungen gegenüber Frauen zu betrachten.

Wenn Sie einen Deutschen heiraten wollen, dann wäre es schön, die Vor – und Nachteile abzuwägen und im Voraus zu wissen, was sie wirklich sind – deutsche Männer.

Das Motto der deutschen Männer ist «Ordnung muss sein», und diese Aussage betrifft alles gleichzeitig. Trotz seiner Zurückhaltung, ist der Deutsche Mann in der Lage, leidenschaftliche Gefühle und Großzügigkeit zu zeigen. Das Gefühl der Liebe und Aufrichtigkeit in einer Beziehung mit einer Frau hilft mit einem großen Wunsch, alle Probleme zu lösen. Die Deutschen sind immer die etablierten Regeln zu halten, um unnötige Missverständnisse und Konflikte zu vermeiden. Und diese Qualität ist auch zu begeistern [2].

Wenn wir über die Erziehung reden, zeigen die deutschen Männer im Umgang mit jeder Person Galanterie, Höflichkeit und Respekt, sie sind immer tolerant und aufmerksam zu ihrem Partner, vor allem zu den Frauen.

Gelassenheit und Gleichmut — das ist das Prinzip des Deutschen. Das ist oft ärgerlich für ukrainische Frauen, die manchmal von den Menschen verrückte Taten und wilde Leidenschaft wollen. Man kann nicht sagen, dass die deutschen Männer sehr zurückhaltend im Ausdruck von Gefühlen sind. Sie sind freundlich und hilfsbereit, aber sie sind sicherlich nicht so emotional, z. B. wie Spanier. Und auch, wie alle Männer, leiden sie nicht unter Tränen, Wutanfällen und Geschrei. Sie sind offen und ehrlich [2].

Für die Deutschen spielen eine sehr wichtige Rolle im Leben Bildung und Selbstentwicklung. Sie widmen viel Zeit dem Studium, Lesen, besuchen verschiedene Kurse, z.B. die Fortbildungskurse und sind immer an etwas Neuem interessiert. Mit ihnen gibt es immer etwas zu besprechen.

Der Mentalität der deutschen Männer sind solche nationalen Eigenschaften, wie Genauigkeit und Fleiß charakteristisch. Die Arbeit, der Status, die Stabilität, sowie die Pünktlichkeit sind sehr wichtig. Die meisten Männer schätzen ihre Leistungen und wollen Anerkennung für ihre Erfolge von den anderen erhalten. Seltsam genug, aber in der Mehrzahl sind deutsche Männer bescheiden, obwohl sie in sich selbst sicher sind. Deutsche Männer interessieren sich noch für Technik und Autos. Auto — Indikator für den Status, der für sie wichtig ist. Sie lieben ihr Auto voreinander prahlen [3].

Ein weiteres interessantes Merkmal der Deutschen — die Fähigkeit zu schätzen, was sie bereits haben und finden das Glück darin, um Ideal zu erreichen. Die meisten Menschen in Deutschland gehören zur Mittelschicht, sie sind mit ihrer Position zufrieden, planen Arbeit und Wohnort nicht und wollen keine globalen Veränderungen. Sie haben genug davon, was sie getan haben, und die einzige Aufgabe ist die Aufrechterhaltung der Stabilität. Sie erkennen nüchtern ihre Bedürfnisse und Fähigkeiten an.

Deutsche Männer sind für die Ehe verantwortlich. In der Regel heiraten sie später. Wie in den meisten europäischen Ländern denken die Männer in Deutschland, dass es zuerst notwendig ist, eine Karriere aufzubauen, um ihren Kindern eine bessere Zukunft zu leisten. Die Wahl einer Braut für einen deutschen Mann ist ein langer und sehr wichtiger Prozess. Wenn Sie in Deutschland geheiratet haben, sollten Sie Ihre Familiengeheimnisse mit niemandem teilen, das wird nicht akzeptiert. Deutsche

Männer mögen es nicht, eine etablierte und geordnete Lebensweise zu ändern. Für sie ist es sehr wichtig, die Regeln zu befolgen. Deutsche Männer sind sehr ruhig und zurückhaltend. Sie mögen keine Streitereien und das Geschrei, vertragen Skandale nicht [4].

Die Deutschen sind nicht geneigt, die Mädchen mit Geschenken zu beschenken, die sie sich nicht leisten können. Es ist der Natur der Deutschen nicht geeignet. Insgesamt, Deutsche Paare basieren auf dem Prinzip der Solidarität untereinander. Sie tun alles zusammen. Von der Reinigung bis zur Bezahlung von Rechnungen. Der Mann in Deutschland respektiert das Recht der Frauen auf ihr Leben, ihre Arbeit, ihre Karriere, ihr Budget und Selbstverwirklichung. Und in der Regel ist es gegenseitig. Für Männer in Deutschland ist es sehr wichtig, in der Entwicklungen nicht stehenzubleiben, kontinuierlich an sich selbst zu arbeiten– es ist eine sehr angenehme Qualität.

Typische deutsche Qualitäten umfassen: an öffentlichen Plätzen zu grüßen, auch die Fremden, zum Beispiel in einem Geschäft oder in einem Café; Eine Einladung, nach Hause zu kommen, ist ein Zeichen der warmherzigsten und freundlichsten Einstellung. Nur so wird niemand zu Besuch eingeladen. Aber erwarten Sie nicht, dass Sie maximal gefüttert werden, sondern bekommen nur Kaffee oder Tee.

In Restaurants zahlt sich jeder für sich selbst, auch wenn Sie zum Geburtstag eingeladen sind, zahlt jeder Gast seine Rechnung. Und das offensivste für jede ukrainische Frau ist: die Deutschen sind anders, sie werden niemals Hand geben, nicht vor einer Frau aufstehen und nicht für ihr Mittagessen im Restaurant zahlen, auch nicht an einem Date. Es gibt sicherlich Deutsche, die galant sind, aber in den meisten Fällen ist das so [5].

Auf den ersten Blick mag es scheinen, dass der Durchschnittsdeutsche eine pragmatische, berechnende Person ist, die allen Regeln und Anweisungen folgt und sich nicht taktvoll unterscheidet. Eine solche Meinung ist jedoch nicht wahr, und Wohlwollen in der für die deutsche Psychologie charakteristischen Manifestation von Gefühlen ist verborgenes Wohlwollen und die Angst, den Gesprächspartner durch Eindringen in seine persönlichen Grenzen zu beleidigen. Außerdem sparen die Deutschen trotz ihrer Wirtschaft kein Geld für wohltätige Zwecke und Kirchengebühren.

Deutsche Pünktlichkeit ist ein Beispiel für Zwang und Engagement. Wenn Sie zu einem deutschen Mann zu spät kommen, auch wenn es nur um ein paar Minuten geht, rufen Sie ihn unbedingt an, bevor der Pfeil der Uhr auf die von Ihnen vereinbarte Uhrzeit zeigt. Dies wird Ihnen als mildernder Umstand dienen, aber nicht als Entschuldigung für eine vollständige Rechtfertigung. Staus, ein gebrochener Absatz oder ein plötzlicher Platzregen, nichts kann Ihre Pünktlichkeit rechtfertigen [5].

Joggen, Fitness, richtige Ernährung, Raucherentwöhnung, die Deutschen Männer versuchen, einen gesunden Lebensstil zu führen. Trotzdem, kümmern sie sich um ihr Aussehen. Sie genießen Kosmetik für die Gesichtspflege und Körperpflege, sorgen für die Frisur.

Sie kaufen nur das, was notwendig ist, sie setzen sich realistische Ziele und machen bescheidene Geschenke – alles ist typisch für einen deutschen Mann. Emotionen – innerhalb der Toleranz. Ein stürmischer Ausdruck von Gefühlen ist fast unmöglich. Aber, dank dem deutschen Sinn für Pflicht, sind die Fähigkeit für ihre Worte zu antworten, Aufrichtigkeit, Zuverlässigkeit und Ehrlichkeit. Sie schenken ihrem Lebenspartner ein unbeschreibliches Gefühl von Vertrauen im Partner und in der Zukunft.

Zusammenfassend kann man sagen, dass alle oben beschriebenen Qualitäten ein kollektives Bild eines deutschen Staatsbürgers sind, das sich nicht auf individuelle Merkmale bezieht, und wie alle Nationen haben auch Deutsche egoistische, faule und schlampige Menschen. Deshalb sollten Sie vor allem auf die persönlichen Eigenschaften achten und dann Ihre eigenen Schlüsse ziehen.

Literatur

1. Fuchs P. Verhalten der Männer / P. Fuchs. – Köln. : Greven Verl., 1972.
2. Herborn W. Männer in Deutschland / W. Herborn. – New York. : Georg Olms., 2009.
3. Dietmar C. Das Familienleben der deutschen / C. Dietmar. – München., 2009.
4. Hilgers H. Alaaf. Herren–Psychologie / H. Hilgers. – Köln. : Greven Verl., 2014.

5. Мелехина Е. В. Tatsachen über Deutschland: Учебное пособие по страноведению на немецком языке / Е. В. Мелехина. — Нижневартовск. : Изд-во Нижневарт. гуманит. ун-т., 2011. — 188 с

УДК 811.11'373.7(043)

Гусак Вікторія Юріївна

HOCHZEITSBRÄUCHE IN BAYERN

Dass die Bayern Meister des zünftigen Feierns sind, das ist bekannt. Aber nicht nur Volksfeste wie etwa das Oktoberfest werden hier traditionell nach bayrischem Brauch gefeiert, sondern werden auch die Hochzeiten niemals ohne bayrische Bräuche gefeiert. Klassisch, traditionell und dennoch meist zünftig und rustikal, so stellt man sich die Bayern Tradition vor [1].

1. Gstanzel

Beim „Gstanzel“ muss der Bräutigam im Rahmen der Brautentführung zum Ablösen seiner Braut ein „Gstanzel“, also ein spezielles Lied in Mundart, vortragen.

2. Wegzoll

Hierbei verlangen die Bewohner des Ortes, teilweise auch nur die Ministranten und Kinder, einen kleinen „Zoll“ von der Hochzeitsgesellschaft. Sie halten Autos an oder sperren ganze Straßen ab und geben diese erst nach einer kleinen Gegenleistung, entweder Alkohol oder Geld, wieder frei [2].

3. Hochzeitslader

Der Aufgabenbereich eines Hochzeitsladers umfasst die Planung und Durchführung der Hochzeit, sowie deren Moderation. Der Hochzeitslader kennt sich mit allen traditionellen Bräuchen aus und integriert diese je nach Wunsch. Der Name des „Hochzeitsladers“ leitet sich von seiner ursprünglichen Funktion die Gäste mündlich einzuladen ab und auch heute noch behalten manche Hochzeitspaare diesen Brauch bei. Als besonderes Markenzeichen trägt der Hochzeitslader einen mit bunten Bändern verzierten Stock bei sich. Die Farben der Bänder, rot, blau, grün und weiß, stehen dabei für Liebe, Treue, Hoffnung und Jungfräulichkeit.

4. Das Maschkern

Beim „Maschkern“ verkleiden sich Freunde und Bekannte des Brautpaares, um dann mit lustigen Geschichten und Liedern aus dem Leben von Braut und Bräutigam zu erzählen. Besonders beliebt ist die Gestalt der „alten Liebe“, welche dabei noch ein letztes Mal versucht, den Bräutigam für sich zu gewinnen. Dabei übernimmt ein als Harlekin verkleideter Gast die Rolle des Erzählers, während andere als Theaterspieler das Ganze darstellen [3].

5. Das Kranzpaar

Genau wie Trauzeugen im herkömmlichen Sinne, unterstützt auch das Kranzpaar die Hochzeitsplanung. Wichtig hierbei ist jedoch, dass die Freunde, welche das Kranzpaar bilden, noch nicht verheiratet sind.

Weiterhin ist es Tradition, dass das Kranzpaar beim Hochzeitstanz nach dem Brautpaar unbedingt als erstes die Tanzfläche betritt. Schafft das Paar dies nicht rechtzeitig, muss es der gesamten Hochzeitsgesellschaft eine Runde ausgeben [2].

6. Häckselstreuen

Das Häckselstreuen ist eine eher ländliche Tradition. Hierbei ziehen Freunde des Brautpaares, ausgehend vom Wohnsitz der Braut, zum Wohnsitz des Bräutigams, wo sie das zukünftige Paar in Empfang nimmt. Auf dem Weg dorthin legen sie eine Spur von Häckseln (Stroh oder Sägespäne) und besuchen vergangenen Partnern von Braut und Bräutigam. Dort angekommen streut die Gesellschaft so lange Häcksel, bis sie der ehemalige Partner mit Getränken versorgt. Diese werden natürlich vorher informiert, damit sie sich auf die Besucher vorbereiten können. Hat der Zug das Brautpaar schließlich erreicht, findet dort eine Feier statt.

Da in der heutigen Zeit Braut und Bräutigam oftmals zu weit auseinander leben, ist dieser Brauch nicht mehr so häufig anzutreffen [2].

7. Baumstammsägen

Hierbei muss das Brautpaar gemeinsam einen von den Gästen herangeschafften Baumstamm zersägen. Der Wechsel von Ziehen und Drücken gilt als Zeichen für die Gleichberechtigung bei der

Arbeitsaufteilung innerhalb der Ehe. Nur durch Koordination mit dem jeweils Anderen gelingt es, den Stamm zu zersägen. Hier kann das Brautpaar beweisen, dass sie in allen Bereichen ein gutes Team bilden [3].

8. Das Kindsbaumstellen

Im südlichen Bayern ist der Brauch des Kindsbaum- oder auch Hochzeitsbaumstellens sehr verbreitet. Dieser Baum soll das Hochzeitspaar daran erinnern, innerhalb von einem Jahr für Nachwuchs zu sorgen. Dazu wird ein bis zu 10m hoher Stamm blau-weiß bemalt und mit Babysachen behängt. Beliebt sind dabei Babyflaschen und Schnuller. An die Spitze des Baumes befestigen die Baumsteller einen Storch. Oft bringen sie auch ein Gedicht an den Baum an, was das Brautpaar an seine „Pflichten“ erinnern soll. Ist das Jahr vorbei und der Nachwuchs ausgeblieben, muss das Brautpaar zum gemeinsamen Essen einladen [2].

In Bayern gibt es eine ganze Reihe an Hochzeitsbräuchen, die immer wieder gerne von Brautpaaren und Gästen aufgegriffen werden. Dabei sind einige Klassiker auf beinahe jeder Hochzeitsfeier zu finden, wohingegen andere Traditionen weniger bekannt sind.

Literatur

1. Hochzeitsbräuche - Österreich und Bayern [Elektronний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hochzeitsspiele.org/hochzeitsbraeuche/oesterreich-und-bayern/>
2. Hochzeitstraditionen in Deutschland [Elektronний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.galeria-hochzeit.de/inspirationen/hochzeitstraditionen-in-deutschland/>
3. Hochzeitsbräuche [Elektronний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.freundin.de/hochzeitsbraeuche>

УДК 398.332.416(430)=112.2

Данилкіна Ольга Русланівна

WEIHNACHTEN IN DEUTSCHLAND

Weihnachten ist für die Deutschen das wichtigste Fest des Jahres, an dem die ganze Familie zusammenkommt und feiert. Und auch wenn sich der genaue Ablauf dieses besinnlichen Festes doch von Familie zu Familie deutlich unterscheiden kann, gibt es einige Bräuche und Traditionen in der Weihnachtszeit, die man in ganz Deutschland pflegt und liebt.

Weihnachten beschränkt sich in Deutschland nicht nur auf den Heiligen Abend und die beiden Weihnachtsfeiertage. Der Startschuss für die Weihnachtszeit fällt bereits Wochen vorher, genauer gesagt vier Sonntage vor Heiligabend, am ersten Advent. Dann öffnen die Weihnachtsmärkte ihre Pforten und es ist höchste Zeit, die Wohnung weihnachtlich zu dekorieren. Im Fokus steht dabei der Adventskranz mit seinen vier Kerzen, von denen ab jetzt an jedem Adventssonntag eine mehr angezündet wird, sodass spätestens an Heiligabend alle Kerzen am Kranz brennen. Außerdem findet man sich in der Adventszeit häufig mit Freunden und der Familie zusammen, um Plätzchen zu backen, Stollen und Lebkuchen zu naschen und Punsch zu trinken [1].

Das Wort „Advent“ kommt aus der lateinischen Sprache und heißt „Ankunft“. Zur Adventszeit sind die Straßen der Städte hell beleuchtet. Überall hängen Lichterketten und bunter Schmuck und in den Fenstern hängen Sterne und andere Figuren aus Papier. Der Adventskalender ist gerade für Kinder, aber auch für so manchen Erwachsenen ein absolutes Must-have der Adventszeit. Es handelt sich dabei um einen Kalender mit 24 Türchen, von denen ab dem 1. Dezember bis Heiligabend jeden Tag ein neues geöffnet werden darf. Hinter den Türchen verbergen sich Naschereien und andere kleine Überraschungen, die die Zeit bis Weihnachten zusätzlich versüßen [1].

Ein wichtiger Tag während der Vorweihnachtszeit ist in Deutschland der Nikolaustag, an dem die Stiefel und Schuhe der Kinder mit kleinen Geschenken und Leckereien gefüllt werden. Dieser Brauch geht auf den legendären Sankt Nikolaus zurück, der 340 nach Christus als Bischof im türkischen Myra lebte und als besonders barmherzig galt. Er verschenkte alles, was er besaß und erbetteln konnte, an Arme und Kinder. Diesem Schutzpatron der Kinder wird traditionell an seinem Todestag, dem 6. Dezember, gedacht. Allerdings werden nur brave Kinder vom Nikolaus belohnt, bösen droht die Rute von Knecht Ruprecht, seinem finsternen Gesellen [2].

Wie bereits erwähnt, spielen Weihnachtsmärkte in der Vorweihnachtszeit in Deutschland eine

große Rolle. So gut wie jede Stadt hat mindestens einen Weihnachtsmarkt. Diese traditionellen Märkte öffnen meist mit dem ersten Advent ihre Tore und bieten an zahlreichen festlich geschmückten Ständen und Buden Glühwein, kulinarische Weihnachtsspezialitäten, Punsch, Christbaumschmuck, Kerzen und vieles mehr an. Die Tradition dieser Märkte geht übrigens bis ins 14. Jahrhundert zurück. Der berühmteste deutsche Weihnachtsmarkt ist der Nürnberger Christkindlesmarkt, aber auch viele andere Städte, wie beispielsweise Dresden oder Aachen, sind bekannt für ihre schönen Weihnachtsmärkte [1.]

Im Mittelpunkt des Gabentisches steht heute ein Tannenbaum mit leuchtenden Kerzen und bunten Kugeln. Kein anderer deutscher Brauch hat in der Welt eine solche Verbreitung gefunden. Manche Menschen stellen auch eine Weihnachtskrippe unter den Tannenbaum. Das Ereignis von Bethlehem wird hier mit verschiedenen, oft kunstvoll gestalteten Figuren nachgestellt. In einem Stalle stehen ein Esel und ein Ochse, sowie Maria und Josef. Manchmal kann man auch die Hirten mit ihren Schafen sehen oder die drei Weisen aus dem Morgenland. In der Mitte steht ein Futtertrog, eine Krippe. Darin liegt eine kleine Puppe, die Jesus als Kind darstellen soll [2].

Nachdem sich die Deutschen nun also vier Wochen lang durch Adventskalender und Weihnachtsmärkte gefuttert, jede Menge Glühwein intus und tonnenweise Plätzchen gebacken, den alljährlichen Shoppingwahn sowie sämtliche Weihnachtsfeiern wohlbehalten überstanden und die Wohnung in Lichterketten und Lametta gehüllt haben, ist es endlich soweit: Heiligabend ist da und somit der Höhepunkt der deutschen Weihnachtszeit. Der Abend vor dem Weihnachtstag ist der Heilige Abend. Viele Menschen gehen an diesem Abend zum Gottesdienst in die Kirche. Dort singt man Lieder und hört die Weihnachtsgeschichte aus der Bibel. Manchmal spielen die Kinder auch ein „Krippenspiel“, in dem die Weihnachtsgeschichte dargestellt wird, wie sie im Lukasevangelium steht. Manchmal treten auch die weisen Männer aus dem Orient auf, von denen der Evangelist Matthäus erzählt [2].

Nach dem Gottesdienst ist es Zeit für die Geschenke, die vorher unter den Weihnachtsbaum gelegt worden sind. Darauf haben sich alle gefreut, am meisten aber die Kinder. Manche Kinder haben vorher auch schon einen „Wunschzettel“ geschrieben und ihn den Eltern gegeben [1].

Übrigens: Auch wenn es der wichtigste Weihnachtstag für Deutschen ist, ist der 24. Dezember kein offizieller Feiertag, was bedeutet, dass die meisten Läden bis 14 Uhr geöffnet haben. Wer möchte, kann also noch last Minute Geschenke oder Zutaten für das große Weihnachtsessen kaufen. Was an diesem Tag sonst noch passiert? In vielen Familien wird jetzt der Baum festlich geschmückt und eine Weihnachtskrippe aufgestellt, während in der Küche Hochbetrieb herrscht [2].

Nach der Bescherung geht es – zumindest für den katholischen und gläubigen Teil der Bevölkerung – in die Christmette. Dabei handelt es sich um den wichtigsten Gottesdienst des Weihnachtsfestes, in dem um Mitternacht die Geburt Jesu gefeiert wird.

In den meisten Ländern bildet der 25. Dezember, der eigentliche Geburtstag Christi, den weihnachtlichen Höhepunkt. In Deutschland feiert man jetzt einfach weiter – zwar ohne Bescherung, aber gerne mit Gottesdienst und unbedingt mit noch mehr leckerem Essen. Die beiden offiziellen Feiertage werden auch dafür genutzt, Verwandtschaft und Freunde zu besuchen und die Weihnachtszeit so gemütlich und entspannt wie möglich ausklingen zu lassen [1].

Literatur

1. Weihnachten in Deutschland: Bräuche und Traditionen [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.homify.de/ideenbuecher/11682/weihnachten-in-deutschland-braeuche-und-traditionen>
2. Weihnachten [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.derweg.org/feste/weihnachten/weihnach/>

УДК 342(430)

Ільїна Єлизавета Юріївна

ENTSTEHUNG EINES GESETZES IN DEUTSCHLAND

Gesetze sind grundlegend für den modernen Rechtsstaat. An ihrem Zustandekommen sind verschiedene Verfassungsorgane beteiligt: von der Gesetzesinitiative über die Abstimmung bis zur Verkündung [1].

Die Gesetzgebung ist die Aufgabe des Parlaments. Der Bundestag beschließt – unter Beteiligung des Bundesrates – alle Gesetze, für die der Bund zuständig ist [2].

In Deutschland können drei Organe eine Gesetzesvorlage in den Bundestag zur Abstimmung einbringen. Das wären im genaueren:

Die Bundesregierung

Der Bundestag

Der Bundesrat

Während eine Gesetzesvorlage vom Bundestag direkt zur Diskussion frei steht, müssen Vorlagen von der Bundesregierung und dem Bundesrat erst einmal eine Stellungnahme durchlaufen. Dabei wird die Vorlage dem jeweils anderen Organ vorgelegt. Möchte also die Bundesregierung ein Gesetz vorschlagen, muss sie ersten die Gesetzesvorlage dem Bundesrat zur Stellungnahme vorlegen. Umgekehrt muss der Bundesrat selbst natürlich auch den Entwurf der Bundesregierung zur Stellungnahme vorlegen. Lediglich der Bundestag kann die Gesetzesvorlage direkt in den Bundestag stellen, ganz ohne Stellungnahme der anderen beiden Organe [3].

Am Anfang steht der Gesetzentwurf, der von der Bundesregierung, dem Bundesrat oder den Mitgliedern des Bundestages mit einer Mehrheit von 5% erstellt werden kann. Die Bundesregierung muss ihren Gesetzentwurf dem Bundesrat zukommen lassen. Sollte der Bundesrat eine Gesetzesinitiative starten, so muss er diese der Bundesregierung zuleiten. Diese kann dann Stellung dazu nehmen und den Entwurf dem Bundestag weiterleiten.

Im Bundestagsausschuss erfolgt dann eine Beratung und Prüfung des Entwurfes. Dabei werden bestimmte Teilgebiete des Gesetzentwurfes einem Ausschuss zugeleitet, der darüber die notwendigen Kenntnisse besitzt. Zudem werden in Anhörungen, sogenannten „Hearings“ Experten des Fachgebietes eingeladen, die dann über den Sachverhalt Auskunft erteilen. Zum Schluss wird ein Bericht in schriftlicher Form an das Plenum geleitet, welcher in der Regel eine Beschlussempfehlung enthält.

Nach der Beratung und der Prüfung des Gesetzentwurfs im Bundestagsausschuss erfolgt eine zweite und dritte Beratung des Bundestages. Die zweite Beratung wird sich inhaltlich auf die Änderungsvorschläge des Bundestagsausschusses erstrecken. Die dritte Beratung erfolgt zumeist unmittelbar nach der zweiten Beratung und enthält die Schlussabstimmung. Die Schlussabstimmung bedarf im Regelfall nur der einfachen Mehrheit der anwesenden Mitglieder. Nachdem der Bundestag einen Beschluss zum Gesetzentwurf gefasst hat und diesen an den Bundesrat weitergeleitet hat, so kann dieser das Gesetz billigen oder ablehnen.

Nach der Verabschiedung eines Gesetzes vom Bundestag und Bundesrat wird es zum Drucken weitergeleitet. Danach erfolgt eine Weiterleitung des gedruckten Gesetzes zum zuständigen Bundesministerium, welches das Gesetz mit einem Bundessiegel versieht. Zum Schluss erhält die Bundeskanzlerin das Gesetz zur Gegenzeichnung, mit der sie durch ihre Unterschrift automatisch die politische Verantwortung für das Gesetz übernimmt.

Nachdem das Gesetz von der Bundeskanzlerin gegengezeichnet wurde, wird es dem Bundespräsidenten vorgelegt. Sollten keine Beanstandungen sein und das Gesetz die Grundgesetze nicht in irgendeinem Detail verletzen, so erfolgt die Unterzeichnung des Gesetzes durch den Bundespräsidenten. Nachdem dies erfolgt ist, wird das Gesetz im Bundesgesetzblatt verkündet.

Anschließend lehnt der Bundesrat das Gesetz ab und dann erfolgt eine Kompromissuche im Gremium von Bundestag und Bundesrat. Dem Gremium beiwohnen tun 16 Mitglieder der Länderkammer und 16 Mitglieder des Bundestages. Erfolgt im Gremium keine Einigung oder wird ein Kompromiss gefunden, so wird der Gesetzentwurf erneut dem Bundesrat vorgelegt. Der Bundesrat ist bei Einspruchsgesetzen nun befähigt, einen Einspruch einzulegen, den der Bundestag überstimmen kann. Wenn der Bundesrat überstimmt wurde oder er dieses billigt, so tritt das Gesetz in Kraft. Sollte er aber erneut das Gesetz verweigern, so ist das Gesetz gescheitert.

Sollten sich Bundestag und Bundesrat im Vermittlungsausschuss auf eine Änderung geeinigt haben, so wird der Gesetzentwurf an den Bundestag zurückgeleitet. Dieser wird dann über den Vermittlungsvorschlag abstimmen. Anträge auf Änderungen sind dabei nicht zulässig [4].

Literatur

1. Wie ein Gesetz entsteht [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/24-deutschland/40463/wie-ein-gesetz-entsteht>
2. Wie entsteht ein Gesetz [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа : <https://vote-d.de/info/wie-entsteht-ein-gesetz/>
3. Entstehung eines Gesetzes [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа : <http://www.politik-weltweit.de/deutschland/gesetze/entstehung-eines-gesetzes/>
4. Wie entsteht ein Gesetz? [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bundesbeamten-gesetz.org/2011/10/wie-entsteht-ein-gesetz/>

УДК 664.66=811.112.2

Карплюк Ольга Олександрівна

WELTMEISTER AN BROTSORTEN

Es ist kein Geheimnis, dass es in keinem anderen Land der Welt so viele verschiedene Sorten von Brot wie in Deutschland gibt. Das sind mehr als 300 Brotsorten und über 1.200 verschiedene Arten von Backwaren in verschiedenen Geschmacksrichtungen.

Jeder Deutsche isst etwa 85 Kilogramm Brot pro Jahr, während die Bewohner anderer Länder Europas nicht mehr als 65 Kilogramm. Für die Deutschen ist Brot manchmal nicht nur eine Ergänzung zum Essen, sondern es ist das Abendessen. Nicht umsonst abendliches Mahl auf Deutsch klingt wie «Abendbrot», was wörtlich übersetzt «Abend-Brot». Natürlich wird nicht nur das Brot von den Deutschen gegessen, sondern auch ihre Lieblingswurst oder Käse [1].

Die deutschen Bäcker sind vielseitig und kreativ. Aus ihren Backöfen kommen Tag für Tag ganz verschiedene Brotsorten! Da ist für jeden Geschmack etwas dabei: saftige, schwarze Roggenbrote, knusprige oder weiche Weizenbrote, graue Mischbrote - gewürzt oder ungewürzt. Wer es besonders mit einem kräftigen Geschmack haben will, nimmt eines der vielen Vollkornbrote, entweder aus reinem Korn oder gemischt mit Kürbis- oder Sonnenblumenkernen [2].

Dazu kommen dann noch etwa 1200 Sorten 25 „Kleinteile“, wie Brötchen oder Stangen in allen denkbaren Variationen. Solches Kleingebäck kann mit Sesam oder Mohn bestreut oder mit Käse überbacken sein. Es kann auch Nüsse, Zwiebeln oder Speck enthalten. Das Angebot ist sehr groß und jeder findet das, was ihm schmeckt. Weltbekannt sind die braunen, mit Salz bestreuten Brezeln. Ihre schöne glatte Oberfläche bekommen sie, weil sie vor dem Backen in Lauge, also in gesalzenes Wasser, getaucht werden [2].

Das bekannteste deutsche Brot ist Pumpernickel. Es ist ein Vollkornbrot aus Roggenschrot, das ursprünglich aus der westfälischen Küche stammt. Im Bergischen Land sagt man Schwarzbrot dazu. Im Ausland gilt Pumpernickel als typisch deutsches Brot, das sich lange hält. Nach der ursprünglichen Rezeptur besteht Pumpernickel ausschließlich aus Schrot und vollen Körnern von Roggen. Die vollen Körner werden über Nacht in lauwarmem Wasser oder für einige Stunden in heißem Wasser aufgequollen. Dies ist erforderlich, damit die dichten Körner backfähig werden [3].

Trotz der großen regionalen Unterschiede in Deutschland, ist Mischbrot auch mit Blick auf die Gesamtstatistik der Gesellschaft für Konsumforschung (GfK) im Jahr 2014 das Beliebteste. 33,7 Prozent der Deutschen kaufen dieses am häufigsten, gefolgt vom Toastbrot mit 19,3 Prozent. Auf der Einkaufsliste stehen Brote mit Körnern und Saaten (15,4 Prozent) an dritter Stelle. Schon etwas weniger beliebt sind Vollkorn- oder Schwarzbrote mit 10,3 Prozent. Reine Weizen- und Roggenbrote teilen sich mit 5,4 Prozent den letzten Platz. Die übrigen 10,4 Prozent nehmen sonstige Brotsorten ein. Eine Verteilung, die über die Jahre relativ konstant geblieben ist [4].

Warum gibt es so viele verschiedene Brotsorten in Deutschland? Unter dem Begriff „Sorte“ versteht man alle nach Mehllart, -type und Mischung, sowie Rezeptur, Zutaten und Verarbeitung gleichen Brote. Der backenden Zunft stehen also viele Möglichkeiten offen, verschiedene Brote herzustellen: Neben der kreativen Fantasie sind es vor allem historische, regionale und soziokulturelle Besonderheiten, die deutsche weltweit einmalige Brotvielfalt geprägt haben [5].

Nicht umsonst nahm die UNESCO die deutsche Brotkultur 2014 ins bundesweite Verzeichnis des „immateriellen Weltkulturerbes“ auf. Ob es das deutsche Brothandwerk auch auf die

"Repräsentative Liste des immateriellen Kulturerbes der Menschheit" und schließlich auf die "Liste des dringend erhaltungsbedürftigen immateriellen Kulturerbes" schafft, wird sich noch herausstellen [4].

Die Südamerikaner und die Iraner kommen regelmäßig nach Deutschland, um in Weinheim an der Akademie Deutsches Bäckerhandwerk ihr Handwerk zu verfeinern. Es gibt deutsche Meisterschaften für Bäckergesellen und Europameisterschaften. Es gibt 44000 Bäckerläden, die von 14500 Bäckereien betrieben werden.

Brotmuseen gibt es in Deutschland natürlich auch. Das bedeutendste befindet sich in Ulm. Gegründet wurde es 1955 von Willy Eiselen, der vor dem Krieg eine Malzfabrik in Ulm gekauft hatte, die auch Backmittel herstellte. Heute heißt es "Museum der Brotkultur". Der Name solle verdeutlichen, dass man besonderes Gewicht darauf lege, "das Brot umfassend in seinen historischen, kunst- und kulturgeschichtlichen, handwerklichen, sozialpolitischen und technikgeschichtlichen Zusammenhängen zu zeigen"[5].

Literatur

1. Das ist Deutschland. Ruhm-Brot auf dem Tisch [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <http://www.das-germany.de/slava-hlebu-na-stole-pro-hlebobulochnyye-izdeliya-v-germanii/>
2. Franz Specht, Wiebke Heuer, Silke Pasewalck, Dieter Neidlinger, Kristina Dahmen. Deutsch als Fremdsprache: Zwischendurch mal... Landeskunde. Hauber Verlag, 2012.– 102 S.
3. Pumpernickel [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://de.wikipedia.org/wiki/Pumpernickel>
4. Das Brot der Deutschen. Natalie Mülle [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.worldsoffood.de/specials/was-isst-deutschland/item/2607-unser-taegliches-brot-die-beliebtesten-brotarten-in-deutschland.html>
5. Weltmeister an Brotsorten [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.tag-des-brotes.de/weltmeister-an-brotarten/index.html>

УДК 811.111'373.4(043)

Коновалова Анастасія Олександрівна

ENGLISCHER GARTEN IN MÜNCHEN

Der Englische Garten ist mit einer Fläche von 3,7 Quadratkilometer einer der größten Stadtparks auf der Welt. Mit seinen Bächen, Seen, Wiesen und Biergärten ist es der beliebteste Treffpunkt zum Relaxen in München. Der englische Garten wird durch den Isarring in eine südlichen und einen nördlichen Teil getrennt.

Bis zum Jahr 1788 war der Englische Garten eine Auenlandschaft. Es war Überschwemmungsgebiet für die Isar und wurde von den Bauern als Viehweide genutzt. Der undurchdringliche Wald war Jagdrevier der bayrischen Fürsten. Der Name Hirschau konnte sich bis heute halten. Der Initiator zur Anlage des Parks war der Amerikaner Benjamin Thompson, später geadelt als Reichsgraf von Rumford aus Massachusetts. Rumford hat unter anderem die Kartoffel in Bayern eingeführt. Die Grundidee war zunächst ein „Militärgarten“, in dem sich Soldaten in Friedenszeiten weitgehend selbst versorgen konnten. 1788 fand der erste Spatenstich statt. Schon bald wurde die Idee geboren daraus einen Volksgarten im Englischen Landschaftsstil zu gestalten. Bereits 1790 stand der Chinesische Turm im Rohbau [1].

Der Englische Garten ist ein richtiger Volksgarten. Auf den ausgedehnten Rasenflächen kann man Volleyball oder Frisbee spielen, es gibt Bolzplätze zum Kicken, zwischen den Bäumen können Slacklines aufgespannt, oder einfach am Eisbach (auch nackt) gebadet werden. Berühmt sind auch die Eisbach-Surfer, welche auf einer Welle direkt an der Brücke der Prinzregentenstraße für Urlaubs-Feeling sorgen. Ein 78 Kilometer langes Wegenetz bietet viele abwechslungsreiche Möglichkeiten für Jogger, Radfahrer und Inline-Skater. Etwas ruhiger geht es am Kleinhesselohrer See zu. Man kann in dem See zwar nicht schwimmen, aber eine schöne Bootsfahrt oder ein Besuch im schönen Biergarten bieten zusätzliche Abwechslung. Auf dem See kann im Winter Schlittschuh gelaufen und am Monopteros gerodelt werden [1].

Der Englische Garten gehört weltweit zu den größten innerstädtischen Parks. Auf dem

weitläufigen Gelände sind viele wunderschöne Plätze zu entdecken. Den wohl besten Ausblick gibt es vom frisch restaurierten Monopteros herab. Der tempelartige Rundbau wurde 1836 samt Hügel in die südliche Parklandschaft eingefügt. Der Panoramablick über die Stadt ist umwerfend – einfach hinsetzen und genießen. Erst 1972 entstand das Japanische Teehaus. Am Süden des Parks steht es auf einer künstlichen Insel im Schwabinger Bach [2].

Japan-Fans treffen sich dort regelmäßig zur traditionellen Teezeremonie. Am dritten Sonntag im Juli steigt rund ums Teehaus das „Japanfest“. Das vielleicht bekannteste Bauwerk im Englischen Garten ist der Chinesische Turm. Der Pagodenbau im kaiserlich-chinesischen Stil ragt 25 Meter in die Höhe und geht auf einen Entwurf von 1789 zurück. Mehrmals brannte der Turm aus, er wurde aber jedes Mal originalgetreu wiederaufgebaut. Gleich nebenan gibt es für die Kleinen ein Kinderkarussell im Biedermeier-Stil mit Kutschen, Wagen, Schlitten und 20 geschnitzten Holz-Tieren. Seit 2013 erstrahlt das Fahrgeschäft im alten Prunk. Zum 100. Jubiläum ließ die Bayerische Schlösserverwaltung die Farben der Karussell-Bauten auffrischen. Hinter dem Chinesischen Turm steht das Rumfordschlössl, ein klassizistisches Gebäude aus dem Jahr 1791. Es wird heute als Natur- und Kulturtreff für Jugendliche genutzt [2].

Ein Top-Ereignis ist der Kocherlball am Chinesischen Turm, der einmal jährlich meist an einem Sommersonntag im Juli zwischen 6 und 10 Uhr morgens stattfindet. Der Trachtenball geht zurück auf eine Tradition Münchner Hausangestellter, die sich vor der Arbeit zum Tanz trafen. Laienschauspieler führen an den Sommer-Wochenenden im nördlichen Englischen Garten regelmäßig Theaterstücke unter freiem Himmel auf. In das Amphitheater nahe der Studentenstadt bringen Zuschauer auch Picknick und Lampions mit. Im Japanischen Teehaus im Süden gibt es, wie schon oben erwähnt, regelmäßig traditionelle Teezeremonien und im Juli das Japanfest [3].

Beschaulicher geht es auf dem Kleinhesseloher See an der Grenze zum nördlichen Englischen Garten zu. Der See ist zwar nicht zum Schwimmen geeignet. Doch mit dem Ruder- oder Tretboot kann man trotzdem einen perfekten Sommertag auf dem Wasser verbringen. Im Sommer lockt das Gewässer hunderte Menschen an seine Ufer. Im nördlichen Teil des Parks kann man immer wieder Gruppen beim Yoga oder Thai Chi beobachten. Für Pferdefreunde gibt es im Englischen Garten eine Auswahl an Reitwegen, die vor allem von der nahe gelegenen Universitätsreitschule genutzt werden. Im Winter zieht es Langläufer und Spaziergänger jeden Alters in den Park. Am Monopteros haben kleine Rodler ihren Spaß und jeder kann selbst entscheiden, welcher Schneemann ihm am besten gefällt – oder gleich selbst noch einen bauen [3].

Literatur

1. Englischer Garten München [Elektronный ресурс].– Режим доступа: <http://visit-muenchen-bayern.de/englischer-garten-muenchen>
2. Englischer Garten [Elektronный ресурс].– Режим доступа: <http://www.muenchen.de/sehenswuerdigkeiten/orte/120242.html>
3. Englischer Garten (München) [Elektronный ресурс].– Режим доступа: <https://www.qixxit.de/englischer-garten-muenchen.html>

УДК 398.22(430)=112.2

Коробка Ольга Всеволодівна

ALTE BURGEN UND SCHLÖSSER IN DEUTSCHLAND

Die prachtvollsten Schlösser entstanden in einer Zeit, als die Liebe zu Kunst und architektonischer Ausgestaltung mit Reichtum und Prunk zusammentraf. Einige von ihnen haben den Zahn der Zeit mit deutlichen Spuren bezahlt, andere erscheinen heute prachtvoller denn je.

Die Aktualität: Viele Menschen würden mehr über die Geschichte des Landes erfahren, und die Burgen und Schlösser sind ein Teil dieser Geschichte. Deshalb besteht **das Ziel** unserer Arbeit im Betrachten von merkwürdigen und mystischen Baumasterwerken, die uns das Geheimnis der Geschichte eröffnen.

Burgen findet man in Europa mindestens an allen strategischen Punkten einer längst vergangenen Zeit, in der Wohlstand und Schutz nur durch dicke Mauern und strotzende Wehranlagen gesichert werden konnte. So natürlich auch in Deutschland. Burgen waren besonders auch Macht- und

Herrschaftssymbole des damals herrschenden Adels. Viele dieser Burgen wurden auf schwer zugänglichen und damit aber auch leichter verteidigbaren Orten errichtet, wie zum Beispiel auf Bergrücken oder auf steilen Felsen. In erster Linie sollten sie zur Durchsetzung der Machtansprüche und strategischer Ziele des Burgadels dienen und daher entstanden sie meist an wichtigen Verbindungsstraßen oder in Grenznähe [1].

Viele dieser Burgen wurden bereits in den letzten Jahrhunderten zu Schlössern umgebaut und verloren ihre militärische und strategische Bedeutung. Das feudale System geriet mit der Entstehung reicher und wohlhabender Städte ins Wanken. Viele Burgherren verließen die Burganlagen, sie verfielen oft und im Dreißigjährigen Krieg wurden ohnehin sehr viele von ihnen völlig zerstört. Andere Burgen sind zu Festungen ausgebaut worden und überstanden die Zeit, ohne jemals ernsthaft erschüttert oder eingenommen worden zu sein. Andere Burgen sind heute nur noch als Ruine oder Wüstung erhalten. Aber etwa ein Drittel der deutschen Burgen waren Grundsteine für Residenzen und Schlösser der neuen Eigentümer [2].

Die Begriffe Burg und Schloss werden oft im Zusammenhang gebraucht, auch wenn man bedenken sollte, dass eine Burg in erster Linie ein bewohnbarer Wehrbau war, der hauptsächlich zum Schutz der Bewohner und angrenzender Siedlungen diente, während ein Schloss hauptsächlich zur Repräsentation eines gewissen Standes und damit als Statussymbol errichtet wurde.

Wehrhafte Siedlungen und Vorrichtungen gibt es seit Jahrtausenden, aber das Zeitalter der Burgen begann 9. Jahrhundert nach Christus, nachdem im 8. Jahrhundert mit der Errichtung von Pfalzen und bereits davor im sehr frühen Mittelalter mit dem Bau von sogenannten Motten der gedankliche Grundstein von späteren Burganlagen und Festungen gelegt wurde.

Es sei bemerkt, dass dies neben dem Schutzbedürfnis gegenüber einfallenden Normannen auch besonders durch das aufkommende Feudalwesen selbst gefördert wurde.

Die ersten Schlösser im heutigen Sinne entstanden im 15. Jahrhundert, wobei die Blütezeit des Schlossbaus in den Barock, in das 17. und 18. Jahrhundert fällt. Der Trend zum immer prunkvolleren Schloss als Adelssitz wurde besonders durch die rasante Entstehung und Ausgestaltung solcher Herrensitze in Italien und Frankreich angetrieben [1].

Die erste Burg, die wir betrachten wollten, heißt die auf dem schönsten Berg Schwabens gelegene **Burg Hohenzollern**. Die Burg Hohenzollern ist der Stammsitz der preußisch-brandenburgischen und der fürstlich-katholischen Linie des Hauses Hohenzollern. Spektakulär ist der Rundblick über die Schwäbische Alb und der Fernblick zum Schwarzwald, die schon Kaiser Wilhelm II. bewunderte. Das Haus Hohenzollern wurde 1061 zum ersten Mal geschichtlich erwähnt. Aussehen, Umfang und Ausstattung der ursprünglichen Burg sind unbekannt, doch lassen Untersuchungen den Schluss zu, dass die Burg schon in der ersten Hälfte des 11. Jahrhunderts erbaut worden war. Für die damalige Zeit muss es sich um eine große und künstlerisch wertvoll ausgestattete Anlage gehandelt haben. In zeitgenössischen Quellen wurde sie als die "Krone aller Burgen in Schwaben" und als "das vesteste Haus in teutschen Landen" gerühmt. Dennoch wurde sie 1423 völlig zerstört.

Ab 1454 wurde die zweite Burg Hohenzollern größer und wehrhafter als zuvor erbaut. Später wurde die Burg im Hinblick auf den 30jährigen Krieg zur Festung ausgebaut, danach wechselten die Besitzer mehrfach. Die bauliche Unterhaltung wurde jedoch nicht im erforderlichen Umfang durchgeführt, mit der Folge, dass sie zusehends verfiel und sich zu Beginn des 19. Jahrhunderts nur noch als Ruine darbot.

Kronprinz Friedrich Wilhelm von Preussen fasste 1819 den Entschluss, die Stammburg des Hauses Hohenzollern wieder aufzubauen. Ab 1850 verwirklichte er seinen so lange gehegten Traum und schuf eine der imposantesten Burganlagen Deutschlands im neugotischen Stil. Sie besteht aus einem vieltürmigen Schloss und Wehranlagen, die ein Meisterwerk der Kriegsbaukunst des 19. Jahrhunderts darstellen. Ihre Ergänzung mit zivilarchitektonischen Elementen verleiht einen besonderen Reiz [3].

Das nächste Schloss, über das wir erzählen können, ist **Schloss Nordkirchen**. Dieses Schloss ist eine barocke Schlossanlage im südlichen Münsterland und liegt gut 25 Kilometer von Münster entfernt. Das denkmalgeschützte Wasserschloss ist die größte und bedeutendste Barockresidenz Westfalens und wird aufgrund seiner Ausmaße und architektonischen Gestaltung auch als das

„Westfälische Versailles“ bezeichnet.

Die Ursprünge des heutigen Schlosses liegen in einer Wasserburg der Familie Morrien, die Gerhard III. von Morrien zu Beginn des 16. Jahrhunderts zu einem der am besten befestigten Wasserschlösser des Münsterlandes ausbauen ließ. Nach dem Aussterben der männlichen Familienlinie verkauften die Erben die Anlage 1694 an Friedrich Christian von Plettenberg, den Fürstbischof von Münster. Seine Familie ließ das Schloss im 18. Jahrhundert im Verlauf von mehr als 30 Jahre andauernden Bauarbeiten zu einer repräsentativen, barocken Residenz umgestalten. Nach Abschluss der Arbeiten 1734 zählte der Nordkirchener Schlossgarten zu den berühmtesten Gärten Europas. Als der Schlossherr Ferdinand von Plettenberg 1737 starb, hinterließ er einen hochverschuldeten Besitz, den nachfolgende Generationen nur mit Mühe unterhalten konnten. Als die Familie von Plettenberg 1813 im Mannesstamm ausgestorben war, ging das Eigentum des Anwesens über die Erbtöchter Maria von Plettenberg auf die Familie ihres Mannes, die Grafen Esterházy, über. Sie ließen Veränderungen im Garten und an den Innenräumen vornehmen. Nach dem kinderlosen Tod des letzten männlichen Esterházy auf Schloss Nordkirchen verkauften seine ungarischen Verwandten die Anlage an den Herzog Engelbert-Maria von Arenberg. Er ließ die mittlerweile recht heruntergekommenen Gebäude nicht nur sanieren und modernisieren, sondern vergrößerte überdies das Hauptgebäude. Auch den großen Schlossgarten ließ er zum Teil wiederherstellen und erweitern. Nachdem die herzogliche Familie das Schloss nach dem Ende des Zweiten Weltkriegs nicht mehr als Wohnsitz nutzte, verfiel die Anlage allmählich. 1949 mietete das Land Nordrhein-Westfalen das Schloss an und betrieb in den zwischenzeitlich einsturzgefährdeten Schlossgebäuden nach einer ersten Renovierung ab 1950 seine Landesfinanzschule, aus der später die Fachhochschule für Finanzen des Landes Nordrhein-Westfalen entstand. 1958 erwarb das Land die Schlossinsel samt Hauptgebäude sowie einen Teil des Schlossparks und startete eine langjährige Restaurierungskampagne, die mit der Wiederherstellung der barocken Venusinsel nördlich des Schlosses 1991 ihren vorläufigen Abschluss fand. Erweiterungsbauten für die Fachhochschule wurden insbesondere 1970 - 1971 an den Rändern des Schlossparks errichtet.

Schloss und Park wurden von der UNESCO als „Gesamtkunstwerk von internationalem Rang“ für schutzwürdig erklärt. Die Gebäude beherbergen noch heute die Fachhochschule für Finanzen Nordrhein-Westfalen mit rund 1000 Studierenden. Im Gewölbekeller ist ein Restaurant untergebracht. Einige Bereiche des Schlosses sind für Besucher freigegeben und können im Rahmen von Führungen besichtigt werden. Im Jahr 1988 machten 50.000 Besucher von dieser Möglichkeit Gebrauch. Der Schlosspark ist ebenfalls für die Öffentlichkeit zugänglich [4].

Schloss Hohenschwangau war die Residenz von König Ludwig II. von Bayern und wurde von seinem Vater, Maximilian II. von Bayern erbaut. Das Schloss Hohenschwangau liegt direkt gegenüber von Schloss Neuschwanstein im Ortsteil Hohenschwangau der Gemeinde Schwangau bei Füssen in Bayern.

Erstmals wurde das Schloss im 12. Jahrhundert als Burg Schwanstein erwähnt, als Sitz der Edlen vom Schwangau. In den folgenden Jahrhunderten wechselten die Besitzer, die Burg verfiel, wurde neu aufgebaut und wieder zerstört.

Im Jahr 1832 erwarb König Maximilian II. (damals noch Kronprinz Maximilian) die Ruine und ließ sie von dem Architektur- und Theatermaler Domenico Quaglio (1787-1837) im Stil der Neugotik umbauen (bis 1837). Bezeichnenderweise machte der König den Maler Quaglio zum Oberbauleiter und ordnete ihm den Architekten Georg Friedrich Ziebland nur bei. Der im praktischen Bauwesen unerfahrene Quaglio verausgabte sich derart, dass er kurz vor Vollendung des Baus starb. Fortgeführt wurden die Arbeiten durch den Münchner Architekten Joseph Daniel Ohlmüller. Die Ausmalung der Räume erfolgte nach Entwürfen von Moritz von Schwind. In diesem Zustand hat sich das Schloss bis heute erhalten.

Anfang des 19. Jahrhunderts wurden dann die Namen der Burgen Schwanstein und Vorder- und Hinterhohenschwangau vertauscht, aus ersterem wurde Hohenschwangau, aus letzterem Neuschwanstein.

Das Schloss diente der königlichen Familie als Sommerresidenz und war die Kinderstube Ludwigs II.

Seine Mutter Marie von Bayern (1825-1889) lebte nach dem Tod ihres Sohnes noch fast drei Jahre in Schloss Hohenschwangau, bevor sie dort verstarb. Adalbert von Bayern zog sich 1941 nach Schloss Hohenschwangau zurück, nachdem er durch den sogenannten Prinzenerlass als "wehrunwürdig" aus der Wehrmacht ausgeschieden war.

Die Kabinen der Königin. Kronprinz Maximilian besuchte die Türkei im Jahre 1833. Daher wurde der Einfluss der türkischen Stil Schlafzimmer über die Situation, die auch Elemente des romantischen Stil. Türkische Kanapees wurden dem bayerischen Kronprinzen von den türkischen Sultan Mohamed II. schenkte. Der heutige Eigentümer des Schlosses ist die «Equity Fund Wittelsbach» [5].

Zusammenfassend wollten wir behaupten, dass die Burgen und Schlösser, die heute noch in Deutschland erhalten sind, meist beeindruckende Zeugen einer prunkvollen, aber oft auch grausamen Zeit sind.

Literatur

1. Бирюкова Н.В. История архитектуры: учебное пособие / Н.В.Бирюкова –М.: ИНФА-М, 2011. – 317 с.
2. Deutschland. Burgen und Schlösser in Deutschland [Электронныйресурс]. – Режимдоступа: <http://www.burgen-schloesser-impressionen.de>
3. Deutsche Schlösser & Burgen. Burg Hohenzollern [Электронныйресурс]. – Режимдоступа: <http://www.sehnsuchtdeutschland.com>
4. Wikiwand. SchlossNordkirchen [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.wikiwand.com/de/Schloss_Nordkirchen
5. Wikiwand. SchlossHohenschwangau [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.wikiwand.com/de/Schloss_Hohenschwangau

УДК 680.016.(430)=112.2

Коробко Аліна Олександрівна

BERLIN FASHION WEEK

Kopenhagen, Berlin, Paris oder Buenos Aires: Beinahe jede Großstadt auf der ganzen Welt veranstaltet ihre eigene Fashion Week, was übersetzt nichts anderes als "Modenschau" heißt. Auf solchen Events zeigen die weltweit bedeutendsten Designer ihre neuesten Kollektionen und setzen damit Maßstäbe für angesagte Modetrends. Die Besucher sind ein handverlesener Kreis, der sich aus gehobener Stammkundschaft, Einkäufern, Prominenten und natürlich Vertretern der Presse zusammensetzt. Was auf diesen Fashion Weeks gezeigt wird, bestimmt den kommenden Mode-Stil und zeigt vor allem auch der Prominenz, was im kommenden Jahr besonders trendy ist. Zweimal jährlich finden sie statt, die großen Modenschows in den vier Städten, nämlich zwischen Januar und April. Dort wird die Herbst- und Winterkollektion präsentiert, während zwischen den Monaten September und November die Frühjahrs- und Sommerkollektion vorgestellt wird. Diese Darbietungen müssen deshalb soweit im Voraus stattfinden, um den Händlern eine frühzeitige Planung zu ermöglichen [1].

Die Berlin Fashion Week bzw. Berliner Modewoche ist eine seit 2007 saisonal periodisch stattfindende, rund eine Woche andauernde Veranstaltungsreihe in Berlin, unter deren Namen Modenschauen und Messen für Fachpublikum und Schaulustige abgehalten werden.

Highlights der Berlin Fashion Week sind die Modemessen PREMIUM Exhibition in der STATION Berlin, die PANORAMA auf dem Gelände der Messe Berlin, die Show & Order im Kraftwerk, die Seek und Bright in der Arena Berlin und die Selvedge Run in der Kulturbrauerei, Greenshowroom und Ethical Fashion Show Berlin im Funkhaus, sowie die Schauen der Mercedes-Benz Fashion Week im Kaufhaus Jandorf und me collectors room. Darüber hinaus präsentieren rund 40 etablierte und junge Designer ihre Kollektionen im Berliner Modesalon, der im Kronprinzenpalais beheimatet ist [2].

Jede Saison zeigt Berlin wieder seine innovative Fashion-Seite, stellt die neuesten Trends vor und diskutiert aktuelle Themen rund um das Thema Fashion Tech und Eco Design.

Die „Berliner Modewoche“ wird sowohl von etablierten Designern, Labels und Modehäusern wie Michael Michalsky, Wolfgang Joop, Dorothee Schumacher, Torsten Amft, Philipp Plein, Talbot

Runhof, Andrea Karg und Hugo Boss, als auch insbesondere von Jungdesignern zur Präsentation ihrer Kollektionen genutzt [2].

Deutsche Mode ist für ihre eleganten Linien bekannt, aber auch für ihre unkonventionellen jungen Designs und die große Variation verschiedener Stilrichtungen. Berlin gilt als junges und kreatives Zentrum in der europäischen Modeszene [1]. Die zweimal im Jahr stattfindende Berlin Fashion Week (bzw. Berliner Modewoche) ist innerhalb kurzer Zeit zu einer der weltweit wichtigsten Modeveranstaltungen avanciert. Bread & Butter hat sich als weltweite Leitmesse für den Alltagsmode-Markt etabliert. Düsseldorf ist der Modehandelsplatz mit dem größten Umsatz, und war viele Jahre Schauplatz der weltgrößten Modemesse, der von der Igedo veranstalteten Collections Premiere Düsseldorf (CPD). Weitere wichtige Modezentren sind München, wo sich auch die Deutsche Meisterschule für Mode befindet, Hamburg und Köln.

Zu den bekannten Modemarken aus Deutschland gehören unter anderem Hugo Boss, Strenesse, Windsor (Unternehmen), Bogner, Philipp Plein, MCM, Talbot Runhof, Kaviar Gauche, Marc O'Polo, Tom Tailor, s.Oliver und Schiesser. Bekannte deutsche Sportartikelhersteller mit eigener Modesparte sind etwa Adidas, PUMA, Reusch und Jack Wolfskind [3].

Es gibt zudem eine Reihe von Models, die es zu internationalem Ruhm gebracht haben, u. a. die „Supermodels“ Claudia Schiffer, Heidi Klum, Tatjana Patitz, Nadja Auermann und Manon von Gerkan.

Zu den global bedeutendsten Modelagenturen gehören vivienne model management (München, New York) und Louisa Models (München, Hamburg). Die Ausbildung von Modedesignern in Deutschland erfolgt an verschiedenen Universitäten, Hochschulen und Berufsfachschulen [4].

Seit der Saison Frühjahr / Sommer 2012 präsentiert die Mercedes-Benz Fashion Week junge internationale Talente in einer exklusiven Show in Kooperation mit Elle. Modeunternehmer können im Start Your Fashion Business Wettbewerb wetteifern. Ein weiteres wichtiges Ereignis für junge Designer ist der Designer for Tomorrow Award, der jede Sommersaison stattfindet. Eine Jury, zu der der bekannte Designer Marc Jacobs gehört, wählt einen Gewinner aus, der in der kommenden Wintersaison seine eigene Show präsentieren kann [5]. Eine weitere Spezialität ist die Modenschau der Berliner U-Bahn, die in einem gecharterten Zug der Linie U5 stattfindet. Ursprünglich wurde im öffentlichen Verkehr ein Fahrzeug als Laufsteg umfunktioniert, inzwischen werden Sonderzüge eingesetzt.

Heute entwickelt sich die Berlin Fashion Week weiterhin aktiv auf Augenhöhe mit anderen namhaften Modehäusern.

Literatur

1. Die Geschichte der Fashion Week [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.textil-one.de/blog/die-geschichte-der-fashion-week/>
2. Berlin Fashion Week [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.fashion-week-berlin.com/ueber-uns.html>
3. Deutsche Modemarken [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.deutschland.de/de/topic/leben/lifestyle-kulinarik/deutsche-modemarken>
4. Fashion United [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://fashionunited.uk/v1/fashion/germanys-fashion-capital-the-improbable-rise-of-berlin/2012011711420>
5. Mercedes-Benz Fashion Week [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://mbfashionweek.com/berlin>

УДК 640.412(0=112.2)=112.2(043)

Кудря Наталія Олексіївна

DIE AUSSERGEWÖHNLICHSTEN HOTELS IN DEUTSCHSPRACHIGEN LÄNDERN

Hotels sind eines der wichtigsten Dinge während der Reise. Schließlich können sie die Atmosphäre eines Landes schaffen, über die Traditionen, die Mentalität der Menschen erzählen. In Hotels können Sie auch Gäste aus verschiedenen Ländern, Städten, Kontinenten kennen lernen. Im Hotel haben Sie eine Möglichkeit sich mit den Einheimischen über geheime Sehenswürdigkeiten,

ungewöhnliche Einrichtungen und interessante Bräuche zu unterhalten.

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass mit der Entwicklung des Tourismus müssen die Menschen die Hotels wählen, in denen sie leben werden, und diese Informationen bleiben immer interessant und informativ.

Wir setzen uns zum **Ziel**, von den ungewöhnlichsten und wunderschönsten Hotels in den deutschsprachigen Ländern zu berichten.

Das erste Hotel, über das wir gerne sprechen würden, heißt „**Das Krimihotel**“. Im Fernsehen sind sie Straßenfeger, im Buchhandel Bestseller: die Krimis. Und wenn dann noch der Eifel nachgesagt wird, dass sie die Geburtsstätte der Regionalkrimis ist, dann darf in der Region auch ein Krimihotel nicht fehlen. Das außergewöhnliche Hotel in Hillesheim in Rheinland-Pfalz zieht das Thema durch alle Bereiche. Jedes Zimmer, jedes Appartement, jede Suite ist berühmten Filmen, Figuren und Regisseuren zugeordnet. Auch wenn Alfred Hitchcock sich selbst bzw. Krimiregisseure als „Verkäufer von Gänsehaut“ bezeichnet hat, sind Grusel und Schauern in dem exklusiven Haus nicht bei Stil und Standards an der Tagesordnung. Die speziellen Events wie Krimidinner, Mitspiel-Krimis, das Mörderjagd-Wochenende und sogar eine einmal jährlich stattfindende Schreibwerkstatt strotzen allerdings vor Mord und Totschlag [1].

Das nächste Hotel, auf das wir aufmerksam machen möchten, ist „**Himmelbett**“, Das Thurgauer Bubble-Hotel. Es heißt: Träume sind wie Seifenblasen, irgendwann zerplatzen sie. Diese sprichwörtliche Weisheit hat bei der außergewöhnlichen Übernachtungsmöglichkeit in Mauth im Bayrischen Wald keine Gültigkeit. Im dortigen Bubble Hotel wird sogar in die Seifenblase zum Schlafen eingestiegen. Das transparente, kugelförmige Zelt erinnert an die schillernde Kunstwerke, die bis heute auf keinem Kindergeburtstag fehlen dürfen. Ein leichter Überdruck sorgt dafür, dass die Blase in Form bleibt. Die Luft wird mehrfach pro Stunde getauscht. Das außergewöhnliche Hotel besticht durch seine transparenten Wände. Auf diese Weise haben die Gäste des Bubble Hotels freie Sicht auf die Natur in der direkten Umgebung und später auf den romantischen Sternenhimmel. Und wer es sich doch etwas diskreter wünscht, kann den blickdichten Vorhang zuziehen [1].

Ein weiteres wunderbares Hotel ist „**Das V8-Hotel**“ in Stuttgart. Kuscheln im Käfer oder heiße Nächte in der Autowerkstatt auf einer Hebebühne: Was im ersten Moment nicht gerade gemütlich klingt, ist in Wirklichkeit so komfortabel wie ungewöhnlich. Im V8 Hotel in Stuttgart unterstützt man den Ruf, Autostadt zu sein. Pferdestärken, Karosserien und Motoren stehen in diesem außergewöhnlichen Hotel in Deutschland im Vordergrund. Wer also Benzin im Blut hat, kann gar nicht anders als sich hier wohlfühlen. Die zehn größten Zimmer des Hauses unterliegen allesamt komplett von Bett bis Bad dem Auto-Thema. Im „V8-Autokino“ stecken die Füße unter der Motorhaube eines Cadillacs, in der „Waschanlage“ stehen neben dem Kopfende die typischen, riesigen Bürsten als Deko. Es muss aber niemand Angst vor einer Extra-Dusche in der Nacht haben. Wenn du schon einmal in der Gegend bist, statt der nahe gelegenen Motor world Stuttgart einen Besuch ab, wo Autofantasien Wirklichkeit werden. Außergewöhnliches Übernachten kombiniert mit echtem Adrenalin – für viele Autofans gibt es sicherlich keinen besseren Ort auf der Welt [1].

Außergewöhnliches Hotel ist „**Die Iglu Lodge**“ am Nebelhorn. Auf 2.000 Höhenmetern bilden alljährlich 3.000 Kubikmeter Eis rund drei Monate lang eines der coolsten Unterkünfte Deutschlands, inklusive Rundumblick auf 400 Alpengipfel am Tag und einen unvergleichlichen Sternenhimmel natürlich jeweils bei klarer Sicht in der Nacht. Die Iglu Lodge als außergewöhnliches Hotel weckt bei ihren Gästen eine ganz neue Naturverbundenheit durch die einzigartige Verbindung mit den Elementen. Dass es im Innern der Iglus gar nicht so kalt ist, wie die Freizeit-Inuit erwarten, ist dabei eine stete Erkenntnis. Die eisigen Betten sind aber mit einer Isolierschicht sowie Rentierfellen gepolstert. Außerdem krabbeln die Besucher dieses ungewöhnlichen Hotels in Expeditionsschlafsäcke, die auch bei Expeditionen zum Mount Everest ihren Dienst tun würden [1].

Ein gutes Hotel in der Schweiz ist „**Null Stern Hotel**“. Was darf man von Hotelanbietern erwarten, die keine Hoteliers, sondern Konzeptkünstler sind? Die beiden Schweizer Brüder Frank und Patrik Riklin vom Atelier für Sonderaufgaben sorgten 2008 für Aufsehen, als sie ein „Null Stern Hotel« probeweise in einen Atomschutzbunker (im Kanton St. Gallen) stellten. Ein karger, fensterloser Raum, abends eine Wärmflasche, morgens eine Tasse Kaffee. Das Motto: „Null Stern –

theonlystarisyou“.

Das kostete dann ein Jahr später in einer alten unterirdischen Zivilschutzanlage im Kanton Appenzell Ausserrhoden 25 Schweizer Franken (etwa 23 Euro) – und wurde wie wild gebucht [2].

Darüber hinaus wollen wir über „**Aqua Dome Therme**“ in Längenfeld, Tirol erzählen. Nein, das ist keine Raumfahrtstation auf einem fremden Planeten, sondern eine Therme im Ötztal. Ice Ice Baby Auf 50.000 m² erstrecken sich ein Kristalldom, kreisrunde Schalenbecken mit 15m Durchmesser. Seit 2004 ist die Aqua Dome Therme in Längenfeld eines der acht von der Vamed betriebenen Thermen- und Gesundheitsresorts Österreichs [3].

Das Letzte, aber nicht Unwichtigste ist „**Martin’s Patershof**“ in Mechelen, Belgien. In einer Hundert Jahre alten Kirche in Mechelen in Belgien liegt das Hotel Martin’s Patershof. Das Hotel empfängt seine Gäste in einer modernen Eingangshalle mit einladenden, roten Polstersofas und großen Fenstern aus buntem Mosaikglas. Die Zimmer des Hauses sind luxuriös ausgestattet, in zartem Flieder gehalten und von runden Formen geprägt, die immer noch an die ursprüngliche Kircheneinrichtung erinnern. Einige von ihnen befinden sich im angrenzenden Kloster und überzeugen die Gäste mit ihrer besonderen Helligkeit und ihrem außergewöhnlichen Ruhe [4].

Daraus kann geschlossen werden, dass in den deutschsprachigen Ländern viele schöne und ungewöhnliche Hotels gibt, die einen Besuch wert sind und jedes Jahr werden sie verdaut und verbessern ihren Service und ihre Qualität.

Literatur

1. Außergewöhnliche Hotels in Deutschland - Top 10 Erlebnishotels [Elektronischer ресурс] / Kurzurlaub. – Режим доступа: <https://www.kurzurlaub.de/blog/reise-experten/aussergewoehnliche-hotels-in-deutschland-top-10-erlebnishotels.html>
2. Außergewöhnliche Hotels [Elektronischer ресурс] / Kayak. – Режим доступа: <https://www.kayak.de/magazine/aussergewoehnliche-hotels/>
3. Urlaub im Betonrohr [Elektronischer ресурс] / Thegap. – Режим доступа: <https://thegap.at/urlaub-im-betonrohr/>
4. Die Top 10 der ungewöhnlichen Hotels [Elektronischer ресурс] / Trivago. – Режим доступа: <http://room5.trivago.de/die-top-10-der-ungewoehnlichen-hotels/>

УДК 75(430) «193» = 112.2

Лучина Софія Михайлівна

DAS PHÄNOMEN DER ENTARTETEN KUNST IN DER KULTUR DES DRITTEN REICHES

Die Aktualität der vorliegenden Arbeit besteht darin, dass die Geschichte Deutschlands im Laufe des Dritten Reiches immer sehr interessant war. Besonders aufregend ist das Thema der Entwicklung der Kunst unter den Bedingungen des totalitären Regimes, deshalb ist die vorliegende Arbeit allen interessant, die sich für die Geschichte und die Kultur Deutschlands interessieren.

Das Ziel der Arbeit liegt darin, die Bestimmung dem Begriff "die entartete Kunst" zu gestatten, seine Gründe zu erklären, zu bestimmen, worin die Politik des Dritten Reiches in Bezug auf die Vertreter der gegebenen Richtung gezeigt wurde.

Als „entartet“ diffamierte das NS-Regime in den 1930er und 1940er Jahren Kunstwerke, deren Ästhetik nicht in das von den Nationalsozialisten propagierte Menschenbild passte. Das galt unter anderem für Expressionismus, Impressionismus, Dadaismus, Surrealismus und Kubismus. Darüber hinaus wurden alle Werke von Künstlern mit jüdischem Hintergrund als entartet bewertet [1]. Als "entartet" galten unter anderem die Werke von George Grosz, Ernst Ludwig Kirchner, Max Ernst, Karl Schmidt-Rottluff, Max Pechstein, Paul Klee, Otto Griebel oder Ernst Barlach [2].

Ursprünglich stammt der Begriff „entartet“ aus der Rassenlehre der Nazis - in der Euthanasiebewegung des Dritten Reiches wurde er für erbkrank und behinderte Menschen verwendet. Die Übertragung der Bedeutung ins kulturelle Leben sollte den angeblich minderwertigen Charakter moderner „Verfallskunst“ anprangern. Betroffen waren in erster Linie Vertreter des deutschen Expressionismus, deren abstrakte, kontrastreiche und oft fratzenhafte Darstellungen vom NS-Idealbild des „starken“ Menschen abwichen [3]. Die Nazis liebten das Heroische in der Kunst, die sportlichen

Muskelmänner der Bildhauer Josef Thorak oder Arno Breker. Auch gern gesehen waren junge blonde Mütter oder die kleine heile Welt der Bauern, die in Blut-und-Boden-Bildern wie Werner Peiners „Deutsche Erde“ auftauchte. Eine schön geordnete und damit auch beherrschbare Welt. Dass die Moderne in Wahrheit viel chaotischer war, sollte verdrängt werden. Es galt ein Volk für den Krieg fit zu machen, und deshalb teilte „Entartete Kunst“ gegen alles aus, was dem nationalsozialistischen Ideal nicht entsprach [4]. Künstler, deren Werke nicht den nationalsozialistischen Idealen entsprachen, die Kommunisten oder Juden waren, wurden verfolgt. Die Nationalsozialisten belegten sie mit Berufs- und Malverböten, ließen ihre Kunstwerke aus Museen und öffentlichen Sammlungen entfernen, konfiszierten „Entartete Kunst“, zwangen Künstler zur Emigration oder ermordeten sie.

Auftakt der neuerlichen Verfolgungswelle war die Schließung der Neuen Abteilung der Nationalgalerie Berlin im Kronprinzenpalais am 30. Oktober 1936 und der Erlass vom 30. Juni 1937, der den neuen Reichskunstkammerpräsidenten Adolf Ziegler ermächtigte, „die im deutschen Reichs-, Länder- und Kommunalbesitz befindlichen Werke deutscher Verfallskunst seit 1910 auf dem Gebiete der Malerei und der Bildhauerei zum Zwecke einer Ausstellung auszuwählen und sicherzustellen“ [5].

Am 19. Juli 1937 startete die von Joseph Goebbels initiierte Propagandaexposition „Entartete Kunst“. Sie wurde in München in den Hofgarten-Arkaden eröffnet und zeigte 650 konfiszierte Kunstwerke aus 32 deutschen Museen. Sie wanderte reichsweit auch an andere Häuser und wurde Schulklassen und Parteinarbeitern Verbänden „vorgeführt“. Über zwei Millionen Besucher besichtigten sie. Das ist deutlich ein Vielfaches als die zeitgleich stattfindende Große Deutsche Kunstausstellung im Haus der Deutschen Kunst, die von 420.000 Menschen besucht wurde. Das propagierte Interesse an der verspotteten Kunst war also viel größer als das an der offiziell gefeierten [3].

Auf dem Titelblatt der Broschüre stand zudem in einer boshaften Verschiebung der Anführungszeichen nicht „Entartete Kunst“ sondern Entartete „Kunst“ – den gezeigten Arbeiten wurde per se ihr Kunststatus abgesprochen. Stattdessen wurden sie pseudo-pathologisch als Zeugnisse eines vermeintlich zerrütteten Bewusstseins stigmatisiert. „So schauen kranke Geister die Natur“, prangte im fünften Raum als Wandbeschriftung über Kirchners „Stilleben“ oder Karl Schmidt-Rottluffs „Rittersporn“. „Entartete Kunst“ ist gerade wegen dieser abstrusen Didaktik in Erinnerung geblieben. Neben Kirchners berühmter „Straßenszene“ hing ein Zettel mit der Aufschrift „Bezahlt von den Steuergroschen des arbeitenden deutschen Volkes“, und über Kurt Schwitters durfte man lesen, er habe „nur noch mit dem Inhalt von Mülleimern“ gearbeitet [4].

Die Ausstellung „Entartete Kunst“ setzte die Exponate mit Zeichnungen von geistig Behinderten gleich und kombinierte sie mit Fotos verkrüppelter Menschen, die bei den Besuchern Abscheu und Beklemmungen erregen sollten. So sollte der Kunstbegriff der avantgardistischen Moderne ad absurdum geführt und moderne Kunst als „entartet“ und als Verfallserscheinung verstanden werden. Diese Präsentation „krank“, „jüdisch-bolschewistischer“ Kunst diente auch zur Legitimierung der Verfolgung „rassisch Minderwertiger“ und „politischer Gegner“ [5].

Zusammenfassend möchten wir sagen, dass das Phänomen "der entarteten Kunst" in der Kultur des Dritten Reiches eine helle Verkörperung der unbarmherzigen Politik des totalitären Regimes nach der Beziehung nicht nur zu den Andersdenkenden den Vertretern der Kunst, sondern auch zu allen Menschen, die nicht dem Rahmen der Rassenlehre beitreten, ist. Wir meinen, dass es sehr wichtig ist, sich an solche Erscheinungen zu erinnern und, sie zu studieren, um ihr nochmaliges Entstehen nicht zuzulassen.

Literatur

1. Die Ausstellung "Entartete Kunst" [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: <https://www.dhm.de>
2. "Entartete Kunst": Angriff auf die Moderne [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: <https://www.ndr.de>
3. Die Nazi-Kampagne gegen die Moderne [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: <http://orf.at>
4. Als die Nazis die Bilder verboten [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: <https://www.welt.de>
5. Entartete Kunst [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: <https://de.wikipedia.org>

DAS VOLK DER ROMA IN ÖSTERREICH

«Zigeuner» - ein Begriff, mit dem sich eine Reihe von Vorurteilen und Klischees verbindet. An die Stelle von ihnen sollte jedenfalls die persönliche Begegnung treten, damit die Roma kein «unbekanntes Volk» in Österreich mehr sind.

Die Aktualität dieses Thema liegt im großen Interesse zu dieser kleinen Volksgruppe in Österreich. Das Ziel ist es, Geschichte, Sprache und Kultur der Roma zu besprechen.

Das Volk der Roma lebt auf der ganzen Welt verstreut. Unterschiedlich sind die Namen, mit denen die Gastvölker dieses Volk bezeichnen: «Zigeuner», Cigani, Gypsies, Gitanos, usw. Die Roma selbst benennen sich in ihrer Sprache, dem Romanes, auch unterschiedlich, je nach Gruppenzugehörigkeit. Zu den autochthonen Roma-Gruppen zählen auch einige Sinti-Familien. Sinti ist die Eigenbezeichnung der kleineren Gruppe in Deutschland, Frankreich und Italien [1].

Die ursprüngliche Heimat des Volks der Roma ist Nordindien.

In Österreich stehen Roma als Volksgruppe. Die Volksgruppe der Roma ist seit 1993 vom Staat Österreich anerkannt. Die Anzahl dieser Volksgruppe ist umstritten. Es gibt zwischen 10.000 bis 50.000 Roma in Österreich.

Roma und Sinti leben seit etwa dem 15. Jahrhundert in Österreich, vor allem in den Ost-Österreichischen Bundesländern: Burgenland, Wien, Niederösterreich.

Der Zuzug in Städte und Gemeinden wurde von Anbeginn in Österreich verboten. Von der Mehrheitsbevölkerung wurde zwar gefordert, dass Roma „sesshaft“ leben sollten, jedoch wurden Roma-Familien in den Städten nicht geduldet. Kaiserin Maria Theresia von Österreich und Ungarn ordnete Mitte der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts an, dass die Städte „zigeunerfrei“ sein müssten. Ebenso wurde das Sprechen ihrer Sprache, Romanes, verboten und stand unter Strafe.

Im 2. Weltkrieg wurden 90% der in Österreich lebenden Roma getötet.

Ab 1960 wanderten vermehrt Roma als Gastarbeiter nach Österreich ein. Viele davon kamen und kommen heute noch aus Ländern des ehemaligen Jugoslawien, speziell aus Ländern wie Serbien, Kosovo, oder Mazedonien. Ebenso aus Rumänien, Tschechien, der Slowakei oder Ungarn. Somit gibt es in Österreich einheimische sowie ausländische Roma, die aus verschiedenen Roma Gruppen und Sippen stammen und teilweise verschiedene Dialekte sprechen [2].

Was die Kultur der Roma genau ist, ob es überhaupt eine spezifische Roma-Kultur gibt, wird sowohl von Roma als auch von Anthropologinnen unterschiedlich interpretiert. Vereinfacht gesagt gibt es für die Roma in Europa nur wenige Merkmale der Gemeinsamkeit: die Sprache, Diskriminierung und den Dualismus.

Manche sehen in der Kultur der Mehrheitsbevölkerung die Grundlage für die Kultur der Roma, welche die Roma mit ihren Interpretationen zu etwas Eigenem machen.

Die Beeinflussung der Kultur durch das jeweilige Immigrationsland findet bei allen Roma-Gruppen statt. Manche interpretieren das Denkmuster des Dualismus, der im Indischen seine Wurzeln hat, als Kulturmerkmal der Roma.

Isolation und Außenseitersituation verlangsamten den Wandel der Traditionen zwar und die kulturellen und sozialen Veränderungen erfolgen nicht so schnell und so stark wie in der Mehrheitsbevölkerung.

In den Medien finden die österreichischen Roma wenig Raum. Wenn über Roma berichtet wird, dann meist im Zusammenhang mit den neuen EU-Mitgliedern [2].

Gerade unter dem Aspekt der Minderheitenpolitik hat man die Möglichkeit, einen positiven Einstieg in das Thema zu machen. Geschichte, Sprache und Kultur der Roma sind Teil ihres Selbstverständnisses als eigenständige Volksgruppe. Oftmals besteht die Beschäftigung mit dem Thema aber hauptsächlich in der Analyse von Stereotypen und Vorurteilen, die man mit der Gruppe verbindet [1].

Literatur

1. Roma in Österreich [Elektronний ресурс]. – Режим доступу : https://de.wikipedia.org/wiki/Roma_in_Österreich

УДК: 791.65.079(430)

Пахомов Василь Миколайович

FILMFEST HAMBURG

Die Hamburger Filmfestspiele sind das jährliche Filmfestival in Hamburg. In elf festen Sektionen und anderen jährlich wechselnden Themen zeigt er jeden Herbst etwa 120 Filme als Weltpremiere, Europapremiere oder Deutschlandpremiere [1]. Das Programm reicht von Kinofilmen über Fernsehfilme bis hin zu einem innovativen Mainstream-Film.

Die Tradition dieses Filmfests begann 1968, als das erste Festival stattfand, dann hatte es einen lakonischen Namen "NoBudget". Bis heute zählt das Hamburger Kurzfilmfestival zu den bedeutendsten Weltereignissen der Filmindustrie.

Am 29. Oktober 1979 gründete ein Zusammenschluss Hamburger Filmemacher das Hamburger Filmbüro. Ab 1986 veranstaltete das Hamburger Filmbüro das vielbeachtete Europäische Low Budget Film Forum, an der viele damals noch unbekannte Regisseure wie Derek Jarman, Stephen Frears oder Lars von Trier teilnahmen [2].

Um Kräfte zu bündeln und die immer knapper werdenden öffentlichen Gelder sinnvoll einzusetzen, schlossen sich das Low Budget Film Forum und die Kinotage gegen Ende des Jahres 1991 zusammen. Im Jahr 1992 fand Filmfest Hamburg erstmals unter der Leitung von Rosemarie Schatter statt.

Zwei Jahre später löste sie der Filmproduzent Gerhard von Halem als Festivalleiter ab. Das Hamburger Festival war – trotz gewisser Bezüge zu den früheren Veranstaltungen – doch etwas völlig anderes. Das Hauptaugenmerk lag zwar nach wie vor auf den Themen Junges Kino oder Unabhängige Filme, aber die Atmosphäre rund um das Filmfest Hamburg wurde immer stärker vom Glanz und Glamour großer Stars geprägt.

Im Jahr 1995 übernahm Josef Wutz das Festival als Festivalleiter. Unter seinem Einfluss wurde das Festival kontinuierlich ausgebaut und etablierte sich weit über Hamburgs Grenzen hinaus. Darüber hinaus bot das Festival fortan auch Hamburger Fernsehproduktionen eine eigene Sektion innerhalb des Festival-Programms. Auch die sogenannten Neuen Medien erhielten eine Präsentations- und Diskussionsplattform bei Filmfest Hamburg.

Das Festivalprogramm besteht aus folgenden Sektionen:

- Freihafen: Neue Sektion, neuer Award seit 2014: Deutsch-europäische Filme stehen im Wettbewerb um den "Hamburger Produzentenpreis für Europäische Kino-Coproduktionen".
- Veto!: Seit 2015 geben sich die Dokumentar- und Spielfilme in dieser Sektion für den politischen Film bei Filmfest Hamburg mit einem ersten Blick nicht zufrieden. Sie schauen noch ein zweites und drittes Mal hin und gewähren Einsichten, die die gewöhnlichen Nachrichtenbilder nicht geben.
- Voilà!: *Voilà!* präsentiert Spielfilme, die entweder aus Frankreich oder aber aus Ländern stammen, die im weitesten Sinne zum französischen Kulturkreis gehören.
- Vitrine: Das Schaufenster für aktuelle Filmproduktionen aus spanisch- und portugiesischsprachigen Ländern zeigt einen Ausschnitt des filmischen Schaffens der iberischen Halbinsel und Lateinamerikas.
- Asia Express: In dieser 2012 neu geschaffenen Sektion wird zwar nicht der ganze Kontinent cineastisch vermessen, aber doch faszinierende, frische und ungewöhnlich Blicke in die verschiedensten asiatischen Filmkulturen geworfen und gängige Vorstellungen vom Filmraum Asien um einige überraschende Facetten bereichert.
- Eurovisuell: Worüber parlieren die Franzosen? Was amüsiert die Griechen? Wobei gruseln sich die Schweden am liebsten? Diese Sektion stellt die größten Publikumserfolge aus verschiedenen europäischen Ländern vor.

- Transatlantik: Transatlantik ist seit 2015 die neue Heimat von Filmfest Hamburg für das nordamerikanische Kino. Es durchspannt die USA von New York über Pittsburgh bis Minnesota und South Dakota und umschließt das englischsprachige Kanada.
- Hamburger Filmschau: Hamburg hat eine äußerst vitale Filmszene. Und um deren erfreulichen Output zu würdigen, sind die Spiel-, Dokumentar- und Experimentalfilme von in Hamburg ansässigen Filmemachern und Produktionsfirmen seit 2015 wieder in einer eigenen Sektion gebündelt: der Hamburger Filmschau.
- Deluxe: In dieser Reihe zeigt Filmfest Hamburg Filmklassiker aus einem jährlich wechselnden Land. Deluxe präsentiert alte Meisterwerke und Entdeckungen von den 60er Jahren bis heute. Bisher waren folgende Länder bei „Deluxe“ vertreten: Türkei, Österreich, Finnland, Belgien, Portugal, Neuseeland, Argentinien, Island, die kanadische Provinz Québec, Iran, die DDR, Israel und 2016 Mexiko.
- Kaleidoskop: Die neue Sektion Kaleidoskop bietet vielschichtige Einblicke ins aktuelle Filmschaffen verschiedener Länder und Kontinente. Im Fokus: Menschenbilder in unterschiedlichen Kulturen und politischen Situationen.
- 16:9: Fernsehen im Kino. Unter dem Titel *16:9* werden aktuelle deutsche Fernsehproduktionen präsentiert, die Mehrzahl davon als Welturaufführung.
- Michel Kinder und Jugend Filmfest: Die Kinder- und Jugendsektion *Michel* zeigt in Kooperation mit dem Kinderfilmfestival LUCAS aus Frankfurt deutsche und internationale Spiel- und Animationsfilme in Originalversion, die im Kinosaal live auf Deutsch eingesprochen werden [3].

Filmfest Hamburg ist ein Festival für das Publikum. Jedes Jahr im Herbst begeistert es über 40.000 Kinofans. An zehn Tagen werden auf elf Leinwänden rund 120 nationale und internationale Spiel- und Dokumentarfilme als Welturaufführung, Europapremiere oder deutsche Erstaufführung gezeigt. Dabei reicht das Programmspektrum in elf festen und jährlich wechselnden Sektionen von cineastisch anspruchsvollen Arthouse-Filmen über innovatives Mainstreamkino bis hin zu einem bunten Film- und Veranstaltungsprogramm für die kleinsten Kinobesucherinnen.

Literatur

1. Über das Filmfest Hamburg - Filmfest Hamburg 2017 [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа : <http://www.filmfesthamburg.de/de/information/>
2. Chronik Filmfest Hamburg- Filmfest Hamburg 2017 [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: http://www.filmfesthamburg.de/de/information/Chronik/chronik_ffhh_DE.pdf
3. Sektionen - Filmfest Hamburg 2017 [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа : <http://www.filmfesthamburg.de/de/programm/sektionen.php>

УДК929Мартін Лютер=112.2

Перва Ольга Ігорівна

MARTIN LUTHER

Die Aktualität der Arbeit von Martin Luther ist groß in unserer Zeit, weil er als einer der Schöpfer der deutschen Literatursprache gilt. Nachkommen schätzen Martin Luther nicht nur als Kirchenreformer, sondern auch als einen der populärsten Schriftsteller Deutschlands.

Das Ziel dieser Arbeit ist es, die Hauptaktivitäten des Geistlichen, des Gründers der christlich-protestantischen Kirche, des Leiters der Reformation Martin Luther, kurz, aber informativ zu beschreiben.

Am 10. November 1483 wurde der Begründer des Protestantismus in Deutschland, der große Reformator, Theologe Martin Luther, geboren. Diese Person ist auch berühmt als Übersetzer der heiligen christlichen Texte (die Bibel), der Gründer der Normen der literarischen Sprache, der Griff des afro-amerikanischen baltischen Prediger - Martin Luther King [1].

Der Vater von Luther, Hans Luther, zeichnete sich durch Fleiß aus, er bemühte sich, seiner Familie alle notwendigen materiellen Güter zur Verfügung zu stellen, was für ihn sehr schwierig war. Anfangs war er ein gewöhnlicher Bauer im Dorf Mera, aber nachdem er auf der Suche nach einem besseren Leben in Eisleben war, bekam er einen Job bei lokalen Kupferminen. Als der zukünftige Reformator 6 Monate alt wurde, zog die Familie nach Mansfeld, wo Hans den Status eines

wohlhabenden Bürger erlangte.

Als der Junge 7 Jahre alt war, schickten ihn seine Eltern in eine Stadtschule, in der Luther ständig gedemütigt und bestraft wurde. Das Bildungssystem dieser Institution erlaubte dem begabten Kind nicht, das richtige Niveau des Wissens zu erlangen, und Martin lernte während 7 Jahren seines Studiums nur zu lesen, zu schreiben, lernte ein paar Gebete und zehn Gebote.

Mit 14 Jahren trat der junge Luther in die Franziskanerschule in Magdeburg ein, wurde aber ein Jahr später nach Eisenach versetzt. Geld war nicht genug, Martin war in Armut, zusammen mit seinen Freunden sang er unter den Fenstern frommer Bürger. Dann begann der junge Mann, wie sein Vater, über die unabhängigen Einkünfte in den Minen nachzudenken, aber das Schicksal verhängte etwas anderes.

Der Jugendliche hat zufällig die Frau des reichen Bewohners Ejzenah kennengelernt. Eine Frau namens Ursula beschloss, dem Jungen zu helfen, indem sie sie zu einem vorübergehenden Wohnsitz einlud [2].

Im Jahr 1501 absolvierte Luther die Schule und schrieb sich an der Philosophischen Fakultät der Universität Erfurt ein. Martin zeichnete sich mit einer schönen Erinnerung unter seinen Zeitgenossen aus, absorbierte neues Wissen, wie ein Schwamm, erlernte mühelos komplexe Materialien und wurde bald zum Zentrum universeller Aufmerksamkeit in der Universität.

Nach dem Bachelor-Abschluss wurde der junge Luther eingeladen, philosophische Vorlesungen zu halten. Parallel dazu studierte er auf Wunsch seines Vaters Grundlagen des Rechtswesens. Martin entwickelte sich umfassend, aber er zeigte das größte Interesse an Theologie, las die Werke und Schriften der großen Kirchenväter.

Nach dem Universitätsabschluss entschied sich Martin Luther für einen hohen Akt, den niemand von ihm erwartete. Der Philosoph ging in das Kloster, um Gott zu dienen und sein weltliches Leben aufzugeben. Einer der Gründe war der plötzliche Tod eines engen Freundes Luthers und seines Bewusstseins seiner eigenen Sündhaftigkeit.

An der heiligen Stätte war der junge Theologe mit verschiedenen Aufgaben beschäftigt: den Ältesten dienen, die Arbeit des Pfortners ausführen, die Turmuhr aufziehen, den Kirchhof fegen und so weiter.

In 1508 empfahl der Generalvikar Luther als Lehrer an der Universität Wittenberg. Hier lehrte er junge Menschen zu Dialektik, Physik. Bald erhielt er einen biblischen Grad, der es den Studenten erlaubte, Theologie zu lehren. Luther hatte das Recht, die Schriften zu interpretieren, und um ihre Bedeutung besser zu verstehen, begann er Fremdsprachen zu lernen.

Trotz der Nähe zu Gott fühlte Martin Luther ständig einige Komplexe, betrachtete sich selbst als sündig und schwach in seinen Handlungen vor Gott. Die spirituelle Krise ist der Weg zur Reformation geworden [2].

In 1518 kam ein päpstlicher Bulle heraus, der aus der Sicht von Martin kritisiert wurde. Luther war schließlich enttäuscht von den katholischen Lehren. Der Philosoph und Theologe komponiert seine 95 Thesen, die die Postulate der römischen Kirche widerlegen.

Nach Luthers Neuerung sollte der Staat nicht auf den Klerus angewiesen sein, die Einhaltung muss nicht als Vermittler zwischen Mensch und Gott handeln. Martin akzeptierte die Voraussetzungen für das Zölibat geistlicher Repräsentanten nicht und zerstörte die Autorität der Dekrete des Papstes. Solche reformatorischen Aktionen waren schon einmal in der Geschichte, aber Luthers Position war schockierend genug und kühn.

Martins Thesen erlangten Popularität in der Gesellschaft, das Gerücht einer neuen Lehre erreichte der Papst, der einen Dissidenten an seinen Hof einlud. Luther kam nicht nach Rom, und dann entschied der Papst, die protestantische Exkommunikation aus den heiligen Mysterien zu verraten.

In 1520 verbrennt Luther öffentlich die päpstliche Bulle, fordert das Volk auf, gegen den päpstlichen Einfluss zu kämpfen und entzieht sich katholischem Rang. Am 26. Mai 1521 erhält Martin den Vorwurf der Häresie, aber Anhänger der Hauptideen des Luthertums retten seinen Meister, indem sie seine Entführung inszenieren. Tatsächlich wurde Luther in der Wartburgburg untergebracht, wo er begann, die Bibel ins Deutsche zu übersetzen [2].

Im 1529 Jahr wurde Martin Luthers Protestantismus formell von der Gesellschaft akzeptiert und

galt als einer der Trends des Katholizismus, aber einige Jahre später gab es in seinem "Lager" eine Spaltung in zwei weitere Strömungen: Lutheranismus und Calvinismus.

Jean Calvin wurde der zweite nach Luthers Hauptreferor, dessen Hauptidee die absolute Vorherbestimmung des Schicksals des Menschen durch Gott war.

Luther glaubte, dass Gott nicht allen Menschen ohne Ausnahme verbieten kann, in Liebe zu leben und ihre Art zu erweitern. Nach den Tatsachen aus der Biographie von Martin wurde die Frau eines tapferen Theologen eine ehemalige Nonne, die ihm sechs Kinder gebar.

Bis zu seinem Tod arbeitete Martin Luther hart, lehrte, predigte, schrieb Bücher. Von Natur aus energetisch und praktikabel, vergaß er oft Nahrung und einen gesunden Traum. Im Laufe der Jahre zeigte sich dies in Schwindel, plötzlicher Ohnmacht. Luther wurde der Besitzer, die sogenannte Steinkrankheit, die ihn sehr quälte.

Martin gab zu Lebzeiten zu, dass der Teufel in der Nacht oft zu ihm kam und seltsame Fragen stellte. Der Begründer des Protestantismus betete zu Gott über den Tod und befand sich viele Jahre lang in schmerzhafter Verfassung.

Luther starb im Februar 1546. Sein Körper ist im Innenhof der Schlosskirche begraben, wo einst die berühmten 95 Thesen festgenagelt wurden [3].

Zusammenfassend möchten wir sagen, dass der Hauptzweck von Luthers Thesen war, dass die Priester keine Vermittler zwischen Gott und Mensch sind, sondern nur ein Beispiel für wahre Christen sein sollten. "Ein Mensch rettet seine Seele, nicht durch die Kirche, sondern durch den Glauben", schrieb Luther.

Literatur

8) Мартін Лютер [Електронний ресурс] / Martin Luther // Wikipedia. – Режим доступу: https://ru.m.wikipedia.org/wiki/Лютер,_Мартин

9) Мартін Лютер [Електронний ресурс] / Martin Luther – Режим доступу: <https://24smi.org/celebrity/5016-martin-liuter.html>

10) Мартін Лютер [Електронний ресурс] / Martin Luther // Русская историческая библиотека . – Режим доступу: <http://rushist.com/index.php/historical-notes/2034-martin-lyuter-kratko>

УДК929Гутенберг=112.2

Перепелиця Анастасія Дмитрівна

JOHANNESGUTENBERG

Die Aktualität des Themas wird dadurch bestimmt, dass es in unserer Zeit nicht ausreichend untersucht wurde und eine detaillierte Betrachtung für das Studium und die Entwicklung der Geschichte Europas und der Welt erfordert.

Das Ziel der Arbeit ist es zu erfahren, wie die Erfindung von Johannes Gutenberg zur Verbreitung von Bildung, Kultur, Büchern als Wissensbasis für die Entwicklung der Gesellschaft, zur Schaffung und Verbesserung der nationalen und internationalen Literatur, zum Lesen und Schreiben im Allgemeinen, beigetragen hat, das wiederum das gesamte Bildungssystem und Bildungsrecht förderte.

Das Wesen der Erfindung bestand im Druck, so dass ein expandierendes Teilelemente - Buchstaben, Satzzeichen und dergleichen, einschließlich weißen Raum, die effizienteste Art und Weise der unbegrenzten Produktion jeden Zeichens (Buchstaben), um sicherzustellen, und die Fähigkeit, eine gedruckte Form in beliebiger Reihenfolge zu machen, die Standardisierung und Austauschbarkeit des Briefes in Größe (Höhe des Briefes) und Höhe (Länge des Beins) erfordert.

Das Hauptproblem war die Art und Weise, wie die Schrift produziert wurde. Zu lösen, war es notwendig, eine dauerhafte Probe jeden Buchstaben zu schaffen - Spiegel und konvexe gravierten Stempel mit welcher Form (Matrix) für das Gießen geprägt und liefert das Gießen in dem gleichen Kegel und wachsende Gießerei Werkzeug, das durch die unterschiedliche Höhe und Breite der Buchstaben des Alphabets muss musste Schiebewände haben. Wir hatten Metallzusammensetzung zu finden – hart und spröde zu Kolben-up, die weichere Matrix, die Schrift Legierung erforderlich Fluidität, so dass sie die Form der feinsten Linien des Briefes nahm, eine ausreichende Härte, aber ohne die Brüchigkeit Druck standhalten ohne sich zu verformen oder zu brechen, aber habe das Papier nicht zerrissen. Für den Druck aus Metall brauchte man eine andere – eine fettige

Farbzusammensetzung als eine für Holzschnitte geeignete Farbe auf Wasserbasis. Es war notwendig, den Eindruck zu mechanisieren - die Druckmaschine, ohne die eingehenden Lösungen zu zählen - die Methode, das Papier beim Drucken zu sichern [1].

Johann Gutenberg (1399 – 1468) war an der Lösung all dieser Probleme beteiligt. Seine Erfindung erfasste damit das gesamte Spektrum der Druckprobleme, und die Welt erhielt eine revolutionäre neue Möglichkeit, einen gedruckten Eindruck auf ein Blatt Papier zu bekommen. Dies war der Beginn des Druckens.

Die Grundlage von Gutenbergs Erfindung ist die Schaffung dessen, was man jetzt eine Schrift nennt, d.h. Metallbuchstaben mit einer Konvexität an einem Ende, die den Abdruck des Buchstabens geben.

Er begann anscheinend mit einer einfachen Teilung des Holzbretts in bewegliche Holzbuchstaben. Jedoch ist dieses Material wegen seiner Zerbrechlichkeit, die Form der Feuchtigkeit und fix Unannehmlichkeiten in gedruckter Form zu ändern, erwies sich schnell seine Untauglichkeit Herausforderungen durch den Erfinder konfrontiert zu lösen.

Die Entstehung der Idee einer Metallschrift hat das Erreichen der notwendigen Ergebnisse noch nicht vorherbestimmt. Vermutlich begann Gutenberg damit, Buchstaben direkt auf Metallplatten zu schneiden und erst später die Vorstellung von dem enormen Vorteil zu beherrschen, dass er in den von der Form geschaffenen Zeiten die gleiche Art von Buchstaben gegossen hat [2].

Aber es gab noch ein Detail, über das man hart für den Erfinder arbeiten musste – das ist Punze.

Sie können sich natürlich in der Metall schneiden tief in die Form von Buchstaben oder Wörtern, und dann in so vorbereitete Form eines niedrigschmelzenden Metall gießen, um Buchstaben mit Klöpferochkom Briefe zu erhalten.

Es ist jedoch möglich, das Problem beträchtlich zu vereinfachen, wenn wir ein Modell eines konvexen Buchstabens auf einem harten Metall, Punze, machen. Punze drückt in einem weicheren Metall eine Reihe von umgekehrten Tiefenbildern des gewünschten Buchstabens, holt sich die Matrix und organisiert dann ein schnelles Gießen einer beliebigen Anzahl von Buchstaben.

Der nächste Schritt besteht darin, eine Legierung zu finden, die sowohl eine einfache Herstellung (Gießen) als auch eine ausreichende Stärke einer Schrift ermöglicht, die wiederholtem Drucken standhalten kann.

Er schuf das erste Druckgerät, erfand eine neue Art, eine Schrift zu machen und machte eine hohle Form. Briefmarken (Punze), spiegelbildlich geschnitten, bestanden aus Hartmetall. Dann pressten sie sich in eine weiche und biegsame Kupferplatte: Man erhielt eine Matrix, die mit einer Metalllegierung gefüllt war. Die von Gutenberg entwickelte Legierung enthielt Zinn, Blei, Antimon. Das Wesen dieser Art, Briefe zu schreiben, bestand darin, dass sie in jeder gewünschten Menge gegossen werden konnten. Bei der Produktion des Buches ist dies wichtig, da für eine durchschnittliche Buchseite etwa 200 Buchstaben benötigt werden. Für die Druckmaschinenausrüstung war es nicht länger notwendig zu drücken, sondern eine Druckpresse und eine Registrierkasse (eine geneigte Holzkiste mit Zellen). Sie enthielten Buchstaben und Satzzeichen [3].

Gutenberg gehört offensichtlich zur Einführung der ersten Registrierkasse und eine bedeutende Neuerung im Druck ist die Schaffung einer Druckerpresse. Die Druckerpresse von Gutenberg ist extrem einfach – es ist eine einfache Holzschneckenpresse, die komplett aus Holz gefertigt wurde, ihre Produktivität war gering. Die Druckmaschine, die den Druck vom Griff auf die Schnecke überträgt, ist nichts anderes als eine Presse, die bei der Weinherstellung oder bei der Herstellung von bedruckten Stoffen verwendet wird. Die Technik, Matrizen zu erstellen und eine Schriftart zu erzeugen, ähnelt der Technik der damaligen Spiegelproduktion.

Johann Gutenberg gab mechanisch nur einen Text wieder; Alle möglichen Dekorationen und Illustrationen wurden von Hand in fertigen Drucken gemalt. 1457 gelang es Peter Schaeffer (1425-1503) auf den Seiten des Psalters, mehrfarbige Initialen – Initialen und sein Verlagszeichen – zu reproduzieren.

Dieser ganze Suchpfad war extrem lang und schwierig, und Gutenberg reichte fast die gesamte fünfzehnjährige Periode des Straßburger Lebens [4].

Zusammenfassend möchten wir sagen, dass der deutsche Erneuerer Johann Gutenberg zum

Schöpfer des europäischen Drucksystems wurde. Er war es, der die besten technischen Formen der Verkörperung von Ideen finden konnte, die teilweise vor ihm zum Ausdruck gebracht wurden. Das Verdienst von Gutenberg läuft also auf die Verallgemeinerung und Systematisierung bereits existierender Erfindungen hinaus, die in der Praxis die Idee des Buchdrucks verkörpern und der Welt die ersten zeigen, mit unmittelbar perfekten Beispielen von Veröffentlichungen.

Die Erfindung von Gutenberg machte eine radikale Revolution, weil sie das Problem der Herstellung von Büchern jeglichen Volumens löste, viele Male den Prozess ihres Druckens beschleunigte.

Literatur

1. Varbanets N.V., Johann Gutenberg und der Beginn des Druckens in Europa / N.V. Varbanets – M., 1980
2. Proskuryakov V. Johann Gutenberg / V. Proskuryakov – M., 1983
3. Barenbaum I.E., Davydova T.E., Geschichte des Buches / I.E. Barenbaum, T.E. Davydova – Moskau, 1960
4. Kiselev N.P., Die Erfindung der Druckerei und der ersten Druckereien in Europa / N.P. Kiselev–Historisches Journal Nr. 9, 1980

УДК 75(430)“1924/1918“

Подопригора Ольга Вікторівна

OTTODIX UND DER ERSTE WELTKRIEG

Die Aktualität unserer Arbeit liegt in einem großen öffentlichen Interesse an der Persönlichkeit des Künstlers Otto Dix und in dem Interesse an einigen Ereignissen des Ersten Weltkrieges durch die Augen des Künstlers.

Das Ziel unserer Arbeit ist es, über die Biografie des deutschen Künstlers Otto Dix und seinen Einfluss auf die Kultur zu berichten.

Otto Dix (deutsch, 02.12.1891–25.07.1969) war einer der bedeutendsten deutschen Maler und Grafiker des 20. Jahrhunderts, der aufgrund seiner rauen und brutalen Darstellungen des Krieges und der Weimarer Republik weltweites Aufsehen erregte. Er gilt als einer der führenden Künstler der Neuen Sachlichkeit. Dix wurde 1891 in Untermhaus geboren. Seine Eltern Franz und Louise gehörten der Arbeiterklasse an, dennoch hatte Louise Dix eine kreative, poetische Seite. Durch seinen Onkel den Künstler Franz, der später Dix Mentor wird, wurde ihm die Kunst gelehrt. Dix absolvierte von 1906–1909 eine Lehre bei dem Dekorationsmaler Carl Senff, wodurch Dix seine ersten Bilder malte. Der Künstler studierte nach seiner Lehre an der Kunstgewerbeschule in Dresden [1].

Ab 1915 diente Otto Dix während des Ersten Weltkrieges der deutschen Armee. Als er 1918 verletzt wurde, wurde er aus dem Kriegsdienst entlassen. Die Geschehnisse des Krieges hatten einen tiefgründigen Einfluss auf das restliche Werk des Künstlers. Wie seine Serie aus 50 Radierungen *Der Krieg* spiegeln viele seiner Werke die Erfahrungen aus dem Krieg wider. Nach dem Ersten Weltkrieg studierte er an der Hochschule für Bildende Künste in Dresden und wird Gründungsmitglied der Dresdener Sezession. Sein Werk wurde deutlich von dem Expressionismus, George Grosz, und dem Dadaismus beeinflusst [1].

Es muss hervorgehoben werden, dass Dix Kunst in den 1920ern immer morbider und realistischer wurde, wie sein Hauptwerk „Der Schützengraben“, das zerstückelte Soldaten darstellt. Dieses Werk war so verstörend, dass das Wallraf-Richartz-Museum das Bild vor den Blicken des Besuchers zu verstecken versuchte, daraufhin wurde der Museumsdirektor entlassen. Dix Bilder beschreiben die Wahrheit des Krieges und waren deshalb ein Problem für die Regierungsbeamten. Zu der Zeit des Nationalsozialismus wurden Dix Werke als Entartete Kunst bezeichnet und Dix wird als Professor an der Dresdener Akademie gefeuert. Im Jahr 1939 wurde Dix aufgrund einer angeblichen Verschwörung gegen Adolf Hitler verhaftet, später aber wieder entlassen [2].

Im Zweiten Weltkrieg war Dix gezwungen dem Land zu dienen und geriet in französische Kriegsgefangenschaft, aus der er 1946 entlassen wurde. Sein Dienst in einem weiteren Krieg traumatisierte ihn und nahm wieder Einfluss auf sein Werk. Das Leben des Künstlers nach dem Krieg bestand hauptsächlich aus der Malerei von Gemälden, die sich mit Allegorien aus der Religion und

dem Leid der Nachkriegszeit beschäftigten. Diese Bilder wurden durch ihren Realismus berühmt. Dix starb 1969 in Singen [3].

Wir könnten auch bemerken, dass seine Kriegsszenen erschütternd sind. Problemlos scheint der Maler Otto Dix mit seiner Sicht auf den Ersten Weltkrieg in die Riege der Antikriegs-Künstler zu passen. Doch ganz so einfach ist es nicht. Wie lässt sich die Grausamkeit eines Krieges einfangen? Wie passt ein Schlachtfeld mit Hunderten Verletzten auf ein Bild, ohne dass die Details verloren gehen? Die Künstler mussten während des Ersten Weltkriegs nach neuen Konzepten suchen. Sein Mappenwerk „Der Krieg“ mit 50 Radierungen zählt heute zu den wichtigen künstlerischen Zeugnissen der Zeit [3].

Dix gehört zu den wenigen Künstlern, die den Ersten Weltkrieg fast vollständig an der Front erlebten. Im September 1915 meldet er sich freiwillig und nimmt bis zum Kriegsende an zahlreichen Schlachten an der Ost- und Westfront teil. Noch bis ins hohe Alter sollten ihn die traumatisierenden Erlebnisse in Alpträumen heimsuchen. Im Schützengraben selbst verarbeitet er sie zu insgesamt knapp 500 Zeichnungen, von denen einige später als Vorlagen für die Radierungen dienen. Ein Künstlerkollege sagte dazu: „Mir scheint es kaum begreiflich, dass man so viel im Graben fertig bringen konnte.“ [2].

Dix schreibt 1916 auf einer Feldpostkarte aus Aubérive: „Häuser sind das nicht mehr, niemand glaubt das im Ernst. (...) Es sind lauter Löcher mit Steinen herum, oder lauter Skelette. Es ist eine eigenartige seltene Schönheit, die hier redet.“ Seine Kriegszeichnungen sind nur anfangs noch nah am Realismus. Ab 1917 tragen sie expressive und futuristische Züge, bis sich die Motive gegen Ende des Krieges in abstrakte Endzeit- und Todesvisionen auflösen [2].

So fangen die Werke ein, was Fotos zum Teil nicht abbilden können oder sollen: „Die Fotografie wurde damals oft für Propagandazwecke genutzt“, sagt Beckstette. Die Künstler verbinden Darstellung mit Emotion, Tatsachen mit Gänsehaut. Dix deswegen als Antikriegskünstler einzuordnen, sei jedoch schwierig, macht der Experte deutlich. Die Kriegserfahrung war es, die Dix interessiert hat. Er zeichnete, um Gesehenes zu verarbeiten und brachte die Extreme zu Papier.“ Der Künstler selbst hat das in folgende Worte gefasst: „Der Krieg war eine scheußliche Sache, aber trotzdem etwas Gewaltiges. Das durfte ich auf keinen Fall versäumen.“ [3].

Schließlich, möchten wir sagen, dass Otto Dix eine bedeutende Figur in der deutschen Kunst war. Dieser Mann hatte keine Angst zu sprechen und zu zeigen, was er mit eigenen Augen sah. Seine Arbeit ist von weltweiter Bedeutung.

Literatur

1. Der Erste Weltkrieg in den Augen von Otto Dix. [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://www.welt.de/regionales/stuttgart/article124469725/Der-Erste-Weltkrieg-in-den-Augen-vonOtto-Dix.html>

2. Biografie von Otto Dix. [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.artnet.de/kuenstler/otto-dix/biografie>

3. Bilder vom Krieg ohne den Trost der Erlösung. [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: http://www.deutschlandfunkkultur.de/maler-otto-dix-bilder-vom-krieg-ohne-den-trost-der-erloesung.932.de.html?dram:article_id=372900

УДК 75 Дюрер=112.2

Попова Інесса Павлівна

ALBRECHT DÜRER

Albrecht Dürer war einer der bedeutendsten deutschen Künstler, Maler, Zeichner, Holz- und Kupferstecher, Grafiker und Kunsttheoretiker.

Dürer wurde am 21. Mai 1471 in Nürnberg geboren. Er war das dritte Kind in der Familie des bekannten Nürnberger Juweliers Albrecht Dürer. Albrecht hatte 17 Geschwister, von denen die meisten im Kindesalter oder sehr jung starben. Von 1477 bis 1483 besuchte Dürer die öffentliche Lateinschule in Nürnberg. Danach absolvierte er zunächst eine Goldschmiedelehre bei seinem Vater [1].

Nach Beendigung der Lateinschule beginnt der 13-jährige Junge als Geselle in der Werkstatt des Vaters zu arbeiten, wo er die ersten künstlerischen Fertigkeiten erwirbt und das Handwerk des

Juweliers erlernt. In diesen Jahren entstehen seine ersten Zeichnungen und es wächst der starke Wunsch, Maler zu sein. Mit großem Bedauern entlässt Dürer seinen Sohn Albrecht für drei Jahre in die Lehre zu Michael Wolgemut – dem bedeutendsten Nürnberger Maler, Illustrator und Graphiker. In Wolgemuts Werkstatt studiert Albrecht nicht nur die Malerei, sondern lernt auch alle Besonderheiten der Technik des Holzschnitts kennen. Möglicherweise ist er beteiligt an der Arbeit der Illustrationen zur „Weltchronik“ von Hartmann Schedel [1].

Zwischen April 1490 und Mai 1494 begab sich Dürer auf Wanderschaft. Ob er auch die Niederlande bereiste, ist nicht gesichert. Er besucht Städte Deutschlands und der Schweiz, bezeugt ist sein Aufenthalt in Colmar, Basel, Straßburg. Zu dieser Periode gehört die Entstehung des ersten Holzschnitts „Der Heilige Hieronymus im Gehäus“. In Basel ist er wahrscheinlich beteiligt an der Schaffung der Illustrationen zu Komödien des Terenz, zu „Der Ritter vom Turn“ und zu Sebastian Brants „Narrenschiff“. Das erste Malerei-Selbstporträt, das der Künstler schuf, datiert im Jahre 1493[2].

1494 kehrt Dürer nach Nürnberg zurück und heiratet Agnes Frey, die Tochter eines Freundes des Vaters. Nach der Hochzeit erhält er die Möglichkeit, eine eigene Werkstatt zu eröffnen, reist jedoch bald nach Italien. Auf dem Weg nach Italien schafft er eine Serie von Landschaftsaquarellen. Er macht Station in Venedig, wo er sich mit den Arbeiten der besten italienischen Maler vertraut macht: Andrea Mantegna, Antonio Pollaiuolo, Giovanni Bellini. 1495 kehrt er nach Nürnberg zurück. Seitdem beginnt die selbständige Tätigkeit des Künstlers als Maler und Graphiker [3].

Im Jahre 1498 erscheint seine Holzschnittserie „Die Apokalypse“. In ihr wurden die Stimmungen wiedergegeben, die in Deutschland am Vorabend gewaltiger religiöser und sozialer Erschütterungen vorherrschten. Eine vollkommen neue Bildsprache, zugänglich und verständlich einem breiten Publikum, bringt dem Künstler Berühmtheit ein in Deutschland wie auch in anderen Ländern. Ende der 1490-er Jahre wendet sich Dürer dem Kupferstich zu und wird der erste Meister Deutschlands, in dessen Schaffen beide Techniken (Holzschnitt und Kupferstich) parallel existieren werden und sich einander ergänzen. Die grundlegende Thematik seiner Xylographien ist immer mit biblischen und christlich-protestantischen Sujets verbunden. Wenn er sich mit dem Kupferstich beschäftigt, wird sich Dürer, außer religiösen auch zeitgenössischen und mythologischen Themen zuwenden und künstlerische Probleme lösen. Seit 1500 studiert er systematisch und sorgfältig die Perspektive, Proportionen des Menschen und der Tiere und konstruiert den Aufbau der Figuren (die Kupferstiche „Die Nemesis“, „Adam und Eva“, „Großes Pferd“ und „Kleines Pferd“). In diese Zeit gehört der Beginn der Arbeit an der Serie „Das Marienleben“ [2].

Ein wichtiges Ziel der zweiten Italien-Reise war der Wunsch, seine Urheberrechte zu verteidigen, da viele italienische Meister nicht bloß Dürers Graphiken kopierten, sondern auch sein Monogramm auf ihre Arbeiten setzten. So groß war schon zu Beginn des 16. Jahrhunderts die Popularität der Graphiken des Künstlers. Die Periode von 1500 bis 1510 ist die fruchtbringendste im Schaffen des Künstlers: 1507 bis 1508 entsteht die Serie „Passionen“ (Kupferstiche), im Jahr 1511 erscheint die zweite Ausgabe „Die Apokalypse“, die Edition der Zyklen „Das Marienleben“, „Die Große Passion“, „Die kleine Passion“ (Holzschnitte). Später schafft Dürer seine berühmten „Meistergraphiken“: „Ritter, Tod und Teufel“, „Der Heilige Hieronymus im Gehäuse“ und „Die Melancholie“. Die Jahre 1515 bis 1518 gehören den Erfahrungen des Künstlers in einer anderen Technik – er schafft sechs Radierungen [2].

Die Reise hatte große Bedeutung für den Künstler, weil Dürer nach dem Tod Kaiser Maximilians zur Aufrechterhaltung seiner ihm noch von diesem verliehenen Privilegien unbedingt die Bestätigung des neuen Kaisers Karl V. brauchte. Dürer nimmt an der Krönung Karl V. in Aachen teil. Danach hat er in Köln ein Treffen mit dem neuen Kaiser, in dessen Resultat der Künstler die Genehmigung zur weiteren Auszahlung einer Rente erhält. Während der Reise führt Dürer ein Tagebuch, das es ermöglicht, sowohl die Reiseroute als auch seine Treffen mit berühmten Persönlichkeiten und Künstlern sowie seine Bekanntschaft mit verschiedenen ungewöhnlichen und seltenen Gegenständen genau zu rekonstruieren. In den Niederlanden findet sein Treffen mit Erasmus von Rotterdam statt. Indessen erkrankt Dürer während dieser Reise an einer unbekanntem „merkwürdigen“ Krankheit“ (wahrscheinlich Malaria), an deren Ausbrüchen er bis zum Lebensende leidet. Diese Erkrankung führt

späterhin zu seinem Tod [4].

Im letzten Lebensjahr druckte man seine Haupt-Schriften. 1528 wurden die „Vier Bücher von menschlicher Proportion“ beendet, die nach seinem Tod herauskamen. Dürer starb am 6. April 1528 vermutlich an den Folgen eines Fiebers [4].

Literatur

1. Manfred Vasold: Dürer, Albrecht In: Werner E. Gerabek, Bernhard D. Haage, Gundolf Keil, Wolfgang Wegner (Hrsg.): Enzyklopädie Medizingeschichte, S. 322; 324; 326; 349.
2. Albrecht Dürers Fechtbuch, Cod. HS 26-232, Albertina, Graphische Sammlung Wien. In: Heidemarie Bodemer: Dissertation, Stuttgart 200, S. 161–180
3. Albrecht Dürer [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.wilhelm-fabry-museum.de/index.php/58-kinderartothek/kuenstler/255-duerer-albrecht>
4. Maler, Zeichner, Grafiker, Holz- und Kupferstecher, Kunsttheoretiker [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.oppisworld.de/zeit/albrecht-duerer/index.html>

УДК726(430)=112.2

Рак Тетяна Олексіївна

GOTISCHE ARCHITEKTUR VON DEUTSCHLAND

Die Aktualität der Arbeit liegt in der Tatsache, dass der gotische Architekturstil unter Beibehaltung gewisser stilistischer Merkmale in Westeuropa vielfältig und weit verbreitet ist. Daher ist es wichtig, die deutsche Gotik nicht mit der Gotik anderer europäischer Länder zu verwechseln.

Das Ziel dieser Arbeit ist, den gotischen Stil der Architektur in Deutschland kurz und informativ zu beschreiben und von den wichtigsten Monumenten der Architektur zu erzählen.

Deutschland hat eine reiche und vielfältige Architekturgeschichte, deren Traditionslinien von der karolingischen Renaissance bis in die zeitgenössische Architektur reichen. Der Artikel gibt einen Überblick über Geschichte und Gegenwart der Architektur in Deutschland, festgemacht an Bauwerken, die das Bild des Landes prägen und an herausragenden Baumeistern, Architekten und Ingenieuren, die in Deutschland gewirkt haben oder wirken.

Die deutsche Architektur ist durch ein großes Maß an regionaler Vielfalt geprägt, bedingt durch die jahrhundertelange Aufgliederung des deutschen Territoriums in Fürstentümer, Königreiche und andere Herrschaftsgebiete. Dadurch entstand ein sehr heterogenes Bild, teilweise gibt es architektonische Unterschiede von Stadt zu Stadt, von Dorf zu Dorf. Dies beschert dem heutigen Deutschland ein besonders reichhaltiges historisches Bauerbe [1].

Die Gotik konnte in Deutschland erst gegen Ende des Hochmittelalters mit rund einem Jahrhundert Verzögerung Fuß fassen und die romanische Architektur verdrängen. Dennoch sind auch in der deutschen Spätromanik vereinzelt gotische Elemente zu finden und die lokalen spätromanischen Bautraditionen wurden teilweise bis weit in das 13. Jahrhundert hinein beibehalten. Diese Mischformen werden als spätromanisch-gotischer Übergangsstil bezeichnet. Ein bekanntes Beispiel ist der spätromanische Limburger Dom (nach 1175, 1235 geweiht), der mit einem vierteiligen Wandaufriß und sechsteiligem Rippengewölbe der frühgotischen Emporenbasilika entspricht und mit Spitzbogenfenstern, Chorumgang und Strebebögen weitere gotische Elemente aufweist. Am Magdeburger Dom, der ab 1209 entstand und teilweise als erster gotischer Bau in Deutschland betrachtet wird, sind die Übergänge vom romanischen zum gotischen Baustil erkennbar. Das Erscheinungsbild ähnelt hier zumeist noch den wuchtigen romanischen Kirchen; einzelne Gebäudeteile weisen jedoch schon gotische Tendenzen auf. Als erste rein gotische Kirchenbauten auf heutigem deutschen Staatsgebiet zählen der Zentralbau der Liebfrauenkirche in Trier (ab ca. 1230) und die Hallenkirche der Elisabethkirche in Marburg (ab 1235). In enger Verbindung zur Elisabethkirche steht die frühgotische Zisterzienserklösterkirche Haina, die möglicherweise auch der Marburger Kirche zeitlich vorausgeht. Ebenfalls um 1230 wurden als gotische Umbauprojekte der Chor des Wetzlarer Domes sowie das Langhaus des Freiburger Münsters begonnen. Auch beim Freiburger Münster könnten gotische Formen durch die Zisterzienserklösterkirche Tennenbach vermittelt worden sein, deren zeitliche Stellung jedoch nicht geklärt ist [2].

Nach dem Schema der französischen Kathedralgotik entstand 1245–1275 das hochgotische

Langhaus der Kathedrale von Straßburg, dessen groß angelegte Westfassade ab 1277 folgte, die auf einer Stufe mit den besten Leistungen französischer Baumeister steht. Obwohl Straßburg heute zu Frankreich gehört, ist es historisch gesehen ein Hauptwerk der deutschen Hochgotik. 1248 folgte der Cathedralbau des Kölner Doms, der mit einem fünfschiffigen Grundriss und gewaltigen Dimensionen sein Vorbild der Kathedrale von Amiens zu übertreffen versuchte. Im Mittelalter wurde der Dom nicht einmal zur Hälfte fertiggestellt und konnte erst im 19. Jahrhundert nach den Originalplänen als eine der weltweit größten Kirchen vollendet werden. Als kaum weniger ambitionierter Bau ist die 1250–1350 erbaute Lübecker Marienkirche zu nennen, die als Pfarrkirche in Form einer französischen Kathedrale sowie durch Größe und Höhe ihre Vorrangstellung gegenüber der Lübecker Bischofskirche demonstrieren sollte. Durch ihre Anpassung an das lokale Baumaterial Backstein wurde die Marienkirche zugleich zum Initialbau der Backsteingotik für Norddeutschland und den Ostseeraum. Um 1260 begann nach Reimser Vorbild der Umbau des Halberstädter Doms, von dem zunächst nur drei Langhausjoche realisiert werden konnten; der übrige Bau zog sich bis gegen 1500 hin. Als einziger Bau in Bayern nach französischem Kathedralschema wurde um 1285/90 der Regensburger Dom nach dem Vorbild von St. Urbain in Troyes begonnen [3].

Neben den großen Bischofskirchen entstanden rasch zahlreiche Pfarrkirchen in den Städten, die manchmal die Ausmaße der Dombauten erreichten oder sogar übertrafen. In Freiburg im Breisgau entstand mit dem Münster ein frühes Hauptwerk deutscher Gotik, dessen um 1330 vollendeter Hauptturm mit seinem durchbrochenen Helm Vorbild für viele spätere Turmlösungen wurde und der als einer der wenigen gotischen Großtürme im Mittelalter fertig wurde. In noch größere Dimensionen stieß ab 1377 das Ulmer Münster vor, dessen Hauptturm als weltweit höchster Kirchturm erst im 19. Jahrhundert vollendet werden konnte. Als Klosterkirche ragt ab die 1259 begonnene Zisterzienserklsterkirche von Altenberg heraus, die ohne Türme und mit reduziertem Bauschmuck zisterziensische „Bescheidenheit“ ausdrückt, in ihren Abmessungen jedoch auftrumpft [4].

Es gibt zahlreiche geschützte Bau- und Kulturdenkmale in Deutschland, wobei längst nicht alle wertvollen Bauwerke und Ensembles auch eingetragene Denkmalbauten sind. Zudem gibt es die weltweit drittgrößte Anzahl von Bauten auf der UNESCO-Welterbeliste, siehe Welterbe in Deutschland. Zu den symbolträchtigsten Bauwerken Deutschlands gehören das Brandenburger Tor, das Reichstagsgebäude und der Fernsehturm in der Hauptstadt Berlin, der Kölner Dom als größte Kathedrale, das Romantik-Symbol Schloss Neuschwanstein, sowie die Wartburg, die Frankfurter Paulskirche und das Hambacher Schloss als wichtige historische Schauplätze.

Die deutsche Gotik löste sich immer mehr vom französischen Vorbild. Diese Entwicklung wird auch als „Reduktionsgotik“ oder mit dem strittigen Begriff „Deutsche Sondergotik“ bezeichnet. Besonders die Spätgotik schuf hier bedeutende Beispiele. Zu lokalen Zentren entwickeln sich die süddeutschen Reichsstädte, besonders Nürnberg und Regensburg sowie die Hansestädte an der Ostseeküste, hier vor allem Lübeck und Stralsund [5].

Abschließend möchten wir sagen, dass lange Zeit hielt man, vor allem im 19. Jahrhundert, die Gotik für einen typisch deutschen Stil. Nach den Befreiungskriegen gegen Napoleon wurde die gotische Baukunst zum Inbegriff einer urdeutschen, christlichen, mittelalterlichen Weltordnung verklärt. Dieses romantische Traumbild wurde zum positiven Gegenbild erhoben. Der damals noch nicht vollendete Kölner Dom wurde zum architektonischen Inbegriff deutscher Größe und gleichzeitig wurde die Gotik zu einem deutschen Stil umgedeutet. In der Hochphase der Glorifizierung der deutschen Gotik hat Kugler als erster öffentlich festgestellt, dass das Heimatgebiet der Gotik Nordfrankreich ist.

Literatur

1. Архітектура Німеччини [Електронний ресурс] / Architektur in Deutschland – Режим доступу: https://de.wikipedia.org/wiki/Architektur_in_Deutschland
2. Архітектурні та художні стилі [Електронний ресурс] / Bau- und Kunststile – Режим доступу: <https://www.gorama.de/Wissen/KunstundKultur/BauKunststile/gotik.html>
3. Готика [Електронний ресурс] / Gotik – Режим доступу: <https://de.wikipedia.org/wiki/Gotik>

4. Готична архітектура Німеччини [Електронний ресурс] / Gotische Baukunst in Deutschland — Режим доступу: <https://www.kunstplaza.de/kunststile/gotische-baukunst-in-deutschland/>

5. Готична архітектура Німеччини: історія та особливості [Електронний ресурс] Gotische Architektur in Deutschland: Geschichte und Merkmale – Режим доступу: <http://de.nextews.com/16671815/>

УДК 398.1(430)(043)=112.2

Ремига Інна Сергіївна

DIE GRÖSSTEN DEUTSCHEN KOMPONISTEN

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass die klassische Musik der großen Komponisten ewig leben wird und von der Genialität betroffen ist.

Das Ziel der vorliegenden Arbeit ist die Größe und den Beitrag der großen deutschen Komponisten an die weltweite Geschichte vorzuführen.

Deutschland ist durch seine bekannten Persönlichkeiten berühmt. Das sind Schriftsteller, Musiker, Künstler, Wissenschaftler und, natürlich, Komponisten. Die weltbekannten deutschen Komponisten sind Johann Sebastian Bach, Gustav Mahler und Johannes Brahms viele andere.

Ludwig van Beethoven steht zwischen den bekannten Komponisten aus Deutschland auf dem höchsten Platz. Beethoven – eine hervorragende Persönlichkeit des 18. Jahrhunderts. Er wurde im Dezember 1770 in Bonn in der Familie des Hofmusikers geboren [1].

Trotzdem kleiner Ludwig keine Bildung in der Grundschule bekam, war er sehr begabt. Sein Vater wollte aus dem Sohns Talent Gewinn bekommen, deshalb spielte Ludwig Klavier mit 8 Jahren vor dem großen Publikum in Köln. Als Beethoven 11 Jahre alt war, wurde er als Organist am Hof des Kurfürsten dienen. Als er 12 Jahre alt war, erschienen seine erste Musikwerke, Symphonien und Sonaten. Im Jahre 1789 begann junger Beethoven Philosophie an der Universität in Bonn zu studieren [1].

Aber sein privates Leben war sehr traurig. Komponist wurde taub. Er bekam keine Hilfe und deshalb hatte er schwere seelische Depression. Er war sehr einsam und arm. In dieser Zeit erschien sein Werk «Heiligenstadtens Testament». In diesem Werk betonte er, dass nur die Tugend und die Herzengüte den Menschen glücklich machen können. Beethoven schöpfte neue Kräfte für das Leben aus Musik [2].

Seine musikalische Werke, z.B. «Sinfonie №9», «Mondscheinsonate», die Oper «Fidelio» sind weltberühmt. In vielen seinen Werken drückte der Komponist seine Gefühle zur Therese Malfatti aus, die er sehr liebte. Aber die Familie der Frau war sehr reich und Therese heiratete einen reichen Baron. Beethoven litt daran sehr. Er starb 1827 in Wien.

Der Name dieses bekannten Komponisten ist in der ganzen Welt berühmt. Und die Deutschen sind auf seinen talentierten Landsmann sehr stolz [2].

Johann Sebastian Bach war Organist, Kapellmeister, Komponist und Chorleiter in Arnstadt, Mühlhausen, Weimar, Köthen und Leipzig. Er gilt als der bedeutendste Komponist, der in Leipzig gewirkt hat [3].

Johann Sebastian Bach wurde am 21.03.1685 als Sohn des Eisenacher Stadtpfeifers Johann Ambrosius Bach (1645-1695) und dessen Gattin Elisabeth geborene Lämmerhirt (1644-1694) geboren. Seinen ersten musikalischen Unterricht erhielt er vom älteren Bruder Johann Christoph Bach (1671-1721), der Organist in Ohrdruf war. Seit 1700 lernte er an der Michaelisschule in Lüneburg [3].

1695, mit fast zehn Jahren, war Bach Vollwaise. Erst starb seine Mutter. Ein halbes Jahr später heiratete der Vater wieder, aber schon zwei Monate nach der Hochzeit starb auch er. Da die Witwe die Kinder nicht ernähren konnte, wurden sie auf die Verwandtschaft verteilt. Johann Sebastian kam zu seinem 13 Jahre älteren Bruder Johann Christoph, der schon verheiratet und in Ohrdruf bei Erfurt als Organist der Michaeliskirche tätig war. Dort besuchte Bach die Lateinschule und erhielt eine solide Ausbildung in alten Sprachen, Logik, Mathematik, Rhetorik, Theologie und Musik. Mit 14 Jahren verließ er die Schule als zweitbesten Schüler [3].

In Leipzig entstanden seine großen religiösen Werke: die Johannes- und die Matthäuspassion,

das Weihnachts- und das Osteroratorium, die majestätische Messe sowie fast 300 Kantaten.

In den letzten zehn Jahren seines Lebens verschlechterte sich Bachs Augenlicht. Trost fand er jedoch in seiner großen Familie und seinen Kindern, von denen einige selbst talentierte Musiker waren, die es zu internationalem Erfolg brachten. Bach starb am 28. Juli 1750 an einem Schlaganfall [3].

Johannes Brahms war in Hamburg unter ärmlichen Verhältnissen aufgewachsen. Dennoch versuchten seine Eltern das musikalische Talent ihres dritten Kindes zu fördern. Im April 1853 ging der 20jährige mit dem ungarischen Geiger Eduard Reményi als dessen Klavierbegleiter auf eine Konzertreise und lernte durch diesen Joseph Joachim kennen, mit dem er schnell Freundschaft schloss. Joachim vermittelte ihm in Weimar die Bekanntschaft mit Liszt und legte es ihm ans Herz, in Düsseldorf Robert und Clara Schumann aufzusuchen [4].

Das Ehepaar nahm ihn herzlich auf, und besonders Robert Schumann war begeistert von den Kompositionen des jungen Mannes. Vier Wochen verbrachte Brahms in Düsseldorf und nahm mit einem Empfehlungsschreiben Schumanns Abschied, um nach Leipzig zu gehen. Auf die Nachricht von Schumanns Selbstmordversuch hin eilte er nach Düsseldorf und stand Clara Schumann in den folgenden zwei schweren Jahren bei. Er besuchte Schumann, oft mit den Freunden Joachim und Albert Dietrich, in der Heilanstalt, kümmerte sich um Haushalt und Kinder, wenn Clara, die ihre Konzertreisen wieder aufnahm, nicht zu Hause war. Er gab Klavierstunden und komponierte und schlug die Mahnungen seiner Mutter, sich um seine Karriere zu kümmern, in den Wind. Für Clara Schumann bedeutete die Verehrung, die Brahms für Schumann empfand, und die Liebe zu dessen Musik großen Trost. Sie selbst schrieb darüber, was ihr Brahms in dieser Zeit bedeutete, an ihre Kinder: „[...] er kräftigte das Herz, das zu brechen drohte, er erhob meinen Geist, erheiterte, wo er nur konnte, mein Gemüt, kurz er war mein Freund in vollstem Sinne des Wortes.“ Eine wichtige Komponente dieser Freundschaft war die Tatsache, dass Clara wieder am Schaffen eines musikalischen Genies teilhaben konnte, so, wie es ihr zuvor bei Schumann möglich gewesen war [4].

Der Austausch über Musik mit ihrem Mann fehlte ihr unendlich. Brahms und auch Joachim boten ihr in gewissem Maße Ersatz für die künstlerische Anregung, die Clara seit ihrer frühesten Jugend an genossen hatte und gewohnt war. Dass beide Schumanns Musik liebten, war ein wichtiges Band zwischen ihnen und Clara. Brahms vertraute Clara wie keinem anderen Menschen.

Anfangs war Brahms zweifellos in Clara Schumann verliebt, doch während eines gemeinsamen Aufenthaltes in der Schweiz im Sommer 1856 beschlossen beide, getrennte Wege zu gehen. Clara hatte durchaus auch mütterliche Gefühle für den jungen Freund, unterstützte ihn in praktischen wie finanziellen Fragen, und auch wenn dessen Verhalten manchmal sehr schroff sein konnte, überstand diese Freundschaft alle Verstimmungen und Missverständnisse [4].

Manchmal litt Brahms darunter, dass er zwar wie selbstverständlich zur Familie Schumann dazugehörte, aber dennoch keine eindeutige Stellung – weder Sohn noch Ehemann – einnehmen konnte. Dies mag einer der Gründe für seine plötzlich auftauchende Schroffheit gewesen sein, die Clara und ihren Kindern manchen Ärger und Enttäuschung bereitete. Eine ganze Reihe von Brahms-Werken erlebte durch Clara Schumann ihre Uraufführung, und die Pianistin war immer begierig, die neuesten Kompositionen des Freundes zu erhalten und zu spielen. Sandte er sie zuerst anderen Freunden, so war sie verstimmt. Sie teilte mit ihm ihre Sorgen und berichtete ihm über Krankheiten, Geldangelegenheiten, Konzerte und über die Kinder. 11 Monate nach Clara Schumanns Tod starb auch Brahms [4].

Zum Schluss kann man sagen, dass Deutschland mit seinen großen Menschen, darunter so talentierten Komponisten wie Beethoven, Bach und Brahms berühmt ist. Sie hinterließen eine ewige Spur in der Weltmusikgeschichte und sind für ihre Zeitgenossen immer noch Vorbilder.

Literatur

1. Clive H. P. Beethoven and His World: A Biographical Dictionary / H. P. Clive, Oxford University Press, 2001.
2. Davies Peter J. Beethoven in Person: His Deafness, Illnesses, and Death. / Peter Davies Westport, Conn.: Greenwood Press, 2001.
3. 100 Bach-FAQ und bald sind es 500 Bach-FAQ - War Johann Sebastian Bach tatsächlich im

Gefängnis? [Elektronischer ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.bachueberbach.de/100-bach-faq-und-bald-sind-es-500-bach-faq/faq-92-war-bach-wirklich-einmal-im-gef%C3%A4ngnis/>

4. Klassika: Johannes Brahms (1833-1897): Lebenslauf [Elektronischer ресурс] – Режим доступа до ресурсу: https://www.klassika.info/Komponisten/Brahms/lebenslauf_1.html

УДК 913(494)

Салій Ірина В'ячеславівна

DIE BASTEI

Innerhalb weniger Jahrzehnte wurde die Bastei zum beliebtesten Ausflugsziel in der Sächsischen Schweiz. Das Felsmassiv befindet sich 194 m über der Elbe. Die Geschichte der Bastei lässt sich bis ins Mittelalter zurückverfolgen, genau genommen bis 1361, da aus diesem Jahr ein Urkunde existiert, welche das Bestehen einer Burg, der Burg Neurathen, belegt. Diese Burg umfasste auch die Felsen der Bastei [1].

Erstmals als "Bastey" erwähnt wird dieser Ort im Jahr 1592, als der Markscheider Mathias Oeder im Auftrag des Kurfürstentums Sachsen eine Landvermessung durchführte und diese dokumentierte [2].

Der Erste, der die Bastei als herausragende Sehenswürdigkeit wahrnahm und wohl auch Besucher auf die Aussicht führte, war der Lohmener Pfarrer Carl Heinrich Nicolai.

Der am weitesten zur Elbe vorspringende schmale Felsrücken ist die eigentliche Bastei.

Auf dem Basteiaussichtsfelsen stehend blickt man hinunter auf die Elbe zwischen Lilienstein und Königstein und erkennt den Kontrast zwischen dem steilen Prallhang bei Niederrathen und den sanft ansteigenden Hügeln bei Oberrathen. Der unterhalb der Bastei liegende Kurort Rathen ist als Ausgangspunkt für viele Wander- und Klettertouren der Sächsischen Schweiz und auch wegen seines imposanten Freilichttheaters, der Felsenbühne Rathen, bekannt. Links blickend sieht man die Basteibrücke mit ihrem Felsmassiv [1].

Bei klarem Wetter genießt man eine herrliche Fernsicht: Im Süden ist links vom Königstein der Pfaffenstein zu erkennen, dahinter die bewaldeten Kammlinien des Erzgebirges; im Südosten sieht man den Großen Winterberg; im Osten ragt das Felslabyrinth der Schrammsteine auf; im Nordosten erhebt sich der Valtenberg aus dem Lausitzer Bergland [1].

Was die Geschichte der Bastei betrifft, war anfangs diese Felsformation nur von Wehlen und Lohmen vergleichsweise gut erreichbar. Über den Malerweg erreichten zahlreiche Künstler die Bastei. Caspar David Friedrich malte nach Basteimotiven sein bekanntes Bild Felsenpartie im Elbsandsteingebirge. Auch Ludwig Richter zeichnete an der Bastei. Von Rathen aus war der Zugang schwieriger, seit 1814 führte eine Treppe mit 487 Stufen von hier aus dem Wehlgrund über die „Vogeltelle“ auf den Fels [3].

Zu Beginn des 19. Jahrhunderts führte der Weg von Rathen hinauf auf die Bastei durch die wildromantische, aber steile Vogeltelle. Noch überspannte keine Brücke die tiefe Schlucht der Mardertelle. Aus dem Rathener Grund ging es links in den Wehlgrund, an der Mardertelle und am Ferdinandstein westlich vorbei zur Vogeltelle und einen sehr steilen Weg hinauf [1].

War der Besuch der Bastei um das Jahr 1800 noch ein exklusives und waghalsiges Abenteuer, so wurde er in den folgenden Jahrzehnten zur Massenbewegung. Neue, bequeme Zugänge wurden geschaffen. 1816 war die Zufahrt von der Straße Lohmen-Hohnstein ausgebaut und dadurch auch für "zartere Naturen" die Möglichkeit geschaffen worden, mit dem Kutschwagen "bis nahe an den Felsvorsprung zu fahren".

1826 wurde dann endlich vom Neurathener Felsentor über die Mardertelle hinweg zum Basteimassiv eine Holzbrücke geschlagen und die mühsame Kraxelei durch die Vogeltelle beendet. Und pünktlich zur Einweihung der Eisenbahnstrecke durch das Elbtal im Jahre 1851 war die Holzbrücke, die wegen der vielen Reparaturen zum Ärger der Besucher häufig gesperrt werden musste und schließlich ganz baufällig geworden war, durch die Steinbrücke ersetzt worden. Sie wurde in nur zwei Jahren erbaut und ist mit Recht das weltweit bekannte Signet der Sächsischen Schweiz [1].

Nach 1945 nahm die Zahl der Gäste nochmals stark zu, vor allem an Wochenenden und Feiertagen entwickelte sich ein Massentourismus. Zwischen 1975 und 1979 wurde die bisherige

Gaststätte durch einen umfangreichen Neubau (Architekt Horst Witter), später noch durch ein Hotel ersetzt. Der geplante Bau eines 90 Meter hohen Hauses wurde nicht realisiert.

Die Basteibrücke wurde 1980–1982 einer ersten Großsanierung unterzogen [3].

Aus der Bastei befand in früheren Zeiten ein Aussichtsturm über dessen Bau wenig bekannt ist. Der 16,5 Meter hohe Turm wurde 1858 als Holzturm errichtet und auf eigene Kosten vom damaligen Basteiwirt Kayser gebaut. Er befand sich auf der höchstgelegenen Stelle des Basteigeländes neben dem Imbiss "Försterrast". Die Aussichtsplattform war über 78 Stufen zu erreichen und es soll sich dort ein Frauenhofersches Teleskop befunden haben. Dem interessierten Besucher wurde von einem ständig anwesenden Mann die interessante Landschaft erklärt [2].

Der Grund und das Datum für seinen Abriss sind nicht bekannt. Anzunehmen ist aber, dass ihn das gleiche Schicksal traf wie andere Aussichtstürme die aus Holz errichtet wurden, und wegen Baufälligkeit abgerissen wurde [2].

Abschließend können wir sagen, dass die Bastei uns mit seiner Geschichte und seinem Aussehen anzieht. Die Schönheit dieses Ortes ist voller Antiquitäten. Dieser Ort ist einer der besuchten Orte der Touristen an der Elbe. Dieses historische Wahrzeichen kann aus der Vogelperspektive und bei nebligem Wetter gesehen werden - wie auf Wolken.

Literatur

1. Gemeinde Lohmen mit dem Basteigebiet [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <http://www.lohmen-sachsen.de/de/tourismus/bastei.html>
2. Die Bastei in der Sächsischen Schweiz [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <http://www.hm-noroc.de/basteigebiet/bastei.html>
3. Die Bastei - der Aussichtspunkt im Elbsandsteingebirge [Elektronischer ресурс]. - Режим доступа: <http://www.oberelbe.de/tourismus/wandern/bastei.html>

УДК349.2(430)

Сизоненко Галина Олегівна

DIE GESCHICHTE DES OKTOBERFESTS

Seit über 200 Jahren wird das Münchner Oktoberfest gefeiert. Heute ist es das größte Volksfest der Welt für Bier, Tracht und Gaudi. Seinen Anfang nahm die Geschichte des Oktoberfests aber ohne Alkohol – mit einem Pferderennen zu Ehren einer königlichen Hochzeit. Viele Touristen kommen heutzutage zu dieser Zeit nach Deutschland und träumen dieses Festival zu besuchen. Aber nicht viele Leute kennen die Geschichte dieses Festes.

Oktoberfest ist Oktober Volksfest. Münchner werden auch Oktoberfest "Wiesn" genannt. Die Festlichkeiten finden jährlich Mitte September auf der Theresienwiese. Das ist eine Wiese im Zentrum von München, nicht weit vom Hauptbahnhof entfernt. Das Fest dauert sechzehn Tage, so gilt das Oktoberfest als das größte Volksfest der Welt [1,2].

Ein kleiner bürgerlicher Unteroffizier machte im Jahre 1810 den Vorschlag, die Hochzeit von Ludwig von Bayern und Prinzessin Therese von Sachsen-Hildburghausen vor den Toren Münchens mit einem großen Pferderennen zu feiern. Und nicht der König. Der war allerdings so begeistert vom Zuspruch seiner Untertanen von den Rennen am 12. Oktober, dass er beschloss, nun jedes Jahr ein Fest stattfinden zu lassen [3].

Also, zu Ehren des königlichen Brautpaares, das am 12. Oktober 1810 geheiratet hatte, fand das erste Pferderennen und damit der Vorläufer zum Oktoberfest auf der Theresienwiese statt, damals noch am Stadtrand. Der Name für diese "Wiese" wurde damals von der Braut Prinzessin Therese übernommen und heißt seither Theresienwiese [2].

Ein Jahr später waren sich alle einig: Das Fest soll weiterhin stattfinden. Veranstalter war diesmal der „Landwirtschaftliche Verein in Bayern“, der Fest und Pferderennen zur Präsentation bäuerlicher Leistungen nutzte. 1813 musste das Oktoberfest wegen der napoleonischen Kriege das erste Mal ausfallen. Jahr für Jahr fand die Wiesn daraufhin als privat finanzierte Veranstaltung statt, bis 1819 die Münchner Stadtväter die Sache in die Hand nahmen. Von nun an sollte das Oktoberfest jedes Jahr und ohne Ausnahme gefeiert werden, unter Leitung der Stadt München. Immer mehr Buden und Karusselle kamen dazu, was der Wiesn nach und nach zu ihrem Volksfestcharakter verhalf [2].

1850 gab es dann wieder richtig was zu feiern: Die Wächterin über das Oktoberfest, die Statue der "Bavaria", wurde enthüllt und ein Teil der Ruhmeshalle eingeweiht. In den Folgejahren musste das Oktoberfest abermals pausieren, wegen Cholera-Epidemien und Kriegen.

1881 die nächste Geburtsstunde: Die erste Hendlbraterei wurde eröffnet und das mittlerweile traditionelle Wiesnhendl an die hungrigen Besucher verkauft. Im späten 19. Jahrhundert entwickelte sich das Oktoberfest immer mehr zu dem Fest, wie wir es heute kennen. Elektrisches Licht erleuchtete die Buden und Karusselle, immer mehr Schausteller fühlten sich von dem Rummel angezogen und die Brauereien errichteten aufgrund immenser Nachfrage große Bierzelte mit Musikkapellen anstelle der kleinen Bierbuden [2].

Während des Ersten und Zweiten Weltkrieges, sowie in der Zeit der großen Inflation in den 20er Jahren und in den Nachkriegsjahren, fiel das Oktoberfest aus und wurde bisweilen durch kleinere Herbstfeste ersetzt. Nach dem zweiten Weltkrieg wurde die Tradition der Pferderennen, mit Ausnahme des 150. Jubiläums 1960 und des 200. Jubiläums 2010, nicht wieder aufgenommen [2].

1950 wurde eine neue Tradition geschaffen: Mit Thomas Wimmer zapfte zum ersten Mal der Münchner Oberbürgermeister das erste Oktoberfestfass im Schottenhamel an. Seitdem ist es Tradition, dass jedes Oktoberfest durch den Anstich des ersten Fasses durch den Oberbürgermeister und mit den Worten "O'zapft is" eröffnet wird [3].

Heute ist das Oktoberfest das größte Volksfest der Welt und zieht jährlich rund sechs Millionen Besucher an. Immer zahlreicher werden auch die Gäste aus dem Ausland, wobei nicht nur die Nachbarländer Italien, Österreich und Holland, sondern vor allem auch die USA, Japan und Australien genannt seien.

Immer mehr entwickelte sich das Oktoberfest zum Bierfest: zum 200. Jubiläum 2010 fand auf dem Südtel der Theresienwiese zusätzlich eine historische Wiesnstatt, die an vergangene Zeiten erinnern sollte. Es gab ein gemütliches, familienfreundliches Festzelt, ein reiches Kulturprogramm, alte Karusselle und Pferderennen wie in den Anfangsjahren. In diesem Jahr wurden rund sieben Millionen Maß ausgeschenkt [2].

Popmusik, Schlager und das Tanzen auf Bierbänken bestimmen heute die Festzeltstimmung. Damit das Oktoberfest nicht völlig zum "Ballermann" wird, wurde auch die "ruhige Wiesn" eingeführt: Demnach werden Festzeltwirte dazu angehalten erst ab 18:00 Uhr Partymusik zu spielen und davor bei bayerischer Blasmusik zu bleiben. So wird das Volksfest auch für Familien und ältere Gäste nicht unattraktiv.

Literatur

1. Wolfgang N. Wiesn-Geschichte Zur Historie des Oktoberfestes / Nick Wolfgang // Landeshauptstadt München. – 2016. – [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <file:///E:/OKSAHA/P%20A%20B%20O%20T%20A/HAUKA/студенты/17-18/2%20англ/W14WiesnHistorie.pdf>
2. Die Geschichte des Oktoberfestes [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.oktoberfest.de/de/article/Oktoberfest+2017/Geschichte/Die+Geschichte+des+Oktoberfest+s/621/>
3. Geschichte in 1800 Zeichen (4): Das Münchner Oktoberfest [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.marx-bloggt.de/wiesn-muenchner-oktoberfest/>

УДК 908 (430. 119 – 751) = 112.2

Соколов Михайло Дмитриевич

EXTERNSTEINE ALS EIN NATUR- UND KULTURDENKMAL

Die Aktualität der vorliegenden Arbeit besteht darin, dass die Externsteine während der ganzen Geschichte der Menschheit die Aufmerksamkeit der Menschen, die die Stelle verliehen, mit der magischen Kraft und der gewissen sakralen Energie heranzogen. Diese Stelle und bis jetzt ziehen das riesige Interesse der Touristen und der Pilger an.

Das Ziel der Arbeit liegt darin, die Geologie der Externsteine zu betrachten, ihre Geschichte sowie die Geschichte der Kulte und der Theorien, die ringsumher dieses natürlichen und kulturellen Denkmals entstanden, zu studieren und zu bestimmen, welche Theorien davon wahrhaft sind, und

welche falsch sind.

Zuerst beschreiben wir die Lage und die geologische Struktur. Eingebettet in einem Naturschutzgebiet am Rande des Teutoburger Waldes im Tal der Wiembecke zwischen Horn-Bad Meinberg und Detmold im Kreis Lippe in Nordrhein-Westfalen liegen einzigartige Externsteine. Als eindrucksvolles Natur- und Kulturdenkmal gehören die Externsteine zu den bekanntesten Sehenswürdigkeiten und beliebtesten Ausflugszielen im Teutoburger Wald.

Die aus 13 Felsen bestehende Felsengruppe ist bis zu 38 Metern hoch und kann Stellenweise bestiegen werden. Diese Sandsteinfelsen wurden bei der Auffaltung des Gebirges senkrecht gestellt und in den vergangenen 65 Millionen Jahren durch Erosionskräfte freigelegt und geformt. Besonders große Faszination üben die an den Externsteinen von Menschenhand geschaffenen Anlagen aus, die Grotten, die Höhenkammer und das offene Nischengrab [1]

Die altertümliche Geschichte ist auch von großer Bedeutung. Das Alter und ursprüngliche Bedeutung von "Stonehenge des Teutoburger Waldes" ist seit Jahrhunderten Gegenstand widersprüchlicher Deutungen. Forscher und Archäologen beschäftigen sich immer noch mit den mystischen Steinen. Es fehlen jedoch weiterhin gesicherte Funde des Menschen der Jungsteinzeit, Bronze- und Eisenzeit. Noch heute erinnern die Feste zur Sommersonnenwende und die Walpurgisnacht alljährlich an die Mystik des Mittelalters. Neben Esoterikern trifft man dort auf (selbsternannte) Hexen, Druiden, keltische und germanische Glaubensgemeinschaften, die gemeinsam feiern. Schon immer gilt dieser Ort als Kultstätte [2]

Es gibt eine Hypothese, dass vor einigen Jahrtausenden ein Stamm von Sonnenanbetern hier wohnte. Die schönste Stelle Externsteine befindet sich im Felsgestein auf der Höhe von 40 Metern. Bis zu diesem Platz gelangen kann man nur über die Stufen und wackelig und brüchig dem Aussehen nach der kleinen Brücke. Auf der östlichen Seite des Felsens gibt es eine Nische in Form von der Kuppel und ein Altar in Form von der Kolonne. Das Fenster, das über dem Altar gelegen ist, ist auf den Punkt des Sonnenaufganges und den am meisten Nordpunkt des Aufgangs des Mondes gerichtet. Während der jährlichen Sommersonnenwende sind die Sonnenstrahlen, von der Oberfläche des Altares widergespiegelt worden, beleuchten die umgebenden Wände und die Gegenstände, die der heidnischen Konfession gewidmet sind. Im äußersten Felsen gibt es andere Öffnung, die die Strahlen in die Tage der Wintersonnenwende scheinen lässt. Die wichtigsten Punkte des Heiligtums sind an den Stellen der Kreuzung von unterirdischen Wasserstraßen und der terrestrischen Energieflüssen gelegen [3].

Es entsteht eine Frage, ob diese Sehenswürdigkeiten von Menschen geschaffen worden waren. Im Jahr 1093 wurden die Externsteine an das Kloster in Paderborn urkundlich eingetragen. 1115 weihte der Paderborner Bischof Heinrich II die Kapelle, die in den Felsen eingeschlagen ist, ein. 1130 wurde von den Mönchen des Klosters ein Steinrelief geschaffen, welches die "Kreuzabnahme Christi" auf einer Fläche von ca. 5 x 3,6 Metern darstellt. Ab diesem Zeitpunkt waren die Externsteine ein vielbesuchter Wallfahrtsort. Dieses Flachrelief stellt den Kampf der Christen mit den Heiden dar. In der Mitte vom Basrelief Nikodemus, vom Kreuz den Körper Jesus abnehmend, tritt auf den heiligen Baum der Heiden Irminsul. An den Rändern des Kreuzes sind die leidtragenden Sonnen und der Mond (die Symbole der Macht und der Fruchtbarkeit im Heidentum) dargestellt. Die Schlange, das Symbol der natürlichen Weisheit und der Energie der Erde, ist von den Beinen der Apostel zerstampft.

Der Sinn des Basreliefs – hat die Kreuzigung Christus das Ende dem Heidentum gemacht. Die Beine von Nikodemus sind abgeschlagen - dies wurde von den Heiden getan, als Vergeltung den Christen für die Verunglimpfung seit dem Heiligtum gemacht.

Das monumentale Relief der "Kreuzabnahme", ein bedeutendes Kunstwerk der Spätromanik, bietet einen Schlüssel zum Verständnis der Anlagen, die sehr wahrscheinlich den heiligen Stätten in Jerusalem nachempfunden sind. Hinweise auf die Datierung geben eine Brandspur des 10. Jahrhunderts in der Kuppelgrotte, die Inschrift über die Altarweihe von 1115 in der Hauptgrotte und das um ca. 1150-1170, nach neuesten Überlegungen sogar erst kurz nach 1200 entstandene Relief. Diese Daten passen zu den archäologischen Befunden, die eine Besiedlung des Geländes unterhalb der Felsen vom X/XI bis zur Mitte des XIII Jahrhunderts belegen [3].

Auf einem der Sandsteine befindet sich ein kleinerer Stein, der optisch bald runterfallen zu droht. Dieser Stein soll angeblich eine Schutzfunktion ausgeübt haben. Man wollte den Gegner praktisch mit

dem Stein erschlagen, sobald er durch die Felsgruppe kam [1].

Es gibt viele Geschichten um die Externsteine, ganze Bücher beschäftigen sich mit der Geschichte dieses Ortes. 1659 wurden Modifikationen vorgenommen, die die Felsengruppe als festungsartiges Lust- und Jagdhaus verwandeln sollten. Den Auftrag dazu gab der Graf Hermann Adolf zur Lippe. 1810 wurden diese Veränderungen jedoch wieder durch Fürstin Pauline teilweise in den Ursprungszustand zurückversetzt. Sie ließ auch die noch heute existierenden eisernen Stufen und Geländer anbringen. Über rund 125 Stufen gelangen Sie in ca. 47 Meter luftige Höhe und können einen imposanten Ausblick über das Gebiet rund um die Steine genießen. Der vor der Felsengruppe liegende See wurde erst im Jahr 1835 künstlich angelegt. Verträumte Rundwanderwege führen rund um die Externsteine [1].

Der Nazikult des teutonischen Erbes des Dritten Reiches. Die jahrhundertalte Vorstellung von den Externsteinen als germanische Kultstätte griff die Völkische Bewegung auf. Kernthese dieser sonst uneinheitlichen Bewegung war die Annahme einer germanischen bzw. nordischen Hochkultur vor den antiken Hochkulturen des Mittelmeerraums, der sog. Germanenmythos. Belege dafür glaubten völkische Laienforscher in Steinsetzungen der Megalithkultur sowie in der Kunst der Völkerwanderungszeit und der Wikinger gefunden zu haben. So auch Wilhelm Teudt, in der Mitte der 1920er-Jahre in den Externsteinen den Standort des vermeintlichen sächsischen Hauptheiligtums "Irminsul" die letzte Hochburg der Sachsen im Kampf gegen die Christianisierung entdeckt zu haben glaubte. Die Irminsul galt in völkischen und gilt in neuheidnischen Kreisen als Symbol des letzten Widerstandes der alten germanischen Religion, bevor sie von Karl dem Großen im Zuge der Christianisierung zerstört worden sei.

Teudt, der Mitglied zahlreicher völkischer Organisationen und ab 1. Mai 1933 Mitglied der NSDAP war, schlug den Nationalsozialisten nach ihrer Machtergreifung vor, die Externsteine in einen „Heiligen Hain“ zur Erinnerung an die Ahnen umzugestalten. Reichsführer SS Heinrich Himmler mit seiner Vorliebe für alles vermeintlich Germanische griff die Idee auf und gründete 1933 die "Externstein-Stiftung"; er selbst war ihr Vorsitzender [4].

Himmler war der Leiter der okkulten Abteilung des Nazis "Ahnenerbe", eine nazistische Denkfabrik, die sich als eine "Studiengesellschaft für die Intellektuelle Alte Geschichte" gefördert hat. In Wirklichkeit war sie eine pseudowissenschaftliche Organisation, die der Entdeckung oder dem Fabrizieren, ruhmvolles Germanisch vorbei gewidmet ist. Eine der Sehenswürdigkeiten, die die Gesellschaft als eine wichtige Position der alten teutonischen Tätigkeit identifiziert hat, sind Externsteine geworden, und das "Externstein-Stiftung" wurde aufgebaut, um "zu untersuchen". In den bizarren Raum gezogen, wo Nazismus und okkulte Pseudogeschichte überschritten waren, wurde die wirkliche Geschichte der Externsteine von einer völlig erlogenen alten teutonischen Geschichte überschattet. So stark in diese Pseudogeschichte beteiligt war das nazistische Deutschland, dass gemäß dem Autor Gary R. Varner die nazistische Jugend an Externsteine gesammelt hat, um heidnische Kirchenlieder während der Sonnenwende und auf Hitlers Geburtstag zu singen [5].

1934 und 1935 wurden unter Leitung des Geologen und aktiven NSDAP-Mitglieds Julius Andree mit Hilfe des Reichsarbeitsdienstes umfangreiche archäologische Ausgrabungen durchgeführt, deren Dokumentation seit 1945 aber nur noch unvollständig ist.

Erklärtes Ziel der Grabungen war das Auffinden von Belegen für eine vorchristliche germanische Kultstätte an den Steinen. Diese Grabungen werden von der heutigen wissenschaftlichen Archäologie in der Regel als „initiierte archäologische Zweckforschung“ angesehen. Ein Teil der Keramik- und Metallfunde der beiden Grabungen wird heute im Lippischen Landesmuseum Detmold aufbewahrt. Im Rahmen der Grabungen entdeckte und untersuchte Andree eine Wallanlage nordöstlich der Steine, die Immenburg auf dem gleichnamigen Flurstück [4].

Jetzt bleibt die Seite in der ziemlich gleichen historischen Verwirrung mit Anhängern sowohl der Neo-Heidentums als auch des Neo-Nazismus pilgern zur Seite [5].

Externsteine jetzt. Die 1999 gegründete Schutzgemeinschaft Externsteine widmet sich dem Natur-, Landschafts- und Denkmalschutz im Naturschutzgebiet Externsteine, der wissenschaftlichen Forschung und Wissensvermittlung sowie der Weiterentwicklung des Gebietes im Sinne eines sanften Tourismus. Sie kooperiert mit dem Landesverband Lippe, der NRW-Stiftung und anderen

Einrichtungen. Jährlich besuchen rund eine halbe Millionen Menschen die Externsteine. Es gibt ein Woodstock ähnliches Fest an Externsteine jedes Jahr auch bei der Sommersonnenwende. Diese hohe Besucherzahl stellt für das Naturschutzgebiet eine besondere Herausforderung dar. Daher haben sich der Landesverband Lippe und die Biologische Station Lippes zur Aufgabe gemacht, Naturschutz und Tourismus in Einklang zu bringen [2].

Zusammenfassend möchten wir sagen, dass die Externsteine ein einzigartiges Natur- und Kulturdenkmal Deutschlands sind, habend die tiefe und mit den Ereignissen gesättigte Geschichte und dabei auffallend ästhetisch schön. Die Geschichte dieser Sehenswürdigkeit hat die dunklen Seiten, und vieles ist noch überhaupt nicht bekannt. Die Gelehrten des Dritten Reiches haben versucht, sogar eine ganze erfundene altertümliche Geschichte zu schaffen und ihr Mekka zu schaffen. Aber nichtsdestoweniger, glauben wir, dass dieser Platz für den Besuch für jeden Ökotourist und auch für den Sucher des Übernatürlichen obligatorisch ist.

Literatur

1. Externsteine/Horn - Bad Meinberg [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: www.lipperland.de
2. Externsteine - Teutoburger Wald - mythischer Ort [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: www.teutoburgerwald.de
3. Die Externsteine im Teutoburger Wald [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: <http://www.externsteine-teutoburgerwald.de>
4. Externsteine [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: de.wikipedia.org
5. Externsteine – Horn-Bad Meinberg, Germany - Atlas Obscura [Elektronische Ressource]. – Zugriffsmodus: www.atlasobscura.com

УДК 656.35(430)=112.2

Тарасова Владислава Юріївна

DIE WUPPERTALER SCHWEBEBAHN

Die Aktualität des Themas besteht darin, dass es immer wichtig ist, etwas Neues über die Kultur der Völker, Sehenswürdigkeiten zu studieren. Und eine dieser Sehenswürdigkeiten ist die Wuppertaler Schwebebahn, die einmalig auf der Welt ist.

Das Ziel dieser Abstracts ist es, mehr über die Besonderheiten der Sehenswürdigkeiten in Deutschland, über die Wuppertaler Schwebebahn zu erfahren.

Die Wuppertaler Schwebebahn ist das Wahrzeichen von Wuppertal. Sie wurde 1901 eröffnet und verband damals die Städte Barmen, Elberfeld und Vohwinkel. Seit 1929 sind diese drei Städte vereinigt und heißen heute Wuppertal [1]. Die Wuppertaler Schwebebahn hat die florierende Industrieregion in ein effizientes öffentliches Verkehrssystem verwandelt. Bis heute ist die Einschienenbahn das touristische Flaggship von Wuppertal.

Sie wurde ursprünglich gebaut, weil die schmalen Straßen entlang der Wupper durch Pferdekutschen und Fußgänger ausgelastet waren und keinen Platz mehr für die Schienen einer Straßenbahn boten – der Bau einer U-Bahn war aufgrund des Grundwasserpegels unmöglich. Von Anfang an war die Schwebebahn ein riesiger Erfolg. Die Erfindung des Kölner Industriellen Eugen Langen (1833-1895) hat für die Fahrgäste nämlich einen wichtigen Vorteil: Man kann unabhängig von Witterung und Verkehrslage reisen [2].

Beginnend im Jahr 1901 mit der Strecke Kluse – Zoo kamen von Jahr zu Jahr weitere Stationen hinzu. Die heute 13,3 Kilometer lange Strecke der Bahn erschließt sich über 20 Haltestellen, von Wuppertal Vohwinkel bis zum Bahnhof in Oberbarmen und ist somit nicht nur eine Touristenattraktion, sondern dient den Einheimischen als Nahverkehrsmittel [3]. Die Strecke verläuft die meiste Zeit direkt über dem Fluss Wupper. Das ist sehr praktisch: Denn die Stadt liegt in einem engen Tal, wo es nicht viel Platz gibt. Die Hochbahn gilt als Wahrzeichen der Stadt und steht seit dem 26. Mai 1997 unter Denkmalschutz [4].

Ein Highlight für den Besucher ist sicherlich der Kaiserwagen, der einzige Oldtimer neben den 27 Gelenktriebwagen. In ihm bewegten sich Kaiser Wilhelm II. und seine Gemahlin am 24. Oktober

1900 auf einer Probefahrt über die Stadt [2]. Der Wagen mit der Nummer 5, treffend Kaiserwagen genannt, kann heute noch für spezielle Fahrten gemietet werden. Eine Erneuerung gab es ebenfalls in den Jahren 1972 – 1974. In dieser Zeit wurde als einziger Wagen der Kaiserwagen zur Fahrt beibehalten, die anderen wurden durch modernere Gelenkzüge ersetzt. Im Dezember 1974 wurde durch Installierung von Bildschirmen in den Führerständen der Bahn, sowie Kameras auf den Bahnhöfen die Einmann-Zugabfertigung ermöglicht, die Wuppertal als erste europäische Stadt einsetzte [3]. Die Schwebbahn wird seitdem immer wieder mit technischen Erneuerungen versehen und weiter ausgebaut. So will man dem stetig wachsenden Kundenzufluss gerecht werden und Altersproblemen entgegen wirken.

Die Schwebbahn gilt weltweit als sehr sicheres Transportmittel, doch in der über 100-jährigen Geschichte kam es auch zu Unfällen. Am 12. April 1999 ereignete sich das folgenschwerste Unglück in der Geschichte der Wuppertaler Schwebbahn: Nach Beendigung von Gerüstarbeiten war von der Baufirma ein Metallstück an der Fahrschiene nicht entfernt worden - der erste Zug stürzte in die Wupper. Fünf Fahrgäste verloren ihr Leben, 47 Personen wurden verletzt [5]. Im Herbst 2013 fiel eine Stromschiene der Schwebbahn auf die Fahrbahn. Ein Wagen mit rund 100 Fahrgästen wurde unsanft gestoppt. Die Passagiere mussten von der Feuerwehr evakuiert werden. Fünf Jahre zuvor rammte ein Zug der Schwebbahn einen Lastwagen mit Kranaufsatz. Der Kran schlitze den Boden der Schwebbahn mehrere Meter auf. Der bekannteste Unfall ereignete sich 1950. Am 21. Juli ließ der Zirkus Althoff seinen halbwüchsigen Elefanten Tuffi zu Werbezwecken zwischen den Haltestellen Rathausbrücke und Adlerbrücke mit der Schwebbahn fahren. Hierbei brach das durch die ungewohnten Geräusche und Schwingungen nervös gewordene Tier bereits nach wenigen Metern durch eine Seitenwand des Zuges und landete kaum verletzt in der Wupper. Dagegen gab es bei den mitfahrenden Reportern, verursacht durch die ausgebrochene Panik, einige Verletzte. Der Vorfall wurde so bekannt, dass es später Dutzende Fahrer gab, die den Wagen in diesem Moment gefahren haben wollten. An diese Geschichte erinnert noch heute neben unzähligen Souvenirs auch ein Gemälde eines Elefanten zwischen den Stationen Alter Markt und Adlerbrücke, wo Tuffi aus der Bahn sprang [6].

In den mehr als 100 Jahren benutzten deshalb über 1,5 Milliarden Personen die Schwebbahn. Nach London und Budapest ist sie das älteste europäische Schnellbahnsystem. Wuppertal ohne die Schwebbahn – das ist für viele undenkbar. In zwölf Meter Höhe gleiten die Bahnen durch die Stadt [2].

Dabei ist die Schwebbahn für die Zukunft bestens gewappnet: Nachdem in den vergangenen Jahren das gesamte Gerüst ausgetauscht und fast alle Haltestellen sowie die Schienen erneuert wurden, geht jetzt eine hochmoderne Fahrzeugflotte an den Start. Ab Ende November 2016 haben die ersten neuen Wagen den Fahrgastbetrieb auf der 13,3 Kilometer langen Strecke aufgenommen. Bis Ende 2017 sollen dann alle 31 Fahrzeuge über die Stadt schweben und die alten Züge ersetzen. Besonderer Blickfang in den Wagen sind die farbigen Kautschukböden. In Rot, Gelb und Grün sind sie perfekt auf die Innenausstattung abgestimmt und verleihen Wuppertals Wahrzeichen einen frischen, zeitgemäßen Look [7].

Literatur

1. Wuppertaler Schwebbahn [Elektronischer Ressource]. – Regime des Zugangs: https://klexikon.zum.de/wiki/Wuppertaler_Schwebbahn
2. Die Wuppertaler Schwebbahn [Elektronischer Ressource]. – Regime des Zugangs: <https://www.wasistwas.de/archiv-technik-details/die-wuppertaler-schwebbahn.html>
3. Die Wuppertaler Schwebbahn [Elektronischer Ressource]. – Regime des Zugangs: <http://www.ruhr-guide.de/freizeit/historisches-ruhrgebiet/die-wuppertaler-schwebbahn/24371,0,0.html>
4. Wuppertal Schwebbahn [Elektronischer Ressource]. – Regime des Zugangs: <https://www.outdooractive.com/mobile/de/strassenbahn/bergisches-land/wuppertal-schwebbahn/17746479/>
5. Die Geschichte der Schwebbahn [Elektronischer Ressource]. – Regime des Zugangs: <https://www.schwebbahn.de/geschichte-technik/geschichte/>

6. Die Wuppertaler Schwebebahn [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://www.welt.de/regionales/nrw/gallery146200158/Die-Wuppertaler-Schwebebahn.html>

7. Wuppertaler Schwebebahn [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: https://www.nora.com/schweiz/de/projektreferenzen/transportwesen/de/wuppertaler_schwebebahn

УДК 621.383.51(430)=112.2

Ткачук Алла Сергіївна

SOLARZELLEN ALS ALTERNATIVE ENERGIEQUELLE

Aktualität: Solarenergie wird jeden Tag zu einem würdigen und wirtschaftlichen Ersatz für andere umweltschädliche Energiegipfel. Die Nutzung von Solarenergie ist so beliebt, dass das Wachstum der Technologie für ihre Reduktion um 30% steigt. Eine Erklärung dafür ist leicht zu finden, da solche Kraftwerke keine Treibhausgase, Staub, toxische Substanzen und andere schädliche Elemente ausstoßen. Technologie ist schnell genug, um sich selbst zu bezahlen, und ermöglicht es Ihnen, erheblich Strom zu sparen.

Traditionelle Energiequellen gehen aus. Energieressourcen sind heutzutage ein teures Vergnügen und beeinflussen die Wirtschaft vieler Staaten weitgehend.

In der klassischen Form besteht das System aus solchen Teilen: Sonnenkollektoren, Laderegler, Batterien und Wechselrichter. Solarzellen durch den Controller laden den Akku auf. Mit dem Wechselrichter können Sie die gespeicherte Energie für Ihre eigenen Bedürfnisse nutzen.

Es sollte angemerkt werden, dass dies ein teures Vergnügen ist. Zu diesem Zeitpunkt sind die Kosten für solche Systeme bei weitem nicht für jedermann erschwinglich. Um ein System mit ausreichender Kapazität und Fähigkeiten aufzubauen, benötigen Sie einen bestimmten Standort für das Gerät. Der Eigentümer der Wohnung kann das Problem der Lage der Sonnenkollektoren konfrontiert werden. Daher sind sie meistens im privaten Sektor installiert. Es sollte anerkannt werden, dass Vergnügen nicht billig ist und es nicht von jedem Hausbesitzer geleistet werden kann. Die Amortisation des Systems kann nach einigen Jahren ausgehen. Im Durchschnitt sind ihre Kosten, wenn wir den privaten Sektor betrachten, im Bereich von 50-150 Tausend Griwna. Es ist ziemlich viel Geld [1].

Ein weiteres Plus an Sonnenkollektoren ist, dass sie eine umweltfreundliche Energiequelle sind. Zwar können Siliziumverbindungen, aus denen Solarzellen hergestellt werden, die Umwelt kaum schädigen, aber verglichen mit den Folgen der Verbrennung von natürlichen Brennstoffen ist ein solcher Schaden ein Tropfen auf den Ozeanen. Der Hauptvorteil ist Unabhängigkeit, in diesem Fall Energie!

Die Entwicklung und Verwendung von alternativen Stromquellen ist wirtschaftlich geworden, was zu einer weit verbreiteten Verwendung geführt hat. Sonnenkollektoren nach der Installation im Prozess der Nutzung sind eine umweltfreundliche Quelle von elektrischer Energie, die es möglich macht, die Gewinnung von natürlichen Ressourcen zu reduzieren und keine Schäden und Gesundheitsschäden zu verursachen [2].

Trotz der Tatsache, dass Deutschland ein ziemlich graues und nebliges Land mit niedrigen durchschnittlichen Sonnentagen ist, ist es weltweit führend in der Nutzung von Solarenergie geworden. Deutschland hat den Rekord bei der Energiegewinnung aus Sonnenkollektoren gebrochen. Jetzt ist Deutschland führend in der Produktion von nichtnuklearen und erneuerbaren Energien. In diesem Land, um die gleiche Menge von Solarkraftwerken, wie in allen anderen Ländern zusammen. Zum Vergleich, erhält in den Vereinigten Staaten von Sonnenkollektoren nur 0,2% der Gesamtenergie [3].

Über 90% aller Solarzellen in Deutschland, das sich auf den Dächern der Häuser. im privaten Sektor - sie sind auch in kleinen Dörfern, Bauernhöfen, Fabriken, Bürogebäuden, vor allem aber installiert. Moderne Architekten entwerfen sogar zu Hause so, dass das Dach nach Süden schaut.

Viele Krankenhäuser und Kliniken sind mit Sonnenkollektoren ausgestattet, die die Nutzung von elektrischer Energie, die sich in Batterien ansammelt, in Stresssituationen ermöglicht und es Ihnen ermöglicht, Geld für die Wartung einer medizinischen Einrichtung zu sparen. Jeder Arzt oder Arzt weiß, wie wichtig es ist, eine permanente Stromversorgung für Geräte zu haben, mit denen Sie Patienten diagnostizieren oder behandeln können. Die moderne Medizin schlägt die Verwendung von

Solarzellen als alternative elektrische Energiequelle vor [4].

Es gibt jedoch Nachteile dieser Art von Energie. Gleichzeitig werden Einkäufer häufig nicht darüber informiert, welche Methoden bei der Herstellung dieser Technologien eingesetzt werden und welche Schäden dies der Umwelt zufügen kann. Der Hauptschuldige, die Umweltfreundlichkeit einer modischen Erfindung zu reduzieren - Silizium. Es wird zur Herstellung von Solarzellen verwendet. Um ein Kilogramm Silizium mit Hilfe der Fluoridhydrid-Technologie zu erzeugen, werden 4 kg Natriumaluminiumfluorid freigesetzt. Diese Substanz ist toxisch und verursacht Störungen im Zentralnervensystem beim Menschen [5].

Leider ist die Solarenergie aufgrund ihrer Natur instabil und hat einen jahreszeitlichen Charakter, der direkt von der Sonnenaktivität abhängt. So produzierten Solarmodule in Deutschland für einen der Sommermonate des letzten Jahres 5,1 TWh Strom, während diese Statistik im Winter viel weniger attraktiv aussieht - nur 0,35 TWh für 30 Kalendertage im Winter [6].

Weitere Probleme der Solarenergieerzeugung sind die Nutzung von Solarbatterien und die Einhaltung der Lebensdauer von Geräten. Nach Ansicht des Wissenschaftlers U. Cato kann die übermäßige Nutzung von Sonnenenergie auf der Erdoberfläche verheerende Auswirkungen auf das Gleichgewicht des Energiesystems der Biosphäre haben.

Und wenn Sie sich vor Licht im Haus schützen, helfen Tagesvorhänge der Nacht, die hohe Konzentration von Kohlendioxid aus der Nutzung von Sonnenenergie kann für Pflanzen gefährlich sein, sagt der Wissenschaftler. Während Umweltschützer keine gemeinsame Antwort gefunden haben, ist der Einsatz von Solarbatterien gerechtfertigt. Vielleicht wird eine Änderung der Technologie ihrer Produktion die Frage bejahen.

Leider hat der Sonnenenergieboom in Deutschland einen unangenehmen Nebeneffekt: Die höchsten Energiekosten in Europa für die Bevölkerung. Fast 7 Millionen Haushalte des Landes geben 10% oder mehr ihrer gesamten Elektrizitätserlöse aus, was Experten als "Energiearmut" bezeichnen, wenn Menschen gezwungen werden, selbst kleine Dinge zu sparen und sich in etwas zu verweigern [7].

So oder so, aber das Problem der Energieversorgung aus erneuerbaren Quellen muss nicht nur in Deutschland, sondern in der ganzen Welt gelöst werden. Eine Option ist die Installation einer großen Anzahl von Solarzellen in der Sahara. Diese Option ist viel wirtschaftlicher als die Abdeckung der Solarpaneele von Autobahnen.

Zusammenfassend lässt sich sagen, dass die Nutzung von Strom aus Solarbatterien insofern vorteilhaft ist, als dass sie die Umwelt nicht so stark schädigen wie andere Arten von Energie. Allerdings hat Deutschland wenige Sonnentage pro Jahr. Um einen größeren Nutzen für die Natur und die Wirtschaft zu erzielen, ist es daher wichtig, kombinierte Energiequellen zu nutzen, die mit Brennstoffen, Hydraulik und Kernenergie ergänzt werden. Wir hoffen, dass es in Zukunft Megastädte geben wird, die nur aus Sonnenenergie gespeist werden. Das Beispiel Deutschland beweist, dass erneuerbare Energien einen großen Teil der Bedürfnisse eines so großen Landes abdecken können. Die Erzeugung von Solarenergie hat einen saisonalen Charakter, ist aber gut mit Windinstallationen kombiniert, was einen im Allgemeinen stabilen Fluss ergibt.

Literatur

1. Weigt G. Alles über Solarpanels // Bauelemente der Elektronik und ihre Grundschaltungen / G. Weigt. – B., 2003.
2. Hering E. Elektronik für Ingenieure / E. Hering. – B., 2001.
3. Goßner S. Solar-Akkus // Grundlagen der Elektronik / S. Goßner. – N., 2016.
4. Küpfmüller K., Kohn G. Theoretische Elektrotechnik und Elektronik / K. Küpfmüller, G. Kohn. – B., 2005.
5. Timmermann C. Hochfrequenzelektronik / C. Timmermann. – M., 2003.
6. Riegler T. Solarstrom effizient nutzen // Laderegler und Wechselrichter / T. Riegler. – M., 2003.
7. Norbert A. Elektronik // Grundlagen und Bauvorschläge / A. Norbert. – K., 2001.
8. Kasedorf J., Koch R. Service-Fibel für die Elektrik./ J. Kasedorf, R. Koch. – B., 2015.

TOP 5 BERÜHMTE RESTAURANTS IN DEUTSCHLAND

Wenn man das beste Restaurant Deutschland sucht, ist das nicht so einfach. Gerade dann, wenn man gar keine Anhaltspunkte hat, stellt sich schnell die Frage, wie man unter der zumeist recht großen Auswahl das richtige Restaurant finden soll – immerhin kann man nicht alle selber testen. Städte und Länder haben unterschiedliche kulinarische Genüsse. Restaurants in Deutschland machen da keine Ausnahme [1].

Bei den Gourmetküchen Deutschlands ist nicht nur der Michelin-Stern entscheidend, sondern auch, ob es der Masse dort auch wirklich schmeckt. Basierend auf den Bewertungen der Gäste wurden die beliebtesten Restaurants im Land mit gehobener Küche ermittelt [2].

Jedes Jahr verleiht Tripadvisor den „Travellers' Choice Award“ in den verschiedensten Kategorien. Auch eine Auszeichnung für die Freunde ausgefeilter kulinarischer Köstlichkeiten ist mit dabei: In der Kategorie „gehobene Küche“ werden die besten Restaurants im Land gekürt. Es fließen sowohl die Quantität als auch die Qualität der Reviews in die Auswertung ein.

Besonders häufig im diesjährigen Ranking vertreten ist die Hauptstadt: Vier der zehn Gewinner befinden sich in Berlin. Auch drei Münchner Restaurants sind in den Top Ten vertreten. Zudem schafften es noch ein Fischrestaurant aus Hamburg, ein Dresdner Restaurant mit mitteleuropäischer Küche sowie ein Restaurant aus dem Kurort Königstein im Taunus unter die 10 beliebtesten Restaurants Deutschlands mit gehobener Küche [2].

Zu den fünf besten Restaurants in Deutschland gehören:

Broeding, München

Gewonnen hat das Broeding im Süden Deutschlands. Das Menü wird täglich neu zusammengestellt. Ihr Vorteil: Alle verwendeten Produkte sind immer frisch, die Gänge harmonisieren miteinander und die Experimentierlust bleibt lebendig. Der Broeding-Küchenstil orientiert sich an traditionellen Rezepten, die die Köche abwandeln und verfeinern. Das Ziel ist es, die Gäste mit raffinierten, aber unverkünstelten Geschmackskombinationen angenehm zu überraschen. Vegetarier und Allergiker sind in diesem Restaurant natürlich auch herzlich willkommen [3]. Ein begeisterter Gast schreibt: «Hervorragendes Essen, tolle Weinbegleitung, alkoholfreie Getränkebegleitung in dieser Form bisher unerreicht. Dazu ein überaus freundlicher und kommunikativer Service – besser kann ein Abend kaum sein» [2]

Miro's Ristorante, Königstein im Taunus

Nicht weit von Frankfurt am Main liegt Königstein im Taunus. Und der Kurort hat ein echtes Restaurant-Juwel, das besonders Liebhaber mediterraner Speisen begeistert: Miro's Ristorante. Das ist „ein traumhafter Platz, man wird so freundlich und herzlich empfangen und versorgt. Für einen schönen Samstagabend gab es einen hervorragenden Wein. Für den kleinen Appetit, gab es Austern, welche echt ein Traum waren. Austern-Liebhaber sollten unbedingt hierher. Dazu ein Glas Champagner und das Leben ist perfekt“ [2].

Heising, Berlin

Mitten in Berlin am Kurfürstendamm liegt das romantische Restaurant „Heising“, das vor allem bei Freunden der französischen Küche das Herz höher schlagen lässt. Bernhard Heising ist ein echter Preusse in Berlin. Vor über 30 Jahren haben er und seine Frau ihr „Heising“ als „Die gute Stube in Berlin“ eingerichtet. Hier servieren sie persönlich eine gekonnte klassische französische Küche wie sie ihre Köche im Heimatland Frankreich erlernt haben. Sie zaubern Hochgenuss aus frischen Produkten von hoher Qualität, ohne experimentelle Risiken. Das Menü-Angebot umfasst zwischen 20 und 24 Positionen. Sie können nach Lust und Appetit variieren. Amuse-bouche und hausgemachte Pralinen gehören immer dazu [4].

Restaurant Stresa, Dresden

Das Restaurant „Stresa“ in Dresden begeistert seine Kunden. Gekocht wird hier modern. Aus frischen und hauptsächlich regionalen Produkten zaubert das Küchenteam besondere Kreationen, die keineswegs die Bodenständigkeit deutscher Küche aus dem Blick verlieren. Das Fleisch, das die Köche verarbeiten, stammt u. a. vom sächsischen Weiderind aus Großenhain und das Gemüse sowie

Obst erwerbt man bei einem Radebeuler Obst- und Gemüsehandel.

Wie die Speisekarte hat auch die Weinkarte einen stark regionalen Bezug. Ausgesuchte Tropfen aus dem In- und Ausland gibt es aber selbstverständlich auch [5].

FACIL, Berlin

Das Restaurant FACIL (2 Michelin Sterne), Berlins Oase der Esskultur, bietet eine erfrischende Kombination von eleganter Leichtigkeit und puristischem Luxus, von Modernität und Understatement. Das FACIL versteht sich als Treffpunkt für leidenschaftliche Genießer. MICHAEL KEMPFs Kochstil ist modern und kreativ. Er verwendet ausschließlich hochwertige und überwiegend regionale Produkte. Seine Gerichte sind raffiniert aber schnörkellos. Die klaren Aromen sind fein und ausgeprägt [6].

Deutsche Küche wandelt sich fortwährend durch die vielfältige Zusammensetzung der Bevölkerung und sie unterscheidet sich von Region zu Region und ist damit ungefähr so divers wie die Palette an Bier- und Brotsorten. Hier findet jeder etwas für seinen Geschmack. Gelegenheiten, abwechslungsreich zu essen, gibt es jedenfalls genug.

Literatur

1. Restaurant Ranglisten.de [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.restaurant-ranglisten.de/restaurants/ranglisten/deutschland/>
2. Travel book [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.travelbook.de/weltspeisen/restaurants/tripadvisor-ranking-die-besten-restaurants-in-deutschland>
3. Broeding [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.broeding.de/de/restaurant/tagesmenue/#c32>
4. Restaurant „Heising“ Berlin [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: http://www.restaurant-heising.de/Restaurant_Heising/Willkommen.html
5. Stresa [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <https://www.restaurant-stresa.de/restaurant/>
6. Facil [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.facil.de>

УДК 796.926(436)=112.2

Яйло Дар'я Костянтинівна

SKIGEBIETE IN ÖSTERREICH

Die Aktualität der Studie ist, dass die Menschen immer auf gute und günstige Urlaubsorte neugierig sind. Wir versuchen in unserer Arbeit die besten davon zu beschreiben.

Als vorwiegend von den Alpen beherrschtes Land gibt es in Österreich zahlreiche Möglichkeiten, den alpinen Skisport auszuüben. Der alpine Skisport ist in Österreich eine wichtige treibende Kraft für den Tourismus und damit ein bedeutender Wirtschaftsfaktor.

Insbesondere die Bundesländer Vorarlberg, Tirol und Salzburg bieten in beinahe jedem Alpental eines oder mehrere Skigebiete, die mit zahlreichen Aufstiegshilfen (Seilbahnen, Sessellifte, Schlepplifte) ausgestattet sind. Die großen Skirarenen in den österreichischen Alpen verfügen über 50 oder mehr verschiedene Lifтанlagen und manchmal über 100 km präparierte Skiabfahrten. Diese sind allerdings oftmals nicht zusammenhängend, sondern nur über Busfahrten zu erreichen. Der Verbund Ski amadé im Salzburger Land umfasst beispielsweise 860 Pistenkilometer und 270 Lifte, die sich allerdings über 25 Orte in einem mehrere hundert Quadratkilometer großen Gebiet verteilen[1].

Aber auch in den östlichen Bundesländern gibt es viele Skigebiete. Die kleinsten davon haben oft nur ein oder zwei Schlepplifte und einige hundert Meter an Skipisten. Skigebiete sind häufig auch mit anderen Wintersportmöglichkeiten kombiniert, zum Beispiel mit Langlaufloipen, Rodelbahnen oder Thermalbädern.

Zusätzlich gibt es in Österreich einige Gletscherskigebiete, die im Wesentlichen unabhängig von der Schneelage ganzjährige Wintersportmöglichkeiten bieten.

Da Österreich größtenteils von den Alpen beherrscht wird, ist es kein Wunder, dass der alpine Skilauf hier einen besonderen Stellenwert genießt.

Mit 360 Skigebieten, die vorwiegend in den Bundesländern Tirol, Salzburg und Vorarlberg zu finden sind, weist Österreich die größte Dichte an Skigebieten im Vergleich zu seinen Nachbarländern auf.

Österreichs TOP-Skigebiete zeichnen sich durch ihre Größe, ihre Pistenangebot und ihre Pistenpräparierung, ihre Aufstieghilfen, ihre Sauberkeit und Freundlichkeit sowie für ihr Angebot an Einkehrmöglichkeiten aus.

Liste der TOP-Skigebiete in Tirol:

1. Skigebiet Mayrhofen - Zillertal

Dieses Skigebiet der Mayrhofner Bergbahnen bietet Pistenspaß für jeden. Mit 159 Pistenkilometern, darunter die steilste Piste Österreichs (Harakiri-Piste), über 20 Liftanlagen, einem spektakulären Funpark mit 6 verschiedenen Areas und zahlreichen Einkehrmöglichkeiten auf der Piste und im Tal machen das Skigebiet Mayrhofen

2. Skigebiet Serfaus - Fiss - Ladis

Mit 204 bestens präparierter Pisten aller Schwierigkeitsstufen bietet das Skigebiet Serfaus - Fiss - Ladis alles was das alpine Ski-Herz begehrt.

70 moderne Liftanlagen bringen die Gäste in luftige Höhe, da 125km der Pisten in über 2000m Höhe liegen; zusätzlich bieten Freeridehänge und Funparks viel Spaß und Action [1].

3. Skigebiet Silvretta Arena Ischgl

Die Silvretta Arena in Ischgl zählt unbestreitbar zu den TOP-Skigebieten in Tirol. 238km Pisten zwischen 1.400m und 2.900m Höhe lassen für Anfänger wie Profis, für Ski- wie Snowboardfahrer, für Groß und Klein keine Wünsche offen.

41 Liftanlagen befördern über 83.000 Personen pro Stunde, 17 Skipasskassen lassen keine langen Wartezeiten aufkommen.

Auch was die Einkehrmöglichkeiten und das Nachtleben in Ischgl betrifft, zählt die Silvretta Arena Ischgl zu den TOP-Skigebieten in Tirol.

4. Skigebiet Sölden

Das Skigebiet Sölden zählt zu den bekanntesten Skigebieten in Tirol. 150 Pistenkilometer von leicht bis schwer bieten ein abwechslungsreiches Angebot für Ski- und Snowboardfahrer. In diesem TOP-Skigebiet im Tiroler Ötztal können ca. 70.000 Personen ohne lange Wartezeiten in 35, zum größten Teil hochmodernen Liftanlagen, bis auf 3.340m schnell und bequem befördert werden. Bekannt ist dieses TOP-Skigebiet auch, weil hier der jährliche Saisonauftakt des alpinen Skiweltcups ausgetragen wird[2].

5. Skigebiet Hintertuxer Gletscher

Als einziges Skigebiet in Österreich kann man am Hintertuxer Gletscher das ganze Jahr hindurch dem Spaß im Schnee nachkommen. 86km Pisten aller Schwierigkeitsstufen, darunter die längste Talabfahrt des Zillertals mit 12km Länge und 21 topmodernen Liftanlagen machen dieses Skigebiet zum TOP-Skigebiet in Tirol. Auch das Panorama hier ist TOP - von der Panoramaterasse (3.250m) aus hat man eine wunderbare Aussicht auf die Bergwelt der Tuxer Alpen und den Hochgebirgs-Naturpark der Zillertaler Alpen [2].

Top Skigebiete in Salzburg

1. Skigebiet Saalbach Hinterglemm Leogang

Im Salzburger TOP-Skigebiet Skizirkus Saalbach Hinterglemm Leogang stehen Ski- und Snowboardfahrern 200 bestens präparierte Abfahrten, 55 moderne Seil- und Liftanlagen, 2 große Snowparks, Ski Movie-Strecken, Speed- und Carvingstrecken sowie Buckel- und Flutlichtpisten, uvm. zur Verfügung. Köhner wie Anfänger, kleine wie große Pistenflöhe fühlen sich in diesem TOP-Skigebiet bestens aufgehoben.

2. Skigebiet Kitzsteinhorn - Kaprun

Im einzigen Gletscherskigebiet Salzburgs, dem Skigebiet Kitzsteinhorn, scheint die Freiheit grenzenlos zu sein. Dieses TOP-Skigebiet beeindruckt mit 41 bestens präparierten Abfahrten unterschiedlicher Schwierigkeitsgraden, 19 modernen Liftanlagen und 3 spektakulären Snowparks. Auch für das leibliche Wohl im Skigebiet Kitzsteinhorn wird bestens gesorgt. Zahlreiche Skihütten, Jausenstationen und Bergrestaurants verwöhnen die Ski- und Snowboardfahrer mit heimischen und internationalen Schmankerln.

3. Skigebiet snowspace Flachau

Das wohl "außerirdischste" Skigebiet in Österreich ist das Skigebiet snowspace Flachau. Der

"Heimatplanet" des ehemaligen Skistars Hermann Maier bietet abwechslungsreiche Abfahrten aller Könnnerstufen und moderne Seilbahnanlagen. Gemütliche Skihütten und Bergrestaurants mit herrlichen Sonnenterrassen laden ein sich zu stärken und die Umgebung zu genießen. Skigebietsauszeichnungen und das jährlichen Weltcuprennen des Alpinen Skizirkus machen das Skigebiet snowspace Flachau zum TOP-Skigebiet[1].

4. Skigebiet Hochkönig

Rund um den Hochkönig eröffnet sich dem Gast ein wundervolles Skigebiet - die Skiregion Hochkönig. 150 Pistenkilometer, die alle nahtlos miteinander verbunden sind, und 33 modernen Liftanlagen erfreuen das Ski- und Snowboarderherz im Skigebiet Hochkönig. 3 TOP-Funparks, die Möglichkeit auch nachts abzufahren und zahlreiche Skihütten und Restaurants, auf der Piste und im Tal, sind weitere Kriterien, die die Skiregion Hochkönig zum TOP-Skigebiet machen[3].

5. Skigebiet Obertauern

Perfekte Pistenbedingungen von Ende November bis Anfang Mai finden Ski- und Snowboarder im Skigebiet Obertauern vor. Dieses TOP-Skigebiet inmitten der herrlichen Salzburger Bergwelt punktet mit 100km Pisten aller Schwierigkeitsstufen sowie mit 26 modernen Aufstiegshilfen. Weitere Aspekte, die das Skigebiet Obertauern als TOP-Skigebiet auszeichnen sind der Nachskilauf, die Möglichkeit jeden Mittwoch schon um 8:30 Uhr die Abhänge zu genießen und der Longplaypark, der jedes Boarderherz höher schlagen lässt [3].

Auf solche Weise können wir behaupten, dass es in Österreich viele verschiedene und spannende Skigebiete gibt. Jeder kann für sich die beste Option finden.

Literatur

1. TOP-Skigebiete in Österreich [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.mountainstar.info/skigebiete-uebersicht/top-skigebiete-in-oesterreich/>
2. Übersicht Skigebiete in Österreich [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.snowplaza.de/osterreich/skigebiete/>
3. Beliebteste Skigebiete Österreich [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.bergfex.at/oesterreich/top10/>

ЗМІСТ СЕКЦІЯ ЛІТЕРАТУРНІ СТУДІЇ	
Арабаджи Г. ЕСТЕТИКА ПАРАДОКСУ ТА АБСУРДУ У ТВОРЧОСТІ ДРАМАТУРГІВ ХХ СТОЛІТТЯ Г. ПІНТЕРА ТА С. БЕККЕТА	3
Гріченко Т. АВТОБІОГРАФІЗМ У ТВОРАХ ЧАРЛЬЗА ДІККЕНСА І МАРКА ТВЕНА	4
Голикова Т. ХАРАКТЕР КОНФЛИКТА В РОМАНЕ І.В.ГЕТЕ «СТРАДАНИЯ ЮНОГО ВЕРТЕРА»	7
Дегерменджи А. ТИПОВЕ ТА ВІДМІННЕ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ ЦИКЛУ РОМАНІВ ДЖ. ГОЛСУОРСІ ТА В. ФОЛКНЕРА	9
Ємець А. ВПРОВАДЖЕННЯ ВІКТОРІАНСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ У КОНТЕКСТ СОЦІАЛЬНОГО РЕАЛІЗМУ НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ МАРГАРЕТ ДРЕББЛ	12
Ільїна Є. СПЕЦИФІКА ФОКАЛІЗАЦІЇ З ТОЧКИ ЗОРУ ГЕРОЯ З СИНДРОМОМ МНОЖИННОЇ ОСОБИСТОСТІ (ЗА РОМАНОМ І. УЕЛША «БРУД»)	14
Кудря Н. ПЕРЕХІД ВІД ПРОСВІТНИЦТВА ДО РЕАЛІЗМУ	16
Лисокобилка К. ФЕМІНІСТИЧНІ МОТИВИ В ДРАМАХ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	19
Меркулова С. АВТОРСЬКА ВІЗІЯ ЛОНДОНА В РОМАНАХ П. АКРОЙДА	21
Процких В. ФЕМІНІСТИЧНИЙ ДИСКУРС У АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТОРІЧЧЯ	23
Тімаєва Є. АВАНТЮРНИЙ РОМАН ЯК ФЕНОМЕН РОМАНІСТИКИ	26
Соловейова А. СПОВІДЬ ПРО «ВТРАЧЕНІ ІЛЮЗІЇ» В РОМАНІ «АГНЕС ГРЕЙ» А. БРОНТЕ	28
СЕКЦІЯ ЛІНГВОДИДАКТИКА	
Бохонов М. НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ	30
Вознюк С. МЕТОД ПРОЕКТІВ У НАВЧАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ	31
Гусак Х. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ	33
Забирко К. ОПТИМІЗИРУЮЩИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОБІЛЬНИХ ПРИЛОЖЕНІЙ В ОБУЧЕННІ ІНОСТРАННИМ ЯЗЫКАМ	36
Зозуля К. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ	37
Іваненко І. ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ В УЧНІВ	39
Лобанова С. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СЕРВИСОВ GOOGLE В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ	42
Костиць О. ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ НАВИЧОК ЧИТАННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ	43
Матвієнко Т. ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	45
Поліщук І. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	48
Слепканьова Д. ВИКОРИСТАННЯ АУДІО-ВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	50
Тимофєєва В. ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ	52
Тосхопаран Ю. ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	54
Щетиніна Д. ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПІД	57

ЧАС ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
Яремчук А. ІНТЕРНЕТ ТЕХНОЛОГІЇ В ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	60
СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОГО, ТИПОЛОГІЧНОГО І ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНОГО МОВОЗНАВСТВА	
Алтуніна К. ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ СТИЛІ НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ГАЗЕТ	63
Белова К. ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	64
Бойко Д. ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ ПОЕЗІЇ	66
Голивець О. ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ	68
Гусак В. ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПОВЕДІНКИ ДОНАЛЬДА ТРАМПА	70
Коновалова А. МАНІПУЛЯТИВНІ ПРИЙОМИ В РЕКЛАМНОМУ ТА ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСАХ: ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ	72
Криволап С. ОСОБЕННОСТИ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОЙ ВЕРБАЛИЗАЦИИ КОНЦЕПТА ЛЮБОВЬ В АНГЛИЙСКОМ И НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКАХ: ЛИНГВОКОГНИТИВНЫЙ АСПЕКТ	74
Кудлай В. СВОЄРІДНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МЕТАФОР У ТВОРАХ ДЖ. ГОЛСУОРСІ	76
Литовченко Т. СЕМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ С. МОЕМА «THE PAINTED VEIL»	78
Панчищенко С. ОСОБЛИВОСТІ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО БЛОГ-ДИСКУРСУ	79
Подопригора О. СЕМАНТИКА І СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА СЛОВА	81
Ткачук А. ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕТАФОРИ	83
Чебурахіна В. ЗАСОБИ ПЕРЕДАЧІ ОКАЗІОНАЛІЗМІВ НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ ДЖ.К.РОЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР І ОРДЕН ФЕНІКСА»	85
Голуб Ю. ЗАСОБИ ПОПОВНЕННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	86
Федіна М. ДЕНОТАТИВНА ТА КОНОТАТИВНА СЕМИ ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ СЕМАНТИКИ ПРИКРЕТНИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	88
СЕКЦІЯ ЛІНГВІСТИЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ АНГЛОМОВНИХ КРАЇН	
Авезбаєва Г. DIFFERENCES BETWEEN SCOTTISH AND STANDARDISED ENGLISH	90
Андрейчук А. CHRISTMAS FOOD AND TRADITIONS IN GREAT BRITAIN	92
Багаєва К. SPIRIT PHOTOGRAPHY	93
Бадасен С. TRADITIONS OF NATIONAL MEAL IN ZIMBABWE	94
Год Т. MONTREAL CANADIENS – THE LEGEND OF ICE - HOCKEY	96
Давиденко К. HISTORY OF STONEHENGE	98
Єсаулкова В. PROBLEMS OF UPBRINGING AMERICAN CHILDREN	100
Жигалова А. THE WHITE HOUSE	102
Згара С. A BRIEF HISTORY OF MAPLE SYRUP	104
Калмикова К. THANKSGIVING DAY: HISTORY AND TRADITIONS	105
Кондратенко В. LONDON FASHION WEEK	107
Красюк К. INSIGHT INTO THE HISTORY OF IRISH DANCE	108

Ларіна Ю. GLOBAL ENGLISH EFFECT	110
Пономарьова Н. BRITISH SLANG	112
Сисоєва К. THE MOST POPULAR BROADWAY MUSICALS	115
Солонська А. THE BEST FESTIVALS IN CANADA	117
Шадріна В. A BRIEF HISTORY OF JAZZ	118
Шкодїна К. THE AMERICAN FAMILY: PAST AND PRESENT	121
Яйлоян А. BRITISH REBELLIOUS BANDS OF THE XX CENTURY	124
Якимчикайте Є. AMERICAN FILM INDUSTRY	127
СЕКЦІЯ ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО У ЛІТЕРАТУРІ	
Баглюк В. ДИТЯЧІ ТА ПІДЛІТКОВІ ТВОРИ У КОНТЕКСТІ МАСОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	129
Бахал В. ЖАНР РОМАНУ-АНТИУТОПІЇ У ХХ СТОЛІТТІ	130
Глуховська О. Е.М. РЕМАРК «ЖИТТЯ ВБОРГ»: ХРОНОТОП ЛІКАРНІ	132
Диланьян Є. ОСНОВНІ ФОРМИ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ У ТВОРАХ ДЖОНА ФАУЛІЗА	134
Ремига І. ОБРАЗ ЕРКЮЛЯ ПУАРО В ТВОРАХ АГАТИ КРІСТІ	135
Лисенко А. ФУНКЦІОНУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ДЕТАЛІ У ТВОРАХ АРТУРА КОНАН ДОЙЛЯ	137
Максаєва А. ВИЗНАЧЕННЯ НОВЕЛИ ЯК ЖАНРУ	139
Цололо О. ЕСТЕТИЗМ ОСКАРА УАЙЛЬДА	140
Яйло Д. ТРАДИЦІЇ РИЦАРСЬКОГО РОМАНУ У ПОЕМІ «ПАДІННЯ АРТУРА» ДЖ. Р. Р. ТОЛКІНА	141
Шевченко А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІТЕРАТУРИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	143
Андрющенко О. Р. КІПЛІНГ «КНИГА ДЖУНГЛІВ» ТА МОРАЛЬНИЙ ПІДТЕКСТ ДЛЯ ДІТЕЙ	144
Кольцова К. «КРАСУНЯ ТА ЧУДОВИСЬКО» ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ДІТЕЙ	146
Мержук Д. «ВІННІ-ПУХ» А.А. МІЛНА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ДІТЕЙ (НА ПРИКЛАДІ ЦИТАТ З ТВОРУ)	147
СЕКЦІЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАНКОМОВНИХ КРАЇН	
Алексєєв О. ШАРЛЬ БОДЛЕР ЯК ПРЕДСТАВНИК СИМВОЛІЗМУ У ФРАНЦУЗЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ	150
Арабаджи Г. МОНМАРТР ТА ЙОГО ТУРИСТИЧНА ПРИВАБЛИВІСТЬ	151
Архипова В. МУЗЫКА ВЕЛИКОЙ ФРАНЦУЗСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ 1789 ГОДА	152
Бураковський А. МОВА МОЛОДІ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦІЇ	154
Голивець О. ТУР ДЕ ФРАНС	156
Гусак В. ЛЕГЕНДА ПАРИЖА: СТАРЕ КАФЕ LE PROCORE	158
Коваленко А. СПОСОБИ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ У ТЕРМІНОСИСТЕМІ ІНТЕРНЕТ-КОРИСТУВАЧІВ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ	159
Коновалова А. ДІСНЕЙЛЕНД ЯК ГОЛОВНА ПАМ'ЯТКА ФРАНЦІЇ	161
Котовенко В. ФРАНЦУЗСКИЙ ИМПРЕССИОНИЗМ	162
Острякова Т. ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕПТ «ЛЮБОВ»	164
Пахомов В. ДЕНЬ МУЗИКИ У ФРАНЦІЇ	165
Романова В. ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОМПОНЕНТОМ НА ПОЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРУ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ	166
Стеценко С. ВІДОБРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ В ЕТИКЕТІ ПОВЕДІНКИ	168

Федіна М. РОЗВИТОК КУЛІНАРНОГО МИСТЕЦТВА У ФРАНЦІЇ	169
Цололо О. СВЯТКУВАННЯ РІЗДВА У ФРАНЦІЇ	170
Шаповалова В. АНГЛІЙСЬКОМОВНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ	172
СЕКЦІЯ ІТАЛІЙСЬКА МОВА: ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ТА ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	
Албул Ю. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПІДТЕКСТ У ТВОРІ Л. КЕРОЛА «АЛІСА В КРАЇНІ ЧУДЕС» (НА ПРИКЛАДІ ІТАЛІЙСЬКОЇ, АНГЛІЙСЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)	174
Ангелинова І. НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СВОЄРІДНІСТЬ СЕМАНТИКИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОЛОРИСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ У СУЧАСНІЙ ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВІ	176
Драчова Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КІНОФІЛЬМІВ ТА АУДИОВІЗУАЛЬНИХ ТЕКСТІВ	178
Кумуржи М. УМОВНИЙ СПОСІБ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	180
Обухович А. ЗАПОЗИЧЕННЯ В ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВІ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНИХ ВІДНОСИН	182
Пархоменко К. СПОСОБИ ПЕРЕДАЧІ ПОРІВНЯНЬ У ПРОЦЕСІ ПЕРЕКЛАДУ	184
Паршина А. НЕВЕРБАЛЬНИЙ ЯЗЫК И ЖЕСТЫ В ИТАЛЬЯНСКОЙ КУЛЬТУРЕ ОБЩЕНИЯ	186
Поклад Т. РОЗВИТОК ДРАМИ НА ТЕРИТОРІЇ ІТАЛІЇ ХХ СТ: ОСОБЛИВОСТІ ДРАМАТУРГІЇ Л. ПІРАНДЕЛЛО	187
Oleksandra P. ANGLICISMS IN ITALIAN PRESS	189
Терехова В. СПЕЦИФІКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	191
Топалова Т. ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ОДЖЕННЯ	193
Філіппова А. ОКСЮМОРОН, ЕВФЕМІЗМ ТА ОКАЗІОНАЛІЗМ ЯК ЧАСТИНА ІТАЛІЙСЬКОГО ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ	195
Ходова Ю. ВИДИ АБРЕВІАТУР У СУЧАСНІЙ ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВІ	197
Черток Д. ДІАЛЕКТАЛЬНА ЛЕКСИКА У ТВОРАХ СУЧАСНИХ СИЦИЛІЙСЬКИХ АВТОРІВ	198
СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА	
Масаликіна М. ТЕМА МИСТЕЦТВА І ТВОРЧОСТІ В АНТИЧНІЙ МІФОЛОГІЇ	201
Мозалевська О. ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕРОЇЧНОГО ЕПОСУ ГОМЕРА	202
Шепель П. ЖАНРОВІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО ГЕРОЇЧНОГО ЕПОСУ	203
СЕКЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ	
Alexejew A. DIE GRUNDLEGENDEN PROBLEME DER MODERNEN FACHLEXIK	205
Zabirko K. NÜRNBERG ALS HORT DES DEUTSCHEN GEISTES	207
Senserova V. GEFLÜGELTE WORTE IM PHRASEOLOGISCHEN WORTSCHATZ DES DEUTSCHEN	209
Коробенко Г. NATIONALE IDENTITÄT DER DEUTSCHEN VOLKSFESTE	211
Kurilova Y. BEKANNTE DEUTSCHE SPRICHWÖRTER	212
Oleksandr M. DEUTSCHE POST ZUR GEGENWART UND IHRE PERSPEKTIVEN	213
Nikitina A. ETHNOKULTURELLE BESONDERHEITEN DER DEUTSCHEN KÜCHE	214
Katherina T. 500 JAHRE DEUTSCHE REFORMATION UND IHR WELTRUF	216
Шепотільник Є. ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ КОНЦЕПТУ «ЮНАК» В НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ	217

СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГЕРМАНІСТИКИ	
Абділлаєва Є. ПРЕФІКСАЦІЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ АНТОНІМІЇ У СФЕРІ ДІЄСЛІВНОГО СЛОВОТВОРУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	219
Бабич І. ТОПОНІМІКА ЯК СКЛАДОВА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)	221
Архипова В. ГИДРОНИМЫ КАК ВАЖНАЯ ЧАСТЬ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА	222
Олейниченко В. АБРЕВІАЦІЯ ЯК ЗАСІБ СЛОВОТВОРУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	224
Белик Е. ЗАЙМСТВОВАНИЕ КАК СПОСОБ ПОПОЛНЕНИЯ СЛОВАРНОГО СОСТАВА НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА	226
Зенцова А. ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ МОЛОДІЖНОГО СОЦІОЛЕКТУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	227
Топальська О. СЕМАНТИЧНЕ ВАРІЮВАННЯ У СКЛАДІ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО ФОНДУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	229
Коробенко Г. ФУНКЦІОНУВАННЯ АНТРОПОНІМІВ У СКЛАДІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	232
Нікітіна О. ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАГОЛОВКУ У СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	235
Ткачова К. ПОНЯТТЯ «КОНЦЕПТ» В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	237
СЕКЦІЯ ВИХОВАННЯ І РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ	
Акопян К. ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР	239
Васильковська Т. ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ УЧНІВ	240
Данилкина О. МОТИВАЦІОННО-СМЫСЛОВЫЕ ОСНОВЫ ЗДОРОВОГО СПОСОБА ЖИЗНИ	243
Карплюк О. ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА РИСА СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ	245
Науменко Д. ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ СУЧАСНИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ	247
Обухович А. ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ	248
Резнікова С. ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ПРОЯВ ГРОМАДСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	251
Сизоненко Г. ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ ПОЛКУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ	252
Соляник Л. ІНТЕРНЕТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРІВ	254
Топалова Т. ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ШКОЛЯРІВ	257
Убийвовк А. ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ	259
Філіппова А. ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ	262
Черток Д. ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ СТАРШОКЛАСНИКІВ	263
Шупова М. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ	266
Ярхо І. ЗМАГАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ	269
СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ	
Бура О. ТРАДИЦІЇ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ У СУЧАСНІЙ СІМ'Ї	272
Козлова Р. ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В БАГАТОДІТНІЙ РОДИНІ	273
Красозова М. РОЛЬ БАТЬКА У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ У ПРАЦЯХ В.СУХОМЛИНСЬКОГО	276
Лівинець А. РОЛЬ БАТЬКІВ У ВИХОВАННІ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ	278
Мітібаєва І. ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ПОЧУТТЯ ПАТРІОТИЗМУ У ШКОЛЯРІВ	280
Степанец В. РОЛЬ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ У СПАДЩИНІ ПЕДАГОГІВ МИНУЛОГО	282

Тарасова К. РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ	284
Яковцова Ю. ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У РОДИНІ, ЩО ВТРАТИЛА БАТЬКА ПІД ЧАС БОЙОВИХ ДІЙ	286
СЕКЦІЯ КРАЇНОЗНАВСТВО НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН	
Аветисян Л. HOCHZEITSTRADITIONEN IN DEUTSCHLAND	289
Акопян К. FREILICHTTHEATER IN DEUTSCHLAND	290
Васильковська Т. DIE WIENER STAATSOPER	292
Вороніна В. DIE GESCHICHTE DES BERLINER DOMS	293
Гамідова Б. DER MODEZAR - KARL LAGERFELD	295
Гасимова І. 500 REFORMATIONSJUBILÄUM: MARTIN LUTHER UND DIE THESEN; DIE DIE WELT VERÄNDERTEN	296
Голивець О. DAS DEUTSCHE „COCA-COLA“	298
Голуб Ю. FRAUEN IN DER POLITIK VON DEUTSCHSPRACHIGEN LÄNDERN	300
Горшкова А. DIE WICHTIGSTEN DEUTSCHENER FINDUNGEN UND ENTDECKUNGEN	302
Гріченко Т. BESONDERHEITEN DES VERHALTENS DEUTSCHER MÄNNER	303
Гусак В. HOCHZEITSBRÄUCHE IN BAYERN	306
Данилкіна О. WEIHNACHTEN IN DEUTSCHLAND	307
Ільїна Є. ENTSTEHUNG EINES GESETZES IN DEUTSCHLAND	308
Карпліук О. WELTMEISTER AN BROTSORTEN	310
Коновалова А. ENGLISCHER GARTEN IN MÜNCHEN	311
Коробка О. ALTE BURGEN UND SCHLÖSSER IN DEUTSCHLAND	312
Коробко А. BERLIN FASHION WEEK	315
Кудря Н. DIE AUSSERGEWÖHNlichsten HOTELS IN DEUTSCHSPRACHIGEN LÄNDERN	316
Лучина С. DAS PHÄNOMEN DER ENTARTETEN KUNST IN DER KULTUR DES DRITTEN REICHES	318
Мозалевська О. DAS VOLK DER ROMA IN ÖSTERREICH	320
Пахомов В. FILMFEST HAMBURG	321
Перва О. MARTIN LUTHER	322
Перепелиця А. JOHANNESGUTENBERG	324
Подопригора О. OTTODIX UND DER ERSTE WELTKRIEG	326
Попова І. ALBRECHT DÜRER	327
Рак Т. GOTISCHE ARCHITEKTUR VON DEUTSCHLAND	329
Ремига І. DIE GRÖSSTEN DEUTSCHEN KOMPONISTEN	331
Салій І. DIE BASTEI	333
Сизоненко Г. DIE GESCHICHTE DES OKTOBERFESTS	334
Соколов М. EXTERNSTEINE ALS EIN NATUR- UND KULTURDENKMAL	335
Тарасова В. DIE WUPPERTALER SCHWEBEBAHN	338
Ткачук А. SOLARZELLEN ALS ALTERNATIVE ENERGIEQUELLE	340
Шупова М. TOP 5 BERÜHMTE RESTAURANTS IN DEUTSCHLAND	342
Яйло Д. SKIGEBIETE IN ÖSTERREICH	343

Наукове видання

Дебют

**Збірник тез доповідей учасників
Декади студентської науки - 2018**

Технічний редактор: Бердіна О.О.